

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

การประชุมวิชาการระดับชาติ

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563

“ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ”

(Development of Human Resources to Economics and Digital Society)

วันศุกร์ที่ 27 มีนาคม 2563

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

ภาคปาณเปล่า: ด้านศึกษาศาสตร์ ฉบับที่ 2/2

www.northbkk.ac.th

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล” ประจำปี 2563

จัดทำโดย สำนักวิจัย และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.ประเสริฐ ประวัตรุ่งเรือง อธิการบดี

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.สายหยุด จำปาทอง	ผศ.ดร.สิทธิพร ประวัตรุ่งเรือง
ศ.ดร.จรรยา สุวรรณทัต	ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร
รศ.ดร.ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ	ผศ.ดร.เพชรวัลย์ ธีระวณิชวงศ์
รศ.ดร.เสาวณีย์ สีขาบัณฑิต	ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย
ผศ.ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ	ผศ.ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล
ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล	ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์
ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	ผศ.ดร.สุจิตรา สมัคคีธรรม
ศ.ดร.พรรณี บัวเล็ก	ผศ.ดร.สิทธิชัย ธรรมเสนห์
รศ.ดร.พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต	ผศ.ดร.อำพล นววงศ์เสถียร
รศ.ดร.เรื่อนแก้ว ภัทรานุประวัติ	ผศ.ณัฐนันท์ ทองทรัพย์
รศ.ดร.เสาวลักษณ์ ชายทวีป	ผศ.รศดา เวชฎาพันธุ์
รศ.ดร.ทองฟู ศิริวงศ์	ดร.บุษกร วัฒนกร
รศ.ดร.ประกาศ ปิ่นตบแต่ง	ดร.ธนาธิ เราประเสริฐ
รศ.ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ	ดร.ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร
รศ.ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม	ดร.ธิปไตย โสเถียรธรรม
รศ.ดร.สมาน งามสนธิ	ดร.นิทัศน์ บุญไพศาลสถิตย์
รศ.อรสา อารัมรัตน์	ดร.บุปผา ภิภาพ
ผศ.ดร.กษมา สุวรรณรักษ์	ดร.มยุขพันธุ์ ไชยมั่นคง
ผศ.ดร.ไพโรจน์ พิภพเอกสิทธิ์	ดร.วรรณสินธ์ สัตยานุวัตร
ผศ.ดร.เพ็ญประภา ภัทรานุกรม	ดร.สุรุมิ ตุ่มทอง
ผศ.ดร.ธิดา หนันมี	ดร.อุดม สมบูรณ์ผล
ผศ.ดร.วิโรจน์ กิตติพิชัย	

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

ด้านศึกษาศาสตร์

รศ.ดร.ดุขฎิ โยเหลา

ดร.อัคร รตนภานุเดช

ผศ.ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

ดร.บุปผา ปลื้มสำราญ

ผศ.ดร.ศิริพรรณ ศรีวันยงค์

ดร.วราภรณ์ ไตรตลันนท์

ผศ.ดร.สินธะวา คามดิษฐ์

ดร.วิโรจน์ หมั่นเทพ

ดร.ดุขฎิ สิวังคำ

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข

ดร.เดช ธรรมศิริ

รศ.ดร.ปิยะบุตร วานิชพงษ์พันธุ์

ดร.ปริพัทธ์ ศรีสมบุรณ์

ผศ.ดร.อุษณีย์ ภัคดีตระกูลวงศ์

ดร.มงคล กลิ่นกระจาย

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

ด้านสังคมศาสตร์และสหวิทยาการ

รศ.ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์

ดร.วิยะดา วรานนท์วนิช

ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ

ผศ.ดร.सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล

ผศ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร

ผศ.ดร.อนันต์ ธรรมชาลัย

ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิต

ดร.จรัมจิต เกิดบ้านชั้น

ด้านศึกษาศาสตร์

ผศ.ดร.เพชรวาลย์ ธีระวณัฐพงศ์

ผศ.ดร.สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต

ผศ.ดร.คำเพชร ภูริปริญญา

ผศ.ดร.สุนันท์ ศลโกสุม

ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล

ดร.ณรงค์ พิมสาร

ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผศ.สุรเดช บุญลือ

สารอธิการบดี

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่มาจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในประเทศ ถึงแม้ในช่วงปลายปี 2562 เศรษฐกิจไทยจะมีทิศทางฟื้นตัวดีขึ้น แต่กลับมีภัยพิบัติด้านสาธารณสุข คือการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรงไปทั่วโลก การระคับประคองให้ผ่านพ้นวิกฤตในช่วงนี้ไปได้ จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน ดังที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้

ถึงแม้ว่าในการเตรียมงานประชุมครั้งนี้จะมีข้อจำกัดและมีอุปสรรคหลายประการ แต่ด้วยความมุ่งมั่นของคณะทำงานที่เข้มแข็งและความร่วมมือจากเครือข่ายเบญจมิตรวิชาการ ทำให้ทุกอย่างเกิดขึ้นได้ตามกำหนดการ จึงขอขอบคุณทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขอขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่านที่ใช้เวลาอันมีค่ามาเข้าร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน พร้อมก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัลนั้น ต้องอยู่บนฐานที่สำคัญที่สุด คือ ความรู้ความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคมไทย ทุกคนทุกองค์กร และทุกสาขาอาชีพ ล้วนมีส่วนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศให้ก้าวทันกับความเจริญก้าวหน้าในระดับสากล พร้อมรับมือกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ การเพิ่มพูนและส่งเสริมให้ทรัพยากรมนุษย์ได้รับความรู้ความสามารถในศาสตร์ทุกแขนงนั้น ถือเป็นภารกิจสำคัญของสถาบันการศึกษา ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือในรูปแบบของการบูรณาการจากทุกภาคส่วน เพื่อการพาประเทศเข้าสู่การยุคดิจิทัล

ขอขอบคุณคณะกรรมการจัดงาน วิทยากร บุคลากร และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย ที่มีส่วนทำให้การจัดการประชุมวิชาการในครั้งนี้เกิดขึ้น

(ผศ.ดร.ประเสริฐ ประวัติรุ่งเรือง)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563

“การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล”

(Development of Human Resources to Economics and Digital Society)

วันศุกร์ ที่ 27 มีนาคม 2563 เวลา 08:00-16:30 น.

ณ ห้องประชุมมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

08:00 – 08:30 น.	ลงทะเบียน ณ ห้องประชุมสัตตบงกช อาคารเรียนรวม 1 ชั้น 3
08:30 – 10:30 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 1
10:30 – 11:00 น.	รับประทานอาหารว่าง
11:00 – 11:10 น.	พิธีเปิด การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563 กล่าวรายงานโดย ประธานคณะกรรมการดำเนินงานจัดการประชุม กล่าวเปิดการประชุม โดยอธิการบดี มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
11:10 – 12:30 น.	บรรยายพิเศษ เรื่อง “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล” โดย วิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
12:30 – 13:30 น.	รับประทานอาหารว่าง
13:30 – 16:30 น.	นำเสนอผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/บทความวิชาการ) ช่วงที่ 2

หมายเหตุ: สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการ สั่งปิดสถานศึกษาทั่วประเทศ ทั้งรัฐและเอกชน เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด “โควิด-19” โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 18 มี.ค. 63 เป็นต้นไป ดังนั้นในการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ประจำปี 2563 ครั้งนี้ จะขอปรับเปลี่ยนเป็นการนำเสนอผลงานวิจัยแบบออนไลน์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ภาคปกเกล้า ด้านศึกษาศาสตร์	
E0051 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย หลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2	จากรุวรรณ ศิลาวีห ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล
E0052 การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่องปรากฏการณ์ ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้	อังคณา จักรนิม อุทัยวรรณ สายพัฒนะ
E0055 การศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนศึกษา นารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1	สัณชัย เงามาม ดร.พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง
E0056 ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1	ศุจิภา ผ่องใส ดร.พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง
E0057 การศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2	กาญจน์ญัตติ ไตรถาวร สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต
E0062 การศึกษาความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำ ที่มีสระประสม	ยศพร นุ่มจ้านงค์ เบญจรัตน์ ราชฉวาง
E0064 การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของผู้จัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศ ญี่ปุ่น กรณีศึกษา บริษัท เอปี้ซี จำกัด	ปัทมณัส บวรไชยพิริยะ ดร.จิรายุ อัครวิบูลย์กิจ
E0065 ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	ณัฐฐ์ คุ่มห้างสูง จิรินทร์ ธาณรัตน์
E0066 การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO mode ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers)	วณิชชา หมั่นเรียน วันทิกา เครือน้ำคำ ปิยะรัตน์ ชาวอบทม
E0067 การศึกษาสภาพและเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก	จาดูรนต์ อุดคำมี ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย
E0068 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี	วิภาวี คำวงษ์ สมศักดิ์ คงเที่ยง
E0069 การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้ แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส	กัลยาณี ศรีสุพรรณิ ดารุณี เสริมผล อรพรรณ ทองประสงค์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ภาคปกเกล้า ด้านศึกษาศาสตร์	
E0070 การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1	วินรญา พงศ์ธนิต สมศักดิ์ คงเที่ยง 147
E0071 การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี	ธรราร พรหมพิทักษ์ ฉลอง ชาติรูปะชีวิน 158
E0072 การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	ศิริวรรณ ศิริสุขประเสริฐ ผศ.ดร.อภิรักษ์ จรินทร์นันท์ 171
E0075 การพัฒนาชุดฝึกวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร (20105-2005) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์	ธณัฐ ฝ่องโต 182
E0076 การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาการเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105-2107	ธณัฐ ฝ่องโต 192
E0077 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศัลยกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ธนาฐา สมัยวิจิตรกร เบญจรัตน์ ราชฉวาง 201
E0080 การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังโมเมติ	หทัยทิพย์ สืบศรี ผศ.ดร.อภิรักษ์ จรินทร์นันท์ 210
E0081 การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้ แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	อภิญญาธิษ วัชรทิพย์ อภิรักษ์ จรินทร์นันท์ 219
E0084 การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ ที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์	รศ.ดร.นรินทร์ทิพย์ ทองศรี 231
E0085 การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญาศิลป์	กิตติธัช มั่งมี อภิสิทธิ์ มุอำหมัดรอฮน ประดุจเดือน รามไผ่วงศ์ นิรุติ พงาม 242
E0086 การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิด รูปตัววี เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	วาสนา ช้างเพชร วันทิกา เครือน้ำคำ 253
E0088 การศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์	อนุวัฒน์ มงคลแสงจันทร์ ประสาน ประวัตรุ่งเรือง 263

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ภาคปกเกล้า ด้านศึกษาศาสตร์	
E0090 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	รุ่งศักดิ์ ชโลธร รัตนา กาญจนพันธุ์ 274
E0091 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2	เมธิณี ดอนไพรשוב จิตติมา วรณศรี 286
E0093 ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขต บางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4	พงษ์ศักดิ์ แก้วมา ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย 302
E0094 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่ งานด้านแผนงาน	ณรรฐพงษ์ แยังจันทร์ ดร.สัณิพร เซวานิชย์ 313
E0095 ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร	ชลวิสา พรหมสุข ทรงยศ แก้วมงคล 323
E0096 การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา สู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	สรวิทย์ สมศรี ดร.ปิยะทิพย์ ประดุจพรม ดร.ปริญญา เรืองทิพย์ 334
E0098 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย ในโครงการผลิตครู เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561	จรัสพงษ์ เหมือนมี รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย 352
E0101 การพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิด เชิงคำนวณ วิชา เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม	ปาริชาติ ชัยพิเนตร วิศรา จันทะสิทธิ์ เบญจวรรณ แดงพัด 363
E0102 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร	รพีภัทร อินทอง รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย 374
E0103 การพัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	นิภาพร กฤตติยา สฤติพร รุ่งวงศ์ นพดล พรมณี 386
E0106 การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง วินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	กัลยาณี พันธิราช สุธิตา สระทองดี นพดล พรมณี 397

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ภาคปากเปล่า ด้านศึกษาศาสตร์	
E0108 การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2	พิษณุ ไทยสวน รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย 406
E0110 การศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษกลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ	ลฎาภา มาตมุข ดร.สถิรพร เขาวนชัย 418
E0113 แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17	สมชาย เผือกตระกูลชัย รศ.ดร.เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต ดร.พรชูลี ดังกา 431
E0116 การพัฒนาเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม	ณภัทร คั่นเคย ผศ.ดร.สุนันท์ สดโกสุม 446
E0117 สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต2	เกวลี ยิ้มประเสริฐ วิทยา จันทศิริลา 456
E0125 ภาวะผู้นำผู้บริหารของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3	วุฒิเดช ลือกิจ ดร.สถิรพร เขาวนชัย 467
E0126 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนวิชา ไมโครคอนโทรลเลอร์รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556	บุญเกิด สนธิพันธ์ 479
E0136 การพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย	กฤตย์ตฤณณ์ ดีูหมาด สุริยา จันทนกุล 490

ภาคปากเปล่า

NBUE0051: การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

PARTICIPATION IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL TEACHERS IN LANG SUAN NETWORK GROUP 2 UNDER THE CHUMPHON PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

จากรุวรรณ ศิลาวีห ¹ ผศ.ดร.ทรงยศ แก้วมงคล ²

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² คณะศึกษาศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 130 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติค่าที (t-test) และสถิติค่าเอฟ (f-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 รวมทั้ง 17 ด้าน พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษาด้านการแนะแนว ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย

Abstract

The objectives of this research were as follows: 1) To study the academic administration participation of teachers in Lang Suan Network group 2 under the Chumphon Primary Education Service Area Office 2. 2) To compare the participation in academic administration of teachers in Lang Suan Network group 2 under the Chumphon Primary Education Service Area Office 2. This research samples were 130 teachers in Lang Suan Network Group 2 under the Chumphon Primary Education Service Area Office 2. The research instrument was a questionnaire. The descriptive statistics were Frequency, percentage, mean, standard deviation and used t-test and F-test analysis for inferential statistics.

The results of the study indicated as follows: 1) The participation in academic administration of school teachers in Lang Suan Network group 2 under the Chumphon Primary Education Service Area Office 2 in 17 aspects were at a high level. 2) Teachers with different educational levels have participate in academic administration differently in terms of the development or process of giving an opinions on the development of local curriculum content but the other aspects were not different. 3) Teachers with different experiences levels have participate in academic administration differently in terms of the development or process of giving an opinions on the development of local curriculum content but the other aspects were not different. And 4) Teachers in schools of different sizes have participation in academic administration is different in the development of learning process, evaluation and the transfer of grades, educational supervision, guidance, establishing regulations and practice guidelines for academic tasks of educational institutions and the selection of books textbook for use in educational institutions but the other aspects were not different.

Keyword: Participation, Academic Administration, School network group

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ฉบับที่ 12 วางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศในการพัฒนาความสามารถของคนไทยทุกช่วงวัยให้เต็มตามศักยภาพ สามารถแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยการขับเคลื่อนภายใต้วิสัยทัศน์ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วไปมีภารกิจการบริหารงานหลัก 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะด้านการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ในการดำเนินงานสถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้นำและมีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่างๆที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ(ฉบับที่3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจาย

อำนาจการบริหารจัดการศึกษา ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและเกิดประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนได้ทำงานร่วมกัน จนเกิดความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2553: 14)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ให้มีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องงานวิชาการของสถานศึกษาประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งสถานศึกษาจะต้องสร้างหลักสูตรเป็นของตนเอง เรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้น ครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร นำหลักสูตรไปใช้ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ การพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ จึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการเป็นสำคัญ จากงานวิจัยเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ และจากงานวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า สถานศึกษาขาดศักยภาพในการบริหารงานวิชาการ เช่นเดียวกับจันทราณี สงวนนาม (2551: 143) ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนงานด้านอื่นๆนั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งซึ่งส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใด ผู้บริหารให้ความสำคัญต่องานวิชาการหรือไม่สามารถดูได้จากสถานศึกษามีขอบเขตของงานวิชาการอย่างชัดเจนผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆในการพัฒนางาน ครูมีความตระหนักและร่วมมือกันพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง สามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ได้อย่างดีและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจหลักในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้เป็นไป ตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 36 และมาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มีจำนวนโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย 9 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. 2562: ออนไลน์) และผลจากการศึกษาการจัดการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาหลาย ๆ ด้าน ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหาร ทั้งนี้อาจเป็นเหตุให้การประเมินคุณภาพทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าปีการศึกษา 2560 เมื่อเฉลี่ยทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 38.57 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ปีการศึกษา 2559 เท่ากับ 6.26 เมื่อพิจารณารายสาระการเรียนรู้ ปรากฏว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละอยู่ระหว่าง 35.88 – 45.08 โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละสูงที่สุด เท่ากับ 45.08 รองลงมาได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 37.96 ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 35.88 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2560) ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากครูไม่มีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษาและมีการมอบหมายงานที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถจึงไม่สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาจใช้อำนาจหน้าที่ตัดสินใจเองเป็นส่วนใหญ่ มากกว่าที่จะเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูว่าอยู่ในระดับใด และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เพื่อที่จะได้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 และเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

การมีส่วนร่วมในงานบริหารวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

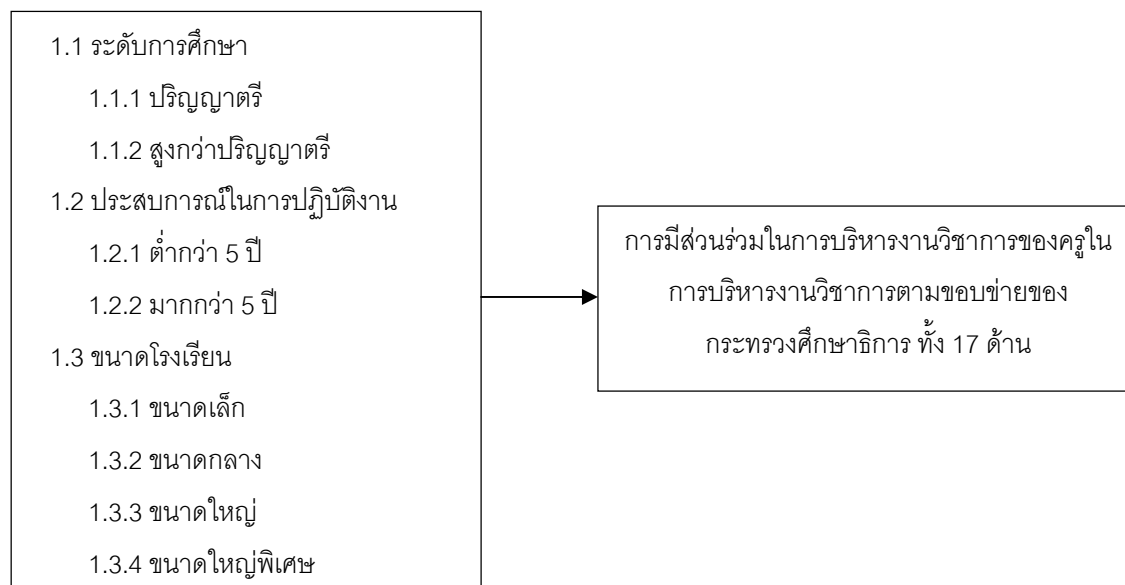
1. สถานศึกษานำผลจากการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง กำหนดนโยบายในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2
2. สถานศึกษานำข้อมูลไปพัฒนาบุคลากรและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยผู้วิจัยได้พิจารณาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ที่กำหนดเนื้อหาไว้ 17 ด้าน โดยศึกษาเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดโรงเรียน

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 193 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 130 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ดังปรากฏในตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนวัดชลธิ์นิมิตร	4	2
โรงเรียนบ้านบางหยี	22	14
โรงเรียนบ้านน้ำลอด	5	2
โรงเรียนบ้านหนองไก่อ๊ะ	4	2
โรงเรียนวัดประสาธนิกร	54	36
โรงเรียนวัดสว่างมนัส	27	14
โรงเรียนวัดดอนชัย	7	3
โรงเรียนชุมชนวัดขันเงิน	64	53
โรงเรียนวัดวาสุการาม	6	4
รวม	193	130

2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคม 2562

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย แนวทางการบริหารวิชาการ 17 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำนวน 130 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าความตรงเท่ากับ 0.89 และมีการทดสอบ ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.981

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) โดยการหาค่าดัชนีของความสอดคล้องกัน และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติค่าที (t-test) และสถิติค่าเอฟ (f-test)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ นำไปแสดงต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. นำแบบสอบถามไปส่งแต่ละโรงเรียน และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 (รวมทั้ง 17 ด้าน)

ตาราง 2 ผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 (รวมทั้ง 17 ด้าน) (n=130)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.98	.892	มาก	11
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	4.01	.835	มาก	10
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.12	.817	มาก	6
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.14	.835	มาก	5
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.49	.715	มาก	1
6. ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.37	.775	มาก	2
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.92	.863	มาก	12
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.09	.850	มาก	8
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.28	.846	มาก	3
10. ด้านการแนะแนว	4.28	.857	มาก	3
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.07	.847	มาก	9
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.75	.837	มาก	14
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาองค์กรอื่น	3.91	.876	มาก	13
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.98	.835	มาก	11
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.11	.865	มาก	7
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.12	.821	มาก	6
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.20	.773	มาก	4
รวม	4.11	.832	มาก	

จากตาราง 2 ผลการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 รวมทั้ง 17 ด้าน พบว่าโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.49$) รองลงมาคือด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$) ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการแนะแนว มีค่าเฉลี่ยเท่ากันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28$) ส่วนด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.75$) ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ ได้แก่ สถิติค่าที (t-test) และสถิติค่าเอฟ (F-test)

1. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี (n=115)		สูงกว่าปริญญาตรี (n=15)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.9304	.75906	4.3733	.58489	-2.174*	0.032
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	3.9717	.68806	4.3167	.46739	-1.882	0.062
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.0783	.63812	4.3833	.54989	-1.767	0.080
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.1043	.63486	4.3733	.71661	-1.521	0.131
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.4557	.61362	4.7200	.48873	-1.602	0.112
6. ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.3496	.64826	4.5467	.53701	-1.127	0.262
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.9026	.69855	4.0267	.66275	-0.650	0.517

ตาราง 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการ	ปริญญตรี (n=115)		สูงกว่าปริญญตรี (n=15)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้	4.0713	.66554	4.2400	.64232	-0.927	0.356
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.2391	.72954	4.5833	.57217	-1.756	0.081
10. ด้านการแนะแนว	4.2413	.72542	4.5667	.77613	-1.621	0.107
11. ด้านการพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	4.0417	.67356	4.2933	.67556	-1.360	0.176
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.7283	.68551	3.9500	.68920	-1.178	0.241
13. การประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.9009	.71934	3.9600	.61505	-.304	0.762
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน งานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.9565	.68286	4.1500	.64642	-1.038	0.301
15. การจัดทำระเบียบ และแนว ปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้าน วิชาการของสถานศึกษา	4.1022	.73142	4.2000	.68269	-.491	0.624
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ใน สถานศึกษา	4.0913	.73324	4.3333	.65238	-1.216	0.226
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.1739	.62843	4.3833	.69351	-1.200	0.232
รวมทั้งสิ้น	4.0792	.57695	4.3153	.51542	-1.508	0.134

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตาราง 4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ต่ำกว่า 5 ปี		มากกว่า 5 ปี		t	Sig
	(n=66)		(n=64)			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	3.8545	.74960	4.1125	.73883	-1.975	0.050
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	3.9735	.67955	4.0508	.67138	-0.652	0.515
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.1136	.61735	4.1133	.65606	0.003	0.997
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.0667	.60290	4.2063	.68819	-1.231	0.221
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.5303	.54178	4.4406	.66493	0.844	0.400
6. ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.3879	.61357	4.3563	.66616	0.282	0.779
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.8424	.66888	3.9937	.71445	-1.247	0.215
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	4.0848	.60262	4.0969	.72418	-0.103	0.918
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.3068	.68612	4.2500	.75724	0.449	0.654
10. ด้านการแนะแนว	4.3144	.64794	4.2422	.82010	0.558	0.578
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	4.0758	.66450	4.0656	.69287	0.085	0.932

ตาราง 4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ต่ำกว่า 5 ปี (n=66)		มากกว่า 5 ปี (n=64)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	3.7652	.67065	3.7422	.70846	0.190	0.850
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	3.9152	.65357	3.9000	.76179	0.122	0.903
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	3.9280	.65157	4.0313	.70781	-0.865	0.388
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.1174	.67399	4.1094	.77776	0.063	0.950
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.1553	.74261	4.0820	.71277	0.574	0.567
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.2538	.65851	4.1406	.61379	1.013	0.313
รวมทั้งสิ้น	4.0971	.53633	4.1161	.61331	-0.188	0.851

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ตาราง 5 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครู	ความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการ พัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.710 71.366 73.076	2 127 129	.855 	1.522	.222
2. ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.080 58.528 58.608	2 127 129	.040 	.087	.917
3. ด้านการจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.379 51.510 51.889	2 127 129	.190 	.468	.627
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1.387 52.710 54.097	2 127 129	.694 	1.671	.192
5. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	5.004 42.191 47.195	2 127 129	2.502 	7.531*	.001
6. ด้านการวัด ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	3.541 48.920 52.460	2 127 129	1.770 	4.596*	.012
7. ด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	.553 61.429 61.983	2 127 129	.277 	.572	.566
8. ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	2.480 54.169 56.649	2 127 129	1.240 	2.907	.058
9. ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	3.213 63.617 66.829	2 127 129	1.606 	3.207*	.044

ตาราง 5 การวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน
2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครู	ความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
10. ด้านการแนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	4.961	2	2.480	4.856*	.009
	ภายในกลุ่ม	64.869	127			
	รวม	69.829	129			
11. ด้านการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	.856	2	.428	.936	.395
	ภายในกลุ่ม	58.093	127			
	รวม	58.949	129			
12. ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	.872	2	.436	.923	.400
	ภายในกลุ่ม	60.001	127			
	รวม	60.873	129			
13. การประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	ระหว่างกลุ่ม	2.00	2	1.005	2.047	.133
	ภายในกลุ่ม	62.323	127			
	รวม	64.332	129			
14. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.224	2	.612	1.333	.267
	ภายในกลุ่ม	58.281	127			
	รวม	59.504	129			
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.482	2	2.241	4.506*	.013
	ภายในกลุ่ม	63.157	127			
	รวม	67.639	129			
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อ ใช้ในสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.973	2	1.987	3.939	.022*
	ภายในกลุ่ม	64.054	127			
	รวม	68.027	129			
17. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ทางการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	1.072	2	.536	1.328	.269
	ภายในกลุ่ม	51.265	127			
	รวม	52.337	129			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.602	2	.801	2.493	.087
	ภายในกลุ่ม	40.804	127			
	รวม	42.406	129			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผลได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 รวมทั้ง 17 ด้าน พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน
4. ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการวัด ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการแนะแนว และส่วนด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน เพื่อให้สามารถร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งส่วนงานด้านอื่นๆ นั้น จะต้องมีการกำกับติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างขวัญกำลังใจให้กับครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้ตามวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางาน สามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ได้อย่างดีและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมานิตา สุทธิหา. (2556: 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครู

ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านใน 3 อันดับแรกคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการกับขนาดโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในขนาดสถานศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเพศและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหลังสวน 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2 เมื่อผู้วิจัยได้มีจำแนกตามการเปรียบเทียบออกเป็นการจำแนกตามระบบการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและจำแนกตามขนาดโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า

1. การจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 2-17 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากซึ่งอาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้เพิ่มพูนความรู้และพัฒนาทักษะในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนควบคู่กันไปกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับวีชานา อับดุลเลาะ (2551: 79) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 2-17 กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมบริหารงานวิชาการในทุกด้านอย่างต่อเนื่องตลอดจนจัดให้ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกันได้มีโอกาสพัฒนาความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจนและทั่วถึงจึงทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับวันเพ็ญ บุรีสูงเนิน (2552) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 โดยเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการจำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร พบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารมากและน้อยมีปัญหการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันในด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน เนื่องจากขนาดโรงเรียนมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานภายในองค์กรนั้น ๆ ประสบความสำเร็จ เมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ขึ้นกิจกรรมในองค์กรจะมีความซับซ้อน ทำให้ประสิทธิภาพของระบบต่าง ๆ ที่จัดไว้อาจลดต่ำลง ตลอดจนทรัพยากรบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของยรรยง แก่นสาร (2545: 87-89) ศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับสภาพไรกราชาติ (2546: 101-103) ศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารโรงเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำงานวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนสามารถนำผลการวิจัย แนวทางการดำเนินงานวิชาการไปประยุกต์ใช้ได้โดยพิจารณาในส่วนของบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้ โดยเฉพาะในเรื่องด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
2. ด้านการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมและให้ความรู้กับครูผู้สอน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนในการผลิตนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพและแนวทางการบริหาร งานวิชาการ โดยใช้เครือข่ายสถานศึกษาใน สภาพบริบทของกลุ่มเครือข่ายที่แตกต่างกัน หรือระหว่างสำนักงานเขต พื้นที่ที่มีการบริหาร งานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายที่มีความแตกต่างกัน
2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอื่นๆ ของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของชุมชนกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: ที.เอส.บี โปรดักส์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- มานิตา สุทธิหา. (2556). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยรรยง แก่นสาร. (2545). ศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันเพ็ญ บุรีสูงเนิน. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จกรุงเทพฯในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขต
พัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีชานา อับดุลเลาะ. (2551). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. ยะลา: บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- สถาพร ไกรชาติ. (2546). การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจบริหารโรงเรียนของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 2. (2562). สารสนเทศปีการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25
พฤศจิกายน 2562. จาก <http://cpn2go.th/>.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and
Psychological Measurement. 30(3), pp. 607-610.

NBUE0052: การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

A STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SCIENCE ON THE PHENOMENA OF THE WORLD AND SPACE TECHNOLOGY OF PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS USING INQUIRY-BASED LEARNING MANAGEMENT.

อังคณา จักรนิม¹ และอุทัยวรรณ สายพัฒนะ²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 50 คน โรงเรียนดาราสุมทร อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 11 แผน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ dependent sample

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ระดับ ดี ขึ้นไปร้อยละ 98 ของนักเรียนทั้งหมด

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ABSTRACT

The purpose of this research were to study and compare learning achievement in science on the Phenomena of the world and space technology of Prathomsuksa 6 students between before and after using inquiry-based learning management. The sample consisted of 50 Prathomsuksa 6 students in Darasamutr School, Sriracha District, Chonburi Province. The instruments used in this research were 11 instruction plans and 40 items of learning achievement test in Science were multiple choices test. The statistics were percentage, meaning, standard deviation and t-test for dependent sample.

The research found that;

1. Learning achievement in science on the Phenomena of the world and space technology of Prathomsuksa 6 students, after using inquiry-based learning management was higher than good rate, 49 students passed the criterion provided 98 percent.

2. Learning achievement in science on the Phenomena of the world and space technology of Prathomsuksa 6 students, after using inquiry-based learning management higher than before learning at the statistical significance level of .05.

Keywords: Learning achievement, science, Prathomsuksa 6, inquiry-based learning management

บทนำ

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมปัจจุบัน และอนาคต เพราะวิทยาศาสตร์เกี่ยวข้องกับทุกคนในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนเทคโนโลยี เครื่องมือเครื่องใช้ ผลผลิตต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้ใช้ เพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิตรวดเร็วแล้วแต่เกิดขึ้นจากความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ ที่ทำให้มนุษย์ได้พัฒนาชีวิตอยู่อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีการคิดวิเคราะห์ในการค้นคว้าหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายที่ตรวจสอบได้ วิทยาศาสตร์เป็นวัฒนธรรมของโลกในยุคสมัยใหม่ ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (knowledge-based society) ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้เข้าใจในเรื่องของวิทยาศาสตร์ (scientific literacy for all) เพื่อที่จะได้มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม การที่จะสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิทยาศาสตร์นั้น องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษา เพื่อเตรียมคนให้อยู่ในสังคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มุ่งหวังให้นักเรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์ที่เน้นการเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ มีทักษะในการค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะ หาความรู้ และการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงอย่างหลากหลายเหมาะสมกับระดับชั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 92) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งพัฒนานักเรียน ให้บรรลุผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้เกิดสมรรถนะสำคัญของนักเรียน คือ ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ นำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2)

สภาพปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ วิชา วิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.28 คะแนน และ ปีการศึกษา 2561 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 46.71 คะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561: 1-2) ซึ่งการประเมินผลการเรียนรู้ ดังกล่าว พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาเท่าที่ควร ในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ นักเรียนยังขาดการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง อีกทั้งนักเรียนยังขาดกระบวนการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ

และแก้ปัญหาด้วยตนเอง จากปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (โรงเรียนดาราสุมท. 2561: 3) ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องแสวงหากิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ถือเป็นหัวใจสำคัญในการที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีอยู่หลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกาเย่, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสอนเน้นความจำ, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงาน, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการนำเสนอในทัศนกว้างล่วงหน้า, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัยและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การจัดกิจกรรมดังกล่าวข้างต้น เป็นการจัดการเรียนที่มุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการจัดการเรียนหนึ่งที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนเกิดการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ เป็นการพัฒนาระบบการคิดอย่างเป็นระบบ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ ได้ฝึกคิด วิเคราะห์ แยกแยะ แก้ปัญหาด้วยตนเอง จนเกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ทีศนา แชมมณี. 2545: 221-296)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) 2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) 4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ 5) ขั้นประเมิน (Evaluation) (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2546: 219-220) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เป็นการจัดการเรียนหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนพยายามสร้างความรู้ใหม่ โดยอาศัยฐานความรู้เดิม ทำให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญ และเข้าใจในสาระที่ได้เรียนรู้ อีกทั้งจากงานวิจัย ของ วาชีนี บุญญาพวงศ์ (2552: 7) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พืชและสัตว์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พืชและสัตว์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาวิจัยของ ประถมพร โคตา (2554: 97) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเขียนผังมโนทัศน์ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการศึกษาของ สุธาพร แหยมแก้ว (2556: 6-7) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติในการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบทำนาย สังเกต อธิบาย กับใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาวิจัยของ สัณญา ศรีคงรักษ์ (2558: 49) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิด

วิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการศึกษาวิจัยของ วุฒิพงษ์ สว่างวงษ์ (2560: 31) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จากการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ ระดับดี ขึ้นไป และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศ โดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้ ในการจัดการ เรียน การสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยี อวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยี อวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อน และหลังเรียนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

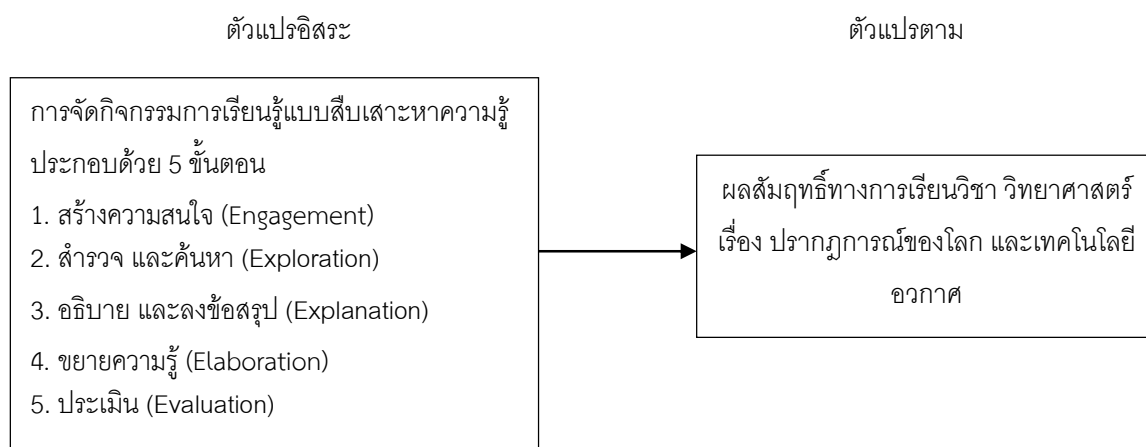
สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผ่านเกณฑ์ระดับ ดี ขึ้นไป ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ในการวางรากฐานการปรับปรุงการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้เรียนในการนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาตนเอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 400 คน ซึ่งนักเรียนทั้ง 8 ห้องได้จัดกลุ่มแบบความสามารถ และมีจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนดาราสมุทร อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 จำนวน 11 แผน โดยแต่ละแผนใช้เวลา 1 ชั่วโมง รวมเป็น 11 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกคำตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการทดลอง ดังนี้

1. แบบแผนการวิจัย ใช้แบบกลุ่มเดียวสอบก่อน และหลัง (One Group Pretest - Posttest Design) จำนวน 11 แผน โดยแต่ละแผนใช้เวลา 1 ชั่วโมง รวมเป็น 11 ชั่วโมง (ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540: 156) ซึ่งมีรูปแบบวิจัย ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pretest	Treatment	Posttest
T_1	X	T_2

เมื่อ	T_1	แทน	การทดสอบก่อนเรียน
	T_2	แทน	การทดสอบหลังเรียน
	X	แทน	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

2. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย มีดังนี้

2.1 ผู้วิจัยชี้แจงขอความร่วมมือกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อการวิจัย

2.2 ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pretest) ในชั่วโมงแรก ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ จำนวน 40 ข้อ

2.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ เป็นระยะเวลา 45 วัน

2.4 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนดแล้ว จึงทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ

2.5 ตรวจให้คะแนนผลการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ และนำผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent sample (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 113)

ผลการศึกษา

1. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน ร้อยละ ร้อยละสะสม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวน ร้อยละ ร้อยละสะสม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม	$\bar{X}$	S.D.
32 - 40	80 - 100	ดีมาก	35	70	70	33.66	1.81
28 - 31	70 - 79	ดี	14	28	98	29.57	1.02
24 - 27	60 - 69	พอใช้	1	2	100	27	0.00
20 - 23	50 - 59	ผ่านเกณฑ์	-	-	-	-	-
0 - 19	0 - 49	ต่ำกว่าเกณฑ์	-	-	-	-	-
รวม			50	100	100		

จากตาราง 2 พบว่า การศึกษาค้นคว้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 32-40 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 80-100 ซึ่งอยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 33.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.81 มีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 28-31 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 70 - 79 ซึ่งอยู่ในระดับ ดี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 29.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.02 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 24-27 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 60-69 ซึ่งอยู่ในระดับ พอใช้ มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 27.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.00 นักเรียนที่ได้คะแนนผ่านเกณฑ์ระดับ ดี ขึ้นไป มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 98

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ระหว่างก่อน และหลังการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ระหว่างก่อน และหลัง การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลกและเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างก่อน และหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้

การทดสอบ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	10	25	16.72	3.90	46.22*	.00
หลังเรียน	27	38	32.38	2.56		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ก่อนเรียน มีคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 10 คะแนน คะแนนสูงสุด เท่ากับ 25 คะแนน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 16.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.90 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียน มีคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 27 คะแนน คะแนนสูงสุด เท่ากับ 38 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.56 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ ที่ระดับ ดี ขึ้นไป ร้อยละ 98 ของนักเรียนทั้งหมด
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี ขึ้นไป ร้อยละ 98 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา

ความรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม และค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น อภิปรายปัญหาและหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจด้วยเหตุการณ์ ที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสอนเนื้อหาในบทเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ รูปภาพ และวิดีโอประกอบการเรียนการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ และชักนำให้นักเรียนศึกษาสิ่งเหล่านั้นด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะเชื่อมโยงเข้าสู่ขั้นต่อไป ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา เมื่อนักเรียนเกิดความสนใจแล้ว ก็จะเกิดการศึกษาค้นคว้าและหาคำตอบจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ร่วมกัน โดยผู้วิจัยได้มีการมอบหมายใบงาน ใบกิจกรรมให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเกิดการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้นักเรียนได้คำตอบของสิ่งที่สนใจศึกษา ขั้นที่ 3 อธิบายและลงข้อสรุป เมื่อนักเรียนเกิดความเข้าใจแล้วสามารถ นำข้อมูล หรือคำตอบนั้นมาอธิบาย หรือวิเคราะห์ แปลผล สรุปผล และนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ ของคำตอบเหล่านั้นได้ ซึ่งในขั้นตอนนี้ยังมีนักเรียนบางคนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่กล้าแสดงออก รวมทั้งไม่กล้าซักถามแลกเปลี่ยนความรู้ ผู้วิจัยจึงได้มีการกระตุ้นและเสริมแรงให้กับนักเรียน โดยมีการสนทนาซักถาม เมื่อนักเรียนแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามก็มีการกล่าวชมหรือให้รางวัล เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ เมื่อนักเรียนเข้าใจด้วยตนเอง นักเรียนก็สามารถนำความรู้ที่ได้นั้นมาเชื่อมโยงกับความรู้เดิม หรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติม โดยนำข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์ หรือเหตุการณ์อื่น ทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้มีการอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติมหลังการอภิปรายของนักเรียน ในส่วนที่ขาดตกบกพร่อง หรือส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญ ผู้วิจัยมีการสอดแทรกความรู้เสริม มีการซักถามนักเรียนในประเด็นที่ทำการศึกษา แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้ที่ได้ศึกษามา และมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนสอบถามเนื้อหาในส่วนที่นักเรียนมีข้อสงสัย ผู้วิจัยได้ตอบ ข้อสงสัยและให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนนั้น และขั้นที่ 5 ประเมิน การที่นักเรียนเกิดความคิดอย่างเป็นระบบ มีการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และเกิดความเข้าใจต่อเรื่องที่จะศึกษา โดยนักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ค้นพบกับความรู้เดิมที่มีอยู่มาสรุปได้ นักเรียนสามารถประเมินความรู้ของตนเองจากการเรียนการสอน และยังมีส่วนร่วมประเมินผลการเรียนของเพื่อนในชั้นเรียนได้ด้วย ผู้วิจัยประเมินนักเรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมการตอบคำถาม พฤติกรรม การทำงานรายบุคคล การทำงานกลุ่ม และการนำเสนอผลการศึกษา จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีค้นหาคำตอบ การแก้ปัญหาด้วยตนเอง และฝึกทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีอิสระในการคิดแก้ปัญหา สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักอภิปรายแสดงความคิดเห็นระหว่างกัน รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ตลอดจนสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ได้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภัสวรรณ ลำดวน (2553: 60) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยชุดทดลอง เรื่อง การเลี้ยงเบนของแสง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยชุดทดลอง เรื่อง การเลี้ยงเบนของแสง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี ขึ้นไป และยังคงสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรวิทย์ อุทโท (2559: 95) ได้ศึกษาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังมโนคติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนผ่านเกณฑ์ในระดับ ดี ขึ้นไป

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ปรากฏการณ์ของโลก และเทคโนโลยีอวกาศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษาปี

ที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ได้ทำงานเป็นกลุ่ม โดยนักเรียน มีการวางแผน อภิปรายปัญหาและหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน โดยเฉพาะในขั้นสำรวจค้นหา ผู้วิจัยได้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และค้นหาคำตอบจากประสบการณ์ตรง ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง เพื่อรวบรวมข้อมูล นอกจากนี้ในขั้นขยายความรู้ ผู้วิจัยมีการจัดการเรียนการสอนที่นำความรู้ไปต่อยอด เพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหา และจดจำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ นำไปสู่ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออกและอธิบาย ตอบคำถามถึงความรู้ความเข้าใจจากการทำกิจกรรมด้วยตนเองก่อนที่จะสรุปเป็นนิยามหรือหลักการต่าง ๆ ซึ่งถ้าหากนักเรียนไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องนั้นแล้ว นักเรียนจะไม่สามารถอธิบายตอบคำถามหรือสรุปนิยาม หรือหลักการเหล่านั้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาชีนี บุญญาพวงส์ (2552: 84) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พีชและสัตว์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พีชและสัตว์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมปอง เรืองสมสมัย (2556: 79-80) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E's) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทองธรรม จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E's) ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทองธรรม จังหวัดสมุทรปราการ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรัชยา นาคราช (2558: 111-112) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบประสาทและความสามารถในการสืบเสาะ ทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบประสาทและความสามารถในการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร เกตทอง (2554: 108) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีและความสามารถในการเรียนรู้ ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สัญญา ศรีคงรักษ์ (2558: 49) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ และข้อเสนอแนะ ในการวิจัยในครั้งต่อไป โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยเฉพาะขั้นสำรวจและค้นหา นักเรียนจะต้องเป็นผู้ที่ ออกแบบ คิดค้นวางแผนขั้นตอนหรือวิธีการที่จะได้มาซึ่งความรู้เหล่านั้น ดังนั้นครูผู้สอนควรเป็นผู้กระตุ้นและเสริมแรง ในฐานะผู้แนะนำ ผู้ร่วมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้กำลังใจแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติเองได้ ครูผู้สอนต้องเข้าไปช่วยเหลือ สร้างบรรยากาศความเป็นกันเองกับนักเรียนและชี้แนะแนวทางในการคิด แก้ปัญหา ให้นักเรียนปฏิบัติได้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ กับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT, การจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จิรัชยา นาคราช. (2558). **การพัฒนาแนวคิดทางวิทยาศาสตร์เรื่องระบบประสาท และความสามารถในการสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดย การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชีววิทยา. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.

ทศนา แหมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นภัสวรรณ ลำดวน. (2553). **การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ด้วยชุดทดลอง เรื่อง การเลี้ยงเบนของแสงเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์. อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

นภาพร เกตทอง. (2554). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบแก้ปัญหากับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประถมพร โคตา. (2554). **การผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้และการเขียนผังมโนมิติ**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2540). **ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหน่วยที่ 6**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- โรงเรียนดาราสมุทร. (2561). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ชลบุรี: ฝ่ายวัดและประเมินผลโรงเรียนฯ.
- วรวิทย์ อุทโท. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ร่วมกับ แผนผังมโนทัศน์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วาชีนี บุญญาพวงศ์. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง พืชและสัตว์ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้. วิทยานิพนธ์ ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- วุฒิพงษ์ สว่างวงศ์. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ดาราศาสตร์และอวกาศของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญระยอง จากการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสืบเสาะหาความรู้. สารนิพนธ์ ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2561). คู่มือการจัดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน พื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สมปอง เรืองสมสมัย. (2556). การจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E's) ที่มีต่อความสามารถในการ แก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดทรงธรรม จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ปรินญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สัณญา ศรีคงรักษ์. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ ปรินญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. จันทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุภาพร แหลมแก้ว. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติในการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ เทคนิคการสอนแบบทำนาย สังเกต อธิบาย กับใช้ วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E. วิทยานิพนธ์ ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ราชภัฏเทพสตรี.

**NBUE0055: การศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1**

**A STUDY ON THE IMPLEMENTATION OF THE WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL,
SUKSANARI SCHOOL, THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1**

สัญญา งามงาม¹ ดร.พรพิมล ประวัติรุ่งเรือง²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 คน ศึกษาเชิงปริมาณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ครูโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 110 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามแนวทาง 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) แนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลและ 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมาตรฐานสากล ความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล และความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล, โรงเรียนมาตรฐานสากล

Sanchai Ngowngarm. (2020). A Study on the Implementation of the World-Class Standard

School, Suksanari School, The Secondary Education Service Area Office 1.

Bangkok: Graduate School, North Bangkok University. Advisor:

Dr. Pornpimol Prawatrunguang.

The purpose of this study was to 1) to study the guidelines for operating the World-Class Standard School of the Suksanari School, The Secondary Education Service Area Office 1. 2) to study of the teachers' satisfactions in Suksanari School with the World-Class Standard School of the Suksanari School, The Secondary Education Service Area Office 1. The respondents of the study were the 13 administrators and teachers in Suksanari School, The Secondary Education Service Area Office 1 in academic year 2019 and 1 educational supervisor. The statistical tools were structured interview form. The sample group of quantitative research was 110 teachers in Suksanari School. The statistical tools were used to analyze the data needed in the study were frequencies, percentages, mean and standard deviation.

The results of the research showed that

1. Guidelines for the implementation of World-Class Standard School of the the Suksanari School, The Secondary Education Service Area Office 1 according to 3 different approaches 1) guidelines for the development of World-Class Standard School curriculum 2) guidelines for the establishment of World-Class Standard School curriculum structure and 3) School management guidelines, World-Class Standard, suitability, and possible at the highest level.

2. The overall of the satisfaction with the guidelines for the implementation of World-Class Standard School and the satisfaction with the guidelines for the implementation of the World-Class Standard School of the Suksanari School , The Secondary Education Service Area Office 1 At a high level.

Keywords: Guidelines for the implementation of World-Class Standard School, World-Class Standard School.

บทนำ

การจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีความเป็นพลวัต ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ผลักดันให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มศักยภาพการจัดการศึกษาไทยให้พร้อมสำหรับการแข่งขันในเวทีโลกในยุคศตวรรษที่ 21 โรงเรียนต้องเป็นหน่วยบริการทางการศึกษาในมิติที่กว้างขึ้น เพราะปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมที่ไร้พรมแดน มีการติดต่อประสานสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่างๆ มากขึ้น อีกทั้งการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีผลต่อการเปิดเสรีทางการศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอนต้องมีความเป็นสากลมากขึ้น โรงเรียนแต่ละแห่งจะต้องมีการแข่งขันด้านคุณภาพมากขึ้น โรงเรียนในประเทศไทยเองจำเป็นต้องพัฒนาให้เป็นหน่วยบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อรองรับการแข่งขันที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเปิดเสรีทางการศึกษา รวมทั้งความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร คุณลักษณะในการเป็นพลโลก การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจึงต้องปรับให้มีความเป็นสากลมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความจำเป็นเร่งด่วนที่จะดูแลแก้ไขคุณภาพการศึกษาย่างต่อเนื่อง จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาที่ บูรณาการกันอย่างชัดเจน เพื่อให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจังและยั่งยืน โดยได้พิจารณาว่าโรงเรียนเป็นองค์การที่มีความสำคัญสูงสุด ที่ควรได้รับการพัฒนาอย่างเข้มแข็ง ให้สามารถปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีศักยภาพ รองรับการพัฒนาประเทศ และสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติ เพื่อยกระดับคุณภาพชั้นนำเป็นโรงเรียนแห่งอนาคตที่มีคุณภาพเท่าเทียมโรงเรียนมาตรฐานสากลโลก(World class) ในปีงบประมาณ 2552-2555 โดยให้โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ซึ่งมีความมุ่งหวังไว้นักเรียนที่มีศักยภาพเป็นพลโลก มีระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี 2553-2555 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) เป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก ยกย่องการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) และยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ จำนวน 500 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา 381 โรงเรียน และโรงเรียนประถมศึกษา 119 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555)

แนวทางของการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล พิจารณา 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) โดยมีด้านคุณลักษณะของผู้เรียน คือ 1.1) เป็นเลิศวิชาการ 1.2) สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 1.3) ล้ำหน้าทางความคิด 1.4) ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ 1.5) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) จัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) โดยมีด้านคุณลักษณะของผู้เรียน คือ 2.1) ด้านคุณภาพวิชาการ 2.2) ด้านคุณภาพของครู 2.3) ด้านการวิจัยและพัฒนา 3) บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) โดยมีด้านคุณลักษณะของผู้เรียน คือ 3.1) ด้านคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียน 3.2) ด้านระบบการบริหารจัดการ 3.3) ด้านปัจจัยพื้นฐาน 3.4) ด้านเครือข่ายร่วมพัฒนา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2561)

จากผลการติดตามการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้านทักษะ และความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการศึกษาหาความรู้ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ทักษะความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการศึกษาหาความรู้ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทักษะและความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study) และเรียนรู้จากการปฏิบัติทดลอง ทักษะและความสามารถในการคิดรูปแบบต่างๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดเชิงวิทยาศาสตร์ การคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น ทักษะและความสามารถในการทำงานและการแข่งขันกับชาวต่างชาติ โอกาสในการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิต และความเป็นผู้มีจิตสาธารณะ และมุ่งมั่นไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555)

โรงเรียนศึกษานารีเป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีความมุ่งมั่นและความคาดหวังหลัก ๆ คือ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ อันหมายถึง เป็นคนดี เป็นคนเก่ง เป็นคนที่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการระดับสูงด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร เพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อสมรรถนะในการแข่งขัน และโรงเรียนยกระดับคุณภาพสูงขึ้นสู่มาตรฐานสากล ผ่านการรับรองมาตรฐานคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ

แห่งชาติ (TQA) เป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวม และบูรณาการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนา และการเมือง เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนากับสถานศึกษาระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับ ชาติและนานาชาติรวมทั้งเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นศูนย์และร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนในชุมชนและบุคคลทั่วไป (โรงเรียนศึกษานารี. 2558)

บริบทโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โรงเรียนศึกษานารีเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล รุ่นที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี พ.ศ. 2556 โรงเรียนได้เริ่มทบทวนระบบการจัดการศึกษาตามแนวทางของโครงการ โดยเริ่มจากการปรับโครงสร้างหลักสูตรและเป้าหมายคุณภาพทางการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ในส่วนของระบบบริหารจัดการโรงเรียนได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนนำร่องแบบเข้มการบริหารจัดการตามข้อกำหนดของเกณฑ์รางวัลคุณภาพสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ในปี พ.ศ. 2556 โรงเรียนได้ปรับระบบการบริหารจัดการในระยะเริ่มแรก (SCQA) และก้าวเข้าสู่การรับรองในปี พ.ศ. 2557 เพื่อเข้าสู่การประเมิน OBECQA (โรงเรียนศึกษานารี. 2558: คำนำ) โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพทัดเทียมแข่งขันกับนานาชาติประเทศ โดยการพัฒนากลยุทธ์และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่มุ่งเน้นความแตกต่างตามศักยภาพของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่เหมาะสม โรงเรียนบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่ได้รับการรับรองจากองค์การมาตรฐานสากลระดับโลก และมีการสร้างภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้ และร่วมพัฒนากับโรงเรียนระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ รวมทั้งเครือข่ายสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรอื่นๆ อีกทั้งยังมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน คือ เป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (โรงเรียนศึกษานารี. 2558)

ผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานโรงเรียนศึกษานารี ซึ่งเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากลว่าต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล และจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ ซึ่งนำไปสู่การบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล จึงสนใจทำวิจัย เรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยให้มีคุณภาพและเทียบเคียงความเป็นสากล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

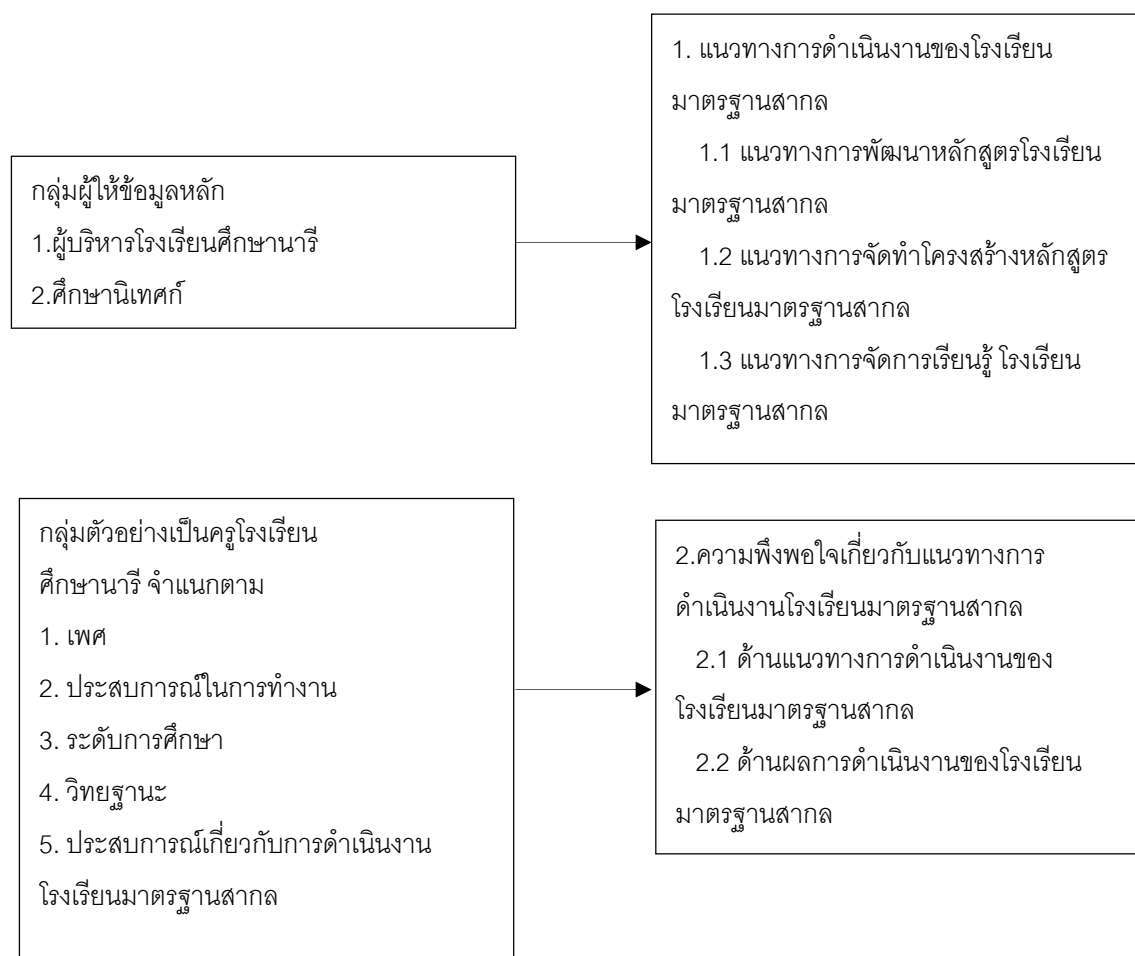
1. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนนโยบายในการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาและส่งเสริมคณะทำงานตลอดจนครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่
3. ครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ดำเนินการตามนโยบายและงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ไปใช้ในโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกิดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2561 : 14)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้บริหารและครูโรงเรียน ศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 13 คน ศึกษานีเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling technique) ในการศึกษาความพึงพอใจ ประชากรเป็นครูโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 154 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นครูโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 110 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย สถานภาพ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล

2. แบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตามวิธีของ Rensis Likert Method ซึ่งสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า การศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามแนวทาง 3 แนวทาง สรุปได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

1.1 แนวทางการจัดการเรียนรู้ “ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK)” เป็นสาระการเรียนรู้ที่ว่าด้วยเรื่องประเด็นความรู้ต่าง ๆ (Knowledge Issues) องค์ความรู้ (Body of Knowledge) และทฤษฎีความรู้ (Theory of knowledge) ของสาระการเรียนรู้พื้นฐานทั้งหมด (Interdisciplinary) ในเชิงบูรณาการ ในเชิงปฏิบัติ ครูและนักเรียนจะต้องร่วมกันกำหนดเนื้อหา โดยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม โดยครูใช้รูปแบบการสอนจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้สนทนาโต้ตอบ (Discuss) และอภิปรายซักถาม (Debate) ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถและมีทักษะในการนำเสนอ แนวคิด/องค์ความรู้

1.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ “ความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay)” ต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลัก ใน 2 เนื้อหา ได้แก่ การค้นคว้า (Research) และการเขียน (Writing) ครูผู้สอน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำในการผลิตผลงานการเขียนความเรียงเกี่ยวกับหัวข้อ/เรื่องที่ผู้เรียนเลือกและสนใจค้นคว้า แสวงหาความรู้เพิ่มเติม ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถและมีทักษะในการนำเสนอ แนวคิด/องค์ความรู้

1.3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ “โลกศึกษา (Global Education)” จัดการเรียนการสอนโดยเน้น ความเป็นพลเมืองโลก (Global Citizenship), ความยุติธรรมในสังคม (Social justice), สิทธิมนุษยชน (Human Rights) ได้แก่, การแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict Resolution), การพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development), ค่านิยม และการสัมผัสรับรู้ (Values & Perceptions), ความหลากหลาย (Diversity), การพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence)

1.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้ “กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity, Action, Service : CAS)” จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการทำโครงการ การปฏิบัติกิจกรรม เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ กระบวนการแก้ไขปัญหา กระบวนการทำงาน การทำกิจกรรมสาธารณะ สามารถพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์สังคม

2. แนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.1 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลสอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2.2 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระเพิ่มเติม จัดสาระเพิ่มเติม คือ วิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ (Research and Knowledge Formation) หรือ IS1 และ วิชาการสื่อสารและการนำเสนอ (Communication and Presentation) หรือ IS2

2.3 การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หรือ IS3

3. แนวทางการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมาตรฐานสากล

3.1 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “เป็นเลิศวิชาการ (Smart)” ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี รอบรู้ภาษา ข้อมูลและทัศนภาพ มีผลการเรียนดีเป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติ มีความถนัดหรือความสามารถเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือระดับสูงในประเทศหรือต่างประเทศ

3.2 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “สื่อสารสองภาษา (Communicator)” ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ มีทักษะการเลือกวิธีการและเครื่องมือเพื่อการสื่อสารมีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอื่น มีความสามารถเป็นที่ยอมรับจากสถาบันภาษาต่างๆ

3.3 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “ล้าหน้าทางความคิด (Thinker)” ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้สร้างสรรค์กล้าเผชิญความเสี่ยง คิดได้ในระดับสูงมีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ ไตร่ตรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า กล้านำเสนอความคิดที่สร้างสรรค์และแตกต่าง สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี แก้ปัญหาจัดการกับความซับซ้อนได้

3.4 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ (Innovator)” ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน สามารถจัดลำดับความสำคัญ วางแผนและบริหารจัดการสู่ผลสำเร็จ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งาน สื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ มีผลงานออกแบบสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ คิดค้นที่น่าเสนอ เผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง สามารถผลิตงานที่เหมาะสมมีคุณภาพสูง

3.5 การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Global Citizenship)” ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีความตระหนักรู้ สภาวะการณ์ของโลก สามารถเรียนรู้และจัดการกับความซับซ้อน คลุมเครือ มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยและของนานาชาติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณพบว่า ความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สรุปได้ดังนี้

จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 110 คน พบว่าเป็นเพศชายจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 37.27 และเป็นเพศหญิงจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 62.73 ประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91 5 -10 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 มากกว่า 10 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.73 ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 60.91 ปริญญาโท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 38.18 ปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.91 วิทยฐานะ ไม่มีวิทยฐานะจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 53.64 ข้าราชการ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 ข้าราชการพิเศษ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.54 เชี่ยวชาญ จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล มีประสบการณ์ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 79.09 ไม่มีประสบการณ์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 20.91

ความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียน ศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่าโดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$ และ $S.D.=1.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) โรงเรียนศึกษานารี มีแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ (Innovator)” ($\bar{X}=4.52$ และ $S.D.=.97$) 2) โรงเรียนศึกษานารี มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระเพิ่มเติม เป็นไปตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.51$ และ $S.D.=.71$) 3) โรงเรียนศึกษานารี มีแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน “ล้าหน้าทางความคิด (Thinker)” ($\bar{X}=4.51$ และ $S.D.=.79$) ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนศึกษานารีมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ “กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity, Action, Service : CAS)” เป็นไปตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.22$ และ $S.D.=1.06$) ความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียน ศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านผลการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$ และ $S.D.=.18$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) โรงเรียนศึกษา

นารี มีการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา เพื่อการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ($\bar{X}=4.53$ และ $S.D.=1.62$) 2) โรงเรียนศึกษานารี มีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ($\bar{X}=4.52$ และ $S.D.=1.19$) 3) โรงเรียนศึกษานารี มีการส่งเสริมคุณภาพครู เพื่อจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ($\bar{X}=4.51$ และ $S.D.=1.27$) ส่วนข้อที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนศึกษานารี มีการส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการ เพื่อจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ($\bar{X}=4.15$ และ $S.D.=1.39$)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมพบว่า แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ดำเนินการตามแนวทาง 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) แนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 3) แนวทางการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมาตรฐานสากล มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ยึดตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการเป็นหลักในการดำเนินการ มีการอบรมครูให้มีความรู้ความสามารถ ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งโรงเรียนได้มีการประกันคุณภาพภายในทุกปี ทำให้ครูผู้สอนต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้โรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้มีแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐธรรมนูญ (2557) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เตือนใจ สมชาติ (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม พบว่า การดำเนินงานการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียน ศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียน ศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านผลการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการบริหารโรงเรียนนั้นเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนนโยบาย การปฏิบัติตามแผนนโยบาย การประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินงาน ทำให้ครูและบุคลากร ได้รับทราบถึงแนวทางการดำเนินงาน

โรงเรียนมาตรฐานสากลได้อย่างถูกต้อง รวมถึงการได้รับทราบผลการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลจากรายงานผลการดำเนินงานในทุกปีการศึกษา สอดคล้องกับ วราภรณ์ พรมนิล (2560) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์และความพึงพอใจในการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความพึงพอใจในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมมีความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนศึกษานารี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. แนวทางการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge : TOK) 2) ความเรียงขั้นสูง (Extended-Essay) 3) โลกศึกษา (Global Education) 4) กิจกรรมสร้างสรรค์ (Creativity, Action, Service : CAS)
2. แนวทางการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตร โดยมีแนวทางในการดำเนินการประกอบด้วย 1) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 2) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระเพิ่มเติม 4) การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. แนวทางการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมาตรฐานสากล ควรจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน 1) เป็นเลิศวิชาการ (Smart) 2) สื่อสารสองภาษา (Communicator) 3) ล้ำหน้าทางความคิด (Thinker) 4) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ (Innovator) 5) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Global Citizenship)

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพในด้านความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินงานตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ กรณีศึกษา เฉพาะโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับว่ามีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

จิรัชญา มหาสุข. (2557). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

- เตือนใจ สมชาติ. (2561). แนวทางการบริหารจัดการระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- โรงเรียนศึกษานารี. (2558). รายงานผลการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนศึกษานารี ปีการศึกษา 2556. กรุงเทพฯ: โรงเรียนศึกษานารี.
- วรารณ์ พรหมนิล. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์และความพึงพอใจในการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2561). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล. สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. กรุงเทพฯ.

NBUE0056: ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานบุคคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

PROBLEMS AND GUIDED SOLVE THE PROBLEMS ON PERSONNEL THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 1

ศุจิภา ผ่องใส¹ ดร.พรพิมล ประวิตรุ่งเรือง²

¹ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่กลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 4 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามองค์ประกอบ 3 เรื่อง ประกอบด้วย 1) การวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่งพบว่า มีสถานศึกษาที่มีสภาพอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด และเนื่องจากมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จึงเป็นการเพิ่มขั้นตอนและซับซ้อนในการทำงาน 2) การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง พบว่า การบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ได้บรรจุครูหลังจากเปิดเทอม 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พบว่า ระบบค่าตอบแทนข้าราชการครูที่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจ ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และภาระหนี้สินส่วนตัวข้าราชการเพิ่มมากขึ้น

2. แนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 องค์ประกอบ 3 เรื่อง ประกอบด้วย 1) การวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง โดยการเกลี้ยอัตรากำลังครูจากโรงเรียนที่มีอยู่เกินเกณฑ์ ไปกำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ 2) การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้งโดยการบรรจุครูให้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน ครบทุกวิชาเอกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการคัดเลือกครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการเป็นข้าราชการครู โดยคัดเลือกสาขาวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการและขาดแคลน 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ควรสนับสนุนด้านสวัสดิการบ้านพักครู การพิจารณาขึ้นค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน

คำสำคัญ: ปัญหาการบริหารงานบุคคล, แนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล

Abstract

This research aimed to 1) to examine the personnel administration problem of Personnel Administration Subdivision affiliated with the secondary educational service area office 1. 2) to examine the personnel administration guideline of Personnel Administration Subdivision affiliated with the secondary educational service area office 1. The 13 informants included three directors of the secondary educational service area office 1, four Personnel Administration Subdivision officers, and six school directors executed the school group presidents. Tool used to collect data was a Semi-structured interview.

The finding revealed that:

1. The personnel administration problem of Personnel Administration Subdivision affiliated with the secondary educational service area office 1 composed of 3 main components: 1) the problem with manpower planning and position determination revealed that the schools had the manpower in lower than standard according to Office of the teacher Civil Service and Education Personnel Commission (OTEPC) specified, the workflow was duplicated because there was the Provincial Education Office 2) the problem with recruiting and appointment indicated that teachers' appointment was inconsistent with the school requirement, teachers were appointed after school started 3) The problem with enhancing the efficiency of civil service revealed that teachers' compensation system was inconsistent with economy, income was insufficient with expenses, and the accumulation of personal liabilities.

2. The personnel administration solution of Personnel Administration Subdivision affiliated with the secondary educational service area office 1 composed of 3 main components: 1) Guideline with manpower planning and position determination by equalizing the teachers from schools that had the manpower in higher than standard to reappoint at schools were in lower than standard 2) guideline with recruiting and appointment by appointing the teachers met the school requirement, completed all major subjects according to the departments, and the temporary teachers selection to work at least three years to appoint in the teachers civil service by major subjects that the school required and lacked of 3) guideline with enhancing the efficiency of civil service should support about the teachers welfare housing, consideration to raise income according to the current economic conditions.

Keywords: The personnel administration problem, the solution guideline of the personnel administration

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545)และ(ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553) หมวด 5 มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 มาตรา 8 มาตรา 34 วรรคสอง ได้กำหนดให้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและ

มัธยมศึกษา จำนวน 183 เขต และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต และได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 1 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2560) (ฉบับที่ 2 เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ.2561) เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ออกเป็น 9 กลุ่ม 1 หน่วย (กระทรวงศึกษาธิการ.2546: 2 ,11)

การบริหารงานในองค์กรจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการภาระหน้าที่ต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผน การจัดองค์กร การจัดคนเข้าทำงาน การขึ้นนำ และการควบคุม ซึ่งในกระบวนการเหล่านี้ปัจจัยด้านคนมีบทบาทสำคัญที่สุด ที่จะขับเคลื่อนให้การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ดำเนินไปตามทิศทางหรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะหน้าที่ของการจัดคนเข้าทำงานที่ได้มีการพัฒนาขึ้นเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง ทางวิชาการที่เรียกว่า การบริหารงานบุคคล หรือการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบัน การบริหารจัดการการบริหารงานจะประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดีมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการบริหาร “คน” ในองค์กร เพราะการดำเนินงานต่าง ๆ ผู้บริหารกระทำเพียงคนเดียวไม่ได้ ต้องมีผู้ร่วมงานเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานขององค์กรประสบความสำเร็จ (วิลาวรรณ รพีพิศล. 2550: 1)

นอกจากนั้นตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 วันที่ 3 เมษายน 2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 13 การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 53 (3) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 ให้ศึกษาธิการจังหวัดโดยความเห็นชอบของ กศจ.เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ดังนั้นการบริหารงานบุคคลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่มี กศจ.จึงเป็นการทำงานที่เพิ่มขึ้นตอน ซ้ำซ้อน และล่าช้า ขาดประสิทธิภาพ โรงเรียนในสังกัดได้รับการบรรจุครูผู้ช่วยไม่ทันเปิดภาคเรียน การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาล่าช้าขึ้น การทำงานของกลุ่มบริหารงานบุคคล ขาดประสิทธิภาพ เพราะขาดแคลนบุคลากร เนื่องจากย้ายไป กศจ. และไม่สามารถจ้างลูกจ้างได้ เพราะไม่มีงบประมาณ (ราชกิจจานุเบกษา. 2560: 14)

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เป็นผู้นำด้านการจัดการมัธยมศึกษาสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ประกอบด้วยสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขต ท้องที่เขตพญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน พุente รามัญราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และหนองแขม กรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตั้งอยู่ที่เขตราชเทวี มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 67 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.2562) แยกตามขนาดของสถานศึกษาได้เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 24 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 7 โรงเรียน จำนวนนักเรียนในสังกัด 110,612 คน จำนวนครู 5,744 คน จำนวนผู้บริหาร 148 คน ส่วนการดำเนินงานภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามโครงสร้างกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีส่วนราชการภายในของ

หน่วยงาน จำนวน 9 กลุ่ม 1 หน่วย ได้แก่ (1) กลุ่มอำนวยการ (2) กลุ่มนโยบายและแผน (3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (4) กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์ (5) กลุ่มบริหารงานบุคคล (6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (7) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา (8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา (9) หน่วยตรวจสอบภายใน (10) กลุ่มกฎหมายและคดี ซึ่งแต่ละกลุ่มมีภาระหน้าที่แตกต่างกันไป รวมถึงการให้บริการแก่ข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา และในปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตั้งอยู่ 2 ที่ ได้แก่ (1) อาคารหอประชุมพญาไท เขตราชเทวี (2) โรงเรียนชัยฉิมพลี เขตภาษีเจริญ ดังนั้นการให้บริการดังกล่าวอาจจะให้บริการได้อย่างไม่ทั่วถึงและในบางครั้งอาจจะเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้เกิดการเข้าใจผิดทำให้ผู้มาติดต่อราชการเกิดความไม่พอใจ

จากความเป็นมาและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารงานบุคคล ต้องดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมายของการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ ซึ่งนำไปสู่ การพัฒนา จึงสนใจทำวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้รับบริการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในเรื่องความเป็นเลิศการให้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

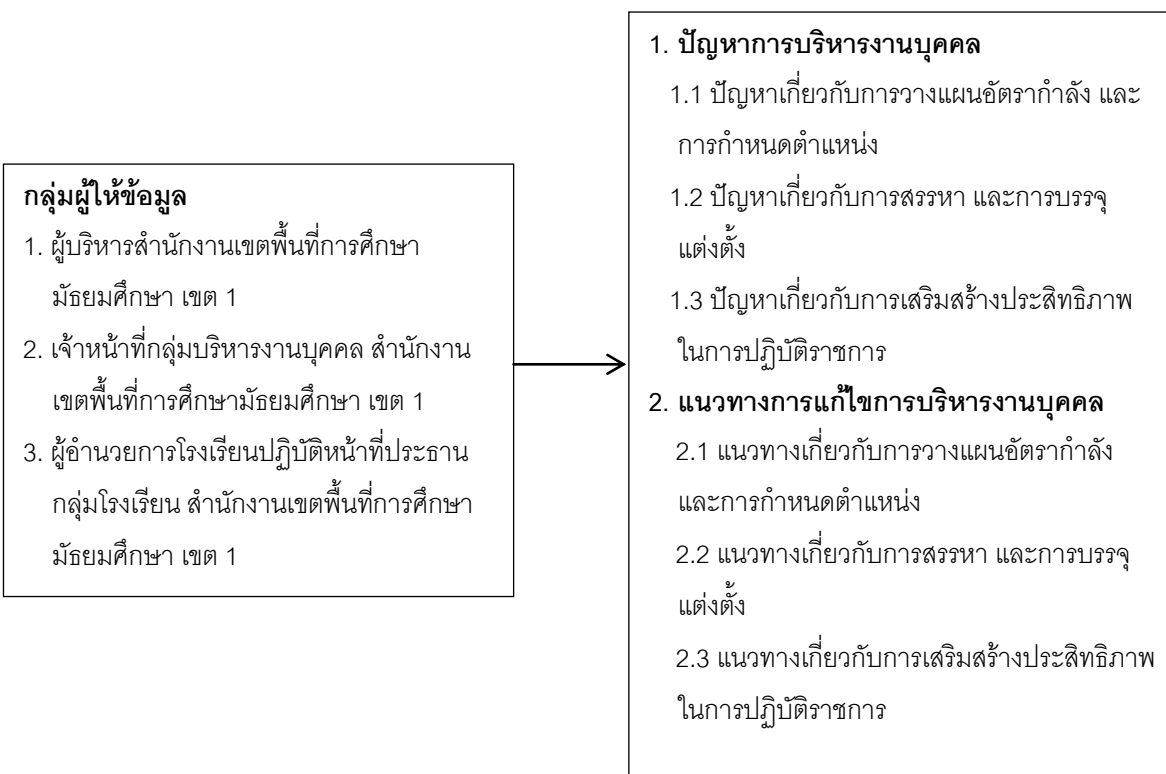
1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการดำเนินงานของกลุ่มบริหารงานบุคคล ให้บรรลุเป้าหมาย และส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทำงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยนำไปใช้ในการวางแผน การกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนา ปรับปรุง ขอบกพร่องของการให้บริการของกลุ่มบริหารงานบุคคล เพื่อตอบสนองความพึงพอใจ และความต้องการของครูและผู้บริหาร เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัย ดังภาพประกอบดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2560 : 10)

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยยึดหลักวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก ใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เจ้าหน้าที่ของกลุ่มบริหารงานบุคคล และผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานบริหารงานบุคคล รวมจำนวน 13 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 3 คน
2. เจ้าหน้าที่กลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน 4 คน
3. ผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียน จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 1 ฉบับ โดยเครื่องมือในการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5

คน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยข้อคำถาม ที่มีค่า IOC สูงกว่า 0.50 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาการศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2. ผู้วิจัยประสานงานผู้ให้ข้อมูล โดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ พร้อมแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ไปขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เจ้าหน้าที่กลุ่มบริหารงานบุคคล และผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ประธานกลุ่มโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้วยตนเอง เพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าไปสัมภาษณ์และนัดเวลาสัมภาษณ์ พร้อมชี้แจงข้อสงสัย กรณีผู้ให้ข้อมูลต้องการรายละเอียด

1. ผู้วิจัยเข้าไปสัมภาษณ์ตามเวลาที่นัดหมาย ดำเนินการสัมภาษณ์ จดบันทึกข้อคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล อย่างเป็นระบบ ด้วยตนเอง

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และผู้อำนวยการโรงเรียน

3. ขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์

4. ข้อมูลที่ถูกบันทึกจากการสัมภาษณ์ จะนำมาถอดเทป เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ขัดแย้งหรือไม่ครบถ้วน เพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า ปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามองค์ประกอบ 3 เรื่อง สรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

- 1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีสถานศึกษาที่มีสภาพอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด ปัญหาที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน ครูไม่ครบวิชา เมื่อได้รับการจัดสรรอัตรากำลังคืนหรือได้อัตราจ้างเพิ่มในตำแหน่งต่างๆ ไม่สามารถใช้ได้ทันเนื่องจากมีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงทำให้เพิ่มขั้นตอนการทำงาน และการเข้าสอนของงาน ซึ่งในปัจจุบันพบว่าข้าราชการครูในระดับโรงเรียนหลายโรงเรียนมีสภาพอัตรากำลังที่ขาดแคลน ในขณะที่ภาพรวมของอัตรากำลังไม่ได้สะท้อนภาพดังกล่าว และหากพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาพบว่า บางสาขาวิชาขาดแคลนครูเป็นจำนวนมาก ผลกระทบจากมาตรการจำกัดขนาดกำลังคนภาครัฐ และนโยบายของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนของภาครัฐ (คปร.) ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดทำฐานข้อมูลด้านอัตรากำลังคนภาครัฐ ทำให้ครูลาออกจำนวนมาก และการบรรจุอัตรา

ทดแทนกรณีเกษียณอายุราชการไม่ต่อเนื่อง ตำแหน่งข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา 38 ค (2) ไม่สามารถใช้ตำแหน่งตามกรอบอัตรากำลังได้ เพราะเป็นตำแหน่งว่างที่ไม่มีเงิน จึงทำให้เกิดความขาดแคลนบุคลากร ซึ่งในปัจจุบันเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล บุคลากรมีภาระงานมากขึ้น แต่มีจำนวนบุคลากรน้อยลง การกำหนดตำแหน่ง และการเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ทั้งกรณีตำแหน่งว่างและตำแหน่งที่มีคนครอง ดำเนินการได้น้อยมาก เนื่องจากมีตำแหน่งว่างน้อย และนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญอัตรากำลังข้าราชการ โดยการตรึงอัตรากำลังจำนวนข้าราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันไว้ ไม่ให้มีการเพิ่มอัตราตั้งใหม่ ทำให้ไม่สามารถขอเพิ่มอัตราตามจำนวนที่ขาดแคลนได้

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง พบว่า การบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานยังไม่ตรงกับความรู้และความสามารถ ของบุคลากร การกระจายงานแก่บุคลากรยังไม่เหมาะสมและยังไม่ทั่วถึง บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาและสรรหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานค่อนข้างน้อย การกำหนดภาระงานของบุคลากรของแต่ละคนยังไม่ชัดเจน การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระบบคุณธรรม ยังไม่ชัดเจน การดำเนินการบรรจุแต่งตั้ง ในตำแหน่งว่างเป็นไปอย่างล่าช้า มีการะบวนการหลายขั้นตอนทำให้โรงเรียนขาดแคลนครูชัวย่อยต่อในระยะเวลาอันยาวนาน และการขอใช้บัญชีของหน่วยงานอื่น กรณีโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในวิชาเอกที่ไม่มีขึ้นบัญชีของศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครเนื่องจากเป็นหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการเพิ่มขั้นตอนมากขึ้น โรงเรียนได้รับครูย้ายหลังจากเปิดเทอมไปแล้ว จึงทำให้การบริหารจัดการในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ และการขาดแคลนหลังจากการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการรับย้ายมีหลายขั้นตอนในการดำเนินการจึงทำให้ใช้เวลานาน เนื่องจากต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และต้องปฏิบัติตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด เมื่อมีคุณสมบัติการย้ายจึงขอย้ายกลับภูมิลำเนา โรงเรียนที่มีครูสาขาวิชาเอกเกินความต้องการของโรงเรียนไม่ยื่นคำร้องขอย้าย

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พบว่า เนื่องจากผลกระทบจากมาตรการจำกัดขนาดกำลังคนภาครัฐ และนโยบายของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนของภาครัฐ (คปร.) ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดทำฐานข้อมูลด้านอัตรากำลังคนภาครัฐ ทำให้ครูลาออกจำนวนมาก และการบรรจุอัตราทดแทนกรณีเกษียณอายุราชการไม่ต่อเนื่อง ระบบค่าตอบแทนข้าราชการครูที่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และเพิ่มภาระหนี้สินส่วนตัวข้าราชการมากขึ้น เนื่องจากค่าครองชีพในกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายสูง จึงทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องโยกย้ายกลับภูมิลำเนา เพราะไม่มีสวัสดิการด้านที่พัก การจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากร กำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรไม่ชัดเจน มีการติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรไม่ต่อเนื่อง บุคลากรไม่ค่อยมีการพัฒนาตนเอง เช่นการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การพิจารณาความดีความชอบไม่ยึดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นหลัก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า แนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 องค์ประกอบ 3 เรื่อง สรุปได้ดังนี้

2. แนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2.1 แนวทางเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง พบว่า การบริหารอัตรากำลัง ครูที่มีอยู่ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเกลี่ยอัตรากำลังครูจากโรงเรียนที่มีอยู่เกินเกณฑ์ ไปกำหนดใหม่ใน โรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ จากโรงเรียนที่มีครูครบตามเกณฑ์ และครูต่ำกว่าเกณฑ์

น้อยกว่าไปกำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ที่มีร้อยละความขาดแคลนหลังการตัดโอนมากกว่า เพื่อให้ โรงเรียนต่างมีสภาพอัตรากำลังครูเมื่อเทียบเกณฑ์แล้วใกล้เคียงกัน การดำเนินการเกลี่ยอัตรากำลังครูกรณีตำแหน่งว่างในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ทันทีที่มีตำแหน่งว่าง ข้าราชการครูจากต่างเขตพื้นที่การศึกษา ที่มาช่วยราชการ หากโรงเรียนต้นสังกัดมีอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ จะดำเนินการเสนอขออนุมัติหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อตัดโอน ตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามตัวมากำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครูต่ำกว่าเกณฑ์ และการรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน บริหารงานในลักษณะกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดอัตรากำลังและการบริหารจัดการในการกิจการศึกษาระดับพื้นฐานของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะช่วยลดปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครูได้ระดับหนึ่ง สถานศึกษาใน สังกัดใช้เงินรายได้สถานศึกษา จ้างอัตราจ้างตำแหน่งต่างๆ ตามความจำเป็น การได้รับความร่วมมือและการ สนับสนุนจากหน่วยงานภายในจังหวัด เช่นงบประมาณ

2.2 แนวทางเกี่ยวกับการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง พบว่า การบรรจุครูให้ตรงตามความต้องการ ของโรงเรียน ครบทุกวิชาเอกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การขอรับจัดสรรตำแหน่งเกษียณอายุราชการคืน เพื่อนำไป บรรจุให้กับโรงเรียนที่ประสบปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครู

การคัดเลือกครูอัตราจ้าง พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการครู โดยคัดเลือกสาขาวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการและขาดแคลน บรรจุและแต่งตั้งให้ การใช้อำนาจใน การบรรจุแต่งตั้งเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อบริหารจัดการได้คล่องตัว สรรหาครูและบุคลากร ทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการตามคุณวุฒิ วิชาเอก และมีประสบการณ์สอดคล้องกับสถานศึกษา และ เขตพื้นที่การศึกษา

2.3 แนวทางเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พบว่าการพิจารณาความดี ความชอบ ให้มีความ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ควรสนับสนุนด้านสวัสดิการบ้านพักครู การพิจารณาขึ้น ค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอนไม่ตรงกับสาขา วิชาเอก โดยการฝึกอบรมเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงขึ้น เปิดโอกาส ให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีสภาพอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด ปัญหาที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน ครูไม่ ครบวิชา และไม่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังคืนหลังจากเกษียณอายุราชการ และการบรรจุอัตราทดแทนกรณี

เกษียณอายุราชการไม่ทันต่อการเปิดภาคเรียน เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด กรุงเทพมหานคร ทำให้เพิ่มขึ้นขั้นตอนการทำงาน และการเข้าชั้นของงาน และตำแหน่งข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ได้แก่ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา 38 ค (2) ไม่สามารถใช้ตำแหน่ง ตามกรอบอัตรากำลังได้ เพราะเป็นตำแหน่งว่างที่ไม่มีเงิน จึงทำให้เกิดความขาดแคลนบุคลากร ซึ่งในปัจจุบันเป็นช่วง การเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล บุคลากรมีภาระงานมากขึ้น แต่มีจำนวนบุคลากร น้อยลง การกำหนดตำแหน่ง และการเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยการตัดโอน ตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ทั้งกรณีตำแหน่งว่างและตำแหน่งที่มีคนครอง ดำเนินการได้น้อยมาก เนื่องจากมี ตำแหน่งว่างน้อย และนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญอัตรากำลังข้าราชการ โดยการตรึงอัตรากำลังจำนวน ข้าราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันไว้ไม่ให้มีการเพิ่มอัตราตั้งใหม่ ทำให้ไม่สามารถขอเพิ่มอัตราตามจำนวนที่ขาดแคลนได้

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานยังไม่ตรงกับความรู้และความสามารถ ของบุคลากร การกระจายงานแก่บุคลากรยังไม่ เหมาะสมและยังไม่ทั่วถึง บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาและสรรหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงาน ค่อนข้างน้อย การกำหนดภาระงานของบุคลากรของแต่ละคนยังไม่ชัดเจน การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระบบ คุณธรรมยังไม่ชัดเจน การดำเนินการบรรจุแต่งตั้ง ในตำแหน่งว่างเป็นไปอย่างล่าช้า มีการะบวนการหลายขั้นตอนทำ ให้โรงเรียนขาดแคลนครูช่วงรอยต่อในระยะเวลาอันยาวนาน และการขอใช้บัญชีของหน่วยงานอื่น กรณีโรงเรียนมีความ ต้องการจำเป็นในวิชาเอกที่ไม่มีขึ้นบัญชีของศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครเนื่องจากเป็นหน้าที่ของสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการเพิ่มขึ้นตอนมากขึ้น โรงเรียนได้รับครูย้ายหลังจากเปิดเทอมไปแล้ว จึงทำ ให้การบริหารจัดการในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ และการขาดแคลนหลังจากการย้ายข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา รวมทั้งการรับย้ายมีหลายขั้นตอนในการดำเนินการจึงทำให้ใช้เวลานาน เนื่องจากต้องพิจารณาตาม หลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด และต้องปฏิบัติตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด เมื่อมีคุณสมบัติการย้ายจึงขอย้ายกลับ ภูมิลำเนา โรงเรียนที่มีครูสาขาวิชาเอกเกินความต้องการของโรงเรียนไม่ยื่นคำร้องขอย้าย

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า เนื่องจากผลกระทบจากมาตรการจำกัดขนาดกำลังคน ภาครัฐ และนโยบายของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) ในการกำหนด นโยบายและแนวทางในการจัดทำฐานข้อมูลด้านอัตรากำลังคนภาครัฐ ทำให้ครูลาออกจำนวนมาก และการบรรจุ อัตราทดแทนกรณีเกษียณอายุราชการไม่ต่อเนื่อง ระบบค่าตอบแทนข้าราชการครูที่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจทำให้มี รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และเพิ่มภาระหนี้สินส่วนตัวข้าราชการมากขึ้น เนื่องจากค่าครองชีพในกรุงเทพมหานคร มีค่าใช้จ่ายสูง จึงทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องโยกย้ายกลับภูมิลำเนา เพราะไม่มี สวัสดิการด้านที่พัก การจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากร กำหนดนโยบายในการพัฒนา บุคลากรไม่ชัดเจน มีการติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรไม่ต่อเนื่อง บุคลากรไม่ค่อยมีการ พัฒนาตนเอง เช่นการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การพิจารณาความดีความชอบไม่ยึดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ บุคลากรเป็นหลัก

2. ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า

2.1 แนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง โดยการบริหาร อัตรากำลังครูที่มีอยู่ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยการเกลี่ยอัตรากำลังครูจากโรงเรียนที่มีอยู่เกินเกณฑ์ ไปกำหนด ใหม่ในโรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ จากโรงเรียนที่มีครูครบตามเกณฑ์ และครูต่ำกว่าเกณฑ์น้อยกว่าไปกำหนดใหม่ใน โรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ที่มีร้อยละความขาดแคลนหลังการตัดโอนมากกว่า เพื่อให้โรงเรียนต่างมีสภาพ อัตรากำลังครูเมื่อเทียบเกณฑ์แล้วใกล้เคียงกัน การดำเนินการเกลี่ยอัตรากำลังครูกรณีตำแหน่งว่างในโรงเรียนที่มี อัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ทันทีที่มีตำแหน่งว่าง ข้าราชการครูจากต่างเขตพื้นที่การศึกษา ที่มาช่วยราชการ หากโรงเรียน ต้นสังกัดมีอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ จะดำเนินการเสนอขออนุมัติหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตรา เงินเดือนตามตัวมากำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครูต่ำกว่าเกณฑ์ รวมโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน บริหารงานในลักษณะกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนว ทางการจัดอัตรากำลังและการบริหารจัดการในการกิจการศึกษาระดับพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน จะช่วยลดปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครูได้ระดับหนึ่ง สถานศึกษาในสังกัดใช้เงินรายได้สถานศึกษา จ้างอัตราจ้างตำแหน่งต่างๆ ตามความจำเป็น การได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในจังหวัด เช่นงบบประมาณ

2.2 แนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การบรรจุครูให้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน ครบทุก วิชาเอกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การขอรับจัดสรรตำแหน่งเกษียณอายุราชการคืน เพื่อนำไปบรรจุให้กับโรงเรียนที่ ประสบปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครู การคัดเลือกครูอัตราจ้าง พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อย กว่า 3 ปี เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู โดยคัดเลือกสาขาวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการและขาด แคลน บรรจุและแต่งตั้งให้ การใช้อำนาจในการบรรจุแต่งตั้งเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหาร จัดการได้คล่องตัว สรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการตามคุณวุฒิ วิชาเอก และมี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 แนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ของกลุ่มบริหารงาน บุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า การพิจารณาความดีความชอบ ให้มีความ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ควรสนับสนุนด้านสวัสดิการบ้านพักครู การพิจารณาขึ้นค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับ ภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาเอก โดยการฝึกอบรมเพื่อให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงขึ้น เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับ ที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามองค์ประกอบ 3 เรื่อง สรุปผลการอภิปราย ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง เนื่องจากการบริหารงานบุคคลมีความสำคัญและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรนั้นๆ องค์กรใดที่ประกอบไปด้วยทรัพยากรที่มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ องค์กรนั้นก็ประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับ การบริหารงานจำเป็นต้องมีครูและบุคลากรทางการศึกษาในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ มีความรู้ และประสบการณ์ตรงตามสาขาวิชาที่สอน การบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะการดำเนินการใช้ระยะเวลานานเนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงทำให้เพิ่มขั้นตอนการทำงาน และการเข้าช้อนของงาน เมื่อได้รับการจัดสรรอัตรากำลังคืนหรือได้อัตราจ้างเพิ่มในตำแหน่งต่างๆ ไม่สามารถใช้ได้ทันที ซึ่งในปัจจุบันพบว่าข้าราชการครูในระดับโรงเรียนหลายโรงเรียนมีสภาพอัตรากำลังที่ขาดแคลน ในขณะที่ภาพรวมของอัตรากำลังไม่ได้สะท้อนภาพดังกล่าว และหากพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ข้าราชการครูที่สำเร็จการศึกษาพบว่า บางสาขาวิชาขาดแคลนครูเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดความขาดแคลนบุคลากร ซึ่งในปัจจุบันเป็นช่วงการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษา ด้านบริหารงานบุคคล บุคลากรมีภาระงานมากขึ้น แต่มีจำนวนบุคลากรลดลง

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การบรรจุแต่งตั้งครูผู้สอนไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา การจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานยังไม่ตรงกับความรู้และความสามารถ ของบุคลากร การกระจายงานแก่บุคลากรยังไม่เหมาะสมและยังไม่ทั่วถึง บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาและสรรหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติงานค่อนข้างน้อย การกำหนดภาระงานของบุคลากรของแต่ละคนยังไม่ชัดเจน การจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระบบคุณธรรมยังไม่ชัดเจน การดำเนินการบรรจุแต่งตั้ง ในตำแหน่งว่างเป็นไปอย่างล่าช้า มีกระบวนการหลายขั้นตอนทำให้โรงเรียนขาดแคลนครูช่วงรอยต่อในระยะเวลานาน และการขอใช้บัญชีของหน่วยงานอื่น กรณีโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในวิชาเอกที่ไม่มีขึ้นบัญชีของศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานครเนื่องจากเป็นหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นการเพิ่มขั้นตอนมากขึ้น โรงเรียนได้รับครูย้ายหลังจากเปิดเทอมไปแล้ว จึงทำให้การบริหารจัดการในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพ และการขาดแคลนหลังจากการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งการรับย้ายมีหลายขั้นตอนในการดำเนินการจึงทำให้ใช้เวลานานเนื่องจากต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด และต้องปฏิบัติตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในต่างจังหวัด เมื่อมีคุณสมบัติการย้ายจึงขอย้ายกลับภูมิลำเนา โรงเรียนที่มีครูสาขาวิชาเอกเกินความต้องการของโรงเรียนไม่ยื่นคำร้องขอย้าย ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีการปรับเปลี่ยนบุคลากรอยู่เสมอ เมื่อได้รับการบรรจุแต่งตั้ง ผู้บริหาร ข้าราชการ ข้าราชการครู มาทดแทนหรือการสรรหาบรรจุแต่งตั้งบุคลากรทางการศึกษา โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร จึงส่งผลให้พบปัญหาด้านระยะเวลานานและการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามมา

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เนื่องจากผลกระทบจากมาตรการจำกัดขนาดกำลังคนภาครัฐ และนโยบายของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนของภาครัฐ (คปร.) ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดทำฐานข้อมูลด้านอัตรากำลังคนภาครัฐ ทำให้ครูลาออกจำนวนมาก และการบรรจุอัตราทดแทนกรณีเกษียณอายุราชการไม่ต่อเนื่อง ระบบคำตอบแทนข้าราชการครูที่ไม่สอดคล้องกับเศรษฐกิจทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และเพิ่มภาระหนี้สินส่วนตัวข้าราชการมากขึ้น เนื่องจากค่าครอง

ชีพในกรุงเทพมหานครมีค่าใช้จ่ายสูง จึงทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องโยกย้ายกลับภูมิลำเนา เพราะไม่มีสวัสดิการด้านที่พัก การจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากร กำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรไม่ชัดเจน มีการติดตามและการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรไม่ต่อเนื่อง บุคลากรไม่ค่อยมีการพัฒนาตนเอง เช่นการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การพิจารณาความดีความชอบไม่ยึดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นหลัก

จากการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามองค์ประกอบ 3 เรื่อง สรุปผลการอภิปราย ดังนี้

2. แนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

2.1 แนวทางเกี่ยวกับการวางแผนอัตรากำลัง และการกำหนดตำแหน่ง พบว่า การบริหารอัตรากำลังครูที่มีอยู่ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเกลี่ยอัตรากำลังครูจากโรงเรียนที่มีอยู่เกินเกณฑ์ ไปกำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ จากโรงเรียนที่มีครูครบตามเกณฑ์ และครูต่ำกว่าเกณฑ์น้อยกว่าไปกำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีครูต่ำกว่าเกณฑ์ที่มีร้อยละความขาดแคลนหลังการตัดโอนมากกว่า เพื่อให้โรงเรียนต่างมีสภาพอัตรากำลังครูเมื่อเทียบเกณฑ์แล้วใกล้เคียงกัน การดำเนินการเกลี่ยอัตรากำลังครูกรณีตำแหน่งว่างในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ทันทีที่มีตำแหน่งว่าง ข้าราชการครูจากต่างเขตพื้นที่การศึกษา ที่มาช่วยราชการ หากโรงเรียนต้นสังกัดมีอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ จะดำเนินการเสนอขออนุมัติหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตามตัวมากำหนดใหม่ในโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครูต่ำกว่าเกณฑ์ และการรวมโรงเรียนขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันเข้าด้วยกัน บริหารงานในลักษณะกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดอัตรากำลังและการบริหารจัดการในการกิจการศึกษาระดับพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะช่วยลดปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครูได้ระดับหนึ่ง สถานศึกษาในสังกัดใช้เงินรายได้สถานศึกษา จ้างอัตราจ้างตำแหน่งต่างๆ ตามความจำเป็น การได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายในจังหวัด เช่นงบประมาณ

2.2 แนวทางเกี่ยวกับการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง พบว่า การบรรจุครูให้ตรงตามความต้องการของโรงเรียน ครอบคลุมวิชาเอกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การขอรับจัดสรรตำแหน่งเกษียณอายุราชการคืน เพื่อนำไปบรรจุให้กับโรงเรียนที่ประสบปัญหาความขาดแคลนอัตรากำลังครู การคัดเลือกครูอัตราจ้าง พนักงานราชการที่ปฏิบัติงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู โดยคัดเลือกสาขาวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการและขาดแคลน บรรจุและ

แต่งตั้งให้ การใช้อำนาจในการบรรจุแต่งตั้งเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารจัดการได้คล่องตัว สรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการตามคุณวุฒิ วิชาเอก และมีประสบการณ์สอดคล้องกับสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 แนวทางเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พบว่าการพิจารณาความดีความชอบ ให้มีความ ยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ควรสนับสนุนด้านสวัสดิการบ้านพักครู การพิจารณาขึ้นค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครูที่ปฏิบัติการสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาเอก โดยการฝึกอบรมเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สูงขึ้น เปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยโนริย์ ททรัพย์โสภณ

(2559) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรของสถานศึกษาอาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยพบว่าแนวทางการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ นั้น ควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของกลุ่มบริหารงานบุคคล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งนี้

1. ด้านการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง ควรมีการสำรวจการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครบจำนวนตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด เมื่อมีอัตราตำแหน่งว่างแล้วให้สามารถใช้ได้โดยโดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด ซึ่งทำให้เกิดการล่าช้า และบรรจุครูให้ตรงตามวิชาเอกที่โรงเรียนต้องการ

2. ด้านการสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง ควรสรรหาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอกับความต้องการตามคุณวุฒิ วิชาเอก และมีประสบการณ์สอดคล้องกับสถานศึกษา การคัดเลือกอัตราจ้างหรือพนักงานราชการที่ปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการโดยคัดเลือกตามสาขาวิชาเอกที่ขาดแคลน และการใช้อำนาจในการบรรจุแต่งตั้งควรเป็นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการบริหารจัดการที่คล่องตัวและมีประสิทธิภาพการทำงานไม่ซ้ำซ้อน

3. ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ควรสนับสนุนด้านสวัสดิการบ้านพักข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ครอบคลุมและปลอดภัย การพิจารณาขึ้นค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน และการพิจารณาความดีความชอบควรยึดหลักประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นหลัก และยุติธรรม โปร่งใส

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นในการพัฒนาครูและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารงานบุคคล

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการแก้ไขการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

3. ควรศึกษาการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารงานบุคคล เพื่อให้การบริการมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2560). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- โนริย์ ทรัพย์โสภณ (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคลากรของสถานศึกษา อาชีวศึกษา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชกิจจานุเบกษา. การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ 2553. (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนพิเศษ 96 ง วันที่ 3 เมษายน 2560.
- _____. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 45 ก วันที่ 21 ตุลาคม 2560.
- วิลาวรรณ ธิพิศาล. (2550). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิจิตรทัศน์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. (2560). ข้อมูลสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2566. จาก www.sesao1.go.th/.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). การบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

**NBUE0057: การศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2****THE STUDY OF ACADEMIC MANAGEMENT IN WANGTHONGLANG CAMPUS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

กาญจน์ญัตติ ไตรถาวร¹ สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต²

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อการศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในสหวิทยาเขต วังทองหลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งมีขั้นตอนของการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้ คือ 1) ศึกษาผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 4 คน ครูผู้สอน 2 คน และศึกษานิเทศก์ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเอกสารรายงานผลการทดสอบการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 ของสถานศึกษาใน สหวิทยาเขตวังทองหลาง และ การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (SEMI-STRUCTURED INTERVIEW) สถิติที่ใช้เป็นแบบเชิงวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์เอกสารรายงานผลการสอบการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขต วังทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่าโรงเรียนที่การสอบคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับชาติ คือ โรงเรียนบดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี) ที่มีผลการสอบคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับชาติมีคะแนนเฉลี่ย คือ 39.79 และโรงเรียนวัดเทพลีลา ที่มีผลการสอบคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาติ มีคะแนนเฉลี่ย คือ 17.46

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง พบว่าสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลางยังมีโรงเรียนที่ต้องมีการพัฒนาผลงานด้านวิชาการให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยมีการพัฒนาทั้งกระบวนการสอน การวัดและการประเมินผล แหล่งเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และ ในส่วนของสถานศึกษาที่มีผลงานด้านวิชาการในระดับดี ควรเป็นแหล่งศึกษาดูงาน เป็นผู้นำในการวางแผน คอยเสนอแนะ ให้คำปรึกษา การพัฒนาด้านวิชาการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ สหวิทยาเขตวังทองหลาง

Abstract

The purposes of this study were 1) to study the academic management of in Wangthonglang campus under the Secondary Educational Service Area Office 2, and 2) to examine the guideline for development in the academic management in Wangthonglang campus under the Secondary Educational Service Area Office 2. The research methodologies comprised of 1. study the academic management in Wangthonglang campus under the Secondary Educational Service Area Office 2, and 2. examine the guideline for development in the academic management in Wangthonglang campus under the Secondary Educational Service Area Office 2. The research sampling consisted of 4 principals, 4 head of academic affairs, 2 teachers, and 1 supervision. The research instruments were the results of Ordinary National Educational Test (O-Net) in academic year of 2018 of Mathayomsuksa 3 and 6 in Wangthonglang campus under the Secondary Educational Service Area Office 2 and semi-structured interview. The data was analyzed by qualitative data analysis

The finding revealed that;

1. The results of Ordinary National Educational Test (O-Net) in academic year of 2018 of Mathayomsuksa 3 and Mathayomsuksa 6 in Wangthonglang campus under the Secondary Educational Service Area Office 2 revealed that Bodindecha (Sing Singhaseni) school had higher score than Ordinary National Educational Test at 39.79 and Wat Thepleela school school had higher score than Ordinary National Educational Test school had lower score than Ordinary National Educational Test at 17.46

2. The results of guideline for development in the academic management in Wangthonglang campus, there were some schools need to develop academic project for higher level by develop in pedagogy, evaluation and assessment, learning sources to suit the school. In the schools that had the academic projects at a good level should be the study resources for other schools, and be the leader in academic management planning and give the suggestions to other schools to develop the learning achievement.

Keywords: Academic management, Wangthonglang campus

บทนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ดำเนินการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพ ด้วยการยกระดับให้มีมาตรฐานโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 4 โรงเรียนในพื้นที่ได้แก่ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี), โรงเรียนมัธยมวัดปทุมทองหลาง, โรงเรียนวัดเทพศิลา, โรงเรียน นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา จากข้อมูลการทดสอบระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ (O-NET) ปีการศึกษา 256 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 มีผลการทดสอบที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งกลุ่มวิชาภาษาไทยมีค่าเฉลี่ย 16.02 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ย 16.03 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ย 11.01 และกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ย 11.55 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มวิชาภาษาไทยมีค่าเฉลี่ย 16.10 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ย 20.49 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ย 11.08 และกลุ่มวิชาภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ย 15.30 (รายงานผลการทดสอบระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ, 2561: 29 -30) ซึ่งประสิทธิผลของโรงเรียนในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ต้องได้รับการปรับปรุง และพัฒนาด้านการบริหารวิชาการ อย่างเร่งด่วน

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จึงสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อพัฒนางานวิชาการให้เป็นประโยชน์ เป็นแนวทางให้ผู้บริหารใช้บริหารงานวิชาการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสืบไป

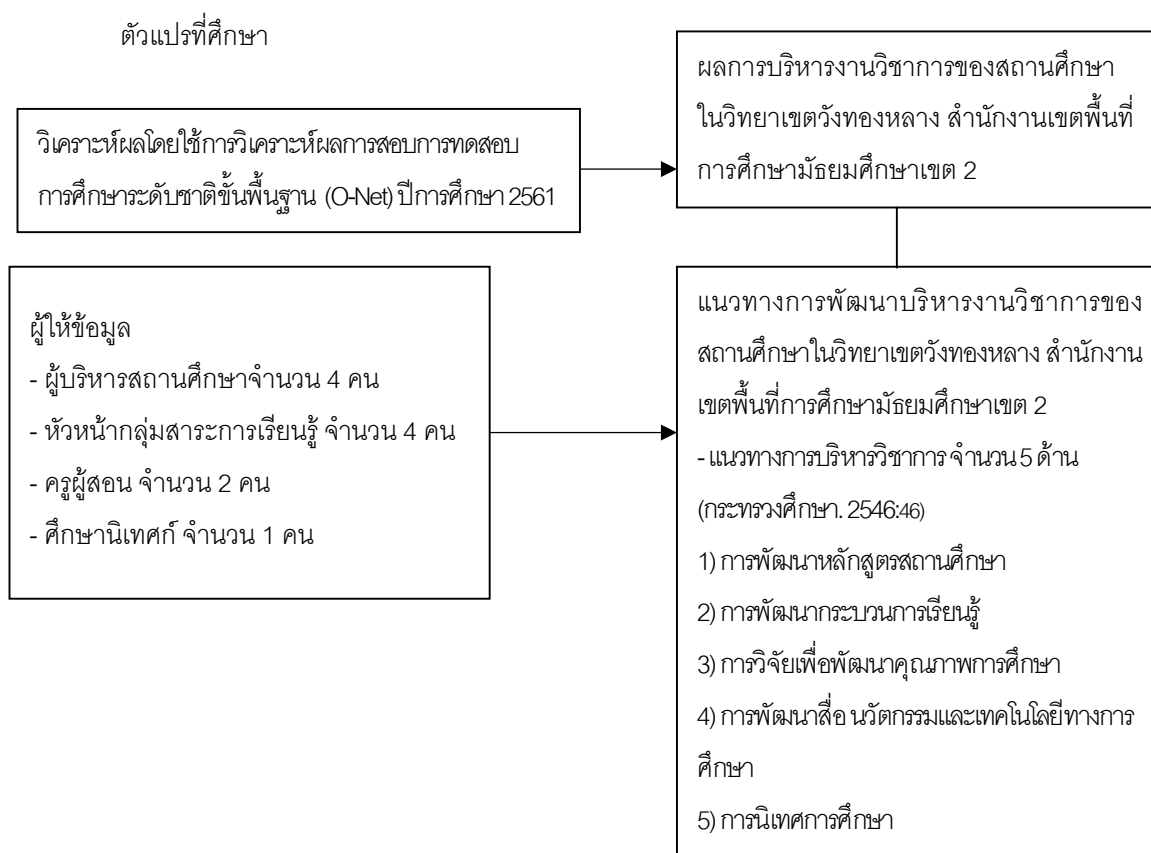
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ประโยชน์ได้รื่องจากงานวิจัย

1. ทราบข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการในสถานศึกษาสหวิทยาเขตวังทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานวิชาการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลางสามารถพัฒนางานด้านบริหารวิชาการได้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา

กรอบแนวคิด

วิธีการดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 11 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 4 คน ครูผู้สอน จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 มีวิธีการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจง และใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

1. ศึกษาผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยการศึกษาจากเอกสารรายงานผลการสอบการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2561 แบ่งออกเป็นระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยการสัมภาษณ์สัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จำนวน 11 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 คน, หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 4 คน, ครูผู้สอน จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ในประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของ

สถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 5) การนิเทศการศึกษา

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์เอกสารรายงานผลการสอบการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2561 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่าโรงเรียนที่การสอบคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับชาติ คือ โรงเรียน บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ที่มีผลการสอบคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับชาติ นั้นคือ 39.79 และโรงเรียนที่มีผลการสอบคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับชาตินั้น คือ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา มีคะแนนเฉลี่ย คือ 23.79 โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง มีคะแนนเฉลี่ย คือ 20.56 และ โรงเรียนวัดเทพศิลา มีคะแนนเฉลี่ย คือ 17.46 ดังนั้น สถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรนำข้อมูลจากผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ปีการศึกษา 2561 ไปใช้ในการปรับปรุงด้านวิชาการไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาความรู้ทักษะ กิจกรรมการเรียนการสอนของครู หรือการวางแผนการนิเทศ กำกับติดตามงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และนำไปใช้ในการยกระดับคุณภาพผู้เรียนโดยเฉพาะในรายวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ

2. จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต2 จำนวน 5 ด้าน สรุปได้ดังนี้

2.1. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยการส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง แต่เน้นกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ผ่านการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ และมีการกำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรด้วยการนิเทศเพื่อเป็นการประเมินผลและพัฒนาอยู่เสมอ

2.2. แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พัฒนากระบวนการสอนด้วยการกระตุ้น ส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ และทักษะจากการปฏิบัติ สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อหาแนวทางพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแก้ปัญหา และหาวิธีในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพวิชารวมถึงดูแล ติดตาม การเรียนการสอนให้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด

2.3. แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

พัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการสนับสนุนให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียน นำไปทำ Best Practice เพื่อแก้ปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนการสอน แก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคล กระตุ้นให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.4. แนวทางพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาด้วยการกระตุ้นให้ครูสร้าง/ใช้สื่อ นวัตกรรมในการเรียนการสอน และนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินแผนการสอนของครู เพื่อเป็น การประเมินผลการเรียนการสอน

สอน สนับสนุนการพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมด้วยการจัดเวที KM หรือ Best Practice เพื่อเผยแพร่ผลงานของครูทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.5. แนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษา

พัฒนาการนิเทศการศึกษาด้วยการนำวิธีการประเมินแบบกัลยาณมิตรมาใช้ในการนิเทศเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนากระบวนการสอนอย่างสม่ำเสมอ และให้บุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วมในการเข้ารับการนิเทศไม่ว่าจะนิเทศภายในหรือนิเทศภายนอก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2561 ของสหวิทยาเขต วังทองหลางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่ามีผลการทดสอบเกือบทุกกลุ่มวิชาต่ำกว่า ร้อยละ 50 เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนของครูเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมหวัง สมานรักษ์และคณะ (2556: 41) ที่กล่าวว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติมีผลการทดสอบส่วนใหญ่ โดยเฉลี่ยเกือบทุกวิชาต่ำกว่าร้อยละ 50 อันเนื่องมาจากตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยิ่ง คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับครู ซึ่งปัจจุบันในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยทั่วไปมีครูที่ใกล้เกษียณอายุราชการอยู่กลุ่มหนึ่งและครูบรรจุใหม่หรือประสบการณ์น้อยอีกกลุ่มหนึ่ง จึงเกิดความแตกต่างของประสบการณ์ในการสอน ซึ่งหมายถึงคุณภาพของการสอนไม่สามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือการนิเทศภายในได้อย่างต่อเนื่อง คุณภาพของโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับครูที่มีประสบการณ์เป็นสำคัญ การสอนที่ไม่มีประสบการณ์เลยหรือมีประสบการณ์น้อยคุณภาพการสอนจึงไม่ดีเท่าที่ควร

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) การนิเทศการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า แนวทางพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นสิ่งที่บุคลากรทางการศึกษาทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจัดทำ เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่ตรงตามมาตรฐานการศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือ หลักสูตรสามารถสนองการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษา การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของสังคมตลอดเวลา ฆนัท ธาตุทอง (2550: 4) กล่าวว่า หลักสูตร มีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การศึกษามุ่งบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิด ที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองเพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์และผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง นำไปดำเนินงานสู่ปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2.2 แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า แนวทางพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลดีคือการ จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการสอนของครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับ เมธา สิทธิ ธัญรัตนศรีสกุล (2560: 214-228) ได้ศึกษาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางปฏิบัติสำหรับครู ชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ร่วมวิชาชีพมีการ แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้เพื่อการเรียนรู้ต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ ในชั้นเรียนของครูแต่ละคนจะถูกนำมา จัดการความรู้อย่างเป็นระบบ ผ่าน การอภิปรายสะท้อนคิดตามหลักวิชาการ และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่ได้ตามาคือครูมีความรู้ในเนื้อหาเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดประเมินผล ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คือการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความรู้และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

2.3. แนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า พัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ควรใช้แก้ปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนการสอน แก้ปัญหาผู้เรียนรายบุคคล กระตุ้นให้ครูนำ ผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูผู้สอนเพื่อพัฒนา การเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับธนเชษฐ ธรรมดา (2551) ได้ศึกษาทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชิงราย เขต 3 กล่าวว่า การทำ วิจัยช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารงานวิชาการ ทั้งผู้บริหารควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน จัดอบรมให้ความรู้ ด้านกระบวนการทำวิจัยแก่ครูผู้สอน ให้โอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ในการทำวิจัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2.4. แนวทางพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่า สื่อ นวัตกรรมการเรียน การสอนมีส่วนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนในภาคทฤษฎีมากขึ้นซึ่งส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับวุฒิไกร วรรณการ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาสื่อการสอน รายวิชา การงานอาชีพ และเทคโนโลยีระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 กล่าวว่าประสิทธิภาพของสื่อการสอนมีผลต่อการเรียนการสอน ในภาคทฤษฎี เพราะสื่อการสอนมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนโดยเสนอเนื้อหาในแบบของข้อความ รูปภาพ และไฮเปอร์ลิงค์ แก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.5. แนวทางพัฒนาการนิเทศการศึกษา พบว่า การนิเทศการสอน เป็นการพัฒนสมรรถภาพทางการ จัดการเรียนการสอนของครู เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับพิชญ์ชาญ สุดทุมและสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2559: 1181-1190) กล่าวว่า การพัฒนาโรงเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องสู่มาตรฐานการศึกษา ควรมีการ ประเมินผลและการนิเทศเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและนำคำแนะนำไปปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริม คุณภาพผู้เรียนและบรรลุเป้าหมายของการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาปฏิบัติ

สถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังทองหลางยังมีโรงเรียน ที่ยังต้องมีการพัฒนาผลงานด้านวิชาการให้อยู่ ในระดับที่สูงขึ้น โดยมีการพัฒนาทั้งกระบวนการสอน สื่อ นวัตกรรมการศึกษา ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ในส่วนของสถานศึกษาที่มีผลงานด้านวิชาการในระดับดี ควรเป็นแหล่งศึกษาดูงานของสถานศึกษาอื่น เป็นผู้นำใน การวางแผนการ เสนอแนะแนวทาง ให้คำปรึกษา สถานศึกษาอื่นเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาตัวแปรที่ศึกษายังไม่ครอบคลุมอาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษา เช่น ศึกษาถึงประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านงานวิชาการ
2. ควรจะศึกษาประสิทธิผลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความสำเร็จของงานต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านวิชาการของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สนั่น ธาตุทอง. (2550). **เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ณัฐธนพล ปะจัน. (2554). **ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงาน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนษฐ ธรรมตา (2551). **ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3**. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิชญชาญ์ สุดทুমและสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2559). **แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต21**. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมธาสิทธิ์ ธีรัตน์ศรีสกุล. (2560). **ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ: แนวทางปฏิบัติสำหรับครู**.งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- วุฒิไกร วรรณการ. (2551). **การพัฒนาสื่อการสอน รายวิชา การงานอาชีพและเทคโนโลยีระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1**. ปรินิพนธ์ สาขาเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สมหวัง สมานรักษ์และคณะ . (2561). **รายงานผลการทดสอบระดับชาติของสำนักงานมาตรฐานการทดสอบ** 2561. กรุงเทพฯ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2.

NBUE0062: การศึกษาความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม

THE ABILITY OF READING AND WRITING BY SPELLING DIPHTHONG OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS USING READING AND SPELLING DIPHTHONG EXERCISE

นายยศพร นุ่มจ้านงค์¹ เบญจรัตน์ ราชขวาง²

¹ นักศึกษาด้านวิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม 2) ศึกษาความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม และ 3) เปรียบเทียบความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสามวาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม 2) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม และ 3) แบบประเมินความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และสถิติที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Rank Test

ผลการวิจัย พบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 85.90 และคะแนนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 95.54 ดังนั้น แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.90/95.54 2) ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 81.27 และ 3) ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความสามารถ การอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม

Abstract

The objectives of this study were 1) to examine the efficiency of reading and writing by spelling diphthong exercise 2) to study the ability of reading and writing by spelling diphthong and 3) to compare the ability of reading and writing by spelling diphthong of prathomsuksa 2 students by using reading and writing by spelling diphthong exercise. The population of this study was a section of prathomsuksa 2

students who studied in the academic year of 2019 from Samwa Wittaya school under Prathumthani primary educational service area 1. There were 8 students. The instrument of this study consisted of (1) reading and writing by spelling diphthong exercise (2) learning management plan for Thai subject on reading and writing by spelling diphthong and the evaluation of the ability of reading and writing by spelling diphthong. The data was analyzed by mean (μ) and standard deviation (σ) and Non Parametric statistic with Wilcoxon Signed-Rank Test method.

The result found that (1) reading and writing by spelling diphthong exercise of prathomsuksa 2 students had efficiency of $E_1/E_2 = 85.90/95.54$ (2) the ability of reading and writing by using spelling diphthong was at the excellent level 81.27 percent (3) the ability of reading and writing by using spelling diphthong in the post-test was higher at the statistically significant at the .05 level.

Keywords: ability, reading and writing by spelling diphthong, reading and writing by spelling diphthong exercise

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดทักษะการอ่านและเขียนไว้เป็นสมรรถนะที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ ความสามารถในการสื่อสารทั้งในการรับสารและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งกำหนดเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านสะกดคำ ในสาระที่ 1 มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัดที่ 1 อ่านออกเสียง คำคล้องจอง และข้อความสั้น ๆ ด้านการเขียนสะกดคำในสาระที่ 4 มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติตัวชี้วัดที่ 2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 37-48)

จากผลการสำรวจการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในปี 2560 จำนวน 173,837 คน มีเด็กนักเรียนที่มีปัญหาการอ่านและการเขียน จำนวน 23,015 คน คิดเป็นร้อยละ 13.24 ซึ่งถือว่ายังมากอยู่ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) จึงได้จัดทำโครงการนวัตกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วัฒนธรรม ศิลปะ และการงานอาชีพ จากภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดเป็นบทเรียน กระตุ้นการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้โดยใช้เครือข่ายครู (กรมประชาสัมพันธ์. 2560: ออนไลน์) นอกจากนี้การประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ได้นำเสนอผลการประเมินในการทดสอบนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศปีการศึกษา 2560 ซึ่งตัวเลขผลการประเมินออกมานั้น ยังไม่เป็นที่น่าพอใจเช่นกัน เพราะมีนักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และต้องปรับปรุงอีกจำนวนมาก

จากผลการสำรวจการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ พบว่า มีปัญหาสำคัญหลายประการ เช่น นักเรียนเขียนภาษาไทยผิด การเรียงรูปประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้ข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้ (ฟาฏินา วงศ์เลขา.

2552: 9) นักเรียนไม่ได้รับการฝึกสะกดคำอย่างถูกวิธี ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเรียนภาษาไทยไม่บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บันลือ พฤกษะวัน (2542: 26) พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มักจะเขียนหนังสือไม่ถูกต้องทั้งการสะกดคำ การใช้การันต์ การใช้หลักภาษา ทั้งนี้เพราะเขาไม่สามารถอ่านสะกดคำและเขียนได้ถูกต้อง สาเหตุการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ถูกต้องมาจากการจำรูปสระของไทยไม่ได้ โดยเฉพาะสระประสมจึงทำให้นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่องและเขียนไม่ได้ เนื่องจากนักเรียนผ่านการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้รับการฝึกความพร้อมทางด้านการพูดและการฟังภาษาไทย ยังไม่เน้นการฝึกทักษะด้านการอ่านและการเขียน เมื่อนักเรียนเข้ามาเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้เกิดปัญหาในด้านทักษะภาษาอ่านหนังสือไม่ออก ไม่คล่อง และเขียนไม่ถูกต้อง ทั้งนี้จากการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสามวาวิทยา พบว่า นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 50 ของนักเรียนทั้งหมดยังมีปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (โรงเรียนสามวาวิทยา. 2561) จึงทำให้ครูผู้สอนต้องสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสม เพื่อให้นักเรียนในโรงเรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนได้อย่างคล่องแคล่ว

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ครูผู้สอนต้องนำแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสม มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความแม่นยำคล่องแคล่วในการอ่านและเขียน สามารถใช้ภาษาสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้รับความสนใจของนักเรียน และสร้างความสนุกสนาน โดยไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน อันนำไปสู่การมีทักษะของการอ่านและการเขียนภาษาไทย ตลอดจนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น ส่งผลให้ครูผู้สอนนำข้อมูลไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสนุกสนาน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (อิทธิพร ศรียมก, 2543: 12-16)

วัตถุประสงค์

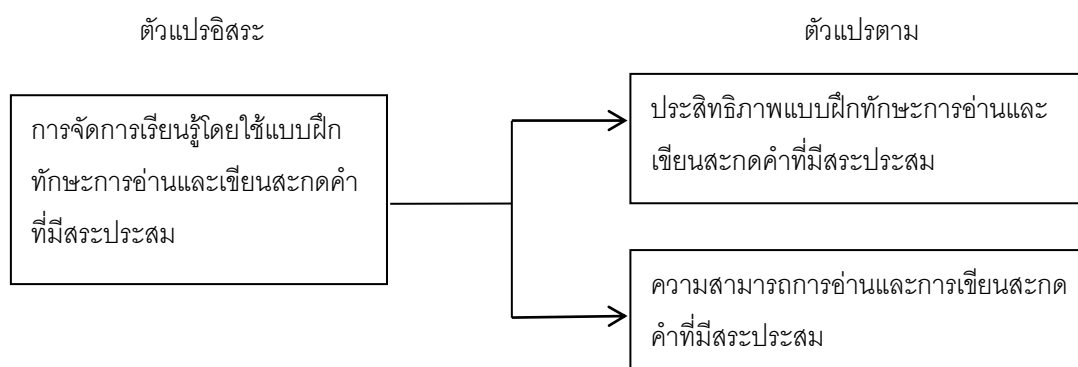
1. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาความสามารถการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสม
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนสะกดคำที่มีสระประสม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจบทเรียน ทำให้มีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยดีขึ้น
2. ครูนำข้อมูลไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการสนุกสนาน และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น
3. ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการเรียนการสอนและกำหนดนโยบายพัฒนาการสอนของครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิด

การศึกษาความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐาน ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม
3. ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสามวาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ดำเนินการโดยนำแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีสระประสม โดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและประเมินแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale)

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาหาค่าเฉลี่ย โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 จากนั้นนำแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ที่ผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เรียบร้อยแล้ว โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ปรับแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมให้เหมาะสมกับแผนการสอนในภาคเรียนที่ 1 และได้ดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างพบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม จำนวนนักเรียน 14 คนเท่ากับ $(E_1/E_2) = 85.90/95.54$ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

2. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ดำเนินการโดยนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาหาค่าเฉลี่ยผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 เมื่อทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์แล้ว จึงจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

3. แบบประเมินความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ดำเนินการโดยนำร่างแบบประเมินความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างรายการประเมินกับเนื้อหาการสอน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) เท่ากับ 1 นำแบบประเมินความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความเที่ยงตรง
2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมตามเกณฑ์ 80/80 และความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สถิติที่ไม่ใช้พารามิเตอร์ (Non Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	N	μ	σ	P	เกณฑ์ประสิทธิภาพ
ระหว่างเรียน (E_1)	8	60.13	3.83	85.90	80
หลังเรียน (E_2)	8	66.88	1.96	95.54	80
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.90 / 95.54					

จากตาราง 1 พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 85.90 และคะแนนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 95.54 ดังนั้น แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.90/95.54

ตอนที่ 2 การศึกษาความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม

ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 จำนวน 8 คน โรงเรียนสามวาวิทยา อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ปีการศึกษา 2562 โดยให้นักเรียนทำแบบประเมินการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม 30 ข้อ รวมคะแนนก่อนเรียน เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน แล้วจึงดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงให้นักเรียนทำแบบประเมินการอ่านและเขียน ฉบับเดียวกับแบบประเมินการอ่านและเขียนก่อนเรียน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	N	ร้อยละ	μ	σ
23-30	75-100	ดีมาก	6	75.00	25.33	1.97
15-22	50-74	ดี	2	25.00	21.50	0.71
8-14	25-49	พอใช้	0	0	0	0
0-7	0-24	ปรับปรุง	0	0	0	0
รวม			8	100		

จากตาราง 2 พบว่า ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้คะแนนระหว่าง 23-30 คะแนน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ 75-100 อยู่ในระดับ ดีมาก มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ค่าเฉลี่ย 25.33 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.97 และมีนักเรียนที่ได้คะแนนระหว่าง 15-22 คะแนน อยู่ในเกณฑ์ 50-74 ซึ่งอยู่ในระดับดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ค่าเฉลี่ย 21.50 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม

จากการศึกษาความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม นำผลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยสถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	μ	σ	z	p-value
ก่อนเรียน	30	14.50	2.07	1.8946*	.000
หลังเรียน	30	24.38	2.45		

* $\alpha < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 85.90 และคะแนนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 95.54 ดังนั้น แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.90/95.54

2. ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 81.27

3. ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.50 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.38 ดังนั้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 85.90 และคะแนนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 95.54 ดังนั้น แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 85.90/95.54 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการสร้างแบบฝึกการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม มีรูปแบบที่หลากหลาย มีรูปเล่มและภาพประกอบที่สวยงาม เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีสีสันน่าอ่าน เนื้อหาไม่ยากจนเกินไป ตัวอักษรมีขนาดที่พอเหมาะ สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวันเกิดเพทพงศ์ (2554: 23) ที่ทำการศึกษา เรื่องการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนที่มีสระประสม นำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ผลการวิจัยพบ แบบฝึกมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 83.46/86.58 ซึ่งสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 85.02 แสดงว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำที่มีสระประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนคำที่มีสระประสม ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ความสามารถการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 81.27 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ตรงตามความเหมาะสมของวัยและระดับความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ เกิดความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน มีความเข้าใจในบทเรียน มีเนื้อหาถูกจัดไว้อย่างเหมาะสม ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีโอกาสได้ทบทวนหลายครั้ง นอกจากนั้นแบบฝึกทักษะยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนตามอัธยาศัยหรือความสะดวกของตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียน ได้รับผลสำเร็จมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌวีวรรณ คูหาภินันท์ (2556:15) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดที่มีสระประสมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียน อยู่ในระดับดีมาก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ มะลิ อาจวิชัย (2550: 28) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสำคัญของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม มีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดีแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดที่มีสระประสม เปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี และผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีทักษะการอ่านและการเขียนหลังเรียนอยู่ในระดับดีมาก

3. ความสามารถในการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมมีความเหมาะสมกับศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การฝึกทักษะทั้งทางด้านอ่าน เขียน อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนสนุกสนานไปพร้อมกับการร้องเพลง มาตราตัวสะกดในหมวดต่าง ๆ และได้เรียนรู้ทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม จึงทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2559: 13) ที่ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยของนักเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2557: 490) ที่ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเพื่อเสริมสร้างทักษะในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบฝึกทักษะควบคู่ไปกับการเรียน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผลจากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย พบว่า นักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้ดีกว่าก่อน หลังการทดลองใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนการใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีชา ช่างขวัญยืน (2560: 17) ที่ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคลองบ้านพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการใช้แบบฝึกทักษะการสังเกตและจำแนกประเภทคำภาษาไทยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านภาษาไทย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนอย่างสม่ำเสมอ และให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ครูควรสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสมในรูปแบบออนไลน์หรือแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ผู้เรียนสะดวกและเรียนรู้รวดเร็วมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมประชาสัมพันธ์. (2560). **เทคนิคการอ่านเพื่อการสื่อสาร**. สืบค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2560, จาก <http://www.thaigoodview.com/library/teachershow/utaradit/kanjanac/thailand01/sec02p06.html>.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2556, มีนาคม-เมษายน). แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสะกดคำที่มีสระประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. **วารสารการอ่านออกเขียนได้**. 51(4): 6-9.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2557). **ชุดการสอนระดับประถมศึกษา**. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เขาวนั เกิดเพทางค้. (2554). การสร้างแบบฝึกกร่วมกับภาพการรู้ตุนเพื่อพัฒนาการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกด
ไม่ตรงตามมาตรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บันลือ พฤษะวัน. (2542). มิติใหม่ในการสอนอ่าน (The New Dimensions in The Teaching of Reading).
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. (2560). การเขียนทางวิชาการและการเขียนหนังสือ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2552). อ่านออกเขียนได้ 100% ไม่เกินฝัน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดลินิวส์.
- มะลิ อาจวิชัย. (2550). แบบฝึกทักษะภาษาไทยเรื่องการเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด แม่กน
แม่กด และแม่กบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. เอกสารการสอน แบบฝึกทักษะประสมคำ.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โรงเรียนสามวาวิทยา. (2561). เครื่องมือวัดและประเมินความสามารถและทักษะตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพ
ผู้เรียน “อ่านออก”. ปทุมธานี: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 1.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2559). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 5. กฟลินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- อริพร ศรียมก. (2543). ระบบการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: บริษัทสารมวลง.

NBUE0064: การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น
กรณีศึกษา บริษัท เอบีซี จำกัด

AN ANALYSIS OF THE RISK FACTORS OF FREIGHT FORWARDER FROZEN CHICKEN
TO JAPAN: A CASE STUDY OF ABC COMPANY LIMITED

ปณณภัทร์ บวรไชยพิริยะ¹ ดร.จิรายุ อัครวิบูลย์กิจ²

¹ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์พานารณ

² อาจารย์ประจำหลักสูตรธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
ตะวันออก วิทยาเขตจักรพงษ์พานารณ

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น กรณีศึกษา บริษัท เอบีซี จำกัด โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น 2) เพื่อประเมินระดับความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น 3) เพื่อหาแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งมีการวิเคราะห์ทั้งปัจจัยเสี่ยงภายในและปัจจัยเสี่ยงภายนอก โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างในการเก็บข้อมูลปัญหาและผลกระทบต่างๆ และนำมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าการประเมินค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number) แต่เนื่องด้วยปัจจัยภายนอกเป็นปัจจัยที่อยู่เหนือการควบคุมของผู้รับจัดการขนส่ง ดังนั้นในการศึกษาการจัดการบริหารความเสี่ยงในบทวิเคราะห์นี้จะเลือกนำปัจจัยภายในที่มีค่า RPN รุนแรงสูงสุด มาทำการบริหารความเสี่ยงและหาแนวทางแก้ไข

ผลจากการศึกษาพบว่าปัจจัยเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น มีทั้งหมด 22 ปัจจัย แบ่งออกเป็นปัจจัยเสี่ยงภายใน 13 ปัจจัยและปัจจัยเสี่ยงภายนอก 9 ปัจจัย โดยผลการวิเคราะห์ประเมินระดับความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในที่มีความเสี่ยงรุนแรงสูงสุดได้แก่ ปัจจัยเสี่ยงจากการจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด (RPN เท่ากับ 107.85) ซึ่งมีการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขให้กับผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่นมีปัจจัยเสี่ยงที่ลดน้อยลงและทำให้ธุรกิจผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นด้วย

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง, ผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ, การวิเคราะห์ความล้มเหลวและผลกระทบ

Abstract

Risk Factors Analysis of Freight forwarders frozen chicken meat to Japan, a case study of ABC Limited. The purpose of this research. 1) To study the risk factors affecting freight forwarder frozen chicken meat to Japan, 2) to assess the level of risk that affecting Freight forwarders frozen chicken meat to Japan and 3) to find solutions to manage the risk in freight forwarder frozen chicken meat to Japan. Which has internal risk factor analysis, external risk factors, and other risk factors. By using the structured

interview method to collect data on various problems and effects for assessment to find the RPN (Risk Priority Number). But because external factors are beyond the control of the carrier. Therefore, in the study of risk management in this analysis the internal factors with the highest RPN values are used to manage risks and find solutions.

The result of the studied shows that there are 22 risk factors for freight forwarder frozen chicken to Japan, divided into 13 internal risk factors, 9 external risk factors. The results of the analysis of the highest risk factors are the document did not meet the specified destination (RPN equal to 107.85). And propose solutions to the recipients of handling frozen chicken meat freight forwarder to Japan.

Keywords: Risk Management, freight forwarder, Failure Mode and Effect Analysis (FMEA)

บทนำ

การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมการค้าระหว่างประเทศ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินค้าจากประเทศผู้ผลิตไปยังลูกค้า ณ ประเทศปลายทาง ธุรกิจที่ช่วยสนับสนุนการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศให้ประสบความสำเร็จนั้น ได้แก่ธุรกิจตัวแทนขนส่งสินค้า หรือ Freight Forwarder นั้นเอง และในปัจจุบันการค้าระหว่างประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีศุลกากร และอุปสรรคทางการค้าต่าง ๆ ระหว่างกัน ทั้งในระดับโลกและภูมิภาคจึงทำให้รายได้ของประเทศต่าง ๆ มาจากการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะการส่งออกเป็นหลัก (สุภาวดี คุ่มราษฎร์. 2560)

ในปี 2557 มีการส่งออกสะสมมูลค่า 2,301.97 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ปี 2558 มีมูลค่ารวม 2,405.45 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ปี 2559 มีมูลค่ารวม 2,543.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ปี 2560 มีมูลค่ารวม 2,847.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ ปี 2561 มีมูลค่ารวม 2,847.55 และภายในปี 2562 มีการคาดการณ์ส่งออกไก่สดแช่แข็ง เป็นมูลค่า 3,201 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ คิดเป็นอัตราการส่งออกขยายตัวร้อยละ 2.3 โดยตลาดหลักที่ประเทศไทยส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็ง คือ ประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร ประเทศจีน เนเธอร์แลนด์ และเกาหลีใต้ มีการส่งออกสินค้าไก่ ปริมาณรวมทั้งสิ้น 588,822 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.72 คิดเป็นมูลค่า 2,201.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.27 โดยมีไก่สดแช่แข็ง 198,451 ตัน (ปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.93) (สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม. 2562)

บริษัท เอบีซี จำกัด ให้บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเน้นการให้บริการบริหารจัดการขนส่งสินค้าทางทะเล โดยทางบริษัทจะเป็นผู้จัดหาระวางเรือและตู้คอนเทนเนอร์จากสายการบินเรือ ชี้นำที่มีชื่อเสียงเชื่อถือได้ และบริการด้านพิธีการศุลกากรทั้งหมดไปยังหลายประเทศ เช่น ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสิงคโปร์ และอีกมากมาย โดยทางบริษัทมีการส่งออกสินค้าเป็นประจำทุกวันไปยังประเทศญี่ปุ่น ซึ่งลูกค้ารายหลักของบริษัทเป็นผู้ผลิตและแปรรูปเนื้อไก่สดแช่แข็งเพื่อการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นโดยเฉพาะ ซึ่งทางบริษัทจะเป็นผู้ดำเนินการทางด้านเอกสารขาออก การติดต่อกับประเทศปลายทางและพิธีการศุลกากรต่าง ๆ จากการดำเนินงานส่งออกของ บริษัท เอบีซี จำกัด เบื้องต้น พบว่ากระบวนการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งมักเกิดปัญหาจากเอกสารซึ่งมีรายละเอียดมาก ทำให้เกิดความผิดพลาดในการจัดทำเอกสาร เป็นต้น จากการสอบถามพบว่าพนักงาน 1 คน มีการทำงานหลายชุดงานและมีการทำชุดงานสินค้าประเภทอื่น ๆ เพื่อให้ทันตามเวลาที่ลูกค้าต้องการ ซึ่งความเสี่ยงดังกล่าว

นี้ทำให้เห็นว่าการเสี่ยงเหล่านี้ทำให้การส่งออกของบริษัทหยุดชะงัก และอาจร้ายแรงถึงขั้นที่ถูกดำเนินคดีไม่รับสินค้าอีกด้วย (นายमितติผู้จัดการฝ่ายเอกสารส่งออกบริษัท เอบีซี จำกัด, 2562)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นของตัวแทนผู้ให้บริการขนส่งสินค้าเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น บริษัท เอบีซี จำกัด โดยการศึกษากระบวนการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งเพื่อให้ทราบปัจจัยที่เป็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการส่งออก และสามารถเสนอแนวทางไปสู่การบริหารความเสี่ยงในการส่งออกสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น
2. เพื่อประเมินระดับความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น
3. เพื่อหาแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบกิจการได้รับรู้ถึงปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น
2. ผู้ประกอบกิจการได้รับรู้ถึงระดับความรุนแรงของปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น
3. ผู้ประกอบกิจการได้แนวทางการจัดการบริหารความเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิที่เกี่ยวข้องของธุรกิจส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น โดยทำการสัมภาษณ์กระบวนการส่งออกทั้งหมด เช่น เอกสารอนุญาตการส่งออกเนื้อสัตว์ ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดซึ่งมีกระบวนการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิโดยมุ่งเน้นค้นคว้าศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็ง พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและบทความต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับการศึกษา

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ บริษัท เอบีซี จำกัด ตั้งอยู่ที่ 162/8 ถนนสุขสวัสดิ์ ตำบลราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพฯ
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2562 - กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย เนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการระบุ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง (คู่มือบริหารความเสี่ยงของบริษัทศูนย์บริการหลักสยาม. 2562), เนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความล้มเหลวและผลกระทบ (FMEA) โดยจะทำการวิเคราะห์หน้าที่ (function) ของกระบวนการในทุกขั้นตอนเพื่อการพิจารณาว่ากระบวนการมีหน้าที่ประการใด แล้วจึงคาดการณ์ถึงปัญหา หรือ ลักษณะข้อบกพร่อง (ศุภวัฒน์ เริงเรียง. 2560) และปัจจัยที่มีผลต่อความเสี่ยงในการขนส่งสินค้า อันประกอบด้วย ปัจจัยเสี่ยงภายนอก ปัจจัยเสี่ยงภายใน และปัจจัยเสี่ยงด้านอื่น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ จำนวน 15 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ Failure Modes and Effects Analysis (FMEA) มาใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยง และทำการประเมินค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number) เพื่อหาผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินความเสี่ยง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือพนักงานในบริษัท เอปี้ จำกัด โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) กล่าวคือ เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัยเอง ลักษณะของกลุ่มที่เลือกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเก็บข้อมูลจากบริษัท เอปี้ จำกัด

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบเชิงโครงสร้าง (Structure Interview) ในการเก็บข้อมูลบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น บริษัท เอปี้ จำกัด

การสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาจะใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงโครงสร้าง (Structure Interview) เข้ามาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์แบบเชิงโครงสร้าง (Structure Interview) นั้น เป็นการสัมภาษณ์ใช้แบบฟอร์มที่มีการเตรียมการมีแผนการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์มีการจัดเตรียมไว้อย่างค่อนข้างแน่นอนเป็นการล่วงหน้า การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนี้มีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นทางการมากผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนจะตอบคำถามเดียวกันโดยสัมภาษณ์พนักงานในฝ่ายขาย (Sales department) ฝ่ายบริการลูกค้าขาออก (Outbound Customer Service) และฝ่ายตัวแทนออกของ หรือ ชิปปิ้ง (Shipping) จำนวน 3 ท่าน และใช้แบบสอบถามปลายปิดเป็น รายบุคคลจำนวน 15 ท่าน โดยกำหนดจำนวนประชากรแบบเจาะจง เพื่อหาระดับความรุนแรงของปัจจัยเสี่ยง

ทฤษฎีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของนวัตกรรมและแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC)

ผลสำรวจความคิดเห็นโดยผู้เชี่ยวชาญ

การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา หรือค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of item objective Congruence, IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งออกเป็นผู้ประเมิน ทำการสำรวจความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินแบบสอบถามยอมรับข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.0 ถือว่ามีค่าความเที่ยงตรงและ สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ได้

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัจจัยเสี่ยงของผู้จัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น กรณีศึกษา บริษัท เอปี้ซี จำกัด พบรายละเอียดดังนี้

จากแบบประเมินผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนมากเป็นเพศหญิงจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และเป็นเพศชายจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 30-39 ปีจำนวน 8 คนคิดเป็นร้อยละ 53 และมีอายุระหว่าง 20-29 ปีจำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 27 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่เป็นพนักงานประจำ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และรองลงมามีตำแหน่งหน้าที่หัวหน้างานจำนวน 3 คนคิดเป็นร้อยละ 20 ส่วนใหญ่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมามีอายุการทำงาน 1-3 ปี จำนวน 4 คนคิดเป็นร้อยละ 27

โดยค่าความเที่ยงตรง (Index of item objective Congruence, IOC) ก่อนให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประเมินมีปัจจัยทั้งหมด 21 ปัจจัย หลังจากให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน IOC พบว่ามีปัจจัยที่นำไปใช้ทำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 21 ปัจจัย เพราะหลังจากประเมินค่าความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลออกมาพบว่ามีปัจจัย 21 ปัจจัยที่ค่าค่าดัชนีความสอดคล้องผลปรากฏเป็นใช้ได้ทั้งหมด และมีปัจจัยที่เป็นข้อเสนอแนะที่ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านลงความเห็นให้เพิ่มเข้ามาในส่วนของปัจจัยภายนอก คือ 1. กฎระเบียบและข้อบังคับ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ความล้มเหลวและผลกระทบ (Failure Mode and Effect Analysis : FMEA)

ผู้ศึกษาได้ศึกษาหาปัญหาโดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความล้มเหลวและผลกระทบ (Failure Mode and Effect Analysis : FMEA) โดยอันดับแรกผู้วิจัยกำหนดปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ 2 ปัจจัยดังนี้ คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก หลังจากกำหนด 2 ปัจจัยที่นำมาวิเคราะห์แล้วผู้วิจัยได้ใช้แบบฟอร์ม FMEA ประเมินคะแนนลงในแบบฟอร์มเพื่อหาค่า RPN ที่มากที่สุด 3 อันดับมาทำการแก้ไขปัญหา โดยหลังจากพนักงานในฝ่ายขาย (Sales department) ฝ่ายบริการลูกค้าขาออก (Outbound Customer Service) และฝ่ายตัวแทนออกของ หรือ ชิปปิ้ง (Shipping) ของบริษัท เอปี้ซี จำกัด ประเมินคะแนนลงในแบบฟอร์ม ได้ค่าคะแนนระดับความรุนแรง (Severity) ระดับความถี่ของการเกิดปัญหา (Occurrence) และระดับความสามารถในการตรวจสอบปัญหา (Detection) ที่ได้มาประเมินระดับความเสี่ยงของแต่ละรายการความผิดพลาดโดยคำนวณเป็นค่า Risk Priority Number (RPN) พร้อมทั้งบันทึกผล

ผลวิเคราะห์ความรุนแรงของปัจจัยเสี่ยง

กำหนดความรุนแรงของความเสียหาย (S = Severity) โดยกำหนดระดับคะแนน 1-10

พิจารณาถึงความถี่ของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (O=Occurrence of Failure Mode)

โดยกำหนดระดับคะแนน 1-10

พิจารณาวิธีการในปัจจุบันที่ทำการตรวจสอบการเกิดความเสียหาย (D = Detectability of Case of Failure Mode) โดยกำหนดระดับคะแนน 1-10

ตาราง 1 ประเมินค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number)

ปัจจัยเสี่ยง	Severity (S) ความรุนแรง	Occurrence (O) โอกาสที่จะเกิด	Detection (D) การตรวจสอบ	RPN
ปัจจัยภายใน				
1. เกิดความผิดพลาดในการประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	7.07	5.73	1.87	75.63
2. การจองเรือ (Booking) ผิดวัน	6.07	5.40	2.13	69.89
3. แจ้งข้อมูลเบอร์ตู้และเบอร์ซีลไม่ถูกต้อง	6.00	3.27	1.73	33.97
4. ส่งเอกสารให้แผนกชิปปิ้งไม่ครบ	7.67	7.09	1.07	58.01
5. ผู้เชี่ยวชาญในด้านพิกัดมีน้อย	5.47	3.87	2.40	50.73
6. พนักงานตรวจสอบเอกสารส่งออกของลูกค้าไม่ครบ	5.60	4.20	2.20	51.74
7. พนักงานทำงานไม่ทัน	7.80	6.40	1.27	63.23
8. พนักงานลืมงานลูกค้า	6.93	5.80	2.00	80.43
9. จัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด	6.67	6.07	2.67	107.85
10. จัดทำเอกสารล่าช้าเนื่องจากการบริหารเวลาผิดพลาด	6.93	3.87	1.33	35.75
11. จัดทำฟอร์มJTEPAผิดพลาด	6.33	5.27	2.67	88.95
12. จัดทำใบตราส่งสินค้าไม่ถูกต้อง	7.33	4.4	2.13	68.84
13. จัดทำใบขนสินค้าขาออกไม่ถูกต้อง	7.27	4.67	2.07	70.08
ปัจจัยภายนอก				
1. เรือดีเลย์หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงวันเรือเข้ากะทันหัน	8.20	5.40	1.80	79.70
2. มีการปลอมแปลงอีเมลจากผู้ไม่หวังดี	7.60	5.47	1.80	74.78
3. ไทม์โซนของประเทศปลายทางหรือระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน	5.80	3.87	3.27	73.26
4. วันหยุดตามเทศกาล	6.27	3.2	2.40	48.13
5. สินค้าเสียหายระหว่างขนส่ง	7.40	4.53	2.67	89.46
6. เกิดภัยธรรมชาติ	7.33	4.80	2.00	70.40
7. ลูกค้าแจ้งข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง	7.33	4.87	2.27	80.89
8. ความล่าช้าในการส่งเอกสารของลูกค้า	7.47	6.60	2.27	111.70
9. กฎระเบียบข้อบังคับ	5.33	5.13	3.40	93.08

จากตาราง 1 พบว่า การประเมินค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number) บั๊จจัยภายใน 1. เกิดความผิดพลาดในการประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้องมี ค่าRPN 75.63 2. การจองเรือ (Booking) ผิดวันมี ค่า RPN 69.89 และ3. แจ้งข้อมูลเบอร์ตู้และเบอร์ซีลไม่ถูกต้อง มีค่า RPN 33.97 บั๊จจัยภายนอก 1. เรือดีเลย์หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงวันเรือเข้ากะทันหันมีค่า RPN 79.70 2. มีการปลอมแปลงอีเมลจากผู้ไม่หวังดีมีค่า RPN 74.78 และ 3. โทมิโซนของประเทศปลายทางหรือระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน มีค่า RPN 73.26 ซึ่งไม่ใช่มีบั๊จจัยที่สูงสุด จึงทำการจัดเรียงลำดับค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number) จากมากไปหาน้อย

ตาราง 2 การเรียงลำดับค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number) จากมากไปหาน้อย

บั๊จจัยเสี่ยง	Severity (S) ความรุนแรง	Occurrence (O) โอกาสที่จะเกิด	Detection (D) การตรวจสอบ	RPN
1. ความล่าช้าในการส่งเอกสารของลูกค้า	7.47	6.6	2.26	111.70
2. จัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด	6.67	6.06	2.67	107.85
3. กฎระเบียบข้อบังคับ	5.33	5.13	3.40	93.08
4. สินค้าเสียหายระหว่างขนส่ง	7.40	4.53	2.66	89.46
5.จัดทำฟอร์มJTEPAผิดพลาด	6.33	5.26	2.66	88.95
6. ลูกค้าแจ้งข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ไม่ถูกต้อง	7.33	4.87	2.27	80.89
7. พนักงานลืมงานลูกค้า	6.93	5.80	2.00	80.43
8. เรือดีเลย์หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงวันเรือเข้ากะทันหัน	8.20	5.40	1.80	79.70
9. เกิดความผิดพลาดในการประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	7.07	5.73	1.87	75.63
10. มีการปลอมแปลงอีเมลจากผู้ไม่หวังดี	7.60	5.47	1.80	74.78
11. โทมิโซนของประเทศปลายทางหรือระยะเวลาการทำงานแตกต่างกัน	5.80	3.87	3.27	73.26
12. เกิดภัยธรรมชาติ	7.33	4.80	2.00	70.40
13. จัดทำใบขนสินค้าขาออกไม่ถูกต้อง	7.27	4.67	2.07	70.08
14. การจองเรือ (Booking) ผิดวัน	6.07	5.40	2.13	69.89
15. จัดทำใบตราส่งสินค้าไม่ถูกต้อง	7.33	4.40	2.13	68.84
16. พนักงานทำงานไม่ทัน	7.80	6.40	1.27	63.23
17. ส่งเอกสารให้แผนกชิปปิ้งไม่ครบ	7.67	7.09	1.07	58.01

จากตาราง 2 การประเมินค่าความเสี่ยง RPN (Risk Priority Number) ใหม่โดยเรียงคะแนนจากมากไปน้อย ซึ่งค่า RPN สูงสุด 3 อันดับได้แก่ บั๊จจัยที่ 1 ความล่าช้าในการส่งเอกสารของลูกค้า มีค่า RPN 111.70 รองลงมาเป็น

ปัจจัยที่ 2 จัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด มีค่า RPN 107.85 และปัจจัยที่ 3 ภาวะเบี้ยขorbitบังคับ มีค่า RPN 93.08 ซึ่งผู้ศึกษาจะนำปัจจัยที่ 2 จัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด เนื่องจากเป็นปัจจัยภายในสามารถนำมาเสนอแนวทางป้องกันและแก้ไขได้ ในส่วนปัจจัยที่ 1 และปัจจัยที่ 3 เป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมหรือป้องกันได้

ตาราง 3 แนวทางการบริหารความเสี่ยงของการจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด

ก่อนการจัดความเสี่ยง				การบริหารความเสี่ยง				หลังการจัดความเสี่ยง			
คะแนน ความ รุนแรง	คะแนน โอกาสเกิด	คะแนน โอกาส ตรวจพบ	RPN	สาเหตุหลัก	สาเหตุย่อย	ระยะสั้น	ระยะยาว	คะแนน ความ รุนแรง	คะแนน โอกาส เกิด	คะแนน โอกาส ตรวจพบ	RPN
6.67	6.06	2.67	107.85	พนักงาน	ไม่ชำนาญ ด้านเอกสาร ส่งออกสินค้า อย่างแท้จริง ไม่ตั้งใจ ทำงาน	ทบทวน กระบวนการ ทำงานก่อนเริ่ม งาน มีการตักเตือน ก่อนเริ่ม ปฏิบัติงาน	รณรงค์ให้ พนักงานหาความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับ หน้าที่ที่ได้รับมอบ มีการจูงใจ พนักงานให้รักใน องค์กรและตั้งใจ ทำงาน	3.20	4.21	5.43	73.15
				กระบวนการ ทำงาน	จำนวนงานที่ มากเกินไปทำให้ เกิดความ สับสน	มีการควบคุมงาน และแบ่งงาน อย่างเหมาะสม	จัดหาพนักงาน เพิ่ม				

จากตาราง 3 เป็นตารางแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด ซึ่งมีค่า RPN 107.85 โดยมีสาเหตุหลักจะเกิดจากพนักงานและกระบวนการทำงาน จึงได้เสนอแนวทางการแก้ไขโดยมีทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยสาเหตุหลักเรื่องพนักงานจะมีสาเหตุย่อยคือ 1) ไม่ชำนาญด้านเอกสารส่งออกสินค้าอย่างแท้จริง แก้ปัญหาได้โดยทบทวนกระบวนการทำงานก่อนเริ่มงานและรณรงค์ให้พนักงานหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ 2) พนักงานไม่ตั้งใจทำงานแก้ปัญหาได้โดยการตักเตือน ก่อนเริ่มปฏิบัติงานและมีการสร้างแรงจูงใจพนักงานให้รักในองค์กรและตั้งใจทำงาน ลำดับต่อมาจะเป็นสาเหตุหลักที่มาจากกระบวนการทำงานซึ่งมีสาเหตุย่อยคือ จำนวนงานที่มากเกินไปทำให้เกิดความสับสน แก้ปัญหาได้โดยการควบคุมงานและแบ่งงานอย่างเหมาะสมเป็นแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด ก่อนการขจัดความเสี่ยงมีความรุนแรง อยู่ที่ 6.67 คะแนน โอกาสเกิด อยู่ที่ 6.06 คะแนน และโอกาสตรวจพบ อยู่ที่ 2.67 คะแนน มีค่า RPN อยู่ที่ 107.85 หลังการขจัดความเสี่ยงมีความรุนแรง อยู่ที่ 3.20 คะแนน โอกาสเกิด อยู่ที่ 4.21 คะแนน และโอกาสตรวจพบ อยู่ที่ 5.43 คะแนนค่า RPN อยู่ที่ 73.15

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น โดยผู้ศึกษาใช้การศึกษาและกำหนดปัจจัยเสี่ยงโดยการสัมภาษณ์ผู้จัดการแต่ละแผนกที่เกี่ยวข้องของการส่งออกจำนวน 3 ท่าน พบปัจจัยทั้งหมด 22 ปัจจัย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบที่สุดที่นำไปหาแนวทางการป้องกันหรือลดผลกระทบ คือปัจจัยภายใน การจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนดมีค่า RPN เท่ากับ 107.85

แนวทางการบริหารความเสี่ยงนั้นจะดำเนินการโดยใช้ขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงผู้ศึกษาจึงเลือกปัจจัยเสี่ยงอันดับที่ 2 คือการจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนด ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางการป้องกันความเสี่ยงคือ รณรงค์ให้พนักงานหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ, ทบทวนกระบวนการทำงานก่อนเริ่มงาน, จัดหาพนักงานเพิ่มและมีการควบคุมงานและแบ่งงานอย่างเหมาะสม

ปัจจัยเสี่ยงภายใน ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน และปัจจัยด้านพนักงาน ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น โดยที่ปัจจัยที่มีค่า RPN สูงสุดคือ ปัจจัยด้านกระบวนการทำงาน

ปัจจัยเสี่ยงภายนอก ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยด้านความล่าช้าในการส่งเอกสารของลูกค้า และปัจจัยด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น โดยที่ปัจจัยที่มีค่า RPN สูงสุดคือ ปัจจัยด้านความล่าช้าในการส่งเอกสารของลูกค้า

อภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงและประเมินระดับความเสี่ยงที่ส่งผลต่อผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็ง จากนั้นจึงหาแนวทางในการบริหารความเสี่ยงของผู้รับจัดการขนส่งเนื้อไก่สดแช่แข็งไปสู่ประเทศญี่ปุ่น ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบที่สุดที่นำไปหาแนวทางการป้องกันหรือลดผลกระทบ คือปัจจัยภายใน การจัดทำเอกสารไม่ครบตามปลายทางกำหนดมีค่า RPN เท่ากับ 107.85 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานไม่ชำนาญด้านเอกสารส่งออกสินค้าอย่างแท้จริง และกระบวนการทำงาน มีจำนวนงานที่มากเกินไปทำให้เกิดความสับสน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ แพรวพรรณ สายวิงวร (2562) และ วรพจน์ เกตุอ่าง (2562) ที่ได้ระบุให้เห็นว่า ปัจจัย

แต่ละส่วนมีอิทธิพลต่อการเกิดความเสี่ยงในการส่งออกเนื้อไก่สดแช่แข็ง โดยใช้เครื่องมือการวิเคราะห์ความล้มเหลวและผลกระทบ (FMEA) ในการวิเคราะห์ผลกระทบและสาเหตุของมานพ สุทธิประภา(2558) และอดิศักดิ์ ไสวอมร (2559) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีที่นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการทำงาน เมื่อพบความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินงานนั้นสอดคล้องกับทฤษฎีของ ประสิทธิ์ ไกรลมสม (2562) และณรงค์ ทมเจริญ และคณะ (2560) ซึ่งพบว่า เป็นทฤษฎีการบริหารความเสี่ยง ซึ่งได้ทำการบริหารความเสี่ยงทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้นให้พนักงานทำการทบทวนกระบวนการทำงานก่อนเริ่มงาน และในระยะยาว สร้างแรงจูงใจพนักงานให้รักในองค์กรและตั้งใจทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

1. ควรทำแผนติดตามผลการดำเนินงานการจัดการความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูผลว่าการ จัดการ ความเสี่ยงนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ รวมทั้งทำการประเมินความเสี่ยงเป็นระยะเพื่อหาความ เสี่ยงใหม่ๆที่เกิดขึ้นเพื่อ เป็นข้อมูลช่วยในการพิจารณาในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ควรต้องมีการฝึกอบรมให้บุคลากรทุกคนให้เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้น รวมถึงมี ทศนคติที่ดีต่อการจัดการความเสี่ยง ว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้สามารถลดความสูญเสียและทำให้การ ทำงานนั้นดียิ่งขึ้น
3. การศึกษาแนวทางในการป้องกันหรือลดปัจจัยความเสี่ยงยังมีอีกมากและอาจจะมี แนวทางที่ สามารถแก้ไขปัจจัยเสี่ยงได้ดีกว่าแนวทางในปัจจุบัน เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลาใน การศึกษา ทำให้ไม่สามารถทดลองแนวทางอื่นๆ ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อดำเนินธุรกิจผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ ในการ นำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ
2. ควรทำการเก็บข้อมูลจากบริษัทผู้ให้บริการขนส่งสินค้าทางทะเล ทางบกและทางอากาศเนื่องจาก ผู้รับจัดการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเป็นตัวแทนผู้ส่งสินค้าและมีการประสานงานกับบริษัทผู้ให้บริการขนส่ง ระหว่างประเทศเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมศุลกากร. (2559).การส่งออก. สืบค้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.customs.go.th/>.

มานพ สุทธิประภา.(2558). การนำ FMEA มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการในงาน

เพาะเลี้ยงเชื้อแบคทีเรีย. ปรินญาเทคนิคการแพทย์มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศูนย์บริการเหล็กลายม. (2562). คู่มือบริหารความเสี่ยงของบริษัทศูนย์บริการเหล็กลายม. สืบค้นเมื่อวันที่ 3

ธันวาคม 2562,จาก <http://www.ssscth.com/shearholder/2/243.pdf>.

สำนักส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม .(2562).สถิติไก่สดแช่เย็น แช่แข็ง และแปรรูป. สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 ธันวาคม 2562,จาก https://www.ditp.go.th/ditp_web61.

- สุภาวดี คุ่มราษฎร์.(2560). การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศและการเลือกตัวแทนขนส่งสินค้า: มุมมองผู้ส่งออก. วารสารธุรกิจปริทัศน์. ปีที่ 9 (ฉบับที่2) เลขหน้า 215-230, จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=217271
- ศุภวัฒน์ เริงเรียง. (2560). การวิเคราะห์สาเหตุของลักษณะข้อบกพร่องและผลกระทบ, สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2562,จาก <http://www.mim.psu.ac.th/index>.
- อดิศักดิ์ ไสวอมร. (2559). การวิเคราะห์ความเสี่ยงของเครื่องเกี่ยวนวดข้าวโดยการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความบกพร่องและผลกระทบ.ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

NBUE0065: ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ
สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

OPINIONS OF PERSONNEL'S TOWARDS GENERAL ADMINISTRATION IN
NAWAMINTHARACHINUTHIT SATRIWITTAYA 2 SCHOOL, THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. BANGKOK

นายณัฐ คุ่มหำสูง¹ จรินทร์ ธารรัตน์²

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Anova of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายสารสนเทศ ด้านการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาและด้านงานธุรการ (สารบรรณ)
2. บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. บุคลากรที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, การบริหารงานทั่วไป

Abstract

This research is a survey research with the objective of studying and comparing opinions of personnel's towards general administration in nawamintharachinuthit satriwittaya 2 School, The Secondary educational service area office 2. The data were classified by gender and work experience. The sample groups used in this research were 103 staff who are working in nawamintharachinuthit satriwittaya 2 school, the secondary educational service area office 2. The device that was used in the research was the questionnaire about opinions of personnel's toward general administration in nawamintharachinuthit satriwittaya 2 School, the secondary educational service area office 2. The research showed .84 reliability analyzed from software package program. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One Way Anova of Variance.

Data analysis results can be summarized as following:

1. The opinions of personnel's towards general administration in Nawamintharachinuthit satriwittaya 2 school, the secondary educational service area office 2. show that in overall and each part: school's building maintenance and atmosphere development, technology and information system, educational resources and documentary administration are at high level
2. Different genders have different opinions of personnel's towards general administration in Nawamintharachinuthit satriwittaya 2 school, the secondary educational service area office 2. Overall, there is no difference.
3. Personnel's in different work experiences have no different opinions toward general administration at Nawamintharachinuthit satriwittaya 2 school, the secondary educational service area office 2. Overall there was no difference.

Keywords: Opinions, General administration

บทนำ

ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ (Globalization) เป็นสังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge Based Society) และเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge Based Economy) ซึ่งมีผลให้การบริหารจัดการศึกษาไทยต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการแข่งขัน และความมุ่งมั่นตาม ความคาดหวังของสังคม ดังนั้นในกระบวนการบริหารจัดการจึงต้องปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ ซึ่งเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องสนใจใฝ่รู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เพื่อที่จะทำให้การบริหารจัดการขององค์กรอยู่รอด บังเกิดผลดี และบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ. 2550: 98)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนา การศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้ง

ปลูกฝังให้ผู้เรียน มีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2550: 23-24)

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษาในอดีตนั้นถึงแม้ว่าจะประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็มีปัญหาที่เรื้อรังมาเป็นเวลานาน ดังนั้นการศึกษายุคปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต ต้องเน้นประสบการณ์ที่สร้างความเข้มแข็งทางปัญญาสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อให้เกิดการสร้างชีวิตและสังคมที่ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมที่งดงามและมีความสงบสุขอย่างยั่งยืน ประกอบกับอุดมการณ์ของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน โดยรัฐบาลต้องจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก เพื่อเป็นรากฐานที่พอเพียงสำหรับการใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต รวมทั้งเพื่อการพัฒนาหน้าที่การงานและการพัฒนาคุณภาพชีวิตส่วนตัวและครอบครัว และเพื่อเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งสำหรับการสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550)

การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) เป็นกลไกในการขับเคลื่อน กลยุทธ์ให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย แต่จะบริหารและจัดการอย่างไร จึงจะเกิดประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด เพราะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดทิศทางการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติมีความเป็นผู้นำทางวิชาการสูง มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์รอบรู้เป็นที่พึ่งพาวิชาการให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดโครงสร้าง และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับศักยภาพ สอดรับกับภาระและปริมาณงาน บริหารโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม บริหารโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีการตรวจสอบและถ่วงดุล การทำงานทุกด้าน ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เหล่านี้เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่ต้องบริหารและจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำทลายความสามารถของผู้บริหาร คือ ทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ตระหนักถึงหน้าที่ที่รับผิดชอบแม้งานสอนจะเป็นงานหลัก แต่งานในหน้าที่พิเศษที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นหน้าที่ที่ครูปฏิเสธไม่ได้ ทำอย่างไรจึงจะทำให้ครูทุกคนรักในงานสอนมีภาระงานและเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่มีความหมายและสามารถนำไปใช้ได้ตามความมุ่งหมายทันกาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในหมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา ไว้ว่า “ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” กระทรวงศึกษาธิการได้อำศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 และมาตรา 39 วรรค 2 ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา โดยกระจายอำนาจทั้ง 4 ด้าน คือ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550: 151-157)

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นหน่วยงาน ที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ของสถานศึกษา หากไม่มีระบบ

การบริหารสถานศึกษาก็จะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมไปตามเป้าหมายได้ และการบริหารสถานศึกษา ยังเป็นเครื่องมือที่ชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย จึงได้นำหลักระบบแนวคิดการบริหารคุณภาพมาใช้ในสถานศึกษา ซึ่งการบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นจุดบรรจบของความรู้สาขาต่าง ๆ ในวิชาการบริหารกับพลังแห่ง ข้อมูลข่าวสาร เพื่อกำหนดขึ้นเป็นนโยบายที่หนักแน่นแม่นยำเป็นระบบ การบริหารที่มีวิวัฒนาการ มาจากระบบธุรกิจ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์กร ไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก รัฐหรือเอกชน และจำเป็นต่อการบรรลุผลสำเร็จขององค์กรด้วย ดังนั้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลดีและมีคุณภาพตาม ความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งถือว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงาน ที่มีความสำคัญ ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา และนำหลักสูตรไปปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดการศึกษามีคุณภาพ แก่ผู้เรียนได้โดยตรง โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ และรู้จักการมอบหมายงาน ผู้บริหารมีบทบาทในการกระจายอำนาจ สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ และทักษะเพิ่มขึ้นและชักจูงให้ทุกคนมีส่วนร่วมในงานของโรงเรียน (บุญมี เณรยอด. 2546: 20)

การบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของโรงเรียนในการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้บรรลุตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร เป็นการให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่วางไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อุทัย บุญประเสริฐ. 2547: 75)

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 (กรุงเทพมหานคร) มีการบริหารจัดการศึกษาตามภารกิจที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการบริหารงานวิชาการ เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล รวมทั้งพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดหลักการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการบริหารแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาซึ่งส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีแก่ผู้เรียน การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ และการบริหารทั่วไป เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบให้บริหารงานอื่น ๆ บรรลุตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้น

ความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545:34)

ด้วยเหตุที่กล่าวมาทั้งหมดผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มี ต่อการบริหารงานทั่วไป ในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไป ในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เกรงซีและมอร์แกน (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตตรศักดิ์. 2555 :101) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 คน และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

สมมติฐานการวิจัย

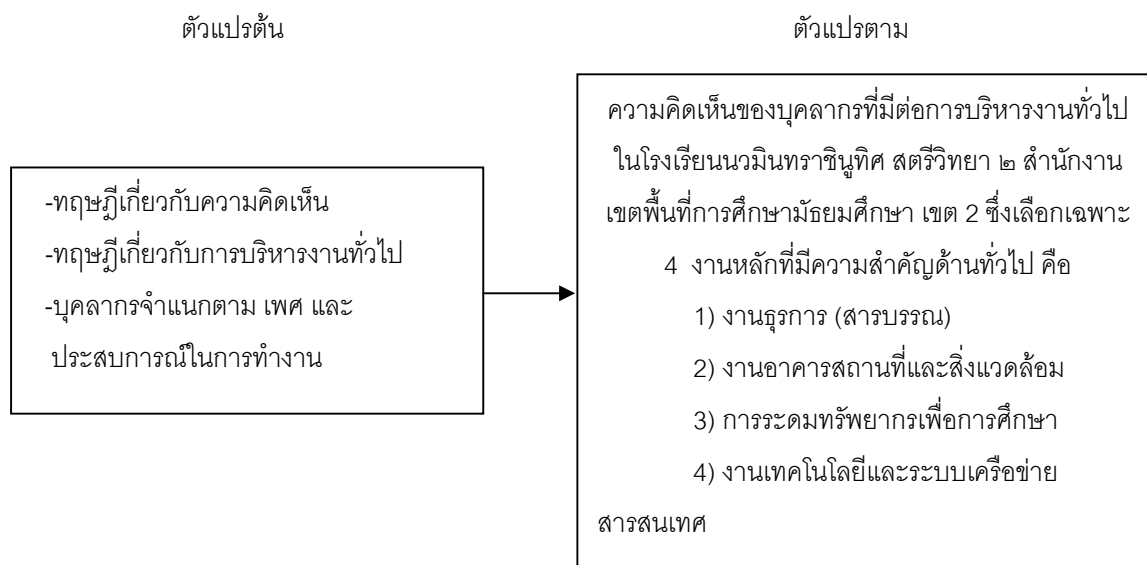
1. บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แตกต่างกัน
2. บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปของ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2
2. เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากร ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและบุคลากรที่จะนำผลวิจัยไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยมีแผนภูมิแสดงกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าตรงกันความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .84 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 4 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสำรวจแบบสอบถามความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำนวน 103 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลกลับด้วยการออกไปรับข้อมูลจากบุคลากรด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริทวิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งครบถ้วนและสมบูรณ์ทุกฉบับ จำนวน 103 ฉบับ
2. นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์มาจัดระเบียบข้อมูลและลงรหัสทุกฉบับ
3. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริทวิทยา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
2. หาค่าสถานภาพส่วนบุคคล ใช้ค่าความถี่ร้อยละ
3. หาค่าความคิดเห็นของ(กลุ่มตัวอย่าง) ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของ(กลุ่มตัวอย่าง) ใช้ t-test เมื่อเปรียบเทียบตัวแปรเพียง 2 ตัว แต่ถ้าเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัว ใช้ One Way Analysis of Variance

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นรายข้อได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 103 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คือ 76 รองลงมาคือเพศชาย 27 คน และบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 10 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการทำงาน ระหว่าง 10 – 20 ปี และน้อยที่สุดคือบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกิน 20 ปีขึ้นไป

2. ความคิดเห็นต่อการบริหารทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริทวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านงานเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายสารสนเทศ ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและด้านการงานธุรการ (สารบรรณ) ตามลำดับ

2.1 ความคิดเห็นต่องานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพร่างกาย จิตใจ และด้านชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากรและผู้เรียน ($\bar{x} = 4.26$) การปรับภูมิทัศน์และการพัฒนาสุนทรียภาพโดยรอบโรงเรียน ($\bar{x} = 4.15$) และมีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปาที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.12$)

2.2 ความคิดเห็นต่องานธุรการ (สารบรรณ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$) เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ รับฟังปัญหา เข้าใจปัญหา และข้อซักถามอย่าง เต็มใจ ($\bar{x} = 4.10$) ความทันสมัยของอุปกรณ์ต่างๆ ในการให้บริการ ($\bar{x} = 4.04$) และมีบุคลากรที่ดี ให้บริการด้วยความสุภาพ เรียบร้อยและเป็นกันเอง ($\bar{x} = 4.03$)

2.3 ความคิดเห็นต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.10$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากเรียงตามจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมเพื่อระดมเงินทุน สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เช่น การจัดทอดผ้าป่าการศึกษา การจัดงานการกุศลต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.33$) โรงเรียนจัดทำข้อมูลความต้องการในการใช้เงิน

นอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับ ($\bar{x} = 4.19$) ประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และสำนักงานเขตพื้นที่ ($\bar{x} = 4.17$)

2.4 ความคิดเห็นต่องานเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากเรียงตามจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ระบบสารสนเทศ สถานศึกษา (พื้นฐานสถานศึกษา, สารสนเทศผู้เรียน) ที่ท่านใช้งานอยู่ ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.31$) ระบบ ICT ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.26$) ความทันสมัย และเป็นปัจจุบันของฐานข้อมูล ($\bar{x} = 4.20$)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปใน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมไม่พบ ความแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 พบว่า ประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล มีดังนี้

1. ความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นในด้านการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมากที่สุด รองลงมาคือด้านการงานเทคโนโลยีและระบบ เครือข่ายสารสนเทศ ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและอันดับสุดท้ายคือด้านการงานธุรการ (สารบรรณ) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูประบบการบริหารจัดการจากแบบเดิมที่เน้นการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางลงไปสู่การ กระจายอำนาจตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาออกเป็น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา ๒ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีนโยบายในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริม พัฒนาระบบ เทคโนโลยี และข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารการศึกษา อีกทั้งยังได้มีการส่งเสริม พัฒนา การจัดสภาพแวดล้อม

สถานศึกษา “นำดู นำอยู่ นำเรียน” จึงทำให้ผู้บริหารใส่ใจในการพัฒนากลุ่มงานบริหารงานบริหารทั่วไปมากขึ้นดังนั้น
ความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิทย์วิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมจึงอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของจิตติมา ธมชยากร (2553) ได้ทำการ
วิจัยเรื่อง การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า การ
บริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงาโดย ภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับการปฏิบัติ
มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่ค้นพบดังนี้

1.1 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ
ร่างกาย จิตใจ และด้านชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากรและนักเรียน การปรับภูมิทัศน์และการพัฒนาสุนทรียภาพโดยรอบ
โรงเรียน และมีระบบสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปาที่เหมาะสม ไม่มีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน จาก
ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับงานอาคารสถานที่ ความสะอาดและ
สุขภาพทุกคนที่ได้รับประโยชน์จากสถานศึกษาจึงต้องจัดระบบความสะอาดให้มีความชัดเจน เช่น การกวาด ถูพื้น
ระบบการกำจัดขยะ การปรับภูมิทัศน์ และระบบสาธารณูปโภค ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิเวศน์ อรรถพงษ์
(2548 : 6) ซึ่งทำวิจัยเรื่องการศึกษาการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูธุรการโดยรวม
พิจารณาด้านการดูแลสถานที่ และสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

1.2 งานเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายข้อ
อยู่ในระดับมากเรียงตามจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ระบบสารสนเทศสถานศึกษา (พื้นฐานสถานศึกษา,
สารสนเทศผู้เรียน) ที่ท่านใช้งานอยู่ ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน ระบบ ICT ช่วยอำนวยความสะดวกในการ
ปฏิบัติงาน ความทันสมัย และเป็นปัจจุบันของฐานข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตตะ ธรรมวิสุทธิ (2549 : 1)
ซึ่งทำการศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบสารสนเทศโรงเรียนเอกชนใน
จังหวัดกระบี่ ผลการวิจัยพบว่า การใช้ข้อมูลสารสนเทศมาประกอบการตัดสินใจ และควบคุมการ ปฏิบัติงานมีความ
คิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮค Heck (2006 : 3) ซึ่งทำการ
วิจัยเรื่องการวัดความสำเร็จของสถานศึกษา : การเปรียบเทียบแนวทาง ต่างๆจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการวัด
ความสำเร็จมีผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาซึ่งผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้
ในกระบวนการเรียนการสอนนั้นเป็นปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา

1.3 งานธุรการ (สารบรรณ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมาก
เรียงตามจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ รับฟังปัญหา เข้าใจปัญหา และข้อซักถามอย่าง เต็มใจความ
ทันสมัยของอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการให้บริการ และมีบุคลากรที่ดี ให้บริการด้วยความสุภาพ เรียบร้อยและเป็น
กันเอง ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิทย์วิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ได้มี
ความพยายามและมีการวางแผนออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพโดยนำ
ระบบเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินงานให้เหมาะสม มีการจัดหา ฮาร์ดแวร์ และซอฟต์แวร์ ให้สามารถรองรับการปฏิบัติงาน
ด้านธุรการได้ตามระบบที่กำหนดให้มีการดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง
รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า ทั้งนี้เนื่องจากภารกิจที่สำคัญของสถานศึกษานอกเหนือจากด้านการเรียนการสอนแล้ว
การดำเนินงานธุรการต้องมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความ

ถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและทันเหตุการณ์งานธุรการต้องมีการวางแผนและทำงานติดต่อกับประสานงานกันตลอดซึ่งสอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2535 : 234) กล่าวถึง การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบว่า ควร ประกอบด้วยดังนี้ การระบุให้เห็นถึงขอบเขตงานที่แบ่งให้ของแต่ละคนเพื่อให้ทราบว่า งานแต่ละชิ้นที่ได้แบ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร ชนิดไหน มีขอบเขตปริมาณน้อยแค่ไหนสิ่งสำคัญในที่นี้ก็คือการระบุชื่อเป็นตำแหน่งพร้อมกับให้รายละเอียดของงานชิ้นนั้นๆเอาไปดำเนินการมอบหมายงานแต่ละชิ้นที่ง่ายกว่าให้แก่ผู้ทำงานในระดับรองลงไปการมอบหมายงานย่อมประกอบด้วย การกำหนดความรับผิดชอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำพร้อมกันนั้นที่มอบหมายอำนาจหน้าที่ให้เพื่อจะใช้สำหรับการทำงานตามความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จสิ้นไป

1.4 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมากเรียงตามจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ มีการจัดกิจกรรมเพื่อระดมเงินทุนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เช่น การจัดทอดผ้าป่าการศึกษา การจัดงานการกุศลต่างๆ โรงเรียนจัดทำข้อมูลความต้องการในการใช้เงินนอกเหนือจากงบประมาณปกติที่ได้รับประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด สถานประกอบการ ผู้ปกครอง และสำนักงานเขตพื้นที่

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าตามบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดไว้ว่าให้บุคคล ชุมชน และสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมจะต้องอาศัยปัจจัยหลายๆอย่าง โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านทรัพยากรบุคคล ด้านทรัพยากรการเงิน ด้านทรัพยากร ทางกายภาพและด้านทรัพยากรการบริหารจัดการ ซึ่งทุกส่วนย่อมมีความสำคัญต่อการจัดการสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับสังวาล วุฒิสเลลา (2548) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวม มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณรองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลและด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุ อุปกรณ์ ตามลำดับที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มงานงบประมาณและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญ เพราะการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้สถานศึกษามีความพร้อมและความคล่องตัวในการจัดการเรียนการสอน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา ๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตริวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกัน สอดคล้องกับประภาพรรณ ศรีพั้ว (2553) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหาร งานธุรการของโรงเรียน ในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ ดังนี้ ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานธุรการของ โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ครูที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ

การบริหารงานธุรการ ของ โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยมีภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกัน เพราะบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ส่วนใหญ่มีทัศนคติ ค่านิยมที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับประเสริฐ เชษฐพันธ์ (2542) ที่ได้กล่าวว่า งานสารบรรณเป็นงานที่เกี่ยวกับการบริหารงานเอกสาร ตั้งแต่การจัดทำ การรับ การส่ง การเก็บรักษาการยื่นจนการทำลาย และ รัชพล ศุขารุ่งโรจน์ (2548) ได้กล่าวถึงงานธุรการว่าปัจจุบันได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมา บริหารจัดการระบบงานธุรการที่ทันสมัย ได้แก่ ระบบสำนักงานอัตโนมัติ(Office Automation) ได้แก่ งานสารบรรณ การจัดทำเอกสารและการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์งานแฟ้มเอกสาร งานบันทึกการนัดหมายผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิวิทยา ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ดังนี้

1.1 งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัย พบว่า โรงเรียนควรมีการกำหนดมาตรการเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ดังต่อไปนี้

1.1.1 ด้านการใช้อาคารสถานที่ ควรจะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่จากบุคลากร โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิวิทยา ๒

1.1.2 ด้านการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ควรมีการศึกษาปัญหาในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

1.1.3 ด้านการควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โรงเรียนควรมีการวางแผนการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ

1.1.4 ด้านการประเมินผลการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโรงเรียนควรมีการรายงานหรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการประเมินการใช้อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมให้บุคลากร โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิวิทยา ๒ ได้รับทราบด้วย

1.2 ด้านงานเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายสารสนเทศ การพัฒนาเทคโนโลยีและระบบเครือข่ายของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิวิทยา ๒ นั้นต้องมีการพัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อรองรับระบบเครือข่ายในอนาคตด้วย เพื่อให้เกิดสะดวกทันสมัยปลอดภัยในการใช้งานและสนับสนุนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

1.3.1 โรงเรียนควรนำผลการประเมินไปวิเคราะห์รายละเอียดของผลการดำเนินงานว่ามีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพจัดการศึกษาครั้งต่อไป ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

1.3.2 ควรกำหนดภาคีเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนให้ครอบคลุมผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด

1.4 ด้านงานธุรการ (สารบรรณ) ผู้รับผิดชอบงานต้องมีความรู้ความสามารถและความเข้าใจในงานสารบรรณ บริการสุภาพ รวดเร็ว ให้คำปรึกษางานเอกสารต่างๆ และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการดำเนินงานสารบรรณได้ทั้งการจัดเก็บและการรับส่งงาน จากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่าการเอา

ใจใส่และกระตือรือร้นในการให้บริการอยู่ในอันดับหลังสุดนั้นคงเป็นเพราะงานเอกสารที่มาจากหน่วยงานต้นสังกัดมีทั้งเอกสารด่วน ด่วนมาก ด่วนที่สุด ทั้งยังมีหนังสือภายในและภายนอกเป็นจำนวนมาก ผู้บริหารควรจัดจ้างเจ้าหน้าที่สารบรรณมาให้เพียงพอหรือแต่งตั้งครูมาปฏิบัติงานพิเศษ เกี่ยวกับงานธุรการ (สารบรรณ) เพื่อการบริการและการทำงานสารบรรณเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน นวมินทราชินูทิศ สตวิทย์ ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนในด้านอื่น ให้ครบทุกด้าน

2. ควรทำการวิจัยแนวเดิมแต่เปลี่ยนรูปแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นแบบสังเกตหรือหลายรูปแบบร่วมกัน

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรกลุ่มอื่นๆ เช่น กลุ่มนักเรียน ผู้ปกครอง ที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียนในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตวิทย์ ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

ธีระ ฤกษ์เจริญ. (2545). รายงานการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วี.ซี.ที.คอมมิวนิเคชั่น.

_____. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วี.ซี.ที.คอมมิวนิเคชั่น.

บุญมี เณรยอด. (2546). หลักการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน.เอกสารการสัมมนาผู้บริหารระดับสูงของกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมฯ.

ประเสริฐ เชษฐพันธ์. (2542). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.

รัชพล คชชารุ่งโรจน์. (2548). โรงเรียนทันสมัย. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.

สุศักดิ์ อมรัตน์ศักดิ์. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบผลของวิธีวิเคราะห์ความลำเอียงของข้อสอบที่ต่างกัน 4 วิธี. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ค.ด. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2538). การวางแผนและการจัดแผนงานในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส ดี เพรส.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2547). บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศไทยที่คัดสรร. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

อุมาพรรณ วัฒนรัตน์. (2545). การบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดน่าน. สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์. .

อุษา คำพันทอง. (2545). การสรรหาและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาจากท้องถิ่นของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กาญจนบุรี.

Ronald H. Heck. (2006). Assessing School Achievement Progress: Comparing Alternative Approaches.
Educational Administration Quarterly.

NBUE0066: การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers)

THE MATHAYOMSUKSA 5 STUDENTS' SCIENTIFIC EXPLANATION ABILITY ENHANCEMENT ON PHOTOSYNTHESIS USING THE MACRO MODEL WITH GRAPHIC ORGANIZERS

วณิชชา หมั่นเรียน¹ วันทิกา เครือคำ² ปิยะรัตน์ ชาวอบทม³

¹ สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

² คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

³ โรงเรียนสายปัญญารังสิต ปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง จำนวน 5 แผน แบบวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบาย และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้ Normalized gain และ t-test แบบ Dependent sample

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการสร้างคำอธิบาย เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และผลการเรียนรู้ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้ ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ การสังเคราะห์ด้วยแสง การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก

Abstract

The purposes of this classroom research are 1) enhancing scientific explanation ability and 2) to study learning achievement Mathayomsuksa 5 students' in Biology on Photosynthesis unit using the MACRO model with Graphic Organizers. The samples were 50 students of Mathayomsuksa 5 by purposive sampling from one school in Pathum Thani during the first semester of Academic Year 2019. The research instruments were 5 lesson plans using the MACRO model with graphic organizers on "Photosynthesis", scientific explanation ability test, and learning achievement test. The data were analyzed with Normalized gain and Dependent sample t-test

The research findings are that the post average scores of scientific explanation ability test on Photosynthesis of the students after learning through the MACRO model with graphic organizers were higher than pre-test and their learning achievement was higher than before learning at .01 level of significance.

Keywords: Learning achievement, Scientific explanation ability, Learning management through MACRO model with graphic organizers

บทนำ

การจัดการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ปัจจุบันมีความสำคัญอย่างมาก มีเป้าหมายเพื่อให้ทุกคนมีความรอบรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific literacy) ซึ่งการรอบรู้วิทยาศาสตร์ มีความหมายคือ การมีความรู้และความเข้าใจในทศน์และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจในการเชื่อข่าวสารต่าง ๆ ปฏิบัติตนต่อตนเองและผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเหมาะสม โดยการที่จะทำให้ทุกคนมีความรอบรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์นั้น ต้องเริ่มจากการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจที่เป็นพื้นฐานเกี่ยวกับแนวคิดวิทยาศาสตร์ เพื่อนำความรู้ที่มีไปใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ หรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และสามารถสรุปประเด็นความรู้ทางวิทยาศาสตร์เพื่อถ่ายทอดต่อไป มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดและแสดงความคิดเห็นในเชิงวิทยาศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง (กฤตกร สภาสันติกุล, 2558) โดยการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์เป็นผลสำเร็จของการที่นักเรียนเกิดความเข้าใจในมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์ รวมไปถึงการผ่านประสบการณ์เรียนรู้วิทยาศาสตร์และสรุปออกมาเป็นคำอธิบาย การที่ให้นักเรียนได้เกิดการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ จึงมีความสำคัญต่อการคิดวิเคราะห์ และเข้าใจเหตุผลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในการให้นักเรียนลดการจดจำข้อมูลข้อเท็จจริงและเพิ่มความเข้าใจและการสื่อสารความเข้าใจนั้นออกมาโดยให้เหตุผล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้และใช้ชีวิตของนักเรียน นอกจากการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์แล้ว ปัญหาในห้องเรียนที่พบจากการสังเกต จากผลคะแนนสอบ และการบอกเล่าของครูพี่เลี้ยง แสดงให้เห็นถึงการทำความเข้าใจได้น้อยและไม่สามารถจดจำบทเรียนที่เคยเรียนไปแล้ว และนักเรียนไม่สามารถอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจและทำผลคะแนนสอบได้ดีขึ้น การใช้ผังกราฟิกจะช่วยให้การเข้าใจและรับรู้สารที่ผิดพลาดลดลง โดยการสร้างสรรค์ภาพผ่านผังกราฟิกที่หลากหลาย สามารถช่วยนักเรียนในการจำแนก สรุป แสดงความสัมพันธ์ท่ามกลางความคิด และให้เนื้อหาที่มีความหมาย นอกจากนี้การใช้ผังกราฟิกยังช่วยให้ครูสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมของ นักเรียนและ

ส่งเสริมการพูดและการเขียนของนักเรียนให้ง่ายต่อการเข้าใจ (Mercuri. 2010) ประกอบกับในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของผู้เรียนมากขึ้น ส่งผลให้การเรียนแบบบรรยายอาจจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากผู้เรียนรู้สึกสนใจและอยากเรียนรู้สิ่งอื่น ๆ มากกว่าการเรียนในห้องเรียน จึงมีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับผู้เรียน ทำให้ทันต่อโลกในปัจจุบันโดยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ที่เป็นอีกหนึ่งการเรียนรู้ที่ใช้นำมาคิดของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้นี้จะทำให้ผู้เรียนได้เกิดประสบการณ์ เกิดการคิดริเริ่ม แก้ปัญหาและเข้าใจถึงสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จากการเรียนรู้โดยตรง (Active learning) (ดิเรก วรณเศียร. 2558) และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการสื่อสารกันระหว่างเพื่อน และเผยแพร่ความรู้สู่คนรอบตัวหรือคนใกล้ตัว โดยเริ่มจากการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ จากเรื่องใกล้ตัว จากนั้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยตรงจากการสืบค้นหาข้อมูล สัมภาษณ์ต่าง ๆ จากนั้นให้เกิดการสรุปข้อมูลดังกล่าวออกมาเป็นภาพ ข้อความสั้น ๆ ผังกราฟิก รวมถึงทำโครงงาน โดยอาจทำเป็นกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้ปรึกษาและแลกเปลี่ยนความรู้ภายในกลุ่ม และสุดท้ายให้เผยแพร่ข้อมูลออกสู่สาธารณะเพื่อกระจายความรู้ให้กับสังคม และผู้วิจัยคิดว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model จะสามารถทำให้ผู้เรียนมีการสื่อสาร พูดคุย และกล้าที่จะเรียนรู้กับประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เรียนรู้จากการลงมือทำและคิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจบทเรียนและมีผลการเรียนที่ดีขึ้นได้

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) ในการแก้ปัญหา ทำให้เกิดการสื่อสารเชิงวิทยาศาสตร์และเกิดการอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์เกิดขึ้น นำไปสู่การสร้างปัญหาวิจัยว่า ผู้เรียนจะมีการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาการเรียนรู้อชีววิทยาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers)
2. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers)

สมมติฐานในการวิจัย

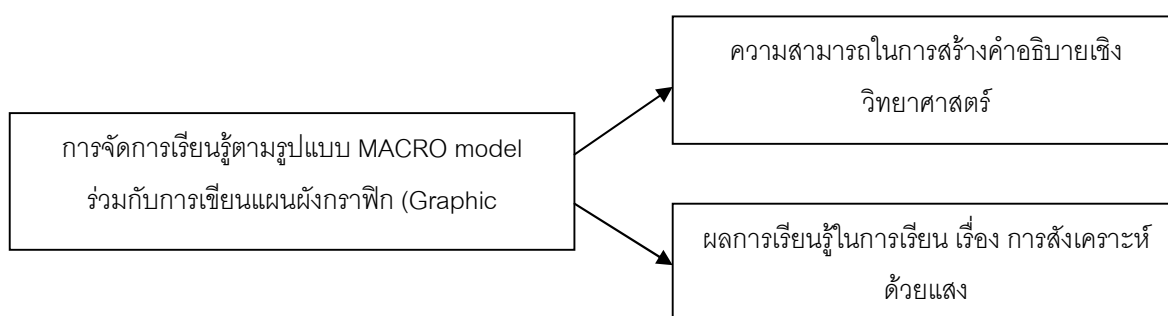
1. นักเรียนจะมีความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีผลการเรียนรู้ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี ได้รับการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี ได้รับการพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง
3. ผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์รายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ที่สามารถนำไปใช้เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers)” ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 10 คาบ คาบละ 50 นาที
2. ด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาหลักสูตรสถานศึกษา อ้างอิงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 บทที่ 11 เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระวิชาชีววิทยาเรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง จำนวน 5 แผน ใช้เวลา 10 คาบเรียน คาบละ 50 นาที ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์ด้วยแสง	1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช 1	3 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช 2	3 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง โฟโตเรสไพเรชัน	1 คาบ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การเพิ่มความเข้มข้นของแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์	2 คาบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) จากนั้นดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย และนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและครูพี่เลี้ยง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหาและกิจกรรมแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เมื่อปรับแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและครูพี่เลี้ยง เรียบร้อยแล้ว นำไปใช้งานจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ในห้องที่ตนได้รับผิดชอบสอน

2. แบบทดสอบวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ลักษณะข้อสอบเขียนอธิบายคำตอบจำนวน 5 ข้อ โดยวัดคำอธิบายวิทยาศาสตร์ตามแนวคิดของ McNeil & Krajcik (2008) ซึ่งได้แก่ ข้อกล่าวอ้าง (claim) หลักฐาน (evidence) และการให้เหตุผล (reasoning) ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1 และแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง โดยแบบทดสอบมีจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.8-1 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.90 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้องเรียน มีนักเรียน 133 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้อง คือ ห้อง 5/1 จำนวน 50 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยได้รับผิดชอบสอนในห้องดังกล่าวและเป็นห้องที่นักเรียนมีความหลากหลายด้านความสามารถหรือมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับประชากรทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

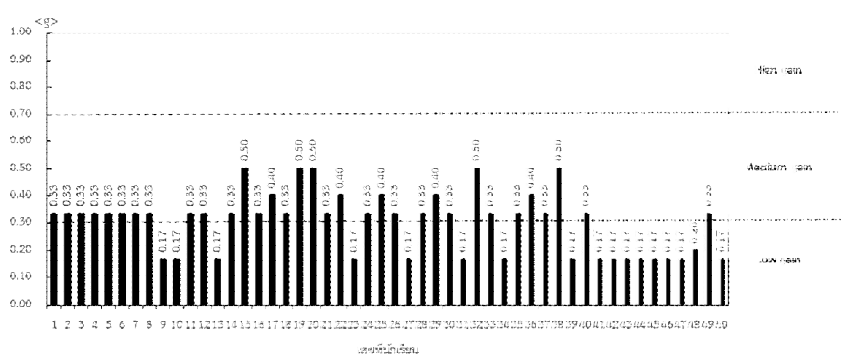
1. วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับผลการเรียนรู้ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Dependent Sample

2. วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก (Graphic Organizers) โดยใช้การทดสอบ Normalize gain <g> ตามแนวคิดของ Hake (1998)

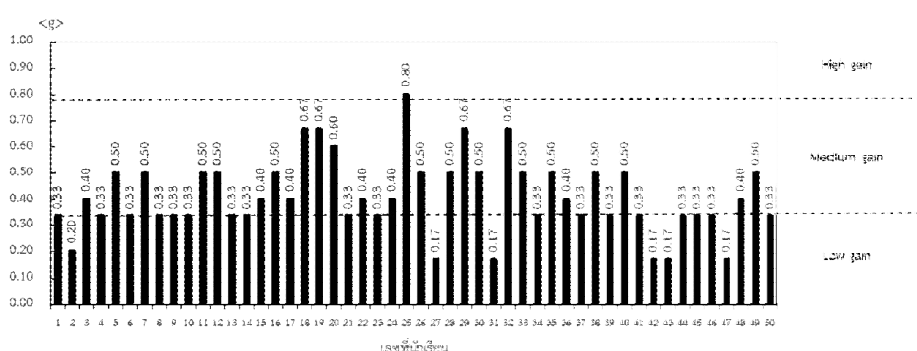
ผลการศึกษา

ก่อนเริ่มการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ชี้แจงจุดประสงค์ในการเรียนรู้ เป้าหมายและชี้แจงข้อตกลงต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก และวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายก่อนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้ข้อสอบอัตนัย จากนั้นจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบ MACRO model และให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน เขียนแผนผังกราฟิก เกี่ยวกับเรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง พร้อมทั้งช่วยกันอภิปรายผลหน้าชั้นเรียน และวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายหลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน

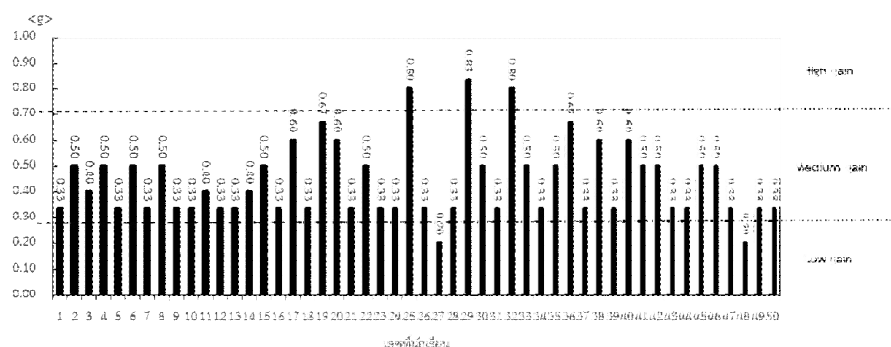
จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลความสามารถในการสร้างคำอธิบายของนักเรียนเมื่อใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก โดยใช้วิธี Normalized gain (g) แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

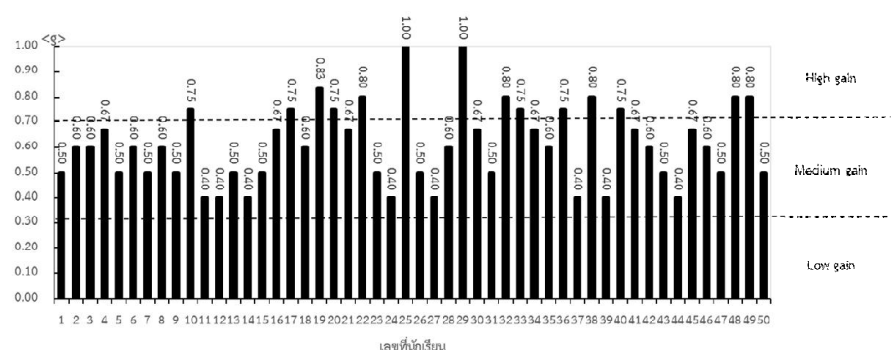
ภาพประกอบ 2 คะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก ในวิชาชีววิทยา เรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

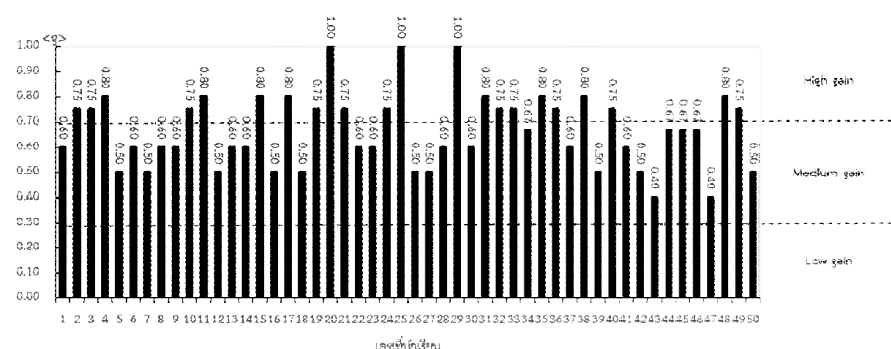
ภาพประกอบ 3 คะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก ในวิชาชีววิทยา เรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช 1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาพประกอบ 4 คะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก ในวิชาชีววิทยา เรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช 2 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาพประกอบ 5 คะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก ในวิชาชีววิทยา เรื่อง โฟโตเรสไพเรชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาพประกอบ 6 คะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก ในวิชาชีววิทยา เรื่อง การเพิ่มความเข้มข้นของแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

จากภาพประกอบ 2-6 แสดงผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นจริงของนักเรียน (Actual gain) จากการศึกษาการส่งเสริมการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียน พบว่าเมื่อจบแผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการสังเคราะห์ด้วยแสง (ภาพประกอบ 2) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ในระดับต่ำ (low gain) 17 คน (34%) ระดับกลาง (medium gain) 33 คน (66%) และไม่มีนักเรียนคนใดมีผลการเรียนรู้ระดับสูง (high gain) (0%) จากแผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช 1 (ภาพประกอบ 3) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ในระดับต่ำลดลงเหลือ 6 คน (12%) ระดับกลางเพิ่มขึ้นเป็น 43 คน (86%) และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ระดับสูง 1 คน (2%) จากแผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช 2 (ภาพประกอบ 4) นักเรียนมีผลการเรียนรู้ในระดับต่ำลดลงเหลือ 2 คน (4%) ระดับกลางเพิ่มขึ้นเป็น 45 คน (90%) และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ระดับสูง 3 คน (6%) จากแผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง โฟโตเรสไพเรชัน (ภาพประกอบ 5) ไม่มีนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ในระดับต่ำ (0%) ระดับกลางลดลงเหลือ 36 คน (72%) และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ระดับสูงเพิ่มขึ้นเป็น 14 คน (28%) และในแผนการเรียนรู้สุดท้าย แผนการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การเพิ่มความเข้มข้นของแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ (ภาพประกอบ 6) โดยไม่มีนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ในระดับต่ำ (0%) ระดับกลางลดลงเหลือ 28 คน (56%) และนักเรียนมีผลการเรียนรู้ระดับสูงเพิ่มขึ้นเป็น 22 คน (44%) ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพรวมของนักเรียนทั้งหมด จำนวน 50 คน พบว่า ค่า Actual gain เฉลี่ยของนักเรียนมีค่าสูงขึ้น จาก 0.30 ± 0.11 , 0.41 ± 0.14 , 0.44 ± 0.15 , 0.61 ± 0.15 และ 0.67 ± 0.14 เมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้ 1-5 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิกก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ก่อนเรียน	50	6.94	2.721	49	21.735**	.000
หลังเรียน	50	21.74	4.337			

** $p \leq .01$

จากตารางแสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ($t = 21.735$, $p = .00$)

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์และการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก สรุปดังนี้

1. ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเฉลี่ย เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก หลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีค่า Actual gain เฉลี่ยของนักเรียนมีค่าสูงขึ้น จาก 0.30 ± 0.11 , 0.41 ± 0.14 , 0.44 ± 0.15 , 0.61 ± 0.15 และ 0.67 ± 0.14 เมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้ 1-5 ตามลำดับ

2. ผลการเรียนรู้ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการเรียนรู้หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

จากการศึกษาในด้านการส่งเสริมการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียน พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย 50 คน มีคะแนนเฉลี่ยในด้านความสามารถในการสร้างคำอธิบายเพิ่มสูงขึ้น และนักเรียนมีความสามารถในการสร้างคำอธิบายเพิ่มมากขึ้นจนไม่มีนักเรียนที่มีผลการเรียนรู้ในระดับต่ำ และเมื่อวิเคราะห์ค่า normalized gain เฉลี่ยของนักเรียนทั้งห้องหลังจบการจัดการเรียนรู้ พบว่ามีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ จากแผนจัดการเรียนรู้ที่ 1-5 ตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการเขียนแผนผังกราฟิก พบว่า ผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 21.735$, $p = .00$) จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดศตวรรษที่ 21 คือการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เพื่อเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีความสนใจด้วยตัวเอง ทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถทำงานกับส่วนรวมได้ โดยผู้สอนมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกในการให้ความช่วยเหลือและใช้สื่อต่าง ๆ ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ที่เหมาะสม ร่วมกับการเรียนรู้แบบลงมือทำ (Active learning) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียบเรียงและตกตะกอนความคิดที่ได้เรียนรู้ไปได้อย่างมีระบบ (ดิเรก วรรณเศียร. 2558) การใช้แผนผังกราฟิกก็เป็นเครื่องมือส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้สืบค้นข้อมูล สรุปและลงมือทำด้วยตนเอง ซึ่งขณะที่นักเรียนมีการประมวลผลเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา นักเรียนจะได้ใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล และการสรุป ผังกราฟิกจะช่วยนักเรียนเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ โดยการจัดระบบข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของข้อมูล เชื่อมโยง ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหามากขึ้นเปรียบเสมือนแผนที่ความคิดของนักเรียน อีกทั้งในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอในรูปแบบที่หลากหลายและแพร่หลาย ทำให้กิจกรรมการเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานของความสนุกสนาน จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ดีขึ้นและส่งเสริมการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับพิกรี กีโร และคณะ (2562) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อาณาจักรของสิ่งมีชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับการแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทำนองเดียวกับ อภินันท์ สิริรัตนจิตต์ และนธิ เหมมันต์ (2560) ที่ศึกษาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยมหาดไทย โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่มีแนวคิดบางส่วนคล้ายกับ MACRO model พบว่า สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และการนำผังกราฟิกเป็น

ส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้นและส่งเสริมการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ มานพ สิงห์วี (2556) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์และความคงทนในการเรียนวิชาฟิสิกส์ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกประกอบรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ เกศินี โกมล (2557) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการใช้ผังกราฟิก ประกอบกับการสอนแบบ 7 อี มีความคงทนในการเรียนวิชาเคมี การคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ สุกัลยา เวชสิทธิ์ (2559) ที่ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้กราฟิกร่วมกับการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูป MACRO model ร่วมกับแผนผังกราฟิก ในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ของนักเรียน เช่น ทักษะการโต้แย้ง การให้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (สควค.) ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. วันทิกา เครือคำ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ รวมถึงกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณนางสาวปิยะรัตน์ ชาวอบทม ครูชำนาญการพิเศษ ครูพี่เลี้ยงที่ดูแลและให้คำแนะนำอย่างดี รวมทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ให้ความร่วมมือในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กฤตกร สภาสันติกุล (2558) ผลของกลวิธีการสอนเคมีโดยใช้การทำนาย สังเกต การอธิบาย อย่างมีขั้นตอน ที่มีต่อความสามารถในการสร้างคำอธิบายทางวิทยาศาสตร์และความมีเหตุผลของนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกศินี โกมล. (2557). ผลการใช้ผังกราฟิกประกอบการสอนแบบ 7 อี ที่มีต่อความคงทนในการ เรียนรู้ วิชาเคมี การคิดวิเคราะห์และการคิดสังเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตพื้นที่ จังหวัดอำนาจเจริญ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดิเรก วรณเศียร. (2558). เอกสารประกอบการสอน MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับ ศตวรรษที่ 21. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต หน้า 6-9. วันที่สืบค้น 6 สิงหาคม 2562 จาก http://regis.dusit.ac.th/images/news/1421308421_MACRO
- ฟิกรี กิโร อภิวัฒน์ จรินทร์นันท์ และพิมชญา บุตรวงศ์. (2562). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมี วิจารณญาณ วิชาชีววิทยา เรื่องอาณาจักรของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่

- ได้รับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังความคิด. มหาวิทยาลัยพายัพ. Payap University Research Symposium, (101-114).
- มานพ สิงห์วี. (2556). ผลการสอนโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกประกอบรูปแบบการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกัลยา เวชสิทธิ์. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้กราฟิกร่วมกับการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องสารในชีวิตประจำวัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิรักษ์ สิริรัตนจิตต์ และณัฏฐ์ เหมมันต์. (2560). สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 8. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Hake, R. R. (1998). Interactive-engagement vs Traditional Methods: A six-thousand-student Survey of Mechanics Test Data for Introductory Physics Courses. *American Journal of Physics*. 61(1): 64-74.
- Kemmis, S & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planer*. 3rd ed., Victoria: Deakin University
- McNeill, K. L., & Krajcik, J. (2008). Assessing Middle School Students' Content Knowledge and Reasoning Through Written Scientific Explanations. *Assessing Science Learning: Perspectives from Research and Practice*, 101-116.
- Mercuri, S. P. (2010). Using Graphic Organizers as a Tool for the Development of Scientific Language. *Gist Education and Learning Research Journal*. 4(1): 46.

NBUE0067: การศึกษาสภาพและเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก

THE STUDY AND COMPARISON OF THE CIRCUMSTANCE FOR INTERNAL QUALITY ASSESSMENT DEVELOPMENT OF THE CHILD DEVELOPMENT CENTERS UNDER THE LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN PHITSANULOK PROVINCE

จาตุรนต์ อุดคำมี¹ ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย²

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก 2) เปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามตำแหน่ง และสถานที่ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา หรือ นักวิชาการศึกษา สังกัด เทศบาลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก และ ครู หรือ ครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลหรือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 66 คน โดยใช้ตารางของเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) พิจารณารายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน และ ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามสถานที่ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การประกันคุณภาพภายใน, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Abstract

The objectives of this study aim to study the circumstance for internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province, and to compare the circumstance for internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province by classifying

their position and office location. For the sample in this study, there were Division of Education Director, Education Technical Officer who belong to Municipality or Subdistrict Administrative Organization (SAO) and Teacher who work at child development center belong to Municipality or Subdistrict Administrative Organization (SAO) in Phitsanulok province, by Multi-Stage Sampling, the sample each sample consisted of 66 persons, by using Krejcie & Morgan table, acquired by Sample Random Sampling. For the method of collecting data in this study, it was the questionnaire that set the score to 5 levels. In addition, there were analyzing data by using percentage, mean, standard deviation, and One-way ANOVA also.

According to the study, it found as follows (1) For the result of this study, the circumstance for internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province found that the overview of the internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province having a high level ($\bar{X} = 3.84$). (2) For the result of this study, the comparison of the circumstance for internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province compare by their position found that the overview of internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province not having significant differences at 0.05. The result of the comparison of the circumstance for internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province compare by their office location found that the overview of internal quality assessment development of the child development center under the local administrative organization in Phitsanulok province not having differences.

Keywords: Internal Quality Assessment, Child Development Center

บทนำ

จาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ได้บัญญัติไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการกระจายอำนาจในการจัดการศึกษา กล่าวคือ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทในด้านการจัดการศึกษามากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ดังนี้ (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคม , มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น , มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัด

การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และ มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพภายนอก

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ มท 0816.4/ว 806 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2562 เรื่อง มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมวันที่ 2 มกราคม 2562 ได้มีมติเห็นชอบ มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และให้กระทรวงที่เกี่ยวข้องพิจารณานำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล และรับผิดชอบ มีการบริหารจัดการ ประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอให้ จังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดทุกแห่ง นำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติใช้เป็นมาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งได้กำหนดมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ ทั้งหมด 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ, ด้านกระบวนการดูแลจัดประสบการณ์ เรียนรู้ และเล่น และ ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีกลไกในการควบคุม ตรวจสอบระบบการบริหาร คุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่น ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุ เป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา. 2561) ซึ่ง นอกจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแล้ว การประกันคุณภาพภายนอก ก็เป็นส่วนหนึ่งของการประกัน คุณภาพการศึกษา จากการประเมินคุณภาพภายนอก โดย สำนักงานรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) นั้น ในส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด พิษณุโลก มีผลจากการศึกษาข้อมูล สรุปได้ว่า ในด้านที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ขาด หรือได้คะแนนน้อยที่สุดคือ ด้าน “ประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายใน” ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก เกือบทุกแห่งจะได้คะแนนในระดับต่ำ คือ ต้องปรับปรุงเร่งด่วน เป็นส่วนมาก นอกจากนี้ ยังพบว่า ใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลายแห่งยังไม่ได้มีการดำเนินการเพื่อให้มีการประกันคุณภาพภายใน จึงเป็นปัญหาที่ผู้วิจัย สนใจในการวิจัยในครั้งนี้

ดังนั้น จึงต้องศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อที่จะสามารถทราบถึงปัญหา และนำไปศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป เพื่อที่จะสามารถนำไปพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป และเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมข้อมูลในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 4 ที่จะเริ่มดำเนินการประเมิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นไป เพื่อรับทราบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นอยู่จริง เพื่อสามารถนำไปหาแนวทางและเป็นข้อมูลสามารถเสนอแนะในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก โดยจำแนกตามตำแหน่ง และสถานที่ทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

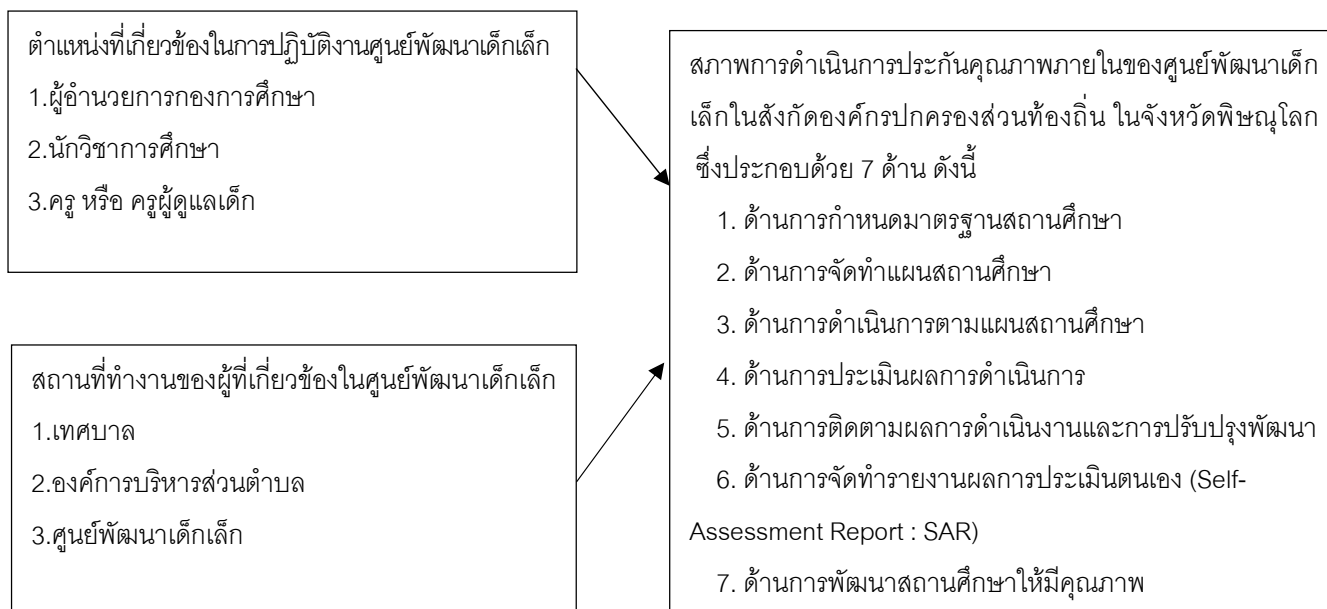
สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ประโยชน์ของการวิจัยนี้

หน่วยงานต้นสังกัดหรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับทราบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก และได้รับทราบถึงสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งและสถานที่ทำงาน เพื่อนำไปวางแผนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้นต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ตุลาคม – พฤศจิกายน พ.ศ. 2561
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย แนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายใน 7 ด้าน ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา, การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสี่ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา, การดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณและแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา, การประเมินผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาภายในสถานศึกษา และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและวิธีที่เหมาะสม, ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษาและนำผลการติดตามใช้ประโยชน์ปรับปรุงพัฒนา, การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา, การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และตามคำแนะนำของหน่วยงานต้นสังกัดหรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือจำนวน 132 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา หรือ นักวิชาการศึกษา ในสังกัด เทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 102 คน และ ครู หรือ ครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 102 คน รวมประชากรทั้งหมด 204 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา หรือ นักวิชาการศึกษา สังกัด เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก และ ครู หรือ ครูผู้ดูแลเด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพิษณุโลก โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยขั้นตอนแรกกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร 204 คน เลือกที่ระดับ 210 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 132 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่ายมาจากร้อยละ 50 ของทั้ง 9 อำเภอ ในจังหวัดพิษณุโลก ได้กลุ่มตัวอย่าง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองพิษณุโลก อำเภอบางระกำ อำเภอเนินมะปราง อำเภอพรหมพิราม และอำเภอวังทอง จากนั้นจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากร จึงได้กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มละ 66 คน (ไพศาล วรคำ. 2561)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามจำนวน 132 ฉบับ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็น ผู้อำนวยการกองการศึกษา/หัวหน้าฝ่าย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 เป็นนักวิชาการศึกษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 และ ครู/ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 มีสถานที่ทำงาน ใน เทศบาล จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 47 คน คิดเป็น 35.6 และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 50

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จากแบบสอบถาม

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก นำเสนอผลการดำเนินการ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก ในภาพรวม

ที่	การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน	n = 132		ระดับการดำเนินการ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา	3.78	0.60	มาก	3
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	3.99	0.48	มาก	2
3	ด้านการดำเนินการตามแผน	4.10	0.56	มาก	1
4	ด้านการประเมินผลการดำเนินการ	3.66	0.63	มาก	7
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา	3.72	0.62	มาก	6
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR)	3.75	0.70	มาก	4
7	ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	3.73	0.70	มาก	5
รวม		3.84	0.48	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.84$) พิจารณารายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา ,ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา , ด้านการดำเนินการตามแผน และ ด้านการประเมินผลการดำเนินการ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่ง นำเสนอผลการเปรียบเทียบดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่ง

ที่	รายการ	ตำแหน่ง						F	Sig.	เปรียบเทียบรายคู่
		ผู้อำนวยการ กองการศึกษา/ หัวหน้าฝ่าย		นักวิชาการ ศึกษา		ครู/ครูผู้ดูแล เด็ก				
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านการกำหนด มาตรฐานสถานศึกษา	3.929	0.694	3.782	0.594	3.742	0.581	0.561	0.572	-
2	ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา	4.056	0.512	3.959	0.484	3.992	0.476	0.229	0.796	-
3	ด้านการดำเนินการตาม แผน	4.321	0.558	3.990	0.533	4.140	0.562	2.341	0.100	-
4	ด้านการประเมินผลการ ดำเนินการ	3.857	0.641	3.587	0.721	3.670	0.543	1.051	0.352	-
5	ด้านการติดตามผลการ ดำเนินงานและการ ปรับปรุงพัฒนา	3.893	0.641	3.635	0.687	3.758	0.553	1.164	0.316	-
6	ด้านการจัดทำรายงาน ผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR)	3.871	0.802	3.646	0.789	3.803	0.600	0.968	0.383	-
7	ด้านการพัฒนา สถานศึกษาให้มี คุณภาพ	3.804	0.779	3.582	0.737	3.830	0.649	1.917	0.151	-
รวม		3.974	0.538	3.769	0.539	3.871	0.420	1.237	0.294	-

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสถานที่ทำงาน นำเสนอผลการเปรียบเทียบดังนี้

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสถานที่ทำงาน

ที่	รายการ	สถานที่ทำงาน						F	Sig.	เปรียบเทียบรายคู่
		เทศบาล		องค์การบริหารส่วนตำบล		ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา	3.877	0.687	3.787	0.587	3.742	0.581	0.382	0.683	-
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.105	0.502	3.929	0.478	3.992	0.476	0.921	0.401	-
3	ด้านการดำเนินการตามแผน	4.237	0.489	3.989	0.564	4.140	0.562	1.696	0.187	-
4	ด้านการประเมินผลการดำเนินการ	3.882	0.814	3.548	0.646	3.670	0.543	1.963	0.145	-
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา	4.013	0.752	3.559	0.611	3.758	0.553	4.031*	0.020	1>2
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง(Self-Assessment Report: SAR)	3.926	0.946	3.600	0.709	3.803	0.600	1.889	0.155	-
7	ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ	3.947	0.762	3.500	0.707	3.830	0.649	4.281*	0.016	1,3>2
รวม		4.016	0.611	3.730	0.494	3.871	0.420	2.666	0.073	-

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสถานที่ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา และ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

สรุปผลการศึกษา

1. สภาพดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.84$) พิจารณารายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินการตามแผน, ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา, ด้านการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา, ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR), ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ, ด้านการติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา, ด้านการประเมินผลการดำเนินการ
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสถานที่ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา และ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า สภาพดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก มีสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก พิจารณารายด้าน พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษา, ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา, ด้านการดำเนินการตามแผน และด้านการประเมินผลการดำเนินการ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การประกาศใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ. 2561 ที่ใช้เป็นมาตรฐานขั้นต้นสำหรับการพัฒนาเด็กของประเทศ และเป็นมาตรฐานเชิงคุณภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานและจัดบริการให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสเริ่มต้นชีวิตอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกัน และยังถือเป็นเครื่องมือในการประเมินคุณภาพของการดำเนินงานของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด ที่ดูแลเด็กในเวลากลางวัน ช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด ถึง อายุ 6 ปีบริบูรณ์ หรือ ก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จึงทำให้การดำเนินการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละแห่งสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้ในระดับมาก เนื่องจากมีการใช้มาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชร ฝ่องวัฒน์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง อำเภอวัดเพลง และ อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี พบว่า ระดับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติกาญจน์ ทองธรรม (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมการดำเนินงานการประเมินคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แม้จะเป็นหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเองในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้อำนวยการกองการศึกษา/หัวหน้าฝ่าย หรือ นักวิชาการศึกษา ของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหาร องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จึงทำให้แม้จะมีตำแหน่งที่ต่างกัน สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ก็ไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภณัฐพงศ์ พลमुख (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและ ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และ น้อยนัตดา มีศรี (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการ ครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามสถานที่ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านการติดตามผลการดำเนินงานและการปรับปรุงพัฒนา และ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การประกาศใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ พ.ศ.2561 ซึ่ง เป็นมาตรฐานที่ใช้ปฏิบัติกันในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในทั้งประเทศที่มีรูปแบบการปฏิบัติเดียวกัน นอกจากนี้ หน่วยงานไม่ว่าจะเป็น เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐาน และมีคุณภาพตามหลักวิชาการ ดังนั้น บุคลากรที่ปฏิบัติงานใน เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ย่อมต้องศึกษาและทำความเข้าใจในการดำเนินการตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในได้อย่างถูกต้อง จึงทำให้สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในเมื่อจำแนกตามสถานที่ทำงานไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประชา ตรีศรี (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนาวิ กาญจนธนนาท (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า การเปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า ด้านที่มีระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในต่ำที่สุดคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินการ ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือในการประเมินผล โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งอาจเป็นเครื่องมือที่ออกแบบมาเพื่อการประเมินตามโครงการ/กิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งสามารถประเมินผลได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษามีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายใน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้มีสภาพการประกันคุณภาพภายในที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก. หน้า 3-5.

สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2561.

ชุดิภาญจน์ ทองธรรม. (2560). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการดำเนินการประเมินคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต, 13(3). 165-176.

ธนาวี กาญจนนฤนาท. (2554). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอธาดูปนวม จังหวัดนครพนม. (การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม).

น้อยนัลดดา มีศรี. (2559). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).

ประชา ตรีศรี. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย 8(2). 89 – 96.

พชร ฝ่องวัฒน์. (2561). แนวทางส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง อำเภอวัดเพลง และอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 1(1). 17 – 32.

ไพศาล วรคำ. (2561). การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: ดักสิลาการพิมพ์.

ภณัฐพงศ์ พลมุข. (2561). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ 3(3). 363 – 376.

NBUE0068: การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี

วิภาวี คำวงษ์¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง²

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จำนวน 331 คน โดยเปิดตารางกำหนดขนาดตัวอย่างเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 21 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า One - Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 2) ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหารด้านความสะอาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 3) ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านราคา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 4) ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 5) ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านการให้บริการผู้ขายในส่วนผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 6) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 7) นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ นักเรียน โรงอาหาร

Abstract

The purpose of this research was to study and compare the satisfaction of students in using cafeterias in Triamudomsueksa Phatthanakan Phatthanakan Pathumthani School. Triamudomsueksa Phatthanakan Pattanakan School, amount 331 students by opening the sample size table, Crazy and Morgan (Krejcie and Morgan, 1970), the instrument used to collect data is a 5 Rating Scale questionnaire consisting of 21 items. The statistics used for data analysis are Percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA. The results showed that 1) The satisfaction of the students in using the cafeteria in quality in general is at a high level. With an average of 3.67 2) Students' satisfaction in using the cafeteria for cleanliness Overall is at a high level. With an average of 3.56 3) The students' satisfaction in using the cafeteria services in overall price was at a high level. With an average of 3.63 4) Students'

satisfaction in using cafeteria Place and environment Overall is at a high level. With an average of 3.53. 5) Students' satisfaction in using cafeteria In terms of providing services to sellers in relation to those involved Overall is at a high level. With an average of 3.58 6) Students of different gender Satisfied in using the cafeteria Triamudomsueksa Phatthanakan, Pathum Thani, overall is not different. 7) Students with different educational levels were satisfied in using the cafeteria. Triamudomsueksa Phatthanakan, Pathum Thani, overall is not different.

Keywords: Satisfaction , student , Cafeteria

บทนำ

โรงอาหาร ถือเป็นสถานที่สำคัญในหน่วยงาน เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีคนหมู่มากมาใช้บริการรับประทาน อาหาร ถ้ามีการดำเนินการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ให้บริการอาหารที่ไม่ปลอดภัยจะส่งผลเสียต่อสุขภาพของผู้มาใช้ บริการและเป็นสาเหตุของการเกิดโรคทั้งที่เกิดจากเชื้อโรค สารเคมีที่มีอาหารเป็นสื่อ นำ การให้บริการอาหารที่ ปลอดภัยจึงเป็นเรื่องสำคัญและเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ เริ่มตั้งแต่วัตถุดิบอาหาร การจัดเตรียม การปรุง ประกอบ การเก็บรักษาวัตถุดิบอาหารและอาหารปรุงสำเร็จ สถานที่ปรุงประกอบอาหารและรับประทานภาชนะบรรจุ และสัมผัสอาหาร ผู้สัมผัสอาหาร รวมถึงสภาพแวดล้อม และการรักษาความสะอาดในส่วนต่าง ๆ เช่น การระบาย อากาศ แสงสว่างที่ระบายน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้การบริโภคอาหารปรุงสำเร็จควรเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับความ ต้องการของร่างกาย ทั้งในด้านพลังงานและสารอาหารของแต่ละบุคคล การแสดงข้อมูลโภชนาการของอาหารที่วาง จำหน่ายในร้านค้าที่ให้บริการจะช่วยให้ผู้บริโภคเลือกรับประทานได้เหมาะสมตามต้องการของร่างกายและ เป็นการ ส่งเสริมสุขภาพ (ปิยะธิดา ขจรชัยกุล และคณะ. 2554)

โรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี เป็นสถานที่ที่ให้บริการด้านอาหาร สำหรับ ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน เจ้าหน้าที่และบุคลากรภายนอกที่มาใช้บริการ ซึ่งสมัยก่อนยัง ไม่มีการควบคุมผู้จำหน่ายอาหารให้ปฏิบัติตามหลักสุขลักษณะและไม่มีกฎระเบียบในการบริหารจัดการ ทำให้ได้รับ การร้องเรียนจากผู้ให้บริการ ผู้บริหารและคณะกรรมการโภชนาการ จึงมีนโยบายปรับปรุงโรงอาหารโรงเรียนให้เป็นไป ตามมาตรฐาน ถูกสุขลักษณะ โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการร้านอาหารใช้ภาชนะที่ได้มาตรฐาน การแต่งกายของผู้ ประกอบอาหารที่ถูกหลักการทำความสะดวก การจัดร้าน วัตถุดิบที่นำมาใช้ประกอบอาหารต้องสดใหม่มีการจัดเก็บที่ เป็นระเบียบ สะอาด การปรับเปลี่ยนสถานที่นั่ง รับประทานอาหาร พาชนะที่ใช้ใส่อาหาร เป็นต้น

ทั้งนี้ถึงแม้โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จะปรับปรุงสถานที่ให้มีความ กว้างขวางขึ้นและเพิ่มเติมที่นั่งรับประทานอาหาร แต่ก็ยังไม่เพียงพอไม่สามารถรองรับผู้มาใช้บริการได้ เนื่องจากมีผู้ มาใช้บริการเพิ่มมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการปรับปรุงด้านสุขลักษณะแล้วยังพบปัญหาที่ผู้บริโภคได้รับผลกระทบจาก อาหาร/เครื่องดื่มจากโรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมี ความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้บริการโรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี เพื่อ เป็นแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงโรงอาหารให้สามารถรองรับผู้มาใช้บริการ ตอบสนองความต้องการของผู้มา ใช้ บริการได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จำแนกตามเพศและระดับการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบถึงระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้บริการโรงอาหารภายในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี
2. ได้รับทราบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้บริการโรงอาหารของนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี
3. ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ให้บริการไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
4. ร้านค้าต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ตรงตามเป้าหมาย

สมมติฐานในการวิจัย

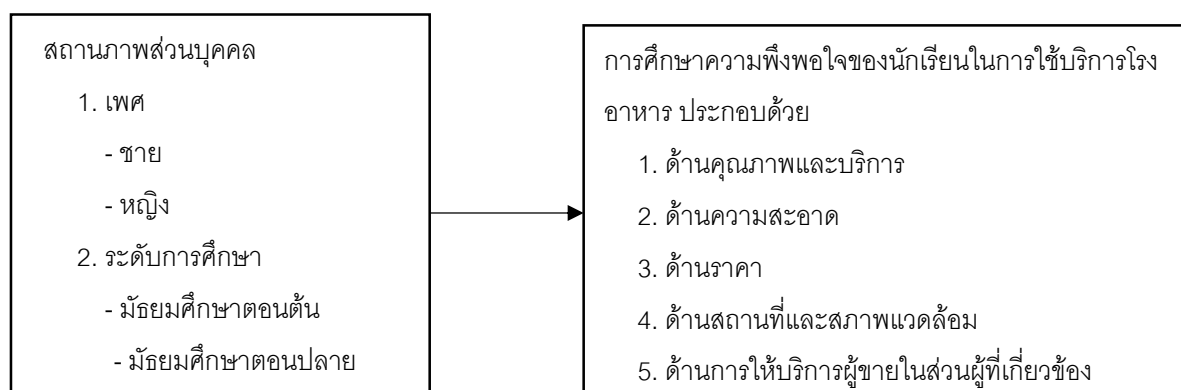
1. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยการศึกษาของนักการศึกษาต่าง ๆ นำมาเป็นแนวคิดในงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จึงนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จำนวน 2,400 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี จำนวน 331 คน ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่-มอร์แกน (Krejcie & Morgan 1970.pp.607-61)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ และระดับการศึกษา ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริการด้านโภชนาการ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพ ด้านความสะอาด ด้านราคา ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการให้บริการผู้ขายในส่วนผู้ที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี สามารถวิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ ดังนี้

1. ศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. สถิติใช้หาคุณภาพเครื่องมือ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach's Alpha)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี ใน 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพ ด้านความสะอาด ด้านราคา ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม และด้านการส่งเสริมการตลาด จำแนกตามตัวแปร เพศและระดับการศึกษา โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n =331)		
รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	146	44.1
หญิง	185	55.9
รวม	331	100.0
2. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	150	45.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	181	54.7
รวม	331	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ปทุมธานี มีจำนวน 331 ตัวอย่าง จำแนกตาม เพศและระดับการศึกษา ได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 และเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 44.1

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7 และ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านคุณภาพและบริการ

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านคุณภาพและการบริการ			
อาหารมีรสชาติอร่อย	3.72	0.83	มาก
อาหารมีคุณค่าทางโภชนาการครบ 5 หมู่	3.56	0.88	มาก
อาหารมีให้เลือกหลายชนิด	3.49	0.93	มาก
มีผู้เฝ้าดูแลบริการ	3.71	0.80	มาก
มีความรวดเร็วในการบริการและถูกต้อง	3.89	0.75	มาก
รวม	3.67	0.84	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านคุณภาพและบริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีความรวดเร็วในการบริการและถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมา อาหารมีรสชาติอร่อย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และมีตู้ น้ำดื่มบริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านความสะอาด

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านพ่อค้า แม่ค้า ผู้ให้บริการ			
วัตถุดิบที่นำมาทำอาหารมีความสะอาด	3.62	0.94	มาก
ภาชนะอุปกรณ์ บรรจุอาหารจาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ มีความสะอาด	3.50	0.81	มาก
รวม	3.56	0.88	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านพ่อค้า แม่ค้า ผู้ให้บริการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า วัตถุดิบที่นำมาทำอาหารมีความสะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และภาชนะอุปกรณ์ บรรจุอาหารจาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ มีความสะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านราคา

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความสำคัญ
ด้านราคา			
ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีความยุติธรรม	3.53	0.83	มาก
มีป้ายบอก ราคาชัดเจน	3.75	0.69	มาก
ราคาอาหารและเครื่องดื่มถูกกว่าร้านอาหารบริเวณใกล้เคียง	3.69	0.75	มาก
ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีหลากหลาย	3.56	0.85	มาก
รวม	3.63	0.78	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านราคา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีป้ายบอก

ราคาชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 รองลงมา ราคาอาหารและเครื่องดื่มถูกกว่าร้านอาหารบริเวณใกล้เคียง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และราคาอาหารและเครื่องดื่มมี หลากหลาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่ในการใช้บริการร้านอาหาร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการร้านอาหาร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความสำคัญ
พื้นทางเดินในร้านอาหารมีความสะอาด	3.50	0.80	มาก
โต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอแก่นักเรียนที่มารับประทานอาหาร	3.54	0.76	มาก
การจัดสถานที่นั่งรับประทานอาหารไม่แออัดเกินไป	3.61	0.69	มาก
สถานที่สำหรับปรุงอาหารมีช่องสำหรับระบายอากาศ	3.50	0.68	มาก
การจัดสถานที่ตั้งร้านจำหน่ายประเภทอาหารและ เครื่องดื่มแบ่งเป็นสัดส่วนเหมาะสม	3.57	0.71	มาก
มีห้องน้ำสะอาด	3.47	0.72	มาก
รวม	3.53	0.72	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการร้านอาหาร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การจัดสถานที่นั่งรับประทานอาหารไม่แออัดเกินไป อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 รองลงมา การจัดสถานที่ตั้งร้านจำหน่ายประเภทอาหารและเครื่องดื่มแบ่งเป็นสัดส่วนเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และโต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอแก่นักเรียนที่มารับประทานอาหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านการให้บริการผู้ขายในส่วนผู้ที่เกี่ยวข้อง

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านการส่งเสริมการตลาด	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความสำคัญ
ผู้ให้บริการแต่งกาย สะอาด และสุภาพ	3.64	0.63	มาก
ผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้บริการด้วยความเต็มใจและมีความเอาใจใส่ต่อลูกค้า	3.61	0.68	มาก
ผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้นต่อการบริการ	3.56	0.72	มาก
ผู้ให้บริการใช้วาจาสุภาพ	3.51	0.78	มาก
รวม	3.58	0.70	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านการให้บริการผู้ขายในส่วนผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ผู้ให้บริการแต่งกาย สะอาด และสุภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 รองลงมา ผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้บริการด้วยความเต็มใจและมีความเอาใจใส่ต่อลูกค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้นต่อการบริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหารโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี แตกต่างกัน

ตาราง 7 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวนของนักเรียน จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้ บริการโรงอาหาร	ชาย (n=146)		หญิง (n=185)		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณภาพ	3.64	0.63	3.70	0.62	0.71	0.48
ด้านความสะอาด	3.40	0.77	3.69	0.75	3.47	0.00*
ด้านราคา	3.60	0.58	3.66	0.55	1.02	0.31
ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.55	0.46	3.51	0.50	0.75	0.45
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.57	0.49	3.59	0.48	0.38	0.70
รวม	3.55	0.59	3.63	0.58	1.27	0.39

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการ โรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสะอาดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานที่ 2 นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการด้านโภชนาการ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี แตกต่างกัน

ตาราง 8 แสดงผลการทดสอบค่าความแปรปรวน ของนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ t-test

ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้ บริการโรงอาหาร	มัธยมศึกษาตอนต้น				มัธยมศึกษาตอนปลาย	
					t	sig
	(n=150)		(n=181)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านคุณภาพ	3.68	0.63	3.67	0.61	0.13	0.90
ด้านความสะอาด	3.56	0.80	3.56	0.76	0.01	0.99
ด้านราคา	3.66	0.56	3.60	0.56	0.85	0.40
ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม	3.46	0.52	3.59	0.45	2.48	0.01*
ด้านการให้บริการผู้ขายในส่วนผู้ที่ เกี่ยวข้อง	3.53	0.51	3.62	0.46	1.77	0.07
รวม	3.58	0.60	3.61	0.57	1.05	0.47

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 55.9 และมีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 54.7

จากการศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร สามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีความรวดเร็วในการบริการและถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.89 รองลงมา อาหารมีรสชาติอร่อย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 และมีตู้น้ำดื่มบริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

2. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านความสะอาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า วัตถุประสงค์ที่นำมาทำอาหารมีความสะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และภาชนะอุปกรณ์ บรรจุอาหารจาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ มีความสะอาด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50

3. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านราคา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีป้ายบอก ราคาชัดเจน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 รองลงมา ราคาอาหารและเครื่องดื่มถูกกว่าร้านอาหารบริเวณใกล้เคียง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 และราคาอาหารและเครื่องดื่มมี หลากหลาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

4. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า การจัดสถานที่นั่งรับประทานอาหารไม่แออัดเกินไป อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 รองลงมา การจัดสถานที่ตั้งร้านจำหน่ายประเภทอาหารและเครื่องดื่ม แบ่งเป็นสัดส่วนเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และได้ะ เก้าอี้ มีเพียงพอแก่นักเรียนที่มารับประทานอาหาร อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54

5. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า ผู้ให้บริการ แต่งกาย สะอาด และสุภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 รองลงมา ผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้บริการด้วยความเต็มใจและมีความเอาใจใส่ต่อลูกค้า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้นต่อการบริการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56

6. นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการ โรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสะอาด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. นักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริการด้านโภชนาการ สามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ให้บริการด้านคุณภาพให้บริการด้วยความรวดเร็วและถูกต้อง ซึ่งอาหารมีรสชาติที่มีความอร่อย อีกทั้งมีตู้น้ำดื่มให้บริการอีกด้วย ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ชนก พรหมจรรย์และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ผู้ใช้บริการโรงแรมสวนดุสิต เฟลส กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคต้องการการบริหารที่รวดเร็ว ชัดเจน และถูกต้อง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิเศษศักดิ์ ยืนยง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการบริโภคกาแฟ สดของผู้บริโภคบริเวณพื้นที่รอบ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวัง

สนามจันทร์ พบว่า ผู้บริโภคพอใจจากการได้สินค้าที่รวดเร็วและถูกต้องตามที่สั่งกาไป เช่นเดียวกันกับผลการศึกษา

2. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหารด้านความสะอาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ให้บริการนำวัตถุดิบที่มีความสะอาดมาทำอาหาร และมีภาชนะ อุปกรณ์ บรรจุอาหารจาน ชาม ช้อน แก้วน้ำ ที่มีความสะอาด ซึ่งทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา ยวดยิ่ง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่อาคารโรงอาหาร (ส่วน รับประทานอาหาร) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน พบว่า ผู้บริโภคจะเลือกซื้ออาหารจากร้านที่มีความสะอาด รสชาติอร่อย โปร่ง และมีการระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา โสมนะพันธุ์และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการรับประทานอาหาร ไทยนอบบ้านของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า ความรักดีต่อร้านอาหาร และความไว้วางใจต่อร้านอาหารเกิดจากการมั่นใจในร้านอาหารที่มีความสะอาดจึงส่งผลต่อการมาใช้บริการซ้ำ

3. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านราคา โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มมีป้ายบอกราคาที่มีความชัดเจน อีกทั้งราคาเครื่องดื่มถูกกว่าร้านอาหารบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ราคาอาหารและเครื่องดื่มมีหลากหลายให้บริการ ซึ่งทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนุรัตน์ ใจดี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการ เลือกใช้บริการร้านอาหาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การเลือกรับประทานร้านอาหารของผู้บริโภค ผู้บริโภคจะเลือกดูราคาก่อน ดังนั้นหากร้านไหนไม่มีป้ายราคาที่ชัดเจนจึงส่งผลต่อการซื้ออาหาร อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ อยู่เปี่ยม (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหารภายใน มหาวิทยาลัยของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผู้บริโภคมีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหารภายในมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากราคาถูก และมีอาหารหลากหลาย

4. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า การจัดสถานที่นั่งรับประทานอาหารไม่แออัดเกินไป ซึ่งมีการจัดสถานที่ตั้งร้านจำหน่ายประเภทอาหารและเครื่องดื่มแบ่งเป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสมและโต๊ะ เก้าอี้ มีเพียงพอกับนักเรียนที่มารับประทานอาหาร ซึ่งทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษฎา โสมนะพันธุ์และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการรับประทานอาหาร ไทยนอบบ้านของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่า สถานที่ทำเลที่ตั้งร้าน เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา ยวดยิ่ง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่อาคารโรงอาหาร (ส่วน รับประทานอาหาร) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน พบว่า โรงอาหารจัดดูโปร่งโล่ง ไม่แออัด จึงจะส่งผลต่อการใช้บริการ

5. ความพึงพอใจของนักเรียนในการใช้บริการโรงอาหาร ด้านการส่งเสริมการตลาด โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ผู้ให้บริการแต่งกาย สะอาดและสุภาพ ซึ่งผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้บริการด้วยความเต็มใจและมีความเอาใจใส่ต่อลูกค้า อีกทั้งผู้ให้บริการมีความกระตือรือร้นต่อการบริการ ซึ่งทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิตรา ยวดยิ่ง (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการพื้นที่อาคารโรงอาหาร (ส่วน รับประทานอาหาร) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม บางเขน พบว่า ผู้บริโภคจะเลือกซื้ออาหารจากร้านที่ทำความสะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อย รวมถึงมีการให้บริการที่สุภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนุรัตน์ ใจดี (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการ เลือกใช้บริการร้านอาหาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า บุคลากรที่แต่งกายสภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใช้บริการร้านอาหาร

6. จากการศึกษานักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการ โรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสะอาดแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสิษฐ์ อนุภูธนาการ (2546) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการใช้บริการร้านอาหารจีฟฟี่คิทเชน (บายท้อปส์) ในสถานบริการน้ำมันเจ็ท พบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนีวรรณ วัฒนปริญญา (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศ ต่างกัน มีการใช้บริการร้านอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่นกัน

7. จากการศึกษานักเรียนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสิษฐ์ อนุภูธนาการ (2546) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการใช้บริการร้านอาหารจีฟฟี่คิทเชน (บายท้อปส์) ในสถานบริการน้ำมันเจ็ท พบว่า ผู้บริโภคที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนีวรรณ วัฒนปริญญา (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริโภคที่มีการศึกษา ต่างกัน มีการใช้บริการร้านอาหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรมีการตั้งราคาขายไม่เกินราคาที่โรงเรียนกำหนด ในกรณีเป็นอาหารจานพิเศษติดป้ายราคาทุกครั้ง ราคาอาหารเหมาะสมกับปริมาณอาหารและควรกำหนดราคาขายในราคายุติธรรม
2. ควรจัดให้มีโต๊ะนั่งรับประทานอาหารเพิ่มขึ้น ในเรื่องห้องน้ำให้มีการทำความสะอาดตลอดเวลา และดูแลในเรื่องข้าวสุกของประตู่ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้
3. ควรมีการจัดให้มีช่วงเวลาพิเศษที่มารับประทานจะได้รับส่วนลดราคาหรือการจัดทำคูปองส่วนลด

ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโรงอาหารของโรงเรียนอื่น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้โรงอาหารของโรงเรียนเป็นโรงอาหารที่มีและได้รับมาตรฐาน เพื่อสุขอนามัยที่ดีของนักเรียนที่มาใช้บริการ
2. ควรทำการศึกษา เพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่น ๆ ในการวิจัย ที่อาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาที่ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น และสามารถนำมาพัฒนาปรับปรุง การให้บริการโรงอาหาร โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ ปทุมธานี ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา ไสมนะพันธุ์. (2556). **แรงจูงใจในการรับประทานอาหารไทยนอกบ้านของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล**. วารสารการเงิน การลงทุน การตลาด และการ บริหารธุรกิจ.
- โกมล ปานแจ่ม. (2554). **“ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าต่อการใช้บริการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์”**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดนตรีณี ใจดี. (2553). **“ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกใช้บริการร้านอาหาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี”**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. สุราษฎร์ธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ปิยะธิดา ขจรชัยกุล. (2554). **พฤติกรรมการบริโภคและความพึงพอใจในการใช้ร้านอาหาร: กรณีศึกษา โรงอาหารคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล**. วารสาร สาธารณสุขศาสตร์ฉบับพิเศษ ๘๔ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช.
- พิมพ์ชนก พรหมจรรย์และคณะ. (2556). **“ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงแรมสวนดุสิตเพลส กรุงเทพมหานคร”**. งานวิจัยนิตยสารศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พิเศษศักดิ์ ยืนยง. (2553). **“ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจการบริโภคกาแฟสดของผู้บริโภคบริเวณ พื้นที่รอบมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์”**. สารนิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชนีวรรณ วัฒนปัญญา. (2556) **การตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. วารสารการตลาด และการสื่อสาร ปีที่1ฉบับที่2, เมษายน – มิถุนายน.
- วันวิสาข์ อยู่เปี่ยม. (2552). **“ความพึงพอใจในการใช้บริการร้านอาหารภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี”**. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถิติ ภาคศึกษาคณิตศาสตร์. ชลบุรี: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจิตรา ยวดยิ่ง. (2553). **“การบริหารจัดการพื้นที่อาคารโรงอาหาร (ส่วนรับประทานอาหาร) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด”**. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทรัพยากร อาคาร คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- อภิญญา ภักธพรพิสสุ. (2553). **“ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาถนนแสงชูโต จังหวัดกาญจนบุรี”**. สารนิพนธ์ ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัญชลี วิฑูโรดม. (2550). **“สภาพการให้บริการของโรงอาหารใหญ่มหาวิทยาลัยรามคำแหง”**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

NBUE0069: การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส
DEVELOPING OF GRADE 11 STUDENTS' CRITICAL THINKING BY USING THE SCIENCE INQUIRY-BASED AND COOPERATIVE LEARNING IN ACID-BASE

กัลยาณี ศรีสุพรรณ¹ ดารุณี เสริฐผล² อรพรรณ ทองประสงค์³

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

^{2,3} อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชาเคมี มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส และ 3) เปรียบเทียบความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้อง รวม 42 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง กรด-เบส จำนวน 6 แผน แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส แบบวัดความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย อนุทินสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียน และข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีปัจจัยที่ส่งเสริมได้แก่ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน การสรุปความรู้และการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนภายในกลุ่ม 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) การคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ, การคิดอย่างมีวิจารณญาณ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purpose of this action research were 1) to study the learning activities based on the science inquiry-based and cooperative learning in Acid-Base to improve students' achievement, 2) to compare learning achievement in Acid-Base, and 3) to compare critical thinking ability of the students before and after learning. The sample group of this research was sampled purposively which contains 42

students in Mattayomsuksa 5th during second semester in academic year 2018. The research instrument composed of 6 lesson plans on the Acid-Base, learning achievement test in Acid-Base, critical thinking ability test, field study reports, student's observation forms and school mentor's feedbacks. The data were analyzed by a descriptive statistics including mean score, Standard Deviation, and t-test dependent group. The results showed that the science inquiry-based and cooperative learning encourage students to develop critical thinking. The essential factors affecting the understanding of the critical thinking were as follows: authentic experience learning, participation in a classroom, knowledge summary and group discussions. The post-test scores on learning achievement after learning by using the science inquiry-based and cooperative learning were higher than the pre-test scores at the statistically significant .05 level and the critical thinking ability after using the science inquiry-based and cooperative learning were higher than before learning at the statistically significant .05.

Keywords: The science inquiry-based and cooperative learning in Acid-Base, critical thinking, achievement

บทนำ

วิทยาศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคต เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรมให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพ ซึ่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้สามารถแข่งขันกับประเทศต่าง ๆ และนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552) นอกจากนี้วิทยาศาสตร์ยังช่วยให้มนุษย์พัฒนาความคิดที่เป็นเหตุและผล พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพที่ตรวจสอบได้ ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้รู้วิทยาศาสตร์ เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้วิทยาศาสตร์จะเกิดกระบวนการคิด ได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เข้าใจและเห็นความเชื่อมโยงของวิทยาศาสตร์ต่อสิ่งต่าง ๆ สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล สร้างสรรค์ และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551) แต่ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ครูส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการสอนแบบบรรยายและให้นักเรียนจดจำเนื้อหาในบทเรียนตามที่ครูสอนมากกว่าการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ได้อย่างถ่องแท้ อีกทั้งยังทำให้นักเรียนขาดการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีเหตุมีผล ซึ่งสาเหตุสำคัญของปัญหาดังกล่าวมาจากการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่ผิด (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2551) ดังเห็นได้จากผลการประเมิน PISA เป็นโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) โดยในปี 2558 ผลการประเมินการเรียนรู้เรื่องด้านวิทยาศาสตร์ พบว่ามีคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 493 คะแนน แต่คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทย มีค่าเท่ากับ 421 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าคะแนนมาตรฐานถึง 72 คะแนน ซึ่งการประเมินโดยใช้ข้อสอบของ PISA นั้นเป็นการทดสอบความรู้ของนักเรียนที่กำหนดให้ต้องใช้เหตุผลและใช้การคิดวิเคราะห์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2558) ประกอบกับพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิพินฐาน (O-Net) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศไทย ในปีการศึกษา 2560 และ 2561 ของวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า คะแนน

เฉลี่ยระดับประเทศคิดเป็นร้อยละ 29.37 และ 30.51 ตามลำดับ และคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 32.19 และ 33.00 ตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นได้ว่าแม้ผลการสอบ O-Net ระดับโรงเรียนจะสูงกว่าระดับประเทศ แต่ยังคงต่ำกว่าเกณฑ์ คือ มีผลคะแนนเฉลี่ยไม่ผ่านถึงร้อยละ 50 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2561) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือไม่สามารถดึงประโยชน์จากความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (จุฑารัตน์ พันธุ์. 2556) ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน โดยผู้สอนควรเลือกวิธีการสอนที่เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ด้วยตนเองให้มากที่สุดให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์ในรูปแบบต่าง ๆ ในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง (ภพ เลหาโพธิ์. 2552) ซึ่งผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีเหตุและผล รวมถึงการสร้างคำอธิบายทางวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งในงานของตนเอง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2551) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนพัฒนาเป็นวงจรการเรียนรู้ (learning cycle) (สุภาพร พรไตร. 2555) สิ่งเหล่านี้ทำให้นักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดเพิ่มขึ้น (สุชาดา พอไชยราช; และ สุภาพร พรไตร. 2558; สุภาพร พรไตร. 2557) นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือเป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงานเป็นกลุ่มย่อย โดยเป็นการรวมสมาชิกภายในกลุ่มที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการเรียนรู้ของแต่ละคน สนับสนุนให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้ทักษะทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม (ประสพพร อันบุรี. 2556) และช่วยส่งเสริมการพัฒนากระบวนการคิดและให้นักเรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (วันทา มลาศรี. 2554) ส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (ปรัชญาพร มะยมหิน. 2555)

จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้กับการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยพัฒนาความคิดของนักเรียนและช่วยแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในรายวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส เนื่องจากเนื้อหาซับซ้อนมีการผสมผสานระหว่างความรู้ทางเคมีและการคำนวณที่เข้าใจได้ยาก เพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นที่จะใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์รวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนให้ดีขึ้นและยกระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาเคมี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์รวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์รวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์รวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

สมมติฐานในการวิจัย

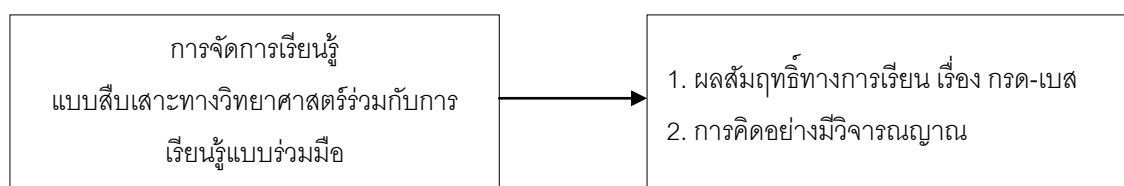
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้น
2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ได้รับการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น
2. ผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ รายวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส ที่สามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนและสามารถนำไปใช้และเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ ของวิทยาศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส” ผู้วิจัยได้อ้างอิงจาก จุฑารัตน์ แดงอ่อน (2554) โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ตามแนวคิดของ Kemmis; & Mc Taggart ประกอบไปด้วยขั้นตอนดังนี้ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นปฏิบัติการ (Action) ขั้นสังเกต (Observing) และขั้นการสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflecting)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส
2. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ประชากร

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 ห้อง ได้แก่ 5/4 5/5 และ 5/6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 122 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 42 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นหนึ่งในห้องเรียนที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ห้องเรียนนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก (2.00-4.00)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส จำนวน 6 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 pH ของสารละลาย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อินดิเคเตอร์สำหรับกรด-เบส

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ปฏิกริยาของกรดและเบส

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ปฏิกริยาไฮโดรไลซิส

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การไทเทรตกรด-เบส

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 สารละลายบัฟเฟอร์

ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ดำเนินการโดยใช้รูปแบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) 2) ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) 4) ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) และ 5) ขั้นประเมินผล (Evaluation)

2. เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย บันทึกสะท้อนความคิดของนักเรียน และแบบบันทึกข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยง

3. เครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง .80 - 1 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20 - .90 ค่าความเชื่อมั่น .88 และแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 12 ข้อ ซึ่งวัดทั้งหมด 6 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดปัญหา 2) ด้านการรวบรวมข้อมูล 3) ด้านการจัดระบบข้อมูล 4) ด้านการตั้งสมมติฐาน 5) ด้านการสรุปอ้างอิงโดยใช้เหตุผล และ 6) ด้านการประเมินการสรุปอ้างอิง โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (IOC) อยู่ระหว่าง .80 - 1

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ ข้อตกลง และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
3. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 15 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนเอง
4. เก็บรวบรวมข้อมูลและสะท้อนผลการปฏิบัติงาน โดยใช้เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย อนุทินสะท้อนความคิดของนักเรียน และแบบบันทึกข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยง ทุกครั้งหลังการจัดการเรียนรู้เสร็จสิ้น
5. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้วจึงทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จากนั้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์สรุปผล และแปลผลข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบบันทึกภาคสนาม อนุทินสะท้อนความคิดเห็นของนักเรียน และแบบบันทึกข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยงที่ได้เก็บรวบรวมระหว่างปฏิบัติการ โดยรวบรวมตีความ วิเคราะห์ สรุป และรายงานผลในลักษณะการเขียนบรรยาย สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจะใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่า t-test แบบ Dependent Sample เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนและหลังเรียน

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง กรด-เบส

การนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยมีการบันทึกจุดเด่น ปัญหาที่พบระหว่างการสอน แนวทางการปรับปรุงสำหรับการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ถัดไป ทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง pH ของสารละลาย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยใช้บทความจากสถานการณ์ข่าวเกี่ยวกับ pH พบว่านักเรียนสามารถอธิบายบทความจากสถานการณ์ได้ ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้วิจัยนำโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนให้นักเรียนร่วมกันค้นหา พบว่านักเรียนยังขาดทักษะด้านการคำนวณทำให้ต้องใช้เวลานานในการทำโจทย์ ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยอธิบายเนื้อหาในบทเรียน พบว่านักเรียนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ ผู้วิจัยนำเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการนำค่า pH ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พบว่า นักเรียนสามารถนำความรู้ในชีวิตประจำวันมาเชื่อมโยงได้ และขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยประเมินจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียนและใบกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจในการเรียน มีการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หลังจากดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบปัญหา คือ เนื่องจากเนื้อหาในบทเรียนส่วนใหญ่เป็นการคำนวณ ทำให้มีนักเรียนบางส่วนใช้เวลาในการคำนวณมาก และนักเรียนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้

ไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อินดิเคเตอร์ โดยผู้สอนควรสอนการคำนวณอย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจได้ง่าย กำหนดเวลาในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน กระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ใช้คำถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการสอนมีการสรุปเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น รวมถึงตั้งกฎในชั้นเรียนเพื่อให้ปฏิบัติร่วมกัน

แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อินดิเคเตอร์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์เกี่ยวกับการตรวจสอบความเป็นกรด-เบส พบว่าผู้เรียนสามารถอธิบายเชื่อมโยงสถานการณ์กับบทเรียนได้ ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ที่เคยเรียนมากับความรู้ใหม่ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่สามารถอธิบายเนื้อหาในบทเรียน โดยนำความรู้ที่เคยเรียนมาต่อยอดเข้ากับความรู้ใหม่ แต่นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเชื่อมโยงได้ ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยสรุปและอธิบายเนื้อหาในบทเรียน พบว่าผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ พบว่านักเรียนสามารถอธิบายถึงอินดิเคเตอร์ในธรรมชาติได้ และขั้นที่ 5 ขั้นประเมิน ผู้วิจัยใช้กิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับอินดิเคเตอร์ จำนวน 8 ข้อ ในการประเมินความรู้นักเรียน พบว่านักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาตอบคำถามได้ถูกต้องทุกข้อ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบปัญหา คือ สัญญาณ WIFI ของโรงเรียน ทำให้นักเรียนบางกลุ่มตอบคำถามไม่ทันเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปฏิริยาของกรดและเบส ซึ่งผู้วิจัยควรหากิจกรรมอื่นที่ไม่ต้องใช้สัญญาณ WIFI ของโรงเรียน โดยการหาสื่อการสอนต่าง ๆ จากสิ่งรอบตัวมาประยุกต์ใช้แทนการใช้สัญญาณ WIFI

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ปฏิริยาของกรดและเบส ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยนำเสนอคลิปวิดีโอเกี่ยวกับปฏิริยาของกรดและเบสเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน พบว่า ผู้เรียนสามารถระบุปฏิริยากรดและเบสจากคลิปวิดีโอได้ ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้วิจัยทำกิจกรรมกลุ่ม Acid-Base พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยอธิบายและสรุปบทเรียน พบว่ามีนักเรียนบางส่วนไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ ผู้วิจัยให้นักเรียนประยุกต์ใช้ความรู้เรื่องกรดและเบสในชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถสืบค้นข้อมูลพร้อมทั้งอธิบายการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องและหลากหลาย และขั้นที่ 5 ขั้นประเมิน ผู้วิจัยประเมินจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบปัญหา คือ นักเรียนบางส่วนไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน และ นักเรียนบางส่วนไม่สนใจทำกิจกรรม ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ปฏิริยาไฮโดรไลซิส ซึ่งผู้วิจัยควรอธิบายเนื้อหาให้ชัดเจนและเข้าไปทำความเข้าใจกับนักเรียนทุกกลุ่มในระหว่างการทำกิจกรรม เพื่อให้เข้าถึงนักเรียนทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ปฏิริยาไฮโดรไลซิส ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยทบทวนความรู้เดิมก่อนเข้าสู่บทเรียน พบว่า ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาเชื่อมโยงกับบทเรียนใหม่ได้ ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสืบค้นปฏิริยาไฮโดรไลซิส พบว่านักเรียนสามารถอธิบายเนื้อหาในบทเรียนได้ จากการสืบค้นข้อมูล ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยอธิบายและสรุปเนื้อหาในบทเรียน พบว่านักเรียนมีความเข้าใจบทเรียนมากขึ้น ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ ผู้วิจัยทำกิจกรรม Hydrolysis Game พบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการตอบคำถาม และขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยประเมินจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบปัญหาจากการจัดการเรียนรู้ คือ นักเรียนบางกลุ่มตามเนื้อหาที่เรียนไม่ทัน ระยะเวลาในการตอบคำถามน้อย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การไทเทรตกรด-เบส ซึ่งผู้วิจัยควรกำหนดระยะเวลาในการทำกิจกรรมให้เหมาะสมและอธิบายเนื้อหาให้ครอบคลุมและชัดเจน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การไทเทรตกรด-เบส ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยใช้บทความสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน พบว่าผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำการทดลองการไทเทรตระหว่างกรดแก่และเบสแก่ พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดความชำนาญในการใช้อุปกรณ์และใช้ระยะเวลานานในการทดลอง ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยอธิบายและสรุปผลการทดลองร่วมกับนักเรียน พบว่านักเรียนสามารถคำนวณการไทเทรตได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ ผู้วิจัยเชื่อมโยงการทดลองเข้ากับชีวิตประจำวัน พบว่านักเรียนสามารถนำความรู้มาเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้ และขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยประเมินจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยพบปัญหา คือ นักเรียนยังไม่มีทักษะในการใช้อุปกรณ์การไทเทรต ทำให้ไทเทรตไม่ถูกวิธี ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สารละลายบัฟเฟอร์ ซึ่งผู้วิจัยควรให้นักเรียนฝึกการใช้อุปกรณ์ก่อนการทดลองและชี้แจงการใช้สารเคมีต่าง ๆ ให้ถูกต้องเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายแก่นักเรียน ควรแนะนำขั้นตอนหรืออธิบายการทดลองให้ชัดเจน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง สารละลายบัฟเฟอร์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยนำเสนอวิดีโอเกี่ยวกับบัฟเฟอร์เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน พบว่า นักเรียนมีความสงสัยเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะเรียน ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา ผู้วิจัยให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม พบว่าผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระดมความคิดกันภายในกลุ่ม ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ผู้วิจัยอธิบายและสรุปเนื้อหาในบทเรียน พบว่านักเรียนสามารถอธิบายเนื้อหาในบทเรียนได้อย่างถูกต้อง ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมประเภทของบัฟเฟอร์ พบว่านักเรียนตอบคำถามได้ถูกทุกข้อ สามารถแยกประเภทของบัฟเฟอร์ได้ ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล ผู้วิจัยประเมินจากการทำกิจกรรมในชั้นเรียน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่พบปัญหาระหว่างการสอน เนื่องจากนักเรียนได้ใช้ความรู้และทักษะจากการเรียนรู้ที่ผ่านมาได้เต็มที่

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังเรียน การเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 42 คน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน ได้ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)		S.D.	t	p
			คะแนน	%			
ก่อนเรียน	42	30	7.64	25.48	2.69	24.55	.00
หลังเรียน	42	30	18.17	60.56	3.84		

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง กรด-เบส ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผลคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 7.64 และภายหลังการเรียนแบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.17 ซึ่งเพิ่มขึ้น 10.53 คะแนน (35.08%)

3. ผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผลการคิดวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียนได้ผล ดังตาราง 2

ตาราง 2 เปรียบเทียบความสามารถการคิดอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)		S.D.	t	p
			คะแนน	%			
ก่อนเรียน	42	24	11.26	46.92	4.01	21.94	.00
หลังเรียน	42	24	18.79	78.27	2.73		

จากตาราง 2 พบว่า ผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผลคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.26 และภายหลังการเรียนแบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.79 ซึ่งเพิ่มขึ้น 7.53 คะแนน (31.35%)

สรุปผลการศึกษา

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง กรด-เบส ในกลุ่มตัวอย่าง 42 คน เป็นเวลา 15 คาบเรียน พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านการค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นภายหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่อง กรด-เบส อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณให้สูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า จากผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีผลคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนค้นหาคำถามใหม่ด้วยตนเองและใช้กระบวนการทางปัญญา (กระบวนการคิด) กระบวนการทางสังคม (กระบวนการกลุ่ม) และให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้สูงสุดตามศักยภาพของตน และเมื่อผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การแก้ปัญหา การอภิปราย จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นการต่อยอดความคิด และการใช้เหตุการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่จะศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนธิชา ปะนัดโล (2555) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสืบเสาะหาความรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้และค้นพบความรู้หรือความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นเครื่องมือทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เนื้อหาวิชา จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการเรียนรู้อย่างมากขึ้นจนสามารถนำความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน โดยในขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ ผู้วิจัยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยการตั้งคำถามหรือเหตุการณ์ที่นักเรียนพบในชีวิตประจำวัน โดยนักเรียนจะสามารถนำเอาความรู้เดิมของนักเรียนออกมาใช้ในการโต้ตอบกับครู ซึ่งจะทำให้นักเรียนกำหนดประเด็นที่จะศึกษาได้ ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา โดยผู้วิจัยให้ผู้เรียนจัดกลุ่มแบบคละความสามารถและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบภายในกลุ่ม ร่วมกันอภิปรายภายในกลุ่ม การอธิบายเนื้อหาที่ศึกษา การให้คำแนะนำจากครู และการกำหนดเวลาให้ชัดเจน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนที่จะทำให้ขั้นสำรวจและค้นหามีคุณภาพมากขึ้น ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบาย การให้นักเรียนร่วมกันสรุปและอภิปรายข้อมูลที่ได้ โดยที่ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงไปสู่ประสบการณ์เดิมได้ ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ การใช้คำถามนำเพื่อให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงไปหาข้อมูลของนักเรียนก่อนแล้วเชื่อมกับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกับสถานการณ์เดิม และขั้นที่ 5 ขั้นประเมิน โดยการใช้คำถามปลายเปิดเพื่อสรุปเนื้อหาที่ได้อ่านในแต่ละแผน ร่วมกับการเขียนอนุทินบันทึกการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการประเมินที่สามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้กับแผนการสอนถัดไป และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีมากขึ้นจากขั้นตอนที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ผู้เรียนได้มีการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ นอกจากนี้ การใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือตามการศึกษาของ ทิศนา ขัมมณี (2552) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยมีสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน มีส่วนช่วยเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เพราะการร่วมมือกันจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน นักเรียนกล้าที่จะถามตอบ ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนแวดล้อมไปด้วยความสนุกสนาน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาธร พงศ์ไพจิตร (2556) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น โดยปัจจัยที่ส่งเสริมได้แก่ การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนภายในกลุ่ม

สำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลให้การคิดอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความรู้วิทยาศาสตร์ สถานการณ์ หรือปัญหาที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันกับเนื้อหาที่จะศึกษา เป็นการกระตุ้นการใช้ความคิดร่วมกัน โดยร่วมกันแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ให้นักเรียนปฏิบัติการทดลอง สรุปและอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ที่เรียนมาเชื่อมโยงกับการทดลองหรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งยังเป็นการฝึกการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลธวัช คำวง (2555) ที่ระบุว่า การส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากฝึกฝนผ่านการแก้ไขปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันแล้ว การเรียนรู้ในห้องเรียนยังเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยครูต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับความรู้และบริบทของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพิศ ปัทมดัย (2551) ที่ระบุว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายในกลุ่มย่อย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการสืบเสาะหาความรู้ของแต่ละบุคคล แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันเพื่อระดมความคิด ทำให้นักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถของแต่ละบุคคล ได้พัฒนาทักษะความคิด การใช้เหตุผล และการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีวิจารณญาณ ทำให้เข้าใจการทำงานกลุ่ม ช่วยให้บริการภายในห้องเรียนเป็นกันเองและสนุกสนานซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยนักเรียนเก่งช่วยเหลือนักเรียนที่อ่อน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
2. การจัดการเรียนการสอนผู้สอนควรชี้แจงขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมแก่ผู้เรียนให้ครบถ้วน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน
3. ในการทำกิจกรรมกลุ่ม ควรมีรางวัลให้แก่นักเรียน เช่น การให้คะแนน เพื่อให้นักเรียนช่วยเหลือกันภายในกลุ่มและพยายามแข่งขันกับกลุ่มอื่น
4. การจัดการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ในแต่ละขั้นควรมีการชี้แจงรายละเอียดของกิจกรรมให้ชัดเจน และกำหนดเวลาให้เหมาะสม สำหรับขั้นสำรวจและค้นหาควรเพิ่มเวลาให้แก่นักเรียน เนื่องจากเป็นขั้นที่ต้องใช้เวลาในการสืบค้นข้อมูลหรือการทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ และควรใช้สื่อที่หลากหลายสำหรับการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถพัฒนาในด้านอื่นได้หรือไม่ เช่น การคิดสร้างสรรค์ แนวคิดวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้แบบจำลอง การใช้กิจกรรมเกม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้รูปแบบที่หลากหลาย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษา ครูพี่เลี้ยง ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือ รวมทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ให้ความร่วมมือตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณสถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ที่ให้ความอนุเคราะห์ทุนสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ภายใต้โครงการส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.) เป็นอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2558). **สรุปผลการวิจัย PISA 2015**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลกร๊ส ค่ายวง. (2555). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตวิทยาาสตร์ สารการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จุฑารัตน์ แดงอ่อน. (2554). **การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาแนวคิด เรื่องสมบัติของสาร ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุฑารัตน์ พันธุ์. (2556). **การพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยกระบวนการคิดวิเคราะห์ 5W1H สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ในรายวิชาโลกิสิกส์. คณะศึกษาศาสตร์ สาขารัฐกิจและคอมพิวเตอร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ชนธิชา ปะนัดไธ. (2555). **การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสืบเสาะหาความรู้ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทศนา เขมมณี. (2552). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพิศ ปัทมย์. (2551). **การเปรียบเทียบผลของการสอน โดยการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือกับการสอนแบบปกติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในเครือข่ายป่าพะยอม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. พัทลุง: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสพพร อันบุรี. (2554). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD และกระบวนการ**

จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้รูปแบบวัฏจักรการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น ตามแนว สสวท. รายวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปรีชญาพร มะยมหิน. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยวิธีแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ การเรียนและเจตคติต่อการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ภพ เลหาไพบูลย์. (2552). แนวการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ภาธร พงศ์ไพจิตร. (2556). การพัฒนาความเข้าใจแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ฮอว์กโมน ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วันทา มลาคีรี. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิค STAD ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขา หลักสูตรและการสอน. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2561). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561. จาก <http://www.onetresult.niets.or.th>

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2551). การจัดการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์ หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สสวท.

สุชาดา พ่อไชยราช; และ สุภาพร พรไตร. (2558). การยกระดับความสามารถการคิดวิเคราะห์ด้วยการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้วิทยาศาสตร์. วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้. 6(1): 46-56.

สุภาพร พรไตร. (2555). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยา. ภาควิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ คณะวิทยาศาสตร์. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

สุภาพร พรไตร. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์. วารสารหน่วยวิจัยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เพื่อการเรียนรู้. 5(1): 11-20.

NBUE0070: การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1

A STUDY OF STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION CONDITIONS OF BAAN SUAN
UDOMWITTAYA SCHOOL UNDER DISTRICT OFFICE CHONBURI PRIMARY
EDUCATION, REGION 1

รินรญา พงศ์ณิต ¹ สมศักดิ์ คงเที่ยง ²

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยกลุ่มตัวอย่างคือ ครูโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า One - Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า 1)ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ ด้านงานสวัสดิการ ด้านงานกิจกรรม และด้านงานปกครองและระเบียบวินัย ตามลำดับ 2)ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3)ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา, สภาพการบริหารกิจการนักเรียน

Abstract

The objective of this research were to study and compare teachers' opinions on the conditions of student affairs administration at Ban Suan Udom Witthaya School. Under the Office of Chonburi Educational Service Area, Area 1, the samples were 59 teachers of Baan Suan Udomwittaya School by specifying the size of the samples of Krejcie and Morgan (1970). The instrument used to collect data was a 5 Rating Scale questionnaire with 40 items. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA. The results showed that 1) The opinions of teachers towards the conditions of student affairs administration in Ban Suan Udom Witthaya School Under the Office of Chonburi Educational Service Area, Area 1, in total, at a high level and when considering each aspect, in a high level, in all aspects which is arranged in descending order, namely, the system of student support, followed by the welfare activity and administrative and disciplinary tasks, respectively. 2) The results of the comparison of teachers' opinions on the conditions of student affairs administration at Ban Suan Udom Witthaya School Under the Office of Chonburi Primary Educational Service Area 1, classified by gender variables, found that teachers with different gender There are opinions on the conditions of student affairs administration at Ban Suan Udom Witthaya School. Under the Office of Chonburi Educational Service Area, Area 1, overall and in each aspect were not different 3) The comparison of the opinions of the teachers on the state of student affairs administration of Ban Suan Udom Witthaya School Under the Office of Chonburi Educational Service Area, Area 1, classified by variables working experience found that teachers with different work experience there are opinions on the conditions of student affairs administration at Ban Suan Udom Witthaya School. Under the Office of Chonburi Educational Service Area, Area 1, overall and in each aspect were not different

Keywords: Student affairs administration School administrators Student affairs administration conditions

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคน การศึกษาเป็นเครื่องมือและกระบวนการต่อเนื่องที่ช่วยให้มนุษย์มีความเจริญงอกงามปรับตัวได้ ดำเนินชีวิตที่ดี มีความเปลี่ยนแปลงในทางที่พึงประสงค์ ตลอดจนช่วยให้มนุษย์มีความเจริญงอกงามปรับตัวได้ ทำได้ แก้ปัญหาได้ ทั้งนี้การบริหารงานกิจการนักเรียนนับเป็นงานที่สำคัญที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอน ในชั้นเรียนและเป็นการลดภาวะความตึงเครียดของนักเรียน ทั้งยังเป็นการให้ครูได้มีโอกาสรู้จักนักเรียนมากขึ้นและจนสามารถให้การช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาด้านต่างๆ ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีสุข และ สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีภารกิจหลักที่สำคัญของการบริหารงานโรงเรียนอยู่ 4 งานหลัก คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคคล งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยบริหารงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียน คือ งานส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไข ความประพฤติ นักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการอยู่ร่วมกัน เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย

ของหลักสูตร การดำเนินการบริหารกิจการนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ นั้นทำให้เกิดความสงบเรียบร้อยในโรงเรียน ส่งเสริมให้การเรียนการสอนผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา นักเรียนแต่ละคนได้รับการพัฒนาความสามารถเฉพาะตนเต็มตามศักยภาพ นักเรียนที่มีปัญหาด้านต่างๆ ได้รับความช่วยเหลือและแก้ไขพฤติกรรมให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดีตามโครงการประกันคุณภาพ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนรู้จักควบคุมตนเองให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับ บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักสิทธิและทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้อง ดังนั้นการบริหารงานกิจการนักเรียนจึงเป็นหนึ่งในหลายๆงานของการบริหารโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญเพราะเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนนอกห้องเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนจะได้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ และมีคุณค่าต่อสังคมต่อไป (วราภรณ์ บุญดอก. 2559)

โรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้จัดโครงสร้างการบริหารงานเป็น 4 งาน คือ งานบริหารวิชาการ งานบริหารบุคลากร งานบริหารงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป โดยโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับทุกภาระงาน งานกิจการนักเรียนเป็นหนึ่งในงานบริหารทั่วไปโดยมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยลดปัญหาและขจัดปัญหา การป้องกันปัญหา การควบคุมพฤติกรรมที่ต้องให้อยู่ในระเบียบและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนมีระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ส่งเสริมการบริการและสวัสดิการให้กับนักเรียนในเรื่องต่างๆ อันจะก่อให้เกิดความพร้อมในการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้นักเรียนที่เรียนระดับนี้กำลังอยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญยิ่ง เป็นวัยที่เปลี่ยนแปลงและอ่อนไหวต่อสภาวะสังคมได้ง่าย และจากการสำรวจการกระทำผิดระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า นักเรียนมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับสภาพและวัยเป็นจำนวนมาก ลักษณะความประพฤติไม่เหมาะสมได้แก่ หนึ่งโรงเรียน แต่งกายไม่เรียบร้อย ทะเลาะวิวาท ดิฉลาดเสพติด แสดงกิริยาก้าวร้าว เนื่องจากพื้นที่ตั้งมีแหล่งอบายมุขต่างๆ เป็นจำนวนมาก จึงเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนประพฤติผิดระเบียบวินัย (งานบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา. 2562)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียน ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา มีความรู้และมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของสังคม อันส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

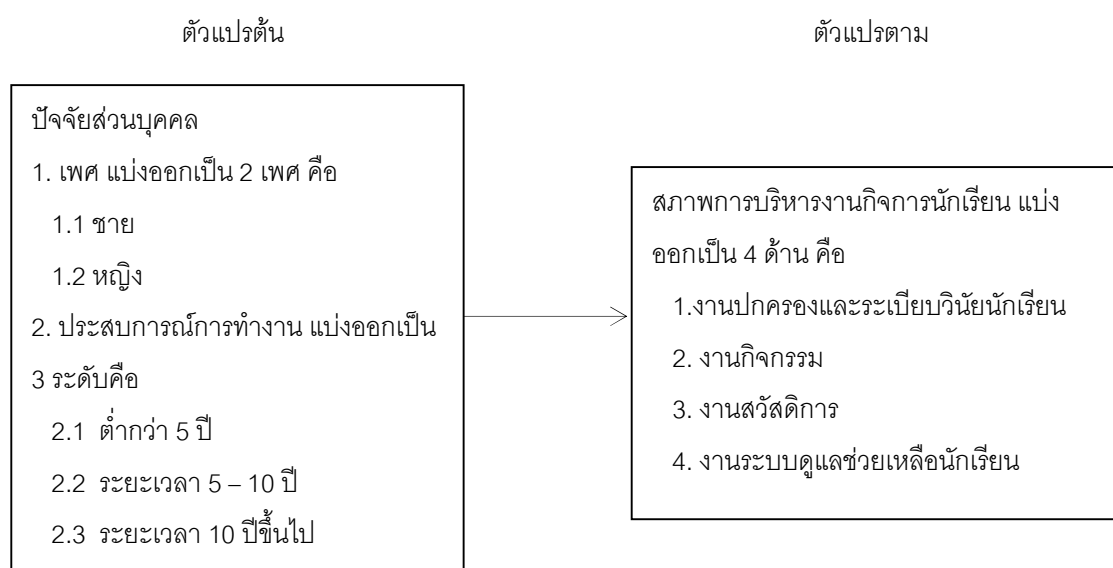
1. ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบาย เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษานำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงงานกิจการนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นของครูต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยการศึกษาของนักการศึกษาต่างๆ นำมาเป็นแนวคิดในงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์กำหนดเป็น 4 ด้านคือ 1) งานปกครองและระเบียบวินัยนักเรียน 2) งานกิจกรรม 3) งานสวัสดิการนักเรียน 4) งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังแสดงในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 70 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 59 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซี่ และมอร์แกน และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครู ตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 4 ด้าน คือ ด้านงานปกครองและระเบียบวินัยนักเรียน ด้านงานกิจกรรม ด้านงานสวัสดิการ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .925 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน ดังนี้ ด้านงานปกครองและระเบียบวินัยนักเรียน เท่ากับ .863 ด้านงานกิจกรรม เท่ากับ .830 ด้านงานสวัสดิการ เท่ากับ .852 ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเท่ากับ .911

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Samples) สำหรับเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้สถิติ t-test
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ใน 4 ด้าน คือ ด้านงานปกครองและระเบียบวินัยนักเรียน ด้านงานกิจกรรม ด้านงานสวัสดิการ ด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงานโดยใช้สถิติ One – Way ANOVA ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ (Scheffe's test)

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ผลปรากฏดัง ตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านงานปกครองและระเบียบวินัย	4.23	0.48	มาก
2. ด้านงานกิจกรรม	4.49	0.35	มาก
3. ด้านงานสวัสดิการ	4.50	0.39	มาก
4. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.54	0.48	มาก
รวม	4.44	0.31	มาก

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.31) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.48) รองลงมาคือ ด้านงานสวัสดิการ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.39) ด้านงานกิจกรรม ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.35) และด้านงานปกครองและระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยใช้สถิติ t-test ผลปรากฏดัง ตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ ของครูโดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานกิจการนักเรียน	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	n = 12		n = 47			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. ด้านงานปกครองและระเบียบวินัย	4.28	0.44	4.21	0.49	.470	.691
2. ด้านงานกิจกรรม	4.65	0.31	4.46	0.40	1.524	.158
3. ด้านงานสวัสดิการ	4.80	0.34	4.48	0.49	2.166	.132
4. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.68	0.16	4.45	0.36	2.167	.025
รวม	4.60	0.18	4.40	0.33	2.080	.037

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียน บ้านสวนอุดมวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ โดยภาพรวมครูที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติ One – Way ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's test)

ตาราง 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดม
วิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพการทำงาน

การบริหารงานกิจการนักเรียน	ความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	P
1. ด้านงานปกครองและระเบียบวินัย	ระหว่างกลุ่ม	.638	2	.319	1.433	.247
	ภายในกลุ่ม	12.454	56	.222		
	รวม	13.092	58			
2. ด้านงานกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	.734	2	.367	2.592	.084
	ภายในกลุ่ม	7.926	56	.142		
	รวม	8.660	58			
3. ด้านงานสวัสดิการ	ระหว่างกลุ่ม	.674	2	.337	1.514	.229
	ภายในกลุ่ม	12.470	56	.223		
	รวม	13.144	58			
4. ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.227	2	.113	.969	.386
	ภายในกลุ่ม	6.550	56	.117		
	รวม	6.776	58			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.538	2	.269	2.945	.061
	ภายในกลุ่ม	5.112	56	.091		
	รวม	5.650	58			

ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ใน

ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ ด้านงานสวัสดิการ ด้านงานกิจกรรม และด้านงานปกครองและระเบียบวินัยตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก น่าจะเกิดจากการที่โรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา มีการนำหลักการของการบริหารกิจการนักเรียนที่ถูกต้องทั้งทางด้านงานปกครองและระเบียบวินัยนักเรียน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้านงานสวัสดิการมาปรับประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ เช่น การที่โรงเรียนมีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ดีให้นักเรียนการที่ผู้บริหารของโรงเรียนเห็น ความสำคัญ รวมทั้งให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน รวมไปถึงการที่โรงเรียนจัดโครงการตรวจสอบสุขภาพประจำปีให้นักเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชัยพร มะลิ (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า (1) โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีการบริหารงานกิจการนักเรียน โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับมาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและ กิจกรรมที่จัดบริการ ให้แก่ นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน ส่วนกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับศิษย์เก่า มีการจัดทำมาก คือ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ที่มีการจัดทำน้อย คือ การจัดตั้งสมาคม ชมรมศิษย์เก่า การแสวงหาและยกย่องบุคคลดีเด่นประจำชุมชน และ สอดคล้องกับ ธิดา อ่วงตระกูล (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่องการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลเชียงของ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลเชียงของมีการปฏิบัติทั้งในภาพรวมและรายด้าน คือด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการรักษาระเบียบวินัยของนักเรียน ด้านการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการจัดบริการอาหารกลางวัน และด้านการจัดบริการสุขภาพและอนามัยนักเรียนทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 จำแนกตามตัวแปร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน พบว่ามีความคิดเห็นดังนี้

2.1 จากผลการศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า 1 ครูโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา ครูเพศชายและครูหญิงได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เนื่องจากสภาพร่างกายและสภาวะทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน จึงได้รับคำสั่งในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน แต่มีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักตนเอง มีระเบียบวินัยและมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ได้นำไปปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน โดยสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนามนุษย์อย่างรอบด้าน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงทำให้ครูของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ทิพสุคล์ หงษ์ชู (2560) การพัฒนางานกิจการนักเรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขยายโอกาส เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนแตกต่างกัน

2.2 จากผลการศึกษาจำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ครูของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ฝ่ายกิจการนักเรียน ได้จัดทำโครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเป็นกรอบงานให้โรงเรียนโดยครูใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานกิจการนักเรียน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารงานอย่างเป็นระบบแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานด้านต่าง ๆ ได้ทำงานที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน ตามนโยบาย ของฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำไลทอง จันทร์ไทยศรี (2556) การศึกษาการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงเทพตะวันออก) ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ด้านกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงเทพตะวันออก) ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาสภาพการดำเนินงาน และสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานกิจการนักเรียนของครูโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนบ้านสวนอุดมวิทยา จากความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนประกอบกับการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอนด้วย เพื่อให้เห็นภาพของการบริหารกิจการนักเรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมตามสภาพความเป็นจริงให้มาก

เอกสารอ้างอิง

- กำไลทอง จันทรีไทยศรี. (2556). การศึกษาการบริหารงานด้านกิจการนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดกรุงเทพมหานคร (กลุ่มกรุงเทพตะวันออก) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ชัยพร มะลิ. (2538). การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทิพสุคณ์ หงษ์ชู. (2560). การพัฒนางานกิจการนักเรียนสู่ศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนขยายโอกาส
เครือข่ายการจัดการศึกษาที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา. สาขาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ธิดา ช่างตระกูล. (2552). การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเชียงใหม่ เขต 4
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.V. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Education and
Psychological Measurement. 30(3), 607-610.

NBUE0071: การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี

EMPOWERMENT OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS PERFORMANCE UNDER THE OFFICE OF EDUCATIONAL SERVICE AREA 39, UTTARADIT PROVINCE

ธรรพร พรหมพิทักษ์¹ ฉลอง ชาติรูปะชีวิน²

¹ นิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี 2) เพื่อเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Kerjcie, & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน (t-test Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One- way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาพรวมของการเสริมพลังอำนาจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า การเสริมพลังอำนาจ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ รองลงมา ได้แก่ ด้านการได้รับอิสระ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการได้รับอำนาจ
2. ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกันทุกด้านเช่นเดียวกัน
3. ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการได้รับอิสระ และด้านการสร้างทีมงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเสริมพลังอำนาจ, การปฏิบัติงานของครู

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of empowerment of secondary school teachers. Under the Office of Educational Service Area 39, Uttaradit Province. 2) to compare the empowerment of the secondary school teachers Under the Office of Educational Service Area 39, Uttaradit Province, classified by gender, educational level and work experience. The sample group was the teachers by specifying the sample group by using the table Krejcie & Morgan (Kerjcie, & Morgan) and selected the samples by stratified random sampling. (Stratified Random Sampling) The sample group consisted of 274 teachers. The instrument used for data collection was a questionnaire about empowerment of secondary school teachers performance Under the Office of Educational Service Area 39, Uttaradit Province. Likert rating scale with 5 levels. The statistics used are the frequency distribution, percentage, mean and standard deviation , t-Test (t-Test Independent Samples) and one-way analysis of variance (One- way ANOVA).

The research were as follows:

1. The result of empowerment of secondary school teachers Under the Office of Educational Service Area 39, Uttaradit Province. It was found that the overall picture of empowerment at a high level. Considering in each aspect found that , in the highest level were in terms of receiving advancement and developing skills. Followed by in except for freedom. And the areas with the lowest mean were in receiving power.
2. Comparison results empowerment of secondary school teachers performance Under the Office of Educational Service Area 39, Uttaradit Province. Classified by education level, found that overall is no different. And when considering each aspect, found that every aspect is not different.
3. Comparison results empowerment of secondary school teachers performance Under the Office of Educational Service Area 39, Uttaradit Province. According to the level of empowerment c lassified by work experience, found that overall is no different. When considering each aspect found that every side is different, except for freedom. And team building there are statistically significant differences at the .05 level.

Keywords: empowerment, teacher performance

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมาตรา 7 ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้ให้มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขรู้จักรักษาสังคมและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค

และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และประกาศให้มีการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน คือ การปฏิรูประบบการบริหารจัดการ การปฏิรูปการเรียนรู้ การปฏิรูปหลักสูตร การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542)

ครู คือ บุคลากรในสถานศึกษาซึ่งทำหน้าที่หลักเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการสอนแบบต่างๆ อย่างหลากหลาย และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ตรงตามหลักสูตร ทั้งยังส่งเสริม พัฒนากิจกรรม พฤติกรรมของผู้เรียนด้วยกระบวนการต่างๆ พร้อมทั้งต้องคอยเอาใจใส่และดูแลพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและร่วมมือกับชุมชนหรือแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ อยู่เสมอ ครูเป็นผู้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การที่จะพัฒนาตัวของผู้เรียนให้มีคุณภาพได้นั้น สิ่งที่สำคัญคือ ต้องพัฒนาคุณภาพของตัวครูก่อน (คณะอนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543)

ปัจจุบันคุณภาพการปฏิบัติงานของครูยังไม่น่าพึงพอใจ การอุทิศตนของครูในปัจจุบันยังไม่อุทิศตนให้กับอาชีพอย่างแท้จริง ครูยังมีการพัฒนาตนเองน้อย ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ขาดระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ประสิทธิภาพในการทำงานของครูลดลง อาจเกิดจากการที่ครูและผู้บังคับบัญชาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน ภาวะความกดดันในการทำงานบรรยากาศในการทำงานที่ตึงเครียด งานสอนไม่ตรงตามวิชาที่เรียนมา ไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปัญหาส่วนตัวของครู สิ่งเหล่านี้จะบั่นทอนจิตใจก่อให้เกิดผลเสียต่อการทำงานของครูในโรงเรียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาหรือโรงเรียนจะต้องมีการบริหารงานบุคคล เพื่อทำให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ครูจะได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ได้รับการยกย่องเชิดชู มีความมั่นคงและก้าวหน้าในหน้าที่การงานและวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ถ้าครูได้รับการเสริมพลังอำนาจและขวัญกำลังใจที่แย้ ถึงแม้ว่าครูจะเป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเพียงใดก็ตาม ก็จะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนั้นแย่ลงไปด้วย (สุทัศน์ สังคะพันธ์. 2558. หน้า 33)

การที่จะให้ข้าราชการครูสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องทำให้ครูเกิดกำลังใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูเหล่านั้นมีประสิทธิภาพคือ ลักษณะของกระบวนการเสริมพลังอำนาจของคนซึ่งมีความต้องการนำไปสู่การจูงใจ จึงทำให้เกิดการปฏิบัติงานจากความต้องการของคนจะนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้บุคคลนั้นปฏิบัติงาน ฝ่ายบริหารจะต้องเสนอความต้องการที่บุคคลเหล่านั้นมีความพอใจในการปฏิบัติงาน การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานมีทุกองค์กรหรือหน่วยงาน เพราะความต้องการที่มีคุณลักษณะต่างๆ เพื่อให้อยู่ในสังคมที่ดี เช่น ความสำเร็จ ความต้องการความก้าวหน้า การมีฐานะมั่นคง การยอมรับนับถือ ความต้องการมีชื่อเสียง เป็นพื้นฐานในสังคมของมนุษย์ในปัจจุบันที่ทุกคนยังติดค่านิยมอยู่ (เยาวลักษณ์ โยธะมาตย์. 2552)

การเสริมพลังอำนาจ เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด องค์กรมีการปรับ เปลี่ยนรูปแบบการบริหารงาน โดยเน้นการกระจายอำนาจจากระดับบนสู่ระดับล่าง มีการเพิ่มพลังอำนาจในการ ทำงาน และการตัดสินใจให้แก่บุคลากรในองค์กรทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลยุทธ์การบริหารที่สำคัญ โดยผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือเป็นผู้แนะนำแก่ผู้ปฏิบัติในการทำงานให้บรรลุความสำเร็จของงาน โดยเปิดโอกาสให้บุคลากร ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และการกำหนดแผนงานของโรงเรียน โดยเฉพาะครู

เป็นบุคคลสำคัญที่ควรได้รับการเสริมพลังอำนาจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการ ศึกษา โดยเป็นผู้เข้าถึงนโยบายและความต้องการของโรงเรียนเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในรูปแบบของการ จัดการเรียนรู้ อำนาจความสะดวก การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการอบรมผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีมี คุณภาพตามนโยบายและเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษาของประเทศ อาชีพครูจึงได้รับการยกย่องว่าเป็น วิชาชีพชั้นสูง และควรได้รับการเอาใจใส่ดูแลรวมทั้งพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2542) ซึ่งถ้าผู้บริหารไม่มีการกระจายอำนาจ ให้ครูมีส่วนร่วมใน การบริหารจะส่งผลต่อการ ทำงานของครูที่ขาดพลังอำนาจ ฉะนั้นผู้บริหารจะต้องรู้จักการแบ่งงานหรือมอบอำนาจ และกระจายความรับผิดชอบ แก่ทุกคน ซึ่งเป็นการทำงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย หน้าที่หลัก ของครูในการปฏิบัติหน้าที่ คือการ จัดการเรียนรู้ ผู้บริหารจึงควรผลักดันให้ครูในสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของตน อย่างเต็มที่ โดยผู้บริหารคอยให้ คำแนะนำ ปรีกษา ดูแลและติดตามอย่างเป็นกันเอง โดยให้อิสระในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลในการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์กร การศึกษาการเสริมพลังอำนาจครูในสถานศึกษา จะทำให้ผู้บริหารทราบ แนวทางในการพัฒนานุเคราะห์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เมฆา ศาสตร์นิยม 2558. หน้า 2) และตรงกับศักยภาพที่ครูมี โดยการเสริมพลังอำนาจของครูมุ่งพัฒนาความรู้ความ สามารถและทักษะการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในองค์กร ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วยระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ซึ่งใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อศึกษา ต่อในระดับอุดมศึกษา เพราะฉะนั้นครูในระดับ มัธยมศึกษาจึงมีความสัมพันธ์ที่จะได้รับการเสริมพลังอำนาจ ซึ่งจะ ส่งผลต่อคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ เมื่อครู ได้รับการเสริมพลังอำนาจเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา จะก่อให้เกิดความคิด สร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทำให้ สถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการศึกษาการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ ประโยชน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

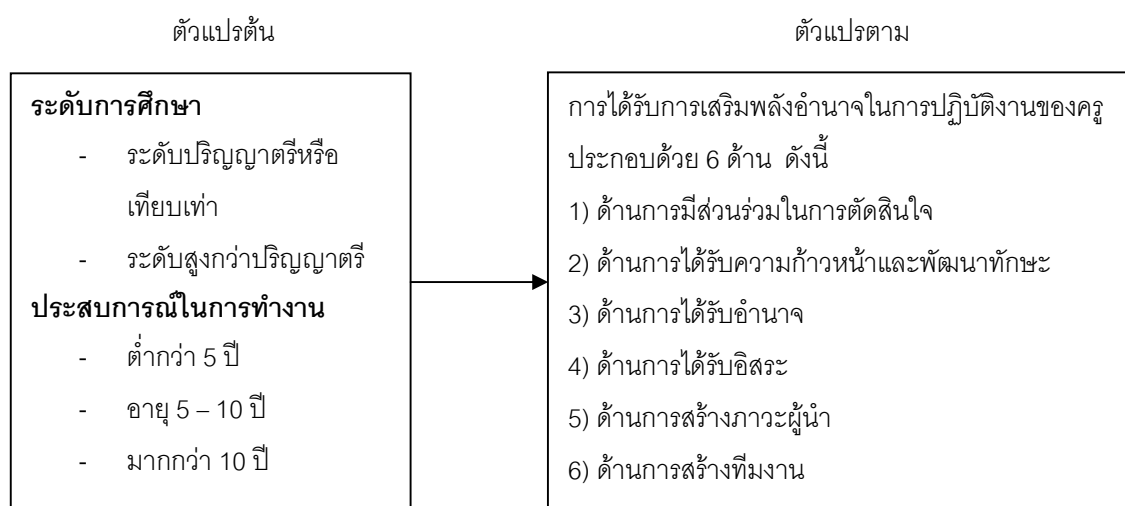
1. ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงาน ของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อช่วยให้ผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์ ได้รับทราบและตระหนักถึงการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูต่อการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การได้รับการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ 3) ด้านการได้รับอำนาจ 4) ด้านการได้รับอิสระ 5) ด้านการสร้างภาวะผู้นำ 6) ด้านการสร้างทีมงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ จำนวน 274 ชุด โดยเครื่องมือมีการทดสอบความเที่ยงตรงด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เรื่อง การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรดิตถ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ถามระดับของการได้รับการเสริมพลังอำนาจจากผู้บริหาร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำนวน 6 ด้าน รวมทั้งสิ้น 43 ข้อ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 920 คน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ในปีการศึกษา 2562

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Kerjcie, & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน คำนวณสัดส่วนในการสุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีเทียบบัญญัติไตรยางศ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ-ที แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาการเสริมพลังอำนาจ พบรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามจำนวน 274 ฉบับ จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า เป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 27 อายุ 5 – 10 ปี มีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และมากกว่า 10 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8

2. ผลการศึกษาการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยวิเคราะห์เป็นภาพรวม รายด้านและรายข้อ

การศึกษา การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี นำเสนอผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานีในภาพรวม

การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการได้รับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.10	0.68	มาก	3
2. ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ	4.55	0.28	มากที่สุด	1
3. ด้านการได้รับอำนาจ	3.54	0.76	มาก	6
4. ด้านการได้รับอิสระ	4.38	0.49	มาก	2
5. ด้านการสร้างภาวะผู้นำ	3.81	0.69	มาก	5
6. ด้านการสร้างทีมงาน	3.90	0.66	มาก	4
รวม	4.05	0.35	มาก	

ผลการศึกษาจากตาราง 1 พบว่า การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูสูงสุด ได้แก่ ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ ระดับการได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการได้รับอิสระ ระดับการได้รับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการได้รับอำนาจ ระดับการได้รับอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$)

3. ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบ-ที (t-test Independent) ดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่	การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครู	ปริญญาตรีหรือ เทียบเท่า				t	Sig.
		ต่ำกว่าปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
		n= 111		n= 163			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.14	0.66	4.08	0.70	0.79	0.43
2	ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ	4.55	0.29	4.54	0.28	0.16	0.86
3	ด้านการได้รับอำนาจ	3.59	0.76	3.51	0.75	0.81	0.42
4	ด้านการได้รับอิสระ	4.40	0.54	4.36	0.46	0.74	0.46

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามระดับการศึกษา (ต่อ)

ที่	การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครู	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
		n= 111		n= 163			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
5	ด้านการสร้างภาวะผู้นำ	3.85	0.70	3.78	0.68	0.90	0.37
6	ด้านการสร้างทีมงาน	3.92	0.69	3.88	0.65	0.61	0.54
	รวม	4.08	0.36	4.02	0.35	1.22	0.22

ผลการศึกษา จากตาราง 2 พบว่า การเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทุกด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธี LSD ดังนี้

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ที่	รายการ	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	Sig.	เปรียบเทียบ รายคู่
		ต่ำกว่า 5 ปี ⁽¹⁾		5 - 10 ปี ⁽²⁾		มากกว่า 10 ปี ⁽³⁾				
		n= 74		n= 111		n= 109				
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.11	0.67	4.04	0.70	4.16	0.68	0.7	0.4	
								3	8	
2	ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ	4.51	0.28	4.55	0.27	4.56	0.29	0.6	0.5	
								6	2	
3	ด้านการได้รับอำนาจ	3.54	0.80	3.52	0.76	3.56	0.72	0.0	0.9	
								9	2	
4	ด้านการได้รับอิสระ	4.44	0.50	4.47	0.33	4.25	0.58	6.0	0.0	(1,3<2)
								7*	0	
5	ด้านการสร้างภาวะผู้นำ	3.85	0.70	3.70	0.70	3.87	0.67	1.8	0.1	
								1	7	
6	ด้านการสร้างทีมงาน	3.86	0.67	3.70	0.70	3.08	0.59	9.1	0.0	(1>2,3)
								5*	0	
	รวม	4.08	0.37	4.00	0.36	4.08	0.33	1.4	0.2	
								9	3	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการศึกษา จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการได้รับอิสระ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มประสบการณ์ 5-10 ปี มีการได้รับการเสริมพลังอำนาจมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปีและมากกว่า 10 ปี และด้านการสร้างทีมงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี มีการได้รับการเสริมพลังอำนาจมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ 5-10 ปีและมากกว่า 10 ปี

สรุปผลการศึกษา

การดำเนินงานของการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจพบว่าภาพรวมของการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ รองลงมา ได้แก่ ด้านการได้รับอิสระ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการได้รับอำนาจ

2. ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้านเช่นเดียวกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการได้รับอิสระ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มประสบการณ์ 5-10 ปี มีการได้รับการเสริมพลังอำนาจมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปี และด้านการสร้างทีมงาน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบรายคู่แล้ว พบว่า กลุ่มประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปี มีการได้รับการเสริมพลังอำนาจมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี

อภิปรายผล

จากการศึกษา การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานในโรงเรียนมีการวางแผน วางระบบงานที่ดี ครูได้รับมอบหมายงานที่มีความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และความถนัดของตน งานที่ปฏิบัติช่วยให้ได้รับประสบการณ์และทักษะเพิ่มขึ้น ผู้บริหารให้ความเสมอภาค ครูได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนร่วมงาน และมีความจริงจังต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูได้รับเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อัจฉรา วงษ์แก้ว, 2560) ศึกษาเรื่อง การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในระดับมัธยมศึกษา แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูมีแรงจูงใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วราภรณ์ สิทธิมนตร์, 2558) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนกลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนกลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์มีแรงจูงใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการได้รับความก้าวหน้าและพัฒนาทักษะ ระดับการได้รับอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ด้านการได้รับความก้าวหน้าและ

พัฒนาทักษะ เป็นด้านที่ครูอยากจะมีการได้รับและส่งเสริมเป็นอย่างมากเพื่อพัฒนาตนเอง เพิ่มทักษะของครู และต้องการที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้ไปสู่ระดับที่สูงกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุดารัตน์ วัฒนพฤษภา, 2552) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนเอกชน พบว่า ความก้าวหน้าในวิชาชีพของครู เป็นการรับรู้ของครูว่าครูได้รับโอกาสพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในวิชาชีพ ได้แก่ การเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ รวมถึงการได้รับค่าตอบแทนชมเชย และรางวัลในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ (Goens และ Clover, 1991) ได้ศึกษาครูที่ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการทำงาน พบว่า ครูรู้สึกพอใจที่ได้รับการพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ความสามารถในการทำงานมีความอดทนต่อความผิดพลาด มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ส่งผลต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ตลอดจนได้รับการยอมรับยกย่องและให้ความสำคัญ

2. ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ตามระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการได้รับแนวทางการปฏิบัติงานการเสริมพลังอำนาจในแต่ละด้านอย่างชัดเจนและทั่วถึงกัน ทำให้ครูเห็นคุณค่าในตนเองและมีความทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จันทร์ลอย เครือเข้า, 2553) ได้ศึกษา ผู้บริหารกับการเสริมสร้างพลังอำนาจตามการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขต 1 พบว่าครูผู้สอนที่มีความแตกต่างทางระดับการศึกษา มีการเสริมสร้างพลังอำนาจครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำให้ความคิดเห็นของครูผู้สอนไม่แตกต่างกันถึงแม้มีระดับการศึกษาที่ต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน เนื่องจาก ครูมีหน้าที่เหมือนกันสามารถรับรู้ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบของตนเองแม้ว่าประสบการณ์ในการทำงานต่างกันก็ตาม มีการอยากให้ผู้บริหารส่งเสริมพลังอำนาจครูเหมือนกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการได้รับอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ในด้านการได้รับอิสระอาจจะได้รับการเสริมพลังอำนาจจากผู้บริหารคนละแบบ มีโอกาสเรียนรู้ทำความเข้าใจมองเห็นปัญหาที่เกิดจากการใช้อำนาจของผู้บริหารที่ต่างกัน จึงพบว่า กลุ่มประสบการณ์ 5-10 ปี มีการได้รับการเสริมพลังอำนาจจากผู้บริหารมากกว่า กลุ่มประสบการณ์ ต่ำกว่า 5 ปีและมากกว่า 10 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชูศรี ศิริกุล, 2557) ได้ศึกษาขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอลดงหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานที่ทำในปัจจุบัน ด้านการได้รับอิสระ ด้านเงินเดือน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการสร้างทีมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากครูโรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการสร้างทีมงานที่แตกต่างกัน อาจจะมีการทำงานที่ไม่ค่อยเป็นทีม ต่างคนต่างทำงาน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำงานและเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นทีมร่วมกัน จะต้องใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมมาในการทำงานเพื่อทำให้ครูได้เกิดการเรียนรู้ได้แก่การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้ครูมีการทำงานเป็นทีมเพื่อให้งานดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วรารณ สิทิมโนรณ. 2558) ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนกลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนกลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และด้านทีมงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเงินเดือน ด้านเพื่อนร่วมงาน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 การเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารการศึกษาควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครู

1.2 จากการศึกษาการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี พบว่า ด้านที่มีการเสริมพลังอำนาจน้อยที่สุดคือ ด้านการได้รับอำนาจ เพื่อจะให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะให้ความสนใจในงานของครู มีการสนับสนุนยกย่องชมเชยครู ให้ครูได้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณ ได้รับความไว้วางใจและเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ทำให้การเสริมพลังอำนาจส่งผลให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูที่ดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาศึกษาการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เนื่องจากในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาอาจจะมีบริบทในการทำงานที่ไม่เหมือนกันทำให้มีความคิดที่แตกต่างกัน

2.2 ควรทำการศึกษาความคิดเห็นและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมเพิ่มเติมเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาครูโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดอุดรธานี และสร้างกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานให้มากที่สุดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกฤทธิ์.

คณะกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- จันทร์ลอย เครือเช้า. (2553). **ผู้บริหารกับการเสริมสร้างพลังอำนาจตามการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา** สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชูศรี ศิริกุล. (2557). **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนอำเภอคลองหลวง** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- เมษา ศาสตร์นิยม. (2558). **พฤติกรรมในการเสริมพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เยาวลักษณ์ โยธะมาตย์. (2552). **ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลเจ้าท่า อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์**. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- วรารณ ลิทธิมนโร. (2558). **แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนกลุ่มไตรรัตน์สัมพันธ์** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. การบริหารการศึกษา, ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2558). **ทำไมต้องทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. 21st Century Skill : Why ? “TEACH LESS, LEARN, MORE”**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุดารัตน์ วัฒนพุกษา. (2552). **การศึกษาการเสริมสร้างพลังอำนาจครูในโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัจฉรา วงษ์แก้ว. (2560). **การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในระดับมัธยมศึกษา แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร**. มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Goens, G.A. & Clover, S.I.R. (1991). **Mastering school reform**. Massachusetts: Allyn and Bacon.

NBUE0072: การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

THE DEVELOPMENT OF LEARNING OUTCOMES ON CELL DIVISION BY STUDENT TEAMS ACHIEVEMENT DIVISIONS COOPERATIVE LEARNING WITH MIND MAP TECHNIQUE OF GRADE 10TH STUDENTS

ศิริวรรณ ศิริสุขประเสริฐ¹ ผศ.ดร.อภิวัฒน์ จรินทร์พันธ์²

¹ สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

² อาจารย์ประจำ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี ประเทศไทย

บทคัดย่อ

บทความงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานกลุ่ม เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคผังความคิด เรื่อง การแบ่งเซลล์ 2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคผังความคิด กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด เรื่อง การแบ่งเซลล์ จำนวน 4 แผนการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผล การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องการแบ่งเซลล์ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย ข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยง และ อนุทินสะท้อนความคิดของนักเรียน งานวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Normalized Gain <g> ในการตรวจสอบสมมติฐาน

จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด มีคะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อเปรียบเทียบรายบุคคล และมีคะแนนผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นรายชั้นเรียนอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) เท่ากับ 0.52

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD แผนผังความคิดผลการเรียนรู้การแบ่งเซลล์

Abstract

This article classroom action research was one of the parts of thesis, “The Development of Learning Outcomes and Working Group Skills on Cell Division by STAD Cooperative Learning with Mind Map Technique of Grade 10th Students”. The aim of this research were 1) to study and develop the lesson plans in the Learning using the STAD cooperative learning in conjunction with Mind Map Technique.2) to compare student learning outcomes between before and after their learning on The

Biological Topic of Cell Division using the STAD cooperative learning method in conjunction with Mind Map Technique. The students were purposive sampled with a target size of 45 students for 1 classroom of Mathayomsuksa 4th student during the first semester of the academic year 2019. The tools in this research used instructional innovative lesson plan on The Biological Topic of Cell Division using the STAD cooperative learning method in conjunction with Mind Map Technique, The science learning outcomes tests, research recording form, students' reflective journals. The statistical analysis data were average, percentage, standard deviation, Normalized Gain ≤ 0.5 to hypothesis testing

The results showed that the students' post-test mean score of leaning outcomes after using the STAD cooperative learning method with Mind Map Technique were higher than per-test mean scores and the class of Normalized Gain mean scores was “Medium gain” (≤ 0.5). This indicated that the STAD cooperative learning with Mind Map Technique can improve students' achievement on cell division

Keywords: Action research, Learning outcomes, Cell Division, Mind Map Technique, STAD cooperative learning method

บทนำ

สังคมในปัจจุบันมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และด้านความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งความเจริญก้าวหน้าหลาย ๆ ด้านนี้ ล้วนมาจากความรู้ความสามารถของมนุษย์ที่มุ่งหวังจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนและคนในประเทศให้ดีขึ้น โดยเกิดจากการผสมผสานกับศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งความคิดสร้างสรรค์และการคิดแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ความรู้วิทยาศาสตร์ยังช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาศักยภาพหลายด้าน ทั้งด้านการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิจัย และทักษะสำคัญในการค้นคว้าหาความรู้ (โชคชัย แจวจารณ์; และ โชคศิลป์ ธนเรือง. 2554) ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาความรู้และทักษะทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้มีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้อย่างมีเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์ และนำมาใช้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและประเทศชาติ แต่สำหรับสังคมไทยในปัจจุบันยังคงยึดติดกับการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในรูปแบบเดิมตั้งแต่อดีตที่เน้นการเรียนรู้เพื่อท่องจำ แล้วนำความรู้ไปใช้สำหรับการสอบแข่งขันเท่านั้น นอกจากนี้การเรียนรู้เนื้อหาด้วยการจำและมองไม่เห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหานั้นจะทำให้ผู้เรียนขาดความเข้าใจ ขาดทักษะการคิดเชื่อมโยง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในรายวิชาชีววิทยาที่เน้นการจัดการเรียนรู้แบบเน้นเนื้อหาความรู้ (Passive learning) มากกว่าให้ผู้เรียนได้ลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง (Active learning) ซึ่งอาจจะเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวไม่สามารถเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนได้ดีที่ควรนัก (พัชรินทร์ บัวสิน. 2562) ซึ่งสังเกตได้จากผลประเมินการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET (Ordinary National Educational Test) ปีการศึกษา 2560 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้จัดสอบ ซึ่งผลการสอบในปี 2560 พบว่า ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.37 ซึ่งเมื่อเทียบกับปี 2559 ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 31.62 และปี 2558 ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.40 จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยในรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีแนวโน้มต่ำลงทุกปี นับตั้งแต่ปี 2558 จนถึงปี 2560

(สถาบันการทดสอบแห่งชาติ. 2560) จากค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบ O-NET และจากปัญหาข้างต้นนั้นสอดคล้องกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะเน้นแบบบรรยาย เนื่องจากเนื้อหาของบทเรียนนั้นค่อนข้างเยอะและไม่เพียงพอต่อเวลาในการสอนของครูในแต่ละคาบ จึงส่งผลให้ครูผู้สอนจะเน้นสอนเนื้อหาทั้งหมดให้พอดีกับเวลา โดยนักเรียนจะต้องได้เนื้อหาตรงตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องเรียนแบบท่องจำเพื่อนำไปสอบเท่านั้น บางครั้งการสอนของครูในแต่ละคาบเรียนจบลงเพียงวันเดียวนักเรียนก็ลืมเนื้อหาที่ครูสอน เนื่องจากขาดการทบทวนหรือหากไม่เข้าใจนักเรียนก็จะไม่ถามและทิ้งเนื้อหาส่วนนั้นไป การสอนรูปแบบนี้จึงทำให้การเรียนการสอนมีบรรยากาศที่ค่อนข้างน่าเบื่อ ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ขาดความน่าสนใจในการเรียน และการเชื่อมโยงเนื้อหา

ดังนั้นผู้สอนต้องหาเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจและมีความหมาย การสอนให้นักเรียนได้เรียนโดยนำความรู้ใหม่เชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมของตนจะช่วยให้เด็กมีความรู้ที่คงทน ซึ่งวิธีที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ลักษณะดังกล่าวได้ คือ การใช้ผังความคิด (Mind Mapping) การนำแผนผังความคิดมาประกอบการจัดการเรียนรู้เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ผู้เรียนจำเนื้อหาต่าง ๆ ได้ง่ายมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ อย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ เพราะเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมองหรือเป็นการทำงานของสมองทั้งสองซีก คือ ทั้งซีกซ้ายและซีกขวา เพราะหน้าที่สำคัญของสมองมนุษย์นั้น นอกจากการควบคุมการทำงานของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายแล้วนั้น ยังทำหน้าที่เก็บสะสมหรือจดจำข้อมูลเพื่อรำลึกไปใช้ในภายหลัง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2555: 11) นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้แบบ STAD (Student Teams Achievement Divisions) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะเป็นผู้ให้ความรู้ใหม่แก่นักเรียนในแต่ละคาบเรียน และครูจะคลื่อนักเรียนที่เรียนเก่ง เรียนปานกลาง และเรียนอ่อนให้อยู่กลุ่มเดียวกันเพื่อช่วยกันเรียนรู้ โดยหลังจากครูอธิบายเนื้อหาใหม่จบครูจะให้เวลานักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายเนื้อหาให้เพื่อนภายในกลุ่มเข้าใจทุกคน เพื่อให้เพื่อนในกลุ่มของตนทำแบบทดสอบท้ายคาบได้ซึ่งมีผลต่อคะแนนกลุ่ม ดังนั้น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ด้วยรูปแบบ STAD จึงเป็นวิธีการสอนที่สามารถช่วยฝึกให้นักเรียนเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาทของตนเองและสมาชิกคนอื่น ๆ ในกลุ่ม ซึ่งจะทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ทำให้การเรียนรู้เต็มไปด้วยความสนุกสนาน มีชีวิตชีวา บรรยากาศภายในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นผลทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้งและจดจำได้นานขึ้น นอกจากนี้การเรียนรู้แบบช่วยกันเรียนรู้อย่างนี้ยังทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีกว่าการเรียนจากครู เพราะภาษาที่นักเรียนใช้ในการสื่อสารกันนั้นจะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน หากมีข้อสงสัยไม่เข้าใจบางส่วนของเนื้อหานักเรียนจะมีความกล้าในการถามเพื่อนมากกว่า แต่ถ้าหากไม่มีผู้ใดทราบครูก็ยังคงเป็นผู้ที่ชี้แนะได้ตลอดการเรียนรู้ ซึ่งสำหรับนักเรียนที่เรียนเก่งก็จะช่วยสอนนักเรียนที่เรียนอ่อนและเรียนปานกลาง ทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งได้ทบทวนและนำความรู้ไปใช้ซึ่งจะทำให้เข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น การเรียนเป็นกลุ่มจะทำให้นักเรียนที่เรียนเก่งยอมรับนักเรียนที่เรียนอ่อนและลดความเห็นแก่ตัวลง และในทางกลับกันก็เห็นคุณค่า และความมีน้ำใจของนักเรียนที่เรียนเก่งด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักการพึ่งพาอาศัยกันเรียนมากกว่าการแข่งขันกันเรียนที่ไม่ได้ทำประโยชน์ให้ผู้อื่นเท่าการช่วยเหลือกันเรียนรู้

จากที่มาและความสำคัญที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มาใช้ในการทำการวิจัย เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับยุคที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และยังเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมให้บรรยากาศในการเรียนมีความสนุกสนานและเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น นอกจากนั้นเพื่อให้นักเรียนมีความจำที่คงทน และมี

การคิดเชื่อมโยงความรู้ สามารถมองภาพรวมของเนื้อหาทั้งหมดได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับการสร้างผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การแบ่งเซลล์ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคผังความคิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับผังความคิดในรายวิชาชีววิทยา เรื่องการแบ่งเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ผ่านการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับผังความคิดมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้พัฒนาผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด
2. ผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ รายวิชาชีววิทยา เรื่อง การแบ่งเซลล์ที่สามารถนำไปใช้และเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต
3. ครูผู้สอนท่านอื่นสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับผังความคิด ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในรายวิชาอื่นๆ ได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค
STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด

ผลการเรียนรู้ของนักเรียน
เรื่อง การแบ่งเซลล์

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน 2562 โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 9 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที
3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เรื่อง การแบ่งเซลล์ ในรายวิชาชีววิทยา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 บทที่ 3 เซลล์และการทำงานของเซลล์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประเภทการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ตามแนวคิดของ Kimmis; & McTaggart (1988) เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนจัดการเรียนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับผังความคิด เรื่อง การแบ่งเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 9 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที 2) เครื่องมือประเมินผลวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา เรื่อง การแบ่งเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบผ่านการประเมินความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.70-1 และแบบทดสอบมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 3) เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย แบบบันทึกข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยง และอนุทินสะท้อนความคิดของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มการเรียนรู้วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จำนวน 3 ห้อง ได้แก่ 401 402 403 รวมทั้งหมด 132 คน ที่เรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การแบ่งเซลล์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ ห้อง 401 จำนวน 45 คนซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และเป็นห้องเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคผังความคิด เรื่องการแบ่งเซลล์ จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 9 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การแบ่งเซลล์ จำนวน 30 ข้อ
2. ผู้วิจัยอธิบายกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มตัวอย่าง และบทบาทหน้าที่ของนักเรียน
3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน โดยระหว่างการจัดการเรียนรู้หรือช่วงกิจกรรม ผู้วิจัยจะทำบันทึกและสังเกตพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ช่วยวิจัยคอยบันทึกการสอนและข้อเสนอแนะหรือสิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อให้ผู้วิจัยนำไปปรับในแผนต่อไป

4. เมื่อผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ครบ 4 แผน ผู้วิจัยจึงให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้และให้เขียนประเมินพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตนเอง และเขียนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้

5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ด้วยการวิเคราะห์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบสมมติฐานงานวิจัย เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับผังความคิด ซึ่งประเมินผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนเรียนด้วยวิธี NormalizedGain <g> ตามแนวคิดของ Richard R. Hake (1998) เป็นการวิเคราะห์หาผลพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ หาได้จากอัตราส่วนของผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นจริง (Actual Gain) ต่อการเรียนรู้สูงสุดที่มีโอกาสเพิ่มขึ้นได้ (Maximum Possible Gain) เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์ได้ ดังนี้

$$<g> = \frac{(\% \text{ Post} - \text{Test}) - (\% \text{ Pre} - \text{Test})}{(100\%) - (\% \text{ Pre} - \text{Test})}$$

โดยที่	<g>	=	ค่า NormalizedGain
	% Post-test	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ
	% Pre-test	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ

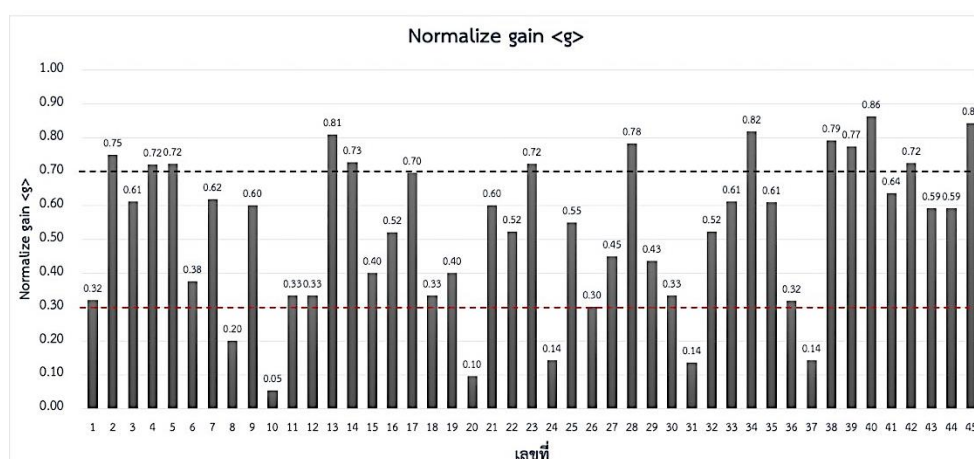
ซึ่งสามารถแบ่งระดับค่า Normalized Gain <g> ออกเป็นกลุ่มได้เป็น 3 ระดับ คือ

“HighGain”	เป็นชั้นเรียนที่ได้ค่า	<g> ≥ 0.7
“Medium Gain”	เป็นชั้นเรียนที่ได้ค่า	0.7 > <g> ≥ 0.3
“LowGain”	เป็นชั้นเรียนที่ได้ค่า	0.3 > <g> ≥ 0.0

ผลการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับแผนผังความคิด โดยได้ทำการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อหาผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น จากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยใช้วิธี Normalized Gain <g> ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

1. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นรายบุคคล

ภาพประกอบ 2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ยทเพมขนรายบุคคลแบบ Normalized Gain ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

จากภาพประกอบ 2 แสดงค่า Normalized Gain ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยแบ่งระดับของค่า Normalized Gain <g> ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง (High Gain) ระดับกลาง (Medium Gain) และระดับต่ำ (Low Gain) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับผังความคิด มีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น แบ่งออกได้ทั้ง 3 ระดับ ได้แก่

1. นักเรียนจำนวน 14 คน มีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับสูง (High Gain) โดยคิดเป็นร้อยละ 31.11 ของนักเรียนทั้งหมดโดยมีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุดที่อยู่ในระดับสูง คือ 0.86
2. นักเรียนจำนวน 25 คน มีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) โดยคิดเป็นร้อยละ 55.56 ของนักเรียนทั้งหมดโดยมีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นสูงสุดที่อยู่ในระดับกลาง คือ 0.64
3. นักเรียนจำนวน 6 คน มีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับต่ำ (Low Gain) โดยคิดเป็นร้อยละ 13.33 ของนักเรียนทั้งหมดโดยมีผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นต่ำสุดที่อยู่ในระดับกลาง คือ 0.05

2. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นรายชั้นเรียน

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายชั้นเรียน แบบ Class Normalized Gain

% Pre-test	% Post-test	Actual Gain	Maximum Possible Gain	Normalized Gain <g>
28.22	65.78	37.56	71.78	0.52

จากตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง การแบ่งเซลล์ จากคะแนนทั้งหมด 30 คะแนน พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายชั้นเรียนอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) เท่ากับ 0.52

สรุปผลการศึกษา

จากการจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ในรายวิชาชีววิทยา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว จำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน ระยะเวลา 9 คาบเรียน พบว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดนั้น สามารถช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ เมื่อดูจากผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “High Gain” และ “Medium Gain” และผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายชั้นเรียนที่อยู่ในระดับ “Medium Gain”

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้จากการจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคผังความคิด ในรายวิชาชีววิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การแบ่งเซลล์ โดยแต่ละแผนผู้วิจัยจะแบ่งตามหัวข้อใหญ่ในบทเรียน และแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3-4 คน โดยคณะนักเรียนที่มีผลการเรียนเก่ง กลาง และอ่อนในกลุ่มเดียวกัน ก่อนเริ่มการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยจะให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้อีก่อนเรียนก่อน เมื่อเริ่มแผนการจัดการเรียนรู้ในช่วงแรกของแต่ละแผนการเรียนรู้ผู้วิจัยจะทำการสอนเนื้อหาใหม่ในแต่ละแผนให้แก่ทั้งนักเรียนทั้งห้อง หลังจากนั้นจะเป็นช่วงที่ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายและสอนเพื่อนเกี่ยวกับเนื้อหาที่ครูได้สอนภายในกลุ่มพร้อมกับร่วมกันสร้างแผนผังความคิดเพื่อสรุปเนื้อหาที่ได้จากเรียน และช่วงสุดท้ายของแผนการเรียนรู้จะเป็นช่วงทำแบบทดสอบรายบุคคล ซึ่งคะแนนของแต่ละคนจะมีผลต่อคะแนนกลุ่ม โดยผู้วิจัยจัดการเรียนรู้ลักษณะนี้ทั้งหมด 4 แผน ระยะเวลา 9 คาบเรียน หลังจากสอนครบทุกแผนแล้ว ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนทุกคนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาคะแนนพัฒนาการของผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น (Normalized Gain <g>) รายบุคคลและรายชั้นเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นรายบุคคลนั้นถูกแบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีนักเรียนร้อยละ 31.11 จัดอยู่ในระดับ High Gain นักเรียนร้อยละ 55.56 จัดอยู่ในระดับ Medium Gain และมีนักเรียนเพียงร้อยละ 13.33 เท่านั้นที่จัดอยู่ในระดับ Low Gain นอกจากนั้นเมื่อวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นรายชั้นเรียน พบว่าอยู่ในระดับกลาง “Medium Gain” เท่ากับ 0.52 ซึ่งผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคผังความคิดนั้นโดยวัดจากภาพรวมของชั้นเรียนสามารถช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างได้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD นั้นเป็นรูปแบบที่มีวิธีการจัดการเรียนที่ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถในการทำกิจกรรมแก้ปัญหาร่วมกันอย่างเต็มที่ โดยช่วยเหลือซึ่งกันและกันตลอดจนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนโดยกระบวนการดังกล่าวนี้ครูจะเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดกิจกรรม หากมีนักเรียนกลุ่มใดไม่เข้าใจในเนื้อหาส่วนไหนสามารถขอความช่วยเหลือให้ครูอธิบายได้เสมอ หรือถ้าหากนักเรียนในกลุ่มมีคนเข้าใจเนื้อหาจะสามารถช่วยตอบข้อสงสัยของเพื่อนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการสื่อสารระหว่างเพื่อนหรือวัยเดียวกันจะเป็นคำพูดที่ค่อนข้างเข้าใจง่าย และเพื่อนในกลุ่มจะไม่เกรงเวลาถาม นอกจากนั้นยังช่วยทบทวนเนื้อหาให้แก่ผู้ที่สอนเพื่อนภายในกลุ่มอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ดีที่สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัญชา ชินโณ; และมาลี ศรีพรหม (2557) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ร่วมกับกระบวนการสร้างตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียน

ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ร่วมกับกระบวนการสร้างตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์มีความสามารถในการแก้ปัญหาทาง คณิตศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และบทความวิจัยของ ศรีวิภาญจน์ กรุมรัมย์; สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์; และ สมศิริ สิงห์หลพ (2559) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประสานทำแนวคิดร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์ พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้การประสานทำแนวคิดร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์ หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนและมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนอกจากการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สามารถช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ได้แล้ว การใช้เทคนิคแผนผังความคิด(Mind Mapping) เป็นกระบวนการที่เป็นเหมือนกระจกที่สะท้อนการคิดรอบทิศทางของนักเรียนออกมา ทำให้นักเรียนเข้าใจระบบความคิดของตนเองและยังสามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในกลุ่มเพื่อให้ได้ฝังความคิดที่สมบูรณ์มากขึ้น (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552: 26) ซึ่งยังเป็นอีกหนึ่งวิธีในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เพิ่มความเข้าใจภาพรวมของเนื้อหา ลำดับขั้นตอนการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ และยังเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติกา เปรมสิงห์ชัย (2559) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความที่เรียนโดยใช้แผนที่ความคิดกับการเรียนแบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนที่ความคิดกับการเรียนแบบปกติมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนที่ความคิดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าการเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80.76 และความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนที่ความคิด โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากและงานวิจัยของ Nugroho, Chandra, & Sanjaya (2017) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดแทรกในขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วย STAD เพื่อเปรียบเทียบแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังการทดลอง เกี่ยวกับความเข้าใจของนักเรียนเรื่องมลพิษทางสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษทางสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งจากบทความที่อ้างถึงข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD และการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดนั้นสามารถช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ และจากการศึกษาอนุทินของนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ พบว่า มีนักเรียนส่วนใหญ่ชอบการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ เพราะว่าเป็นการช่วยกันเรียนและได้ถามเพื่อนในส่วนเนื้อหาที่ไม่เข้าใจ ทำให้นักเรียนมีความรู้ที่มากขึ้น แต่มีนักเรียนบางส่วนที่ไม่ชอบการจัดการเรียนรู้ลักษณะนี้ เพราะในการจัดกลุ่มครูเป็นผู้จัดให้โดยจัดตามผลการเรียนซึ่งนักเรียนบางคนไม่สนิทกับเพื่อนในกลุ่มก็เลยไม่มีความรู้สึกที่อยากเรียนเท่ากับการเรียนกับเพื่อนที่ตนสนิท แต่อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นจะต้องขึ้นอยู่กับบริบทของนักเรียนในแต่ละห้อง เพราะถ้าหากในห้องเรียนนั้นมีนักเรียนที่มีระดับการเรียนรู้ที่ค่อนข้างอ่อนอาจจะไม่สามารถสอนเพื่อนในกลุ่มด้วยกันได้เลย

ข้อเสนอแนะ

1. ก่อนเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ครูผู้สอนควรศึกษาขั้นตอน และบทบาทของครูในการให้คำแนะนำให้นักเรียนอย่างชัดเจน และต้องแจ้งขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจก่อนเริ่มกิจกรรมซึ่งอาจจะส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้
2. ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนก่อนทำกิจกรรมครูผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พื้นฐานความรู้เดิมของแต่ละคน และควรให้ความสำคัญกับนักเรียนเท่า ๆ กัน
3. ครูผู้สอนควรเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับและความรู้ของนักเรียน เพราะถ้าหากเนื้อหายากเกินไปอาจจะไม่มีนักเรียนคนใดในกลุ่มอธิบายให้เพื่อนฟังได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด ในตัวแปรอื่น เช่น การประเมินผลของการทำแผนผังความคิด หรือความคงทนในการเรียนรู้
2. ควรมีการเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดกับผลของการสอนแบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- โชคชัย แฉวจารณ์; และ โชคศิลป์ ธนเอื้อง. (2554). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการแก้ปัญหา เรื่องสมบัติ ของคลื่นด้วยการปฏิบัติการนอกห้องเรียน. วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 23(1): 101-109.
- โชติกา เปรมสิงห์ชัย. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แผนที่ความคิดกับการเรียนแบบปกติ. นครราชสีมา. วิทยาลัยนครราชสีมา.
- ปัญญา ชินโณ; และ มาลี ศรีพรหม. (2557). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) ร่วมกับกระบวนการสร้างตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. สกลนคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พัชรินทร์ บัวสิน. (2562). ผลการเรียนรู้ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสืบพันธุ์ของพืชดอก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- ศรวิภาญจน์ กรุมรัมย์; สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์; และ สมศิริ สิงห์หลพ. (2559). ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยการใช้การประสานหาแนวคิดร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค STAD เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา เรื่อง พันธุศาสตร์ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.

สถาบันการทดสอบแห่งชาติ. (2560). รายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2560.

จาก <http://www.admissionpremium.com/uploads/contents/20180331104608.pdf>.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). **ครูวิทยาศาสตร์มืออาชีพ**แนวทางสู่การเรียนรู้การ
สอนที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: อินเทอร์เน็ตดูเคชั่นซ์พพลายส์.

Kemmis, S.; & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner*. 3rd ed., Victoria: Deakin University.

Nugroho, O. F.; Chandra, D. T.; Sanjaya, Y.; & Indonesia, U. P. (2017). The Use of Concept Map as a Consolidation Phase Based STAD to Enhance Students' Comprehension About Environmental Pollution. In *Journal of Physics: Conference Series*. 812(1): 012071. IOP Publishing.

Richard, R. Hake. (1998). Interactive-engagement Versus Traditional Method: A Six-thousand-student Survey of Mechanics Test Data for Introductory Physics Courses. *American Association of Physics Teachers*. 66(1): 64-74.

NBUE0075: การพัฒนาชุดฝึกวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร (20105-2005) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

THE TRAINING PACKAGE DEVELOPMENT ON ELECTRONIC DEVICE AND CIRCUIT (20105-2005) OF VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS ELECTRONIC DEPARTMENT

ธชณัฐ ผ่องโต¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสร้างชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร 2) เพื่อหาประสิทธิภาพชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรที่สร้างขึ้น และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรร่วมกับการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 แผนกช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ซึ่งลงทะเบียนเรียนวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 20105-2005 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบพื้นฐานความรู้ จำนวน 67 คน และแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 31 คน ผลการวิจัย พบว่า

1. ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ โดยรวมมีคุณภาพระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$)

2. การนำชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.26/84.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรของผู้เรียนภายหลังการเรียนของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดฝึก

Abstract

The purposes of this study were: 1) to create the training package on Electronic Device and Circuit 2) to find the efficiency of the training package on Electronic Device and Circuit that was invented and 3) to compare the learning achievement by using the training package on Electronic Device and Circuit with traditional method. The target population was the 1st year students of Vocational Education Certificate who studied in Electronics department at Phranakhon Si Ayutthaya Technical College and registered in Electronic Device and Circuit subject (2105-2005) in the 2nd semester of 2019. A sample of

67 people were selected by testing basic knowledge and divided into 2 groups; there were 36 people of experimental group and 31 people of control group. The findings indicated that

The training package on Electronic Device and Circuit exactly had good quality at highest level and total mean equal to 4.77

Applying the training package on Electronic Device and Circuit to teaching approach was found that the efficiency value of average score in learning achievement was 82.26/84.86 which was higher than fixed criteria 80/80

The post-test scores of the experimental group were higher than the control group proved by their learning achievement with the statistical significance at .05. It indicates that the teaching approach by using the training package on Electronic Device and Circuit definitely make the students achievement higher than traditional method.

Keywords: the development of training package

บทนำ

หลักสูตรอาชีวศึกษาพุทธศักราช 2562 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ มีลักษณะเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียน ดังได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรไว้ เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร ทักษะการคิดแก้ปัญหา มีความเข้าใจงานพื้นฐานด้านช่างอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเลือกใช้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในงานอาชีพช่างอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานอิเล็กทรอนิกส์ในสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ รวมทั้งการใช้ความรู้และทักษะพื้นฐานในการศึกษาต่อระดับสูงขึ้นได้

งานช่างซึ่งเป็นสาขาหนึ่งในวิชาชีพที่ต้องมีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากภาคทฤษฎีต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติได้จริงมากกว่าการท่องจำ อีกทั้งกิจกรรมในการฝึกต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่างๆ ทั้งด้านความคิด ความรู้สึกและการปฏิบัติโดยสิ่งที่ต้องฝึกฝนนั้นต้องประกอบด้วยเทคนิค วิธีการ และผลงานที่ได้ เพื่อให้เป็นที่ประจักษ์ ซึ่งในระบบการศึกษาปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนทางด้านการอาชีวศึกษา มีความจำเป็น และสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เท่าทันกับความเจริญก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้เพราะวิชาชีพนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา จึงต้องพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสอบถามครูผู้สอนในรายวิชาเดียวกัน ภายในแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา และทำการสุ่มแบบเจาะจงส่งสำรวจแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนแผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตภาคกลาง จำนวน 13 สถานศึกษา และตอบกลับมาได้ประเด็นสรุปดังนี้

1. ขาดสื่อ และอุปกรณ์ช่วยสอนที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างครบถ้วน
2. ชุดฝึกที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อกับจำนวนนักศึกษา เพราะชำรุดเสียหาย
3. ชุดฝึก/ชุดสาริตไม่ค่อยมีจำหน่ายในท้องตลาด หรือมีแต่ไม่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งรายวิชา
4. ชุดฝึกที่จำหน่ายมีราคาแพง

5. เนื้อหาที่ใช้สอนเป็นไปตามความรู้ และประสบการณ์ของผู้สอนแต่ละท่าน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้แตกต่างกัน

6. ขาดการสนับสนุน ไม่มียงบประมาณในการจัดซื้อ

นอกจากนั้นได้มีการปรับหลักสูตรเป็นระยะ เพื่อให้สนองเทคโนโลยีปัจจุบัน ดังรายวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร เป็นอีกหนึ่งวิชาที่ได้ปรับหลักสูตรอาชีวศึกษาพุทธศักราช 2556 เปลี่ยนมาเป็นหลักสูตรอาชีวศึกษาพุทธศักราช 2562 ซึ่งได้เพิ่มคำอธิบายวิชามุ่งเน้นเป็นการประยุกต์อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ในวงจรใช้งาน เช่น วงจรสวิตช์ วงจรควบคุม และวงจรขยาย เป็นต้น การเรียนการสอนในวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรให้มีประสิทธิภาพต่อกระบวนการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียนมากยิ่งขึ้น วิธีการหนึ่ง คือ การสอนแบบทดลอง โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาภาคทฤษฎีที่เรียนมาแล้วให้ผู้เรียนได้ลงมือทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อพิสูจน์ตามเนื้อหาภาคทฤษฎี และเน้นให้มองเห็นภาพการทำงานของตัวอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์นั้นได้อย่างชัดเจนขึ้น และเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการประยุกต์ ความรู้จากภาคทฤษฎี มาใช้กับกระบวนการทดลองภาคปฏิบัติ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้สัมผัสกับเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์จริง และสามารถลงมือทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนการทดลองด้วยตนเองได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวัฒน์ มณีศรี (2552) ได้พัฒนาชุดฝึกการติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียม และนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพของชุดฝึกอยู่ในระดับดีมาก มีประสิทธิภาพ 82.81/83.10 สูงกว่าเกณฑ์เป็นไปตามสมมติฐาน

ณัฐพงศ์ แก้ววงศ์ (2553) ได้สร้างชุดฝึกวงจรเครื่องขยายเสียง และนำไปทดลองใช้กับผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกวงจรเครื่องขยายเสียงที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.26/84.50 สูงกว่าเกณฑ์เป็นไปตามสมมติฐาน

รุจิระวี กลมกลาง (2558) ได้สร้างชุดฝึกทักษะการเขียนแบบ พบว่าทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ชุดฝึกสูงกว่าก่อนใช้ชุดฝึกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงทำให้ผู้วิจัยได้จัดสร้างและพัฒนาชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ในรายวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัสวิชา 20105 – 2005 นี้ขึ้น เพื่อเป็นสื่อการสอนใช้ในการเรียนการสอน และมีวงจรครอบคลุมทั้งรายวิชาให้มีประสิทธิภาพต่อกระบวนการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอน และผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร
2. เพื่อหาประสิทธิภาพชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรที่สร้างขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรของนักเรียนภายหลังการจัดการเรียนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรร่วมกับการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร มีคุณภาพเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 3.50
2. ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ที่สร้างขึ้นนำไปใช้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพไม่น้อยกว่าร้อยละ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร สูงกว่าการเรียนด้วยวิธีการสอนตามแผนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลการวิจัย

1. ได้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรที่มีประสิทธิภาพ ไว้ใช้ในการเรียนการสอน
2. การเรียนการสอนโดยชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง จึงสามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน
3. ช่วยให้ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดทำชุดฝึกที่มีคุณภาพในรายวิชาอื่นๆ ที่คล้ายคลึงกัน อันเป็นการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างเรียนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรกับการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา
2. ระยะเวลา ระหว่างภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562
3. ด้านเนื้อหาวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัส 20105-2005 ที่สร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดเนื้อหาวิชา ประกอบไปด้วย เนื้อหา ใบงาน การทดลอง แบบฝึกหัด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็น 10 หน่วย และใบงานการทดลองจำนวน 8 ใบงาน คือ 1. วงจรใช้งานของไดโอด 2. การไบแอสซีเนอร์ไดโอดและวงจรใช้งาน 3. ทรานซิสเตอร์และการควบคุมการทำงาน 4. วงจรใช้งานทรานซิสเตอร์ 5. เฟต 6. วงจรใช้งานเฟต 7. อุปกรณ์ไทรสเตอร์และ 8. การใช้งานอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร รหัส 20105-2005 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการทดสอบพื้นฐานความรู้ จากจำนวน 67 คน และแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง จำนวน 36 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 31 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร โดยการให้ผู้เชี่ยวชาญสังเกตการสาธิตการใช้งานแล้วทำแบบประเมินคุณภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างชุดฝึก ด้านวงจรและอุปกรณ์ประกอบการฝึก และด้านการนำชุดฝึกไปใช้งาน ได้ค่าเฉลี่ยของแบบประเมินคุณภาพเท่ากับ 4.77 เท่ากับ คุณภาพดีมาก
2. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าระหว่างเรียนหรือแบบฝึกหัด การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นการนำผลของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมารวมกันคำนวณหาความตรงเชิงเนื้อหา คำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับคำถามที่สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบให้

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) ซึ่งผลการตรวจสอบได้สัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.98

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งรายวิชา 10 หน่วย จำนวน 110 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเท่ากับ 0.80–1.00 ค่าความยากง่ายเท่ากับ 0.35–0.75 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.20–0.50 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมคะแนนผลการทดสอบหลังเรียน

4. แบบทดสอบหลังเรียนภาคปฏิบัติ สร้างแบบประเมินผลภาคปฏิบัติ โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้แต่ละบทเรียน ทั้งหมด 8 ใบงานการทดลอง การให้คะแนนภาคปฏิบัติโดยการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

10 คะแนน ผลการปฏิบัติงานใช้งานได้ดี

0 คะแนน ไม่มีผลการปฏิบัติงานใช้งานไม่ได้

การหาคุณภาพของแบบทดสอบภาคปฏิบัติผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความสอดคล้องของวัตถุประสงค์การเรียนรู้กับให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณานำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ทดสอบพื้นฐานความรู้ก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับการวิเคราะห์ผลทดสอบพื้นฐานความรู้ของทั้งสองกลุ่ม ด้วยค่า t-test (Independent) ผลปรากฏว่าพื้นฐานความรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่าง

2. ดำเนินการทดลอง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- กลุ่มควบคุม (Control Group) ผู้วิจัยสอนนักเรียนด้วยวิธีการสอนปกติ โดยกลุ่มควบคุมเรียนภาคทฤษฎีเหมือนกับกลุ่มทดลอง การฝึกปฏิบัติใบงานปกติโดยไม่ใช้ชุดฝึก เมื่อจบเนื้อหาทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

- กลุ่มทดลอง (Experimental Group) ผู้วิจัยสอนนักเรียนด้วยชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร เมื่อจบเนื้อหา ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

3. วิเคราะห์ผล หาค่าความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยค่า t-test (Independent) จากคะแนนแบบฝึกหัด ใบงานและวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ให้กลุ่มทดลอง (กลุ่มตัวอย่าง) ในระหว่างเรียนได้ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อประเมินความก้าวหน้าระหว่างเรียน และเก็บรวบรวมคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด และใบงานในภาคปฏิบัติ นำคะแนนจากการทำแบบฝึกหัด และใบงาน ไปหาค่า E_1 เมื่อจบเนื้อหาทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นำผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาหาค่า E_2

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test dependent) โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์หาคุณภาพของชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านโครงสร้างชุดฝึก	4.73	1.82	มากที่สุด
2. ด้านวงจรและอุปกรณ์ประกอบการฝึก	4.78	1.86	มากที่สุด
3. ด้านการนำชุดฝึกไปใช้งาน	4.80	2.15	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.77	1.94	มากที่สุด

จากตารางผลการประเมินคุณภาพของชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรโดยผู้เชี่ยวชาญครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างชุดฝึก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.73 ด้านวงจรและอุปกรณ์ประกอบการฝึก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.78 และด้านการนำชุดฝึกไปใช้งาน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.77

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และแบบทดสอบภาคปฏิบัติ (E_1) และ (E_2)

แบบฝึกหัด	N	ΣX	A	E_1
ทฤษฎีและปฏิบัติ	36	23662	799	82.26
แบบทดสอบ		ΣF	B	E_2
ทฤษฎีและปฏิบัติ		27799	910	84.86

จากตารางที่ 2 ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน ทำแบบฝึกหัดได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 82.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80

ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 82.79 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 ซึ่งพบว่าการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 82.26/84.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตาราง 3 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้

นักเรียน	n	คะแนน	$\bar{X}$	ค่าความต่างเฉลี่ย	t	sig.
กลุ่มที่ 1	36	110	39.06	1.17	1.192*	0.049
กลุ่มที่ 2	31	110	37.89			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 1.192$)

จากตารางค่า t ที่ $df = 65$, $\alpha = 0.05$ เท่ากับ 1.706 (One tailed test) แต่ค่า t ที่คำนวณได้เท่ากับ 1.192 น้อยกว่าค่า t จากตาราง ($1.192 < 1.706$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้ เรื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรไม่แตกต่างกัน จึงสามารถเลือกนักเรียนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเป็นกลุ่มทดลองได้

ตาราง 4 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

นักเรียน	n	คะแนน	$\bar{X}$	ค่าความต่างเฉลี่ย	t	sig.
กลุ่มทดลอง	36	100	82.79	10.85	6.005*	0.00
กลุ่มควบคุม	31	100	71.94			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($df = 65$, $\alpha = 0.05$, $t = 1.706$)

วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลอง (กลุ่มเรียนด้วยชุดฝึก) และกลุ่มควบคุม (กลุ่มที่เรียนโดยวิธีการสอนปกติ) ผลปรากฏดังนี้ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองเท่ากับ 82.79 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมเท่ากับ 71.94 คะแนน นำมาหาค่าสถิติโดยใช้ t -test (independent) จากตารางค่า t ที่ $df = 65$, $\alpha = 0.05$ เท่ากับ 1.706 (One tailed test) ค่า t ที่คำนวณได้เท่ากับ 6.005 มากกว่าค่า t จากตาราง ($6.005 > 1.706$) แสดงว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบหลังเรียนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร สูงกว่ากลุ่มผู้เรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการหาคุณภาพของชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโครงสร้างชุดฝึก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.73 ด้านวงจรและอุปกรณ์ประกอบการฝึก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.78 และด้านการนำชุดฝึกไปใช้งาน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.81 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 3.50

2. จากการนำชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและใบงาน ร้อยละ 82.26 มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 84.86

แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.26/84.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการพัฒนาชุดฝึกวิชาอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร (20105-2005) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขางานอิเล็กทรอนิกส์ แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ สามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการหาคุณภาพของชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโครงสร้างชุดฝึก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.73 ด้านวงจรและอุปกรณ์ประกอบการฝึก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.78 และด้านการนำชุดฝึกไปใช้งาน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.81 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 3.50 แสดงว่าชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรมีคุณภาพจริง หมายความว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่มีต่อชุดฝึกที่อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เพราะชุดฝึกที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการกลั่นกรอง การวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา แสดงให้เห็นว่า ชุดฝึกที่ผู้รายงานสร้างขึ้นเหมาะสมที่จะใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอน ให้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับเฉลิมศักดิ์ ด่วงงาม และคณะ (2559) ทำการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร สาขางานยานยนต์โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย เป็นนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 56 คน ผลการวิจัยพบว่าชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 72.22 : 80.46 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์ สูงกว่าผู้เรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. จากการนำชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดและใบงาน ร้อยละ 82.26 มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ร้อยละ 84.86 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.26/84.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะชุดฝึกที่สร้างขึ้นนั้น มีความสะดวกในการปฏิบัติงาน ใบงานการทดลองบอกขั้นตอนในการทดลองงาน มีเครื่องมืออุปกรณ์พร้อมมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียนเป็นอย่างมากทำให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ชุดฝึกเป็นไปด้วยดี ใช้เวลาในการเตรียมการสอนน้อย ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิระวี กลมกลาง (2558) ทำการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น เรื่องภาพฉาย สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนแบบ วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.67/84.11 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนโดยใช้ชุดฝึกสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังการเรียนของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจร ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิวพงศ์ ถนอมถิ่น (2559) ได้ศึกษาทำการวิจัยการพัฒนาชุดฝึกวงจรไฟฟ้าและวงจรน้ำยาของเครื่องปรับอากาศสำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.2) จำนวน 20 คน ผลการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้ชุดฝึกวงจรไฟฟ้าและวงจรน้ำยาของเครื่องปรับอากาศ ที่พัฒนาขึ้นนั้นนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้ชุดฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ประสิทธิภาพของชุดฝึกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และวงจรจะสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่ได้ขึ้นอยู่กับชุดฝึกเพียงอย่างเดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับตัวผู้สอนด้วย ดังนั้นในกรณีที่ครูผู้สอนนำชุดฝึกไปใช้จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในรายละเอียดของเนื้อหา รวมทั้งวิธีการใช้ชุดฝึกเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ผู้สอนควรเตรียมสื่อการสอนประกอบเพิ่มเติม เช่น การจัดทำสื่อนำเสนอข้อมูลด้วยโปรแกรม PowerPoint สื่อแอนิเมชัน จำลองการทำงานของวงจรต่างๆ เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น โดยการใช้สื่อในแต่ละครั้งจะต้องสัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะสอน
3. การเรียนการสอนภาคปฏิบัติผู้สอนจะต้องทำการสาธิตเบื้องต้นก่อนลงปฏิบัติงาน และต้องวางแผนการใช้ระยะเวลาให้นักเรียนได้ฝึกทักษะจากใบงานให้เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ และเกิดทักษะจากการฝึกตามใบงานมากที่สุด ในขณะที่นักเรียนกำลังฝึก ครูผู้สอนควรทำหน้าที่ตรวจปรับความรู้และทักษะของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. (2561). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2561**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จารุวัฒน์ มณีศรี.(2552). **การพัฒนาชุดฝึกการติดตั้งจานรับสัญญาณดาวเทียม วิทยาระบบสื่อสารดาวเทียม** ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ปรินญานิพนธ์ คอ.ม.(วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เฉลิมศักดิ์ ดั่งงาม และคณะ.(2559). **การพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติการต่อวงจรระบบสัญญาณไฟฟ้ารถยนต์สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตร สาขางานยานยนต์ [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์]**. วารสารครูศาสตร์อุตสาหกรรม.15(1).44-50.
- ณัฐพงศ์ แก้ววงศ์. (2553). **การพัฒนาชุดฝึกวงจรเครื่องเสียง วิชาเครื่องเสียงตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)** สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ปรินญานิพนธ์ คอ.ม.(วิศวกรรมไฟฟ้าสื่อสาร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,

- รุจิระวี กลมกลาง. (2558). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น เรื่องภาพฉายสำหรับ
นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ปรินูญานิพนธ์ คอ.ม.(หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศิวพงศ์ ถนอมถิ่น.(2559). การพัฒนาชุดฝึกวงจรไฟฟ้าและวงจรน้ำยาของเครื่องปรับอากาศ. ปรินูญานิพนธ์
ค.อ.บ.(วิศวกรรมไฟฟ้า). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

NBUE0076: การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาการเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105-2107

THE DEVELOPMENT AND EFFICIENCY EVALUATION OF TRAINING PACKAGE ON ELECTRONICS DRAWING WITH COMPUTER (CODE 2105 - 2107)

ธชณัฐ ผ่องโต¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพชุดการสอนวิชาการเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105-2107 2) เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอน 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีของผู้เรียนก่อนและหลังใช้ชุดการสอน 4) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 106 คน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย Z-test และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนที่สร้างขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพชุดการสอนภาคทฤษฎี มีค่า 83.89/82.94 ประสิทธิภาพชุดการสอนภาคปฏิบัติ 84.45 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้ชุดการสอนสูงกว่าก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอน ($\bar{X}=4.75$, S.D. = .431) อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดการสอน, การสร้างและหาประสิทธิภาพ

Abstract

This research aimed to 1) create training package on “Electronics Drawing with Computer” (code 2105-2107) 2) evaluate the quality and efficiency of training package 3) compare the theoretical learning achievement of the pre-test and post-test scores 4) study students’ satisfaction towards the purposive samplings of the training package by using a sample of 106 people. The statistics were Percentage, Mean and Standard Deviation which found that 1) the training package was the highest level 2) the efficiency value of theoretical training package was 83.89/82.94, the efficiency value of practical training package was 84.45 which was higher than fixed criteria 80/80 3) the post-test scores of students’ learning achievement were higher than the pre-test ones with the statistical significance at .01 5) the students’ satisfaction towards the instruction package was the highest level ($\bar{X}=4.75$, S.D. = .431)

Keywords: Instruction Package The Development and Efficiency Evaluation

บทนำ

การอาชีวศึกษาถือเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญในการผลิตบุคลากรในระดับปฏิบัติการ ให้กับระบบเศรษฐกิจ อาชีวศึกษาจึงต้องปรับตัวให้ตรงกับความต้องการของภาคการผลิต และภาคบริการพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติงานจริง ตามเจตนารมณ์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนว การจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ หลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 มีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ มีทักษะ และมีประสบการณ์ในงานอาชีพ สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ในงานอาชีพไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

จากการศึกษาและประสบการณ์ของผู้รายงานในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแผนกวิชาช่าง อิเล็กทรอนิกส์ ของรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ที่ผ่านมาพบว่าการเรียนการสอน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งครูผู้สอนไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ได้ เพราะสาเหตุของปัญหามีหลายประการดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานด้านความรู้

2. สื่อการเรียนการสอนมีไม่เพียงพอ รายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ที่ ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับชั้นปีที่ 2 โดยเอกสาร และตำราประกอบการเรียนการสอน ต่างๆ ที่ผู้เรียนและครูผู้สอนจำเป็นต้องทำการศึกษาค้นคว้า ไม่เพียงพอทำให้ผู้เรียนเรียนได้ช้า ไม่ครบหลักสูตรที่กำหนด และครูผู้สอนต้องเสียเวลาในการเตรียมการเรียนการสอน ในแต่ละเรื่องมากขึ้น นอกจากนี้เอกสาร ตำราที่มีอยู่ไม่ ครบคลุมเนื้อหาหลักสูตร

3. ความแตกต่างด้านความรู้ ความสามารถ และด้านประสบการณ์ของครูผู้สอน

ฟาฏินา วงศ์เลขา (2550) กล่าวว่า แม้ว่าปัจจุบันอินเทอร์เน็ตหรือสื่อด้านเทคโนโลยีอื่นๆ ได้เข้ามา มี อิทธิพลต่อการอ่านของเด็กและเยาวชนเพียงใดก็ตาม แต่ชุดการสอน เอกสาร ตำรา หนังสือ ยังคงเป็นอีกสื่อหนึ่งที่ สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เรียน ได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งเป็นสื่อที่มีความคงทนถาวร ต้องการอ่านซ้ำเมื่อไรสักก็ครั้งก็ สามารถกระทำได้

พิมพ์พร แก้วเครือ (2554) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพช่วยในการแก้ไขปัญหาทางด้าน เอกสาร คือ ชุดการสอน เอกสารตำรา หนังสือ สื่อชนิดนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งและถือเป็นสื่อหลักชนิดหนึ่งที่มี บทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน โดยชุดการสอน เอกสารตำรา หนังสือ เป็นสิ่งสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม เพราะชุดการสอน เอกสารตำรา หนังสือ ที่มีคุณภาพ มีเนื้อหาสาระถูกต้องครบถ้วนเหมาะสมกับความสามารถและ วัยของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ บรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนดไว้

ในฐานะที่ผู้รายงานเป็นผู้รับผิดชอบต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย คอมพิวเตอร์ รหัส 2105-2107 จึงสร้างชุดการสอนขึ้นมาเพื่อเป็นสื่อที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นประโยชน์ ในการช่วยแก้ไขปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชานี้ และอาจเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมให้ผู้สนใจ ได้ ทำการศึกษาและสร้างชุดการสอนในรายวิชาอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาคุณภาพชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาคทฤษฎีของผู้เรียนระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107
4. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107

สมมติฐานในการวิจัย

1. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 3.50
2. ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพภาคทฤษฎีตามเกณฑ์ 80/80 และมีประสิทธิภาพภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 80
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105-2107 หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดการสอน อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยรวมไม่ต่ำกว่า 3.50

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากผลการวิจัย

1. การเรียนการสอนโดยการใช้ชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัสวิชา 2015-2107 ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีพื้นฐานความรู้เพียงพอในการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างต่อเนื่อง จึงสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา ของหลักสูตรช่วยในการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน
2. ครูผู้สอนได้แนวทางในการจัดทำชุดการสอนที่มีคุณภาพ สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุด การเรียนการสอนรายวิชาอื่นๆ ให้มีคุณภาพต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อหาคุณภาพ ประสิทธิภาพ หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และระดับความพึงพอใจของผู้เรียน ของชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. ระยะเวลา ระหว่างภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เดือนพฤษภาคม 2562-ตุลาคม พ.ศ.2562

3. ด้านเนื้อหาวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ที่สร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดเนื้อหาวิชา ประกอบไปด้วย เนื้อหา ใบบาง การทดลอง แบบฝึกหัด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็น 10 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยที่ 2 โปรแกรม Microsoft Visio 2016

หน่วยที่ 3 Template Categories

หน่วยที่ 4 Basic Electrical Template

หน่วยที่ 5 Circuits and Logic Template

หน่วยที่ 6 โปรแกรม Proteus 8 Professional

หน่วยที่ 7 เขียนแบบวงจรอิเล็กทรอนิกส์ (Schematic Circuit) ด้วย โปรแกรม Proteus 8

Professional

หน่วยที่ 8 เทคนิคจำลองการทำงานวงจรอิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรม Proteus 8 Professional

หน่วยที่ 9 เขียนแบบวงจรพิมพ์ (Print Circuit Board)

หน่วยที่ 10 การสร้างแผ่นพิมพ์ (Print Circuit Board)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพชุดการสอน โดยทดสอบความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน
2. แบบทดสอบที่วัดความก้าวหน้าภาคทฤษฎี ระหว่างเรียนหรือใบบาง (แบบฝึกหัด) เป็นแบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน
3. แบบทดสอบที่วัดความก้าวหน้าระหว่างเรียนหรือแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมคะแนนผลการทดสอบก่อนเรียนและผลคะแนนการทดสอบหลังเรียนครบหัวข้อ/งาน (ทั้งรายวิชา)
5. แผนการสอนทั้ง 10 หน่วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105-2107 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา จากประชากรทั้งหมด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 106 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ย (Z-test) โดยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการทดลองใช้ชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105 -2107 แบ่งออกได้ดังนี้

ด้าน	($\bar{X}$)	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านส่วนนำ/ส่วนหน้า	4.56	.671	มากที่สุด
2. ด้านส่วนเนื้อหา	4.53	.681	มากที่สุด
3 ด้านส่วนหลัง/ส่วนท้าย	4.72	.671	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	.674	มากที่สุด

ผลการหาคุณภาพของชุดการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่วนนำ/ส่วนหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.56, S.D. = 0.671) ด้านส่วนเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.53, S.D. = 0.681) และด้านส่วนนำ/ส่วนหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.72, S.D. = 0.671)

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2105 - 2107ภาคทฤษฎี

ผลการทำใบงาน (แบบฝึกหัด) ระหว่างเรียน (E_1)

รายการ	N	SX	A	E_1
คะแนนแบบฝึกหัด	106	32860	180	83.11

ผลปรากฏว่าผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 106 คน ทำใบงาน (แบบฝึกหัด) ค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 83.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบ (E_2)

รายการ	N	Sy	B	E_2
คะแนนแบบทดสอบ	106	2533	30	80.41

ผลปรากฏว่าผู้เรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 106 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

จากทั้งสองตารางพบว่า การเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.11/80.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ภาคปฏิบัติ

รายการ	N	คะแนน	ร้อยละ
คะแนนแบบประเมินผลการปฏิบัติงาน	106	4209	80.15

ผลปรากฏว่า ผู้เรียนจำนวน 106 คน ทำแบบประเมินผลภาคปฏิบัติ คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107

คะแนน	N	ร้อยละ	ค่าแตกต่าง	ΣD	ΣD^2	Z
ก่อนเรียน (T1)	106	26.40	61.43	6476	402150	24.429*
หลังเรียน (T2)	106	87.83				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน จากการคำนวณมีค่า Z เท่ากับ 24.429 ส่วนค่า Z เท่ากับ 2.165 (One tailed test) ค่า Z จากการคำนวณ มีค่าสูงกว่าค่า Z จากตาราง (24.429 > 2.165) ดังนั้นจึงแปลผล ได้ว่า ผลจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107

ด้าน	$(\bar{X})$	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา	4.56	.574	พึงพอใจมากที่สุด
2. ด้านสื่อการสอน	4.59	.557	พึงพอใจมากที่สุด
3. ด้านประโยชน์ของชุดการสอน	4.59	.582	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.58	.434	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนโดยการใช้ชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.58, S.D. = 0.434) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56, S.D. = 0.574) ด้านสื่อการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.59, S.D. = 0.557) และด้านประโยชน์ของชุดการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59, S.D. = 0.582)

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการหาคุณภาพของชุดการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่วนนำ/ส่วนหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.56, S.D. = 0.671) ด้านส่วนเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.53, S.D. = 0.681) และด้านส่วนนำ/ส่วนหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.72, S.D. = 0.671) แสดงว่าชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 มีคุณภาพจริง
2. ผลการหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.11/80.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
3. จากการนำชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ใช้ในการเรียนการสอน พบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยภาคปฏิบัติจากการทำใบประเมินผลภาคปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ 80.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80
4. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
5. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนมีต่อการสอน โดยใช้ชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 4.58 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 3.50

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเพื่อหาประสิทธิภาพชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการหาคุณภาพของชุดการสอนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านส่วนนำ/ส่วนหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.56, S.D. = 0.671) ด้านส่วนเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.53, S.D. = 0.681) และด้านส่วนนำ/ส่วนหน้าอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.72, S.D. = 0.671) แสดงว่าชุดการสอนวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 มีคุณภาพจริง หมายความว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่มีต่อชุดการสอนที่อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทั้งนี้เพราะชุดการสอนที่สร้างขึ้นผ่านกระบวนการกลั่นกรอง การวิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา แสดงให้เห็นว่า ชุดการสอนที่ผู้รายงานสร้างขึ้นเหมาะสมที่จะใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ให้ดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้เป็นอย่างดีและมีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับ นูรช บาซอ (2550 : บทคัดย่อ) ชุดการสอนรายวิชาชีววิทยาเรื่องการลำเลียงสารในร่างกายสำหรับนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 73 คน ผลวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนวิชาชีววิทยา เรื่องการลำเลียงสารในร่างกายที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ $E_1 : E_2$ คือ 80.98 : 80.87 2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนชุดการสอนวิชาชีววิทยา เรื่องการลำเลียงสารในร่างกายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูง

กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมและรายรายด้าน คือ ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อ และด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก

2. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.11/80.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ที่ 80/80 และประสิทธิภาพของชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัสวิชา 2015-2107 ในภาคปฏิบัติที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ไม่น้อยกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ทั้งนี้ เพราะชุดการสอนนั้น มีการจัดทำอย่างมีระบบและขั้นตอนผ่านการตรวจสอบและได้คำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ สำหรับค่าประสิทธิภาพตัวแรก เป็นคะแนนที่ได้จากการทำใบงาน (แบบฝึกหัด) ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้เพราะในการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนที่มีสื่อสนับสนุน มีการใส่สื่อเน้นในรูปตรงจุดต่าง ๆ ที่สำคัญจึงมีส่วนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและสนใจเรียน ในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนของผู้เรียนได้จัด ให้มีการทำใบงาน (แบบฝึกหัด) จึงเป็นแรงเสริมอันหนึ่ง และมีการเฉลยใบงาน (แบบฝึกหัด) จึงทำให้ผู้เรียนรู้คำตอบ ทำให้ผู้เรียนทราบผลความก้าวหน้าทางการเรียน พร้อมทั้งได้ตอบข้อซักถามของผู้เรียน ที่สงสัยและไม่เข้าใจทำให้ผู้เรียนเกิดแนวคิด มีความกระตือรือร้น ในการเรียนในเนื้อหาต่อไป ส่งผลให้ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 80 สำหรับประสิทธิภาพตัวหลังที่ได้จากการทดสอบหลังการเรียนทั้งรายวิชามีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้ เนื่องจากแบบทดสอบที่ได้ออกแบบทดสอบตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม โดยผู้เรียนจะทราบจุดประสงค์ในการเรียนทุกสัปดาห์ และเนื้อหาวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ นั้นในการเรียนจะเป็นการเรียนที่ทำซ้ำ ๆ โดยเป็นพื้นฐานของการเรียน จึงส่งผลให้ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพที่ 80

สำหรับค่าประสิทธิภาพภาคปฏิบัติ เป็นคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินผลภาคปฏิบัติ ซึ่งมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้เพราะในการเรียนการสอนด้วยชุดการสอนที่มีสื่อสนับสนุน มีเนื้อหาขั้นตอนการปฏิบัติงานตามใบสั่งงาน มีการแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติตามใบสั่งงาน ใบตรวจงานใบประเมินผลภาคปฏิบัติมีการตรวจสอบการปฏิบัติงาน จึงทำให้ผู้เรียนรู้ผลการปฏิบัติงานโดยมีครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพ ที่ค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับ จักรพงษ์ จันทรฝ่าย (2558 : บทคัดย่อ) เรื่องการ สร้างและหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอน วิชา งานเครื่องยนต์เล็ก (2101-2103) เป็นผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเครื่องกล ชั้นปีที่ 2 1) ประสิทธิภาพของ เอกสารประกอบการสอน ระหว่างกระบวนการ (E_1) มีค่าเท่ากับ 81.93 และประสิทธิภาพของภาคทฤษฎี หลังกระบวนการ (E_2) มีค่าเท่ากับ 80.87 ดังนั้น ประสิทธิภาพทฤษฎีมีค่า ($E_1/E_2 = 81.93/80.87$) แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอนนั้น สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการสอน ภาคปฏิบัติ มีค่าร้อยละ 84.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายหลังใช้ชุดการสอน วิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในชุดการสอน มีใบความรู้ ใบแบบฝึกหัด สื่อการเรียนการสอนในแต่ละหน่วย มีเครื่องมืออุปกรณ์การสอนพร้อม จึงทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สอดคล้องกับ จารุวัฒน์ มณีศรี (2552 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวงจรไฟฟ้ากระแสตรง รหัสวิชา 2104-2202 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 คน จากผลการวิจัย พบว่า คุณภาพของเอกสารประกอบการสอน จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ โดยรวมมีคุณภาพอยู่

ในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย 4.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนรายวิชาเขียนแบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วยคอมพิวเตอร์ รหัส 2015-2107 พบว่า โดยรวมทุกด้านผู้เรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.58, S.D. = 0.434) สูงกว่าเกณฑ์ 3.50 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะชุดการสอนที่สร้างขึ้น ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง การวิเคราะห์ หลักสูตร จุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินและตรวจสอบ แสดงให้เห็นว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นเหมาะสมที่จะใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนเป็นอย่างดีและมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีชา การัก (2555: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชางานฝึกฝีมือ (2100-1004) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 (ปวช.1) ปีการศึกษา1/2555 แผนกวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง ผลการศึกษพบว่าและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการสอนโดยใช้ชุดการสอนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.381$), (S.D.=0.591)

ข้อเสนอแนะ

1. ประสิทธิภาพชุดการสอนจะสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไม่ได้ขึ้นอยู่กับชุดการสอนเพียงอย่างเดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอนด้วย ดังนั้นในกรณีที่ครูผู้สอนนำชุดการสอนไปใช้ต้องทำการศึกษาและทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะต้องทำการสอน เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด
2. ผู้สอนควรที่จะทำการวางแผนในการจัดการเรียนรู้ และเตรียมสื่อการสอนเพิ่มเติม เช่น การจัดทำสื่อที่เป็นของจริงหรือแบบจำลอง ทำชุดสาธิต ทำชุดสื่อแอนิเมชัน เป็นต้น
3. การเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ผู้สอนจะต้องดำเนินการการสอนความรู้ทางทฤษฎีเบื้องต้นก่อนลงปฏิบัติงาน และต้องวางแผนการใช้ระยะเวลาให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะจากใบสั่งงาน ใบเนื้อหา ใบประเมินผลภาคปฏิบัติ ให้เหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และความเข้าใจ

เอกสารอ้างอิง

- กรมอาชีวศึกษา. (2556). **หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2556**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรพงษ์ จันทรฝ่าย. (2558). **การสร้างและหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการสอน วิชา งานเครื่องยนต์เล็ก (2101-2103) เป็นผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาเครื่องกล ชั้นปีที่ 2.วิทยาลัยเทคนิคอุทัยธานี.**
- จารุวัฒน์ มณีศรี. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสตรง รหัสวิชา 2104-2202 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 1 ที่สอนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน. วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา.**
- นุรอ บาซอ. (2550). **ชุดการสอนรายวิชาชีววิทยาเรื่องการลำเลียงสารในร่างกายสำหรับนักเรียนช่วงชั้นปีที่ 4.**
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีชา การัก. (2555). **วิจัยเรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพชุดการสอนวิชางานฝึกฝีมือ (2100-1004) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1.**
- พิมพ์พร แก้วเครือ. (2554). **สื่อการเรียนการสอน**. [เว็บไซต์] สืบค้นจาก <http://sps.lpru.ac.th/>.

NBUE0077: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

THE DEVELOPMENT OF SHORT-COURSE VOCATIONAL TRAINING ON CREATION SIRAPORN FOR MATHAYOMSUKSA 3 STUDENTS

ธานิสรา สมัยวิจิตรกร¹ เบญจรัตน์ ราชขวาง²

¹ นักศึกษาศาสาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อหาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อน และหลังการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนประชาธาติวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน ได้แก่ห้อง ม.3/2 จำนวนนักเรียน 30 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ใช้วิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ และ 3) แบบประเมินผลงานการประดิษฐ์ศิริภรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติที่ใช้พารามิเตอร์ Parametric โดยใช้สูตร t-test (Dependent Sample)

ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.10/86.43 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.10 และ 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิริภรณ์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การประดิษฐ์ศิริภรณ์

Abstract

The objectives of this research were: 1) to examine the efficiency on creating of Siraporn; head ornaments; 2) to study the learning achievement ,and 3) to compare the students' learning achievement in Mathayomsuksa 3 between the pre-test and the post-test through the short- course vocational training on creating of Siraporn. The research sample was 30 students in Mathayomsuksa 3 from Chumchon Prachathipat Wittayakarn School; Pathunthani Province. The data was collected by Simple Random

Sampling; used a draw lots method; the classroom was a random unit. The research instruments included; 1) the curriculum of the short-course vocational training on creating of Siraporn; 2) lesson management plans on creating of Siraporn, and 3) the evaluation on creating of Siraporn. The data was analyzed by Percentage, Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (S.D.), and Parametric by t-test (Dependent Sample).

The results found that 1) the short course vocational training on creating of Siraporn for Mathayomsuksa 3 had the efficiency of $E_1/E_2 = 81.10/86.43$ 2) the students' learning achievement through the short-course vocational training on creating of Siraporn was in the excellent level at 82.10 percent, and 3) the students' learning through the short-course vocational training on creating of Siraporn in the post- test was higher than the pre-test; statistically significant at the .05 level .

Keywords: Short-course vocational training, the efficiency of short-course vocational training, the students' learning achievement, creating of siraporn

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ การจัดการศึกษาตามหลักสูตรมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก และในความเป็นพลเมืองของโลกมีความรู้ และทักษะพื้นฐาน โดยมีจุดหมายเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ตามมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผูกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ และการประยุกต์ความรู้มาใช้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดังนั้น กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะวิชานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นวิชาที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งสามารถออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจ ความสำคัญบทบาทของนาฏศิลป์ และละครในชีวิตประจำวัน อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กรมวิชาการ. 2543:5-12)

ศิวภรณ์หรือเครื่องประดับศีรษะ มาจากคำว่า “ศีรษะ” และ “อาภรณ์” หมายความว่า เครื่องประดับสำหรับใช้สวมใส่ศีรษะ เช่น ขฎา มงกุฎ ซึ่งเป็นชื่อเรียกเครื่องประดับศีรษะละครตัวพระและตัวนางที่มีวิวัฒนาการมาจากการโพกผ้าของพวกขมิล ขฎาที่ใช้ในการแสดงละครในปัจจุบัน ช่วงผู้ชำนาญงานมักจะนิยมทำเป็นแบบมีเกี้ยว 2 ชั้น มีกรอบหน้า กรอบเขี้ยว ติดดอกไม้ ทัดดอกไม้ร้านประดับตามชั้นเชิงบาตร ซึ่งลักษณะของขฎานี้ เป็นการจำลองรูปแบบมาจากพระขฎาของพระมหากษัตริย์ในสมัยรัตนโกสินทร์ นอกจากขฎามงกุฎแล้ว ยังมีขฎายอดชัยที่เป็นขฎา มียอดแหลมตรง มีลูกแก้ว 2 ชั้นประดับ เป็นขฎาที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในการแสดงละครและละคร ซึ่งที่มาของขฎายอดชัยนั้น สันนิษฐานว่าเป็นการสร้างเลียนแบบพระขฎายอดชัยที่เป็นเครื่องทรงต้นในรูปแบบและ

ทรวดทรง มีความแตกต่างกันที่วัสดุและรายละเอียดในการตกแต่งเท่านั้น รัตเกล้ายอด รัตเกล้าเปลว กรอบพัคตร์หรือ กระบังหน้า บันจูเหรีจ หรือแม้แต่หัวโขน ก็จัดอยู่ในประเภทเครื่องศิวาภรณ์เช่นกัน จากข้อมูลการประกอบอาชีพการทำเครื่องศิวาภรณ์ พบว่า มีประชาชนที่ประกอบอาชีพนี้อยู่เป็นจำนวนน้อย และขาดการต่อยอดในงานช่างฝีมือ คนรุ่นใหม่ไม่รู้จักการทำเครื่องศิวาภรณ์ทำให้อาชีพนี้เริ่มสูญหายไป สาเหตุมาจากเป็นอาชีพเฉพาะกลุ่ม ต้องใช้เวลาในการทำงาน ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ ความอดทน มีฝีมือ และความประณีตละเอียดอ่อน ในการทำชิ้นงานและใช้ต้นทุนสูงในการทำ ทำให้ผู้ประกอบการประสบกับภาวะการขาดทุนทุกปี ดังนั้น เครื่องประดับศิวาภรณ์ จึงเป็นเครื่องประดับชนิดหนึ่งที่กำลังจะสูญหายไป หากผู้ที่เกี่ยวข้องขาดความสนใจ และไม่สืบสานวิธีการทำให้กับคนรุ่นหลัง และกลุ่มผู้ที่ผลิตการแสดงทางนาฏศิลป์ไทยอาชีพนี้ก็อาจจะสูญหายไป (วิชาวภรณ์ แสงมณี. 2561: ออนไลน์)

การจัดการเรียนการสอน วิชานาฏศิลป์ เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ครูผู้สอนจึงควรมีการจัดทำสื่อการสอนขึ้นมาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะและสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะทางการประดิษฐ์เครื่องศิวาภรณ์ได้นั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นขึ้นมาสั้นขึ้นในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากหลักสูตรระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ มีทั้งแบบอนุรักษ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของสมัยยุคเก่าและแบบประยุกต์โดยใช้การผสมผสาน เพื่อให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการทางการเรียนรู้อย่างอิสระ และตามความสนใจ การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นทำให้ผู้เรียนมีทักษะ และเข้าใจในเนื้อหาของ การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ได้ง่ายกว่าการสอนแบบบรรยาย และทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ออกแบบ สร้างสรรค์อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มาจากวัฒนธรรมต่างๆ ใช้สำหรับเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองในท้องถิ่น และพัฒนาไปสู่ธุรกิจได้ในอนาคต ตลอดจนสามารถแนะนำความรู้ เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ให้แก่ผู้สนใจและผู้สนใจในท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้เกิดอาชีพช่างทำเครื่องศิวาภรณ์ เพิ่มมากขึ้น เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนและ อนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย เครื่องประดับศิวาภรณ์ ให้เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติของประเทศไทยสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อน และหลังการเรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70 ตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

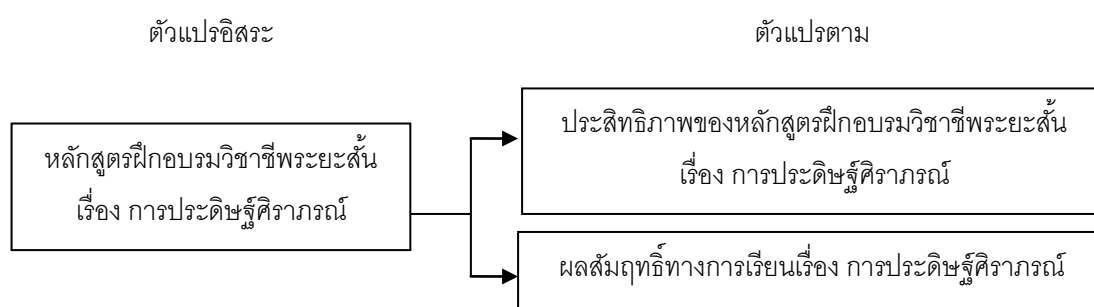
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ด้านการประดิษฐ์ศิวาภรณ์ จนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้
2. ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันมีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์ และเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันในรายวิชาอื่น ๆ ตามวิธีการที่ถูกต้องและนำไปสู่การสร้างอาชีพในอนาคต
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนกำหนดนโยบายและให้ครูผู้สอน ได้มีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันที่ใช้ในการสอนได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีกรอบแนวคิดการวิจัยตามรูปภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี จำนวนห้องเรียน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 156 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ใช้วิธีการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวาภรณ์

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์

3. แบบประเมินผลงานการประดิษฐ์จิราภรณ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าความเที่ยงตรง การหาค่าความเชื่อมั่น

3. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ ตามเกณฑ์ 80/80 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ โดยใช้สถิติที่ใช้ ทดสอบ (t-test Dependent Sample)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน (16 ชั่วโมง) โดยดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 พร้อมเก็บคะแนนระหว่างเรียน เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงทำการประเมินผลงานการประดิษฐ์จิราภรณ์ หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ประสิทธิภาพ หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ	เกณฑ์
ระหว่างเรียน	30	24.33	0.47	81.10	80
หลังเรียน	30	25.93	1.98	86.43	80
ค่าประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 81.10/86.43$					

จากตาราง 1 พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียน (E_1) เท่ากับ 24.33 คิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน (E_2) เท่ากับ 25.93 คิดเป็นร้อยละ 86.43 ดังนั้น หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพโดยมีคะแนนก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.43

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนที่ใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ได้ทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัด ปทุมธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 30 คน โดยให้นักเรียนทำใบกิจกรรมก่อนเรียน จำนวน 30 คะแนน เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้เดิมของนักเรียน แล้วจึงดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 แผน ใช้เวลา 16 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว จึงให้นักเรียนทำใบกิจกรรมหลังเรียน ฉบับเดียวกับใบกิจกรรมก่อนเรียน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์

คะแนน	เกณฑ์	ระดับ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	$\bar{X}$	S.D.
23-30	75-100	ดีมาก	29	96.67	24.72	1.16
15-22	50-74	ดี	1	3.33	22.00	-
รวม			30	100	-	-
เฉลี่ยรวม			-	82.10	24.63	1.16

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนจากการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพ ระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนรู้แล้ว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 24.63$ คิดเป็นร้อยละ 82.10)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน(Post-test) โดยใช้สถิติที่ t-test (Dependent Sample) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) โดยใช้สถิติที่ t-test (Dependent Sample)

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	30	18.16	2.66	1.6991*	.000
หลังเรียน	30	24.63	1.16		

*p < .05

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

จากการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพโดยมีคะแนนก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 86.43 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีคะแนนระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 86.43 ดังนั้น หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.10/86.43
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนก่อนเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.10
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนระหว่างเรียน (E_1) คิดเป็นร้อยละ 81.10 และคะแนนหลังเรียน (E_2) คิดเป็นร้อยละ 86.43 ดังนั้น หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.10/86.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ มาใช้ในครั้งนี้ หลักสูตรมีเนื้อหาสาระ รูปภาพที่น่าสนใจ อีกทั้งมีขั้นตอนในการประดิษฐ์อย่างชัดเจน อ่านแล้วเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามได้ง่าย อีกทั้งยังได้ส่งเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย มีการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีพร ปรีชา (2554:95-96) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบและตัดเย็บเสื้อสตรีในการประกอบอาชีพอิสระ ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบและตัดเย็บเสื้อสตรีในการประกอบอาชีพอิสระที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิภาพ 83.33/ 88.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 สรุปได้ว่าหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบและตัดเย็บเสื้อสตรีในการประกอบอาชีพอิสระที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้สามารถนำไปใช้ในฝึกอบรมแก่ผู้ที่สนใจให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อประกอบอาชีพอิสระได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดชัยวัฒน์ มลิวัดย์ (2554: 217) ได้ทำการวิจัย เรื่อง พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจากใบตอง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพุทธโกศลวิทยา จังหวัดแพร่ และแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่า E1/E2 เท่ากับ 85.85/89.18 หลังการนำหลักสูตรไปให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้แล้ว อยู่ในระดับ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.10 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบ และสังเคราะห์ข้อมูล มีการจัดทำรูปภาพและการอธิบายขั้นตอนการประดิษฐ์อย่างละเอียดทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจในเนื้อหาและวิธีการประดิษฐ์มากขึ้น รวมถึงได้มีการลงมือทำอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา เนื่องจากขั้นตอนอ่านเข้าใจง่าย และสามารถปฏิบัติตามได้ทุกขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินี มณีกุล (2551: 75) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันรายวิชาการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมือง วิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันรายวิชาการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองมีองค์ประกอบเหมาะสมในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.14 ซึ่งสามารถนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้สมรรถนะวิชาชีพของนักศึกษาที่เรียนด้วยหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันรายวิชาการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองผ่านเกณฑ์สมรรถนะวิชาชีพในระดับดีเยี่ยมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.42 คิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันรายวิชาการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยการใช้หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เรื่อง การประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีใบกิจกรรมหลังเรียนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเป็นกลุ่มและแก้ไขปัญหาด้วยตนเองโดยการปรึกษากันในกลุ่มเพื่อให้เกิดการวิเคราะห์ ก่อนลงมือปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภ เกษประสิทธิ์ (2552: 82) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาเพิ่มเติม ภูมิปัญญาท้องถิ่น นครไทย ส 40215 ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น นครไทย ก่อนและหลังใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑา พืระพัชระ; และคณะ (2547: 75) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าย้อมสีธรรมชาติสำหรับชุมชนกลุ่มทอผ้า อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ถือเป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปใช้ได้จริงเนื่องจากมีคุณสมบัติตามกำหนดไว้ในข้อตกลงเบื้องต้นของวิจัยคือการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้เข้าอบรมมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปณิดา ทิพย์หทัย; และคณะ (2552: 80) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องการประดิษฐ์ศิวารภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคุณภาพของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 นักเรียนที่เรียนโดยใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องการประดิษฐ์ศิวารภรณ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย**

1. ควรมีตัวอย่างภาพประกอบและภาพเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหัวข้อการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มความสนใจแก่ผู้เรียน
2. ควรปรับระยะเวลาในการเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมระหว่างเรียนได้อย่างเต็มที่
3. นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรมีทักษะพื้นฐานในเรื่องงานฝีมือ เพื่อขึ้นงานมีความประณีต และสวยงาม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น เรื่อง การประดิษฐ์จิราภรณ์ ให้เป็นสื่อออนไลน์ เพื่อให้ทุกคนสามารถนำไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2543). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.
- จุฑา พืชรพีระ; และคณะ. (2547). **รายงานการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผลิตภัณฑ์ หัตถกรรม ผ้าย้อมสีธรรมชาติ.** กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตโขติเวช.
- ทวีพร ปรีชา. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการออกแบบและตัดเย็บเสื้อสตรีในการประกอบอาชีพอิสระ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปณิดา ทิพย์หทัย; และคณะ. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม เรื่องการประดิษฐ์ เครื่องจิราภรณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.** พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พระปลัดชัยวัฒน์ มลิวัลย์. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง งานเอกลักษณ์ไทยจาก ใบตอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3โรงเรียนพุทธโกศัยวิทยา จังหวัดแพร่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ เขต 37.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มาลินี มณีกุล. (2551). **พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นรายวิชาการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากผ้าพื้นเมืองวิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วัลลภ เกษประสิทธิ์. (2552). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม ส 40215 ภูมิปัญญาท้องถิ่นนครไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนครไทยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก.
- จิราภรณ์ แสงมณี. (2561). **เครื่องประดับเศียรหรือจิราภรณ์.** สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.silpathai.net>.

NBUE0080: การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT ON MOVEMENT OF LIVES FOR 11th GRADE STUDENTS BY LEARNING MANAGEMENT USING MACRO MODEL WITH CONCEPT MAPPING

หทัยทิพย์ สืบศรี¹ ผศ. ดร.อภิวัฒน์ จรินทร์พันธ์²

¹ สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ประจำ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนามโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชา ชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ วิชาชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการสอน 9 คาบเรียน แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนเรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย ข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยงและอนุทินสะท้อนคิดของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ Normalized Gain <g> ในการตรวจสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย พบว่าผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ มีผลการเรียนรู้เฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อเปรียบเทียบรายบุคคล และมีผลการเรียนรู้เฉลี่ยอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) เท่ากับ 0.80

คำสำคัญ: Learning management by MACRO model แผนผังมโนคติ ผลการเรียนรู้ การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต

Abstract

This article is a part of the research called “The development of grade 11th student scientific conceptual understanding of movement of lives by using Macro model and concept mapping.” The study focuses on comparing students’ knowledge before and after the class that adopts the MACRO model with concept mapping. The sample population – selected by purposive sampling – is the 40 science – math students in Mathayom 5 (eleventh grade) in Secondary Educational Service Area Office 4 at

Kanaratbamrungpathumthani school in the first semester of the academic year 2019. Five biology lesson plans on the movement system of living organisms are taught through the research tools of MACRO curriculum model and concept mapping within nine school periods. The research is also conducted alongside pre- and post-assessment tests, fieldnotes, suggestions from mentoring teachers, and students' diaries. The information is then collected and analyzed by finding mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and Normalized Gain <g> to hypothesis testing.

As a result, the students' post-assessment test mean score is higher than the pre-assessment mean test score. Normalized Gain mean score was Medium Gain (<g> = 0.80). This indicated that the MACRO model learning with concept mapping can improve students' achievement on movement of lives

Keywords: MACRO model, Concept mapping, Learning achievement, Movement of lives

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ในวิชาวิทยาศาสตร์จึงควรเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในมิติทาง วิทยาศาสตร์อย่างถูกต้อง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ ประสบการณ์เดิมเข้ากับสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ได้ และก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ (สิริบุญญา บาลธนะ จักร. 2554) จากการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากผลการประเมินนักเรียน ไทยในโครงการ PISA (โครงการทดสอบความรู้นักเรียนอายุ 15 ปี จาก 70 ประเทศ) ในปี 2557 พบว่าเด็กไทยติด อันดับ 54 จาก 70 ประเทศ โดยทำคะแนนความรู้ด้านคณิตศาสตร์ การอ่านและวิทยาศาสตร์ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนวิชาวิทยาศาสตร์มีนักเรียนไทยเพียง 1 เปอร์เซนต์ เท่านั้นที่ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก (นวรรตน์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. 2557) เนื่องจากการสอนส่วนใหญ่เน้นการท่องจำ

วิชาชีววิทยาเป็นสาขาหนึ่งของวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต มีความหลากหลายและสามารถ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะเรียนด้วยการท่องจำ ทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย และมี เนื้อหาที่เข้าใจยาก จึงทำให้ผู้เรียนไม่สนใจเรียน และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (ทิพวรรณ สมด้ว ถาวร สุภาพ รม และสุภาพร พรไตร, 2560) ซึ่งจากผลการทดสอบระดับชาติ O – NET พบว่า ผู้เรียนมีผลการสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ กำหนดไว้โดยปัญหาดังกล่าวเกิดจากครูไม่สามารถถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ และการท่องจำไม่นำไปสู่การคิดวิเคราะห์ การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต จัดเป็นเนื้อหาในรายวิชาชีววิทยา อยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ต้องได้เรียน และยังเป็นเนื้อหาที่ยากต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจ

การเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ MACRO model เป็นรูปแบบการสอนที่ทำให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก เปลี่ยนการเรียนจากแบบรับฟังอย่างเดียว (passive) เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง (active) การตั้งคำถามเพราะเกิดข้อสงสัย เป็นจุดเริ่มต้นของ lifelong Learning นอกจากนี้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ MACRO model ยังเป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง ด้วย วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลายเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนสรุปองค์

ความรู้หรือสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยการจัดจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ในหัวข้อนั้น ๆ มีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามบริบทและหัวข้อที่กำลังเรียนรู้ และที่สำคัญนักเรียนยังได้นำเสนอข้อมูลของตนเองพร้อมทั้งเผยแพร่ ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เห็นความสำคัญของเทคโนโลยี และสามารถบูรณาการความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (ดิเรก วรรณเศียร. 2558)

การใช้แผนผังมโนคติ (Concept Mapping) เป็นเทคนิคหนึ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิด โดยสร้างแผนภูมิเชื่อมโยง อีกทั้งยังช่วยในการแก้ปัญหาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2548) จากหลายงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนคติ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น มองเห็นความสัมพันธ์ของ ความคิดรวบยอดต่าง ๆ และสามารถจดจำได้ยาวนานขึ้น สามารถช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถประมวลและเชื่อมโยงมโนคติย่อยนั้น ๆ ซึ่งอยู่ในลักษณะกระจัดกระจาย จึงช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลเหล่านั้นให้เป็นระบบระเบียบอยู่ใน รูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจและจดจำได้ง่าย

จากการศึกษาปัญหาในการเรียนรายวิชาชีววิทยาที่ผู้วิจัยเป็นผู้สำรวจ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนใช้วิธีการค้นหาความรู้หรือประสบการณ์โดยอาศัยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมีกระบวนการที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยแต่ละขั้นตอนนักเรียนจะได้ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และกระบวนการคิดวิเคราะห์ควบคู่กันไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการวิจัยนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชา ชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนและหลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ

สมมติฐานในการวิจัย

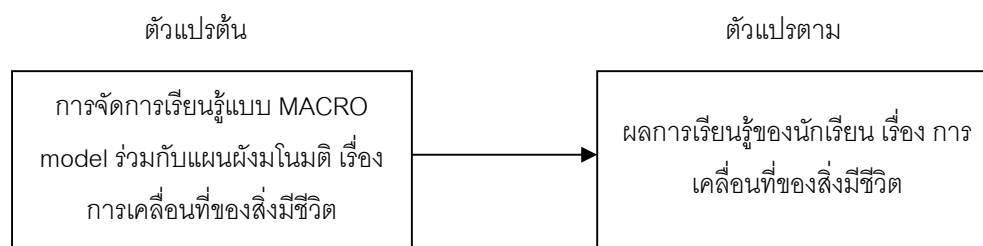
นักเรียนที่ผ่านการเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ มีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการเรียนรู้วิชา ชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์รายวิชาชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ที่สามารถนำไปใช้และเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือโรงเรียนคนละราษฎรบำรุง ปทุมธานี
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน สิงหาคม 2562 – กันยายน พ.ศ. 2562

2562

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ในวิชาชีววิทยา 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสอนในหัวข้อ การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ได้แก่ การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว การเคลื่อนที่ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และการเคลื่อนที่ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยประเภทการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ วิชาชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการสอน 9 คาบเรียน

ตาราง 1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนคติ

แผนจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนคาบเรียน
1	การเคลื่อนที่ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง 1	2
2	การเคลื่อนที่ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง 2	2
3	การเคลื่อนที่ของสัตว์มีกระดูกสันหลัง 3	2
4	การเคลื่อนที่ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง	2
5	การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียว	1
รวม		9

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลวิจัยแบบวัดผลการเรียนรู้แบบปรนัย 4 ตัวเลือก เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต จำนวน 30 ข้อ นำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และทดสอบความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ของข้อมูลโดย โดยค่าความตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC) อยู่ระหว่าง 0.70 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80

3. เครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย แบบบันทึกข้อเสนอแนะของครูพี่เลี้ยง และอนุทินสะท้อนคิดของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 148 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากห้องที่ผู้วิจัยรับผิดชอบสอนในรายวิชาชีววิทยา

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ วิชาชีววิทยา เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาในการสอน 9 คาบเรียน กับกลุ่มเป้าหมาย โดยทำการเก็บข้อมูลทั้งก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำการปฐมนิเทศเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ซึ่งแจจจุดประสงค์การเรียนรู้ เป้าหมายข้อตกลงและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนจำนวน 30 ข้อ 90 นาที
3. ดำเนินการสอนนักเรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนด้วยตัวเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 5 แผน ใช้เวลา 9 คาบเรียน คาบเรียนละ 55 นาที
4. เมื่อดำเนินการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยจะนำข้อมูลจากอนุทินสะท้อนความคิดของนักเรียนและจากการสังเกตของครูพี่เลี้ยง มาทำการวิเคราะห์หาข้อผิดพลาด หากพบว่ามีสิ่งที่ต้องปรับปรุงหรือพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป
5. ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจำนวน 30 ข้อ 90 นาที
6. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ สรุปผล และแปลผลข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน และวิเคราะห์ผลการพัฒนาการเรียนรู้ด้วย Normalized Gain <g> ตามแนวคิดของ Richard R. Hake (1998) เขียนเป็นสมการความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\langle g \rangle = \frac{(\%Post-Test) - (\%Pre-Test)}{(100\%) - (\%Pre-Test)}$$

โดยที่ $\langle g \rangle$ = ค่า Normalized Gain

% Post-test = ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ

% Pre-test = ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ

ซึ่งสามารถแบ่งระดับค่า Normalized Gain $\langle g \rangle$ ออกเป็นกลุ่มได้เป็น 3 ระดับ คือ

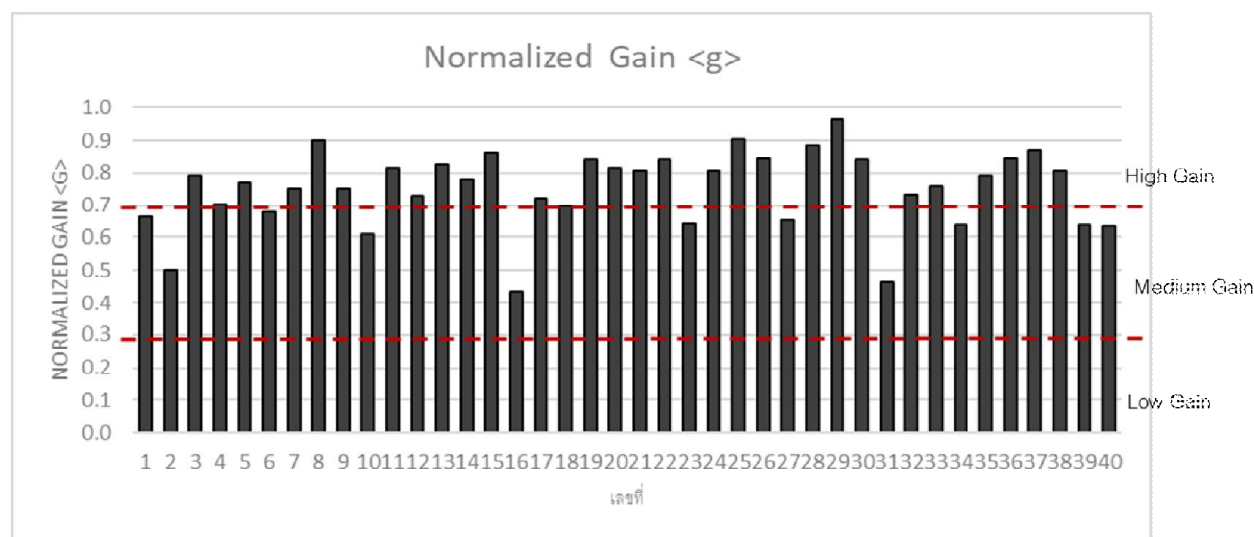
เมื่อ $\langle g \rangle$ อยู่ระหว่าง 1.0–0.7 จะอยู่ในระดับสูง “High Gain”

$\langle g \rangle$ อยู่ระหว่าง 0.7–0.3 จะอยู่ในระดับกลาง “Medium Gain”

$\langle g \rangle$ อยู่ระหว่าง 0.3–0.0 จะอยู่ในระดับต่ำ “Low Gain”

ผลการศึกษา

1. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายบุคคล

ภาพที่ 2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายบุคคล

จากภาพที่ 2 ผลการพัฒนาการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายบุคคล จากการวิเคราะห์ผลด้วย Normalized Gain $\langle g \rangle$ พบว่านักเรียนที่จัดอยู่ในระดับสูง (High Gain) มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 จัดอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และไม่พบนักเรียนที่จัดอยู่ในระดับต่ำ (Low Gain)

2. ผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายห้อง

ตาราง 2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายห้อง

% Pretest	% Posttest	Actual Gain	Maximum Possible Gain	Normalized Gain <g>
16.75	79	62.25	83.25	0.80

จากตาราง 2 ผลการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายห้อง ของนักเรียนโดยใช้รูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต พบว่า นักเรียนมีคะแนนก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 16.75 หลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 79 และจากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เฉลี่ยด้วย Normalized Gain <g> พบว่าค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนจัดอยู่ในระดับสูง (High Gain) เท่ากับ 0.80

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง การเคลื่อนที่ของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ MACRO model จำนวน 40 คน พบว่านักเรียนส่วนใหญ่จัดอยู่ในระดับสูง (High Gain) มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 จัดอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และไม่พบนักเรียนที่จัดอยู่ในระดับต่ำ (Low Gain)

อภิปรายผล

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยจึงได้นำสิ่งที่ควรปรับปรุงมาแก้ไขในวงจรถัดมาของแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model ผู้วิจัยได้นำการใช้แผนผังมโนทัศน์มาใช้ในขั้นสรุปผลเพื่อให้ นักเรียนได้สรุปองค์ความรู้ จากผลการศึกษาผลการพัฒนาการเรียนรู้เฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นรายบุคคล ด้วย Normalized Gain <g> พบว่านักเรียนที่จัดอยู่ในระดับสูง (High Gain) มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 จัดอยู่ในระดับกลาง (Medium Gain) จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 และไม่พบนักเรียนที่จัดอยู่ในระดับต่ำ (Low Gain) และจากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้เฉลี่ยด้วย Normalized Gain <g> พบว่าค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนจัดอยู่ในระดับสูง (High Gain) เท่ากับ 0.80 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model เป็นการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ความรู้โดยตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งในทุกแผนการจัดการเรียนรู้ในชั้นการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ รวมถึงสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้และจดจำได้อย่างคงทน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฟิร กิโร (2562) ศึกษาการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคงทนในการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา เรื่อง ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นอกจากนี้ยังพบว่า ดวงใจ งามศิริ นิภาพร บุญยศ และนิพล พินิจวัจนวงศ์ (2562) ศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MARCO model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนรวมเฉลี่ย

เท่ากับ 6.61 ค่า t-test เท่ากับคะแนน 5.88 นอกจากนี้ในการวิจัยผู้วิจัยยังได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำแผนผังมโนทัศน์หลังการจัดการเรียนรู้ในทุกแผน ซึ่งพบว่าการทำแผนผังมโนทัศน์ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น มองเห็นความสัมพันธ์ของ ความคิดรวบยอดต่าง ๆ และสามารถจดจำได้ยาวนานขึ้น สามารถช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Steffen Schaal, Franz X. Bogner & Raimund Girwidz. (2009) ได้ศึกษาผลจากการเรียนรู้ด้วยแผนผังมโนทัศน์โดยใช้สื่อในการช่วยสอน พบว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบนี้ประสบผลสำเร็จและผู้เรียนมีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเห็นว่า การจัดการเรียนแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนได้

ข้อเสนอแนะ

1. เมื่อพบว่านักเรียนมีมโนทัศน์ในระดับที่คลาดเคลื่อน ครูผู้สอนควรสอนซ่อมเสริม แก้ไขเปลี่ยนแปลงให้กับนักเรียนทันที หากปล่อยทิ้งเอาไว้จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ในการแบ่งกลุ่มนักเรียนอาจแบ่งตามผลการเรียนเก่ง กลาง และอ่อน
3. ควรมีการศึกษาผลความคงทนของความเข้าใจมโนทัศน์ที่เกิดขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณโครงการส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ (สควค.) ที่ให้ทุนในการสนับสนุนการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. อภิวัฒน์ จรินทร์นันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัย ขอขอบพระคุณ คุณครูสุชานาฏ สุวรรณพิบูลย์ ครูผู้ช่วยวิจัยที่ได้ให้คำแนะนำตลอดการทำวิจัย รวมทั้งนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก วรรณเศียร. (2558). MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ดวงใจ งามศิริ นิภาพร บุญยศ และนิพล พินิจวัจนวงศ์. (2562). การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบ MARCO Model ในรายวิชาการประมวลผลแบบกลุ่มเมฆ. วารสาร มจร นครน่านปริทรรศน์. 3(2): 69-80.
- ทิพวรรณ สมตัว, ถาวร สุภาพรม และสุภาพร พรไตร. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การถ่ายทอดทางพันธุกรรมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 9(1): 277-290.
- นวัรัตน์ รามสูต และบัลลังก์ โรหิตเสถียร. (2557). ประชุมเร่งรัดการยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่การประเมิน PISA. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, จาก: <http://www.moe.go.th/websm/2014/mar/073.html>.

- พิกรี กี่ไร. (2562). ศึกษาการเปรียบเทียบการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและความคงทนในการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง ด้วยการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ MACRO model ร่วมกับแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วัชรวิภา เล่าเรียนดี. (2548). **เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริธัญญา บาลธนะจักร. (2554). **การเปลี่ยนแปลงมโนคติ เรื่อง สารในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). *The action research planner 3rd edition*. Victoria: Deakin University.
- Richard R. Hake. (1998). Interactive-engagement versus traditional method: A six-thousand-student survey of mechanics test data for introductory physics courses. *American Association of Physics Teachers*. 66(1), 64-74.
- Steffen Schaal & Franz X. Bogner & Raimund Girwidz. (2009). **Concept Mapping Assessment of Media Assisted Learning in Interdisciplinary Science Education**. *Research in Science Education*, (2010), 40:339–352.

NBUE0081: การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

THE DEVELOPMENT OF LEARNING OUTCOME AND TEAMWORK SKILL BY USING FLIPPED CLASSROOM APPROACH WITH COOPERATIVE LEARNING ON PHOTOSYNTHESIS IN BIOLOGY SUBJECT OF GRADE 11TH STUDENTS

อภิษฎาภิรักษ์ วงษ์ทิพย์¹ อภิวัฒน์ จรินทร์นันต์²

¹ สาขาการสอนวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ประจำ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2. เพื่อวัดระดับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานีจำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 42 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง แบบวัดผลการเรียนรู้ และแบบประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การทดสอบ paired t-test และสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. หลังเรียนชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.12 คะแนน และ 39.67 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2. หลังเรียนชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : ผลการเรียนรู้ ทักษะการทำงานเป็นทีม การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Abstract

This article is part of a research on The Development of Learning Outcome and Teamwork Skill by Using Flipped Classroom Approach with Cooperative Learning on Photosynthesis in Biology Subject

of Grade 11th Students. The purposes of this research were to 1. compared learning outcome of students between before and after learned 2. student's teamwork skill level after learned. The sample of this study is 42 students in eleventh-grade from secondary school in Pathumthani from 1 classroom 2 students from purposive sampling. Research instruments were the lesson plan using flipped classroom approach with cooperative learning on photosynthesis, the learning outcome test and teamwork evaluation. All collected data were analyzed by comparing the difference between pre-test and post-test with paired t-test and descriptive statistics including with arithmetic mean, percentage mean, and standard deviation.

The research findings were summarized as follows:

1. After using flipped classroom approach with cooperative learning, we found that students had post-test mean scores and pre-test mean score at 26.12 and 39.67 respectively. When compared post-test mean scores and pre-test mean score found that post-test mean scores are higher than pre-test mean score at the statistically significant 0.05 level.

2. After using flipped classroom approach with cooperative learning, we found that students were rated at a good level.

Keywords: Learning outcome, teamwork skill, flipped classroom approach with cooperative learning

บทนำ

การเจริญเติบโตของคนคนหนึ่งย่อมต้องอาศัยกาลเวลาในการพัฒนาร่างกายและความคิดเพื่อให้สามารถเติบโตมาเป็นบุคคลที่สมบูรณ์และมีความสุข ซึ่งการจะสร้างคนขึ้นมาให้ได้ดีนั้นย่อมต้องอาศัยกระบวนการในการเรียนรู้ต่าง ๆ มากมาย กล่าวได้ว่าการจะสร้างคนต้องเริ่มต้นจากการศึกษา (วิทย พยัคฆโส: ออนไลน์) โดยวิธีการที่จะทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงนั้นควรเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติของผู้เรียนโดยไม่มีการบังคับ (ประสาธ เนืองเฉลิม. 2553)

จากข้างต้นทำให้เห็นว่าการศึกษานั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการสร้างคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคม ด้วยเหตุนี้ภาครัฐจึงต้องจัดการระบบการศึกษาให้เข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยเป็นไปตามกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542) สำหรับการศึกษาไทยในปัจจุบัน มีการให้ความสำคัญกับการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Students-centered approach) ตามที่ได้มีการประกาศใช้ไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545) โดยสาเหตุที่การเรียนการสอนควรมีลักษณะที่ให้ความสนใจกับนักเรียนเป็นหลักนั้นเป็นเพราะนักเรียนทุกคนมีความรู้และความสามารถที่แตกต่างกัน ดังนั้นการศึกษาที่ดีควรเป็นการสร้างรูปแบบในการเรียนที่หลากหลาย ให้สามารถพัฒนาศักยภาพตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละบุคคลให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ซึ่งวิธีการที่ช่วยให้การเรียนรู้ในรูปแบบนั้นมักเกิดขึ้นได้ด้วยการให้อาสาสมัครได้ค้นหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุนและช่วยเหลือในการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นในการให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักนั้นมีหลายวิธี ซึ่งมีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้ รูปแบบการสอน หรือกระบวนการเรียนการสอนหลายวิธี

(คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543) เช่น เทคนิคการศึกษาเป็นรายบุคคล เทคนิคการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ประกอบการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นปฏิสัมพันธ์ เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นประสบการณ์ หรือเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นต้น ซึ่งนอกจากการให้ความสำคัญในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้ว ยังมีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ขึ้นมา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการพัฒนาทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546) ซึ่งทักษะนี้เป็นหนึ่งในทักษะที่จำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21 ที่ได้มีการกำหนดไว้ใน Partnership for 21st Century Skills (P21) (Bevins, Carter, Jones, Moye and Ritz, 2012) และจากรายงานเรื่อง The Future of Jobs โดยการจัดอันดับของ World Economic Forum 2016 ได้จัดให้ทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในอันดับต้น ๆ มาอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่ปี ค.ศ. 2015-2020 เนื่องจากทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำนั้น จะกลายเป็นทักษะที่มีความต้องการมากในอนาคต แม้จะกล่าวได้ว่ามนุษย์สามารถทำงานคนเดียวได้ แต่มนุษย์ทุกคนล้วนมีขีดจำกัดในตัวเองทั้งในด้านความสามารถและความแตกต่างในด้านสติปัญญาและความถนัด เพราะฉะนั้นการทำงานเป็นทีมจะช่วยให้ผลงานออกมามีคุณภาพและมีมิติที่ครบถ้วนมากกว่าการทำงานเพียงคนเดียว (พิศนา แชมมณี. 2556) Jeff Knutson นักวางแผนทางการผลิตและกลยุทธ์ขององค์กร Commons Sense Education ได้เสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะการทำงานเป็นทีมไว้ 3 หลักการ ได้แก่ 1. ครูต้องตั้งจุดประสงค์ของงานที่มอบหมายให้นักเรียนทำ ว่าต้องการให้นักเรียนรู้อะไรบ้าง โดยที่งานดังกล่าวจะต้องเหมาะสมในการทำเป็นกลุ่ม ให้ทุกคนมีหน้าที่ในการทำงานนั้น 2. ครูต้องออกแบบวิธีการการทำงานกลุ่มไว้ล่วงหน้า เช่น ขั้นตอนในการทำให้งานสำเร็จ รูปแบบการแบ่งหน้าที่ เวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน และระเบียบในการทำงานเป็นกลุ่ม 3. ครูต้องกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของนักเรียนแต่ละคนให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนได้เห็นภาพของโลกในการทำงานที่แท้จริง (บุญชนก ธรรมวงศา. 2561)

จากบทความข้างต้น เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ตรงกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อผลประโยชน์และเกิดความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม ซึ่งการเรียนแบบร่วมมือมิใช่เป็นเพียงจัดให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม เช่น ทำรายงาน ทำกิจกรรม ประดิษฐ์หรือสร้างชิ้นงาน อภิปราย ตลอดจนปฏิบัติการทดลองแล้ว ผู้สอนทำหน้าที่สรุปความรู้ด้วยตนเองเท่านั้น แต่ผู้สอนจะต้องพยายามใช้กลยุทธ์วิธีให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการประมวลสิ่งที่มาจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ จัดระบบความรู้สรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองเป็นหลักการสำคัญ (พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์. 2544) ดังนั้นผู้สอนจึงต้องมีการเตรียมรูปแบบการสอนที่จะสามารถทำให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาพร้อมกัน และสามารถทำให้ประสิทธิภาพการเรียนนั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างมีประสิทธิภาพ แต่การจะทำให้ห้องเรียนสามารถจัดรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อก่อให้เกิดการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างทักษะการทำงานเป็นทีมให้นักเรียน เวลาในการเรียนจะต้องมีมากเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนในลักษณะนี้ ซึ่งเป็นไปได้ยากในโรงเรียนปกติ แต่หากเราทำการย้ายเนื้อหาที่นักเรียนต้องนั่งจดและฟังตามที่ครูสอนหน้าชั้นเรียนเพื่อปรับพื้นฐานความรู้ให้พร้อมก่อนทำกิจกรรมนั้น เราสามารถเปลี่ยนรูปแบบให้นำการเรียนในลักษณะนี้ไปอยู่ในรูปแบบการอัดวิดีโอแล้วอัปโหลดลงบนอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ นักเรียนสามารถศึกษามาก่อนเรียนในชั้นเรียนได้จากที่บ้าน ทำให้ลดเวลาในการบรรยายโดยครูผู้สอนเพียงคนเดียวในชั้นเรียน จึงเป็นการเพิ่มเวลาให้ส่วนการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานเป็นทีม รูปแบบการเรียนการสอนที่สลับกิจกรรมการเรียนในห้องไปเรียนที่บ้าน แล้วนำการบ้านหรืองานต่าง ๆ มาทำใน

ห้องเรียน การจัดการเรียนรู้ลักษณะนี้มีชื่อเรียกว่า ห้องเรียนกลับด้าน หรือ ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ซึ่งผลของการใช้ห้องเรียนกลับด้านพบว่าช่วยให้นักเรียนเกิดความเชื่อมโยงกับเพื่อนนักเรียนด้วยกัน กระตุ้นการเรียนรู้ สร้างทัศนคติที่นำไปสู่การเรียนรู้ และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมในการเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน และนักเรียนสามารถควบคุมจังหวะในการเรียนให้เหมาะสมต่อตนเอง ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย (Avery, Huggan, and Preston. 2018)

จากข้างต้นได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและแนวทางในการศึกษาที่เหมาะสมกับปัจจุบัน โดยผู้วิจัยสนใจรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านรวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้เป็นรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนในยุคปัจจุบันที่มีความแตกต่างและเป็นตัวของตัวเอง จึงควรมุ่งเน้นไปที่การสอนที่สนใจนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสร้างโอกาสให้เกิดการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันผ่านการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อเพิ่มโอกาสในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในชั้นเรียน นอกจากนี้นักเรียนจะเกิดประสบการณ์จากการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ทำให้สามารถจดจำความรู้ได้คงทน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มมุมมองและทัศนคติจากมุมมองที่หลากหลายของเพื่อนนักเรียน และทั้งหมดที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านรวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านรวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. เพื่อวัดระดับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนหลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านรวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

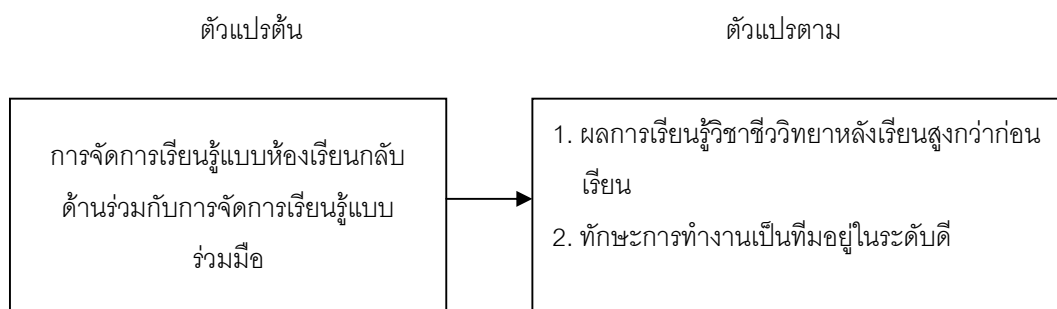
1. นักเรียนได้พัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีมจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านรวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. ผู้วิจัยได้แนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องการสังเคราะห์ด้วยแสง เพื่อนำไปใช้หรือเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้สำหรับห้องเรียนอื่น ๆ

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานีจำนวน ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดในหัวข้อ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)
3. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome)
4. ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

สรุปกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาของหลักสูตรสถานศึกษา อ้างอิงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สาระที่ 3 เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ประกอบด้วยหัวเรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 การศึกษาการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช

เรื่องที่ 2 กระบวนการสังเคราะห์ด้วยแสงของพืช

เรื่องที่ 3 โฟโตเรสไพเรชัน

เรื่องที่ 4 กลไกการเพิ่มความเข้มข้นของคาร์บอนไดออกไซด์ในพืช C_4 และ CAM

เรื่องที่ 5 ปัจจัยบางประการที่มีผลต่ออัตราการสังเคราะห์ด้วยแสง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานีจำนวน จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 235 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ โรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง จังหวัดปทุมธานีจำนวน ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียน 42 คน โดยเลือกจากห้องที่มีจำนวนชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้ครบและสอดคล้องตามแผนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตเวลาที่ใช้สอน

สิงหาคม-กันยายน 2562 โดยเก็บข้อมูลวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม - 12 กันยายน 2562 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล 10 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรต้น (ตัวแปรอิสระ) วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตัวแปรตาม ผลการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง และ ทักษะการทำงานเป็นทีม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ตามแนวคิดของ Kimmis and McTaggart (1988) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาและทักษะการทำงานเป็นทีม โดยมีวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบแผนการทดลอง 4 ขั้นตอน (PAOR: Plan, Act, Observe, Reflect) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 5 แผน 10 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที 2. เครื่องมือประเมินผลวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบผลการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยดัดแปลงจากแบบทดสอบของธนภรณ์ กาญจนพันธ์ (2558) และแบบทดสอบของกมลชนก อินต๊ะโง้ง (2559) ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ ซึ่งมีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก 0.25 – 0.75 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81 และแบบประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีมของ ธนกร อรรถจาววัฒน์ (2558) ซึ่งเป็นการประเมิน 3 ทาง แบ่งตามความแตกต่างของผู้ประเมิน ได้แก่ นักเรียนประเมินตนเอง นักเรียนประเมินเพื่อนสมาชิก และครูประเมินนักเรียนรายกลุ่มแบบประเมินฉบับนี้ มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตราประมาณค่า (Rating scale) และเครื่องมือสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ แบบบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย แบบบันทึกข้อเสนอแนะจากครูพี่เลี้ยง และอนุทินสะท้อนความคิดของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในระยะเวลา 10 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แนะนำจุดประสงค์การเรียนรู้ ขั้นตอนการทำกิจกรรม และบทบาทของนักเรียน ก่อนเริ่มการจัดการเรียนรู้
2. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง จำนวน 70 ข้อ
3. ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ใช้เวลาสอน 10 คาบ โดยระหว่างการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะสังเกตพฤติกรรมการเรียนของกลุ่มตัวอย่างและบันทึกในสมุดบันทึกหลังการสอน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และปรับปรุง เพื่อนำไปวางแผนการสอนในวงจรต่อไป
4. เมื่อทำการสอนและเก็บข้อมูลครบตามแผนการเรียนการสอนที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยนำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ รายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง รวมถึงแบบประเมินการวัดทักษะการทำงานเป็นทีม มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการเรียนรู้ เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ระหว่างก่อนเรียน และหลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยสถิติทดสอบแบบไม่อิสระต่อกัน (Paired t-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินทักษะการทำงานกลุ่มจากข้อมูลการประเมินความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนซึ่งมีผู้ประเมินคือ นักเรียนประเมินตนเอง เพื่อนสมาชิกในทีม และครู วิเคราะห์ระดับความสามารถจากคะแนน ความสามารถในการทำงานเป็นทีมโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการทำงานเป็นทีมของผู้ประเมินทุกคน และเมื่อทราบระดับความสามารถและค่าเฉลี่ยคะแนนของนักเรียนให้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการทำงานเป็นทีม ดังนี้

2.1 นำคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมที่ประเมินโดยตัวนักเรียนเอง เพื่อนสมาชิก ในทีม และครู มาเฉลี่ยและเทียบกับช่วงคะแนนเพื่อหาระดับความสามารถ

2.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเฉลี่ยร้อยละ (ร้อยละ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมหลังเรียน

2.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมระหว่างก่อนและหลังการจัดกิจกรรม ด้วยสถิติทดสอบแบบไม่อิสระต่อกัน (Paired t-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์งานวิจัยนี้ในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ระดับทักษะการทำงานเป็นทีม

1. ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์จากผลคะแนนการตอบแบบทดสอบ

ตาราง 1 ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (n=42)

คะแนน	n	$\bar{x}$	S.D.	t-Test	Sig
ก่อนเรียน	42	26.12	5.82	11.00	.05
หลังเรียน	42	39.67	8.56		

จากตาราง 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย

เท่ากับ 26.12 คะแนน และ 39.67 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ระดับทักษะการทำงานเป็นทีม

เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ตาราง 2 ผลของทักษะการทำงานเป็นทีม

คะแนนเฉลี่ย	$\bar{x}$	Percent	S.D.	t-Test	Sig
ก่อนเรียน	34.08	75.73	1.73	4.92	.05
หลังเรียน	36.67	81.49	2.58		

จากตาราง 2 พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมเฉลี่ย 34.08 จากคะแนนเต็ม 45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.73 ซึ่งอยู่ในระดับดี และหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมเฉลี่ย 36.67 จากคะแนนเต็ม 45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.49 ซึ่งอยู่ในระดับดี และเมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบที นักเรียนมีคะแนนความสามารถในการทำงานเป็นทีมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน รวมถึงวัดระดับทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. หลังเรียนชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. หลังเรียนชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับดี

อภิปรายผล

1. การศึกษาผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนจากผลการวิจัยการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 คือ นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจมีผลมาจากการที่นักเรียนได้ทำการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างเข้มข้น นั่นคือการใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการให้นักเรียนได้มีโอกาสในการศึกษาทำความเข้าใจกับเนื้อหาหมาก่อนเข้าห้องเรียน ซึ่งนักเรียนอาจมีความสามารถในการควบคุมสมาธิให้จดจ่อกับเนื้อหาได้ดีกว่า

ในห้องซึ่งมีบรรยากาศที่จัดการจัดจ้อยของนักเรียนได้ และเมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนผ่านการเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นเป็นการทำให้นักเรียนได้มีปฏิริยาตอบสนองทั้งทางร่างกายและความคิด โดยมีการสร้างความเข้าใจผ่านการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเรียนแบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจก่อนมากลงมือปฏิบัติ ดังนั้นระหว่างกระบวนการนี้นักเรียนจะสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีกว่าการนั่งฟังโดยปราศจากการตอบสนองทั้งทางร่างกายและความคิด ด้วยเหตุที่กล่าวมาอาจส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังมีผลสอดคล้องกับ ธนภรณ์ กาญจนพันธ์ (2558) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา การกำกับตนเอง และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนเคหะปัตตนิยานุกูล จำนวนนักเรียน 31 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับงานของ อาลาวิยะ สะอะ (2559) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มที่ศึกษาในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 27 คน เรื่อง พันธุศาสตร์และเทคโนโลยีทาง DNA พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาและทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางในระดับมากดังนั้นการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือมีส่วนสำคัญที่ส่งผลถึงผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของผู้เรียน

2. การศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีม

จากผลการวิจัยการศึกษาทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนที่ได้ใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ พบว่านักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับดี เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งการที่นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับดีนั้น เนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ นักเรียนจะได้ทำการศึกษาเนื้อหาหมาก่อนเรียนในห้อง ทำให้นักเรียนมีเวลาในการศึกษาความรู้ด้วยตนเองร่วมกับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างผู้เรียนเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและแนวความคิด ส่วนผู้สอนเป็นเพียงผู้กระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและหาคำตอบ ดังนั้นนักเรียนจึงเป็นผู้จัดระบบองค์ความรู้ด้วยตนเอง ดังที่ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบกลุ่มเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันโดยไม่เพียงแต่เป็นการทำรายงานร่วมกัน แต่ยังมีกรอบอธิบายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยผู้สอนต้องพยายามใช้กลยุทธ์ให้นักเรียนได้ประมวลผลความคิดและจัดระเบียบความรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก

2.2 เมื่อนักเรียนคุ้นเคยกับการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือจะทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวและพร้อมทำกิจกรรมร่วมกับผู้เรียนคนอื่นมากยิ่งขึ้น และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่มากขึ้น รวมถึงคำถามและคำแนะนำระหว่างผู้เรียน ตลอดจนคำถามคำถามกับครูผู้สอนมากขึ้นด้วย ดังที่ Mitchell, Montgomery, Holder, and Stuart (2008) กล่าวว่าการทำงานร่วมกันซ้ำ ๆ สามารถส่งเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน เช่น มีการรับฟังความเห็น และเคารพในการตัดสินใจของผู้อื่น

2.3 นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะในการใช้ชีวิต เช่น การเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การสื่อสาร ความเป็นมิตร ซึ่งเป็องค์ประกอบในการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ ทิศนา แหมมณี (2556) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการใช้ชีวิตในสังคม และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและนักเรียน นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของนักเรียนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเหตุผลข้างต้นนี้อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการทำงานเป็นทีม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ ในรายวิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาامل่วงหน้า ซึ่งสามารถตรวจสอบทางตรงได้ยากว่านักเรียนได้มีการศึกษามาล่วงหน้ามาจริงหรือไม่ ดังนั้นครูจึงควรใช้การทดสอบก่อนเริ่มเรียนในห้อง ซึ่งมีข้อมูลตามในสื่อที่นักเรียนต้องศึกษามาล่วงหน้า

1.2 การทำงานเป็นทีม นั้น นักเรียนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ตกลงกันภายในกลุ่ม การมีการัดหน้าที่ แจกให้นักเรียนโดยการสุ่มจะช่วยให้นักเรียนได้มีการสลับบทบาทและหน้าที่ได้ ซึ่งสามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะที่หลากหลายยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ที่สนใจควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่นเพิ่มเติมด้วย เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เนื่องจากในระหว่างการเรียนรู้แบบกลุ่มนักเรียนจะมีการแลกเปลี่ยนความเห็นกับผู้อื่นจนทำให้ได้แนวความคิดหรือคำถามที่น่าสนใจ หากผู้สอนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแนวคิดที่ได้มาระหว่างกิจกรรม อาจทำให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ได้มากขึ้นในเชิงลึกและเชิงกว้าง

2.2 ผู้ที่สนใจควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำงานเป็นทีมของนักเรียนร่วมด้วย

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (สควค.) ขอขอบคุณ ผศ.ดร. อภิวัฒน์ จรินทร์นันต์ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของงานวิจัยครั้งนี้ และนางชื่นจิต แสนสุท ครูผู้ช่วยวิจัย รวมทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ให้ความร่วมมือในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก อินตะโมงค์. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาและการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการเขียนแผนผังมโนทัศน์ เรื่อง การสังเคราะห์ด้วยแสง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- ทีศนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนากร อรรถนาควัฒน์. (2558). การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารวิทยาศาสตร์และการทำงานเป็นทีมโดยใช้การ จัดการเรียนรู้แบบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนากรณ กาญจพันธ์. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา การกำกับตนเอง และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ปัตตานี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- บุญชนก ธรรมวงศา. (2561). COLLABORATIVE SKILL: เพราะปัญหาคุณใหม่แก้ไม่ได้เพียงลำพัง สร้างห้องเรียนเป็นทีมเวิร์คเสียตั้งแต่อนัน. จาก <https://thepotential.org/2018/11/15/collaborative-skill/>.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2553). หลักสูตรการศึกษา. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.๒๕๔๒. จาก <http://www.moe.go.th/main2/plan/p-r-b42-01.htm>.
- วิชัย พยัคฆโส. การศึกษา"สร้างคน"คน"สร้างชาติ". จาก <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=11540&Key=hotnews>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). คู่มือวัดและประเมินผลวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- อาลาวิยะ สะอะ. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ปัตตานี. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- Avery, K., Huggan, C., and Preston, P. J. (2018). The flipped classroom: High school student engagement through 21st century learning. https://www.researchgate.net/publication/328276865_The_flipped_classroom_High_school_student_engagement_through_21st_century_learning.
- Bevins, S., Carter, K., Jones, V., Moye, J., and Ritz, J. (2012). The technology and engineering educator's role in producing a 21st century workforce. *Technology and Engineering Teacher*, 72(3): 8-12.
- Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planner*. (3rd ed.). Geelong, Victoria: Deakin University Press.
- Mitchell, M. G., Montgomery, H., Holder, M., & Stuart, D. (2008). Group investigation as a cooperative learning strategy: An integrated analysis of the literature. *Alberta Journal of Educational Research*, 54(4), 388.

NBUE0084: การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ ที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์

STUDENTS' SATISFACTION WITH THEIR ONLINE EXERCISES IN THE BACHELOR OF ARTS PROGRAM IN ENGLISH

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ทิพย์ ทองศรี

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

บทคัดย่อ

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ 2) เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมฝึกปฏิบัติออนไลน์ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาชุดวิชาในหลักสูตร

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้รับมอบหมายให้ตอบแบบสอบถามออนไลน์ก่อนจบภาคการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและส่งงานออนไลน์ 2 ชุดวิชา ได้แก่ ชุดวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1/2561 จำนวน 46 คน และ ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2/2561 จำนวน 127 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาในแขนงวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) นักศึกษาพึงพอใจในการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ในการศึกษาชุดวิชาต่างๆ ในระดับปานกลางถึงมาก และมีความพึงพอใจในกิจกรรมและเนื้อหาต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลที่เสริมให้ทางออนไลน์ 2) รูปแบบกิจกรรมฝึกปฏิบัติออนไลน์ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา คือการทำกิจกรรมเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม โดยนักศึกษาต้องการได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนของตน นอกจากนั้นยังต้องการเทปวิดีโออธิบายเนื้อหาวิชาโดยละเอียด ที่เน้นประเด็นสำคัญนอกเหนือไปจากเนื้อหาในเอกสารคู่มือการศึกษา โดยต้องการให้อาจารย์อธิบายนอกเหนือไปจากการอ่านบทหรือสรุปเนื้อหาไปตามหัวข้อในเอกสารการสอน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, แบบฝึกปฏิบัติออนไลน์, ทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

Abstract

The study aimed to 1) find out students' satisfaction with doing online exercises, and 2) study the patterns of online exercise which stimulate students' learning and develop their English language skills.

This study took a form of a survey research. The group of students who enrolled in the courses were assigned to fill-in the online questionnaire at the end of the courses. Those who participated in the study were the students who enrolled and submitted their online assignments of the 2 courses comprising: 14215 Introduction to English linguistic of the 1/2561 semester and 14320 English

pronunciation of the 2/2561 semester. The research results are as follows: 1) The average levels of students' satisfaction with all courses are between medium to high. They believed that the online exercises were beneficial and stimulated their regular learning. In case of having any problem, they could consult with teachers and peers. They were also satisfied with all activities and the module contents provided as the learning resources. 2) The patterns of online activities stimulating learning and developing their English language skill are the step by step of online activities, comprising both of an individual and team tasks. The students required feedbacks from the teachers in order to develop their learning and they also expected to be provided with the video-tape explaining the details of all course contents. Those tapes should be a focus on the course content apart from the course handbooks which they preferred teachers to explain more details, instead of reading or summarizing each topic of the handbook contents.

Keywords: Satisfaction, Online exercise, English language learning skill

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์ แขนงวิชาภาษาอังกฤษได้เริ่มเปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกภาษาอังกฤษ เป็นครั้งแรกเมื่อปีการศึกษา 2553 เป็นหลักสูตรปริญญาตรีหลักสูตรแรกของมหาวิทยาลัยที่ใช้สื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อหลัก เนื่องจากการเรียนภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องมีการฝึกฝนทักษะโดยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อให้สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาที่เรียนเป็นสื่อได้ ผนวกกับระบบการเรียนการสอนทางไกลเป็นระบบที่ไม่มีการเรียนในชั้นเรียนตามปกติ จึงจำเป็นที่การเรียนภาษาอังกฤษจะต้องมีการฝึกฝนทักษะทางภาษาโดยใช้การเรียนการสอนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะทางภาษาและมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ผู้สอนและผู้ร่วมชั้นเรียน นอกจากนี้กรอบมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษายังได้เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีพัฒนาการด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้การเรียนการสอนในหลักสูตรนี้จำเป็นต้องสอดแทรกการฝึกหัดและปลูกฝังผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา นอกเหนือไปจากด้านความรู้และทักษะทางปัญญา

ลักษณะของการเรียนการสอนในแต่ละชุดวิชาในหลักสูตรนี้ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองจากเอกสารการสอนหรือหนังสือเรียนอื่น ๆ ที่มีจำหน่ายในท้องตลาด แหล่งข้อมูล และสื่อการเรียนอื่น ๆ เช่น วีซีดี ซีดีเสียง และบทเรียนคอมพิวเตอร์ซึ่งประกอบด้วยบทเรียนและการฟังการบรรยายออนไลน์ การอ่านบทเรียนและฟังการบรรยายออนไลน์ การเรียนผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตเน้นการฝึกฝนทักษะการฟังและการพูดซึ่งต้องอาศัยการโต้ตอบและมีปฏิสัมพันธ์อย่างฉับพลัน (Chat และการบันทึกเสียงในไฟล์เสียง) และทักษะการเขียนซึ่งต้องมีการส่งผลงาน และได้รับผลการตรวจ (feedback) และแก้ไขผลงานผ่านทางอีเมล ในการฝึกฝนทักษะดังกล่าวผู้เรียนจะต้องทำกิจกรรมและทำงานต่าง ๆ ที่กำหนดให้โดยจัดเป็นกิจกรรมเดี่ยวหรือกิจกรรมคู่ หรือกิจกรรมกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต โดยผู้เรียนสามารถศึกษาด้วยตนเอง นัดหมายเพื่อร่วมกิจกรรม(แบบเผชิญหน้าและ/หรือออนไลน์) ตามเวลาที่สะดวกสำหรับผู้เรียนเอง นอกจากนี้ ผู้เรียนจะต้องเข้าห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นเพื่อทำกิจกรรมโดยมีอาจารย์เป็นผู้คอยควบคุมชี้แนะตามวันและเวลาที่กำหนดเป็น

ระยะ ๆ ตลอดภาคการศึกษา ทั้งนี้ชุดวิชาแต่ละชุดวิชาจะมีสัดส่วนของการเรียนด้วยตนเองจากเอกสารการสอน การเรียนโดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในลักษณะออนไลน์ ออฟไลน์ และการทำกิจกรรมโดยมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และผู้ร่วมชั้นเรียนนี้แตกต่างกันไปในแต่ละชุดวิชา โดยได้กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชาของแต่ละชุดวิชา

ในหลักสูตรนี้ เนื้อหาในชุดวิชาหนึ่ง ๆ อาจมีลักษณะเป็นคู่มือเพื่อให้นักศึกษาได้ค้นคว้าจากสื่อต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น หรือที่มีในท้องตลาด เพื่อทำกิจกรรมโดยมีปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหา อาจารย์ผู้สอน และเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน นักศึกษาอาจได้รับรายการหนังสือหรือเอกสารแนะนำให้ศึกษาด้วยตนเอง (reading list) พร้อมกับคู่มือการเรียน หรือแนวการศึกษา ซึ่งมีการสรุปเนื้อหาและ งานที่ให้อ่าน เพื่อให้นักศึกษามีจุดมุ่งหมายและแนวทางในการค้นคว้าหรือฝึกฝนทักษะทางภาษาด้วยตนเอง และ/หรือกับเพื่อนร่วมเรียนจนสามารถทำงานที่มอบหมายส่งให้อาจารย์ได้ งานแต่ละชิ้นจะมีคะแนนความพยายามและการฝึกฝนให้เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้และการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

การประเมินผลการเรียนของหลักสูตรนี้ใช้การประเมินผลระหว่างภาคและการประเมินปลายภาค การประเมินผลระหว่างภาคเป็นการวัดและประเมินผลทางภาษาในวิทยวิธีที่เน้นกระบวนการ (process-oriented) กล่าวคือ เน้นการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและได้รับผล (feedback) ซึ่งมีลักษณะเป็นการแนะนำให้ผู้เรียนแก้ไขตนเองจนนำไปสู่คำตอบที่ถูกต้อง และ/หรือได้รับคำชมเชยในความพยายามทำกิจกรรมจนสำเร็จ กิจกรรมดังกล่าวเน้นการปฏิสัมพันธ์ใน 3 ลักษณะคือ 1) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่เรียน 2) ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน 3) ระหว่างผู้เรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยการนำสื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้ในระบบการวัดและประเมินผลระหว่างภาคดังกล่าว ส่วนการประเมินผลปลายภาคเป็นการสอบ ณ สนามสอบตามกำหนดเวลาของมหาวิทยาลัย สัดส่วนของคะแนนการประเมินผลระหว่างภาคและปลายภาคขึ้นอยู่กับลักษณะการเรียนการสอนและกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายในแต่ละชุดวิชา การฝึกปฏิบัติออนไลน์ด้วยการทำงานที่มอบหมายส่งตามเวลาที่กำหนด จึงเป็นหัวใจหลักในการเรียนการสอนของหลักสูตรนี้ ด้วยคุณสมบัติของแบบฝึกปฏิบัติที่เป็นตัวนำกระบวนการเรียนการสอน และเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลของแต่ละชุดวิชา

จากการวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนออนไลน์ตามรูปแบบเพื่อการเรียนรู้ในชุมชนแสงรู้ สำหรับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” (นรินทร์ทิพย์ทองศรี 2561) ซึ่งเป็นการวิจัยตามรูปแบบผสมผสานเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าวโดยใช้แบบสอบถาม และผลจากแบบสอบถามพบว่า มีการสร้างชุมชนแสงรู้ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนออนไลน์ในงานวิจัยดังกล่าว และประเด็นหัวข้อ การรับรู้ด้านการสอน (Teacher Presence) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างชุมชนแสงรู้ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) เป็นหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ผลจากงานวิจัยดังกล่าวยังพบว่า ผู้เรียนออนไลน์บางคนไม่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมเรียนคนอื่น ๆ แม้ว่าจะทราบดีว่าการได้รับหรือให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมเรียนคนอื่นจะเป็นประโยชน์และเสริมประสบการณ์นอกเหนือความรู้หรือคำแนะนำจากผู้สอนได้ก็ตาม

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังได้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ สามารถเสริม เข้าไปในหลักสูตรเพื่อเป็นการกระตุ้นและเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น การให้นักศึกษาส่งงานทาง email การจัดกลุ่มนักศึกษาให้มีการติดต่อกันเอง การติดต่อระหว่างอาจารย์และนักศึกษาทางช่องทางต่าง ๆ เช่นโทรศัพท์ กระดานสนทนา หรือห้องสนทนาทางออนไลน์ ทั้งนี้รูปแบบและความเข้มข้นของกิจกรรมเหล่านี้ รวมทั้งการศึกษาความพึงพอใจจากกลุ่มผู้เรียน เป็นสิ่งที่น่าสนใจที่จะได้รับการศึกษาวิจัยและปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง การ

วิจัยเชิงคุณภาพแบบปฏิบัติการ (qualitative action research) จึงมีความจำเป็นเพื่อหาวิธีการและรูปแบบของแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ที่เหมาะสมกับกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ ผลที่ได้รับจากการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่ได้ทำกิจกรรมออนไลน์ในชุดวิชาต่างๆ จำนวน 2 ชุดวิชา ในภาคการศึกษาที่ 1-2/2561 ก็คาดว่าจะนำไปประยุกต์กับรูปแบบการสอนในสภาพแวดล้อมทางการเรียนออนไลน์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันได้

โดยสรุป จากปัญหาและความสำคัญของการทำกิจกรรมการเรียนออนไลน์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาโดยการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ ซึ่งคาดว่าจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนทางออนไลน์ในชุดวิชาภาษาอังกฤษอื่นๆ ของสาขาวิชาศิลปศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์
2. เพื่อศึกษารูปแบบกิจกรรมฝึกปฏิบัติออนไลน์ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้

ภาษาอังกฤษของนักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาต่างๆ ของแขนงวิชาภาษาอังกฤษได้รับข้อมูลในการพัฒนาแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์สนับสนุนการเรียนของนักศึกษา
2. คณะกรรมการฯ ได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความคิดเห็นของนักศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุดวิชาภาษาอังกฤษต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการเรียนออนไลน์โดยใช้การทำแบบฝึกปฏิบัติตามรูปแบบ T5 model ในระบบจัดการเรียนการสอนออนไลน์ D4L+P ในการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติ ชุดวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1/2561 และ ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2/2561
2. การศึกษาสัมฤทธิ์ผลด้านต่างๆ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยการจัดเรียนรู้ผ่านทางการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

วิธีการ

1. สร้างองค์ความรู้ที่จะทำวิจัยโดยการทบทวนวรรณกรรม สอบถามจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิและหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง
2. สอบถามความต้องการข้อมูลจากนักศึกษาในการนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบปฏิบัติจากอาจารย์แขนงวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 5 คน

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากการข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมไว้แล้วระหว่างภาคการศึกษาที่ 1/2561 และ 2/2561 (เป็นข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามออนไลน์ และเชิงคุณภาพจากการติดต่อสื่อสารระหว่างนักศึกษาด้วยกันเอง และกับอาจารย์ผู้สอน)

4. สอบถามคณาจารย์ที่ตอบคำถาม ตรวจงาน และให้ผลย้อนกลับแก่นักศึกษา

5. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและส่งงานออนไลน์ 2 ชุดวิชา ได้แก่ ชุดวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น จำนวน 691 คน และมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 46 คน และ ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 1-2/2561 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนจำนวน 303 คน และมีกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 127 คน

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่มีต่อคุณภาพสื่อการเรียนการสอน ชุดวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1/2561 และ ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2/2561 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และภูมิลำเนาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับเอกสารการสอนชุดวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น และ ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 1-2/2561 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาสาระของชุดวิชา เกี่ยวกับความทันสมัย ความกระชับ และความชัดเจนของเนื้อหาชุดวิชา 2) ด้านประสิทธิภาพของกิจกรรมออนไลน์ 3) ด้านการพัฒนาตนเองและ 4) ด้านข้อเสนอแนะทั่วไป

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับสิ่งที่ควรเพิ่มเติมและควรปรับปรุงในเนื้อหาแต่ละโมดูล

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบ่งเวลาดำเนินการเป็น 2 ระยะ (phase) ได้แก่ ระยะแรก เก็บข้อมูลเป็นระยะ ๆ ในแต่ละภาคเรียน โดยระบบอินเทอร์เน็ตได้บันทึกข้อมูลที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้การสอนทั้งสองภาคนี้ไว้แล้ว (เป็นข้อมูลที่รวบรวมไว้แล้วก่อนการวิจัย) และ ระยะที่สอง การวิเคราะห์ข้อมูลและเก็บข้อมูลเพิ่มเติม (วิเคราะห์ข้อมูลเดิมรวบรวมไว้แล้วก่อนการวิจัยและสอบถามนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่สามารถติดต่อได้ทางโทรศัพท์และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการสอบถามจากอาจารย์ที่รับผิดชอบเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวิจัย)

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจสอบถามความคิดเห็นเชิงประเมินจากนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ใช้สื่อการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้การคำนวณค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา และนำข้อมูลจากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์พูดคุยกับอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามาใช้ประกอบผลการวิจัยเพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาสื่อการศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลของชุดวิชาต่าง ๆ 2 วิชา และแต่ละวิชามีลักษณะกิจกรรมออนไลน์ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาวิชาแตกต่างกัน จึงแยกการรายงานผลออกเป็น 2 ส่วนตามชุด

วิชาต่างๆ ได้แก่ ชุติวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1/2561, และ ชุติวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2/2561

1. ชุติวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น (Introduction to English Linguistics)

1.1. ด้านข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 28.9 อาศัยอยู่ทางภาคใต้ และร้อยละ 88.1 ใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน/ส่วนตัว

1.2. ด้านเนื้อหาวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพอใจในเนื้อหา ความยาวของบทเรียน และความชัดเจนอยู่ในระดับมาก และเห็นว่าเนื้อหาชุติวิชามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย

1.3 ด้านการทำกิจกรรมออนไลน์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่างานกิจกรรมออนไลน์กระตุ้นให้ได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษในระดับมาก ส่วนอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนนักศึกษามีส่วนช่วยในการเรียนและการทำกิจกรรมออนไลน์ในระดับมาก

1.4 ด้านพัฒนาการในตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีพัฒนาการดีขึ้นในระดับมาก เกี่ยวกับกิจนิสัยในการเรียนดีขึ้นทั้งในด้านความรับผิดชอบในการเรียน การตรงต่อเวลา กิจนิสัยในการฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยตนเองและความมั่นใจในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง

1.5 ภาพรวม นักศึกษามีความเห็นว่าชุติวิชานี้มีประโยชน์และคุ้มค่าต่อเวลาในระดับมาก ได้พัฒนาภาษาอังกฤษของตนเอง และเห็นว่าตนเองไม่ได้เรียนคนเดียวตามลำพังแต่ได้อยู่ในชุมชนแห่งการเรียนรู้

1.6 ข้อเสนอแนะทั่วไป ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักศึกษา พอสรุปได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาแต่ละโมดูลดีแล้ว แต่ต้องการตัวอย่างเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งต้องการให้บทเรียนวิดีโอและเสียงการบรรยายของวิทยากรมีรายละเอียดมากขึ้นมากกว่าเนื้อหาวิชา นอกจากนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้อาจารย์ให้ผลย้อนกลับเป็นรายบุคคลและทุกงานเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการทำงานกลุ่มทำให้ตนเองได้เรียนรู้จากเพื่อนร่วมเรียนอย่างมาก แต่หลายกลุ่มมีปัญหาที่ทำให้การทำงานกลุ่มไม่ได้ผลดี ได้แก่ เพื่อนร่วมกลุ่มไม่รับผิดชอบโดยไม่เข้าทำงาน หรือไม่เข้าทำงานตรงตามเวลานัดหมาย ไม่ร่วมมือในการทำงาน ลอกงานเพื่อนหรือไม่รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมกลุ่ม

1.6.1 สิ่งที่ควรเพิ่มเติมในเนื้อหา

- คลิปวิดีโอแสดงวิธีการออกเสียงตามเนื้อหาในโมดูลที่ 3
- ควรเพิ่มตัวอย่างการทำกิจกรรม และเนื้อหาชุติวิชา และมีแหล่งเรียนรู้อื่นๆ แนะนำไว้เพิ่มเติม

1.6.2 ชุติวิชาภาษาศาสตร์เบื้องต้นมีประโยชน์ต่อชุติวิชาอื่น ๆ ที่นักศึกษาเรียนในภาคการศึกษานี้อย่างไร

- ทำให้เข้าใจว่าภาษามีความสำคัญต่อวัฒนธรรมการพูดฟังอ่านเขียน
- ทำให้มีพื้นฐานและเข้าใจภาษามากขึ้น
- ทำให้เข้าใจหลักของภาษาศาสตร์ และสามารถต่อยอดในวิชาภาษาอังกฤษในวิชาต่อไปได้

1.6.3 โมดูลที่ควรปรับปรุงและควรปรับปรุงอย่างไร

- Module 3 ควรทำคลิปVDOแสดงถึงการออกเสียงศัพท์อักษรแต่ละตัว
- โมดูลเรื่องsyntaxจะยากและซับซ้อน

- 1.6.4 สิ่งที่ดีที่สุดในการเรียนชุดวิชานี้
 - ได้เข้าใจความหมายของวิชาอยู่ใน linguistic
 - ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอื่นๆที่ไม่ใช่ภาษาแม่
 - ยากแต่ท้าทาย
- 1.6.5 สิ่งที่ยากที่สุดในการเรียนชุดวิชานี้
 - บางครั้งติดงาน ทำให้ทำงานส่งไม่ทัน
 - การทำงานกลุ่มกับสมาชิก
 - เนื้อหามากบางโมดูลค่อนข้างซับซ้อนและยากในการจดจำ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

- ควรให้ลดบทเรียนที่ยากลงบ้าง
- ควรให้การจับกลุ่มของวิชาเรียนไม่ต้องมีการให้คะแนนเพราะบางครั้งได้กลุ่มที่สมาชิกไม่ได้ช่วยใน

การทำงานเลย

2. ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ (English Pronunciation)

2.1 ด้านข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 33.3 อาศัยอยู่ในกทม.และปริมณฑล มีผู้ตอบแบบสอบถาม 2 รายพำนักอยู่ในต่างประเทศคือไต้หวัน และสหรัฐอเมริกา และร้อยละ 80.8 ใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน/ส่วนตัว

2.2 ด้านเนื้อหาวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพอใจในเนื้อหา ความยาวของบทเรียน และความชัดเจนอยู่ในระดับมาก และเห็นว่าเนื้อหาชุดวิชามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย

2.2.1 The course was well-organized. ชุดวิชานี้มีการจัดวางเนื้อหาและกิจกรรมอย่างมีระบบระเบียบ

2.2.2 Each module was just the right length. แต่ละโมดูลมีความยาวเหมาะสม

2.2.3 The course content was helpful for my English self-study. เนื้อหาของชุดวิชาช่วยให้เข้าใจภาษาศาสตร์ของภาษาอังกฤษ

2.2.4 The presentation of content was clear and understandable. การนำเสนอเนื้อหาชุดวิชามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย

2.2.5 The instructors were helpful. อาจารย์ผู้สอนช่วยเหลือนักศึกษาเป็นอย่างดี

2.3 ด้านการทำกิจกรรมออนไลน์

2.3.1 Tasks encouraged me to practice English skills. งานกิจกรรมกระตุ้นให้ฝึกฝนความเข้าใจเนื้อหาวิชา

2.3.2 Information under Resources were useful for doing Task. ข้อมูลได้แหล่งข้อมูลมีประโยชน์ในการทำงานกิจกรรม

2.3.3 Peers' feedbacks were useful for me. ข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนมีประโยชน์

2.3.4 Instructor feedback was useful for me. ข้อเสนอแนะมีประโยชน์

2.3.5 I learned a lot from giving feedback to peers. ห้องสนทนาของชุดวิชามีประโยชน์

2.4 ด้านการพัฒนาตนเอง

2.4.1 web board 14215 was useful for me. กระดานสนทนาบนเว็บไซต์หลักมีประโยชน์

2.4.2 I feel more responsible for my own learning. ฉันรู้สึกว่าคุณมีความรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้น

2.4.3 I feel this course was well worth my time. ฉันรู้สึกว่าเรียนในชุดวิชานี้คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป

2.4.4 I will keep on practicing English linguistics by myself. ฉันจะยังคงศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษอีกต่อไปด้วยตนเอง

2.4.5 I feel that I belong to a community of learning and find it useful. ฉันรู้สึกว่าฉันกำลังอยู่ในชุมชนแห่งการเรียนรู้

2.5 ภาพรวม

2.5.1 I feel this course has helped me develop my interpersonal, informational, communication, and technological skills. ฉันรู้สึกว่าชุดวิชานี้ช่วยพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สารสนเทศ การสื่อสาร และเทคโนโลยี

2.5.2 I enjoyed working with other members of my team. ฉันชอบการทำงานกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มของฉัน

2.6 ข้อเสนอแนะ Please give us your comments in Thai OR English.

2.6.1 Was there anything about this topic that you were interested in but that was not covered in the course? สิ่งที่คุณสนใจแต่ไม่ได้เรียนในเนื้อหา

- การสอนให้ออกเสียงในแต่ละบทอธิบายไม่ชัดเจน ตัวอย่างที่ให้มาไม่ครอบคลุม มีข้อเนื้อหาดีอยู่แล้ว

- program computer ช่วยสอน online ที่มีแบบฝึกหัดการออกเสียงแบบแผนภาพทำให้สามารถเห็นภาพการออกเสียงภายในช่องปาก หรือภาพ anatomy ที่ดีกว่านี้ มีการสอน การกระดกลิ้น ปุ่มเหงือก ช่องปาก 3 มิติ สีสวยงาม ชัดเจน File เสียงที่มากขึ้นและรองรับการเปิดจากอุปกรณ์หลากหลาย

- การสอนแบบ ฝึกจริง เข้ามาที่ มสธ เพื่อเรียนปฏิบัติจริง เพราะวิชานี้เรียน on line ไม่มีประโยชน์

- ควรมีวิดีโอของอาจารย์ผู้สอนต่างประเทศ การออกเสียงแบบ อังกฤษ-อังกฤษ อังกฤษ-อเมริกัน สอนการออกเสียงจะได้เห็นลักษณะของปากและลิ้น

- เพิ่มความละเอียดของเนื้อหาให้ครอบคลุมคำถามของ Task ในบางโมดูล สัทอักษร และการสรุปท้ายบท ควรให้มีตัวอย่างในแต่ละบทมากกว่านี้

2.6.2 How could the course have been better or more helpful? สิ่งที่จะทำให้ชุดวิชาดีขึ้นหรือช่วยนักศึกษามากขึ้น

- ควรจะยกเลิกการกำหนดเวลาส่งงานแล้วเปลี่ยนเป็นกำหนดส่งภายในวันที่กำหนดครั้งเดียว

- ทุกโมดูลควรต้องมี VDO การสอนสดผ่านอินเทอร์เน็ต

- การได้ฟังการออกเสียงจริงๆ

- สื่อการสอนวิดีโอที่แสดงการออกเสียงและแสดงการเคลื่อนที่ของอวัยวะต่างๆ ในการเกิดเสียง

2.6.3 Which module/modules should be improved and how? โมดูลที่ควรปรับปรุง

- ไม่มี ทุกโมดูลดี และเหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ ศึกษาผ่านทางระบบออนไลน์แล้ว
- Module 8-9 เรื่อง Intonation ถ้าเป็นไปได้ยากให้เพิ่มเรื่อง aspect of intonation และขยาย

คำอธิบายให้ชัดเจนขึ้นครับ

- โมดูลที่ 1, 2, 12 และ 13 ควรปรับปรุง เนื่องจากอธิบายรายละเอียดไม่ชัดเจนและไม่เข้าใจ

2.6.4 What was the BEST thing about learning in this course? สิ่งที่ดีที่สุดในการเรียนชุดวิชานี้

- ได้พัฒนาทักษะ ฟัง การออกเสียงภาษาอังกฤษ อย่างถูกต้อง เพื่อใช้ในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

- ได้เข้าใจและมั่นใจหลักการออกเสียงมากยิ่งขึ้น
- ได้เรียนรู้ IPA ทำให้สามารถนำมาใช้ได้ถูกต้องและรู้ความต่างระหว่างเสียงอเมริกันและอังกฤษ
- กฎและตรรกะการออกเสียง เรียนรู้การใช้สำเนียง และการออกเสียงที่ถูกต้อง
- มีไฟล์เสียงจากอาจารย์อธิบายเนื้อหา

2.6.5 What was the WORST thing about learning in this course? สิ่งที่ย่ำแย่ที่สุดในการเรียนชุดวิชานี้

- พิมพ์สัทอักษรยากมากโดยเฉพาะเวลาทำงานส่ง

- ลืมเช็คตารางส่งงานแล้ว ลืม/ส่งงานไม่ทัน

- สิ่งที่ย่ำแย่เป็นที่ตัวนักศึกษา มากกว่า คงไม่ได้เป็นที่ชุดวิชาหรอก นะครับ

- module 2

- อ่านเนื้อหาบทที่ 9-11 แล้วไม่เข้าใจ

- เข้าใจเนื้อหาบางส่วนได้ยากเพราะต้องการ sound ที่ออกเสียงเฉพาะที่ชัดเจนใน module online มากกว่านี้

- เนื้อหากระชับเกินไป บางที่ต้องอ่านหลายครั้งจึงจะเข้าใจ

- ฟังเสียงภาษาอังกฤษที่อาจารย์ให้ทำงานส่งไม่ออก รู้สึกฟังยากมาก, การทำความเข้าใจและจดจำ สัทอักษร, การฝึกออกเสียงให้ถูกต้องตามมาตรฐานภาษาอังกฤษ

- การทำงานกลุ่ม เหมือนทำคนเดียวมากกว่าทำเป็นกลุ่ม ในขณะที่ตัวเองตั้งใจอ่านและทำงาน แต่เพื่อนในกลุ่มไม่ค่อยให้ feedback ที่ละเอียดหรือถูกต้องตามหนังสือ เหมือนเพื่อนอ่านไม่เข้าใจและเอาคำตอบที่ตัวเองไม่เข้าใจมาตอบ นอกจากนี้เพื่อนในกลุ่มยังกดดันตำหนิที่ ไม่ได้มีส่วนร่วมหรือช่วยในงานกลุ่มสักเท่าไร

2.6.6 Any other comments? ข้อคิดเห็นอื่นๆ

- ช่วยแนะนำหนังสืออื่นๆที่สามารถใช้ควบคู่ไปกับวิชานี้ด้วยนะค่ะ บางครั้งมันงงมาก

- รู้สึกยาก

- อยากให้เปลี่ยนการเรียนเป็นแบบใหม่ โดยมีเฉพาะส่งงานเดี่ยวๆ เพราะงานกลุ่มบางคนไม่ช่วยทำงานเลยรอแต่จะให้คะแนนประเมินอย่างเดียว

ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน พบว่า การให้นักศึกษาทำงานส่งเป็นระยะ ๆ สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาศึกษาชุดวิชาอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่านักศึกษาทำกิจกรรมใดผิดพลาดมาก ก็สามารถให้เนื้อหา หรืออธิบายเพิ่มเติมได้ ข้อมูลจากเว็บบอร์ดแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียน หากไม่เข้าใจเนื้อหา หรือแบบฝึกหัดใด นักศึกษาสามารถเขียนถามทันที โดยมีเพื่อนนักศึกษาและอาจารย์เข้าไปตอบคำถามอย่างเป็น

ปัจจุบัน ทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เมื่อตรวจงานที่ 1 ซึ่งเป็นการทำงานเดี่ยวที่นักศึกษาต้องพยายามตั้งใจและประยุกต์ความรู้ที่ได้ศึกษาไปเพื่อทำงานส่ง นักศึกษาส่วนหนึ่งยังไม่สามารถทำงานได้ตามเกณฑ์หรือไม่ถูกต้องตามเนื้อหาวิชา แต่เมื่อได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์ในลักษณะการแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข หรือเน้นย้ำให้ศึกษาเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งใหม่ ผลปรากฏว่าในงานที่ 4 ซึ่งเป็นงานกลุ่ม ผลงานของนักศึกษาพัฒนาขึ้นอย่างมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีการเรียนรู้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของโมดูล โดยนักศึกษากลุ่มใหญ่ยอมรับว่าได้เรียนรู้จากผลย้อนกลับซึ่งเป็นคำแนะนำของอาจารย์ และยังได้ประโยชน์จากการร่วมทำงานกลุ่ม โดยการอภิปรายงาน และเปรียบเทียบงานกับเพื่อนร่วมงาน แสดงว่าผลย้อนกลับจากอาจารย์และการทำงานกลุ่มมีส่วนสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมาก

การอภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ และ 2) ศึกษารูปแบบกิจกรรมฝึกปฏิบัติออนไลน์ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา โดยศึกษาข้อมูลจากนักศึกษาชุดวิชา 14215 ภาษาศาสตร์ภาษาอังกฤษเบื้องต้น ภาคเรียนที่ 1/2561 และ ชุดวิชา 14320 การออกเสียงภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 2/2561 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์โดยรวมทั้ง 2 วิชา สรุปได้ดังนี้

1. ในด้านเนื้อหาวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่มีความพอใจในเนื้อหา ความยาวของบทเรียน และความชัดเจนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และเห็นว่าเนื้อหาชุดวิชามีความชัดเจนและเข้าใจง่าย
2. ในด้านการทำกิจกรรมออนไลน์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่างานกิจกรรมออนไลน์กระตุ้นให้ได้ฝึกทักษะภาษาอังกฤษในระดับปานกลางถึงมาก ส่วนอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนนักศึกษามีส่วนช่วยในการเรียนและการทำกิจกรรมออนไลน์ในระดับปานกลางถึงมาก
3. ในด้านองค์ประกอบอื่นๆ ที่ช่วยในการเรียนและการทำงานออนไลน์ได้แก่ ชั่วโมงสอนสด กระดานสนทนา ห้องสนทนาในระบบส่งงาน นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่างค์ประกอบเหล่านี้มีประโยชน์ในการทำกิจกรรมออนไลน์อย่างมาก
4. ในด้านพัฒนาการในตนเอง นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าตนเองมีพัฒนาการดีขึ้นในระดับมาก เกี่ยวกับกิจนิสัยในการเรียนดีขึ้นทั้งในด้านความรับผิดชอบในการเรียน การตรงต่อเวลา กิจนิสัยในการฝึกฝนภาษาอังกฤษด้วยตนเองและความมั่นใจในการเรียนภาษาอังกฤษด้วยตนเอง
5. ในภาพรวมนักศึกษามีความเห็นว่าชุดวิชาเหล่านี้ มีประโยชน์และคุ้มค่าต่อเวลาในระดับมาก ได้พัฒนาภาษาอังกฤษของตนเอง และเห็นว่าตนเองไม่ได้เรียนคนเดียวตามลำพังแต่ได้อยู่ในชุมชนแห่งการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ แสดงว่า

1. นักศึกษาพึงพอใจในการทำแบบฝึกปฏิบัติออนไลน์ เพราะเห็นว่ามีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และกระตุ้นให้เรียนได้อย่างสม่ำเสมอ หากมีปัญหาก็สามารถสอบถามอาจารย์และเพื่อนนักศึกษาได้ และมีความพอใจในกิจกรรมและเนื้อหาต่างๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลที่เสริมให้ทางออนไลน์

2. รูปแบบกิจกรรมฝึกปฏิบัติออนไลน์ที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษา คือการทำกิจกรรมเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม โดยนักศึกษาต้องการได้รับผลย้อนกลับจากอาจารย์เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนของตน นอกจากนั้นยังต้องการวิดีโอภาพอธิบายเนื้อหาวิชาโดยละเอียด ที่เน้นประเด็นสำคัญนอกเหนือไปจากเนื้อหาในเอกสารคู่มือการศึกษา โดยต้องการให้อาจารย์อธิบายนอกเหนือไปจากการอ่านบทหรือสรุปเนื้อหาไปตามหัวข้อในเอกสารการสอนแสดงว่าการทำกิจกรรมภาคปฏิบัติออนไลน์ สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ครบตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม จากการทำงานและรับผิดชอบการทำงานของตนเอง ด้านความรู้ และทักษะทางปัญญา ด้วยการศึกษาเนื้อหาจากคู่มือการศึกษาและแหล่งความรู้เสริมต่างๆ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อการทำงาน กลุ่มที่จะต้องร่วมกันทำงานและผลัดกันแสดงบทบาทเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีจนทำให้สามารถรวบรวมงานของแต่ละคนส่งเป็นงานกลุ่มขึ้นเดียวกันได้ ด้านการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้วยการทำงานออนไลน์ การติดต่อสื่อสารกับเพื่อนร่วมงานที่ไม่ได้อยู่ในห้องเรียนเดียวกันทางอินเทอร์เน็ต

3. ผลที่ได้จากงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลที่ได้จากการวิจัยเพื่อศึกษาการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 ศิษย์เก่า ซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558 นักศึกษาปัจจุบัน และคณาจารย์ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง/ผู้ร่วมงานของผู้สำเร็จการศึกษาและความคิดเห็นต่อผู้สำเร็จการศึกษาและหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา (นรินทร์ทิพย์ ทองศรี และคณะ 2562) ซึ่งพบว่ามีความพึงพอใจในระดับปานกลางถึงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

การทำกิจกรรมภาคปฏิบัติออนไลน์ ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกด้าน จึงควรมีการจัดกิจกรรมดังกล่าวในการเรียนการสอนชุดวิชาต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ตัวแปรสำคัญประการหนึ่งในการทำให้การทำกิจกรรมดังกล่าวได้ผล คือการดูแลให้คำแนะนำของอาจารย์อย่างใกล้ชิด เข้าแก้ไขปัญหามา และกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการให้ผลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอและทันต่อเวลาการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ รวมทั้งเพิ่มเติมเนื้อหา คำอธิบายต่าง ๆ ในประเด็นที่นักศึกษายังไม่เข้าใจ ซึ่งสังเกตได้จากการตรวจดูงานกิจกรรมของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอและละเอียดถี่ถ้วน

เอกสารอ้างอิง

นรินทร์ทิพย์ ทองศรี. (2562). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนออนไลน์ตามรูปแบบเพื่อการเรียนรู้ใน

ชุมชน แสงวรุณ สำหรับ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นรินทร์ทิพย์ ทองศรี, ลักษมี นวมถนอม, คิมุระ และ จิรสิริ เกษมสินธุ์ วิวะเมธกร. (2562). การติดตามผลผู้สำเร็จ

การศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาอังกฤษ

นนทบุรี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

NBUE0085: การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย
 วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์
 THE DEVELOPMENT OF LEARNING GAMES SIMPLE SOLUTION TECHNOLOGY
 (COMPUTING SCIENCE) GRADE 1 THANYASITHISIN SCHOOL

กิตติธัช มั่งมี¹ อภิสิทธิ์ มุอำหัตตรอน² ประดู่เดือน รามไผ่วงศ์³ นิรุทธิ์ พงาม⁴

^{1,2,3} นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

⁴ อาจารย์ที่ปรึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

โครงการที่ได้จัดทำขึ้นนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อการเรียนการสอนที่เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อเกมการเรียนรู้ โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการวิจัย ได้แก่ 1. เกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่ายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2. แบบประเมินประสิทธิภาพสื่อสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดียและด้านเนื้อหา 3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนการสอนและแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย

ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์ จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .24 การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดียมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .29 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.97 สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.42 และการประเมินการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .17

คำสำคัญ: เกมการเรียนรู้, การแก้ปัญหาอย่างง่าย, วิทยาการคำนวณ

Abstract

The project is aimed 1) to develop and assess the quality of the Learning Media 2) to compare academic achievement before and after study with educational materials for developing learning media 3) to study the satisfaction to ward learning games with the tools used in the study of research, namely. 1. Simple Problem Solving learning game (computing science), Grade 1 2. Media performance assessments for multimedia and content experts 3. Assessment of the satisfaction of learning game and quizzes before study and after class on simple troubleshooting issues.

The results showed that the content experts had the satisfaction on the development of learning games (learning games) on simple troubleshooting issues in Technology (computing science) Grade 1, Grade 1, Thanyasithisin school, at the highest level The evaluation from multimedia media experts also showed the highest level The comparison of the results before and after study was different in statistical significance at the .05 level, where the score after the course had an average of 8.97 higher than the pre-school score 5.42 The assessment of the educational materials development found to be at the. highest level

Keywords: Learning games, simple solutions, computing science

บทนำ

หลายประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีในการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยมีการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อก่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียนมากที่สุด หน่วยงานด้านการศึกษาชั้นนำของโลกอย่างสหรัฐอเมริกา (U.S.Department of Education. 2013) ได้กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีมีความสำคัญมากสำหรับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เทคโนโลยี เชื้ออำนาจ และเปิดโอกาสการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้เรียนตามรูปแบบที่ตนเองต้องการ ซึ่งอาจเป็น การทบทวนเนื้อหาในห้องเรียน หรือการสืบค้นความรู้ตามที่ตนสนใจ การใช้เทคโนโลยีสามารถลดข้อจำกัด ในเรื่องของเนื้อหา เวลา สถานที่ อย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในวิธีการเรียนแบบดั้งเดิม ผู้เรียนสามารถ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองโดยเรียนผ่านแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ นอกจากนั้นเทคโนโลยียังเป็น ช่องทางการแบ่งปันข้อมูล ทรัพยากร เผยแพร่ และเชื่อมโยงความรู้ผ่านระบบเครือข่ายระหว่างบุคคล ชุมชน และองค์กรทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถทำได้ โดยไม่อาศัยความสามารถของ เทคโนโลยี แต่อย่างไรก็ตามการนำเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กรนั้นอาจมีอุปสรรคอยู่บ้างโดยเฉพาะในระยะแรก ที่ต้องลงทุนสูง แต่เมื่อเทียบกับความคุ้มค่าแล้ว พบว่าเทคโนโลยีเป็นการลงทุนที่คุ้มค่ามากในระยะยาว ไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์กับผู้เรียนในการฝึกทักษะการใช้งาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในอนาคตเท่านั้น แต่ยังเป็น เครื่องมือที่ให้ประโยชน์กับผู้สอน เพื่อเสริมสร้างความเชี่ยวชาญในสาขาของตน และสามารถสร้างเนื้อหา เพื่อถ่ายทอดให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมอีกด้วย (EdTechReview. 2013)

ในปัจจุบันโรงเรียนทั่วประเทศไทยได้เริ่มจัดการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยีให้แก่เยาวชนไทยตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรการศึกษา และตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาอย่างมาก มีความพยายามในการสนับสนุน และกระตุ้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาถูกระบุไว้ในแผนและนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการหลายฉบับ ดังเช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 9 ซึ่งว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เนื้อหาหลักในพระราชบัญญัติฉบับนี้คือการสนับสนุน ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาทุกแห่งได้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ และผนวกเข้ากับการจัดการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น

จากการสำรวจโรงเรียนโรงเรียนวิทยุวิทยุสิทธิศิลป์ พบว่า วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เป็นวิชาที่ใหม่และเริ่มใช้ในการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษา 2560 เป็นปีแรก ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องการสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และมีความน่าสนใจสำหรับนักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้นการที่จะให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และสนใจ

ในการเรียนตั้งแต่ในระแยะเริ่มต้นของการเรียน ดังนั้นการสร้างสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้เพื่อสร้างความน่าสนใจ ปลุกฝังแนวทางการแก้ปัญหาอย่างง่ายเพื่อสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้ในอนาคต สื่อการเรียนรู้เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) นั้นไม่ได้เป็นที่แพร่หลายในประเทศไทย จึงทำให้ทางโรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่ยังคงขาดแคลนสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพในเรื่องนี้

อีกหนึ่งปัญหาที่เป็นตัวแปรสำคัญในการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น คือ สื่อการเรียนการสอนที่ ขาดความทันสมัย ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้านทั้งในด้านการศึกษาที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น สื่อการสอนมีความทันสมัยทั้งในด้านสีสัน และรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาพัฒนาการของผู้เรียนโดยเทคนิคที่เป็นที่นิยมอยู่อย่างแพร่หลายในการสร้างสื่อการเรียนการสอนขณะนี้ มีทั้งในรูปแบบภาพนิ่งโมชัน หรือวิดีโอ ซึ่งเป็นส่วนช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการและสนุกสนานไปกับสิ่งที่เรียนโดยจากผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ศรสิงห์ พรชัย ทองเจือ และผ่องลักษณ์ จิตต์การุญ (2560) ได้การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้เกมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าใช้เกมการศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในการคิดแก้ปัญหาโดยใช้เกมการศึกษาทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงขึ้นซึ่งอาจเป็นเพราะว่าเด็กฯ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองผ่านกระบวนการเล่นเกม ดังนั้นจากผลจากการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ศรสิงห์ พรชัย ทองเจือ และผ่องลักษณ์ จิตต์การุญ (2560) หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับดี

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทางคณะผู้จัดทำจึงมีความสนใจที่จะจัดทำพัฒนาเกมการศึกษา (Game Based Learning) วิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การแก้ปัญหาอย่างง่าย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์ขึ้นมาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสื่อการสอนที่มีความหลากหลายมากขึ้นตามความต้องการสื่อทางเทคโนโลยีของทั้งผู้เรียนและผู้สอนในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนา และประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อการเรียนการสอนที่เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสื่อการเรียนการสอนที่พัฒนาจากสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินศิลป์ กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการวิจัย

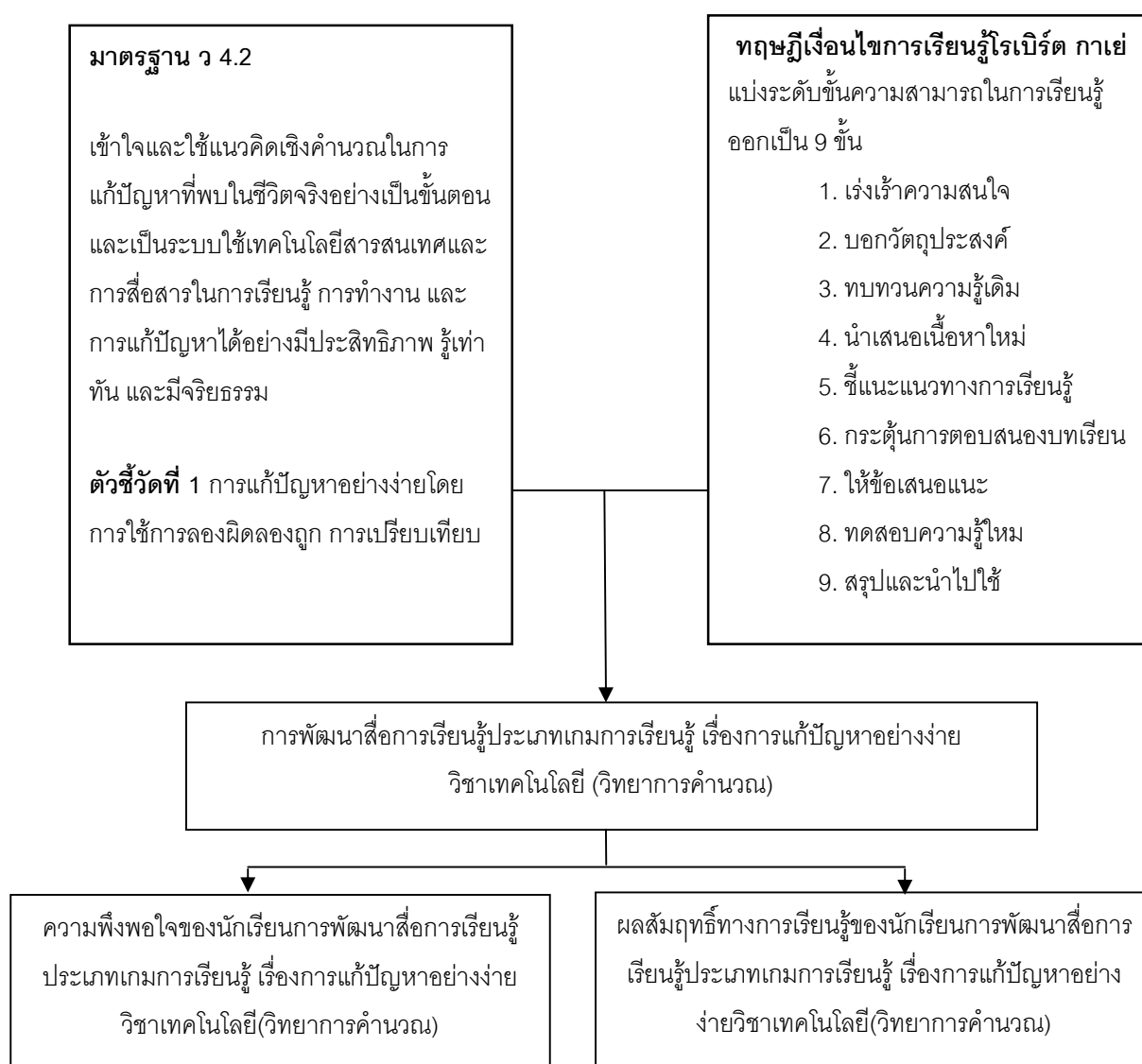
1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากการใช้สื่อเกมการเรียนรู้วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย ผลการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้นและสามารถแก้ปัญหาอย่างง่ายได้ด้วยตนเอง
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่อง การแก้ปัญหาอย่างง่ายที่ดีขึ้น
3. นักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้อย่างมีคุณค่า และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ขึ้นมาได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิริศึกษา” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ โรงเรียนธัญญสิทธินิลปี จังหวัดปทุมธานี
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2561
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ในการจัดทำการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินิลปี ประกอบด้วย 2 เรื่องด้วยกัน 1 การลองผิดลองถูก และ 2 การเปรียบเทียบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบทดสอบปรนัยเป็นเครื่องมือจำนวน 36 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.18

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็น ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินิลปี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 258 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธินิลปี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 36 คน โดยจากการสุ่มแบบเจาะจง 1 ห้องเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ผลทางสถิติ t – test

ผลการประเมินคุณภาพของเกมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา พบรายละเอียดดังนี้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผลระดับ
1. ด้านเนื้อหา			
1.1 เนื้อหาสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	4.67	.58	มากที่สุด
1.2 เนื้อหาสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	4.67	.58	มากที่สุด
1.3 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด	4.33	.58	มาก
1.4 เนื้อหาเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนาผู้เรียน	4.33	.58	มาก
1.5 เนื้อหามีความครอบคลุม และถูกต้อง	4.67	.58	มากที่สุด
2. ด้านการประเมินผล			
2.1 การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.61	.24	มากที่สุด

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน มีผลการประเมินความถูกต้อง และเหมาะสมต่อเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .24 โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .00 และรองลงมาคือ เนื้อหาสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร , เนื้อหาสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และเนื้อหามีความครอบคลุมและถูกต้อง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินคุณภาพของเกมการเรียนรู้ ด้านสื่อมัลติมีเดีย พบรายละเอียดดังนี้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผลระดับ
1. ด้านตัวอักษร			
1.1 ขนาดของตัวอักษรที่ใช้อ่านง่ายและชัดเจน	5	.00	มากที่สุด
1.2 รูปแบบตัวอักษรที่เลือกใช้มีความสวยงาม	5	.00	มากที่สุด
1.3 สีของตัวอักษรที่เลือกใช้มีความเหมาะสม	4.33	.58	มาก
1.4 ตำแหน่งของการวางตัวอักษรมีความเหมาะสม	4.67	.58	มาก
1.5 ข้อความที่ใช้ในแต่ละหน้าถูกต้อง	5	.00	มากที่สุด
2. ด้านภาพกราฟิก			
2.1 ขนาดของภาพกราฟิกที่ใช้เหมาะสม	4.67	.58	มากที่สุด
2.2 ภาพกราฟิกที่ใช้มีความชัดเจน	4.67	.58	มากที่สุด
2.3 ภาพกราฟิกที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.67	.58	มากที่สุด
2.4 การจัดวางภาพกราฟิกอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม	4.33	.58	มาก
3. ด้านเสียง			
3.1 ระดับความดังของเสียงสม่ำเสมอ	4.33	.58	มาก
3.2 ระดับความดังของเสียงดนตรีที่ใช้มีความพอดี	4	.00	มาก
4. ด้านการใช้ภาษา			
4.1 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	5	.00	มากที่สุด
4.2 ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับวัยของผู้เรียน	4.67	.58	มากที่สุด
4.3 ความชัดเจนของภาษาที่ใช้สื่อความหมาย	4.33	.58	มาก
รวม	4.62	0.29	มากที่สุด

จากตาราง 4.2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อจำนวน 3 ท่าน มีผลการประเมินความถูกต้อง และเหมาะสม ต่อเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .29 โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ขนาดของตัวอักษรที่ใช้อ่านง่ายและชัดเจน , รูปแบบตัวอักษรที่เลือกใช้มีความสวยงาม , ข้อความที่ใช้ในแต่ละหน้าถูกต้อง , ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .00 และรองลงมาคือ ตำแหน่งของการวางตัวอักษรมีความเหมาะสม , ขนาดของภาพกราฟิกที่ใช้เหมาะสม, ภาพกราฟิกที่ใช้

มีความชัดเจน, ภาพกราฟิกที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับวัยของผู้เรียนผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ พบรายละเอียดดังนี้

	N	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig.
Pre - test	36	5.42	0.81	17.69*	.00
Post - test	36	8.97	0.74		

*p < 0.05

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้สื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X}$ =8.97) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 5.42) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้จัดทำได้การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ โดยแต่ละขั้นตอนได้ควบคุมคุณภาพด้วยสถิติ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพของด้านเนื้อหาการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .50 แสดงว่าคุณภาพสื่อด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่มากที่สุดโดยด้านเนื้อหา มีเนื้อหาสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร , เนื้อหาสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และเนื้อหา มีความครอบคลุมและถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .57

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่ออยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .49 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .49 โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ ขนาดของตัวอักษรที่ให้อ่านง่ายและชัดเจน , รูปแบบตัวอักษรที่เลือกใช้มีความสวยงาม , ข้อความที่ใช้ในแต่ละหน้าถูกต้อง , ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .00 และรองลงมาคือ ตำแหน่งของการวางตัวอักษรมีความเหมาะสม , ขนาดของภาพกราฟิกที่ใช้

เหมาะสม , ภาพกราฟิกที่ใช้มีความชัดเจน , ภาพกราฟิกที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยของและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้กับวัยของผู้เรียนผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จากการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ จำนวน 36 คน พบว่าก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.42 และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.97 จึงสรุปได้ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ โดยผู้ใช้การเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ ซึ่งได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิทธิศิลป์ จำนวน 36 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยรวมมีค่าเท่ากับ 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .10 โดยเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านสื่อการเรียนรู้ช่วยให้กระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .17 รองลงมาคือ ด้าน สื่อการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ด้านตัวหนังสือที่ใช้มีขนาดเหมาะสมและมีความชัดเจน ด้านความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ประเภทเกมการเรียนรู้มีความน่าสนใจต่อผู้เรียน ด้านเนื้อหาในสื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆได้ เสียงที่ใช้ประกอบสื่อทำให้ผู้เรียนอยากเรียนมากขึ้น สื่อการเรียนรู้ช่วยสร้างความน่าสนใจเนื้อหาในสื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาอื่นๆได้ และรูปภาพสีสันมีความสวยงามและชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.94 , 4.89 , 4.86 , 4.86 , 4.83 , 4.81 , 4.75 และ 4.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ .23 , .35 , .35 , .38 , .40 , .40 , .45 และ .50 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องมาจากได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการค้นคว้าหาข้อมูลเรื่อง การแก้ปัญหาอย่างง่าย ในระบบอินเทอร์เน็ตและในหนังสือเรียน

ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดียโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ในการวิจัยผู้จัดทำได้นำหลักการสร้างสื่อของ ADDIE Model เนื่องจาก ADDIE Model เป็นขั้นตอนในการพัฒนาสื่อที่มีกระบวนการ จึงทำให้การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียออกมามีคุณภาพจึงทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียน และการพัฒนาสื่อสามารถใช้งานร่วมกับแท็บเล็ต ซึ่งมีความโดดเด่นในการนำเสนอเนื้อหาเสริมสร้างจินตนาการให้กับผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งผู้จัดทำได้ยึดหลักการในการสร้างเกมการเรียนรู้เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยรุ่งทิพย์ ศรีสิงห์ และคณะ (2560) พบว่าความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้เกมการศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในการคิดแก้ปัญหาโดยใช้เกมการศึกษาทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาสูงขึ้นซึ่งอาจเป็นเพราะว่า เด็กๆ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองผ่านกระบวนการเล่นเกม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจโดยใช้เพลงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเรียน หลังจากนั้นสนทนาซักถาม โดยใช้การกระตุ้นคำถาม เพื่อให้เด็กๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของจัด

หมวดหมู่ เกมเรียงลำดับ เกมจับคู่ เกมภาพตัดต่อ ซึ่งในแต่ละเกมจะใช้ภาพที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ลักษณะเกมจะใช้ภาพเสมือนจริงที่มีสีสันสวยงาม และเป็นภาพที่เด็กคุ้นเคย พร้อมทั้งสาธิตวิธีการเล่นเกม หลังจากนั้นครูพานักหวัดเพื่อให้เด็กลงมือเล่นเกม โดยจะเน้นให้เด็กได้ใช้ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างอิสระ ในขณะที่เล่นเกม เด็กๆ มีความกระตือรือร้นพยายามแก้ปัญหาแบบลองผิดลองถูกโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ชนะในการเล่น เกม ลองถูกแสดงพฤติกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถแก้ปัญหาด้วยวิธีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นจากการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์เกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนธัญญสิริศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้สื่อการเรียน การสอนสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์เกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี(วิทยาการคำนวณ) คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 8.97 สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียนซึ่งเท่ากับ 5.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก สื่อการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้น ได้นำเกมการเรียนรู้และเทคโนโลยี ใช้ร่วมกับหลักการทฤษฎีการออกแบบเกม จนออกมาเป็นสื่อเกมที่สามารถสร้าง ความตื่นตาตื่นใจให้นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1 ได้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นเป็นอย่างมาก และจากสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยนี้ควบคู่กับสมุดภาพที่มีสีสันสวยงาม เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งตรงกับหลักการของทฤษฎีสีสำหรับการออกแบบใน ด้านของการใช้สีที่มีข้อกำหนดในการใช้สัดส่วนของสีเพื่อดึงดูดความสนใจว่า ควรมีสีหลักสีใกล้เคียงในปริมาณมากกว่า 80% และมีสีคู่ตรงข้ามที่น้อยกว่า 20% และจากทฤษฎีการเลือกสื่อการเรียนการสอนของเคมพ์และสเมลโล ว่าคุณลักษณะของสื่อที่สำคัญจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านขนาน สี การเคลื่อนไหว ภาษา ความสัมพันธ์ของภาพและเสียง ทำให้นักเรียนมีพึงพอใจเป็นอย่างมาก มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้นเพราะชื่นชอบในสื่อการเรียนการสอน ที่ทั้งสวยงาม และทำให้เกิดความสนุกสนาน จึงทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากกว่าสื่อการเรียนแบบเดิม ซึ่งตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ได้อย่างดี รวดเร็ว และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นานในการพัฒนาเกมนี้เราได้ทำทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ 9 ขั้นมาใช้ในการพัฒนาเกมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นการเรียนรู้ดีขึ้นมากกว่าก่อนเรียนถึง 3.55 ซึ่งถือว่าสูงมากสำหรับการใช้สื่อการเรียนการสอนเป็นระยะเพียงแค่ 1 สัปดาห์

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อการใช้งานสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์เกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) พบว่ามีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวโดยสรุป โดยผลการวิเคราะห์เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการใช้สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์เกมการเรียนรู้ เรื่องการแก้ปัญหาอย่างง่าย วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เป็นสื่อการเรียนที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนมีการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความกระตือรือร้นในการเรียนเพื่อความต้องการศึกษา ทำให้นักเรียนมีองค์ความรู้เพิ่มมากขึ้น เกิดการจินตนาการไปพร้อมๆกับการเรียน จึงส่งผลให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น อีกทั้งกราฟฟิกยังมีความสวยงาม เนื้อหาที่ใช้มีความเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน มีเทคนิคการนำเสนอที่น่าสนใจช่วยให้การนำเสนอเนื้อหาสาระชัดเจน มีภาพ ภาพเคลื่อนไหวประกอบ เสียงบรรยาย และสีสันของตัวอักษรที่สวยงาม และเสนอแบบแท็บเล็ต ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชญานิศ ชิงช่วง (2555) ได้พัฒนาพัฒนารูปแบบเกมมัลติมีเดียประเภทจำลอง สถานการณ์เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์การท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครบริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ และนิยมมาไหว้พระเพื่อความเป็นสิริมงคลเป็นอันดับสูงสุด และมีความความสนใจ

กิจกรรมการปั่นจักรยานเพื่อเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เป็น อันดับสูงสุด รวมทั้งยังชื่นชอบการเล่นเกมที่มัลักษณะโดดเด่น มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยการดำเนินการ เรื่องมีความน่าสนใจ และชื่นชอบเกมที่มีสีสันสดใสเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และสนุกสนาน ผู้วิจัยจึง ได้นำผลจากการวิจัยมาพัฒนาเป็นแบบ ร่างเกม จำนวน 3 แบบร่าง จากนั้นทำการคัดเลือกแบบเพื่อ นำมาพัฒนาเป็นต้นแบบจริงโดยการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจจากผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มนักท่องเที่ยวนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์มาสรุปผลเพื่อพัฒนาเป็นต้นแบบจริง จากนั้นจึงทำการ สร้างแบบประเมินครั้งสุดท้ายโดยผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มนักท่องเที่ยวยาวไทยบริเวณรอบเกาะรัตนโกสินทร์ เพื่อให้ต้นแบบเกมจำลองสถานการณ์นี้สามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครได้ เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นแนวทางการศึกษาค้นคว้า และยังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตลอดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 1.1 ใช้ในระบบแอนดรอยด์ความละเอียดหน้าจอ 2048 x 1536 พิกเซล
 - 1.2 ควรมีอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อผู้ใช้งาน
2. ข้อเสนอแนะการพัฒนาโครงการครั้งต่อไป
 - 2.1 พัฒนาสื่อเกมการเรียนรู้ครอบคลุมในระบบปฏิบัติการ IOS และ Windows

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา สุขมาก. (2539). “เกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย”. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561 จาก http://nopparuk.blogspot.com/2012_07_01_archive.html.
- คชาพจน์ ทิพนาลัย. (มปป). “Microsoft Visual Studio”. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2561 จาก: <https://sites.google.com/site/kachapot1150/1-1-microsoft-visual-studio-khux-xari> [].
- เจนจิรา ดารา. (มปป). “ทฤษฎีสี”. สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม 2561 จาก: <https://homegame9.wordpress.com/ทฤษฎีสี/>
- ณัฐพลชัย เลิศฤทธิ์. (2560). “โปรแกรม Adobe Premiere Pro”. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2561 จาก: <https://sites.google.com/site/knowledgeofpremierepro/phu-cad-tha> [].
- ดวงเดือน วังสินธ์. (2532). “เกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย”. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561 จาก http://nopparuk.blogspot.com/2012_07_01_archive.html,
- เดือน หงษาดี. (2557). “โปรแกรม Adobe After Effects CS6”. สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2561 จาก <https://arit.rmutsv.ac.th/en/blogs/55-after-effects-237> [].
- นันทพร ดอกจันทร์เขียว (2559). “ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย”. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2561 จาก: <https://sites.google.com/site/thvsdiphathnakardekpthmway/thvsdi-thi-keiywkhxng-kab-phathnakar-dek-pthmway/thvsdi-phathnakar-khx-ngki-sel-gesell> [].
- บุญชม ศรีสะอาด (2542). “วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย” พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- มงคล ทะกอง. (2561). เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ: อักษร,

มณฑาทิพย์ อุตตปัญญา. (2542). “เกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย”. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561 จาก:
http://nopparuk.blogspot.com/2012_07_01_archive.html,[].

รุ่งทิพย์ ศรีสิงห์และคณะ. (2560). “การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กโดยใช้เกมการศึกษา”. สืบค้น
เมื่อ 22 ตุลาคม 2561 จากhttps://www.kmutt.ac.th/jif/public_html.article_detail.php?ArticleID=205556 [].

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2560). “โปรแกรม Adobe Photoshop CS6” สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2561
จากhttps://th.wikipedia.org/wiki/อะโดบี_โฟโตชอป

สมภพ จงจิตต์โพธา. (2556). **ทฤษฎีสี** = Theory of color. กรุงเทพฯ: วาดศิลป์

สุวิมล ต้นปิติ. (2536). “เกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย”. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561 จาก
http://nopparuk.blogspot.com/2012_07_01_archive.html,[].

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). “เกมการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย”. สืบค้นเมื่อ 12
ตุลาคม 2561 จาก:http://nopparuk.blogspot.com/2012_07_01_archive.html.

Akkharaphon Dantonglang. (2562). “โปรแกรม Adobe Illustrator”. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2562 จาก : [http://](http://http://www.beartheschool.com/share-1/2019/1/17/-adobe-illustrator-l)
<http://www.beartheschool.com/share-1/2019/1/17/-adobe-illustrator-l>

Anna. (2560). “โปรแกรม Unity”. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.pakamasblog.com/2014/12/Unity.html>

NBUE0086: การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ENHANCING SCIENTIFIC EXPLANATION ABILITY BY USING INQUIRY-BASED LEARNING AND VEE DIAGRAM ON THE CELLULAR RESPIRATION OF MATTAYOMSUKSA 4 STUDENTS

วาสนา ช้างเพชร¹ วันทิกา เครือคำ²

¹ นักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ (ชีววิทยา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

² อาจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ วิชาชีววิทยา เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ หลังการจัดการเรียนรู้โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 45 คน ณ โรงเรียนสาธิตปัญญารังสิต ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ แบบวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ที่เรียกว่า Normalized gain <g> สำหรับการวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์และใช้การทดสอบ t-test สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววีเพิ่มขึ้นตามลำดับในแต่ละแผนโดยในแผนสุดท้าย นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ High gain 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ แผนผังแนวความคิดรูปตัววี การจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้

Abstract

The purpose of this research were to 1) enhancing scientific explanation ability of biology subject on cellular respiration before and after 2) compared learning achievement of biology subject on cellular respiration before and after. The purposive sampling was 45 mattayomsuksa 4 students from Saipanyarangsit school in during the first semester of Academic year 2019. The research instruments

were the lesson plan using Inquiry-based Learning and Vee Diagram on cellular respiration, scientific explanation test in biology observation and biology learning test in biology observation. The data were analyzed by Normalized gain $\langle g \rangle$ for scientific explanation test and comparing the different between pre-test and post-test mean score of learning achievement in biology with dependent sample t-test.

The research finding were as follow 1) scientific explanation ability of mattayomsuksa 4 students after using Inquiry-based Learning and Vee Diagram increase respectively in each lesson plan and all of students were on High gain in the last lesson plan 2) The post-test mean score of biology learning achievement of mattayomsuksa 4 students after using Inquiry-based Learning and Vee Diagram were higher than pre-test score of that at the statistically significant .01 level.

Keywords: scientific explanation, Vee Diagram, Inquiry-based Learning

บทนำ

ประเทศไทยและอีกกว่า 70 ประเทศได้มีการเข้าร่วมโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ซึ่งเป็นข้อสอบที่ใช้ประเมินความฉลาดรู้ (Literacy) จากการเลือกตอบ เขียนตอบสั้น ๆ และเขียนอธิบาย เป็นต้น ผลการประเมินของประเทศไทยแนวโน้มจากการประเมิน PISA 2000 จนถึง PISA 2015 พบว่า ผลการประเมินทั้งสามด้านมีแนวโน้มลดลง (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2561)

จากการค้นคว้าผู้วิจัยได้สนใจนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี มาปรับใช้เพราะรูปแบบการสอนดังกล่าวสามารถพัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ และการลำดับความคิดของนักเรียนได้ (กิตติวัฒน์ ดิษฐประเสริฐ. 2561) และจากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ที่ผ่านมา การสังเกตการสอน การสอบถามอย่างไม่เป็นทางการจากครูพี่เลี้ยงรวมถึงประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่า เด็กมีความกล้าแสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในชั้นเรียนน้อยกว่าที่ควร ผู้วิจัยได้ตระหนักในความสำคัญของการจัดการเรียนรู้การส่งเสริมทักษะในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ซึ่งเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ผ่านการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จากนั้นจึงสังเคราะห์ความรู้ที่ได้นำมาเขียนตอบปัญหาในรูปแบบแผนผังรูปตัววี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยมีการดำเนินงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติ (Act) ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต (Observe) และขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)

จึงเป็นที่มาของงานวิจัยการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยศึกษาวิจัยในโรงเรียนสายปัญญาฯ จังหวัดปทุมธานี

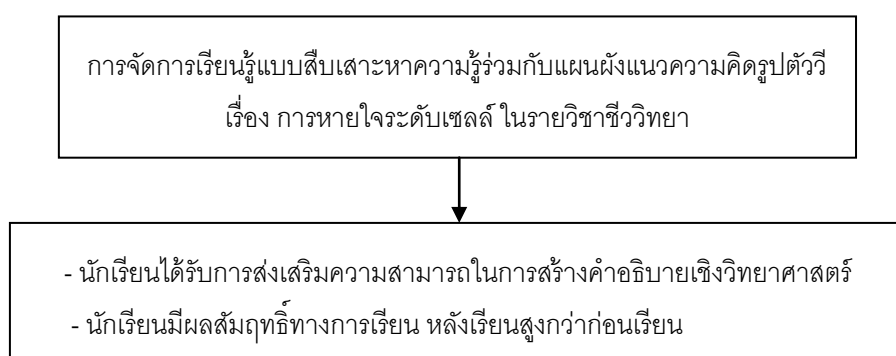
วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น
2. ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์

กรอบแนวคิด

สมมติฐาน

1. ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาชีววิทยา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาชีววิทยา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี

วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 45 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จากประชากรนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายการเรียนวิทย์-คณิต 3 ห้องจำนวน 136 คน ณ โรงเรียนสายปัญญาฯ จังหวัดปทุมธานี โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยนักเรียนห้องดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับกับประชากรทั้งหมดสามห้อง

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ เคมมิส; และ แม็คแท็กการ์ด (Kemmis; & McTaggart. 1988) โดยประกอบไปด้วยขั้นตอนการวางแผน (planning) การปฏิบัติ (action) การสังเกต (observing) และการสะท้อนกลับ (reflecting)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มการเรียนรู้วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การส่งเสริมทักษะการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการสอน 9 คาบเรียนคาบเรียนละ 50 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) เรื่อง ไกลโคไลซิส

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) การสร้างแอซิติลโคเอนไซม์เอและวัฏจักรเครบส์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3) กระบวนการถ่ายทอดอิเล็กตรอน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4) กระบวนการหมัก

โดยการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผน ได้มีการศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) จากนั้นดำเนินการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่ใช้ในการทำวิจัย ต่อมา นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลาเรียน การจัดการเรียนรู้และเครื่องมือประเมินตามสภาพจริง และนำไปปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีวิธีการสร้างซึ่งได้ศึกษาจากตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล โดยแบบทดสอบการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 4 ข้อ โดยมีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1 และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบปรนัยจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมี ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.2-0.9 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. แนะนำขั้นตอนการทำกิจกรรมและบทบาทของนักเรียนในการจัดการเรียนการสอน ก่อนจัดการเรียนการสอน
2. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้อย่างอิสระ เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนแล้วจึงทดสอบวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ (โดยใช้แบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน)
4. เมื่อสิ้นสุดการสอนตามกำหนดแล้วจึงทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (โดยใช้แบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววีก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นที่เรียกว่า Normalized gain <g>

$$<g> = (\% \text{ Post-test}) - (\% \text{ Pre-test}) / (100 \%) - (\% \text{ Pre-test})$$

โดยที่ <g> คือ ค่า Normalized Gain

% Post-test คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียนเป็นร้อยละ

% Pre-test คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนเรียนเป็นร้อยละ

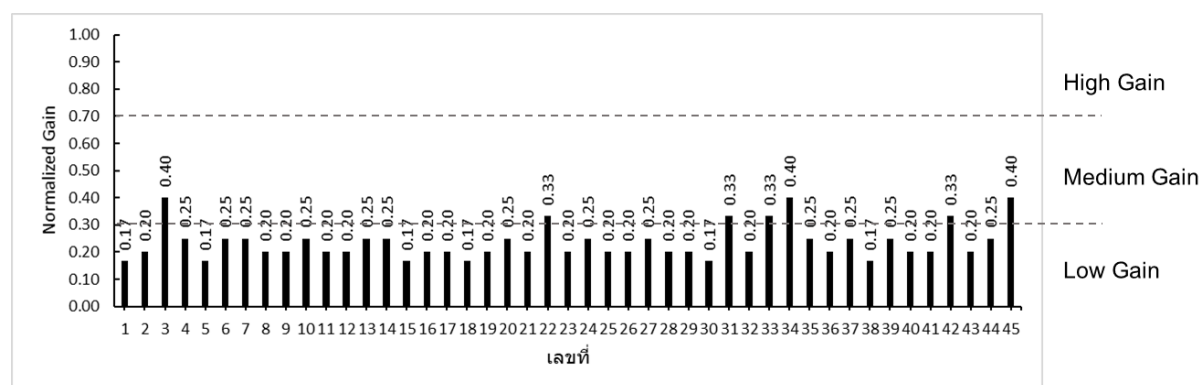
ซึ่งค่า <g> หรือ Normalized Gain แปลความได้ว่า ผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นจริงของนักเรียน (Actual Gain = (% Post-test - % Pre-test)) คิดเป็นกี่เท่าของผลการเรียนรู้สูงสุดที่มีโอกาสเพิ่มขึ้นได้ (Maximum Possible Gain = (100 % - % Pre-test)) ซึ่งค่าที่ได้จะมีค่าอยู่ในช่วง 0.0-1.0 แบ่งระดับค่า Normalized Gain <g> ออกเป็นกลุ่มได้สามระดับ คือ

“High Gain”	หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยได้	$1.0 <g> > 0.7$
“Medium Gain”	หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยได้	$0.7 > <g> > 0.3$
“Low Gain”	หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยได้	$0.3 > <g> > 0.0$

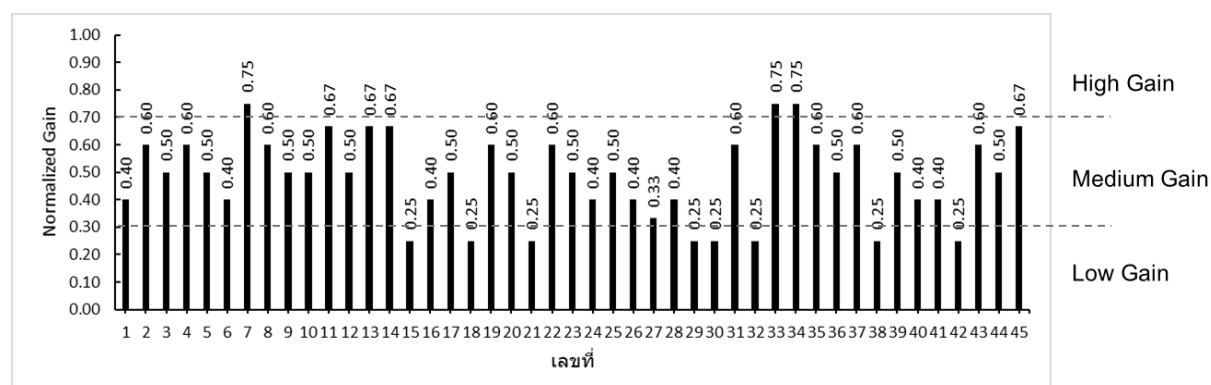
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยาเรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การทดสอบ t-test แบบ Paired-sample t-test

ผลการวิจัย

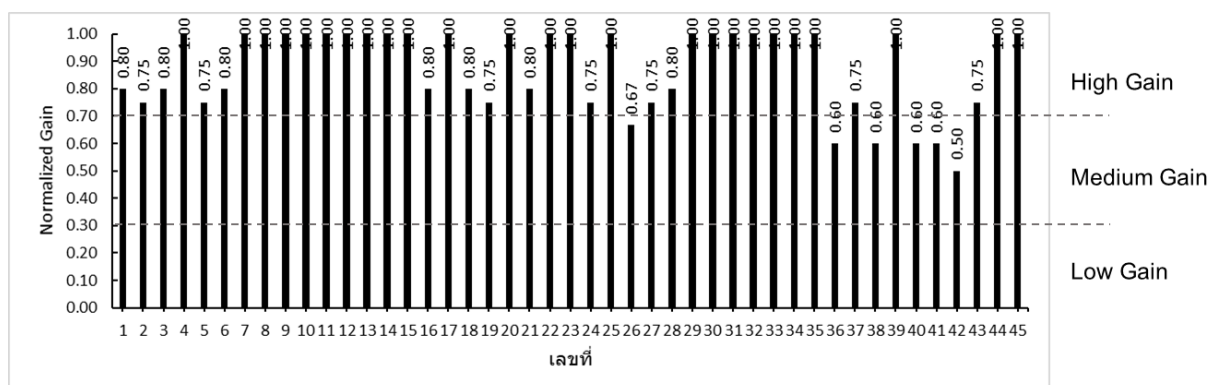
1. ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนรายบุคคล โดยใช้วิธี Normalized gain <g> ในการวัดความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ แยกเป็นแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ได้ผลดังแผนภาพ

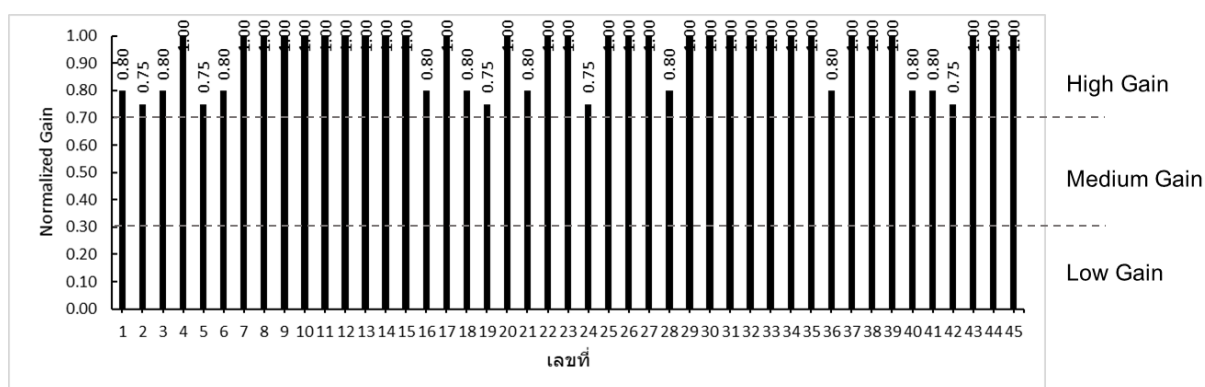
ภาพประกอบ 1 ผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1) เรื่อง ไกลโคไลซิส

ภาพประกอบ 2 ผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ใน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2) การสร้างแอนิมาลโคเอนไซม์และวัฏจักรเครบส์

ภาพประกอบ 3 ผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3) กระบวนการถ่ายทอดอิเล็กทรอนิกส์

ภาพประกอบ 4 ผลคะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นของนักเรียนรายบุคคลจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้
ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4) กระบวนการหมัก

จากภาพประกอบ 1-4 แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพิ่มขึ้นตามลำดับในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยในแผนการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับ Low gain ในแผนการเรียนรู้ที่ 2 นักเรียนมีคะแนนอยู่ในระดับ Medium gain แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ High gain และแผนที่ 4 ทุกคนมีคะแนนอยู่ในระดับ High gain

2. ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา ก่อนเรียนและหลังเรียนได้ผลดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p
ก่อนเรียน	45	8.22	3.014	44	25.16**	0.00
หลังเรียน	45	15.36	2.197			

** $p < .01$

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องการหายใจระดับเซลล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี เพิ่มขึ้นตามลำดับในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยที่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นักเรียนทุกคนมีความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในเกณฑ์ High gain

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. ผลการทดสอบความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง การหายใจระดับเซลล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี ก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นรายบุคคล โดยทำการวิเคราะห์เป็นรายแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลของการทดสอบ

ความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้นตามลำดับในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยพัฒนาจาก Low gain ไปยัง Mid gain และ High gain โดยที่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 นักเรียนมีคะแนนอยู่ในเกณฑ์ High gain ร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววี หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการทดสอบทั้งสองข้างต้นถือเป็นเครื่องยืนยันได้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังแนวความคิดรูปตัววีช่วยเพิ่มความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์และช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกด้วย เนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนแบบดังกล่าวเป็นการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีการอภิปรายกันนั้นทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มากกว่า เพราะเด็กจะต้องทำการหาหลักฐานและข้อสนับสนุนคำตอบด้วยตนเอง นอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันของเด็กแล้ว ยังช่วยในการส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ได้อีกด้วย โดยเทคนิคนี้จะเน้นให้เด็กสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง จากนั้นนำคำตอบที่ได้มาสร้างเป็นแผนผังแนวความคิดรูปตัววีและนำข้อมูลจากแผนผังรูปตัววีที่ได้มาเขียนอธิบายคำตอบที่มีองค์ประกอบครบถ้วนเป็นไปตามหลักของการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ เนื่องจากแผนผังแนวความคิดรูปตัววีเป็นแผนผังแนวความคิดที่ชี้ให้นักเรียนหาเหตุผลและหลักการหรือทฤษฎีที่เป็นที่มาของคำตอบ ในที่นี้หมายถึงการให้เหตุผลโดยมีการอ้างอิงที่มาของความรู้ นั้น ๆ ถือเป็นผลการทดลองที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบด้วยหลัก 3r8c โดยเฉพาะทักษะด้าน Critical Thinking and Problem Solving ที่เป็นทักษะในการการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รูปแบบหนึ่งในการบ่งบอกว่าเด็กมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติวัฒน์ ดิษฐ์ประเสริฐ (2561) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยวิธีการสอนแบบกรณีศึกษา ร่วมกับการใช้แผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่องระบบย่อยอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า 1) นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ โดยมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นจริง (Actual gain) ของนักเรียนเพิ่มขึ้นตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐกฤษ ทองน้อย (2560) ที่ได้ศึกษาการส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ระบบนิเวศ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์พบว่าความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 38.00 เป็นร้อยละ 61.50 เมื่อพิจารณาความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ในแต่ละองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่นักเรียนสามารถพัฒนาได้มากที่สุด คือ ข้อกล่าวอ้าง และองค์ประกอบที่สามารถพัฒนาได้น้อยสุด คือ หลักฐาน

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เหตุการณ์ปัจจุบันที่เหมาะสมกับความรู้เดิมของนักเรียน รวมถึงควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เผยแพร่ผลงานตัวเองออกสู่สาธารณะเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในหัวข้อการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการส่งเสริมการผลิตครูผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (สควค.)

ขอขอบคุณ ดร. วันทิกา เครื่อน้ำคำ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยครั้งนี้ รวมถึงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ให้ความร่วมมือในงานวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิตติวัฒน์ ดิษฐประเสริฐ. (2561). การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์โดยวิธีการสอนแบบกรณีศึกษาร่วมกับการใช้แผนผังแนวความคิดรูปตัววี เรื่องระบบย่อยอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ณัฐกฤษ ทองน้อย. (2560). การส่งเสริมความสามารถในการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ระบบนิเวศ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เป็นฐาน. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.

_____. (2561). **ผลการประเมิน PISA 2015 วิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์ ความเป็นเลิศและความเท่าเทียมทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันฯ.

Kemmis, S.; & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planer*. Australia: Deakin University Press.

NBUE0088: การศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์

A LEARNING OF PLAYING MUSIC INSTRUMENT ABILITY OF PRATHOMSUKSA 4 STUDENTS BY USING ORFF-SCHULWERK LEARNING MODEL

อนุวัฒน์ มงคลแสงจันทร์¹ ประสาน ประวิติรุ่งเรือง²

¹ นักศึกษาด้านวิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรี 2) แบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร Wilcoxon Signed-Ranks Test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.90 และ 2) ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรีของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ ความสามารถในการเล่นดนตรี

Abstract

The purpose of this research was to: 1) Study the abilities of playing music and. 2) compare the abilities of playing music of fourth grade students. Between before and after studying from the Orff-Schulwerk learning management, Population used in the research is fourth grade students currently studying in the first semester of Academic year 2018. Rattanaquina Utit School : Number 1 classroom There are 31 students. The tools used for collecting this data were 1) Music Learning Management Plan. 2) Musical ability assessment form, Statistics for analysis. Data consists of Basic statistics are percentage, average, and standard deviation. The statistics used in the hypothesis testing were the analysis of differences between before and after studying by using the formula Wilcoxon Signed-Ranks Test. The results of the research showed that: 1) The results of the study of the ability to play music are at a very good level. Accounting for 82.90 percent and: 2) The result of the study of student musical ability After studying higher than before studying Statistical significance at the level of .05.

Keywords: The Orff-Schulwerk learning management, Ability to play music.

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้ ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 7-8)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 182)

ดนตรีเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่อยู่ควบคู่กับมนุษย์เสมอมา ได้รับการพัฒนาให้มีความไพเราะ ความสลับซับซ้อนไปตามจินตนาการและแรงบันดาลใจของผู้ประพันธ์เพลง นอกจากนั้นมนุษย์ยังพยายามขยายข้อจำกัดของเครื่องดนตรีให้สามารถบรรเลงได้กว้างขวาง และมีเทคนิคการบรรเลงที่พิสดารอันแสดงศักยภาพขั้นสูงของมนุษย์ วิชาการดนตรียังรวมไปถึงวิชาการทฤษฎีดนตรี ซึ่งนักแต่งเพลง นักดนตรี ครูดนตรีและผู้เรียนดนตรีทุกคนต้องผ่านการศึกษาทฤษฎีดนตรีเบื้องต้น วิชาการปฏิบัติดนตรี การประพันธ์เพลง ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดในแขนงต่าง ๆ ตามความสามารถและความถนัดได้ และวิธีการหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจและซาบซึ้งต่อการเรียนดนตรีได้ดีที่สุด คือ การให้ความรู้ความเข้าใจด้วยการให้ประสบการณ์การเรียนรู้จริง เช่น การเล่นดนตรี การทำกิจกรรมดนตรี การฟังดนตรี เป็นต้น ในปัจจุบันนี้ ดนตรีถือเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าศาสตร์แขนงอื่น ๆ และได้บรรจุในหลักสูตรให้เรียนกันตั้งแต่ปฐมวัย การเรียนดนตรีภาคปฏิบัติ เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็กทุกคน ดนตรีจึงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้คนมากกว่าเพียงแค่เป็นความบันเทิงเท่านั้น (จเร ส้าอาจ. 2550: 12)

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการให้การบริการทางการศึกษาเบื้องต้นที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก เพราะการพัฒนาทุก ๆ ด้านของบุคคลล้วนมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็กอันเป็นวัยแรกของชีวิตนับตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งอายุประมาณ 6 ปี เป็นช่วงอายุที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและบุคลิกภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญเติบโตของ

สมอง ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในวัยต่อไป ซึ่งสอดคล้อง กับคำกล่าวของ ทอแรนซ์ (Torrance. 1965) ที่ว่า ควรส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัยได้เท่าไร ก็ยิ่งเป็นผลดีมากเท่านั้น โดยเฉพาะในช่วงก่อนวัยเรียนหรือช่วง 6 ขวบแรกของชีวิตเป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการสูง ศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กกำลังพัฒนา (อารี พันธมณี. 2547: 2) การเรียนรู้จะมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กในอนาคตโดยเฉพาะ ในภาวะสังคมโลกที่เทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การฝึกให้เด็กรู้จักแยกแยะและเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จะช่วยให้เด็กพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและเข้าใจสังคมมากขึ้น

การเรียนการสอนดนตรีสำหรับเด็กในปัจจุบันมีผู้คิดค้นแนวคิด วิธีการและหลักการต่าง ๆ มากมาย และที่เป็นที่ยอมรับและเผยแพร่ไปทั่วโลกแนวหนึ่ง คือ แนวคิดของ คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff) ซึ่งเรียกวิธีการสอนนี้ว่าออร์ฟ-ซูลเวอร์ท (Orff-Schulwerk. 1930) เป็นการสอนดนตรีสำหรับเด็กที่คำนึงและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งเป็นการสอนดนตรีผ่านการลงมือกระทำอย่างมีชีวิตชีวาและสร้างสรรค์การมีปฏิสัมพันธ์กับวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งออร์ฟ เน้นกระบวนการที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติเด็กได้รู้ถึงความรู้สึกของสิ่งที่เขาได้ลงมือกระทำ ภาพที่อยู่ในใจรวมถึงข้อมูลต่าง ๆ จะถูกสะสมไว้และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในเวลาต่อมา (ต้องจิตต์ จิตดี. 2547: 2) การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของออร์ฟ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจในพัฒนาการเด็ก โดยที่ออร์ฟวางแผนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกันโดยเริ่มจากความรู้ง่าย ๆ สิ่งที่ยากที่สุดแล้วมีการสอนที่ต่อเนื่องจนไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนที่สุด โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองเป็นอุปกรณ์การสอนดนตรี (ธวัชชัย นาควงษ์. 2543: 100) ดนตรีเป็นศิลปะบริสุทธิ์ ซึ่งสื่อไปถึงจิตวิญญาณของเด็กได้โดยตรง ดนตรีเป็นประสบการณ์ที่เด็กจะเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ของตนเอง เด็กทั่วไปมักจะชอบดนตรี จากผลการวิจัยพบว่า เด็กสามารถตอบสนองเสียงและดนตรีได้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าเด็กมีการตอบสนองต่อเสียงดนตรีคือ ทารกในครรภ์จะมีการเต้นของหัวใจที่เร็วขึ้น เมื่อได้ยินเสียงเพลงดัง ๆ นอกจากนี้ยังพบว่า หลังจากที่ทารกคลอดออกมาจากครรภ์มารดาแล้วมีแนวโน้มที่จะชอบเพลงหรือดนตรีที่เขาได้ฟังประจำในขณะที่อยู่ในครรภ์ (เยาหวา เดชะคุปต์. 2540: 71) ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของศิลปะที่ต้องใช้ความคิด และจินตนาการ การสร้างภาพในใจ เป็นเรื่องของมิติสัมพันธ์ ดนตรีเป็นวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากในการช่วยเสริมสร้างสติปัญญา และจินตนาการ การเปิดดนตรีบรรเลงคลอเบา ๆ ในระหว่างการทำกิจกรรมในงานวาดภาพ หรืองานศิลปะต่าง ๆ จะช่วยเสริมศักยภาพในการสร้างจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ (จเร ลำอาจ. 2550: 108) เพลงและดนตรีเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กใช้ประสาทการรับรู้ การฟังและความรู้สึก เป็นสื่อกระตุ้นให้เคลื่อนไหวร่างกาย ซึ่งทำให้เด็กพัฒนาการควบคุมบังคับกลไกการเคลื่อนไหววัยต่าง ๆ ของร่างกายให้เกิดทักษะ มีการทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อและสายตา นำไปสู่การพัฒนานุคลิกท่าทาง ความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547: 119)

จากการประเมินการสอนดนตรีให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าทั้งชายและหญิง ช่วงอายุ 5-6 ปี ภายในโรงเรียนรัตนระจันะอุทิศ แบบฝึกดนตรีขั้นพื้นฐานมักไม่ได้ใช้หลักการของทฤษฎีการสอนดนตรีเบื้องต้นมาเป็นแนวทาง เนื่องจากแบบเรียนเครื่องดนตรีจะมุ่งเน้นให้นักเรียนเล่นเครื่องดนตรีได้ และใช้วิธีการอ่านโน้ตดนตรีตามทฤษฎีดนตรีสากล ซึ่งเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งในการสอนเด็กเล็กทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายไม่เข้าใจและได้รับการสอนแบบผิด ๆ ในบทเรียน เช่นเรื่องของจังหวะ การวางนิ้วบนเครื่องดนตรี บางครั้ง ทำให้เกิดอาการบาดเจ็บระหว่างการซ้อมได้ ทำให้นักเรียนถอดใจไปกับการฝึกซ้อมเพราะคิดว่ายากเกินไป จึงควรนำวิธีการสอนของออร์ฟ-ซูลเวอร์ท ซึ่งเป็นแบบเรียน และการเล่นประกอบมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีให้ดีขึ้น (โรงเรียนรัตนระจันะอุทิศ. 2555: 7-8)

จากความเป็นมาและความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาดนตรีสากล ที่เน้นให้นักเรียนมีความสามารถในการเล่นดนตรี ครูผู้สอนควรมีรูปแบบการสอนที่เหมาะสมในการฝึกทักษะวิชาดนตรี โดยใช้การเรียนการสอนแบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ต เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน เป็นการพัฒนาความสามารถทางการเล่นดนตรี เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาดนตรีสากล สามารถอ่านโน้ตดนตรีสากล และเล่นดนตรีได้ตามเกณฑ์การประเมินความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ต
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ต

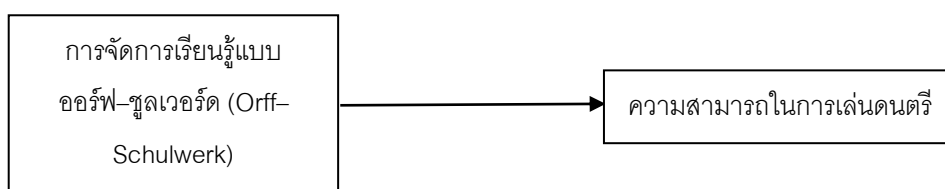
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีสมาธิ มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตจำตัวโน้ต และจดจ่อกับงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้สามารถเล่นดนตรีได้ดีและพัฒนาตนเองให้มีสมาธิในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น
2. ครูสามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการสอนแบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ต และนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลการศึกษาศักยภาพความสามารถในการเล่นดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ต อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 70
2. ความสามารถในการเล่นดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experiment design) ศึกษากลุ่มทดลองกลุ่มเดียว โดยการวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pre-test Post-test Design) (ปรีชา เนาว์เย็นผล. 2540: 156) โดยผลที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้ง จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ การศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ชูลเวอร์ต จำนวน 31 คน โรงเรียนรัตนะจินะอุทิศโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ดังแสดงตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

Pre-test	Treatment	Post-test
T_1	X	T_2

ประชากร

ประชากรเป้าหมาย ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนรัตนะจินะอุทิศเขตราชวัตรบูรณะ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 31 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ การจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ชูลเวอร์ต (Orff-Schulwerk) ส่วนตัวแปรตาม มีจำนวน 1 ตัวแปร คือ ความสามารถในการเล่นดนตรี

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

จำนวน 6 เดือน (เมษายน-ตุลาคม 2561) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประเมินความสามารถในการเล่นดนตรีของนักเรียนก่อนเรียน ระยะที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ชูลเวอร์ต และระยะที่ 3 ประเมินความสามารถในการเล่นดนตรีของนักเรียนหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรี เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสม ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66

ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การเขียนแผนจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรี จุดมุ่งหมายขอบข่ายของเนื้อหาและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับศึกษาวิธีการสอนวิชาดนตรี ศึกษารูปแบบการสอนแบบออร์ฟ-ชูลเวอร์ต

1.2 กำหนดโครงสร้างเรื่องจากเนื้อหาและแนวคิดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 15 ชั่วโมง

1.3 นำร่างแผนการจัดการเรียนรู้ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรี จำนวน 3 คน ทำการตรวจเพื่อประเมินความถูกต้องเหมาะสม

1.4 ทำการปรับปรุง แผนการจัดการเรียนรู้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า ควรปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนใน 1 คาบ

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. แบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยมีรายการประเมินการปฏิบัติ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางท่าทางที่ถูกต้อง 2) เทคนิคในการเล่น 3) จังหวะ 4) ทำนอง และ 5) ลีลาในการบรรเลง ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้องเหมาะสม ผลการประเมินแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78

ดำเนินการสร้างแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาตัวอย่างการทำแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี การจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ด (Orff-Schulwerk)

2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยมีรายการประเมินการปฏิบัติ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางท่าทางที่ถูกต้อง 2) เทคนิคในการเล่น 3) จังหวะ 4) ทำนอง และ 5) ลีลาในการบรรเลง

2.3 ดำเนินการสร้างแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี โดยเป็นแบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับดี ให้ 2 คะแนน หมายถึง เมื่อปฏิบัติได้ถูกต้อง

ระดับที่พอใช้ ให้ 1 คะแนน หมายถึง เมื่อปฏิบัติได้เป็นบางอย่าง

ระดับที่ปรับปรุง ให้ 0 คะแนน หมายถึง เมื่อปฏิบัติไม่ถูกต้อง

และมีเกณฑ์ระดับคะแนนในการประเมิน 5 ด้านดังนี้

ระดับคะแนน 8-10 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับดีมาก

ระดับคะแนน 5-7 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับดี

ระดับคะแนน 3-4 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 0-2 คะแนน หมายถึง อยู่ในระดับปรับปรุง

เทียบกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สุจิตตรา คงปลื้ม. 2550: 26-27) ดังนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 80-100 หมายถึง อยู่ในระดับดีมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 50-70 หมายถึง อยู่ในระดับดี

ระดับคะแนนเฉลี่ย 30-40 หมายถึง อยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนนเฉลี่ย 0-20 หมายถึง อยู่ในระดับปรับปรุง

2.4 นำร่างแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่มีประสบการณ์ จำนวน 3 คน ทำการตรวจเพื่อประเมินความเหมาะสม

2.5 ทำการปรับปรุงแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำว่า แบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี มีเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด สามารถนำไปประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้

2.6 นำแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้องเหมาะสม ผลการประเมินแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 102-103)

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.7 ทำการปรับปรุงให้สมบูรณ์ และจัดทำแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาดนตรี โดยนำเครื่องมือดังกล่าวไปใช้กับประชากรเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนรัตนระจันอุทิศ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำการประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และนำผลการประเมินตรวจให้คะแนนเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest) โดยมีการประเมินความสามารถ 5 ด้าน รวมคะแนน 10 คะแนน

2. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาดนตรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 แผน จำนวน 15 ชั่วโมง โดยไม่นับรวมเวลาทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน ดำเนินการสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

3. ทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ชุดเดิมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว โดยมีการประเมินความสามารถ 5 ด้าน รวมคะแนน 10 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ วิเคราะห์ความสามารถในการเล่นดนตรี จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน การศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเป็นการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผลกรทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติที่ไม่ใช่พารามิเตอร์ (Non Parametric) ด้วยวิธี Wilcoxon Signed-Ranks Test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ คิดเป็นร้อยละ 82.90 อยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 3 การประเมินการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ หลังการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์

คำชี้แจง

1. โครงสร้างของแบบประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 3 ระดับ โดยมีรายการประเมินการปฏิบัติ 5 ด้าน ดังนี้

(1) การวางท่าทางที่ถูกต้อง

(2) เทคนิคในการเล่น

(3) จังหวะ

(4) ทำนอง

(5) ลีลาในการบรรเลง

นักเรียน คนที่	ผลการทดสอบก่อนเรียน (10)					ร้อยละ	ระดับ	ผลการทดสอบหลังเรียน (10)					ร้อยละ	ระดับ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
1	1	1	2	1	0	50	ดี	2	1	2	2	2	90	ดีมาก
2	1	0	0	0	0	10	ปรับปรุง	2	1	2	1	1	70	ดี
3	1	1	2	1	1	60	ดี	2	1	2	1	2	80	ดีมาก
4	1	1	0	0	1	30	พอใช้	1	1	2	2	1	70	ดีมาก
5	1	0	1	0	1	30	พอใช้	2	1	1	1	2	70	ดี
6	0	1	1	0	1	20	ปรับปรุง	2	1	2	2	2	90	ดีมาก
7	1	1	1	1	1	50	ดี	2	2	1	2	2	90	ดีมาก
8	1	2	1	1	1	60	ดี	2	2	1	1	2	80	ดีมาก
9	1	0	1	1	1	40	พอใช้	2	1	1	1	1	60	ดี
10	1	1	0	0	0	20	ปรับปรุง	2	1	2	2	2	90	ดีมาก
11	1	2	2	1	1	70	ดี	2	2	1	1	1	70	ดี
12	1	1	0	1	1	40	พอใช้	2	1	1	2	1	70	ดี
13	1	0	0	1	0	20	ปรับปรุง	2	2	1	2	1	80	ดีมาก
14	1	2	1	1	1	60	ดี	2	1	2	2	2	90	ดีมาก
15	1	2	1	0	1	50	ดี	2	2	2	2	2	100	ดีมาก
16	1	2	2	2	2	90	ดีมาก	2	1	2	2	1	80	ดีมาก
17	2	1	1	1	1	60	ดี	2	1	2	2	2	90	ดีมาก
18	1	1	1	2	2	70	ดี	1	1	2	2	2	80	ดีมาก
19	1	2	1	1	2	70	ดี	2	2	2	2	1	90	ดีมาก
20	1	2	0	0	1	40	พอใช้	2	2	2	2	2	100	ดีมาก
21	1	1	2	2	1	70	ดี	2	1	1	1	2	70	ดี

ตาราง 3 (ต่อ)

นักเรียน คนที่	ผลการทดสอบก่อนเรียน (10)					ร้อยละ	ระดับ	ผลการทดสอบหลังเรียน (10)					ร้อยละ	ระดับ
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)			(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
22	1	0	0	0	0	10	ปรับปรุง	2	2	1	2	2	90	ดีมาก
23	1	2	1	2	1	70	ดี	2	2	1	2	2	90	ดีมาก
24	1	2	2	1	2	80	ดีมาก	2	2	2	2	2	100	ดีมาก
25	1	2	1	1	1	60	ดี	2	2	1	1	1	70	ดี
26	2	1	0	0	0	30	พอใช้	1	2	2	2	2	90	ดีมาก
27	2	1	0	0	1	2	พอใช้	2	1	1	2	1	70	ดี
28	1	0	1	0	0	20	ปรับปรุง	1	2	2	2	2	90	ดีมาก
29	2	1	2	1	1	70	ดี	2	2	2	2	1	90	ดีมาก
30	1	0	0	0	0	10	ปรับปรุง	2	2	1	1	1	70	ดี
31	1	2	2	2	1	80	ดีมาก	2	2	2	2	2	100	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม													82.90	ดีมาก

จากตาราง 2 ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด จากนักเรียน 31 คน พบว่า มีนักเรียนที่มีผลการประเมินความสามารถในการเล่นดนตรีตามเกณฑ์ร้อยละ 70 มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 82.90 อยู่ในระดับดีมาก

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด คะแนนหลังการเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4 ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อน และหลังจากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	μ	σ	z	p-value
ก่อนเรียน	31	10	4.81	2.29	8.345*	.000
หลังเรียน	31	10	8.29	1.13		

จากข้อมูลในตาราง 3 ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด จากนักเรียน 31 คน พบว่าคะแนนทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.81 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.29 และคะแนน ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 8.29 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.13 และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี ก่อนเรียนและหลังเรียน

โดยใช้สูตร (Wilcoxon Signed-Ranks Test) พบว่า มีผลการประเมินความสามารถในการเล่นดนตรี หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความสามารถในการเล่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ด คิดเป็นร้อยละ 82.90 อยู่ในระดับดีมาก แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ด สามารถพัฒนาความสามารถในการเล่นดนตรีได้มากขึ้น ทั้งนี้ เพราะในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ด เป็นวิธีหนึ่งในการสร้างความสามารถในการเล่นดนตรี และเป็นการเรียนรู้จากการกระทำด้วยตนเองกับปัญหาในการเรียนวิชาดนตรี รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด เป็นกิจกรรมที่เข้าใจง่ายฝึกใช้ให้เกิดทักษะทางดนตรี ได้มากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุกัญญา วิวรรณ (2553: 4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะ การปฏิบัติไวโอลินเบื้องต้นตามแนวทฤษฎี การสอนของคาร์ล ออร์ฟ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ได้ชุดฝึกทักษะการปฏิบัติไวโอลินเบื้องต้น ตามแนวทฤษฎีการสอนของคาร์ล ออร์ฟ ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่า เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด เน้นทักษะทางดนตรีการปฏิบัติเป็นหลัก ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของเข้าถึงในทักษะทางดนตรีด้านอื่น ๆ ซึ่งรวมไปถึงการอ่านโน้ตด้วย วิธีการของออร์ฟ-ซูลเวอร์ด ที่ใช้ในการสอนจึงมุ่งส่งเสริมในทักษะทางดนตรีเรื่องการปฏิบัติ ซึ่งออร์ฟ-ซูลเวอร์ด นำสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้มาช่วยในการสอนดนตรี เพื่อให้ผู้เรียนร้องและอ่านได้เข้าใจและเพิ่มทักษะทางดนตรีให้แก่ตนเองได้โดยง่าย ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอื่น ๆ ทางดนตรีต่อไปด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการเล่นดนตรี ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถพัฒนาการเล่นดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการจัดการเรียนรู้แบบออร์ฟ-ซูลเวอร์ด เป็นการเรียนรู้จากการกระทำลงมือปฏิบัติก่อนแล้วค่อยมาเข้าใจเรื่องทฤษฎีโดยเรียงลำดับ การเรียนรู้ไว้ดังนี้ ปฏิบัติ ฟัง อ่าน เขียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดวงใจ พัฒนาไชย (2541) ผลการใช้ชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากล เบื้องต้นต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การเรียนเรื่องโน้ตดนตรีสากลกับนักเรียนมีผลแตกต่างกันมาก บางคนเข้าใจโดยการสอนเพียงครั้งเดียว บางคนไม่เข้าใจเลยแม้จะสอนมาหลายครั้ง จึงนำเอาวิธีการสอนแบบใหม่ซึ่งทำให้ผู้เรียนเห็นภาพมากที่สุดพร้อมกับได้ยินเสียงไปด้วย โดยการให้ลงมือปฏิบัติกับเครื่องดนตรีประเภทลิ่มนิ้ว นั่นคือ คีย์บอร์ดไฟฟ้า ให้นักเรียนกดแล้วร้องตามโน้ตที่กดไปด้วยทำให้นักเรียนรู้เรื่องตัวโน้ตและจดจำเสียงที่เกิดโน้ตได้ด้วย ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจเรื่องของโน้ตดนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ควรมีการส่งเสริมครูผู้สอนให้มีการใช้แบบฝึกทักษะความสามารถในการเล่นดนตรี จากการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ด เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ นำไปใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ต่อยอดในการเรียนระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ ในการเรียนวิชาดนตรี ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผลการเรียนวิชาดนตรีให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบ ออร์ฟ-ซูลเวอร์ มาสร้างเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI) เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาดนตรี เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจให้แก่แก่นเรียน ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติ อีกทั้งนักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนได้ง่าย ซึ่งส่งผลทำให้เพิ่มการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

_____. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2547). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.

จเร ลำอาจ. (2550). สมอติ ดนตรีทำได้. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ดวงใจ พัฒนาไชย. (2541). ผลการใช้ชุดการสอนวิชาดนตรีเรื่องโน้ตสากล เบื้องต้นต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ของนักเรียนที่มีรูปแบบการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ต้องจิตต์ จิตดี. (2547). การพัฒนาความมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรม

ดนตรีตามแนว คาร์ล ออร์ฟ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ธวัชชัย นาควงศ์. (2543). การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวของคาร์ล ออร์ฟ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปรีชา เนาว์เย็นผล. (2540). ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 6.

กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). ดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

โรงเรียนรัตนจินะอุทิศ. (2555). ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนรัตนจินะอุทิศ ประจำปีการศึกษา 2555. โรงเรียนฯ

สำนักงานเขตราชบุรีบูรณะกรุงเทพมหานคร.

สุกัญญา จิววรรณ. (2553). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการปฏิบัติไวโอลินเบื้องต้น ตามแนวทฤษฎีการสอน ของ

คาร์ล ออร์ฟ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ม.ป.ท.

สุจิตตรา คงปลื้ม. (2550). การพัฒนาทักษะในด้านการอ่านโน้ตสากลเพื่อส่งผลต่อการปฏิบัติเครื่องดนตรี

คีย์บอร์ดระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ม.ป.ท.

อารี พันธมณี. (2547). ความคิดสร้างสรรค์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ข้าวฟ่าง.

Torrance, E. P. (1965). Creativity and Infinity. Journal of Research and Development in Education. NY:

Good.

NBUE0090: ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

OPINIONS OF TEACHERS ON PERFORMANCE-BASED BUDGET MANAGEMENT OF BAN BANGKAPI SCHOOL UNDER THE BANGKAPI DISTRICT OFFICE, BANGKOK

รุ่งศักดิ์ ชโลธร¹ รัตนา กาญจนพันธุ์²

¹ นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือ ครูที่ปฏิบัติงานสอนในโรงเรียนบ้านบางกะปิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางประมาณค่ากลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ พบว่าครูที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

Abstract

This research purpose to study the opinions of teachers on performance-based budget management of Ban Bang Kapi School, under the Bangkapi District Office, Bangkok and to compare teachers' opinions about the performance-based budget management of Ban Bang Kapi School, classified by educational and work experience levels. The sample of this research was the teachers who practice teaching at Ban Bang Kapi School, in 1st semester, academic year 2019, by specifying the sample size by using the Krejcie and Morgan sample estimation table and using a simple random sampling method, receiving 108 samples. The research instrument was a five-rating scale questionnaire.

Using techniques of descriptive statistics, the data collected were analyzed in item of frequency, percentage, mean, standard deviation (SD), t-test and one-way analysis of variance (ANOVA).

The results of the research revealed that 1) The opinions of teachers towards the performance-based budget management of Ban Bang Kapi School, in the overall and in each aspect, there is a high level of practice in every area. 2) The comparison of opinions of teachers towards the performance-based budget management of Ban Bang Kapi School, found that teachers with different educational and work experience levels had the opinions on the performance-based budget management in overall and in each aspect were not different.

Keyword: performance-based budget management

บทนำ

การปฏิรูประบบราชการในลักษณะของเครื่องมือเพื่อการเปลี่ยนแปลงระบบบริหารภาครัฐแนวใหม่เน้น เป็นการ บริหารที่ครอบคลุมการบริหารหลายประการ ได้แก่ การกระจายอำนาจ การให้อิสระในการทำงาน เป็นการเปิดโอกาส ให้ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้นทำงานได้เต็มศักยภาพ สามารถปรับปรุงงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ทันเวลา ส่งผลให้เกิดแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐที่เป็นรูปธรรมชัดเจนคือ แผนปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีการ บริหารภาครัฐ แผนปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ การเงิน การบัญชี และพัสดุ ตลอดจนปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมและ ค่านิยมในการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ให้กับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ให้สำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. 2547)

จากแผนการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐดังกล่าว สำนักงานงบประมาณจึงได้มีการปฏิรูประบบการบริหาร งบประมาณ โดยเฉพาะการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณการเงินและพัสดุ มีการปรับปรุงไปสู่การบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงาน เป็นการเน้นให้เห็นว่า การปรับระบบงบประมาณ นอกจากจะปรับเพื่อมุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้น ยังให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ระดับชาติด้วย สำหรับการบริหารงบประมาณด้านการจัดการศึกษานั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาใช้ตั้งแต่ปี 2547 กับทุก สถานศึกษาในสังกัดทุกพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและ ความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจ และเกิดผลผลิตที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้าตามแผน กล ยุทธ์ โดยจะมีการติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเคร่งครัด เนื่องจากระบบงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงาน จะให้ความสำคัญกับผลงาน ทั้งนี้จะมีการปรับปรุงระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีขั้นตอนรัดกุมและ โปร่งใส ปรับระบบการบัญชี และการเงินเป็นแบบพึ่งพิงจ่าย ให้เชื่อมโยงกับการคำนวณความคุ้มค่าของ งบประมาณที่ใช้ไปเทียบกับผลผลิตที่เกิดขึ้น เน้นการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน เพื่อแสดงความ โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้จ่ายงบประมาณ กำหนดให้มีการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าเกิด ประโยชน์สูงสุด และการตรวจสอบภายในจะปรับเปลี่ยนไป ไม่เน้นการตรวจสอบให้ถูกต้องตามระเบียบเพียงอย่าง เดียว แต่จะรวมถึงการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549)

ในการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องถือได้ว่ามี บทบาทสำคัญในการรับผิดชอบ ตั้งแต่การวางแผน การบริหารงบประมาณและการรายงานผล โดยมุ่งเน้นผลสำเร็จ

ของงาน และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้งบประมาณที่จำกัด โดยสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินงานตามเงื่อนไขการจัดการทางการเงิน 7 ด้าน สถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์และวางแผนงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง การคำนวณต้นทุนผลผลิต ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณที่เน้นผลผลิต และต้นทุนต่อหน่วยของผลผลิต การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้างโดยจัดระบบและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพ รัดกุมและโปร่งใส กล่าวคือ การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการควบคุมงบประมาณและการกำหนดความรับผิดชอบเรื่องบัญชีและการเงิน การบริหารสินทรัพย์เพื่อให้ใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุด การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน เพื่อแสดงความโปร่งใส ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการใช้งบประมาณ การควบคุมและการตรวจสอบภายใน เพื่อควบคุมการใช้งบประมาณและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ, 2544)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าได้มีการนำระบบบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานมาใช้ในการจัดการศึกษามากกว่า 10 ปีแล้ว โดยเฉพาะโรงเรียนบ้านบางกะปิ เป็นสถานศึกษาในสังกัดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีภารกิจหนึ่งที่สำคัญคือการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชน ทั้งนี้การดำเนินการจัดการศึกษานั้นจะต้องมีคุณภาพและมีมาตรฐานสอดคล้องกับแนวนโยบายการศึกษาของชาติ เป็นที่ยอมรับของประชาชน ดังนั้นในการบริหารสถานศึกษาจะบรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด ไม่เพียงแต่ผู้บริหารเท่านั้นที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในการบริหารงานต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ และโดยเฉพาะขอบข่ายของงานบริหารงบประมาณนั้น บุคลากรทุกคนในโรงเรียนก็จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีในเรื่องของการบริหารงบประมาณ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ว่าเป็นอย่างไร ตามขอบข่ายและภารกิจของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อนำผลการวิจัยข้อมูลมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

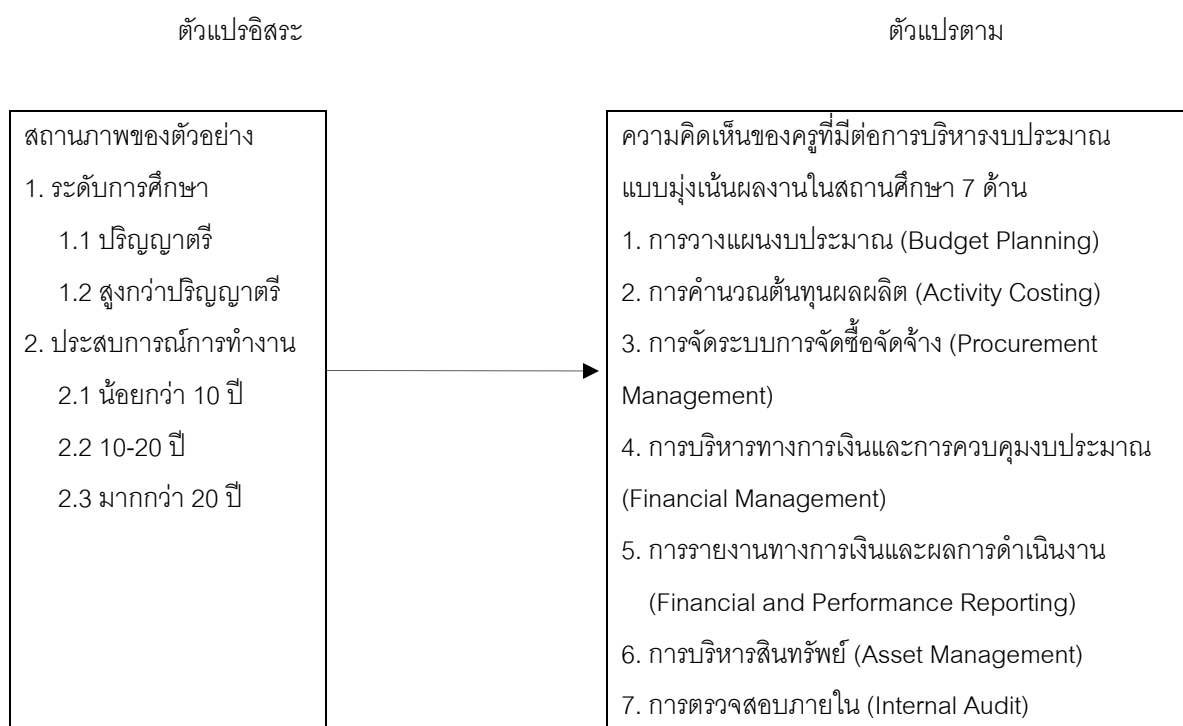
ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ทราบผลความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลในการวางแผนและปรับปรุงการบริหารงบประมาณ ของโรงเรียนบ้านบางกะปิ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาตามแนวคิดการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน 7 ด้าน ของกระทรวงศึกษาธิการ (2548) ตามที่แสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน
2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตารางประมาณค่ากลุ่มตัวอย่าง Krejcie and Morgan แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) จากครูทั้งโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 108 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษา ตามเงื่อนไขมาตรฐานทางการเงินทั้ง 7 ด้าน (7 Hurdles) ตามระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของกระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้แก่ การวางแผนงบประมาณ (Budget Planning) การคำนวณต้นทุนผลผลิต (Activity Costing) การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Management) การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ (Financial Management)

การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน (Financial and Performance Reporting) การบริหารสินทรัพย์ (Asset Management) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะของแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถามตรงตามเนื้อหาของแต่ละด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับคือ 5, 4, 3, 2, 1 ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร บทความ ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดคำนิยามตัวแปรและใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. วิเคราะห์วัตถุประสงค์ ขอบข่าย และกำหนดเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด และให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องให้ตรงตามเนื้อหา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม และภาษาที่ใช้ แล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีค่า 1.00 ทุกข้อ

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try-out) ครูผู้ปฏิบัติงานสอน นอกโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.980

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำแบบสอบถามตามวันเวลาที่กำหนด และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ใช้ค่าสถิติคือ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม

การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	4.03	0.60	มาก
2. ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต	4.06	0.56	มาก
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.11	0.57	มาก
4. ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ	4.12	0.63	มาก

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม (ต่อ)

การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน	$\bar{X}$	SD	ระดับการปฏิบัติ
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	4.12	0.59	มาก
6. ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน	4.07	0.56	มาก
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	4.13	0.57	มาก
รวม	4.09	0.54	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของ โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และรายด้านโดยเรียงลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการตรวจสอบภายใน ($\bar{X} = 4.13$) ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ($\bar{X} = 4.12$) และด้านการบริหารสินทรัพย์ ($\bar{X} = 4.12$)

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

บริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงาน	ระดับการศึกษา				t	sig.
	ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	4.06	0.60	4.01	0.60	0.406	0.685
2. ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต	4.06	0.56	4.05	0.56	0.105	0.916
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.13	0.59	4.10	0.55	0.254	0.800
4. ด้านการบริหารทางการเงินและการ ควบคุมงบประมาณ	4.12	0.66	4.13	0.61	-0.046	0.963
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	4.15	0.61	4.10	0.58	0.428	0.670
6. ด้านการรายงานทางการเงินและผล การดำเนินงาน	4.06	0.55	4.07	0.57	-0.107	0.915
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	4.13	0.56	4.14	0.57	-0.067	0.947
รวม	4.10	0.54	4.09	0.53	0.152	0.879

จากตาราง 2 พบว่า ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

บริหารงานงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงาน	ประสบการณ์การทำงาน						F	sig.
	น้อยกว่า 10 ปี		10 – 20 ปี		20 ปีขึ้นไป			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านการวางแผนงบประมาณ	4.05	0.62	4.01	0.57	4.04	0.63	0.035	.966
2. ด้านการคำนวณต้นทุน ผลผลิต	4.06	0.57	4.01	0.52	4.10	0.60	0.262	.770
3. ด้านการจัดระบบการจัดซื้อ จัดจ้าง	4.12	0.57	4.10	0.57	4.12	0.58	0.013	.987
4. ด้านการบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ	4.11	0.63	4.08	0.64	4.18	0.63	0.264	.768
5. ด้านการบริหารสินทรัพย์	4.12	0.60	4.09	0.58	4.15	0.61	0.84	.919
6. ด้านการรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน	4.03	0.53	4.04	0.55	4.13	0.60	0.322	.726
7. ด้านการตรวจสอบภายใน	4.11	0.55	4.12	0.56	4.18	0.57	0.148	.863
รวม	4.08	0.53	4.07	0.52	4.13	0.57	0.136	.873

จากตาราง 3 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครนั้น โรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีการวางแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง จัดสรรทรัพยากรของโรงเรียนให้กับกิจกรรมที่สำคัญ ครอบคลุมและครบถ้วน ตลอดจนโรงเรียน มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การควบคุม

ติดตามและประเมินผลอย่างชัดเจน กำหนดกรอบการใช้งบประมาณและมีการเชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ อีกทั้งมีการประมาณการรายได้ของสถานศึกษาล่วงหน้า มีการใช้ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตที่กำหนดไว้ชัดเจน ทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ เวลาและต้นทุน ในด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง โรงเรียนมีการให้ความรู้ ความเข้าใจและให้คำปรึกษา แก่ครู บุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและจัดหาพัสดุ มีการวางแผนการ กำหนดขั้นตอนการจัดซื้อจัด จ้างและจัดหาพัสดุอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ ตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อดำเนินงาน ให้เป็นไปตาม ระเบียบที่กำหนดไว้ ในด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ โรงเรียนมีการบริหารทางการเงิน ภายใต้วงเงินของแผนงานที่กำหนดไว้ในแผนงาน มีเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินและการเก็บรักษาเงิน อย่างเป็นระบบ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานและการควบคุมงบประมาณ โรงเรียนมีการกำหนดแนวปฏิบัติ ในการบริหารสินทรัพย์อย่างชัดเจน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการบริหารจัดการและรักษาผลประโยชน์ สินทรัพย์ของสถานศึกษา วางแผนล่วงหน้าในการจัดหาพัสดุอุปกรณ์ให้สอดคล้องกับแผนงาน โครงการและงาน จัดทำทะเบียนสารสนเทศเกี่ยวกับสินทรัพย์อย่างครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ตลอดจนกำหนดระเบียบขั้นตอนการใช้ สินทรัพย์อย่างคุ้มค่า ในด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน โรงเรียนมีการประเมินความคุ้มค่าของ กิจกรรมจากระบบบัญชีข้อมูลทางการเงิน กำหนดขั้นตอนและบันทึกในการบริหารงานและกระบวนการนำรายได้ ไปใช้เป็นลายลักษณ์อักษร มีการประเมินผลแผนกลยุทธ์ รายงานการประเมินแผนกลยุทธ์ต่อคณะกรรมการ สถานศึกษา นำเสนอรายงานทางการเงินต่อต้นสังกัด และในด้านการตรวจสอบภายใน โรงเรียนมีการตรวจสอบ ภายในที่มีความเป็นอิสระ มีพันธกิจ วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการตรวจสอบ ภายใน เน้นกระบวนการตรวจสอบภายในที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความโปร่งใสของการดำเนินงาน มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบภายใน มีการกำหนดแผนการตรวจสอบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรและจัดให้มี กระบวนการตรวจสอบภายในไว้ในแผนงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยรัตน์ เงินเนื้อดี (2560) ศึกษาเรื่อง สภาพ และปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่ปัญหาในภาพรวมอยู่ใน ระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ ศรีสวัสดิ์ (2548) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงบประมาณ แบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การ บริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของบัณฑิต แสงกล้า (2548) ศึกษาเรื่องการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียน บ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ได้จัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานครบทุกด้าน ประกอบ กับการที่โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ ได้ดำเนินการตามนโยบายการบริหารงานงบประมาณตามสำนัก งบประมาณ ที่ได้ให้หน่วยงานเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานแบบเดิมมาสู่การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น ผลงาน มีการดำเนินงานทุกด้านตั้งแต่การวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนกิจกรรม การจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์ การตรวจสอบภายใน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบรรจุข้าราชการในปัจจุบันของข้าราชการครูในสังกัด กรุงเทพมหานคร จะมีการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ข้าราชการบรรจุใหม่ในเรื่องการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้น

ผลงานอย่างชัดเจน อีกทั้งโรงเรียนยังให้ความสำคัญต่อการบริหารงานงบประมาณ โดยจัดให้มีการอบรมความรู้สร้างความเข้าใจในเรื่องงบประมาณของสถานศึกษา ทำให้ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ไม่พบความแตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยรัตน์ เงินเนื้อดี (2560) ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน จำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารงานงบประมาณมาเป็นเวลาพอสมควรนั้น โรงเรียนได้จัดให้มีการอบรมพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครนั้น เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความพร้อมด้านงบประมาณวัสดุอุปกรณ์การบริหารจัดการศึกษา มีประสบการณ์และบุคลากรที่มีความพร้อมทั้งข้าราชการครูและข้าราชการสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณ ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันก็มีความเห็นในเรื่องการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของกันตารัตน์ สิงห์ชัย (2548) เรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1-4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์จิรา เป้นบัว (2550) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งบริหารต่างกัน มีความเห็นในเรื่องการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ไม่แตกต่างกัน นอกจากนั้น ผู้บริหารได้สนับสนุนให้ครูและเจ้าหน้าที่ทางด้านการเงิน ให้ได้รับความรู้ในเรื่องการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงานเป็นมาตรฐานเดียวกันจากหน่วยงานต้นสังกัด มีความรู้ความเข้าใจ ภายใต้การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานตามโครงสร้างการกระจายอำนาจเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ใช้ระบบการจัดการงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะกระตุ้นให้โรงเรียนดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในทางปฏิบัติ มีการดำเนินการตามหลักการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามข้อบ่งชี้ภารกิจ บุคลากรจึงมีศักยภาพในการทำงานด้านงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนบ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สามารถนำไปเป็นตัวอย่างในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนอื่นทั้งในหน่วยงานสังกัดเดียวกันและหน่วยงานต่างสังกัด

2. ควรมีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียน บ้านบางกะปิ สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การบริหารงานงบประมาณมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นอีก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้ครอบคลุมโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานงบประมาณของสำนักงานเขตบางกะปิต่อไป

2. การศึกษากระบวนการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลงาน ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ครอบคลุมงานวิจัยในเชิงลึกต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ.(2548).ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน. กระทรวงศึกษาธิการ.กรุงเทพฯ.

กันตารณณ์ สิงห์ชัย.(2548). **สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1-4 .

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทย.

จันจิรา เป้นบัว.(2550). **ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ.**วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชัยรัตน์ เงินเนื้อดี.(2560). **สภาพและปัญหาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.**วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ.(2544).**มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles** กับการจัดทำงบประมาณแบบใหม่. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็ก.

ชุบรี ม่วงกุ่ม.(2558). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต.**วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

บัณฑิต แสงกล้า.(2548). **การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.**วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พวงสุรีย์ วรรณสิน.(2558).**การบริหารงบประมาณของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.**วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2547). **ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หลักสูตรการบริหารงาน การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ชุดที่ 6 การจัดการงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน.** กรุงเทพมหานคร. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2549). **การวิจัยประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- สมเกียรติ ศรีสวัสดิ์.(2548). การศึกษาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม.
- ศิริพงษ์ เสงี่ยมาน.(2557). วิชาการบริหารทรัพยากรและการจัดการทางการศึกษา.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- อำนวย ทองโปร่ง และศิริพงษ์ เสงี่ยมาน.(2547). หลักการบริหารงบประมาณและการเงินโรงเรียน. กรุงเทพฯ:
ข้าวฟ่าง.

NBUE0091: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

FACTORS AFFECTING THE PERFORMANCE OF STUDENT CARE SYSTEM IN SCHOOL UNDER SUKHOTHAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

เมธิณี ดอนไพรฮวบ¹ จิตติมา วรณศรี²

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 297 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานกับผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวก

2. ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้บริหาร (X_3) ด้านนักเรียน (X_6) ด้านการมีส่วนร่วม (X_5) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (X_7) และด้านทรัพยากร (X_2) มีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 66.8 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์ เท่ากับ 0.28863 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.453 + 0.276(X_3) + 0.180(X_6) + 0.152(X_5) + 0.150(X_2) + 0.139(X_7)$$

$$Z = 0.296(X_3) + 0.179(X_6) + 0.175(X_5) + 0.169(X_7) + 0.149(X_2)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The main purpose of this research was to study the factors affecting to the student care system performance in schools under Sukhothai primary educational service area office 2. The participants were 297 teachers under Sukhothai primary educational service area office 2 in the academic year 2019. The samples were random by stratified random sampling method. Data was collected by the questionnaire. Then analyzed mean, standard deviation, Pearson's product correlation coefficient, enter multiple regression analysis and stepwise multiple regression analysis. The research found that :

1. The relationship between factors and student care system performance was positive correlation.

2. The good predictor factors composes of 5 factors : principal school director (X_3) student (X_6) participation (X_5) stakeholder's understanding (X_7) and resource (X_2), these affected the student care system of the schools. The factors can predict the student care system performance at 66.8% ($R^2 = 66.8$). The regression equations were as follows ;

$$\hat{Y} = 0.453 + 0.276(X_3) + 0.180(X_6) + 0.152(X_5) + 0.150(X_2) + 0.139(X_7)$$

$$Z = 0.296(X_3) + 0.179(X_6) + 0.175(X_5) + 0.169(X_7) + 0.149(X_2)$$

Keywords : Factors, The student care system performance

บทนำ

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อื่นเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2553. หน้า 3)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤตทางสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552. หน้า 11) วิกฤตการณ์ด้านเด็กและเยาวชนจำนวนมากน้อยที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสภาพแวดล้อมที่ไม่สร้างสรรค์ในสังคม ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างไปจากเด็กและเยาวชนในอดีต แม้ว่าผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และคนทำงานด้านเด็กจะใช้ความรักความปรารถนาดีอย่างมากมายเพียงใดก็ตามก็ไม่อาจพิทักษ์ปกป้อง และคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ปลอดภัยหรือมีพฤติกรรมตามที่สังคมคาดหวังได้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า เด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอื่น ๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552. หน้า 4) สังคมไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ได้เข้ามามีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพ ทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะมีการ

แข่งขันกันสูงทั้งด้านเศรษฐกิจ มีการสับสนในการรับและเลือกใช้นโยบาย ขาดจิตสำนึกที่ดี ขาดการควบคุมตนเอง รวมทั้งขาดจิตสำนึกในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ทำให้เด็กต้องปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ก่อให้เกิดความคับข้องใจ ขัดแย้งใจ และวิตกกังวล หากปล่อยไว้จะก่อปัญหารุนแรงต่อไป ดังจะเห็นได้ว่าระยะนี้มีข่าว ทะเลาะวิวาท การติดสารเสพติด และการฆ่าตัวตาย ซึ่งนับวันจะมีอัตราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และจากปัญหาที่กล่าวมา สรุปเป็นสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนได้ 2 ประการ คือ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก ได้แก่ สภาพความเสื่อมทรามทางจิตวิญญาณ และปัญหาที่เด็กเป็นผู้สร้างขึ้นกับสังคม ได้แก่ เด็กและเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่มีพฤติกรรมสร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคม (ธีระ ฤกษ์เจริญ, 2553, หน้า 4) ปัจจุบันมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นนโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ใช้เป็นมาตรการในการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ให้โรงเรียนมีมาตรฐาน โดยการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือการจัดกิจกรรมความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางสังคม ตลอดจนป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ปัญหาสารเสพติด ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ปัญหาทางเพศ โดยการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2553, หน้า 11) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคนมีส่วนร่วมและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือการส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 17)

การศึกษาแผนการปฏิบัติการประจำปี พ.ศ.2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่า เด็กในวัยการศึกษาภาคบังคับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จำนวนหนึ่งมีการดำรงชีวิตอยู่ในลักษณะและสภาพแวดล้อมที่เสียเปรียบ อยู่ในสภาวะยากลำบาก มีความเสี่ยงต่อการดำรงชีวิตในสังคม ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ถูกผลักดันหลอหลอมให้มีพฤติกรรมไปในทางที่ไม่เหมาะสมเด็กกลุ่มนี้จะขาดโอกาสในการเข้าศึกษา หรือเมื่อเข้าศึกษาแล้วจะมีโอกาสออกกลางคัน ดังนั้น เพื่อให้เด็กมีภูมิคุ้มกันในสังคม ลดภาระสังคมและประเทศชาติ และแก้ปัญหาเด็กขาดโอกาสเข้ารับการศึกษและเด็กออกกลางคัน ตามสถานการณ์ข้างต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จึงมีนโยบายแก้ปัญหาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยการพัฒนาและรักษามาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2562, หน้า 117)

ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยรับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เพื่อสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาและกำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อผู้เรียน บรรลุตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 และวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

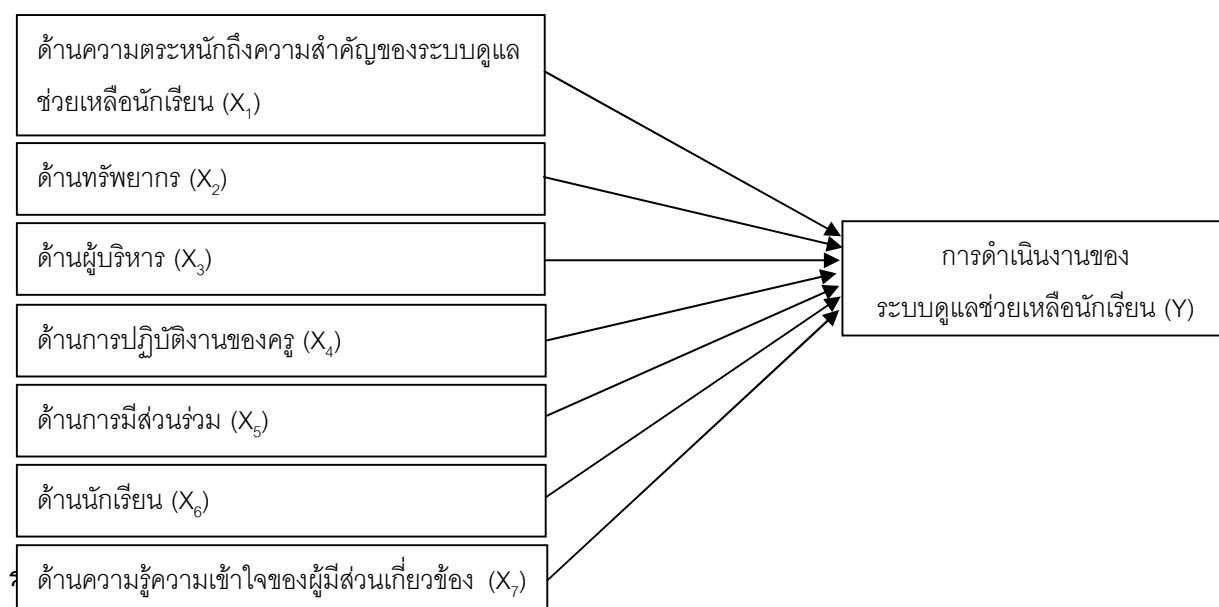
สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านทรัพยากร 3) ด้านผู้บริหาร 4) ด้านการปฏิบัติงานของครู 5) ด้านการมีส่วนร่วม 6) ด้านนักเรียน 7) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ปัจจัยทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านทรัพยากร 3) ด้านผู้บริหาร 4) ด้านการปฏิบัติงานของครู 5) ด้านการมีส่วนร่วม 6) ด้านนักเรียน 7) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างน้อย 1 ด้านที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

1. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะเป็นประโยชน์ในการสร้างแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้กำหนดนโยบายแนวทางการบริหารและสนับสนุนงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1,248 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 297 คน จากการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนจำนวนประชากร

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอศรีสัชนาลัย	417	99
อำเภอศรีสำโรง	300	71
อำเภอสรรคบุรี	119	28
อำเภอสวรรคโลก	195	47
อำเภอทุ่งเสลี่ยม	217	52
รวม (คน)	1,248	297

ที่มา : กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ณ วันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2562

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถาม มีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ , ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 7 ปัจจัย ดังนี้ 1) ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ด้านทรัพยากร 3) ด้านผู้บริหาร 4) ด้านการ ปฏิบัติงานของครู 5) ด้านการมีส่วนร่วม 6) ด้านนักเรียน และ 7) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้นจำนวน 51 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน 5)

ด้านการส่งต่อนักเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 38 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

โดยทำการหาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ขึ้นไป พบว่า มีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 จากนั้นนำข้อคำถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha - Coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.967

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์จากข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถาม จำนวน 297 ฉบับ ให้ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ด้วยตนเอง เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบ จำนวน ความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ซึ่งแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 297 ฉบับ ได้รับกลับคืน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วพบว่า มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลและตัวแปรการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis) ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและวิธีการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดีที่สุด โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลและตัวแปรการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวม

ปัจจัย	n = 297		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.54	0.41	มากที่สุด
2. ด้านทรัพยากร	4.29	0.49	มาก
3. ด้านผู้บริหาร	4.42	0.53	มาก
4. ด้านการปฏิบัติงานของครู	4.36	0.48	มาก
5. ด้านการมีส่วนร่วม	4.21	0.57	มาก
6. ด้านนักเรียน	4.16	0.50	มาก
7. ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.08	0.60	มาก
รวม	4.30	0.42	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มากที่สุด คือ ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) รองลงมา คือ ด้านผู้บริหาร โดยมีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีความคิดเห็นในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของตัวแปรการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวม

รายการ	n = 297		ระดับการดำเนินงาน
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.37	0.52	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.28	0.54	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.40	0.50	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน	4.16	0.56	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.19	0.59	มาก
รวม	4.27	0.50	มาก

ตาราง 3 พบว่า การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน โดยมีการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยมีการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และน้อยที่สุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน โดยมีการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$)

ตอนที่ 2 การศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis) ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis) ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือและการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือและการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2								
ปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	Y
1. ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	X_1	1						
2. ด้านทรัพยากร	X_2	.583**	1					
3. ด้านผู้บริหาร	X_3	.615**	.721**	1				

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis) ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือและการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน		X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	Y
4. ด้านการปฏิบัติงานของครู	X_4	.580**	.715**	.696**	1				
5. ด้านการมีส่วนร่วม	X_5	.438**	.612**	.586**	.799**	1			
6. ด้านนักเรียน	X_6	.438**	.649**	.576**	.705**	.722	1		
						**			
7. ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	X_7	.344**	.614**	.506**	.687**	.720	.758*	1	
						**	*		
การดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	Y	.522**	.689**	.694**	.709**	.690	.701*	.672*	1
						**	*	*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y) มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมและทุกด้าน ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงที่สุด คือ ด้านการปฏิบัติงานของครู (X_4) ($r_{xy} = 0.709$) รองลงมา คือ ด้านนักเรียน (X_6) ($r_{xy} = 0.701$)

ตอนที่ 3 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดีที่สุด โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดีที่สุด

ตัวแปรพยากรณ์	b	SE _b	β	t	Sig.
Constant	.453	.164		2.768	.006
1. ด้านผู้บริหาร (X ₃)	.276	.047	.296	5.807**	.000
2. ด้านนักเรียน (X ₆)	.180	.059	.179	3.052**	.002
3. ด้านการมีส่วนร่วม (X ₅)	.152	.048	.175	3.171**	.002
4. ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (X ₇)	.139	.047	.169	2.959**	.003
5. ด้านทรัพยากร (X ₂)	.150	.055	.149	2.717**	.007
R = 0.817 SE _{est} = ±0.28863 F = 116.878 R ² = 0.668 R ² _{adjusted} = 0.662					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ดี ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร (X₃) ด้านนักเรียน (X₆) ด้านการมีส่วนร่วม (X₅) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (X₇) และ ด้านทรัพยากร (X₂) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.817 มีค่าอำนาจพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.8 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์ เท่ากับ 0.28863 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 0.453 + 0.276(X_3) + 0.180(X_6) + 0.152(X_5) + 0.150(X_2) + 0.139(X_7)$$

$$Z = 0.296(X_3) + 0.179(X_6) + 0.175(X_5) + 0.169(X_7) + 0.149(X_2)$$

สรุปผลการวิจัย

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Y₁) มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานของครู (X₄) (r_{xy} = 0.709) รองลงมา คือ ด้านนักเรียน (X₆) (r_{xy} = 0.701)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดีที่สุด โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ตัวแปร ได้แก่ ด้านผู้บริหาร (X₃) ด้านนักเรียน (X₆) ด้านการมีส่วนร่วม (X₅) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มี

ส่วนเกี่ยวข้อง (X_7) และ ด้านทรัพยากร (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.817 มีค่าอำนาจพยากรณ์ ได้ร้อยละ 66.8

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Multiple Correlation Analysis) ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับอัญทิรา วาดี (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิบัติงานของครู โดยรวมและรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก เนื่องจากครูในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ปฏิบัติหน้าที่การดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ มีความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และทำความเข้าใจกับนักเรียนด้วยการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดีและด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสุนันทา ชัยสิทธิ์ดำรง (2550) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามวัฏจักรคุณภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรยังขาดความตระหนักและเจตคติที่ดีในการทำงาน จึงควรสร้างความตระหนักแก่ผู้บริหารและครู จัดทำคำสั่งและการมอบหมายงาน วางแผนและกำหนดแผนงานให้ชัดเจน

2. ผลการศึกษาค่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดีที่สุด โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ตัวแปร ได้แก่

2.1 ด้านผู้บริหาร เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เนื่องจากผู้บริหารต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เห็นถึงความสำคัญของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงผู้บริหารต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้แก่ นักเรียน สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานและช่วยประสานการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณภัทร ตาลป่า (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ด้านผู้บริหารมีความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน มีการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตลอดจนการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ครูผู้ปฏิบัติงาน มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา คະເນີลและวาโร เฟิงส์วดี (2559) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกระบวนการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร

ผู้ช่วยผู้บริหารทุกฝ่ายต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านนักเรียน เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เนื่องจากนักเรียนต้องรับรู้ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สามารถตัดสินใจเลือกการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมและแสดงออกในทางที่ดี มีความมั่นใจในตนเอง มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สามารถป้องกันและดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสังคมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับปิยะพร บ่อเมษะตร์ (2559) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า กรอบแนวคิดของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 กรอบแนวคิด ได้แก่ 1. การบริหาร 2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3. คุณภาพของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญาและทักษะ และด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ซึ่งได้กล่าวถึงมาตรฐานของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในมาตรฐานด้านนักเรียน ซึ่งเน้นให้นักเรียนรู้จักตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ซึ่งได้จัดทำสื่อสภาพความสำเร็จและแนวดำเนินการสร้างความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยระบุไว้ว่า นักเรียนทุกคนควรได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ควรได้รับการส่งเสริมให้เกิดภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตและการปรับตัว อีกทั้งนักเรียนควรมีส่วนร่วมการพัฒนาตนเองอย่างรอบด้านและร่วมกันพัฒนาสังคม

2.3 ด้านการมีส่วนร่วม เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เนื่องจากสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับทางผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการประชุมคณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับวรรณพัชร อริยสุนทร และธีรภัทร กุลโกลาส (2560) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความเป็นเลิศโรงเรียนปราชญ์ราชูฏาราม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่วนหนึ่งเกิดขึ้นได้จากการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายของสถานศึกษาในทุกภาคส่วน และสอดคล้องกับวิราภรณ์ ส่งแสง และคณะ (2559) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนตามพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลการวิจัย พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ การประสานงานกับผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนแลมีกิจกรรมพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้นกว่าเดิมและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง และสอดคล้องกับแดน ศรีชนะวัฒน์ (2555) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยการดำเนินงานมากที่สุด

2.4 ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เนื่องจากครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทีมงานและทีมประสานต้องได้รับการอบรมให้มีความรู้และทักษะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับจุฑามณี เกษสุวรรณ (2555) ซึ่งได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมของครูที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร มี 3 ปัจจัย คือ ประสิทธิภาพในการทำงานของครู ประสิทธิภาพในการเข้ารับการฝึกอบรมของครู และจำนวนนักเรียนต่อห้องที่ครูรับผิดชอบในการสอน อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และสอดคล้องกับหัสพงศ์ งานดี (2551) ซึ่งได้ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน : กรณีศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจในระบบดูแลช่วยเหลือให้กับบุคลากรในโรงเรียนการฝึกอบรมครูให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานให้มีความรู้ ความสามารถ เทคนิคหรือทักษะต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง

2.5 ด้านทรัพยากร เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการทำนายการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เนื่องจากสถานศึกษาต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีอาคารสถานที่ มีสื่อเทคโนโลยี มีวัสดุ อุปกรณ์ และมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รวมถึงครูต้องมีวิธีการ เครื่องมือที่ดีมีคุณภาพ และต้องมีการจัดทำหลักฐานในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สามารถตรวจสอบได้ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ซึ่งได้กล่าวถึง มาตรฐานของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในมาตรฐานด้านปัจจัย ซึ่งเน้นให้มีบุคลากร สื่อ เครื่องมือที่เพียงพอและหลากหลาย เพื่อดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสอดคล้องกับ กนิษฐภา แก้วจินดา และฉลอง ชาตฐประชีวิน (2559) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พิจารณาร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พิจารณาร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่และสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ 2. กระบวนการประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การป้องกันและการคุ้มครอง การช่วยเหลือ และการส่งต่อ 3. ด้านผลผลิต ประกอบด้วย ความช่วยเหลือทางการศึกษา คุณภาพของนักเรียนและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านผู้บริหาร ผลการวิจัย พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่มีค่าสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ สนับสนุน ช่วยเหลือและประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ต้องมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ด้านนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดี ดังนั้น ควรส่งเสริมและพัฒนาเด็กทางด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ รับรู้และเข้าใจความสามารถและความถนัดของตนเอง สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ด้านการมีส่วนร่วม ผลการวิจัย พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดี ดังนั้น ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการวิจัย พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดี ดังนั้น ควรมีการอบรมให้ความรู้ และทักษะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้แก่ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

1.5 ด้านทรัพยากร ผลการวิจัย พบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ที่ดี ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอนและจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ เอื้อต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การกำหนดนโยบาย ความเชื่อมั่นของผู้ปกครองและชุมชนต่อสถานศึกษา ความเป็นระบบและมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษากระบวนการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงบทบาทหน้าที่การปฏิบัติงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กนิษฐฎา แก้วจินดา และฉลอง ชาตธูประชีวิน. (2559). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพิการเรียนร่วม
ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 19(3) : 118-131.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2553). คู่มือตัวชี้วัดและแบบประเมินโครงการพัฒนาเครือข่ายการ
ช่วยเหลือด้านสุขภาพจิต และป้องกันสารเสพติดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาปี
การศึกษา 2550. กรุงเทพฯ: ปิยอนด์พัลลิสซิ่ง.
- กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ 2562. (หน้า 117). สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. สุโขทัย.
- จุฑามณี เกษสุวรรณ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. : 114-120.
- แดน ศรีชนะวัฒนา. (2555). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 1. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ฉะเชิงเทรา: 76-81.
- ธีระ ฤกษ์เจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดการศึกษาและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- นิตยา คเนนนิล และวาโร เฟิงสวัสดิ์. (2559). การพัฒนารูปแบบกระบวนการบริหารระบบดูแลและช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต. วารสาร
ศิลปการ ศึกษาศาสตรวิจัย. 8(2) : 348-360.
- ปิยะพร ป้อมเกษม. (2559). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้าง
คุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
: 199-212.
- พรรณณภัทร ตาลป่า. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนใน
อำเภอเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 11(1): 172-185.
- วรรณพัชร อริยสุนทรและธีรภัทร กุโณภาส. (2560). แนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ความ
เป็น เลิศโรงเรียนปราชญ์ราษฎร์อารุง. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 12(1) : 204-218.
- วิราภรณ์ ส่งแสง และคณะ. (2559) รูปแบบการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกลุ่มโรงเรียน
ตามพระราชประสงค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ
ที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). เอกสารการประชุมปฏิบัติการพัฒนาความเข้มแข็งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ภูมิภาค. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). สภาพความสำเร็จและแนวดำเนินการสร้างเสริมเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. (หน้าที่ 3-8). ชุมชนสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). การพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- หัตถพงษ์งานดี. (2551). การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน: กรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 119-144.
- อัญทิรา วาดี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา. 90-106.

NBUE0093: ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41

THE EFFECT OF THE ADMINISTRATIVE FACTORS ON THE PUBLIC MIND OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGMULNAK SCHOOL CONSORTIUMS, THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 41

พงษ์ศักดิ์ แก้วมา¹ ชีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย²

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหาร กับจิตสาธารณะของนักเรียน 2) เพื่อค้นหาตัวแปรที่ส่งผลและสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์พหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) ผลวิจัย พบว่า

1. ระดับความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติจิตสาธารณะกับปัจจัยด้านการบริหาร กับจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.169-0.505

2. ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ ของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ด้านการขัดเกลาทางสังคม (X_6) และ ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.552 มีอำนาจพยากรณ์ (R^2) ได้ร้อยละ 30.5 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.286 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับดังนี้

$$\hat{Y} = 1.625 + 0.253X_6 + 0.227X_4$$

$$\hat{Z} = 0.325X_6 + 0.259X_4$$

คำสำคัญ: ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผล, จิตสาธารณะ, สหวิทยาเขตบางมูลนาก

Abstract

The purpose of this research were 1) to study the correlation between the administrative factors and the students' public mind 2) to search the variable which effects on the students' public mind and make the equation of predicting on the administrative factors which effect the public mind of Secondary Educational Service Area Office 41. The sample group consisted of 224 teachers. Collected the data by the questionnaire on the effect the administrative on the student' public mind in Bangmulnak Consortiums, the Secondary Educational Service Area Office 41. The data analyzed by Pearson's correlation coefficient and Enter multiple regression analysis. The research found that :

1. The level of the correlation between the administrative factors and the student' public mind in Bangmulnak School Consortiums, The Secondary Educational Service Area Office 41. Coefficient was between 0.169-0.505.

2. The multiple linear regression with the significance level of 0.05 were consisted of 2 factors: socialization (X_6) the teachers and friends' support (X_4). The model correlation (R) is 0.552, the coefficient of multiple determinations (R^2) is 30.5%, and the standard error is 0.286. The regression equations are

$$\hat{Y} = 1.625 + 0.253X_6 + 0.227X_4$$

$$\hat{Z} = 0.325X_6 + 0.259X_4$$

Keywords: Administrative factors, Public mind, Bangmulnak School Consortiums

บทนำ

การเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนและการส่งเสริมศักยภาพของประชากรของประเทศไทยในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ โดยพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม เป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม (สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 หน้า 4) โดยประเทศไทยเผชิญกับความเสี่ยงที่ต้องเตรียมการสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อให้ประเทศพร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพข้อหนึ่งคือ ค่านิยมที่ดั่งามเสื่อมถอย และประเพณีดั้งเดิมถูกบิดเบือน เนื่องด้วยการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้สังคมไทยมีความเป็นวัตถุนิยม ให้ความสำคัญกับศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดั่งามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น มุ่งหารายได้เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคของตน การช่วยเหลือเกื้อกูลกันลดลง ความมีน้ำใจไมตรีน้อยลง แก่งแย่ง เอาัดเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคี ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนร่วม (สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 หน้า 4-5)

โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม เป็นโรงเรียนประจำอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร เป็นโรงเรียนต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรมของประเทศ โดยเริ่มพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 เป็นต้นมา จากการ

ทำข้อตกลงร่วมกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ร่วมกับศูนย์คุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ และภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาสร้างจิตสำนึกคุณธรรมจริยธรรมสอดคล้องกับอัตลักษณ์โรงเรียน นั่นคือ “ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ พอเพียง” ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2560 ได้เพิ่มเติมคุณธรรมอัตลักษณ์เป็น “ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ พอเพียง จิตสาธารณะ” โดยมีโมเดลสำหรับพัฒนาคือ “บางมูลนากโมเดล” โดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ ศูนย์คุณธรรม (องค์กรมหาชน) สนับสนุนด้านหลักสูตร ดำเนินการจนประสบผลสำเร็จเป็นโรงเรียนต้นแบบด้านคุณธรรมจริยธรรม มุ่งเน้น “สร้างคนดีสู่สังคม” และต้องการขยายผลด้านคุณธรรมสู่ภาคส่วนต่างๆ ของทางราชการ เช่น โรงพยาบาลคุณธรรม อำเภอคุณธรรม และล่าสุดในปี พ.ศ.2562 ในส่วนของจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการทำจังหวัดให้เป็นจังหวัดต้นแบบด้านคุณธรรม ซึ่งเป็นผลมาจาก โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม

จิตสาธารณะเป็นลักษณะที่สำคัญของการเป็นพลเมืองดีของประเทศเพราะบุคคลที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ที่ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคมที่ต้องดูแลรักษาทรัพยากรสมบัติส่วนรวมของสังคม และตระหนักในสิทธิของตนเอง ไม่ล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่น ในภาวะวิกฤตสังคมไทยในปัจจุบันที่คนส่วนใหญ่มักคิดบนตักเพื่อตนเอง ไม่สนใจว่าเกิดอะไรขึ้นกับส่วนรวม ทุกคนรู้จักแต่จะใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองเท่านั้น ถ้าทุกคนยังนิ่งเฉย ปล่อยให้คนในชาติขาดจิตสาธารณะไปเรื่อยๆ เช่นนี้ วันหนึ่งประเทศชาติคงไม่เหลืออะไร ดังนั้นจึงถึงเวลาแล้วที่ทุกคนจะต้องร่วมมือกันในการปลูกจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับบุคคลในชาติ โดยเฉพาะในเด็ก เพราะเด็กเป็นวัยที่ผู้ใหญ่สามารถปลูกฝังจิตสาธารณะอันดีงามให้เกิดขึ้นได้ง่ายกว่าทำในวัยผู้ใหญ่ดังคำพังเพยว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” การปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลควรได้รับการปลูกฝังมาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็กคือ บิดา มารดา ครูและเพื่อนร่วมวัย รวมทั้งสื่อมวลชนด้วย หากบุคคลเหล่านี้ได้ถ่ายทอดความมีจิตสำนึกที่ดีมีจิตสาธารณะต่อสมบัติส่วนรวมให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอเด็กก็จะซึมซับเอาคุณลักษณะที่ดีนี้ติดตัวไป (ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. 2547. หน้า 1)

จากประเด็นที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของคนในสังคมให้เห็นถึงประโยชน์ส่วนรวม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งบุคคลที่จะสามารถเอาตัวรอดและประสบความสำเร็จได้ทั้งในด้านการงานและการดำเนินชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 ได้จะต้องมีจิตสาธารณะประกอบอยู่ในตัวของคนนั้นๆ สำหรับนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นจุดเริ่มต้นของการสั่งสมประสบการณ์ของชีวิตเป็นจุดเริ่มต้นในการปลูกฝังลักษณะนิสัยควบคู่ไปกับการอบรมจากทางบ้าน

ด้วยความสำคัญของจิตสาธารณะ ร่วมกับในปี พ.ศ.2560 โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม จังหวัดพิจิตร ได้เพิ่มอัตลักษณ์ด้านคุณธรรม คือ จิตสาธารณะ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้โรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียง คือ โรงเรียนในสหวิทยาเขตบางมูลนาก ได้พัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่เป็นต้นแบบที่แท้จริง จากการที่มีตัวแปรหรือผลการศึกษาในการวิจัยเป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางมูลนาก ให้ดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน โรงเรียนในสหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยเป็นข้อมูลให้กับสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางส่งเสริม และปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างยั่งยืน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย และพิจารณาปัจจัยด้านการบริหาร ที่คาดว่าจะส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน เพื่อค้นหาปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนในสหวิทยาเขตบางมูลนาก ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้มีการเข้าใจถึงปัจจัยด้านการ

บริหารและสาเหตุที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน และเป็นแนวทางพัฒนาเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดี และเป็นกำลังของชาติในอนาคตสืบไป

วัตถุประสงค์

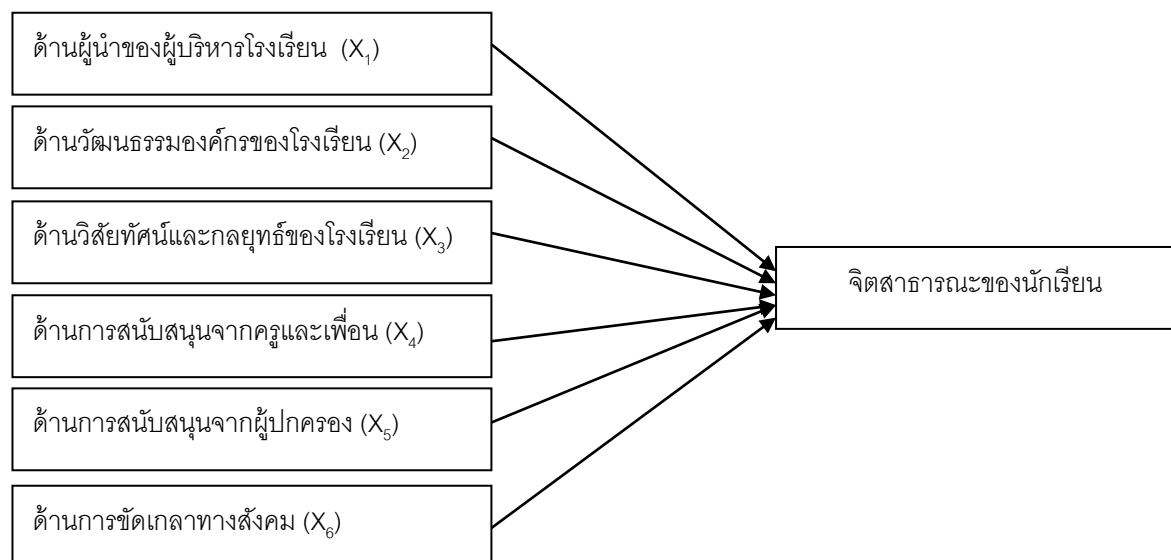
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านการบริหารกับจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41
2. เพื่อค้นหาตัวแปรที่ส่งผลและสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41
2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาจิตสาธารณะให้นักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมและพัฒนาจิตสาธารณะให้กับโรงเรียนและหน่วยงานอื่นๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตบางมูลนาก
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนธันวาคม 2562
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย ปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 6 ด้าน ที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ได้แก่ ด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ด้านวัฒนธรรมของโรงเรียน ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน ด้านสนับสนุนจากครูและเพื่อน ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และด้านการขัดเกลาทางสังคม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือจำนวน 224 ชุด โดยเครื่องมือในการวิจัยมีการทดสอบความเที่ยงตรง ด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.892

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือครูในสถานศึกษาในสหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จำนวน 8 แห่ง โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 224 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างครอบคลุมจำนวนประชากรในการวิจัยตามหลักสถิติด้วยการคำนวณตามความเชื่อมั่น 0.95 ของตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเพิ่มเติมจำนวนให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และวิเคราะห์หาคำถามแบบปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์รายชื่อ (Content Analysis) โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการศึกษา

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน พบรายละเอียดดังนี้

สถานะทางการบริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน	4.22	0.53	มาก
2. ด้านวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน	4.15	0.49	มาก
3. ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.21	0.54	มาก
4. ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน	3.83	0.46	มาก
5. ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	3.97	0.57	มาก
6. ด้านการการขัดเกลาทางสังคม	4.00	0.51	มาก
รวมเฉลี่ย	4.06	0.41	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร ทราบได้ว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ($\bar{X} = 4.22$) และ ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.21$) และข้อที่รองลงมาคือ ด้านวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.15$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน ($\bar{X} = 3.83$)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

จิตสาธารณะของนักเรียน	X	SD	ระดับความคิดเห็น
1 นักเรียนมีความวิตกกังวลเมื่อทำของส่วนรวมชำรุด	3.76	0.78	ระดับมาก
2 นักเรียนใช้ของส่วนรวมด้วยความระมัดระวัง	3.73	0.84	ระดับมาก
3 นักเรียนมักจะเสียงส่งเสียงดังในห้องสมุด	2.76	0.95	ระดับปานกลาง
4 นักเรียนมักจะขีดเขียนตามโต๊ะเก้าอี้	2.49	0.94	ระดับน้อย
5 นักเรียนช่วยกันดูแลรักษาอุปกรณ์ส่วนรวม	3.67	0.78	ระดับมาก
6 นักเรียนพบเจอสิ่งของส่วนรวมที่ชำรุดจะแจ้งข้าพเจ้าให้ทราบ	3.53	0.89	ระดับมาก
7 นักเรียนเก็บอุปกรณ์ที่ไม่ใช้แล้วไว้เป็นระเบียบเรียบร้อยหลังเลิกใช้	3.50	0.84	ระดับปานกลาง
8 นักเรียนปิดไฟและพัดลมภายในห้องเรียนหลังเลิกใช้งาน	3.88	0.80	ระดับมาก
9 นักเรียนแสดงอาการเพิกเฉยเมื่อเห็นไฟฟ้าเปิดทิ้งไว้	2.68	0.98	ระดับปานกลาง
10 นักเรียนใช้หนังสือของห้องสมุดอย่างระมัดระวังทะนุถนอม	3.81	0.78	ระดับมาก
11 นักเรียนยึดเอาที่สาธารณะในโรงเรียนเป็นที่พักผ่อน	2.53	0.97	ระดับปานกลาง
12 นักเรียนหยิบเอกสารที่ครูแจกมากเกินกว่าที่ครูกำหนด	3.29	1.18	ระดับปานกลาง
13 เมื่อนักเรียนทานอิ่มแล้วนักเรียนลุกเพื่อให้ที่นั่งแก่นักเรียนที่มาทีหลัง	3.75	0.82	ระดับมาก
14 นักเรียนต่อแถวซื้ออาหารกลางวันอย่างเป็นระเบียบ	4.08	0.78	ระดับมาก
15 นักเรียนบริจาคทรัพย์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยในโอกาสต่าง ๆ	3.85	0.90	ระดับมาก
16 นักเรียนเก็บขยะเมื่อพบเห็นในบริเวณโรงเรียน	3.51	0.86	ระดับมาก
17 นักเรียนตั้งใจ/กระตือรือร้นและพร้อมจะช่วยเหลือเพื่อนหรือครู	3.74	0.71	ระดับมาก
18 นักเรียนทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเต็มใจ	3.82	0.71	ระดับมาก
19 นักเรียนให้ความช่วยเหลือครู/เพื่อนครูเมื่อมีโอกาส	3.84	0.73	ระดับมาก
20 นักเรียนร่วมงานชุมชนตามความถนัดที่สามารถช่วยงานได้	3.87	0.73	ระดับมาก
21 นักเรียนช่วยเหลือคนแก่หรือคนที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้	3.70	0.79	ระดับมาก
22 นักเรียนแนะนำผู้ปกครองที่มาติดต่อราชการทางโรงเรียนด้วยความเต็มใจ	3.70	0.74	ระดับมาก

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ดังแสดงในตารางต่อไปนี้ (ต่อ)

จิตสาธารณะของนักเรียน	X	SD	ระดับความคิดเห็น
23 นักเรียนเก็บของได้แล้ว นักเรียนนำส่งครู/เพื่อนครูเพื่อแจ้งหาเจ้าของ	4.18	0.74	ระดับมาก
24 นักเรียนเต็มใจช่วยครู/เพื่อนครูถือของมาห้องเรียน	3.80	0.73	ระดับมาก
25 นักเรียนเลือกช่วยเหลือครูเฉพาะครูที่สอนนักเรียนคนนั้น	2.69	1.04	ระดับปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.53	0.40	ระดับมาก

จากตาราง 2 พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเก็บของได้แล้ว นักเรียนนำส่งครู/เพื่อนครูเพื่อแจ้งหาเจ้าของ ($\bar{X} = 4.18$) และข้อที่รองลงมาคือ นักเรียนต่อแถวซื้ออาหารกลางวันอย่างเป็นระเบียบ ($\bar{X} = 4.08$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนมักจะขีดเขียนตามโต๊ะเก้าอี้ ($\bar{X} = 2.49$)

ตาราง 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ และจิตสาธารณะของนักเรียน พบรายละเอียดดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	ผู้นำของ ผู้บริหาร โรงเรียน (X_1)	วัฒนธรรม องค์กรของ โรงเรียน (X_2)	วิสัยทัศน์และ กลยุทธ์ของ โรงเรียน (X_3)	การ สนับสนุน จากครูและ เพื่อน (X_4)	การ สนับสนุน จาก ผู้ปกครอง (X_5)	การการขัด เกลาทาง สังคม (X_6)
จิตสาธารณะของ นักเรียน (Y)	.169*	.321**	.349**	.458**	.402**	.505**

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านต่าง ๆ และจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 ทุกคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 อยู่ระหว่าง 0.169-0.505 และปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ได้แก่ ด้านการการขัดเกลาทางสังคม ($r_{xy}=0.505$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน ($r_{xy}=0.458$) ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ($r_{xy}=0.402$) ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน ($r_{xy}=0.349$) ด้านวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ($r_{xy}=0.321$) และต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ($r_{xy}=0.169$)

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อค้นหาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 พบรายละเอียดดังนี้

Model	b	S.E.	β	t	Sig.
ด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน (X1)	-.054	.058	-.071	-.933	.352
ด้านวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน (X2)	-.069	.085	-.085	-.815	.416
ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียน (X3)	.114	.071	.154	1.607	.110
ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน (X4)	.227	.068	.259	3.360*	.001
ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X5)	.013	.059	.018	.217	.828
ด้านการการขัดเกลาทางสังคม (X6)	.253	.064	.325	3.934*	.000
R	=	0.552			
R ²	=	0.305			
R ² adj	=	0.286			
F	=	15.87			
a	=	1.625			

จากตาราง 4 พบว่า ผลการสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบปกติของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ด้านการการขัดเกลาทางสังคม (X₆) และด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน (X₄) ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 โดยมีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.552 มีอำนาจพยากรณ์ (R²) ได้ร้อยละ 30.5 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน เท่ากับ 0.286 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานตามลำดับ ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.625 + 0.253X_6 + 0.227X_4$$

$$\hat{Z} = 0.325X_6 + 0.259X_4$$

สรุปผลการศึกษา

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 มีค่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน

จิตสาธารณะของนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเก็บของได้แล้ว นักเรียนนำส่งครู/เพื่อนครูเพื่อแจ้งหาเจ้าของ และข้อที่รองลงมาคือ นักเรียนต่อแถวซื้ออาหารกลางวันอย่างเป็นระเบียบ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนมักจะขีดเขียนตามโต๊ะเก้าอี้

ปัจจัยทางการบริหารด้านต่าง ๆ และจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ .01 ทุกคู่ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 อยู่ระหว่าง 0.169-0.505

ปัจจัยทางการบริหาร ที่มีผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 โดยที่ปัจจัยที่ส่งผลคือ ด้านการการขัดเกลาทางสังคมและด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ด้านการขัดเกลาทางสังคมถือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน เนื่องจาก การขัดเกลาทางสังคม จัดว่าเป็นสิ่งแวดล้อมของนักเรียน จากคำกล่าวของนักจิตวิทยาว่า พฤติกรรมมนุษย์ส่วนใหญ่จะประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนของกฎระเบียบหรือวิธีการ ที่มีอยู่ในสังคม รวมทั้งวัฒนธรรมที่มีอยู่ในสังคมนั้น ๆ ซึ่งมนุษย์ยอมเข้าใจในสถานภาพ และบทบาทตามที่กลุ่มสังคมคาดหวัง ดังนั้นพฤติกรรมมนุษย์ อาจเกิดขึ้นได้ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประภัสสร มีน้อย และประสพชัย พูลนนท์ (2560) ที่ได้ระบุให้เห็นว่า ปัจจัยการขัดเกลาทางสังคมมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณัฐนิชา คงพันธ์ (2556) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

2. ผลการศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน สหวิทยาเขตบางมูลนาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียน เนื่องจาก ครูและเพื่อนอยู่ใกล้ชิดกับตัวนักเรียน ทำให้พฤติกรรมของนักเรียนเป็นไปในทิศทางใดก็ขึ้นอยู่กับสนับสนุนจากสิ่งที่ใกล้ชิดหรือในงานวิจัยนี้เรียกว่าการสนับสนุนจากครูและเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พระสุวรรณ์ ปูนอ่อน (2555) ที่ได้ระบุให้เห็นว่า ด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อนมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง ในขณะเดียวกัน ผลการวิจัยยังพบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อนมีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนก็มีความขัดแย้งกับผลการศึกษาของ บัวชมพู ภูทองไชย (2558) ซึ่งพบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครูและเพื่อนไม่มีอิทธิพลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬเลย

3. ปัจจัยที่ไม่ถูกเลือกเข้าสมการพยากรณ์มี 4 ปัจจัย คือ ด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ด้านวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียนและด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง อาจเนื่องมาจากมาจากตัวแปรทั้ง 4 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแปรอิสระทั้ง 2 ที่ถูกคัดเลือกเป็นตัวแปรพยากรณ์ จึงเป็นส่วนหนึ่งของตัวแปรพยากรณ์ดังกล่าวด้วย แต่อย่างใดก็ตามตัวแปรทั้ง 4 ก็ยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจิตสาธารณะซึ่งแสดงว่าด้านผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ด้านวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ด้านวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ของโรงเรียนและด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ส่งผลให้ระดับจิตสาธารณะของนักเรียนสูงขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2541). การฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมวิชาการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและมีวินัย
ในตนเอง. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุ
สภาลาดพร้าว.
- เกษียร นิตส์พัฒนา และคณะ. (2541). จิตสำนึกทางสังคมของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาณิดา นันทะวัน. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ปริญญาโท วท.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- จันทร์รัตน์ สาริคำ. (2556). ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในเขตภาคเหนือตอนล่าง. ปริญญาโท วท.ม.,
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ: วี พริ้นท์.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2540). การศึกษาจิตสำนึกของคนไทยต่อสาธารณสมบัติ : กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร.
นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณัฐนิชา คงพันธ์. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2539). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมการวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2547). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมุติกับตัวแบบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท วท.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัวชมพู ภูทองไชย. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม,
- ประภัสสร มีน้อย และ ประสพชัย พสุนนท์. (2560). การศึกษาปัจจัยการขัดเกลาทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อจิต
สาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรพรหม พรรคพวก. (2550). ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในสหวิทยา
เขตกรุงเทพตะวันออก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
กรุงเทพ
- พระสุวรรณ ปูนอ่อน. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในเขตภาคเหนือตอนล่าง. ปริญญาโท วท.ม. พิษณุโลก:
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจร. (2543). สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดียนตุล.

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร, ประทีป จินี่ และทัศนาก ทอภักดี. (2547). **รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับ**

ประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ: กรณีศึกษาระยะยาว. (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ: เนื่องใน
วันสถาปนา สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ครบรอบ 49 ปี.) กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด 2555-2559.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง 2560-2564.** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.

หฤทัย อาจเปรู. (2544). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และ
ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาลเขต
กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ พย.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนุชาติ พวงลำลี และวีรบุรณ วิสารทสกุล. (2540). **ประชาสัมพันธ์ คำ ความคิดและความหมาย.** กรุงเทพฯ:
สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา

NBUE0094: การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน

THE STRATEGIC MANAGEMENT OF SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 39 AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND SCHOOL PLANNING WORK TEACHERS

ณรรฐพงษ์ แยมจันทร์¹ ดร.สิทธิพร เชาวนชัย²

¹นิสิตสาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

²อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่มีหน้าที่ งานด้านแผนงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 57 โรงเรียน รวมจำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสอบ-t (Independent samples t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นด้านการกำหนดทิศทางการ และการกำหนดกลยุทธ์ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า ไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน
3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่าโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารเชิงกลยุทธ์, การบริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39

Abstract

The purposes of this research were to 1) study strategic management of schools under the secondary educational service area office 39 as perceived by administrators and school planning work teachers and 2) compare strategic management of schools as perceived by administrators and school planning work teachers of schools under the secondary educational service area office 39, classified by position and school size. The sample groups are administrators and teachers who are responsible for school planning work in 57 schools totaling 114 persons. A tool used for collecting data was the strategic management questionnaires of educational institutions under the Office of Secondary Educational Service Area office 39. Statistics used for data analysis are frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test for Independent sample and One-way ANOVA.

The research results revealed that:

1. The result of the strategic management of schools as perceived by administrators and school planning work teachers of schools under the Secondary Educational Service Area office 39 was at a high level in every aspect. The highest mean aspect was aspect of implementation strategies, followed by the corporate direction, and formulating strategies.
2. Position: administrator and teacher had no influence on their opinion concerning the strategic management of the schools under the Secondary Educational Service Area office 39 in every aspect.
3. School size had no influence on their opinion concerning the strategic management of the schools under the Secondary Educational Service Area office 39 in every aspect.

Keyword: The strategic management, Schools administration, The Secondary Educational Service Area Office 39.

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็ว องค์การทุกองค์การต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสังคมปัจจุบันเพื่อความอยู่รอดและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในการบริหารสถานศึกษาจึงต้องมีความตระหนักถึงการพัฒนองค์กรอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมชุมชน

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป้าหมายข้อที่ 4 มีภาชนะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ ผลการรายงานการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ประจำปีงบประมาณ 2561 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมต่ำกว่า ปีการศึกษา 2559 ในภาพรวมกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักลดลงร้อยละ 0.92 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 6 ในปีการศึกษา 2560 มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมต่ำกว่า ปีการศึกษา 2559 ในภาพรวม 5 กลุ่มสาระ การเรียนรู้ ลดลงร้อยละ 1.66 แต่สูงกว่าระดับประเทศ แม้ผลการประเมินบางรายการจะอยู่ในระดับที่น่าพอใจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ถือเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องเร่งส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ปรากฏเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน

การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นหน้าที่ของผู้บริหารซึ่งจะกำหนดว่าองค์กรในปัจจุบันมีการดำเนินงานอยู่ระดับใดเมื่อเทียบกับคู่แข่งหรือองค์กรที่มีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกัน เป็นการกำหนดหน้าที่และกระบวนการขององค์กรในระยะยาว เป็นการช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันได้ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเพื่อให้ประสบความสำเร็จ (ฐาปนา จีนไพศาล, 2560: 4) กลยุทธ์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรโดยรวม คือ ช่วยกำหนดทิศทางขององค์กร ทำให้มีกรอบในการดำเนินงาน ช่วยในการตัดสินใจให้กับนักบริหารทุกระดับ ช่วยบริหารความเสี่ยง สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน สร้างประสิทธิภาพความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันขององค์กร (พงษ์เสฐียร เหลืองอลกต. 2561: 10) การกำหนดกลยุทธ์ทางการศึกษาไม่แตกต่างกับการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรทางธุรกิจ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การพิจารณาถึงทิศทางขององค์กร ได้แก่ วิสัยทัศน์ ที่ต้องการบรรลุ และจำแนกกลยุทธ์ขององค์กรออกเป็นแนวคิด ทิศทาง และวิธีการทำงานหลัก และจึงกำหนดแนวทางการทำงาน ซึ่งวิสัยทัศน์ขององค์กรทางการศึกษาส่วนใหญ่มักจะกำหนดได้ดังนี้ 1) ด้านเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษา 2) ด้านคุณภาพการศึกษา 3) ด้านประสิทธิภาพการศึกษา (วิทยา จันทร์ศิลา, 2561: 69) ดังนั้นการบริหารเชิงกลยุทธ์สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารองค์กรทางการศึกษาที่จะต้องให้ความสำคัญ เพราะสภาวะการณ์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการพัฒนาการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

จากแนวคิดและข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 เพื่อเป็นข้อมูลในการนำมาปรับปรุงการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

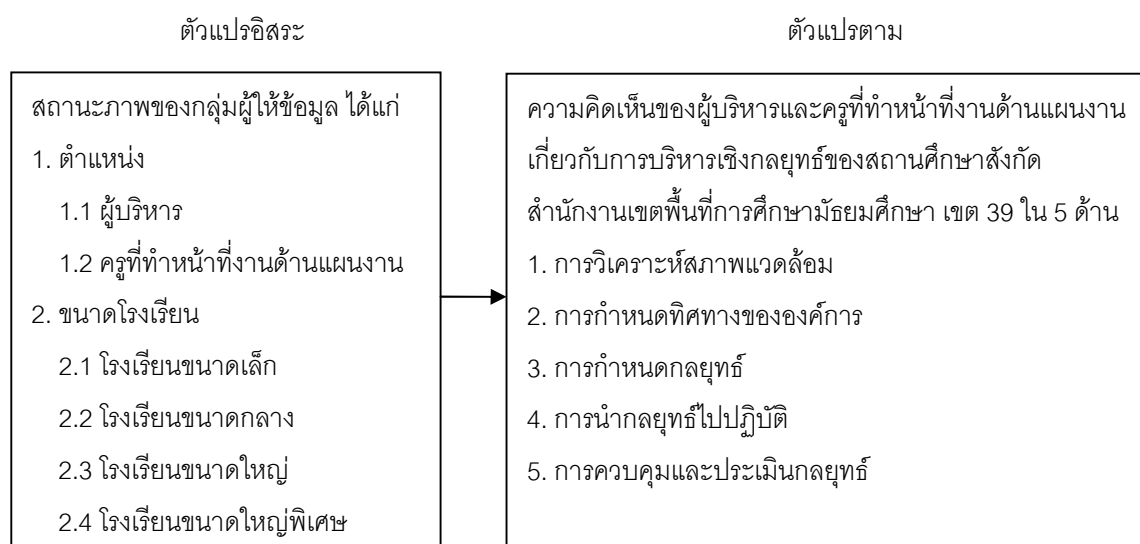
1. เพื่อศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

ประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยนี้มาปรับใช้กับการบริหารงานในปัจจุบันของสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยปรับปรุงด้านที่ได้รับการคิดเห็นว่าการดำเนินการอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น ให้มีการปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งเน้นการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามแนวคิดของ พสุ เดชะรินทร์ (2553), ธร สุนทรายุทธ (2554), สุดใจ วันอุดมเดชาชัย (2556), สุภาพนา จีนไพศาล (2560), เนตรพัฒน์ ยาวิราช (2560), วิทยา จันทศิริลา (2561) มี 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดทิศทางองค์กร 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 5) การควบคุมและประเมินกลยุทธ์

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่มีหน้าที่ทำงานด้านแผนงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำนวน 57 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนละครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานโรงเรียนละ 1 คน รวมจำนวน 114 คน ผู้วิจัยทำการติดตามแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามกลับคืนมาและสมบูรณ์จำนวน 96 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.21

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูล

การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถาม การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย ตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 36 ข้อ

การพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารเชิงกลยุทธ์
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม
5. หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 36 ข้อ
6. นำแบบสอบถาม ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา
7. เตรียมแบบสอบถาม ที่ผ่านการปรับปรุง ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 114 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. เตรียมแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนที่ต้องการเก็บข้อมูล ทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ของกลบมายังผู้วิจัย
3. ติดตามแบบสอบถามทางโทรศัพท์ รวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษา

1. ศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากแบบสอบถามจำนวน 96 ฉบับ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหาร จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90 ครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 2 โรง คิดเป็นร้อยละ 4.17 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 6 โรง คิดเป็นร้อยละ 12.50 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 10 โรง คิดเป็นร้อยละ 20.80 โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 30 โรง คิดเป็นร้อยละ 62.50

1.2 ผลการศึกษาสภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน

ตาราง 1 การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในภาพรวม

(n=96)

ที่	รายการ	ผู้บริหาร				ครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.03	0.57	มาก	4	3.86	0.48	มาก	5
2	การกำหนดทิศทางการ	4.25	0.64	มาก	2	4.09	0.53	มาก	2
3	การกำหนดกลยุทธ์	4.19	0.61	มาก	3	4.06	0.53	มาก	3
4	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.38	0.55	มาก	1	4.28	0.52	มาก	1
5	การควบคุมและประเมิน กลยุทธ์	3.97	0.61	มาก	5	3.92	0.50	มาก	4
รวม		4.14	0.54	มาก		4.01	0.42	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ในภาพรวมของการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การกำหนดทิศทางการ และการกำหนดกลยุทธ์

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

2.1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบ-ที (t-test Independent) ดังนี้

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39

ที่	รายการ	ผู้บริหาร		ครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน		t	Sig.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	4.03	0.57	3.86	0.48	1.577	.118
2	การกำหนดทิศทางการ	4.25	0.64	4.09	0.53	1.301	.196
3	การกำหนดกลยุทธ์	4.19	0.61	4.06	0.53	1.105	.272
4	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.38	0.55	4.28	0.52	0.891	.375
5	การควบคุมและประเมินกลยุทธ์	3.97	0.61	3.92	0.50	0.480	.632
รวม		4.14	0.54	4.01	0.42	1.295	.198

จากตาราง 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน จำแนกตามขนาดโรงเรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) ดังนี้

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ที่	รายการ	ขนาดโรงเรียน								F	Sig.
		เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม	3.86	0.56	4.05	0.54	4.02	0.18	4.25	0.50	1.326	.271
2	การกำหนดทิศทางการ	4.10	0.65	4.37	0.52	4.07	0.31	4.50	0.49	1.575	.201
3	การกำหนดกลยุทธ์	4.09	0.63	4.25	0.54	3.99	0.05	4.42	0.44	1.001	.396

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดโรงเรียน (ต่อ)

ที่	รายการ	ขนาดโรงเรียน								F	Sig.
		เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4	การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	4.30	0.59	4.38	0.48	4.29	0.28	4.63	0.44	0.551	.649
	การควบคุมและประเมินกลยุทธ์	3.95	0.52	3.91	0.81	3.99	0.23	3.96	0.34	0.052	.984
	รวม	4.03	0.52	4.17	0.52	4.06	0.18	4.33	0.40	0.821	.486

จากตาราง 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

สรุปผล

1. การศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน พบว่า ในภาพรวมของ การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและความคิดเห็นของครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ รองลงมาเป็นด้านการกำหนดทิศทางการ และการกำหนดกลยุทธ์ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงาน พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ทั้งนี้เนื่องจาก ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่ดำเนินการหลังจากการกำหนดกลยุทธ์ เป็นการแปลงกลยุทธ์สู่แผนการปฏิบัติ ทำให้ทุกคนในสถานศึกษามีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ เพื่อให้งานของตนเองบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน สอดคล้องกับ เรวัตร์ ชาติวิศิษฐ์และคณะ (2554) ที่กล่าวไว้ว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลจำเป็นต้องมีการกระจายแผนไปยังทุก ๆ ส่วนทั่วองค์กร โดยต้องสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน เข้าใจ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เริงชล (2560) เรื่องการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ที่พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ได้ดังนี้ 1) ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 2) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ 3) ด้านการควบคุมและประเมินผล และ 4) ด้านการตรวจสอบสภาพแวดล้อม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดโรงเรียน ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่ด้านแผนงานมีการทำงานร่วมกันในการกำหนดแผนกลยุทธ์ และมีการเผยแพร่กลยุทธ์ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ทำให้ครูทุกคนในสถานศึกษามีความเข้าใจที่ตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ เนตรพัฒนา ยาวีราข (2560: 50) ที่กล่าวถึงกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ในด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร เป็นการกำหนดภารกิจที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้สมาชิกในองค์กรมีความเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุภาพร ศิริวิโรจน์ (2557) เรื่องสภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ทำหน้าที่งานด้านแผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันทุกด้านเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้รับนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดที่เหมือนกัน หลังจากได้รับนโยบายต้องได้รับการนิเทศจากหน่วยงานต้นสังกัดทำให้การดำเนินงานในการจัดทำแผนการบริหารกลยุทธ์มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จรัสชัย เลิกภูเขียว (2556) เรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า สภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ**ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้**

1. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการศึกษา ไปใช้ในการกำหนดเป็นนโยบายเพื่อส่งเสริมกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ให้มีความสอดคล้องในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. ผลการวิจัยพบว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 39 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการศึกษาที่ได้ ไปสร้างความตระหนักกับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด โดยการนิเทศติดตาม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ได้ตรงตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางในการวางแผนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 39

2. ควรศึกษาการบริหารกลยุทธ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

เอกสารอ้างอิง

จรัสชัย เลิกภูเขียว. (2556). **สภาพและปัญหาการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. อุดรธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ฐาปนา ฉันทไพศาล. (2560). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. นนทบุรี: ธนัการพิมพ์.

ธรร สุทธรายุทธ. (2554). **ปรัชญาการบริหารจัดการ**. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

เนตรพัฒน์ ยาวีราช. (2560). **การจัดการสมัยใหม่**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต. (2561). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

พสุ เดชะรินทร์. (2553). **การวางแผนและการกำหนดยุทธศาสตร์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุภาพร ศิริวิโรจน์. (2557). **สภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

รัชพล เชิงชล. (2560). **การบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เรวัตร์ ชาติวิเศษและคณะ. (2554). **Strategic Management**. กรุงเทพฯ: อิน เฮาส์ โนว์เลจ.

วิทยา จันทรศิลา. (2561). **การบริหารเชิงกลยุทธ์สู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.

สุดใจ วันอุดมเดชาชัย. (2556). **การจัดการเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดการ

NBUE0095: ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร

PARENTS' EXPECTATIONS TOWARD CHILD EDUCATIONAL MANAGEMENT OF BANBUAMOL SCHOOL, BANGKOK

ชลวิสา พร้อมสุข¹ ทรงยศ แก้วมงคล²

¹ นักศึกษานักบริหารการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) ปีการศึกษา 2559 จำนวน 68 คน ใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และโดยการใช้สถิติค่า F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคาดหวังของผู้ปกครอง การจัดการศึกษาปฐมวัย

Abstract

This research aims to study the parents' expectation on the child educational management of Banbuamol School, and to compare their expectation, classified by their level of education and occupation. Samples used in the study included 68 parents of students in 2018 academic year at Banbuamol school. The instrument used in this study was questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, average, Standard Deviation, and F-test

Results

1. The parents' expectation on the Child Educational Management Banbuamol of School was at high level in every aspect.
2. The parents' expectation on Child Educational Management of Banbuamol School Classified by Education Level the whole is no different.
3. The parents' expectation on Child Educational Management of Banbuamol School Classified by occupation level the whole is no different.

Keywords: Parents' expectation, Child Educational management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะการศึกษาช่วยเพิ่มพูนสติปัญญา ความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านการดำเนินชีวิต การทำงาน รวมไปถึงการสร้างความสำเร็จให้กับตนเอง ดังนั้น การศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังสร้างความได้เปรียบในการประกอบอาชีพที่ต้องแข่งขันกันในทุก ๆ ด้าน ปัจจุบันทุกคนแสวงหาองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองมากยิ่งขึ้น ดังนั้นเมื่อประชากรในประเทศที่มีการพัฒนาแสวงหาความรู้ ย่อมทำให้สภาพสังคมเศรษฐกิจโดยรวมพัฒนาขึ้นด้วย ดังนั้น การศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความก้าวหน้ามากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542) จะเห็นได้ว่ารัฐบาลส่งเสริมสนับสนุนด้านการศึกษาและการลงทุนด้านปัญญา โดยจัด “โครงการเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ” ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ ผู้ปกครองต้องส่งบุตรหลานในอุปการะเข้าเรียนการศึกษา เริ่มตั้งแต่การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.3) หรือเทียบเท่าเป็นเวลา 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดูแล และการศึกษาที่จัดให้กับเด็กแรกเกิดถึงอายุ 8 ปี การศึกษาอนุบาลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาปฐมวัย การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่อาจจำแนกออกได้เป็น 4 ระดับ คือ การศึกษาระดับอนุบาล การศึกษาระดับประถมศึกษา การศึกษาระดับมัธยมศึกษา และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาแต่ละระดับที่กล่าวมานี้ จะมีการจัดการและพัฒนาไปอย่างสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และการเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษาอนุบาลเป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมพัฒนาทางร่างกาย ความคิด สติปัญญา สังคม และอารมณ์ ในขณะที่การศึกษาระดับอุดมศึกษา มุ่งที่การเตรียมเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเป็นต้น ทั้งนี้ การศึกษาแต่ละระดับมีลักษณะ และเป้าหมายเฉพาะตามระดับ

เดิมการศึกษาอนุบาลเป็นรูปแบบของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็กที่รัฐจัดขึ้นเพื่อสนองตอบสังคมที่ต้องการให้บุตรหลานได้เข้าโรงเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียน ขั้นประถมศึกษา แต่ต่อมา การศึกษาอนุบาลได้รับการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เกิดรูปแบบการจัดการศึกษาใหม่ขึ้นมาเรียกว่าการศึกษาปฐมวัย การศึกษาสำหรับเด็กเล็กในระยะแรกยังคงมุ่งเน้นเด็กอายุ 3 ขวบขึ้นไป ด้วยเห็นว่าเป็นวัยที่พร้อมต่อการเรียน แต่ด้วยแรงผลักดันจากสังคม ประมาณปี ค.ศ. 1950 ประเทศสหรัฐอเมริกามีปัญหาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างครอบครัว แม่บ้านต้องประกอบอาชีพ สภาพทางสังคมเปลี่ยนไป มีผลทำให้การจัดการศึกษาอนุบาลต้องขยายขอบเขตจาก 3-6 ขวบ เป็นให้การดูแลและการศึกษาแก่เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 8 ปี เรียกว่าการศึกษาปฐมวัย

ด้วยเหตุผลทางประวัติศาสตร์ การเมือง อุดมคติ และความจำเป็นของเหตุการณ์ จึงทำให้คำที่ใช้เกี่ยวกับการศึกษาเด็กเปลี่ยนไป ชาติตะวันตก หันมาใช้คำว่า “การศึกษาปฐมวัย (early childhood education) โดยให้หมายถึง การบริการ การดูแลและการให้การศึกษาแก่เด็กจากแรกเกิดถึงอายุ 8 ปี โดยจัดเป็นระบบเดียวกัน เรียกว่า Educare ทำให้การศึกษาเด็กเดิมขยายขอบเขตของการศึกษา ให้ครอบคลุมตั้งแต่การดูแลเด็กทารก การดูแลเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล (Woodill in Woodill; et.al. 1992: 14-15)

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็ก บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อสังคม ดังนั้น ความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยคือการที่ครูจะสอนได้ดีจำเป็นต้องศึกษาเด็ก การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอนหลายประการ ผลดีประการหนึ่งคือ ช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยังสามารถวางแผนหลักสูตรการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้นคือการจัดการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการพัฒนาในวัยเด็ก เห็นได้จากงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการทางสมองมนุษย์เน้นความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะในช่วงของ 5 ปีแรกของชีวิต เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิดโดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พูดคุย และเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอนหลายประการ ผลดีประการหนึ่งคือ ช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยังสามารถวางแผนหลักสูตร การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคนได้มากขึ้น (นภเนตร ธรรมบวร. 2542)

เด็กช่วงปฐมวัย เป็นวัยที่ร่างกายและสมองกำลังเจริญเติบโต ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้ไม่มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์ และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้น ยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ นอกจากนั้น ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ดูแลใกล้ชิดกับเด็กโดยตรง ควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยด้วย เพราะถือเป็นการสร้างพื้นฐานเตรียมพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็กต่อไปพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการตามแนวทาง 6 ประการหรือเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และลักษณะของวิชา ได้แก่ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่ง

วิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) เดิมชื่อโรงเรียนท่าแร่ (เจริญราษฎร์อุทิศ) ตั้งอยู่เลขที่ 59/1 หมู่ 2 ถนนสุขาภิบาล 5 แขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10220 โทรศัพท์ 0-2519-8825 โทรสาร 0-2519-8825 การก่อสร้างโรงเรียนทำด้วยทุนของราษฎรและแรงงานราษฎรในท้องถิ่น เปิดทำการสอน ครั้งแรกเมื่อ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2500 มีนักเรียน 65 คน เปิดสอน 2 ห้องเรียน ครูสอน 1 คน นายเพี้ยน อ้อยเหม็น ในขณะที่เปิดสอน ครั้งแรกนั้น นายเจริญ หมีเม่น ผู้บริจาคที่ดินให้โรงเรียน ยังมีได้แบ่งแยกโฉนดกรรมสิทธิ์ ยกที่ดินให้กับทางราชการและ ได้ถึงแก่กรรมเสียก่อน ต่อมานายจรรยา หมีเม่น บุตรนายเจริญ หมีเม่น ผู้บริจาคที่ดินให้กับโรงเรียน ได้จัดแบ่งที่ดิน ดังกล่าว ที่เป็นที่ดินของโรงเรียน พร้อมทั้งโฉนดกรรมสิทธิ์ให้กับองค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรีขณะนั้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2515 ปัจจุบันเปิดสอน ตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 16 ห้องเรียน ผู้อำนวยการ 1 คน ข้าราชการครู 22 คน รวม 23 คน นักการภารโรงลูกจ้างประจำ 1 คน ลูกจ้างชั่วคราว 1 คน และครูพี่เลี้ยง 3 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 465 คน (ข้อมูล 23 กันยายน 2559)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง อีกทั้งเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ช่วยสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียนมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ)
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ

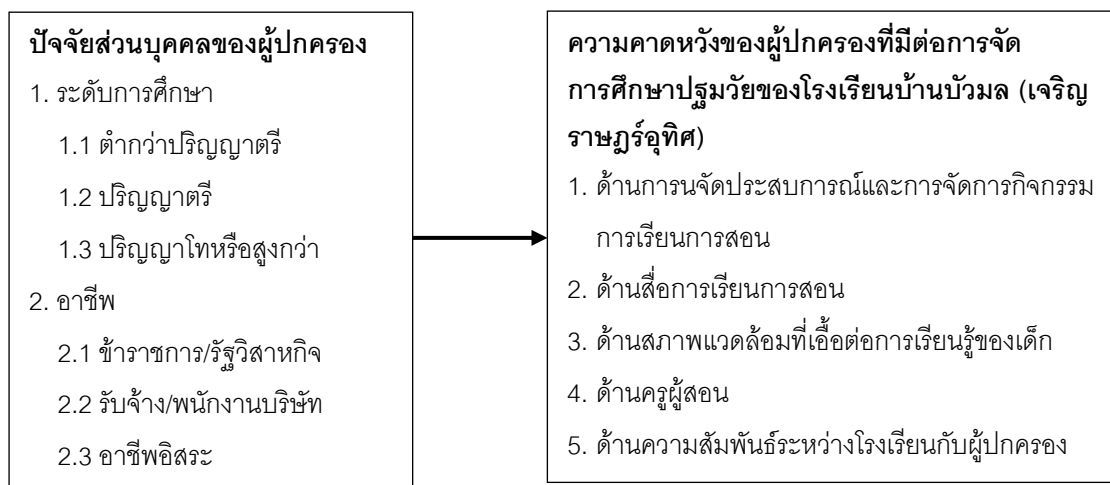
สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกันของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ครูนำข้อมูลจากความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. โรงเรียนนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง
3. โรงเรียนนำข้อมูลไปปรับใช้ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ผู้ปกครองของนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ)

จำนวน 82 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ปกครองของนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ)

ปีการศึกษา 2559 จำนวน 68 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี; และ มอร์แกน (Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. 1970). และสุ่มอย่างง่าย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดและดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยใช้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัย

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบทดสอบ จะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายการวิจัยยิ่งขึ้น

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ร่างได้ ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ (อ.ที่ปรึกษา) พิจารณาตรวจสอบและขอคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้อ่านแล้วมีความเข้าใจง่าย และชัดเจนตามความมุ่งหมายของการวิจัย ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC) ความถูกต้องเชิงโครงสร้าง (Content Validity) ความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ที่ควรปรับปรุงแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาสำนวนความชัดเจนของคำถาม และทำการปรับปรุงเครื่องมือวิจัย
2. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค (Index of item-objective congruence: IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .05 ขึ้นไป
3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนสาธิตสาธิตพิเศษบางบัวทองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอความร่วมมือจากภาคีวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตสาธิตพิเศษบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 68 ฉบับ
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และได้ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 68 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 จนครบถ้วน และสมบูรณ์ทุกชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ โดยหาความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาพรวมและรายด้าน
3. เปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครอง จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพของผู้ปกครอง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าวข้างต้นทั้งหมด วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยทดสอบสมมติฐาน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษา แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Post Hoc Test แบบ Shelfe

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. ค่าสถิติ F-test ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) ใช้เพื่อ

เปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบจำแนกเป็นรายคู่ด้วยวิธี Post Hoc Test แบบ Shelfe

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) และเพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของ โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย และแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายด้าน

ความคาดหวังของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.80	.552	มาก
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.86	.614	มาก
3. ด้านครูผู้สอน	3.82	.765	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.91	.646	มาก
5. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	4.04	.675	มาก
รวม	3.87	.586	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .586) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .675) ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .646) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .614)

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS.	F	p-value
ด้านการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	.040	2	.020	.063	.939
	ภายในกลุ่ม	20.363	65	.313		
	รวม	20.403	67			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.262	2	.131	.341	.712
	ภายในกลุ่ม	24.975	65	.384		
	รวม	25.237	67			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	.404	2	.202	.338	.714
	ภายในกลุ่ม	38.812	65	.597		
	รวม	39.216	67			
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.189	2	.094	.221	.802
	ภายในกลุ่ม	27.782	65	.427		
	รวม	27.971	67			
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	.168	2	.084	.180	
	ภายในกลุ่ม	30.394	65	.468		
	รวม	30.562	67			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.049	2	.024	.069	
	ภายในกลุ่ม	22.967	65	.353		
	รวม	23.016	67			

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอาชีพ

ระดับความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	SS.	df.	MS.	F	p-value
ด้านการจัดประสบการณ์	ระหว่างกลุ่ม	1.829	2	.915	3.201*	.057
	ภายในกลุ่ม	18.574	65	.286		
	รวม	20.403	67			
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	1.587	2	.794	2.181	.121
	ภายในกลุ่ม	23.650	65	.364		
	รวม	25.237	67			
ด้านครูผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	2.450	2	1.225	2.166	.123
	ภายในกลุ่ม	36.766	65	.566		
	รวม	39.216	67			
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	1.426	2	.713	1.746	.183
	ภายในกลุ่ม	26.545	65	.408		
	รวม	27.971	67			
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง	ระหว่างกลุ่ม	1.370	2	.685	1.526	.225
	ภายในกลุ่ม	29.192	65	.449		
	รวม	30.562	67			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.747	2	.873	2.669	.077
	ภายในกลุ่ม	21.270	65	.327		
	รวม	23.016	67			

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ปกครองมีความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .586) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .675) ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .646) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .614)

2. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับ ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

3. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร มีประเด็นนำเสนออภิปรายผล ดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) ได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยที่โรงเรียนกับพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กร่วมมือกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวธิดา เสียวเส้ง (2554) ได้ศึกษา ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาภาษาจีน ในโรงเรียนดัดดรุณี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาภาษาจีน ในโรงเรียน ดัดดรุณี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องจากค่าความแปรปรวนของข้อมูล โดยรวม ตลอดจนข้อมูลรายด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีค่าใกล้เคียงกัน รวมถึงจำนวนผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาเป็นจำนวนมากจึงทำให้ความคาดหวังของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ โภษะ (2559) พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. จากผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากค่าความแปรปรวนของข้อมูล โดยรวม ตลอดจนข้อมูลรายด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีค่าใกล้เคียงกัน รวมถึงจำนวนผู้ปกครองที่มีระดับอาชีพเดียวกันเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ความคาดหวังของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ โภษะ (2559) พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ที่ครอบคลุมงานบริหารวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการ

เรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้ข้าราชการครูมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามากขึ้น

2. ผู้บริหารและข้าราชการครูควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงงาน ด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเหมาะสม มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. สำนักงานเขต สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรนำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครู ที่มีต่อการบริหารงานด้านอื่น ได้แก่ การบริหารงาน ด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป

2. ควรศึกษาความพึงพอใจของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

เจิดโฉม บุญยะไพฑร. (2550). ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก่อน ประถมศึกษา. สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง. กรุงเทพมหานคร.

นภเนตร ธรรมบวร. (2542). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เยาวธิดา เสียวเส้ง. (2554). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาภาษาจีน ในโรงเรียนดัดดรุณี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

โรงเรียนบ้านบัวมด. (2559). รายงานสถิติการศึกษาโรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ). กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York: Harper and Collins.

Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Journal Education and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.

Woodill in Woodill; et.al. (1992). *International Handbook of Early Childhood Education*. New York: Garland.

NBUE0096: การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานใน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

DEVELOPMENT INDICATORS OF DESIRED CHARACTERISTICS FOR VOCATIONAL STUDENTS TO LABOUR IN EASTERN ECONOMIC CORRIDOR

สรวีย์ สมศรี¹ ดร.ปิยะทิพย์ ประดุงพรม² ดร.ปริญญา เรืองทิพย์³

¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดและเทคโนโลยีทางปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดและวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช.3) และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 (ปวส.2) ในปีการศึกษา 2562 ในสถาบันอาชีวศึกษาที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจำนวน 645 คน โดยใช้เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยโปรแกรม MPlus 7.31

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ผลการพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม (Society) จำนวน 11 ตัวชี้วัด ด้านวิทยาการปัญญา (Cognition) จำนวน 10 ตัวชี้วัด ด้านความสามารถ (Capability) จำนวน 6 ตัวชี้วัด และด้านการพึ่งพาตนเอง (Self-reliance) จำนวน 3 ตัวชี้วัด

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีทั้งหมด 3 โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยด้านสังคม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.706-0.792 ด้านวิทยาการปัญญา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.580-0.751 ด้านความสามารถ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.589-0.792 และด้านการพึ่งพาตนเอง (Self-reliance) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.787-0.849

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวชี้วัด, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, นักศึกษาอาชีวศึกษา, เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

Abstract

The objectives of this study were to develop indicators and analyze factors of desired characteristics for vocational students to labor in Eastern Economic Corridor. The sample consisted of 650 vocational certificate and high vocational certificate students from vocational education institutions in the Eastern Economic Corridor Technical and Vocational Education and Training Career Center. Data were employed to analyze the data using the Mplus program version 7.31.

The research results were as follows:

1. The results of the development indicators of desired characteristics of vocational students to labour in eastern economic corridor consisted of 4 factors, namely, Society with 11 indicators, Cognition with 10 indicators, Capability with 6 indicators and Self-reliance with 3 indicators.
2. The results of the factor analysis of the components of desired characteristics of vocational students to labour in the Eastern Economic Corridor consistent with the empirical data. Society factor loading was between .706 to .792. Cognition factor loading was between .580 to .751. Capability factor loading was .589 to .792. And Self-reliance was .787 to .849.

Keyword: Development Indicators, Desired Characteristic, Vocational Student and Eastern Economic Corridor

บทนำ

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) เป็นนโยบายที่มีส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกซึ่งพัฒนามาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Seaboard) มีการดำเนินการมา 30 ปี เพื่อจังหวัดทั้ง 3 จังหวัดภาคตะวันออกเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมประเภทปิโตรเคมีและยานยนต์ ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ผลของการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออกทำให้เกิดท่าเรือแหลมฉบังซึ่งเป็นท่าเรือน้ำลึกแห่งแรกของประเทศไทย ในภาคตะวันออกของประเทศไทยได้มีการขนส่งทางทะเลผ่านท่าเรือแหลมฉบังสร้างความเจริญให้กับเขตจังหวัดทั้งสาม จะเห็นว่าเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) นั้นต้องการส่งเสริมการค้าการลงทุน และการอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการเพื่อการพัฒนาขีดความสามารถของการแข่งขันของประเทศไทย และกระจายการพัฒนาไปยังพื้นที่รอบข้างอย่างเหมาะสมและตอบสนองกระแสโลกาภิวัตน์

แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี จากปี พ.ศ. 2560-2564 มีข้อสังเกตว่าการพัฒนาแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้นเน้นไปทางการพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นหลักเพราะเนื่องด้วยกระแสอุตสาหกรรม 4.0 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีหุ่นยนต์และเทคโนโลยีทางด้านวิทยาศาสตร์ที่ล้ำสมัย ดังนั้นแผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี จากปี พ.ศ. 2560-2564 ที่คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (สกรศ.) ซึ่งได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) ตามกฎหมายที่ได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการ อยู่ในระหว่างดำเนินการให้เกิดผลการดำเนินการเป็นไปตามแผนที่ได้วาง

ไว้ การจัดการศึกษาเพื่อสร้างแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนั้น คือการพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาและปริญญาตรีในสาขาปฏิบัติการให้มีความรู้และทักษะความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญในการศึกษาวิธีการหรือแนวทางในการพัฒนาแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในระดับการศึกษาอาชีวศึกษาเนื่องจากเนื้อหาหลักสูตรมีความมุ่งหมายในการผลิตแรงงานวิชาชีพเพื่อประกอบวิชาชีพทางด้านอุตสาหกรรมโดยเฉพาะ และมีคุณลักษณะเฉพาะที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่างานวิจัยที่ครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของจันทนา เสงจันทร์ (2557) ในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการโรงแรมในสถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชนพบว่า มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งหมด 10 ประการ ได้แก่ 1) รับผิดชอบ 2) ขยัน 3) ประหยัด 4) ซื่อสัตย์สุจริต 5) จิตอาสา 6) สามัคคี 7) มีวินัย 8) สะอาด 9) สุขภาพ และ 10) ละเว้นอบายมุข งานวิจัยของทักษญา สง่าโยธิน และบรรพต วิรุณราช (2557) คุณลักษณะที่ประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีการบริหารธุรกิจซึ่งระดับการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาซึ่งเป็นความต้องการของสถานประกอบการ ทั้ง 5 สาขาวิชา คือ ทรัพยากรมนุษย์ บัญชี และการเงิน การตลาด คอมพิวเตอร์ และการจัดการทั่วไป มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะทางปัญญา 3) ด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะที่เกี่ยวข้องในหน่วยงาน และงานวิจัยของบุญสืบ โพธิ์ศรี และธีรวัฒน์ จันทิก (2559 หน้า 1284) ในส่วนของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาซึ่งแบ่งออกได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความสามารถทางทักษะวิชาชีพ 2) ด้านทักษะชีวิต 3) ด้านนิสัยอุตสาหกรรม 4) ด้านทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน และ 5) ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้นจากที่ได้กล่าวไปข้างต้นเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจึงสมควรมีนักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีสถาบันอาชีวศึกษาที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งหมด 15 สถาบันเป็นผู้บ่มเพาะให้ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาให้มีคุณลักษณะข้างต้นทุกประการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาตัวชี้วัด และวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

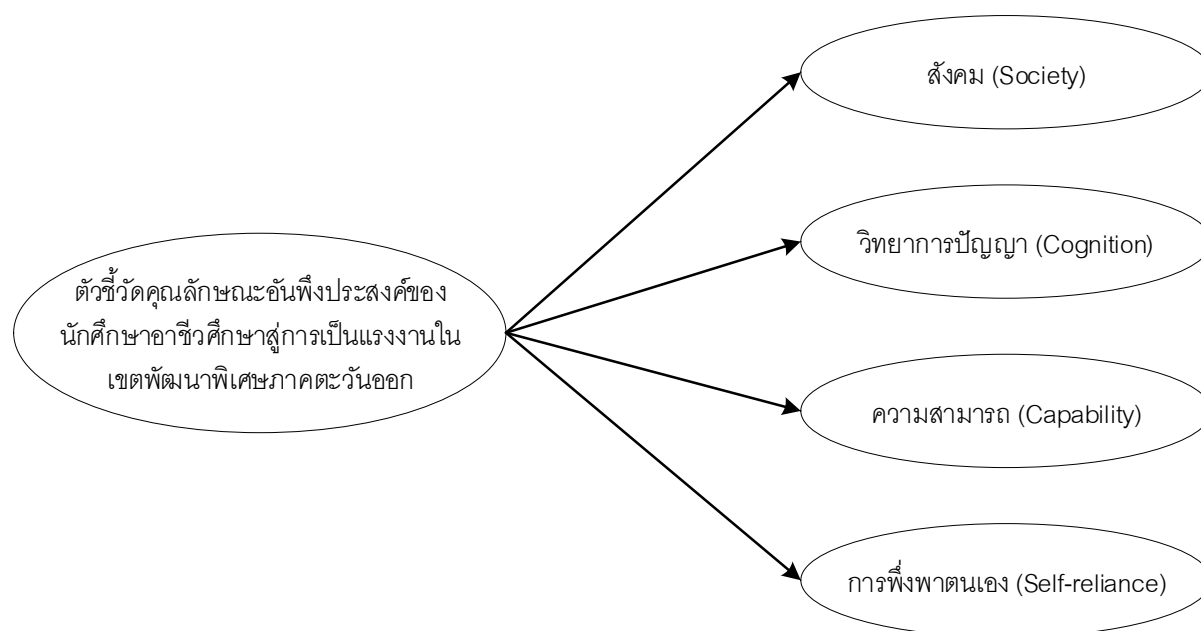
1. พัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงาน ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
2. วิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อนำไปพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษา
2. ได้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยไว้ ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. ตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่พัฒนาขึ้นสามารถจัดองค์ประกอบได้
2. องค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกที่ได้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาอาชีวศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ประจำปีการศึกษาที่ 2562 ของสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบไปด้วยสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมด 13 แห่ง ซึ่งมีจำนวนประชากร 13,313 คน และกลุ่มตัวอย่าง 645 คน มาจากวิธีการสุ่มในลักษณะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นปัจจัยที่ผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามปรากฏในภาพประกอบที่ 1 และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจากงานวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

จากการสังเคราะห์ข้างต้นผู้วิจัยได้ประเด็นที่เป็นไปได้ของตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 7 ประการ คือ 1) ความรู้และทักษะทางวิชาการ 2) ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ 3) ทักษะทางปัญญา 4) พฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่น 5) ความสามารถในการทำงาน 6) คีลธรรมและจริยธรรม และ 7) ความเป็นพลเมืองดี

2.2 ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์ในประเด็นที่เป็นไปได้ของตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไปตั้งเป็นข้อคำถามที่ครอบคลุมทั้งหมด 7 ประเด็น

2.3 แล้วนำข้อคำถามไปตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา โดยแบ่งเป็น

2.3.1 การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของข้อคำถามกับนิยามคำศัพท์เชิงปฏิบัติการ ตรวจสอบความชัดเจนของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ด้วยดัชนีความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่

1) ดร.กนก พานทอง ตำแหน่งอาจารย์ วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

2) ดร.รัชชัย จินาพันธ์ ตำแหน่งอุปนายก สมาคมศิษย์เก่า วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

3) นายอนุศิษฐ์ คณะธรรม ตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบางปะกง

ผลการพิจารณา ปรากฏว่า ข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาที่มีค่าเท่ากับ 1.00 จำนวน 53 ข้อ แต่มีข้อคำถามจำนวน 2 ข้อที่มีค่าไม่ถึง 1.00 จึงตัดออกจำนวน 2 ข้อ ดังนั้นจึงเหลือข้อคำถาม 52 ข้อ แปลความได้ว่าแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจำนวน 52 ข้อ ที่มีความตรงเชิงเนื้อหา

2.3.2 การตรวจสอบด้านความเที่ยง (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผ่านประเมินความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองกับนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ หรือค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคำถามแต่ละข้อคำถามทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่เป็นบวก .30 ขึ้นไป (บุญใจ ศรีสถิตยีนรากร. 2555: หน้า 247) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่เป็นบวก .30 ขึ้นไป (บุญใจ ศรีสถิตยีนรากร. 2555: หน้า 247) หากคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยง (Reliability) แบบสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟา

ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient- α) ตั้งแต่ .70 ขึ้นไป (Pallant, 2013, p.104; บุญใจ ศรีสถิตยัณทรกุล. 2555: หน้า 294) ผลการพิจารณา ปรากฏว่า ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่เป็นบวก .30 ขึ้นไป มีทั้งหมด 50 ข้อจากจำนวน 52 ข้อ ดังนั้นจึงเหลือข้อคำถาม 50 ข้อ แปลความได้ว่า แบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกจำนวน 50 ข้อที่มีค่าความเที่ยงตามกำหนดข้างต้น แล้วผู้วิจัยก็นำข้อคำถามจำนวน 50 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าเที่ยงตามตารางที่ 1

ตาราง 1 ตารางแสดงอำนาจจำแนกรายข้อกับประเด็นที่เป็นไปได้ของตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	จำนวน (ข้อ)	ค่าดัชนี อำนาจจำแนก	ค่าความเที่ยง	การแปลผล
1. ความรู้และทักษะทางวิชาการ	7	.456 - .650	.838	ปานกลาง - สูง
2. ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ	7	.509 - .665	.862	ปานกลาง - สูง
3. ทักษะทางปัญญา	6	.430 - .661	.876	ปานกลาง - สูง
4. พฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่น	7	.370 - .713	.917	พอใช้ - สูง
5. ความสามารถในการทำงาน	5	.575 - .720	.918	ปานกลาง - สูง
6. ศีลธรรมและจริยธรรม	11	.291 - .670	.945	พอใช้ - สูง
7. ความเป็นพลเมืองดี	7	.591 - .692	.947	ปานกลาง - สูง
รวม	50	.291 - .720	.982	พอใช้ - ปานกลาง

ตาราง 1 คุณภาพของแบบสอบถามมีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .291 - .720 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์พอใช้ - สูง และค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .982 หมายความว่า ใช้ได้ทุกข้อ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านด้านความรู้และทักษะทางวิชาการ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .456 - .650 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .838 ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .509 - .665 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .862 ด้านทักษะทางปัญญา มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .430 - .661 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .876 ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่น มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .370 - .713 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .917 ด้านความสามารถในการทำงาน มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .575 - .720 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .918 ด้านศีลธรรมและจริยธรรม มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .291 - .670 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .945 และด้านความเป็นพลเมืองดี มีค่าดัชนีอำนาจจำแนกของข้อคำถามตั้งแต่ .591 - .692 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .947

แบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาอาชีวศึกษาจำนวน 5 ข้อคำถาม

ตอนที่ 2 แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกของนักศึกษาอาชีวศึกษาโดยเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ มีรายละเอียด ดังนี้

- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาอาชีวศึกษาน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาอาชีวศึกษาน้อย
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาอาชีวศึกษาปานกลาง
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาอาชีวศึกษามาก
- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษาอาชีวศึกษามากที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 645 คน กับสถาบันการศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factors Analysis) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factors Analysis)

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาในงานวิจัยแบ่ง 2 ตอน คือ ตัวชี้วัด และองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ตัวชี้วัดของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ตาราง 2 ตารางแสดงค่าสถิติบรรยาย

ตัวแปรสังเกตได้	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>CV</i> (%)	<i>SK</i>	<i>KU</i>
ข้อที่ 1	3.567	1.079	30.250	-0.524	-0.208
ข้อที่ 2	3.602	0.994	27.596	-0.458	-0.198
ข้อที่ 3	3.175	1.057	33.291	-0.180	-0.534
ข้อที่ 4	3.653	0.957	26.198	-0.483	0.049
ข้อที่ 5	3.560	1.003	28.174	-0.492	-0.001
ข้อที่ 6	3.228	1.084	33.581	-0.235	-0.516
ข้อที่ 7	3.544	1.057	29.825	-0.409	-0.066
ข้อที่ 8	3.089	1.108	35.869	-0.120	-0.611
ข้อที่ 9	3.301	1.027	31.112	-0.248	-0.352

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	M	SD	CV(%)	SK	KU
ข้อที่ 10	3.631	0.980	26.990	-0.459	-0.123
ข้อที่ 11	3.462	1.082	31.254	-0.562	-0.125
ข้อที่ 12	3.523	0.938	26.625	-0.342	-0.171
ข้อที่ 13	3.549	0.914	25.754	-0.421	0.030
ข้อที่ 14	3.449	0.997	28.907	-0.319	-0.211
ข้อที่ 15	3.363	1.034	30.746	-0.398	-0.116
ข้อที่ 16	3.474	0.983	28.296	-0.376	-0.250
ข้อที่ 17	3.461	0.967	27.940	-0.399	-0.091
ข้อที่ 18	3.457	0.992	28.695	-0.317	-0.323
ข้อที่ 19	3.474	0.993	28.584	-0.287	-0.297
ข้อที่ 20	3.509	1.798	51.240	14.014	293.815
ข้อที่ 21	3.715	1.862	50.121	12.297	249.248
ข้อที่ 22	3.716	0.987	26.561	-0.555	-0.027
ข้อที่ 23	3.868	1.051	27.172	-0.756	0.008
ข้อที่ 24	3.851	1.039	26.980	-0.798	0.224
ข้อที่ 25	3.703	1.040	28.085	-0.656	0.107
ข้อที่ 26	3.610	1.037	28.726	-0.561	-0.056
ข้อที่ 27	3.684	1.902	51.629	14.701	313.759
ข้อที่ 28	3.670	1.167	31.798	-0.111	3.644
ข้อที่ 29	3.651	1.013	27.746	-0.582	0.033
ข้อที่ 30	3.695	0.962	26.035	-0.609	0.280
ข้อที่ 31	3.714	0.971	26.144	-0.546	0.059
ข้อที่ 32	3.744	0.975	26.042	-0.537	-0.043
ข้อที่ 33	3.681	0.988	26.841	-0.432	-0.231
ข้อที่ 34	3.971	1.276	32.133	-1.056	-0.004
ข้อที่ 35	3.805	1.159	30.460	-0.712	-0.345
ข้อที่ 36	3.622	1.105	29.825	-0.598	-0.227
ข้อที่ 37	3.879	1.126	29.028	-0.913	0.158
ข้อที่ 38	3.958	1.158	29.257	-1.049	0.317
ข้อที่ 39	4.141	3.052	73.702	14.335	238.669
ข้อที่ 40	3.919	1.164	29.701	-0.994	0.220
ข้อที่ 41	3.856	1.188	30.809	-0.905	-0.020

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปรสังเกตได้	M	SD	CV(%)	SK	KU
ข้อที่ 42	3.881	1.199	30.894	-0.918	-0.058
ข้อที่ 43	3.865	1.107	28.642	-0.896	0.185
ข้อที่ 44	3.916	1.238	31.614	-1.061	0.195
ข้อที่ 45	3.734	1.117	29.914	-0.643	-0.317
ข้อที่ 46	3.845	1.080	28.088	-0.776	0.008
ข้อที่ 47	3.940	1.027	26.066	-0.803	0.124
ข้อที่ 48	3.795	1.043	27.484	-0.776	0.197
ข้อที่ 49	3.882	1.037	26.713	-0.834	0.270
ข้อที่ 50	3.911	1.041	26.617	-0.899	0.423

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 50 ตัวแปร และจำแนกตามตัวแปรในการวิจัยเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ ความรู้และทักษะทางวิชาการ ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทักษะทางปัญญา พฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้อื่น ความสามารถในการทำงาน ศีลธรรมและจริยธรรม และความเป็นพลเมืองดี

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) ของข้อมูลมีค่าใกล้เคียงกัน คืออยู่ระหว่าง 25.754 – 73.702 แสดงว่า ข้อมูลมีลักษณะการกระจายไม่แตกต่างกันมาก

เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (SK) และค่าความโด่ง (KU) ของตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง -1.000 ถึง 1.000 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ Lawrence, Glenn, and Guarion (2006, p. 50) อธิบายไว้ว่าเป็นช่วงที่ข้อมูลมีการแจกแจงปกติและขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้มีขนาดใหญ่เพียงพอ (Hair et al., 2014, p. 71) ที่การประมาณค่าพารามิเตอร์ของประชากรจะมีความคงเส้นคงวา

จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อสกัดองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Hair et al., 2014, p. 71)

ตาราง 3 ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin)

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy	0.967
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. 21698.195
Chi-Square	1225
df	Sig. 000

ตาราง 3 ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) มีค่าเท่ากับ 0.967 ซึ่งมากกว่า 0.80 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดนี้มีความเหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบในระดับดีมาก ตามเกณฑ์ Kim and Mueller (อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538) และค่า Bartlett's Test Sphericity ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 000 แสดงว่าตัวแปรต่าง ๆ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบได้

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ข้อ	ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)				ค่าความร่วมกัน (Communalities)
		1	2	3	4	
34.	ฉันไม่เสพยาเสพติดให้โทษที่ผิดกฎหมาย	0.761				0.719
37.	ฉันไม่พูดจาดูหมิ่นเหยียดหยามกับผู้อื่น	0.748				0.676
35.	ฉันไม่ดื่มเหล้าหรือเครื่องดื่มมึนเมาทั้งหลาย	0.747				0.658
38.	ฉันรู้จักหลีกเลี่ยงในการทำพฤติกรรมที่ผิดกฎกติกาต่อผู้อื่น	0.725				0.679
42.	ฉันไม่เล่นการพนันทุกชนิด	0.688				0.588
44.	ฉันรู้จักหลีกเลี่ยงการประทุพติตที่ผิดกฎหมาย	0.686				0.672
43.	ฉันจะใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้น ภายหลัง	0.681				0.608
40.	ฉันจะหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าเพื่อทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	0.678				0.620
45.	ฉันจะปฏิบัติตามกิจกรรมจิตอาสา ยามที่ฉันว่าง	0.638				0.633
46.	ฉันจะช่วยเหลือผู้อื่นที่ได้รับความเดือดร้อน หากฉันสามารถ ช่วยเหลือเขาได้	0.574				0.651
47.	ฉันจะใช้ทรัพย์สินส่วนรวมอย่างระมัดระวัง โดยไม่ให้ทรัพย์สิน ส่วนรมนั้นเกิดความเสียหาย และเพื่อให้ผู้อื่นสามารถใช้ ประโยชน์ต่อได้	0.549				0.694
8.	ฉันรู้จักเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก		0.767			0.653
9.	ฉันรู้ถึงความต้องการของตลาดแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก		0.749			0.631
6.	ฉันสามารถวิเคราะห์ตัวเลขทางด้านคณิตศาสตร์		0.686			0.556
3.	ฉันสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้		0.644			0.521
18.	ฉันสามารถแสวงหาแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว		0.591			0.562
15.	ฉันสามารถทำความเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นองค์รวม		0.547			0.585
17.	ฉันสามารถให้เหตุผลของสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นได้		0.536			0.571
19.	ฉันจะลงมือทำตามแนวทางที่ฉันเตรียมไว้ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้น		0.521			0.576

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ตัวชี้วัด	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)				ค่าความร่วมกัน (Communalities)
		1	2	3	4	
16.	ฉันสามารถหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจากแหล่งข้อมูลสื่อออนไลน์		0.520			
	ฉันสามารถแนะนำเพื่อนของฉัน					
14.	เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในสิ่งที่เขาไม่ถนัดได้			0.514		0.536
32.	ฉันจะทำงานอย่างทุ่มเทด้วยแรงกายแรงใจ			0.700		0.685
31.	ฉันสามารถใช้เทคนิคจากการฝึกปฏิบัติงานของฉันมาทำงานให้สำเร็จได้ตามเป้าหมาย			0.697		0.681
30.	ฉันจะมีมุมมองที่ดีในการทำงานเสมอ			0.672		0.665
29.	ฉันมีแรงจูงใจที่ทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างตรงเวลาเสมอ			0.630		0.682
33.	ฉันสามารถประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานของฉันได้			0.598		0.641
28.	ฉันจะเข้าทำงานและออกจากงานตรงตามเวลาที่กำหนด			0.516		0.603
11.	ฉันมีความใส่ใจที่จะฝึกปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้เทคนิคเฉพาะอย่างในการปฏิบัติงาน				0.646	0.674
12.	ฉันสามารถพัฒนาตนเองเพื่อที่ต่อยอดเทคนิคเฉพาะอย่างที่ฉันมี				0.596	0.654
13.	ฉันแก้ไขพัฒนาตนเองเพื่อให้ได้เทคนิคแบบใหม่ ๆ				0.590	0.680
รวม	ค่า eigenvalue	8.298	6.425	5.620	3.975	24.318
	ค่าความแปรปรวนรวม	16.597	12.851	11.240	7.950	48.638

ตาราง 4 องค์ประกอบที่ 1 ได้แก่ ข้อที่ 34 37 35 38 42 44 43 40 45 46 และ 47 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.761 0.748 0.747 0.725 0.688 0.686 0.681 0.678 0.638 0.574 และ 0.549 และค่าความแปรปรวนรวมอยู่ที่ร้อยละ 16.597

องค์ประกอบ 2 ได้แก่ ข้อที่ 8 9 6 3 18 15 17 19 16 และ 14 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.767 0.749 0.686 0.644 0.591 0.547 0.536 0.521 0.520 และ 0.514 และค่าความแปรปรวนรวมอยู่ที่ร้อยละ 12.851

องค์ประกอบ 3 ได้แก่ ข้อที่ 32 31 30 29 29 และ 33 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.700 0.697 0.672 0.630 0.598 และ 0.516 และค่าความแปรปรวนรวมอยู่ที่ร้อยละ 11.240

องค์ประกอบ 4 ได้แก่ ข้อที่ 11 12 และ 13 มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ที่ 0.646 0.596 และ 0.590 และค่าความแปรปรวนรวมอยู่ที่ร้อยละ 7.950

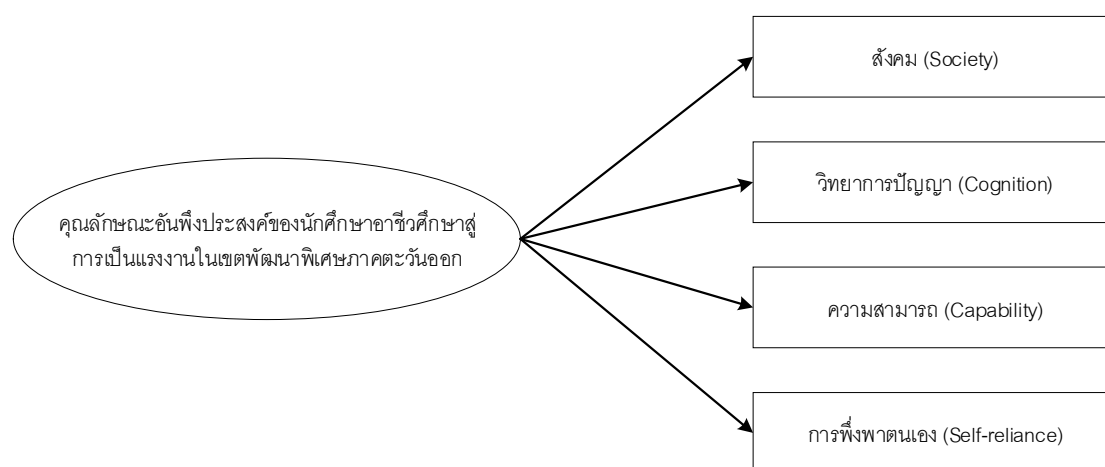
จากการแปลผลตัวชี้วัดผู้วิจัยได้แปลผลองค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 4 องค์ประกอบโดยการตั้งชื่อตามที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่อยู่ในองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ตั้งชื่อว่าสังคม (Society)

องค์ประกอบที่ 2 ตั้งชื่อว่าวิทยาการปัญญา (Cognition)

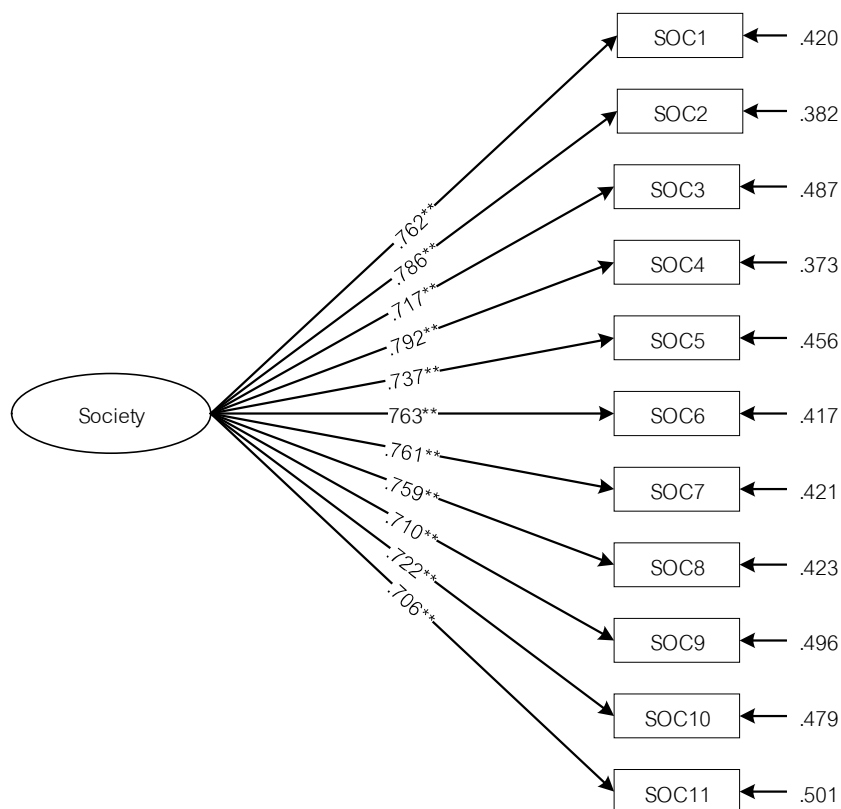
องค์ประกอบที่ 3 ตั้งชื่อว่าความสามารถ (Capability) และ

องค์ประกอบที่ 4 ตั้งชื่อว่าพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance)

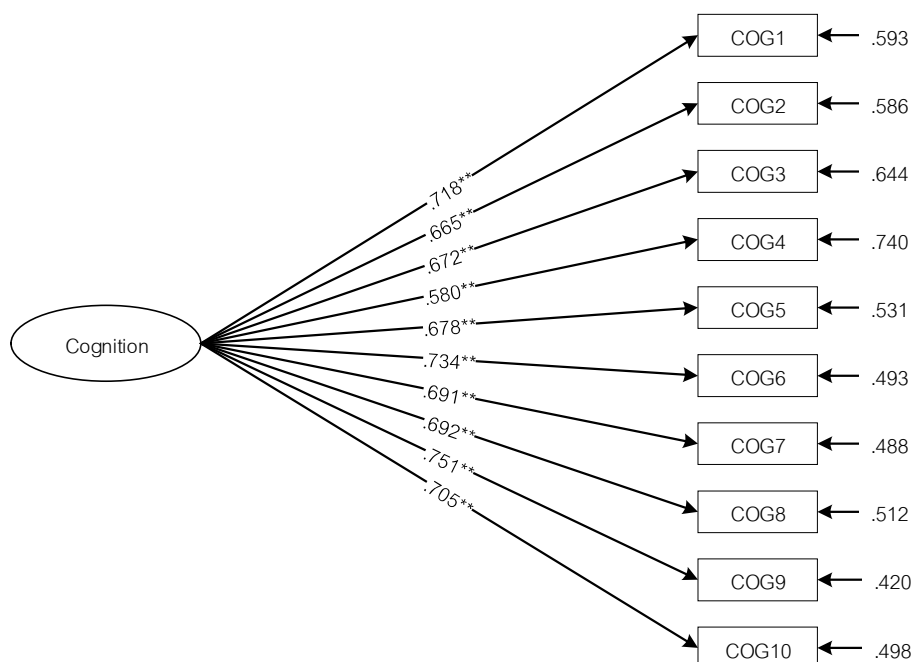
ภาพประกอบที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

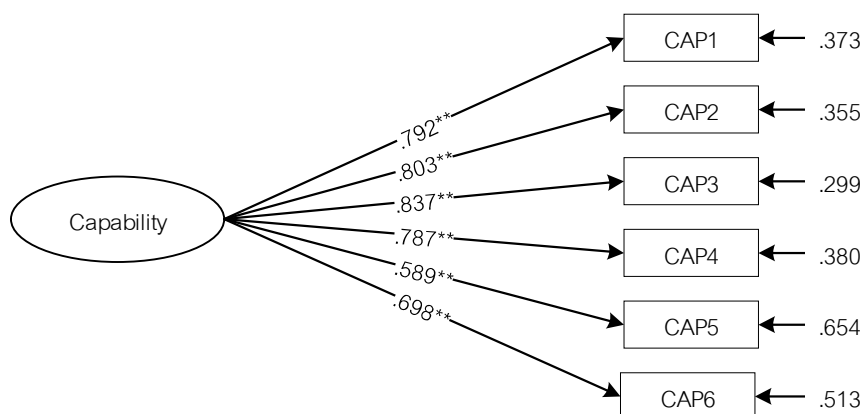
ภาพประกอบที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านสังคม

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านสังคม ปรากฏว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ทั้ง 11 ตัวแปร มีค่าเป็นบวกโดยจัดเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ SOC4 SOC2 SOC6 SOC1 SOC7 SOC8 SOC5 SOC10 SOC3 SOC9 และ SOC11 ซึ่งค่าเท่ากับ 0.792 0.786 0.763 0.762 0.761 0.759 0.737 0.722 0.717 0.710 และ 0.706 ตามลำดับ

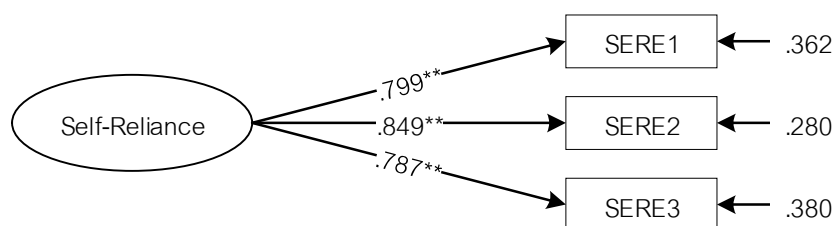
ภาพประกอบที่ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านวิทยาการปัญญา

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านวิทยาการปัญญา ปรากฏว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ทั้ง 10 ตัวแปร มีค่าเป็นบวกโดยจัดเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ COG9 COG6 COG1 COG10 COG8 COG7 COG5 COG3 COG2 และ COG4 ซึ่งค่าเท่ากับ 0.751 0.734 0.718 0.705 0.692 0.691 0.678 0.672 0.665 และ 0.580 ตามลำดับ

ภาพประกอบที่ 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านความสามารถ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านความสามารถ ปรากฏว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ทั้ง 6 ตัวแปร มีค่าเป็นบวกโดยจัดเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ CAP3 CAP2 CAP1 CAP4 CAP6 และ CAP5 ซึ่งค่าเท่ากับ 0.837 0.803 0.792 0.787 0.698 และ 0.589 ตามลำดับ

ภาพประกอบที่ 6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการพึ่งพาตนเอง

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้านการพึ่งพาตนเอง ปรากฏว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (β) ทั้ง 3 ตัวแปร มีค่าเป็นบวกโดยจัดเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ SERE2 SERE1 และ SERE3 ซึ่งค่าเท่ากับ 0.849 0.799 และ 0.787 ตามลำดับ

สรุป และอภิปรายผล

การพัฒนาตัวชี้วัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยใช้วิธีการเดียวกับ วิภาวี ศิริลักษณ์, ปกรณ์ ประจัญบาน และเทียมจันทร์ พานิชยผลินไชย (2557) ที่ได้ทำการสังเคราะห์ตัวชี้วัดจากแนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง แล้วนำไปสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญ 3 สาขา จำนวน 10 คน ได้แก่ อาจารย์ประจำอุดมศึกษาทางด้านบริหารธุรกิจ และวิศวกรรม ผู้บริหารและคณาจารย์ประจำสถาบันอาชีวศึกษาที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และผู้ประกอบการทำงานในภาคอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยผลของตัวชี้วัดได้ออกมา 30 ตัวชี้วัดตามตารางที่ 4 ซึ่งครอบคลุมตามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามภาพประกอบที่ 1

องค์ประกอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาอาชีวศึกษาสู่การเป็นแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกสามารถจัดองค์ประกอบออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คือ สังคม (Society) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลผลโดยการตั้งชื่อตามบรรดาตัวชี้วัดที่มีความหมายร้อยประการเรียง ซึ่งงานของ ปิยะทิพย์ ประจักษ์พรหม และคณะ (2561) ได้อธิบายถึงด้านสังคมว่าความหมายในเชิงพฤติกรรมที่เป็นสัมพันธภาพที่ดีต่อสังคม และความมีเจตนาในการประพฤติปฏิบัติดีตามจารีตประเพณีและไม่ผิดต่อกฎหมาย รวมทั้งงานของ Chen (2018) ได้สื่อของด้านสังคมที่เน้นทางด้านความเป็นพลเมืองดี การใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และการประพฤติตนที่ต้องไปผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง

องค์ประกอบที่ 2 คือ วิทยาการปัญญา (Cognition) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลผลโดยการตั้งชื่อตามบรรดาตัวชี้วัดที่มีความหมายร้อยประการเรียง งานของบุญสืบ โพธิ์ศรี และธีรวัฒน์ จันทิก (2559) ที่เน้นย้ำถึงการมีความรู้ทางด้านภาษา และทักษะตามตลาดแรงงานเป้าหมายเพื่อเตรียมซึ่งมุ่งตรงต่อการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เพิ่มเติมจากเดิมหรือต่อยอดความรู้เดิมซึ่งสอดคล้องกับงานของ Weimer (2014) การพัฒนาตนเองนั้นจำเป็นต้องมีหมั่นแสวงหาวิธีการด้วยความขยันหมั่นเพียร และการรู้จักแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากความล้มเหลวเป็นหลักซึ่งงานของ Kokemuller (2017) ให้นัยสำคัญว่าการแก้ไขปัญหาที่ดีต้องเริ่มจากการชั่งใจตนเอง ความกระตือรือร้น และจัดระเบียบแนวความคิดให้ตรงจุด ซึ่งการแก้ไขปัญหาต้องสามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย (Weimer, 2014) และมี

รู้จักสร้างเครือข่ายสังคมเพื่อแลกเปลี่ยนกันในระเบียบวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้อง และตรงจุดโดยใช้วิธีคิดที่เป็นระบบระเบียบ

องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถ (Capability) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลผลโดยการตั้งชื่อตามบรรดาตัวชี้วัดที่มีความหมายร้อยยี่สิบถึงเรื่อง งานของบุญสืบ โพธิ์ศรี และธีรวัฒน์ จันทิก (2559) ให้นัยสำคัญหลัก คือการมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน การปฏิบัติหน้าที่การงานอย่างเต็มประสิทธิภาพรวมทั้งแสวงหาเทคนิควิธีการทำงานได้ และการมีทัศนเชิงบวกในการทำหน้าที่การงาน และยังสอดคล้องกับงานของ Weimer (2014) ที่ว่าการหมั่นเพียรหาเทคนิคเฉพาะอย่างของหน้าที่การงานที่ได้ทำเป็นวิธีการที่เหมาะสม และยังต้องมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้นด้านความสามารถคือพฤติกรรมของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่การงานอย่างมีความรับผิดชอบ มีมุมมองที่ดีแล้วยังรวมถึงการปฏิบัติหน้าที่การงานให้มีเต็มความสามารถ แสวงหาเทคนิคความรู้ใหม่เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ได้ทำการปฏิบัติหน้าที่การงาน

องค์ประกอบที่ 4 การพึ่งพาตนเอง (Self-reliance) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลผลโดยการตั้งชื่อตามบรรดาตัวชี้วัดที่มีความหมายร้อยยี่สิบถึงเรื่อง งานของบุญสืบ โพธิ์ศรี และธีรวัฒน์ จันทิก (2559) ให้นัยสำคัญหลักคือการขณะปฏิบัติหน้าที่การงานประจำต้องมีการลงมือด้วยตนเอง ว่าตนเองรู้ถึงศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่การงานนั้นแล้ว หากพบข้อผิดพลาดหมั่นฝึกปฏิบัติอย่างเป็นประจำเพื่อพัฒนาตนเอง และหากพบข้อเสียก็ควรหมั่นฝึกปฏิบัติอย่างเป็นประจำเพื่อแก้ไขตนเอง ดังนั้นการพึ่งพาตนเองเป็นพฤติกรรมและจิตสำนึกของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่หมั่นฝึกปรือตนเองให้มีเทคนิคเฉพาะอย่างด้วยตนเองจากปฏิบัติการงานอย่างเป็นประจำ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถาบันอาชีวศึกษาที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไปใช้เป็นแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช. 3) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส. 2)
2. สถาบันอาชีวศึกษาที่เป็นศูนย์ประสานงานการผลิตและพัฒนากำลังอาชีวศึกษา เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก นำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาเพื่อสอดคล้องกับแรงงานในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
3. หน่วยงานหรือสถาบันอื่น ๆ นอกจากสถาบันอาชีวศึกษา และสถาบันอาชีวศึกษาที่ไม่ใช่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 (ปวช. 3) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 (ปวส. 2) หรือระดับการศึกษาอื่น ๆ ที่มุ่งเน้นการผลิตแรงงานที่ประกอบวิชาชีพในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอื่น ๆ นอกจากระดับอาชีวศึกษาในฐานะแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง เช่น ระดับอุดมศึกษา และระดับบัณฑิตศึกษา เป็นต้น เพราะว่าการเป็นแรงงานมีความรู้และทักษะสูงคือแรงงานที่ต้องเผชิญกับงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและการไหลเวียนมาจนถึงกระแสโลกาภิวัตน์

2. ควรมีการนำงานวิจัยไปใช้เกี่ยวกับนโยบายการศึกษาของสถาบันการศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์และหลักสูตรการเรียนการสอนตามบริบทอุตสาหกรรม 4.0 (Industry 4.0)

3. ควรมีการดำเนินการเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูผู้สอนในระดับอาชีวศึกษาและระดับอื่นนอกจากระดับอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

เครื่องมือ คำเขียน, ปกรณ์ ประจักษ์บาน และเทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2556). การพัฒนาตัวชี้วัดทักษะชีวิตของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. 15(2): 17-25.

จันทนา เฮงจันทร์. (2557). การเปรียบเทียบทัศนคติต่อ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาการโรงแรม ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและภาคเอกชน จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด).

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). วิถีวิทยาขั้นสูงด้านการวิจัยและสถิติ. วารสารวิถีวิทยาการวิจัย, 7(2), 1-36.

บุญสืบ โพธิ์ศรี และ ธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างคุณลักษณะแรงงานฝีมืออาชีพในระดับอาชีวศึกษา. วารสารวิชาการวิชาการ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9(1), 1268-1287.

บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555). การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัติทางการวัดเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยะทิพย์ ประจักษ์พรหม และคณะ. (2561). การพัฒนาและการตรวจสอบคุณสมบัติทางการวัดของมาตรฐานวัดความเจริญงอกงามสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้, 11(1). 21-29.

ทักษญา สง่าโยธิน และ บรรพต วิธุนราช. (2557). แนวทางการสร้างมาตรฐานรับรองคุณภาพการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีด้านบริหารธุรกิจ. วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา, 12(1), 15-27.

วิภาวี ศิริลักษณ์, ปกรณ์ ประจักษ์บาน และเทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย. (2557). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 16(4), 115-165.

Chen, G. (2018 February 16). 10 Characteristics of a Successful Student (And What Parent Can Do to Nurture Them!). Retrieved April 28, 2018, from <https://www.publicschoolreview.com/blog/10-characteristics-of-a-successful-student-and-what-parents-can-do-to-nurture-them>.

Hair Jr., J. F., Black, W. C., Babin, B. J; & Anderson, R. E. (2014). Multivariate Data Analysis: A Global Perspective. London: Pearson.

Kokemuller, N. (2017 September 26). Good Characteristics of a Student. Retrieved April 28, 2018, from <https://classroom.synonym.com/good-characteristics-student-10473.html>.

Lawrence, S. M., Glenn, G; & Guarino, A. J. (2006). **Applied Multivariate Research: Design and Interpretation**. Thousand Oaks: Sage Publications.

Weimer, M. (2014 January 22). **Seven Characteristics of Good Learners**. Retrieved April 28, 2018, from <https://www.facultyfocus.com/articles/teaching-professor-blog/seven-characteristics-good-learners>.

NBUE0098: การศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561

A STUDY OF NEEDS ASSESSMENT ON ASSISTANT TEACHERS WORK PERFORMANCE OF THE LOCAL TEACHERS DEVELOPMENT PROJECT AT LOWER NORTHERN REGION AREA 9, 2018 ACADEMIC YEAR

จรัสพงษ์ เหมือนมี¹ รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย²

¹นิสิตสาขาการบริหารการศึกษา

²อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 175 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีเมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษา สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด (PNI_{modified} = 0.154) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา มีดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (PNI_{modified} = 0.222)

คำสำคัญ: การศึกษาความต้องการจำเป็น, การปฏิบัติงาน, ครูผู้ช่วย

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the current and desirable conditions on assistant teachers work performance of the Local Teachers Development Project at Lower Northern Region Area 9, 2018 academic year. 2) to study the needs assessment on assistant teachers work

performance of the Local Teachers Development Project at Lower Northern Region Area 9, 2018 academic year. The sample consisted of 175 teachers in the Local Teachers Development Project at Lower Northern Region Area 9, 2018 academic year. Specified the sample size according to Krejcie and Morgan's table. The tool used for collecting data was a 5 rating scale questionnaires. The statistics that used to analyze data were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and the Priority needs values (PNI_{modified})

The result revealed that

1. The current condition on assistant teachers work performance of the Local Teachers Development Project at Lower Northern Region Area 9, 2018 academic year in overall was at a high level and the desirable conditions in overall was at the highest level.
2. The needs assessment on assistant teachers work performance in the overall found that the Priority needs values was at the highest level 0.154 (PNI_{modified} = 0.154). Considering each aspect found that the highest Priority needs values was the activities according to the school administration mission (PNI_{modified} = 0.222)

Keywords : Need assessment study, Work performance, Assistant teacher

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการศึกษาโดยให้ความหมายว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งการจัดการศึกษา จะถูกจัดโดยครูผู้สอน ผู้มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการการศึกษาให้เจริญงอกงามไปตามความหมายที่การศึกษาควรจะเป็น

ครู หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ใน 15 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2556-2570) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานสอนที่จะครบเกษียณอายุราชการ มีทั้งสิ้น 288,233 คน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2558) สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือการบรรจุข้าราชการครูใหม่ในตำแหน่งครูผู้ช่วย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 56 ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใดได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เข้ารับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตร 45 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 50 ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้น แต่ถ้าผู้ใดได้รับการบรรจุแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วย ให้ผู้นั้นเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลาสองปีก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ทั้งนี้ การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ถ้าในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม แล้วแต่กรณีผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีความประพฤติไม่ดีหรือไม่มีความรู้ หรือไม่มีความ

เหมาะสม หรือมีผลการประเมินทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาความเข้มอยู่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ไม่ควรให้รับราชการต่อไป ก็น่าจะให้ออกจากราชการได้

ในการแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในระยะที่ 3 ข้อที่ 4 นโยบายการศึกษาและเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม โดยให้ความว่า การศึกษาควรพัฒนาระบบการผลิต และพัฒนาคุณภาพครูที่มีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอน นำเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนทางไกล รวมทั้งระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคนทุกช่วงวัยและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายที่ 6 ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานในระดับสากล แผนงานหรือโครงการที่สำคัญเร่งด่วนก็คือ โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นโครงการที่เล็งเห็นถึงปัญหาด้านการศึกษาของประเทศ ความสำคัญของครูและปัญหาการขาดแคลนครู ประเทศไทยมุ่งงบประมาณในการบริหารจัดการศึกษาสูงเป็นระดับต้นๆของโลก แต่ขณะเดียวกันผลการศึกษาของประเทศไทยกลับอยู่ลำดับท้ายๆของอาเซียน จากงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) พบว่า วิชาชีพครูมีปัญหาทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการศึกษาที่ลดต่ำลง ในขณะเดียวกันวิกฤตศรัทธาต่อวิชาชีพครูก็ส่งผลอย่างยิ่งต่อคุณภาพที่ลดต่ำลงของนิสิตนักศึกษาที่เข้าเรียนครู และต่อขวัญกำลังใจของผู้อยู่ในอาชีพครู โดยโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2572 ซึ่งในปัจจุบันดำเนินการมาถึงรุ่นที่ 3 ของโครงการ และจะมีการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูในตำแหน่งครูผู้ช่วยทุกปี โดยเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2568 บรรจุแต่งตั้งครูผู้ช่วยจำนวนทั้งสิ้น 48,374 คน โดยมีการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อเข้ารับทุนการศึกษา และประกันการมีงานทำ เมื่อสำเร็จการศึกษาในสาขา และพื้นที่ขาดแคลน ตามเกณฑ์ที่โครงการกำหนด โดยบรรจุเข้ารับราชการครูในสถานศึกษาที่ขาดแคลนครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา (สอศ.) สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) โดยพิจารณาจากภูมิลำเนาของนักศึกษาผู้เข้าเข้าร่วมโครงการ หรือสถานศึกษาที่โครงการกำหนด

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของ อัญชลี อุดรกิจ และพงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2559) เรื่องสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ได้พบว่ามีปัญหาหลายด้านที่ครูผู้ช่วยต้องการได้รับการพัฒนา เช่น การพัฒนาในกระบวนการด้านวิชาการ การผลิต และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ และในปัจจุบันหลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย ได้ถูกปรับปรุง และประกาศใหม่โดยหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว 19 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2561 และหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.7/ว 26 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2561 ซึ่งได้มีการปรับหลักเกณฑ์ ด้านการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย อันได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม งานกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา และการใช้ภาษาและเทคโนโลยี จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครู

ผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาความต้องการจำเป็นอันเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพอันพึงประสงค์ เพื่อนำข้อมูลมาใช้วางแผนการพัฒนาบุคลากร และพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงทักษะและความสามารถของผู้ที่เป็นครู โดยเฉพาะกับครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นครูที่ถูกพัฒนาในระบบโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาครูขาดแคลน ปัญหาคุณภาพของครู และปัญหาวิกฤตศรัทธาต่อวิชาชีพครู ซึ่งครูเหล่านี้จะเป็นผู้ที่กลับไปพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

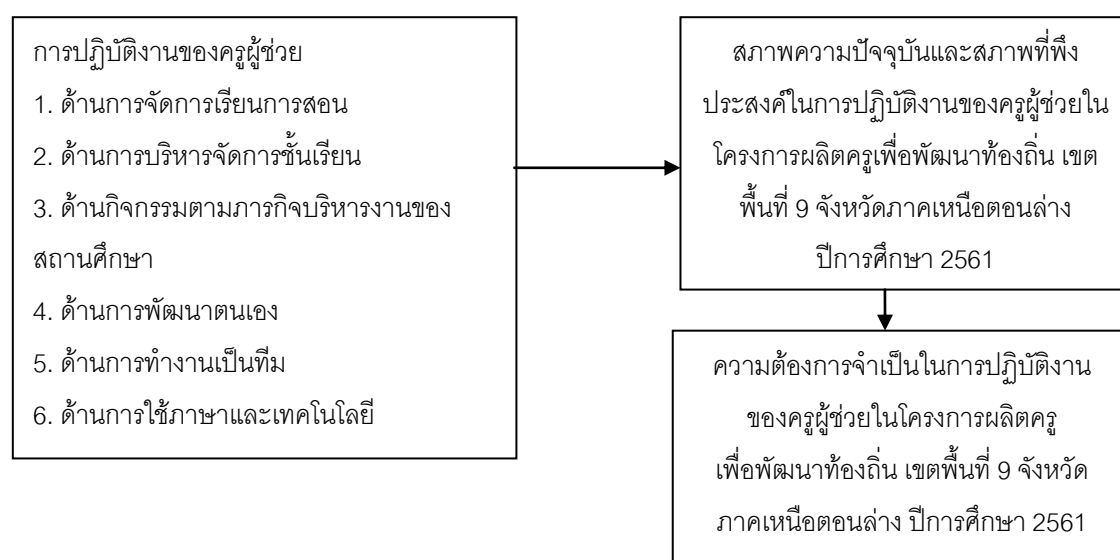
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารของสถานศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาครูผู้ช่วยในด้านผลการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งเน้นการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย โดยพิจารณาจากแบบประเมินการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย ด้านการปฏิบัติงาน จำนวน 6 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 3. ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา 4. ด้านการพัฒนาตนเอง 5. ด้านการทำงานเป็นทีม 6. ด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยี

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ

การพัฒนาเครื่องมือ การพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการจำเป็น
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย
3. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
5. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. นำเสนอแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม เลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1 ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 40 ข้อ

7. ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 175 ชุด ไปเก็บข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 175 ฉบับ ได้รับคืน จำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้ช่วยที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่ 9 จังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 309 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 จำนวน 175 คน โดยเทียบตามตารางสัดส่วนของ Krejcie & Morgan แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
จากแบบสอบถามจำนวน 175 ฉบับ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 24 เพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 76 อายุ 21 – 30 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 98 อายุ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 94 สูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 96 และประสบการณ์ทำงานสูงกว่า 5 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4
2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561

ตาราง 1 แสดงผลการศึกษาศาภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.10	0.42	มาก	4.69	0.38	มากที่สุด
2	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.11	0.48	มาก	4.63	0.35	มากที่สุด
3	ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา	3.51	0.47	มาก	4.29	0.53	มาก
4	ด้านการพัฒนาตนเอง	3.96	0.50	มาก	4.56	0.51	มากที่สุด
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	4.00	0.49	มาก	4.60	0.39	มากที่สุด
6	ด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยี	4.07	0.44	มาก	4.61	0.36	มากที่สุด
รวม		3.95	0.30	มาก	4.56	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผลการศึกษาศาภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.11$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.10$) และผลการศึกษาศาภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.63$)

3. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561

ตาราง 2 แสดงผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ในภาพรวม

ที่	รายการ	PNI _{modified}	อันดับ
1	ด้านการจัดการเรียนการสอน	0.144	4
2	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	0.127	6
3	ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา	0.222	1
4	ด้านการพัฒนาตนเอง	0.152	2
5	ด้านการทำงานเป็นทีม	0.150	3
6	ด้านการใช้ภาษาและเทคโนโลยี	0.133	5
รวม		0.154	

จากตาราง 2 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 ในภาพรวมดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด (PNI_{modified} = 0.154) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา (PNI_{modified} = 0.222) ด้านการพัฒนาตนเอง มีดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่สอง (PNI_{modified} = 0.152) และด้านการทำงานเป็นทีม มีดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่สาม (PNI_{modified} = 0.150)

สรุปผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.11$) และผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$)

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด (PNI_{modified} = 0.154) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา มีดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (PNI_{modified} = 0.222) ด้านการพัฒนาตนเอง มีดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่สอง (PNI_{modified} = 0.152) และด้านการทำงานเป็นทีม มีดัชนีความต้องการจำเป็นลำดับที่สาม (PNI_{modified} = 0.150)

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมสภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.95$) และในภาพรวมของของสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพของครู ส่งผลให้บุคคลากรครูในรุ่นดังกล่าว เป็นครูที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การปฏิบัติงานในฝ่ายต่างๆของสถานศึกษา มีทักษะในการเขียนแผนพัฒนาตนเอง พัฒนาทีมงาน และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลีบจันทร์ เจริญสุข (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่บรรจุจากการสอบแข่งขันทั่วไปมีผลการประเมินเริ่มต้นอยู่ในระดับพอใช้ เมื่อผ่านการทดลองปฏิบัติงาน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี อุดรจิ และพงษ์ธร สิงห์พันธ์ (2559) ที่ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 โดยรวม และรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เขตพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2561 พบว่าในภาพรวมดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($PNI_{modified} = 0.154$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษามีดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.222$) ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้ช่วยเป็นข้าราชการครูที่อยู่ระหว่างกระบวนการพัฒนาและเตรียมความพร้อมอย่างเข้ม จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา เป็นภาระงานที่นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นงานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งการปฏิบัติในฝ่ายงานเหล่านี้ ครูผู้ช่วยยังขาดประสบการณ์ทำงาน และเป็นการปฏิบัติงานที่ไม่มีบรรจุอยู่ในหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ส่งผลให้ครูบรรจุใหม่จะต้องเรียนรู้ และควรได้รับการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับ กลีบจันทร์ เจริญสุข (2553) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาสถานศึกษาในภาพรวมมีความต้องการพัฒนาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความต้องการพัฒนาด้านการใช้ ICT เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาความสามารถทางวิชาการ ด้านการพัฒนาสถานศึกษา ด้านการพัฒนาผู้เรียน และด้านการจัดการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิณ แลงวงศ์นิล (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามแนวคิดการพัฒนาครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของครูใหม่ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับชุมชน รองลงมา คือการพัฒนาสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ และการทำวิจัยต่อไปดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้วางแผนการพัฒนาครูผู้ช่วยในด้านการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
2. มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้วางแผนการพัฒนานิสิตครูในด้านการปฏิบัติงานตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในด้านกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการต่อยอดองค์ความรู้และนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ
2. ควรมีการศึกษปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วย เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนิณ แลงวงศ์นิล. (2560). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 2 ตามแนวคิดการพัฒนาครูโดยโรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กลีบจันทร์ เจริญสุข. (2553). การศึกษาผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูบรรจุใหม่สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- พชรวิทย์ จันทร์ศิริสร. (2560). นโยบายการวางแผนกลยุทธ์สำหรับสถานศึกษายุคใหม่. มหาสารคาม: อภิชาติ
การพิมพ์.
- พิชิต ฤทธิ์จรรณ. (2557) เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แฮส ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.
- วิภาดา สายประเสริฐ. (2552). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต.
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สิทธิกร สัมพันธ์กาญจน์. (2559). แนวทางการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2561). หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความ
พร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2559). โครงการผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2559 - 2572).
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). การวิจัยพัฒนาเพื่อส่งเสริมสถานบันผลิตครูสู่ความเป็นเลิศทาง
วิชาการ : กรอบการจัดกลุ่มคุณภาพสถานบันผลิตครูสำหรับประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอม
มิวนิเคชั่น.

อัญชลี อุดรกิจ, และพงษ์ธร สิงห์พันธ์. (2559) สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วารสารบริหารการศึกษาบว
บัณฑิต. 16(1), 279-292.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and
Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.

NBUE0101: การพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชา เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

A DEVELOPMENT OF SKILL – SUPPLEMENTARY GAME TO ENHANCE PROBLEM SOLVING ABILITY ON PROBLEM SOLVING WITH COMPUTATIONAL CONCEPT IN THE TECHNOLOGY SUBJECT FOR MATHAYOMSUKSA 4, THAMMASAT KLONG LUANG WITTAYAKOM SCHOOL

ปาริชาติ ชัยพิเนตร¹ วริศรา จันทะสิทธิ์² เบญจวรรณ แดงพัด³

^{1, 2, 3} นักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการเล่นเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี จำนวน 40 คน ได้ จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบประเมินคุณภาพของเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)

ผลการวิจัย พบว่า 1) เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.70 และด้านสื่ออยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 2) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.78) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.08) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการประเมินความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.87) ซึ่งมีค่าความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การแก้ปัญห, แนวคิดเชิงคำนวณ

Abstract

This research aimed to 1) develop skill supplementary games to enhance problem – solving ability on problem solving with computational concept in Technology subject (computational science) for Mathayomsuksa 4 students, Thammasat Khlong Luang Wittayakom School, 2) study the students' learning achievement on problem solving with computational concept in the Technology subject (computational science), and 3) study their satisfaction towards using games in problem solving with computational concept in the Technology subject (computational science). Research sample was 40 Mathayomsuksa 4/2 students selected by purposive sampling of Thammasat Khlong Luang Wittayakom School, Khlong Luang, Pathumtani.

Research instruments included 1) quality assessment form of the game, 2) A learning achievement test for before and after learning by using games, and 3) Student satisfaction assessment form towards the games.

The findings showed that 1) the content and the media of the game were at very good level. The average mean score were 4.70 and 4.71, respectively. 2) The comparison achievement revealed that the post test showed higher score than the pre test at .05 lived of significance. The mean score of the post test and the pre test were 16.8 and 4.87, respectively. 3) The overall satisfaction was at very good level (4.87).

Keywords: problem solving, computational concept

บทนำ

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดและมีบทบาทต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ฉะนั้น ต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการประยุกต์กับชีวิตประจำวัน สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สำหรับการจัดการเรียนการสอน ควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีมาตรฐานสามารถก้าวทันเทคโนโลยี และสามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช. 2542) ดังนั้น คุณภาพการศึกษา จึงเป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมจะไม่บรรลุผลสำเร็จ ด้วยดี ถ้าประชาชนของชาติขาดการศึกษาหรือการศึกษาที่มีอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้นั้น สื่อการเรียนการสอนเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่สำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ (นพรัตน์ เทียงตรง. 2533 : 1) ในปี พ.ศ. 2560 กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) จากหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปสู่ หลักสูตรวิทยาการคำนวณ มาตรฐานหลักสูตรการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ซึ่งปรับเปลี่ยนโดย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ มีทักษะการคิดเชิงคำนวณ เนื่องจากสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และใช้ในด้านอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ การทำธุรกรรม ออนไลน์ การเข้าถึงติดต่อสื่อสาร นำเสนอข่าวสาร ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ส่งผลให้การเรียนรู้

เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอาจไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ที่ต้องมีพื้นฐานความรู้และทักษะเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริงหรือพัฒนานวัตกรรม และใช้ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสร้างองค์ความรู้หรือสร้างมูลค่าให้เกิดได้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำทักษะนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาแอปพลิเคชันหรือโครงงานคอมพิวเตอร์ที่สนับสนุนงานในกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ สร้างทักษะในการรวบรวม ประมวลผล ประเมินผล นำเสนอสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการทำงาน ให้สามารถออกแบบวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสารสนเทศที่เป็นประโยชน์หรือเกิดมูลค่าได้ รวมถึงให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกป้องข้อมูลส่วนตัว และรู้เท่าทันต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะพบว่าความรู้และทักษะดังกล่าวนี้ล้วนมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งยังเป็นการเตรียมเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีความพร้อมในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปได้

ในชีวิตประจำวันอาจจะต้องพบเจอกับปัญหาต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาสังคม เศรษฐกิจ หรือการศึกษา เมื่อเราพบเจอกับปัญหา ก็จะมีการจัดการแก้ไขปัญหาเหล่านั้นแตกต่างกันออกไป ซึ่งแต่ละวิธีการอาจให้ผลลัพธ์ทั้งดีและไม่ดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่จะสามารถนำวิธีการแก้ปัญหามาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม โดยเฉพาะผู้ที่กำลังศึกษา ซึ่งยังมีประสบการณ์ชีวิตไม่มากนัก เราควรให้ความสำคัญในการให้ความรู้ด้านทักษะการแก้ปัญหา จะช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิด การแก้ปัญหา และร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการนำเกมเข้ามาใช้ในการเสริมทักษะการแก้ปัญหา ทั้งนี้ปัญหาจะสามารถแก้ไขด้วยคอมพิวเตอร์ เป็นการประยุกต์ใช้กระบวนการคิดดังกล่าวในการออกแบบขั้นตอนวิธีสำหรับแก้ปัญหา และการกระตุ้นการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน โดยปัจจุบันก็ได้มีการนำเกมเข้ามาเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา เน้นกระบวนการทางด้านการวิเคราะห์และแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียน มีรูปแบบและวิธีเล่นแตกต่างกันไป สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมความคิดให้แก่ผู้เรียนคือ การเล่นเกมการศึกษาที่มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ทางกลุ่มผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจาก UNESCO เมื่อปีพ.ศ. 2557 ที่แสดงให้เห็นจำนวนชั่วโมงที่เด็กนักเรียนไทยอายุ 9-13 ปี เรียนหนักเป็นอันดับ 1 คือมากถึง 1,200 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งตัวเลขนี้นับเฉพาะที่เรียนในโรงเรียนเท่านั้น ยังไม่นับรวมเวลาเรียนพิเศษอื่น ๆ เมื่อศึกษาหลักสูตรของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็พบความจริงที่ว่า ในแต่ละภาคการเรียน เด็กไทยต้องเรียนหนังสือมากกว่า 1,000 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งมีจำนวนชั่วโมงเรียนที่ค่อนข้างหนัก ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเหนื่อยล้ามาก ในแต่ละวัน ดังนั้นการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลายและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียนในระหว่างเปลี่ยนชั่วโมงเรียนได้อีกด้วย ทั้งนี้ยังได้ไปศึกษาข้อมูลด้านทักษะการแก้ปัญหาพบว่า ปัจจุบันมีเหตุการณ์หลายเหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นว่าเด็กไทยจำนวนมากขาดทักษะการแก้ปัญหาชีวิต เด็กวัยรุ่นผิดหวังในความรักหรือเรื่องเรียนอยู่ในสถานะที่กดดันหาทางออกไม่ได้ ทำให้เกิดการฆ่าตัวตาย เมื่อปีพ.ศ.2550 โครงการ Child Watch โดยสถาบันรามจิตติ ได้สรุปสถานการณ์เด็กไทยด้านต่าง ๆ ไว้ในช่วงปี 2548-2549 ด้านภาวะสุขภาพจิตของเด็กไทย พบว่า เยาวชนอายุต่ำกว่า 25 ปี พยายามฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นจาก 30 เป็น 40 คนต่อแสนคน หรือคิดเป็นจำนวนเยาวชนที่พยายามฆ่าตัวตายปีละ 7,800 คน หรือเฉลี่ยวันละ 21 คน ทำให้เกิดจากอาการซึมเศร้าซึ่งมาจากความวิตกกังวล และไม่สามารถจัดการกับปัญหาตนเองได้ การวิจัยของนักจิตวิทยาพบว่า ทักษะการแก้ปัญหาของเด็กจะพัฒนาขึ้นตามอายุ โดยเด็กอายุ 3 ขวบ เริ่มมีพัฒนาการด้านนี้แล้ว ขึ้นกับว่าระหว่างที่เด็กเจริญเติบโตนั้น มีปัจจัยใดบ้างที่เข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการ

พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา เด็กมีความจำกัดในเรื่องของความมุ่งมั่นตั้งใจ ขาดความอดทนในการเอาชนะปัญหา และขาดความเข้าใจปัญหา ขณะที่สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาไม่ได้มีความเข้าใจ และมีวิธีการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาให้แก่เด็กอย่างถูกต้อง

ดังนั้น การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ระบบมัลติมีเดียจะเป็นสื่อการสอนที่มีประโยชน์กับทั้งผู้สอนและผู้เรียน ช่วยให้การเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น กระตุ้นผู้เรียนให้อยากเรียนรู้และแก้ปัญหา โดยการใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทเกม ให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์แนวเชิงคำนวณและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้น การเรียนด้วยสื่อประเภทเกม สามารถสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี สื่อการสอนประเภทเกม เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดย การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการศึกษา การนำเกมมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) จะสามารถทำให้ผู้เรียนรับรู้ได้ รวดเร็วขึ้น รวมทั้งเป็น ทางเลือกทางหนึ่ง สำหรับ ผู้สอนในวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับเนื้อหาวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่องแนวคิดเชิงคำนวณ เป็นพื้นฐานของการคิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะพัฒนาให้ผู้เรียน เกิดกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์ สามารถนำไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ทั้ง คณิตศาสตร์ มนุษยศาสตร์ หรือวิชาอื่น ด้วยเหตุนี้คณะผู้จัดทำในฐานะที่เรียนสาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา จึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา จึงอยากมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาดังกล่าวของกลุ่มของผู้วิจัยจึงได้คิดที่จะทำการพัฒนาเกม เสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

สมมติฐานในการวิจัย

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ โดยใช้เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา สูงกว่าก่อนเรียน

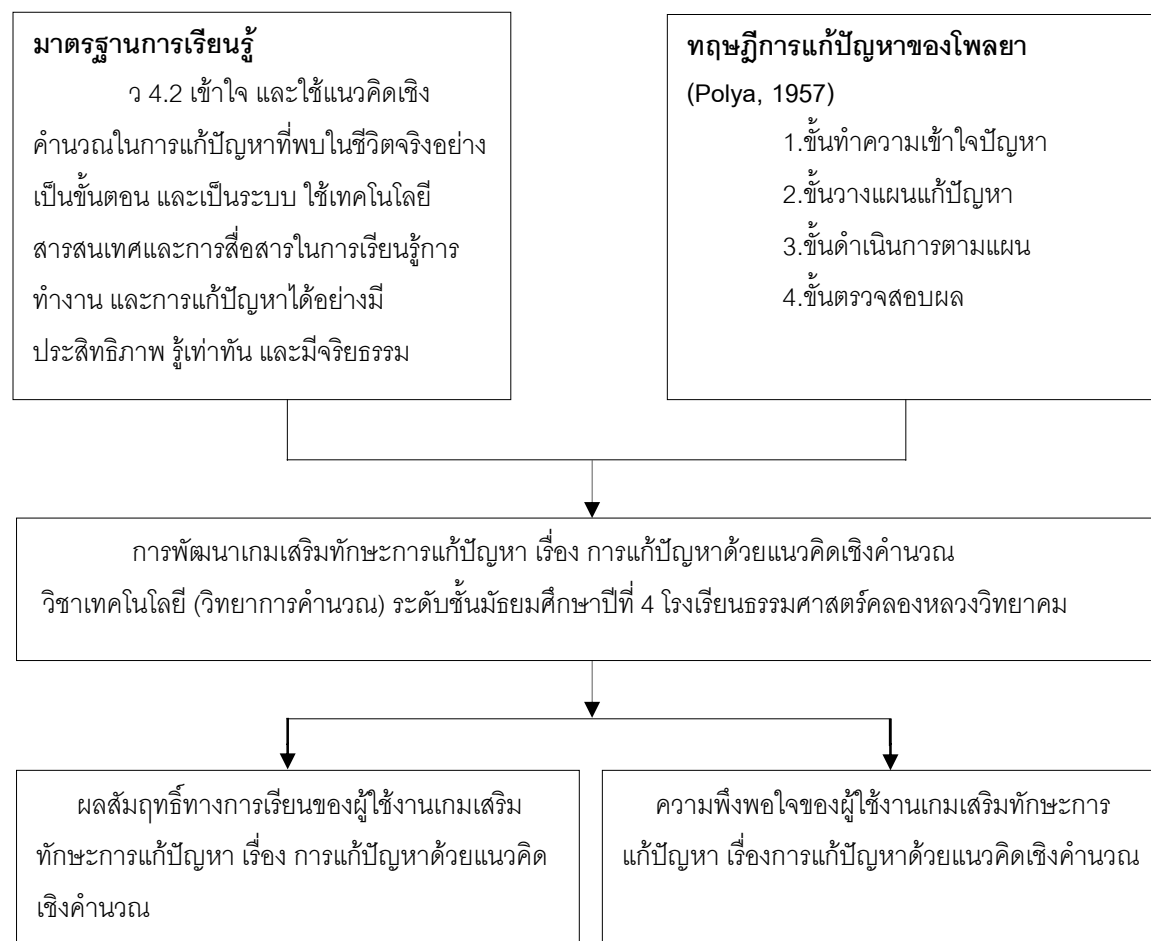
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองและมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่อง การแก้ปัญหด้วยแนวคิดเชิงคำนวณที่ดีขึ้น
3. นักเรียนสามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่มาใช้ได้อย่างมีคุณค่าและสร้างสรรค์
4. ลดการบรรยายของครู ทำให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

5. เป็นเครื่องมือสำหรับครูในการวินิจฉัยผลการเรียนได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม จังหวัดปทุมธานี
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน กรกฎาคม – ธันวาคม พ.ศ. 2561
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บทที่ 2 เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ ประกอบด้วย แนวคิดเชิงคำนวณ ขั้นตอนวิธี การแยกส่วนประกอบและการย่อยปัญหา และการหารูปแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) ใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการประเมิน จำนวน 40 ชุด เครื่องมือในการวิจัยผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และมีการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.951

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรวิจัยได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำนวน 10 ห้อง ทั้งหมด 315 คน (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม)

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำนวน 1 ห้อง ได้แก่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 40 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเจาะจง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่องการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ด้านเนื้อหา

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผลระดับ
1. ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์	4.67	.57	มากที่สุด
2. ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทเรียน	4.33	.57	มาก
3. ความถูกต้องของเนื้อหาเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
4. ลำดับขั้นในการนำเสนอเนื้อหาเหมาะสม	4.33	.57	มาก
5. ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.00	.00	มาก
6. ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับของผู้เรียน	4.67	.57	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
8. ความทันสมัยของเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
9. ภาพประกอบสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
10. ภาพกราฟฟิคสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.70	0.29	มากที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่องการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ด้านเนื้อหา พบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 คน มีความสอดคล้องด้านเนื้อหาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 2 ผลการแบบประเมินคุณภาพการพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่องการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ด้านสื่อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผลระดับ
1. เนื้อหาตรงตามกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5.00	.00	มากที่สุด
2. เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจนตามสาระวิชา	5.00	.00	มากที่สุด
3. การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	.57	มากที่สุด
4. โครงสร้างเนื้อหาครอบคลุมและมีการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ๆ	4.00	.00	มาก
5. การจัดลำดับตามความยากง่ายมีความเหมาะสม	4.33	0.57	มากที่สุด
6. ระยะเวลาในการนำเสนออินโฟกราฟิก	4.67	.57	มากที่สุด
7. การออกแบบบทเรียนมีความยืดหยุ่นตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	4.67	.57	มากที่สุด
8. ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษร อ่านง่าย และสีพื้นมีความเหมาะสม	4.67	.57	มากที่สุด
9. ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และ ชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา	5.00	.00	มากที่สุด
10. เสียงบรรยาย และเสียงประกอบ มีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
11. ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน	4.67	.57	มากที่สุด
12. การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม	4.67	.57	มากที่สุด
13. การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและบทเรียนมีความเหมาะสม	4.67	.57	มากที่สุด
14. การใช้ภาษามีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.71	.30	มากที่สุด

ผลการแบบประเมินคุณภาพการพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่องการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ด้านสื่อ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความมีความสอดคล้องด้านสื่อโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 3 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผลระดับ
1. บทเรียนเข้าใจง่าย	4.75	.57	มากที่สุด
2. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบเหมาะสม	4.88	.40	มากที่สุด
3. หน้าจอสีสัน สวยงาม	4.98	.16	มากที่สุด
4. ขนาดตัวอักษร ภาพ ชัดเจน	4.88	.33	มากที่สุด
5. นักเรียนชอบใช้เกมการศึกษาช่วยในการสอน	4.90	.38	มากที่สุด
6. เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหาช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าเดิม	4.85	0.48	มากที่สุด
รวม	4.87	0.41	มากที่สุด

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) พบว่า นักเรียนทั้ง 40 คน มีความพึงพอใจต่อเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่องการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)

	N	$\bar{X}$	T	Sig.
Pre - test	40	10.08	11.1*	.00
Post - test	40	16.78		
*p < .05				

พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้เกมเสริมทักษะการแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.78) สูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.08) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

การจัดทำวิจัยการพัฒนาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสรุปผลออกมาได้รายละเอียดดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้ง 3 ท่าน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.29 คุณภาพอยู่ในระดับดีมาก โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์, ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในเนื้อหา, ความถูกต้องของเนื้อหาเหมาะสม, ความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับของผู้เรียน, ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ในเนื้อหา, ความทันสมัยของเนื้อหา, ภาพประกอบสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหาและภาพกราฟฟิคสื่อความหมายได้ตรงกับเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .00 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพของเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 3 ท่าน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .30 คุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 5.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .00 อยู่ในระดับดีมาก มีด้วยกัน 12 ข้อ ได้แก่ เนื้อหาตรงตามกับจุดประสงค์การเรียนรู้, เนื้อหามีความถูกต้องชัดเจนตามสาระวิชา, การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม สื่อความหมายได้ชัดเจน, การจัดลำดับตามความยากง่ายมีความเหมาะสม, ระยะเวลาในการนำเสนออินโฟกราฟิก, การออกแบบบทเรียนมีความยืดหยุ่นตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล, ขนาดตัวอักษร สีตัวอักษร อ่านง่าย และสีพื้นมีความเหมาะสม, ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ชัดเจนสอดคล้องกับเนื้อหา, เสียงบรรยาย และเสียงประกอบ มีความเหมาะสม, ปุ่มควบคุมบทเรียนใช้งานง่ายและสื่อความหมายได้ชัดเจน, การเชื่อมโยงบทเรียนไปยังส่วนต่าง ๆ ถูกต้องและเหมาะสม, การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและบทเรียนมีความเหมาะสมและการใช้ภาษามีความเหมาะสม

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.08 ก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.78) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม นักเรียนทั้ง 40 คน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.87) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ หน้าจอสีสันสวยงาม (มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .16) และรองลงมาคือ ความพึงพอใจโดยรวมต่อการใช้เกมการศึกษาช่วยในการสอนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ บทเรียนเข้าใจง่าย (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .57)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยการพัฒนาสื่อ สามารถอภิปรายผลดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน พบว่า มีความคิดเห็นโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 อยู่ในระดับดีมาก อาจเนื่องมาจากได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและการค้นคว้าหาข้อมูล

เรื่อง การแก้ปัญหาด้วยแนวคิดเชิงคำนวณ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในอินเทอร์เน็ต และจากหนังสือวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผลการประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ในการวิจัยผู้จัดทำได้นำหลักการสร้างสื่อของ ADDIE Model เนื่องจาก ADDIE Model เป็นขั้นตอนในการพัฒนาสื่อที่มีกระบวนการ จึงทำให้การพัฒนาสื่อออกมามีคุณภาพจึงทำให้ผู้เรียนมีความสนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอีกด้วย และการพัฒนาสื่อสามารถใช้งานร่วมกับเกมเสริมทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งมีความโดดเด่นในการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นเกมส์ และเสริมสร้างจินตนาการให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร พงษ์โกศา และอุบลวรรณ ส่งเสริม (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาค้นหาพร้อมกับแผนผังความคิด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำไปใช้ต้องให้ผู้เรียน 1 คน ต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. ควรเพิ่มระยะห่างของเวลาในการทดลอง ระหว่างการทดสอบก่อนเรียน และทดสอบหลังเรียน
3. ในการใช้งานเกมส์ ควรใช้ระบบปฏิบัติการ windows เท่านั้น

ข้อเสนอแนะการทำโครงการครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนาเกมส์ให้สามารถเล่นในระบบปฏิบัติการ Android
2. ควรพัฒนาระดับความยากของเกมส์ให้สมกับวัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ วิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) มัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นพรัตน์ เทียงตรง. (2553). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้สื่อการเรียนการสอนวิชาอาชีพช่างอุตสาหกรรมในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/12197>.

ภวิกา เลหาไพฑูรย์. (2559). การสอนโดยใช้เกมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนเลข 3 หลักของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก <http://www.graduatedusit.ac.th/journal/index.php/sdujournal/article/view/93>.

รุ่งทิพย์ ศรีสิงห์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้เกมการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/view/63628>.

- รุ่งทิพย์ ศรีสิงห์, พรชัย ทองเจือ และผ่องลักษณ์ จิตต์การุญ. (2560). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยโดยใช้เกมการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/GraduatePSRU/article/download/63628/71167/>.
- วรรณภา เหล่าไพศาลพงษ์. (2554). การศึกษาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหากับการจัดการเรียนรู้ตามคู่มือครู. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Sec_Ed/Wannapha_L.pdf. [].
- วิรัชดา เลิศรมยานันท์. กระบวนการแก้ปัญหาตามแนวคิดของ Polya. สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2562, จาก <http://janjirakik002.blogspot.com/2015/08/polya.html>.
- ศศิธร พงษ์โกคา และอุบลวรรณ. (2558). การพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการแก้ปัญหาคัดรวมกับแผนผังความคิด. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2562, จาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/SasithornPongphoka/Sasithorn_Pongphoka_fulltext.pdf.

NBUE0102: ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

A RELATIONSHIP BETWEEN LEARNING LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND AN EFFECTIVENESS OF ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION IN SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 41 KAMPHAENG PHET PROVINCE

รพีภัทร อินทอง¹ รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย²

¹นิสิตสาขาการบริหารการศึกษา

²อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรและ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำนวน 306 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970; 608) จากนั้นทำการสุ่มแบบแบ่งช่วงชั้นโดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการสุ่ม (Strata) และสุ่มโรงเรียนแต่ละขนาดร้อยละ 50 ได้จำนวน 16 โรงเรียนแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผลการหาค่า IOC ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทางบวกที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำการเรียนรู้, ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this study were 1) to study learning leadership of school administrators according to teachers' opinion in Secondary Educational Service Area Office 41, Kamphaeng Phet province 2) to study an effectiveness of academic affairs administration in school Secondary Educational Service Area Office 41 in Kamphaeng Phet province, and 3) to study a relationship between the learning leadership of the school administrators with the effectiveness of academic affairs administration in school Secondary Educational Service Area Office 41 Kamphaeng Phet province. The samples were 306 teachers in Secondary Educational Service Area Office 41, Kamphaeng Phet province according to Krejcie; & Morgan by stratified random sampling and simple random sampling. The five-rating scale questionnaire was used for collecting data. The IOC (Item-Objective Congruence Index) was between 0.67 – 1 and a reliability was 0.95. The statistics used for analyzing the data were mean, Standard Deviation, and Pearson's Product Moment.

The results of this study were 1) the administration learning leadership according to the teachers' opinion in Secondary Educational Service Area Office 41, Kamphaeng Phet province was at a good level in all aspects 2) the effectiveness of academic affairs administration of the schools in Secondary Educational Service Area Office 41, Kamphaeng Phet province was at a good level in all aspects, and 3) the relationship between the learning leadership of the administrators with the effectiveness of the school administration in Secondary Educational Service Area Office 41, Kamphaeng Phet province had positive at .01 level of significance.

Keywords: Learning leadership, The effectiveness of academic administration

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงของโลกเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งด้านวิทยาการและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังได้ต้องมีความร่วมมือ พึ่งพาอาศัยกันมากขึ้นในขณะเดียวกันสังคมยุคปัจจุบันยังเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสารที่ทำให้ต้องมีการคิดวิเคราะห์ แยกแยะ และการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ในสังคมเป็นแรงผลักดันให้หลายประเทศปฏิรูปการศึกษา ซึ่งคุณภาพการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 ประเทศที่ได้เปรียบและอยู่รอดคือประเทศที่มีอำนาจความรู้ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งไร้พรมแดนในการทำงานร่วมกัน (กนกอร สมปราชญ์, 2560)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวดที่ 4 กล่าวถึง แนวการจัดการศึกษา สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ โดยให้ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ความรู้ และทักษะในด้านวิชาต่าง ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย คณิตศาสตร์ ภาษา และการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาควรมีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความ

สนใจและความถนัดของผู้เรียน ได้มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด จัดการเรียนการสอนด้วยการผสมผสานสาระความรู้ในด้านต่าง ๆ ด้วยสัดส่วนที่มีความสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ดังนั้น ผู้บริหารจะต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสที่จะ เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งนี้ต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดีมีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย โดยการมุ่งเน้น การพัฒนางานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยมีวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพภายในปี 2561 จะต้องมีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก และ กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ 4 ประการ โดยได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ให้ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมี คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร และพัฒนาได้อย่างเหมาะสมไปพร้อมกับ เป้าหมายของอาเซียน (ASEAN) ภายใน ปี 2561 ทั้งนี้จากการติดตามผลการใช้หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของโรงเรียนต้นแบบเป็นเวลา 1 ปี การศึกษา พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพ ปัญหาของประเทศด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน O-NET NT TIMSS PISA ต่ำในวิชาหลัก ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ การคิดวิเคราะห์ ดังนั้น สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้นำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับผู้เรียน โรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรในระบบ การศึกษาที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงควรได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง แต่กลับพบว่า โรงเรียนจำนวนมากยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสามารถผลิตคนออกสู่สังคมสามารถนำความรู้ที่ตนได้รับไปช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมและสร้างความเจริญให้แก่ประเทศชาติ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของประเทศจึงขึ้นอยู่กับสถานศึกษาเป็นสำคัญประสิทธิผลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่าการบริหารของสถานศึกษาสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดและวัดความสำเร็จกับวัตถุประสงค์ (ภารดี อนันต์นาวี. 2555) ทั้งนี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลสามารถวัดได้จากการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การพิจารณาความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมรวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษาจนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน (ธร สุนทรายุทธ. 2551) และในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการนำสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือผู้บริหารไม่ว่าจะบริหารงานในสถานศึกษาขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ก็ต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีภาวะผู้นำและการบริหารงานในสถานศึกษาในปัจจุบันยังพบว่าประสิทธิผลการบริหารงานในสถานศึกษายังประสบปัญหาหลายประการ เช่น การบริหารงานวิชาการ ครูต้องเร่งสอนเนื้อหา ไม่มีเวลาทำแผนการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ภาวะผู้นำการเรียนรู้จึงเป็นภาวะผู้นำที่จำเป็นและเหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากสถานศึกษาและชุมชนเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมและการสร้างคนรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งรวมทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาต่าง ๆ ด้วย (ธีระ ฤกษ์เจริญ. 2550) ผู้บริหารจำเป็นต้องมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเรียนรู้เพื่อนำพาให้สถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิผล

ดังนั้นจะเห็นได้ว่างานวิชาการนั้นเป็นงานหลักของสถานศึกษาและเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายซึ่งการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันผู้บริหารต้องมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และสร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาทั้งนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการตามความเห็นของครูของโรงเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้และผลครั้งนี้สามารถเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

สมมติฐานในการวิจัย

ภาวะผู้นำการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการตามความเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41

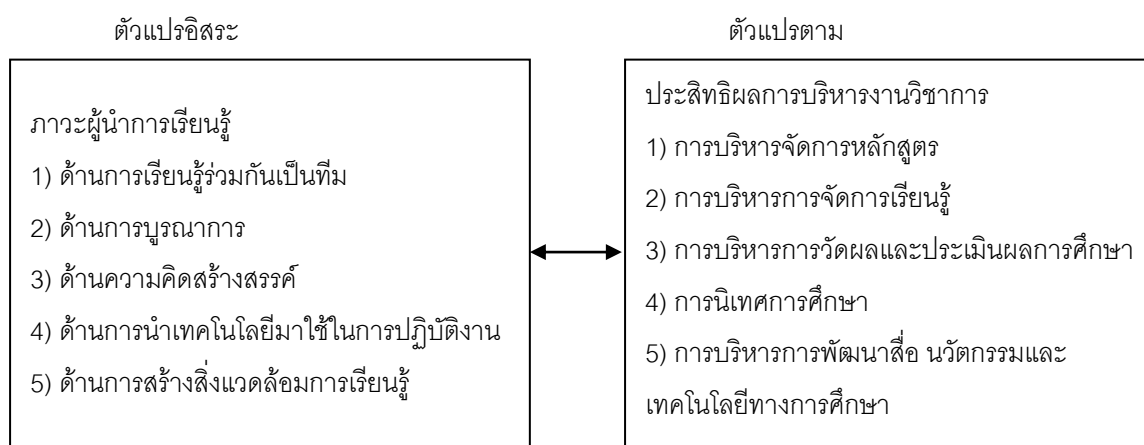
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาตรวจสอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา
3. เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร”

ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 32 แห่ง ครูจำนวน 1,431 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำนวน 306 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 : 608) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นแล้วสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือ คือ แบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้
 - ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน ขนาดสถานศึกษา
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและปรับปรุงตาม

คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะ กับข้อคำถามและหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

6. รวบรวมสรุปข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำมาปรับปรุงแก้ไขและหาความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามเกี่ยวกับเนื้อหา (Index of item Objective Congruence :IOC) แล้วคัดเลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ ปรับปรุงและแก้ไขอีกครั้งให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง IOC รายข้อเท่ากับ 0.67 - 1 นำมาสร้างแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขถูกต้องสมบูรณ์แล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับครูที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97

8. นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 306 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. เตรียมแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนที่ต้องการ

เก็บข้อมูล ทางไปรษณีย์

3. รวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลตอนที่ 3 ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Correlation Coefficient)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามตามเพศ พบว่า เป็นเพศชายจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99 เพศหญิงจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 66.01 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม อายุ พบว่า ต่ำกว่า 35 ปี มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 54.24 ช่วงอายุ 36-45 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 38.56 ช่วงอายุ 46-55 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.28 อายุสูงกว่า 56 ปี จำนวน 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.92 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามตามวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน คน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 56.55 ระดับปริญญาโท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 40.84 ระดับปริญญาเอก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.61 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ประสบการณ์ทำงาน พบว่า ประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 48.37 ประสบการณ์ทำงาน 5 – 10 ปี มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.20 และ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 16 ปี มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28.43

2. ผลการศึกษากภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารการศึกษาตามความเห็นของครูสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

การศึกษา ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร นำเสนอผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรในภาพรวม

ข้อ	ภาวะผู้นำการเรียนรู้	ระดับภาวะผู้นำ		
		n = 306		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม	3.92	0.62	มาก
2	ด้านการบูรณาการ	3.81	0.63	มาก
3	ด้านความคิดสร้างสรรค์	3.74	0.65	มาก
4	ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.80	0.58	มาก
5	ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้	4.15	0.54	มาก
รวมเฉลี่ย		3.89	0.53	มาก

จากตาราง 1 พบว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณาเรียงด้านพบว่าด้านที่มีภาวะผู้นำสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{X} = 3.92$) และด้านที่มีภาวะผู้นำต่ำที่สุดได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.74$)

ตาราง 2 ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรในภาพรวม

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับประสิทธิผล		
		n = 306		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	งานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	4.19	0.59	มาก
2	งานบริหารการจัดการเรียนรู้	4.11	0.70	มาก
3	งานบริหารการวัดผลและประเมินผลการศึกษา	4.01	0.70	มาก
4	งานนิเทศการศึกษา	4.05	0.59	มาก
5	งานบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.91	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย		4.05	0.58	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน 5

ด้าน พบว่า ด้านที่มีประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสูงที่สุดคือ งานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=4.19$) รองลงมา ได้แก่ งานบริหารการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.11$) และด้านที่มีภาวะผู้นำต่ำสุด ได้แก่ งานบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X}=3.91$)

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ (X)	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ (Y)					
	งานบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา (y_1)	งานบริหารการจัดการเรียนรู้ (y_2)	งานบริหารการวัดผลและ ประเมินผลการศึกษา (y_3)	งานเินเทศการศึกษา (y_4)	งานบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (y_5)	รวม (y_{tot})
ด้านการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (x_1)	.48**	.61**	.56**	.59**	.54**	.64**
ด้านการบูรณาการ (x_2)	.35**	.52**	.55**	.56**	.54**	.58**
ด้านความคิดสร้างสรรค์ (x_3)	.47**	.68**	.65**	.57**	.53**	.67**
ด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน (x_4)	.62**	.70**	.67**	.75**	.51**	.74**
ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ (x_5)	.76**	.84**	.72**	.67**	.52**	.80**
รวม (x_{tot})	.60**	.76**	.72**	.71**	.60**	.77**

* มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 , ** มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับ ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัด กำแพงเพชร ผลเป็นดังนี้ การใช้อำนาจจัดจำแนกของภาวะผู้นำการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการ พบว่าในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .77^{**}$) อย่างมีระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีภาวะผู้นำสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ($\bar{X} = 3.92$) และด้านที่มีภาวะผู้นำต่ำที่สุดได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.74$)

2. ผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน 5 ด้าน พบว่าด้านที่มีประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสูงที่สุดคือ งานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา ได้แก่ งานบริหารการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.11$) และด้านที่มีภาวะผู้นำต่ำสุด ได้แก่ งานบริหารการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{X} = 3.91$)

3. ผลการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ผลเป็นดังนี้การใช้อำนาจจัดจำแนกของภาวะผู้นำการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่าในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .77^{**}$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. การศึกษาภาวะผู้นำทางการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้านการสร้างสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างให้เกิดนวัตกรรมทางการเรียนรู้ของบุคคลให้เกิดขึ้นซึ่งผู้นำจะมีการสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้รวมถึงทำให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างสมาชิกในทีมงาน ทำให้สามารถลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ เกิดการเรียนรู้เป็นทีม มีการติดต่อสื่อสารการเรียนรู้ในทีมงาน รวมไปถึงมีการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของสมาชิกซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ OECD และ Tobin (2013) ที่ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่สรุปว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้เหมาะสมกับยุคปัจจุบันเพราะเป็นการส่งเสริมให้เกิดทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 อย่างแท้จริง เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อในการเรียน การออกแบบและพัฒนา มีนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน อันจะส่งผลให้เกิดการจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จและเกิดการพัฒนารูปแบบอย่างยั่งยืน ต่ำที่สุดคือด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวัดน์ วงษ์คง และ กนกพร สมปราชญ์ (2560) ที่พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญของภาวะผู้นำทางการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่านำหนักเป็นลำดับที่ 5 ทั้งนี้เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความริเริ่มและแปลกใหม่จากเดิม

2. การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจากผลการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนมากให้ความสำคัญกับงานบริหารจัดการหลักสูตรซึ่งเป็นแผนแม่บทของการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานก็มีแนวทางในการบริหารจัดการที่ชัดเจนครอบคลุมการจัดการศึกษา ถึงแม้งานบริหารจัดการหลักสูตรจะมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อย่างไรก็ตามในทุกด้านก็ยังมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นผู้บริหารในยุคปัจจุบันมีความเป็นผู้นำในการปฏิบัติภารกิจทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งจะ

ส่งผลให้โรงเรียนมีความก้าวหน้าและมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลนิษฐ์ ฐัญญู (2557) และสายใจ สีแจ้ (2558) ที่พบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในภาพรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = .77$) อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาและเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ซึ่งเป็นผู้ที่มีลักษณะส่งเสริมช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ สร้างสิ่งแวดล้อมที่เป็นพลังบวกต่อการเรียนรู้หรือต่อการขยายศักยภาพการเรียนรู้และเกิดนวัตกรรม ดังนั้นภาวะผู้นำการเรียนรู้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถเรียนรู้งานวิชาการ กำกับ ติดตาม งานวิชาการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ละอองดาว ปะโพธิง (2555) ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย ซึ่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ จิราพร หมวดเพชร (2558) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน จังหวัดสงขลา พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนทุกคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ควรส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร ควรมีการบูรณาการ เชื่อมโยงความรู้และมุมมองต่าง ๆ ที่หลากหลายมาบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีการบูรณาองค์ความรู้ที่รอบด้าน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ควรมีการอบรมให้ความรู้ผู้บริหารถึงแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีการบูรณาการองค์ความรู้ที่รอบด้าน

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ
2. ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการด้านงานบริหารการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). **ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: ทิพย์ปัลลิตา.
- กุลนิษฐ์ ฐัญญ. (2557). **ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิรวัดณ์ วงษ์คง และกนกอร สมปราชญ์. (2560). **ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิราพร หมวดเพชร. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน จังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2555). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2555). **หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ชลบุรี: มนต์รี.
- ธรร สุทธรายุทธ. (2551). **การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สภาพปัญหา ความจำเป็น และแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ละอองดาว ปะโพธิง. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนที่มีประสิทธิผลของครูในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วสุนธา ปะบุตร. (2550). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะของผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- Tubin, D. (2013). Learning leadership for innovation at the system level: Israel. in Leadership for 21st Century Learning. OECD
- Tobin, T. (2013). Ten principles for knowledge management success. Stamford, CT: Gartner.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities” Educational and Psychological Measurement. 30, 607 – 610.

NBUE0103: การพัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

THE DEVELOPMENT OF 2 DIMENSION GAME IN PROMOTING O-NET ENGLISH VOCABULARY LEARNING SKILLS FOR PRATHOMSUKSA 6 (6TH GRADE).

นิภาพร กฤตติยา¹ เสถียรพร รุ่งวงศ์² นพดล พรามณี³

^{1,2} นักศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

³ อาจารย์ สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาเกม 2 มิติเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 32 คน โดยวิธีการแบบเจาะจง โรงเรียน วัดศรีสมอสร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย 1) เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แบบประเมินประสิทธิภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญของเกม 2 มิติ เพื่อการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เรื่องคำศัพท์ O-Net สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 3) แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่องคำศัพท์ O-Net กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เกม 2 มิติ เพื่อการส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เรื่องคำศัพท์ O-Net สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลจากการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาประเมินคุณภาพเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มี ($\bar{X} = 3.88$) 2) ผลจากการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อประเมินคุณภาพเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับดีมากมี ($\bar{X} = 3.91$) และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจต่อเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มี ($\bar{X} = 2.93$)

คำสำคัญ: เกม 2 มิติ, คำศัพท์ภาษาอังกฤษ, O-NET

Abstract

The general objectives of the research on The Development of 2 – Dimension Game in promoting O-Net English Vocabulary Learning Skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) Students were to 1) develop

2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for of Prathomsuksa 6 (6th grade) students, 2) assess efficiency of the constructed 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students, 3) compare the Prathomsuksa 6 (6th grade) students' learning achievement before and after using 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills, and 4) study the Prathomsuksa 6 (6th grade) students' satisfaction towards 2-Dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students.

Research sample was 32 Prathomsuksa 6 (6th grade) students of Wat Srisamosorn School, selected by purposive random sampling. Research instruments included 1) 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students, 2) performance evaluation form of the 2-dimension game for the experts to promote English skills on O-NET vocabulary of Foreign Language Department for Prathomsuksa 6 (6th grade) students, 3) Pre and post-test on O-NET English vocabulary of Foreign Language Department for Prathomsuksa 6 (6th grade) students and, 4) satisfaction evaluation form on 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students.

The research revealed that. 1) The overall result from the content experts on 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students was at the very good level ($\bar{X} = 3.88$). 2) The overall result from the media experts on 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students was at the very good level ($\bar{X} = 3.91$). 3) The overall satisfaction evaluation toward 2-dimension game in promoting O-NET English vocabulary learning skills for Prathomsuksa 6 (6th grade) students was at much level ($\bar{X} = 2.93$).

Keywords: 2-dimension game, O-NET English vocabulary.

บทนำ

ในปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวันเนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ ทำให้ภาษาอังกฤษไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป เพราะภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นภาษากลางในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล จนถึงการนำไปพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง ทั้งนี้ ภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้

อย่างมีประสิทธิภาพ การนำสื่อต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยดึงดูดความสนใจของเด็กให้เกิดการฝึกอ่าน เขียน และพูด จนเกิดความชำนาญ

ในประเทศไทยมีการสอบโอเน็ตประจำปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านมามีดำเนินการโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษา (สทศ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาอังกฤษพบว่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 36.34 คะแนน เป็นคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำที่สุดในรายวิชาที่มีการจัดสอบและจากบทความเรื่องภาษาอังกฤษเด็กไทยไม่ก้าวหน้า โดย บุญเลิศ วงศ์พร ได้กล่าวไว้ 3 ปัญหา คือ 1) ครูต้องเก่งและมีวิธีการสอนที่ดี 2) เด็กนักเรียนที่ต้องหมั่นฝึกฝนบ่อย ๆ และ 3) ภาษาอังกฤษของเด็กไทยยังอยู่ในอันดับท้าย ๆ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาไม่ถูกทิศทาง ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้พอสรุปถึงการพัฒนาการเรียนรู้และทักษะภาษาอังกฤษต่อไป จากปัญหาที่กล่าวไปข้างต้นผู้วิจัยได้ค้นคว้าและศึกษาในงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ปรวิศา นานบุญจิตร และคณะ (2557) ได้ศึกษาผลการใช้เกมประกอบการสอนคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยมีค่าเฉลี่ยหลังการสอนสิ้นสุดทันทีกับหลังการสอนสิ้นสุดไปแล้ว 2 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการเรียนโดยใช้เกมอยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งพบว่า อรุณา เพชรนุ้ย (2556) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาด้านการอ่านจากการใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำร่วมกับเทคนิค Picture Me Reading ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน หลังการสอนอ่านเป็นคำร่วมกับเทคนิค Picture Me Reading อยู่ในระดับดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษ โดยเริ่มจากพื้นฐานการเรียนรู้คือ คำศัพท์ภาษาอังกฤษในกลุ่มของ O-Net โดยผู้วิจัยมุ่งพัฒนาการเรียนรู้ในรูปแบบเกม 2 มิติ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีพื้นฐานของคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนรู้ในระดับชั้นต่อไป

วัตถุประสงค์

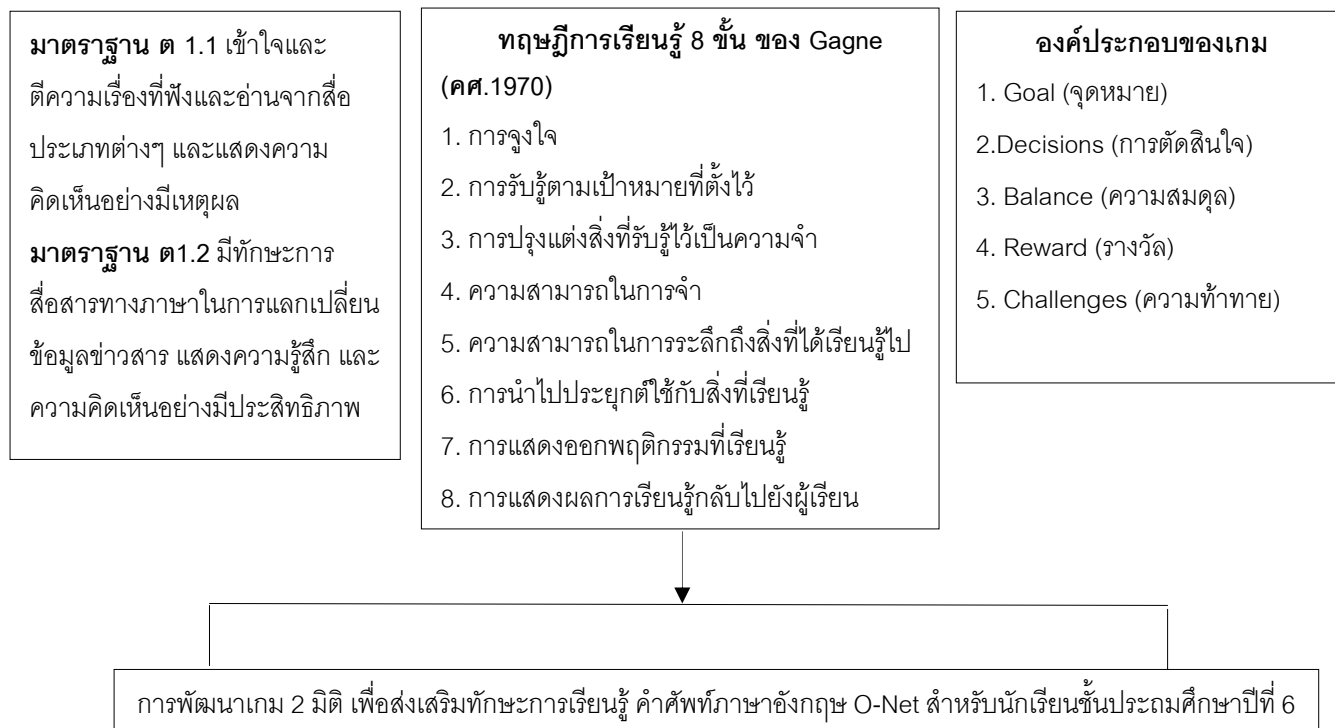
1. เพื่อพัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ
2. ทำให้ผู้เรียนรู้และเข้าใจในคำศัพท์ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น
3. เป็นเกม 2 มิติ ต้นแบบสำหรับการนำไปพัฒนาปรับใช้กับโรงเรียนอื่น ๆ ที่สนใจต่อไปในอนาคต

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของเกมการศึกษา

1. การเลือกตอบเกม O-Net English เป็นเกมที่ใช้ระบบเลือกตอบในการเล่น โดยมีโจทย์คำถาม (ภาพคำศัพท์) และมีตัวเลือกคำตอบ ให้ผู้เล่นเลือกข้อที่ถูก
2. การจับเวลาเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net จะมีการจับเวลาในการเล่น ต้องเล่นให้ทันก่อนหมดเวลาถึงจะได้คะแนน และในหมวดคำศัพท์ Fruit หมวดคำศัพท์ Animal หมวดคำศัพท์ Thing in a House จะมีการจับเวลาที่ไม่เท่ากัน
3. การตั้งค่าเกม ประกอบไปด้วยการตั้งค่าเสียง ขนาดของหน้าต่างแสดงผล และคุณภาพของกราฟฟิก
4. การสรุปคะแนน เมื่อเกมจบในแต่ละหมวดคำศัพท์จะมีหน้าต่างสรุปคะแนนเพื่อบอกผู้เล่นว่าสามารถทำคะแนนไปได้ทั้งหมดเท่าไรจากคะแนนเต็ม ของแต่ละหมวด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินคุณภาพเกม 2 มิติ
2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้เกม 2 มิติ
3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของผู้ใช้เกม 2 มิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดศรีสโมสร หมู่ที่ 7 บ้านสปก. ตำบลบึงบอน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยเป็นการระบุกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 32 คน 1 ห้องเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net
2. ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนด้วยสื่อเพื่อการเรียนรู้ เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-Test) เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net
4. นำผลการทดลองมาคำนวณหาคุณภาพของสื่อและนำมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังเรียนด้วยสื่อเพื่อการเรียนรู้
5. ให้ผู้จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อเพื่อการเรียนรู้ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของสื่อเพื่อการเรียนรู้
6. สรุปผล และเขียนรายงานวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติที่ใช้หาค่าร้อยละ สถิติที่ใช้หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) สถิติที่ใช้หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถิติที่ใช้หาดัชนีความสอดคล้อง โดยผู้วิจัยประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาเกม 2 มิติเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ออกแบบสตอรี่บอร์ด และสร้างเกมในการดูแลและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ แสดงดังภาพประกอบ 2- 7

ภาพประกอบ 2 หน้าต่างเกม

ภาพประกอบ 3 หน้าต่างหมวดคำศัพท์เกม

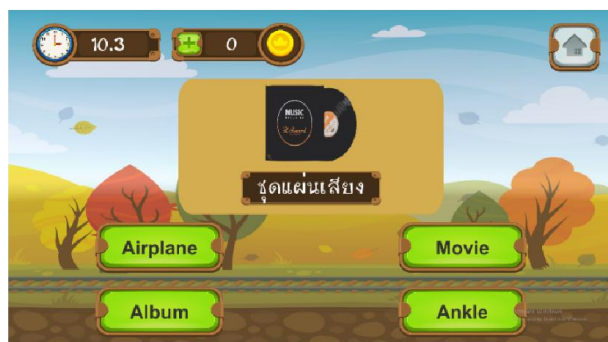
ภาษาอังกฤษ O-Net ประกอบด้วย FRUITS, ANIMALS, THINGS IN A HOUSE

ภาพประกอบ 4 คำศัพท์หมวดผลไม้
มีคำศัพท์ 10 คำ มีให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก

ภาพประกอบ 5 คำศัพท์หมวดสัตว์
มีคำศัพท์ 20 คำ มีให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก

ภาพประกอบ 6 คำศัพท์หมวดสิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน
มีคำศัพท์ 30 คำ มีให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก

ภาพประกอบ 7 หน้าต่างสรุปคะแนน

ภายในแต่ละหมวดมีระดับความง่ายไปยาก รวมทั้งมีภาพ เสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net และเสียงดนตรีประกอบในหมวดหมู่

2. ผลประเมินประสิทธิภาพวิชาภาษาอังกฤษ เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การประเมินคุณภาพของการพัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และด้านสื่อมัลติมีเดีย ด้านละ 3 ท่าน ได้ผลดังนี้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพเกม 2 มิติ ด้านเนื้อหา

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. เนื้อหาวิชา	3.83	0.38	ดีมาก
2. การดำเนินเนื้อเรื่อง	4.00	0.00	ดีมาก
3. การใช้ภาษา	3.89	0.33	ดีมาก
รวมทั้งหมด	3.88	0.33	ดีมาก

จากตาราง 1 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=0.33) มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคุณภาพเกม 2 มิติ ด้านสื่อมัลติมีเดีย

รายการ	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาพ	3.93	0.41	ดีมาก
2. ด้านตัวอักษร	4.00	0.00	ดีมาก
3. ด้านเสียง	3.91	0.29	ดีมาก
4. ด้านการนำเสนอบทเรียน	3.73	0.46	ดีมาก
5. ด้านการออกแบบหน้าจอ	4.00	0.00	ดีมาก
รวมทั้งหมด	3.91	0.29	ดีมาก

จากตาราง 2 ผลการประเมินคุณภาพของการพัฒนาเกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อมัลติมีเดีย จำนวน 3 ท่าน พบว่า ($\bar{X} = 3.91$, S.D.=0.29) อยู่ในระดับดีมาก

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนจากการใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนจากการใช้เกม 2 มิติ โดยใช้เครื่องมือเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ผลปรากฏ ดังนี้

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อน และหลังเรียนโดยใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การสอบ	กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเดิม	ค่าเฉลี่ยคะแนน	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	32	20	9.16	1.92	-36.02*	.000
หลังเรียน	32	20	16.47	1.67		

* $p < .05$

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อน และหลังเรียนจากการใช้เกม 2 มิติ จำนวน 32 คน โดยใช้สถิติ t-test พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่คะแนนสอบก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.16$, S.D.=1.92) และมีคะแนนสอบหลังเรียน ($\bar{X} = 16.47$, S.D.=1.67)

4. ความพึงพอใจของนักเรียนหลังจากใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จากการให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 ชุด ทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏ ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลำดับ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	เนื้อหาของสื่อเหมาะสมกับเวลาที่ใช้	2.56	0.50	มาก
2	เนื้อหาของบทเรียนมีความทันสมัย	2.81	0.40	มาก
3	เสียงประกอบมีความเหมาะสมกับเนื้อหา	2.59	0.56	มาก
4	ภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาและสื่อความหมายได้ดี	2.93	0.26	มาก
5	สื่อมีความน่าสนใจและช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	2.69	0.47	มาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	ความเหมาะสมของสีพื้นหลัง	2.53	0.51	มาก
7	ความเหมาะสมของภาพประกอบ	2.88	0.32	มาก
8	ความเหมาะสมของจำนวนแบบทดสอบ	2.53	0.57	มาก
9	ข้อคำถามมีความชัดเจนหรือเข้าใจง่าย	2.66	0.48	มาก
รวมทั้งหมด		2.69	0.48	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความพึงพอใจต่อการใช้ในการใช้เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มี ($\bar{X} = 2.69$ S.D.=0.48)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลจากการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านสื่อมัลติมีเดีย จำนวนด้านละ 3 ท่าน ประเมินคุณภาพเกม 2 มิติ ผลที่ได้ คือ คุณภาพด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มี ($\bar{X} = 3.88$)
2. ผลจากการให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อน และหลังเรียนจากการใช้เกม 2 มิติ ผลปรากฏว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน
3. ผลจากการให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 32 คน ทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้เกม 2 มิติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มี ($\bar{X} = 2.69$)

อภิปรายผล

1. เกม 2 มิติ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการประเมินในทุกด้านจากมุมมองของผู้เล่นซึ่งสามารถแปลความหมายได้ โดยนำค่าที่ได้จากการประเมินในทุก ๆ ด้านมาคำนวณรวมด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งความพึงพอใจเกม 2 มิติ เท่ากับ ($\bar{X} = 2.69$, S.D. = 0.48) และด้านภาพประกอบสอดคล้องกับเนื้อหาและสื่อความหมายได้ดี เท่ากับ ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.26) รวมทั้งด้านความเหมาะสมของภาพประกอบ เท่ากับ ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.32) สามารถสรุปได้ว่าเกม 2 มิติ มีประสิทธิภาพและความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งเกม 2 มิติ มีการให้ฝึกการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งเกม 2 มิติ นี้มีภาพ และสีลื่นที่สดใสสวยงาม มีการใช้เสียงดนตรี และเสียงบรรยายประกอบ ซึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจและกระตือรือร้นอยากที่จะเรียน เนื่องจากเกม 2 มิติ ได้พัฒนาตามทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของ Gagne (คศ.1970) ซึ่งประกอบไปด้วย 1) การจูงใจ 2) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ 3) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ 4) ความสามารถในการจำ 5) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว 6) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว 7) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ 8) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนจากการใช้เกม 2 มิติ ผลปรากฏว่าคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนเนื่องจากเกมการศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านเนื้อหาและด้านสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับดีมาก ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มากขึ้น

3. ผลจากการให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเล่นเกม 2 มิติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มี ($\bar{X} = 2.69$) เนื่องจากตัวเกมมีสีสันสวยงาม คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net และแบบทดสอบเหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียนเข้าใจง่าย มีความสนุกสนานในการเล่นเกมน สอดคล้องกับณัฐวราพร เปลิยนปราณ (2558, น. 167) ที่ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมประกอบ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำเกมการศึกษาไปใช้ ควรใช้กับผู้เรียน 1 คน ต่อคอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้ฝึกปฏิบัติอย่างทั่วถึง และทำให้การเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net มีประสิทธิภาพสูงสุด
2. การใช้งานเกมการศึกษา คำศัพท์ภาษาอังกฤษ O-Net ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ควรเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมและเหมาะสม เนื่องจากเกมนดังกล่าว มีการแสดงผลทางจอภาพ และเสียงประกอบ ดังนั้นการใช้งานควรเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้เพียงพอต่อการเล่น และมีลำโพง หรือหูฟัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้งาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพิ่มเสียงคำอ่านในหน้าแปลความหมาย เพื่อให้ผู้เล่นสามารถออกเสียงตามได้
2. เพิ่มหมวดหมู่ของคำศัพท์ เพื่อครอบคลุมกับบทเรียนมากยิ่งขึ้น
3. พัฒนาเกมให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้
4. สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเรื่องที่มีลักษณะเนื้อหาคล้ายกันของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐวราพร เปลิยนปราณ. (2558). การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมประกอบการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทุ่งน้อย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- บุญเลิศ วงศ์พร. (2559). ภาษาอังกฤษเด็กไทยไม่ก้าวหน้า ปัญหาอยู่ที่ใคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ปรวีศา นานบุญจิตร, ชาตรี มณีโกศล และผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ. (2557). ผลของการใช้เกมประกอบการสอนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ความคงทนในการเรียนรู้คำศัพท์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ปัญญาลักษณ์ ถวาย. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประถมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกิจกรรมเพิ่มพูนคำศัพท์ร่วมกับการอ่าน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

อรอุมา เพชรน้อย. (2556). การศึกษาความสามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการใช้วิธีสอนอ่านเป็นคำ ร่วมกับเทคนิค Picture Me Reading. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

NBUE0106: การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง วินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

THE DEVELOPMENT OF LEARNING APPLICATION ON THE TOPIC OF DAILY DISCIPLINE, LEARNING GROUP DEPARTMENT OF SOCIAL STUDY, RELIGION, AND CULTURE OF PRATHOMSUKSA 1 FIRST GRADE STUDENTS

กัลยาณี พันธิราช¹ สุธิตา สระทองดี² นพดล พรหมณี³

^{1,2} นักศึกษา สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

³ อาจารย์ สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดห่วนบุญ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณภาพด้านเนื้อหาของแอปพลิเคชัน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีคะแนนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับที่มากที่สุด

คำสำคัญ: แอปพลิเคชัน, วินัยในชีวิตประจำวัน

Abstract

The purpose of this research were to 1) Develop of learning application on the topic of daily discipline, learning group department of social study, religion, and culture of prathomsuksa 1 first grade students. 2) Compare the learning achievement (pre- and post-study) of the students who learn using of learning application on the topic of daily discipline, learning group department of social study, religion, and culture of prathomsuksa 1 first grade students. 3) Study the satisfaction of students in using of learning application on the topic of daily discipline, learning group department of social study, religion, and culture of prathomsuksa 1 first grade students. Randomly selection of the grade 1 students at Wat Wan Bun School Pathum Thani Province is done to create a number of 30 students sample group

The results of the research showed that 1) The quality of application was at the highest level. 2) The posttest score of learning achievement was significantly higher than the pretest score at the level of

.05. and 3) The results of student satisfaction of the daily discipline learning application in the level of highest.

Keywords: application, the daily discipline.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงสภาวะด้านสังคมของโลกในปัจจุบันนี้ ส่งผลให้สังคมไทยให้ความสำคัญกับเรื่องศีลธรรม และวัฒนธรรมที่ดั่งามลดลง ทั้งการดำรงชีวิตประจำวัน การใช้ชีวิตและความสัมพันธ์กับผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ลดลง ความมีน้ำใจไม่ตรีลดลง แกร่งแย่งเอาเปรียบกัน ขาดความสามัคคีกัน ไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น และขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม พฤติกรรมเสี่ยงต่อคุณภาพการศึกษาและระดับสติปัญญาของเด็ก รวมถึงปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด การเพิ่มขึ้นของการพนันโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน การที่จะแก้ปัญหาสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต้องมีความร่วมมือร่วมใจกันของทุกคนในหลาย ๆ ฝ่าย การพัฒนาสังคมอันพึงประสงค์ โดยเฉพาะการมีวินัย และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การให้ครู ผู้ปกครองปลูกฝังการมีวินัยตั้งแต่เล็ก รวมถึงเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน สามารถช่วยให้สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีระเบียบวินัย และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

วินัยเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องปลูกฝังและส่งเสริมกันมาตั้งแต่เด็ก เพื่อนำไปสู่การสร้างวินัยทางสังคมและเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาประเทศ วิธีการสร้างวินัยสามารถทำได้หลายทาง ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนโดยผู้ใหญ่ต้องสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเด็ก ไม่ควรบังคับขู่เข็ญให้เด็กทำตามกฎข้อบังคับที่วางไว้ ควรให้เด็กมีอิสระในการพัฒนาตนเอง ไม่ควรควบคุมตลอดเวลา ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ที่เขาสามารถทำได้ มอบหมายให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับด้วยการติดตามให้ข้อมูลย้อนกลับ ชี้แนะ ไม่ติหรือว่ากล่าวเด็กให้เสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อย แต่งานที่มอบความรับผิดชอบให้เด็กจนเกินความสามารถของเด็ก และพยายามอธิบายคำถามต่าง ๆ ที่เด็กสนใจและรับฟังเหตุผลต่าง ๆ ของเด็ก ให้ความสำคัญในตัวเด็ก ควรปล่อยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนี้ควรยกย่องหรือให้คำชมเด็ก เพื่อเป็นการส่งเสริมกำลังใจและแสดงความพอใจต่อการกระทำของเด็ก ให้เด็กเห็นพัฒนาพฤติกรรมของตนเองและควรแก้ไข ยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2556)

การที่นักเรียนขาดระเบียบวินัยหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อาจมีสาเหตุที่เกี่ยวเนื่องกันหลายประการ สาเหตุที่มาจากตัวนักเรียนซึ่งเป็นคนที่มีปัญหา อาจมาจากสภาพทางร่างกายของนักเรียนที่ไม่สมบูรณ์ เช่น นักเรียนคนใดที่สุขภาพไม่ดี ก็อาจนั่งหลับในห้องเรียนและมีอารมณ์ไม่คงที่ หรืออาจมาจากสภาวะส่วนตัว เช่น ชอบทำอะไรตามใจตัวเอง ชอบเลียนแบบความประพฤติที่ไม่ดีของผู้อื่น หรืออาจมาจากสภาพทางจิตใจ เช่น เป็นนักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างหรือ ทะเลาะกันเป็นประจำทำให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ไม่ปกติจึงชอบที่จะแสดงพฤติกรรมที่ก้าวร้าวอยู่เสมอ ส่วนสาเหตุที่มาจากตัวครูซึ่งครูทำหน้าที่สั่งสอนอบรมและขัดเกลานิสัยของนักเรียนในสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ครูย่อมมีอำนาจสิทธิ์ขาด หากแต่ครูไม่เคยคิดว่าสาเหตุอาจมาจากตัวของครูเอง เช่น สอนไม่ดี ไม่เตรียมการสอน ทำให้นักเรียนเรียนไม่รู้เรื่อง ไม่สนใจเรียน ซุกซน หรือเกิดจากความไม่ยุติธรรมของครู ดังนั้นการปกครองแบบเผด็จการ ทำให้นักเรียนมีความโกรธแค้น เก็บกด ไม่ยอมรับผิด และไม่คำนึงถึงความต้องการ

และความสนใจ ซึ่งขัดกับธรรมชาติและพัฒนาการของนักเรียน โดยเฉพาะวัย 6-12 ขวบ และหากว่ากฎนั้นขัดกับกระบวนการเรียนการสอนด้วยแล้วที่มุ่งให้นักเรียนเป็นผู้แสดงบทบาทมากขึ้น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตัวเองมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้นักเรียนขาดระเบียบวินัยหรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมากขึ้น มีสาเหตุด้วยกันหลายประการ คือ สาเหตุที่เกิดจากตัวของนักเรียนเอง สาเหตุที่เกิดจากตัวของครูผู้สอน สาเหตุที่เกิดจากรูปแบบการปกครองในห้องเรียนหรือในโรงเรียน และสาเหตุจากกฎและระเบียบต่าง ๆ ของห้องเรียนซึ่งส่วนใหญ่ผู้บริหารหรือครูเป็นผู้กำหนด โดยนักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ไม่มีความเป็นธรรม และที่สำคัญ คือ ไม่สามารถนำมาใช้ได้จริง เพราะไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยด้านจิตวิทยา อายุและวุฒิภาวะของนักเรียน ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานของความจำเป็นที่สามารถอธิบายนักเรียนได้ถึง ความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสภาพบรรยากาศต่าง ๆ (ศศิภา จงรักโชคชัย, 2556)

มีนักจิตวิทยาและนักศึกษาลงนามได้ทำวิจัยเกี่ยวกับวินัยในชีวิตประจำวัน เช่น การวิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนานิสัยนักเรียนเรียนของโรงเรียนบ้านแก้ว มหาวิทยาลัยบูรพา และ การศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของเด็กประถมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ งานวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาถึงปัญหาของการพัฒนานิสัยและศึกษาถึงพฤติกรรมของความมีวินัย แต่ไม่ได้ศึกษาถึงกระบวนการ หรือวิธีการในการแก้ปัญหาอย่างมีระบบกลไก ที่ให้นักเรียนได้พัฒนาระเบียบวินัยในตนเองได้ ซึ่งการพัฒนานิสัยที่ดีนั้น หากเริ่มพัฒนาได้ในวัยเด็กก็จะเป็นการเริ่มต้นบ่มเพาะพฤติกรรมของเด็กไทย เพื่อให้เติบโตเป็นเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของสังคมประเทศชาติ และพลเมืองที่ดีของโลกในลำดับต่อไป ด้วยเหตุนี้ผู้พัฒนาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของวินัย จึงได้พัฒนาแอปพลิเคชัน เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหว่านบุญ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกวินัยเบื้องต้นจากการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ประกอบด้วยการมีวินัยในชีวิตประจำวัน และเสริมเทคโนโลยีเข้าไปช่วยให้เด็กเห็นภาพและวิดีโอ มีเสียงที่น่าสนใจมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชัน เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

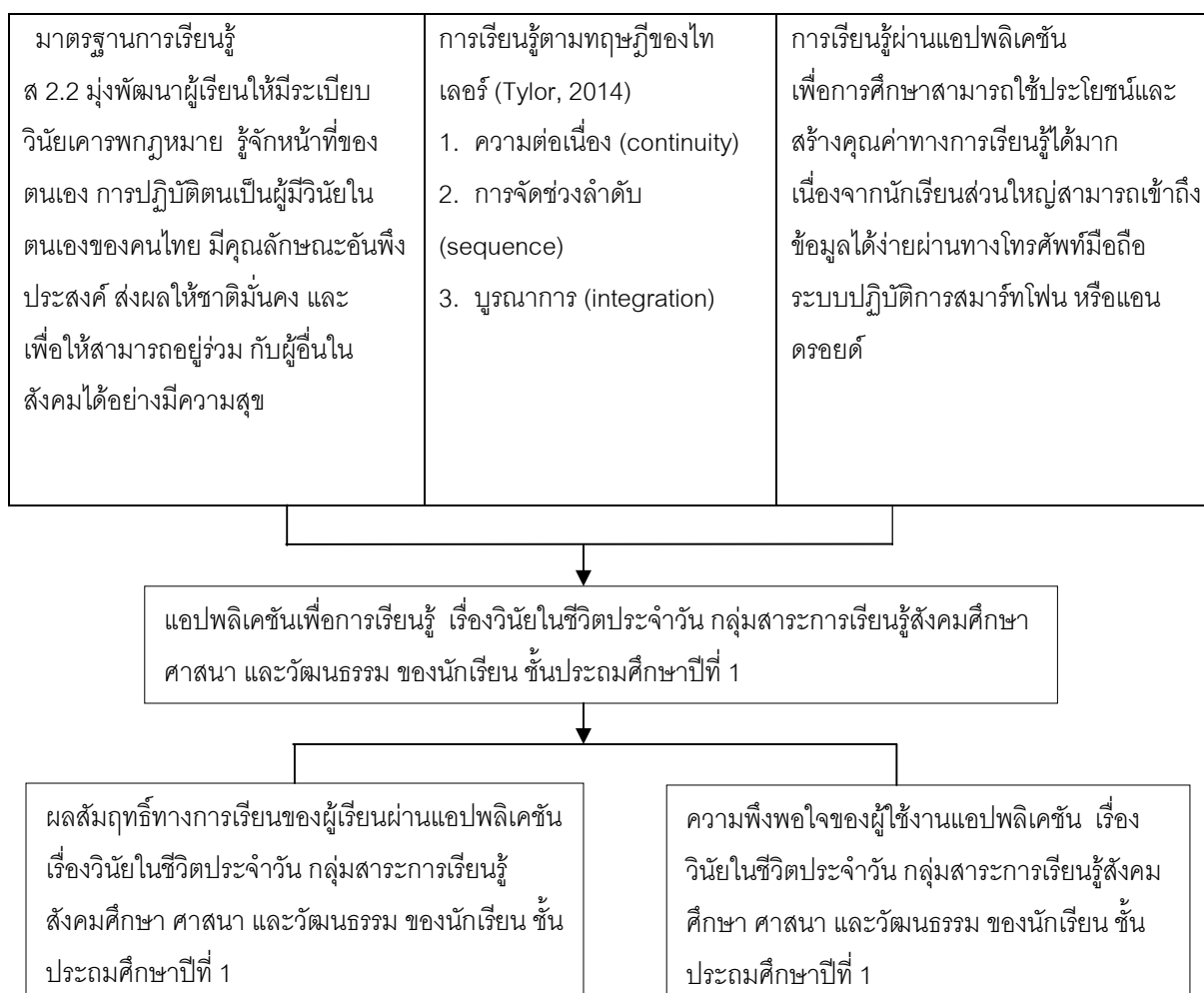
ประโยชน์ที่ได้รับ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีการพัฒนาระเบียบวินัยของตนเองมากขึ้น
2. ครูสามารถนำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำไปฝึกระเบียบวินัยให้กับนักเรียนได้

3. สถานศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการฝึกอบรมวินัยให้กับนักเรียนในโรงเรียน

4. นักเรียนที่เรียนด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจ ในสาระที่เรียน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหว่านบุญ ตำบลคลองหก อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ซึ่งมีจำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 58 คน (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนวัดหว่านบุญ. 2562)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดหว่านบุญ ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มจาก 2 ห้องเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

1. เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายทั้งหมด 2 ห้องเรียน
2. จับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แบบประเมินด้านเนื้อหา
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้ออปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน

ชีวิตประจำวัน

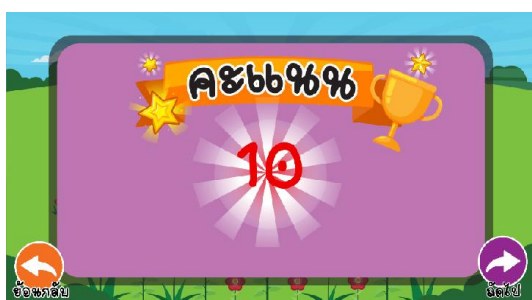
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การวิเคราะห์
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 - 1.2 วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การวัดและประเมินผลโดยอิงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
 - 1.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เรื่องแอปพลิเคชัน กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้และเนื้อหาย่อยโดยละเอียด
 - 1.4 ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการออกแบบแอปพลิเคชัน โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลหนังสือ บทความ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การออกแบบ (Design) ผู้พัฒนาได้ออกแบบแอปพลิเคชัน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ในหนังสือ แบบทดสอบ กิจกรรมเสริม
3. การพัฒนา (Development) โดยผู้พัฒนาได้พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและหาข้อบกพร่อง ผลการประเมินอยู่ในระดับดี
4. นำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวันกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
5. แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวันกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเพื่อประเมินประสิทธิภาพของบทเรียน
6. นำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวันกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน
7. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ P-test Post-test
8. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับที่มากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre-test Post-test)

ผลการวิจัย

ภาพประกอบ 10 หน้ารวมคะแนนฝึกหัดก่อนเรียน
และหลังเรียน

ภาพประกอบ 11 หน้าผู้จัดทำ

ภายในแอปพลิเคชันจะมีเนื้อหา และ Motion Graphics ทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ วินัยในตนเอง วินัยในโรงเรียน วินัยในครอบครัว และวินัยในสังคม พร้อมทั้งมีแบบฝึกหัดของวินัยทั้ง 4 เรื่อง และแบบฝึกหัดก่อนเรียน-หลังเรียน

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนต่อการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N (คน)	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน (Pre-Test)	30	6.97	1.82	3.91*	0.00
หลังเรียน (Post-Test)	30	8.47	1.50		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากตาราง 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สอนโดยใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน มีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (8.47) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (6.97) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=3.91$)

3. การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

จากการที่คณะผู้จัดทำได้นำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดห้วยนาญ ไปทดลองกับนักเรียน และได้ผลการประเมิน ดังตาราง 2

ตาราง 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แอปพลิเคชันมีความเข้าใจง่าย	4.73	0.45	มากที่สุด
2. แอปพลิเคชันช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น	4.73	0.45	มากที่สุด
3. นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชัน	4.80	0.41	มากที่สุด
4. แอปพลิเคชันมีประโยชน์สำหรับนักเรียน	4.63	0.49	มากที่สุด
5. แอปพลิเคชันมีความสวยงาม น่าสนใจ	4.77	0.43	มากที่สุด
6. ความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชัน	4.60	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.71	0.45	มากที่สุด

จากตาราง 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้แอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่ นักเรียนสนุกไปกับการเรียนรู้ด้วยแอปพลิเคชัน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.41 และรองลงมาคือ แอปพลิเคชันมีความสวยงาม น่าสนใจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43

อภิปรายผล

ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้มีทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. จากการที่ผู้พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลภา วงศ์ศักดิ์รินทร์ (2560) พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง เป็นการศึกษาพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ถ้ามีการปลูกฝังหรือจัดกิจกรรมให้กับ นักเรียน ก็จะทำให้ นักเรียนมีวินัยในตนเองเพิ่มขึ้นในระดับมากที่สุด ซึ่งการจัดกิจกรรมส่งเสริม วินัยในตนเองควรจัดให้เหมาะสมกับแต่ละระดับชั้นเรียน

2. จากการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน ได้นำเนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาพัฒนาเป็นแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ จากผลการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ดังกล่าวมีแนวโน้มสนับสนุนให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเห็นได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนมีคะแนนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ เรื่องวินัยในชีวิตประจำวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม

ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของไทเลอร์ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1) ความต่อเนื่อง (continuity)
- 2) การจัดช่วงลำดับ (sequence)
- 3) บูรณาการ (integration)

ซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่สามารถนำมาสร้างเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการใช้งาน

1. การนำผลการวิจัยไปใช้ให้ได้ผล ควรมีสื่อ Tablet ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน
2. เพิ่มอุปกรณ์ที่ช่วยในการฟังทำให้การใช้งานแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. Motion Graphic ควรมีความสมจริงมากขึ้น เช่น การขยับแขน ร่างกาย การเดิน
2. เพิ่มมุกตลกให้มีความหลากหลายมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (60-65). **การทำโครงการสำหรับนักเรียน**. วารสารสำหรับนักเรียนประถมวัย. สืบค้นเมื่อ 23

มกราคม 2562, จาก <https://kmutt.ac.th>.

ชนิสรา สงวนไว้. **มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด**. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2562, จาก <https://sites.google.com/site/cirriculumbmw>.

โรงเรียนวัดหว่านบุญ. (2562). **ข้อมูลนักเรียน**. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2562, จาก <http://www.watwhanboon.ac.th>.

ธีระยุทธ โพธิ์ทอง. **ทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์**. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2562, จาก <https://sites.google.com>.

วัลภา วงศ์ศักดิ์ดิรินทร. (2560). **พฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง**. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2562, จาก <https://www.ithesis-ir.su.ac.th>.

ศศิภา จงรักโชคชัย. (2556). **สาเหตุที่นักเรียนขาดวินัย**. สืบค้นเมื่อ 29 มีนาคม 2562, จาก <https://www.backoffice.onec.go.th>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ปัญหาวินัยในปัจจุบัน**. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2562, จาก <https://www.nesdb.go.th/main.phpfilename=intro>.

NBUE0108: การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2

A STUDY OF DESIRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE PHITSANULOK PRIMARY EDUCATION AREA OFFICE 2

พิษณุ ไทยสวน¹ รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย²

¹นิสิตสาขาการบริหารการศึกษา

²อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำนวน 291 คน โดยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสอบ -ที (t-Test Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheff's method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}=4.57$) และ ด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.26$)

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ความคิดเห็นของครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2

Abstract

The objectives of this research were 1) to study desirable characteristics of school administrators, according to teachers' opinions, under the Phitsanulok primary educational service Area Office 2 2) to compare desirable characteristics of school administrators, according to teachers' opinions, under the Phitsanulok primary educational service Area Office 2 classified by working experiences and the size of the school. The sample group consisted of 291 teachers under the Phitsanulok primary educational service area office 2, acquired by stratified random sampling method according to the proportion in each districts. The tools used for collecting data were questionnaires of the desirable characteristics of school administrators, under the Phitsanulok primary educational service area office 2. The statistics that used were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-Test Independent samples and One-way ANOVA. And used the Scheff's method to test the differences between pairs.

The results of the research showed that

1. The desirable characteristics of the school administrators, according to teachers' opinions, under the Phitsanulok Primary educational service area office 2 in overall was at a high level ($\bar{X}=4.42$) considering each aspect, it was found that the highest level aspect was personality ($\bar{X}=4.57$) and the lowest level aspect was creative. ($\bar{X}=4.26$)
2. The comparison of desirable characteristics of school administrators, according to teachers' opinions, under the Phitsanulok Primary educational service area Office 2, classified by working experiences and the sizes of the schools in the overall were significantly different at the level of .05

Keywords: The desirable characteristics of School administrators, The teachers' opinion, The Phitsanulok Primary Educational Service Area office 2

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้มีความรู้ มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษาที่มุ่งหวังให้มีการผลิตครูได้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับทุกประเภทและมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ สามารถใช้ศักยภาพในการสอนได้อย่างเต็มที่ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพ และยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความ

ต้องการของการพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังให้กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศและเมืองมีความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลง

การนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จที่ตั้งไว้นั้นโรงเรียนหรือสถานศึกษาถือว่าเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นหน่วยงานที่ใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับที่เท่าเทียมกันการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงเป็นหัวใจของการพัฒนา และที่ขาดไม่ได้ที่เป็นสิ่งสำคัญทำให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ที่มิบพบาทและมีความสำคัญ อย่างยิ่งสำหรับองค์กรในฐานะผู้ควบคุมบังคับบัญชาและริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ไปสู่ความสำเร็จของเพราะมีอำนาจตัดสินใจ รวมทั้งการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งถือว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษา และเป็นผู้นำวิชาชีพที่จะต้องมีความรู้ความสามารถในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร และมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี จึงจะนำไปสู่การจัดการและการบริหารสถานศึกษาที่ดี (ธีระ รุญเจริญ, 2550:7) ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็น กลไกสำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างราบรื่นจนบรรลุวัตถุประสงค์ภารกิจของสถานศึกษาจะสำเร็จหรือไม่เพียงใด ส่วนสำคัญจึงขึ้นอยู่กับการบริหารงาน และการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารในการ สร้างความพึงพอใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างความสัมพันธ์ สนับสนุนช่วยเหลือและส่งเสริมการปฏิบัติงานของครู สามารถโน้มน้าวจิตใจ และกระตุ้นให้ครูยอมอุทิศตน อุทิศเวลา และเสียสละทุ่มเทให้กับการทำงาน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ (รุ่ง แก้วแดง, 2547:278) ดังนั้น คุณลักษณะของผู้บริหารจึงมีความสัมพันธ์กับคุณค่าของงานและคุณภาพขององค์กร ที่สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของงานในองค์กรนั้น ๆ ความผิดพลาดในการบริหารโรงเรียนมักมีสาเหตุมาจากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารไม่ดีพอ ขาดความรู้ในด้านเทคนิคเฉพาะอย่าง และขาดความชำนาญในเรื่องการบริหารงานที่จำเป็น จากสาเหตุดังกล่าวจะเห็นได้ว่า “คุณลักษณะของผู้บริหาร” เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2540)

ดังนั้นผู้บริหารควรจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านบริหารงานให้สำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างความศรัทธาและความเชื่อถือให้กับบุคลากรในสถานศึกษาและยังต้องสามารถจูงใจและโน้มน้าวใจให้กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานให้สำเร็จด้วยความเต็มใจอย่างเต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวเข้ากับบุคลากรในสถานศึกษา เป็นผู้ยิ้มแย้ม แจ่มใส ใช้วาจาที่ไพเราะ ยกย่อง ชมเชย ให้เกียรติบุคลากรในสถานศึกษา และสามารถเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำในทางที่ดีได้อย่างถูกต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาวินัย เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรมต่อบุคลากรในสถานศึกษาและต่อการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างดี ปฏิบัติตนอย่างมีส่วนร่วมกับบุคลากรกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน รวมทั้งการกำหนดทิศทางและเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงองค์กรได้อย่างชัดเจนเป็นไปได้จริง(เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน, 2562) ฉะนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคสังคมโลกาภิวัตน์ จึงจะต้องพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเสริมสร้างการเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้จึงต้องมีศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา นับว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะทำให้การบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ดังนั้นการคัดเลือกบุคคลากรที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการเลือกบุคคลที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมที่จะสามารถนำพาโรงเรียนและคณะครูไปสู่เป้าหมายเพื่อให้เกิดผลดีต่อตัวนักเรียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบัน จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ดี เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะที่ดีตรงตามความต้องการของผู้ร่วมปฏิบัติงานในด้านการสอนในสถานศึกษา จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

สมมุติฐานของการวิจัย

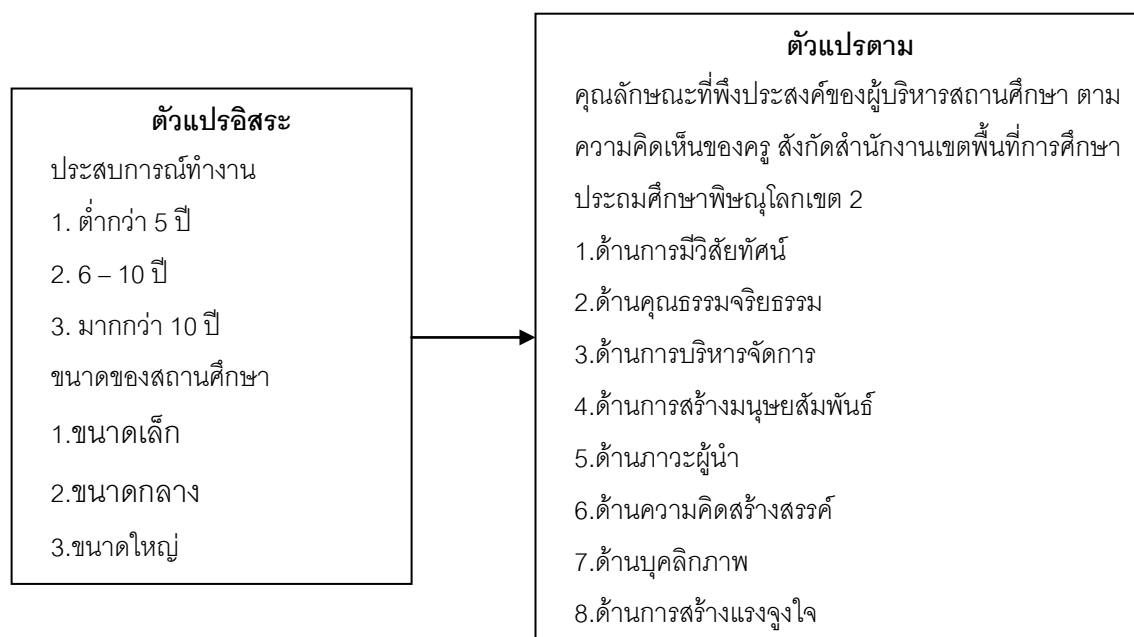
1. ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน
2. ครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2
2. ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถเป็นข้อมูลสำหรับสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 สามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ให้มีความเหมาะสม เพื่อการพัฒนาการศึกษาต่อไป ตลอดจนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักการและแนวคิดของนักวิชาการ นำไปสู่การกำหนดเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 8 ด้านกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำนวน 291 คน
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน ตุลาคม 2562 – กุมภาพันธ์ 2563
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 มี 8 ด้านดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านการบริหารจัดการ 4) ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 5) ด้านภาวะผู้นำ 6) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 7) ด้านบุคลิกภาพ 8) ด้านการสร้างแรงจูงใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ผู้วิจัยใช้ แบบสอบถาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 มีลักษณะ เป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 44 ข้อ

การพัฒนาเครื่องมือ การพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีคุณลักษณะของผู้บริหาร รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม
5. หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96
6. นำแบบสอบถาม ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา
7. เตรียมแบบสอบถาม ที่ผ่านการปรับปรุง ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 291 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. เตรียมแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ไปยังโรงเรียนที่ต้องการเก็บข้อมูล ทางไปรษณีย์
3. รวบรวมแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำนวน จำนวน 127 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 1,144 คน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 291 ตัวอย่าง โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ได้ด้วยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามสัดส่วนของครูแต่ละอำเภอ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 ประสบการณ์การทำงาน 6 – 10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 62.9

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม ขนาดของสถานศึกษา พบว่า ขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 ขนาดของสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 43.9 ขนาดของสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 นำเสนอผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ในภาพรวม

รายการ	(n=264)		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
1.ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.38	0.45	มาก
2.ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.40	0.53	มาก
3.ด้านการบริหารจัดการ	4.36	0.47	มาก
4.ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์	4.55	0.46	มากที่สุด
5.ด้านภาวะผู้นำ	4.42	0.48	มาก
6.ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.26	0.47	มาก
7.ด้านบุคลิกภาพ	4.58	0.43	มากที่สุด
8.ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.43	0.47	มาก
รวมเฉลี่ย	4.42	0.38	มาก

จากตาราง 1 ผลการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$) ด้านที่มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด ได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.26$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ข้อ	รายการ	ต่ำกว่า 5 ปี		6 – 10 ปี		มากกว่า10ปี		F	Sig.	เปรียบเทียบ รายคู่
		(n = 59)		(n =39)		(n = 166)				
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.32	0.42	4.38	0.54	4.41	0.44	0.87	0.42	-
2	ด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.32	0.43	4.26	0.68	4.46	0.51	3.35*	0.04	(2<3)
3	ด้านการบริหารจัดการ	4.33	0.43	4.24	0.57	4.41	0.45	2.10	0.12	-
4	ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์	4.44	0.49	4.55	0.51	4.58	0.43	2.07	0.13	-
5	ด้านภาวะผู้นำ	4.39	0.44	4.32	0.54	4.45	0.48	1.19	0.31	-
6	ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.27	0.44	4.09	0.60	4.30	0.44	3.40*	0.03	(2<3)
7	ด้านบุคลิกภาพ	4.56	0.41	4.39	0.45	4.62	0.42	4.73*	0.01	(2<3)
8	ด้านการสร้างแรงจูงใจ	4.33	0.41	4.35	0.49	4.49	0.48	3.09*	0.05	(1<3)
รวมเฉลี่ย		4.37	0.35	4.32	0.47	4.46	0.37	2.81*	0.06	(2<3)

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวม พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสร้างแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ข้อ	รายการ	ขนาดเล็ก (n = 132)		ขนาดกลาง (n = 116)		ขนาดใหญ่ (n = 16)		F	Sig.	เปรียบเทียบ รายคู่
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.40	0.48	4.34	0.39	4.54	0.53	1.56	0.21	-
2	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.39	0.54	4.36	0.51	4.75	0.45	3.91*	0.02	(1<3), (2<3)
3	ด้านการบริหาร จัดการ	4.34	0.47	4.35	0.47	4.69	0.34	4.18*	0.02	(1<3), (2<3)
4	ด้านการสร้างมนุษย สัมพันธ์	4.57	0.44	4.48	0.48	4.90	0.18	6.61*	0.00	(1<3), (2<3)
5	ด้านภาวะผู้นำ	4.37	0.49	4.41	0.47	4.81	0.29	6.12*	0.00	(1<3), (2<3)
6	ด้านความคิด สร้างสรรค์	4.25	0.51	4.22	0.42	4.71	0.31	8.13*	0.00	(1<3), (2<3)
7	ด้านบุคลิกภาพ	4.59	0.44	4.53	0.42	4.80	0.25	3.04*	0.05	(1<3), (2<3)
8	ด้านการสร้าง แรงจูงใจ	4.47	0.48	4.35	0.47	4.78	0.24	6.54*	0.00	(1<3) , (1>2), (2<3)
รวมเฉลี่ย		4.42	0.40	4.38	0.36	4.74	0.28	6.55*	0.00	(1<3), (2<3)

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสร้างแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาคณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 มีดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสร้างแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านภาวะผู้นำ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านการสร้างแรงจูงใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 พบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารเป็นผู้นำในสถานศึกษา และบุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ครูหรือบุคลากรหรือบุคคลอื่นได้มองเห็น จึงต้องแบบอย่างที่ดี ทั้งเรื่องการแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อยถูกต้องกับกาลเทศะ มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ และมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งจะนำไปสู่การร่วมมือกันทำงานต่อไป สอดคล้องกับ สัมมา ธนินัย (2556 น.253) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำเป็นลักษณะอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในตัวผู้นำ ซึ่งมีคุณสมบัติที่แสดงให้เห็นถึงความคิด หรือลักษณะประจำทั้งด้านร่างกายและการแสดงออกของผู้นำที่ทำให้ผู้นำมีความสามารถในการนำ ชักจูง หรือโน้มน้าวให้ผู้ปฏิบัติตามปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่น คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางวิชาการ และคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ การที่บุคคลจะเป็นผู้นำจึงควรมีคุณลักษณะที่แตกต่างและเหนือกว่าบุคคลอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับสวาทิรี ฤทธิกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนบางเป้ง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 มีดังนี้

2.1 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ทำให้มีมุมมองหรือความคิดเห็นที่มากกว่า เจอปัญหาในการทำงานมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับ วิภา แสนรัมย์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะ

ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบุคคลลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งนี้เนื่องจาก ขนาดสถานศึกษาต่างกัน ทำให้จำนวนครูและนักเรียนมีจำนวนต่างกัน บทบาทในการมีส่วนร่วมต่างๆของบุคลากรภายนอกและภายในมีความต่างกัน การบริหารจัดการทั้งงบประมาณและอาคารสถานที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาสูงสุด ผู้บริหารต้องมีความพร้อมทุกด้าน จึงอาจทำให้ครูที่อยู่ในสถานศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นและมุมมองต่อบุคคลลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สามารถ ฟองศิริ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อบุคคลลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 5 โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ พุกษา รื่นเริง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า บุคคลลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสตรี ในความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 พบว่า ด้านความคิดสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารคิดนอกกรอบ หรือแนวทางบริหารงานรูปแบบใหม่ จึงควรอบรม เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องวิทยาการใหม่ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่แปลกใหม่ให้แก่ผู้บริหารเกิดความคิดที่สามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาต่อไปได้

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 ควรนำผลการวิจัยการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดสร้างสรรค์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมเกียรติ สุ่มเงิน. (2562). **คุณลักษณะและแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธีระ ฤกษ์เจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์.
- แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564). กรุงเทพฯ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พฤกษา รื่นเรือง. (2556). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสตรีโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- รศ.ดร. สัมมา ธรณีย์. (2556). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : คด. (การบริหารการศึกษา) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วิภา แสนรัมย์. (2558). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. ลพบุรี : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สามารถ ฟองศิริ. (2558). **คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานีเขต 5**. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต กศ.ม.(การบริหารการศึกษา)อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สาวิตรี ฤทธิกุล. (2559). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของชุมชนบางเป้ง ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). ชลบุรี มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่12 (พ.ศ.2560-2564)**. กรุงเทพฯ:สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.(2540). **เกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา 2540**. กรุงเทพฯ:สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

NBUE0110: การศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
A STUDY OF WORKING HAPPINESS OF TEACHERS IN THE REGIONAL SPECIAL EDUCATION CENTER, NETWORK GROUP 7, UNDER THE OFFICE OF SPECIAL EDUCATION ADMINISTRATION

ลฎาภา มาตผุย¹ ดร.สธิพร เชาวนชัย²

¹ นิติศาสตราการบริหารการศึกษา

² อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษา 2562 จำนวน 234 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางของ เครจซี่; และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff's method)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความสุขในการทำงาน ศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

The main purpose of this research were 1) to study the working happiness of teachers in the regional special education center, network group 7, under the Office of Special Education Administration. 2) to compare the working happiness of teachers in the Regional Special Education Center, Network group 7, under the Office of Special Education Administration classified by gender, and work experience. The participants were 234 teachers in the Regional Special Education Center, Network group 7, under

the Office of Special Education Administration, academic Year of 2019. The sample was according by Krejcie and Morgan's table. Data was collected by the questionnaire of working happiness of teachers in the regional special education center, Network group 7, Under the Office of Special Education Administration. The data were analyzed by mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA. And if found the difference, tested between the pairs in the results by the Scheff's method. The research found that:

1. The working happiness of teachers in the Regional Special Education Center, Network group 7, under the Office of Special Education Administration in overall was high level.
2. The comparison of the working happiness of teachers in the Regional Special Education Center, Network group 7, under the Office of Special Education Administration classified by gender, and work experiences were not difference.

Keywords: working happiness, the regional special education center

บทนำ

มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาสูงสุดคือความสุข โดยเฉพาะความสุขในการทำงาน ทุกคนมีความต้องการที่จะก้าวหน้าและมั่นคง มีความพึงพอใจในงานที่ปฏิบัติ การที่จะประสบความสำเร็จตามความต้องการมากน้อยเพียงใด ผู้ทำงานต้องให้ความสนใจและเรียนรู้ให้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติให้ดี รวมทั้งต้องมองหาจุดดีของงานตระหนักอยู่เสมอว่างานที่ทำมีความสำคัญ เพิ่มคุณค่าให้กับตัวเองแต่ทั้งนี้ การจะทำงานให้มีความสุขนั้น ต้องมีหลักที่ควรปฏิบัติหลายอย่าง เช่น ต้องทำตนให้เป็นมิตรกับผู้อื่น รวมทั้งต้องสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือในแง่ดีอยู่เสมอ มีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกันทันทีที่มีโอกาสในการทำงานที่ดีนั้น การทำงานร่วมกันต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ที่ตนต้องการความช่วยเหลือให้แน่ชัดหลีกเลี่ยงการเข้าใจผิดของผู้ร่วมงาน เมื่อเกิดการขัดแย้งให้หาทางประนีประนอมซึ่งไม่ควรคิดว่าเป็นการเสียหน้าหรือเสียศักดิ์ศรีแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามในการดำเนินชีวิตประจำวันภายใต้หน้าที่ความรับผิดชอบ ความเครียด ความวิตกกังวล เป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่ถ้าหากทุกคนตระหนักถึงบทบาทของตนเองในปัจจุบัน มีความพึงพอใจในงาน พร้อมทั้งมีการพัฒนาตนเอง สนใจใฝ่หาความรู้ในงานอยู่เสมอ พึงประเมินและประมาณตนเอง และเตือนใจอยู่เสมอว่าการจะเป็นผู้สำเร็จในชีวิตการทำงานได้ ต้องทำงานด้วยความขยัน อดทน มีไหวพริบ เสียสละ อดทน มีการพัฒนาตนเองไปด้วย จะช่วยในการทำงานเป็นไปด้วยดี ผลงานมีประสิทธิภาพ แต่เมื่อมีภาวะเคร่งเครียดในการทำงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็จะมีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน สุขภาพร่างกาย สุขภาพจิตใจ ตลอดจนครอบครัวมีปัญหา จนอาจลุกลามไปถึงเป็นปัญหาของสังคมการก่อเหตุอาชญากรรม

การทำงานอย่างมีความสุขนั้น เป็นสิ่งที่สามารถสร้างให้เกิดขึ้นในองค์กรได้โดยบุคลากรทุกคนในองค์กรร่วมกันสร้างขึ้น องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยหลักที่สำคัญคือปัจจัยแห่งความสุขจะเห็นได้ว่าถ้าบุคลากรในองค์กรมีความสุขในการทำงาน มีความรู้สึกผูกพัน สนุกสนาน ทำงานแล้วรู้สึกมีความสุข รู้สึกถึงความมั่นคงในงาน การเจริญเติบโตก้าวหน้า กระตือรือร้นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย สนุกกับงานมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานและสภาพแวดล้อมที่ดี ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสุขในการทำงาน ลดความเครียดและความขัดแย้งภายในองค์กรซึ่งจะช่วยให้องค์กรเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล องค์กรที่ประสบ

ความสำเร็จได้ ปัจจัยสำคัญที่เป็นแรงผลักดันก็คือปัจจัยแห่งความสุขจะเห็นได้ว่าถ้าบุคลากรในองค์กรมีความสุขในการทำงานจะส่งผลต่อตนเอง ต่องานที่ได้รับมอบหมาย และองค์กร บุคลากรที่มีความสุขทำให้มีสุขภาพจิตที่ดีส่งผลให้มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพในการทำงานและนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความสำคัญของครูผู้สอน จึงได้เสนอโครงการพัฒนาครูทั้งระบบ ทั้งนี้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบให้ทันสมัย โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญต่อครู คือ จัดหรือสร้างให้มีระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลที่ธำรงซึ่งครูมืออาชีพ รักและศรัทธาในวิชาชีพครู ปฏิบัติงานอย่างมีความสุข มีผลงานด้านคุณภาพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สังคมให้เกียรติและยอมรับ ครูมีคุณภาพชีวิตและความสุขในการปฏิบัติงานสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552)

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560: 25-26) แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 5 เติบโต พัฒนา และจัดระบบบริหารบุคคลของข้าราชการครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีมาตรการ ดังนี้

1. จัดทำแผนอัตรากำลัง และจัดให้มีครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ที่มีความรู้ความสามารถตามกรอบอัตรากำลัง
2. วางแผนและผลิตครู ให้มีความรู้ทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการตามนโยบายและแผนอัตรากำลัง
3. พัฒนาผู้บริหาร ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (Translational Leader) และมีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลตามมาตรฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
5. ส่งเสริมความก้าวหน้า และสร้างแรงจูงใจให้กับครู คณาจารย์ ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

องค์กรหลายองค์กรให้ความสำคัญกับสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากร ทั้งภาครัฐและเอกชนได้นำกรอบแนวคิดส่งเสริมความสุขในที่ทำงานมากขึ้น เห็นได้จากที่สำนักสนับสนุนสุขภาวะองค์กร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้กำหนดตัวชี้วัดความก้าวหน้าของมนุษย์ เรียกว่า ความสุข 9 ประการ ซึ่งได้นำมาพัฒนาเป็น องค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace) โดยการให้ความสำคัญกับคน จากแนวคิดในการสร้างองค์กรแห่งความสุข ทำให้เกิดความสุข 9 ประการหรือ Happy 9 และเพื่อให้ HAPPINOMETER เป็นเครื่องมือในการวัด ติดตาม และประเมินผลความสุขคนทำงาน หน่วยงานหรือองค์กร HAPPINOMETER จึงจัดมิติทั้งหมดให้สอดคล้องกับ “ความสุข 9 ประการ” ซึ่งประกอบด้วย ความสุข 9 มิติ ได้แก่ สุขภาพดี (Happy Body) ผ่อนคลาย (Happy Relax) น้ำใจดี (Happy Heart) จิตวิญญาณดี (Happy Soul) ครอบครัวดี (Happy Family) สังคมดี (Happy Society) ใฝ่รู้ (Happy Brain) สุขภาพเงินดี (Happy Money) และ HAPPINOMETER ได้เพิ่มอีก 1 มิติ เป็นความสุข 9 มิติ โดยมีมิติที่ 9 คือ การงานดี (Happy work-life) (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, กระทรวงสาธารณสุข)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครูบุคลากรและชุมชน รวมทั้งจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่

กำหนดในประกาศกระทรวง (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551) ศูนย์การศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้ 1) จัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) และเตรียมความพร้อมของคนพิการ เพื่อเข้าสู่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น 2) พัฒนาและฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการ บุคลากรที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ 3) จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับคนพิการ 4) จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ (Transitional Services) 5) ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ โดยครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา 6) เป็นศูนย์ข้อมูล รวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ 7) จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนร่วม และประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัด 8) ภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ศูนย์การศึกษาพิเศษแบ่งเป็น ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา จำนวน 12 เขตการศึกษา และในส่วนของเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 นั้นประกอบด้วย 9 จังหวัด ดังนี้ 1) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี 2) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดตาก 3) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกำแพงเพชร 4) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสุโขทัย 5) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ 6) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดนครสวรรค์ 7) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดพิจิตร 8) ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุทัยธานี และ 9) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

ปัจจุบันบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ มีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบมากมาย ไม่ว่าจะเป็นภาระหน้าที่ด้านการจัดการเรียนการสอนให้เด็กพิเศษ ที่ต้องใช้ความสามารถ ความอดทน ความพยายามในการฝึกประสบการณ์ให้ความรู้แก่เด็กพิเศษ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นด้านทักษะวิชาการ ด้านทักษะการดำรงชีวิต ที่ต้องใช้ความสามารถมากกว่าเด็กปกติหลายเท่า และภาระงานด้านการบริหารงานในศูนย์การศึกษาพิเศษ งานดูแลช่วยเหลือสังคม และต้องมาปฏิบัติหน้าที่ในวันหยุดราชการอยู่บ่อยครั้ง ทำให้บุคลากรครูเกิดความเครียด ขาดการพักผ่อน การผ่อนคลายอย่างเพียงพอ ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก บุคลากรครูเจ็บป่วยอยู่บ่อยครั้ง เสียสุขภาพกายและสุขภาพจิต จึงทำให้เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติงานอยู่บ่อยครั้ง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการทำงานและนำไปสู่การพัฒนาองค์กรต่อไป

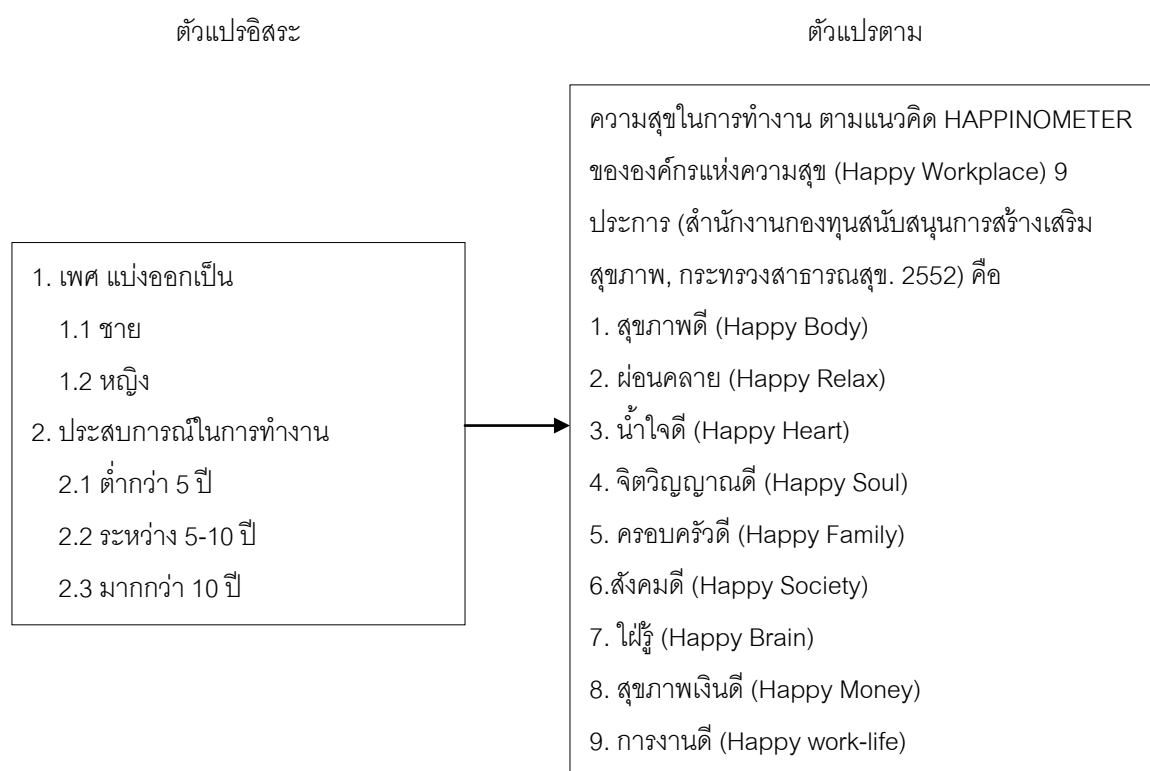
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับความสุขในการทำงานของครู ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของความสุขในการทำงานของครู ในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน
3. ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน ปรับปรุงการบริหารในองค์กรให้ครูและบุคลากรมีความสุขในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยใช้ HAPPINOMETER ตามองค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace) 9 ประการ ดังนี้ 1) ด้านสุขภาพดี (Happy

Body) 2)ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax) 3)ด้านน้ำใจดี (Happy Heart) 4)ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) 5)ด้านครอบครัวดี (Happy Family) 6)ด้านสังคมดี (Happy Society) 7)ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain) 8)ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money) และ 9)ด้านการงานดี (Happy work-life) ตามแนวคิดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอน ศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 558 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 234 คน โดยประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้ตาราง เครจซี; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามจำนวนครูในศูนย์การศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความสุขในการทำงานและแนวทางในการส่งเสริมความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 9 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านสุขภาพดี (Happy Body) 2)ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax) 3)ด้านน้ำใจดี (Happy Heart) 4)ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) 5)ด้านครอบครัวดี (Happy Family) 6)ด้านสังคมดี (Happy Society) 7)ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain) 8)ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money) 9)ด้านการงานดี (Happy work-life) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากงานวิจัย แนวคิด หนังสือ วารสาร บทความทางวิชาการ ศึกษาความสุขในการทำงาน โดยใช้ HAPPINOMETER ตามองค์กรแห่งความสุข (Happy Workplace)

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ความสุขในการทำงานของครู 9 ด้าน ได้แก่ 1) สุขภาพดี (Happy Body) 2) ผ่อนคลาย (Happy Relax) 3) น้ำใจดี (Happy Heart) 4) จิตวิญญาณดี (Happy Soul) 5) ครอบครัวดี (Happy Family) 6) สังคมดี (Happy Society) 7) ใฝ่รู้ (Happy Brain) 8) สุขภาพเงินดี (Happy Money) 9) การงานดี (Happy work-life)

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างแบบสอบถามนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้

6. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence: IOC) เสร็จแล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ดังนี้ ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ให้ถือว่าเที่ยงตรงใช้ได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ให้ถือว่าต้องปรับปรุงและยังใช้ไม่ได้ จากผลการหาค่า IOC ของข้อคำถามพบว่า ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ

7. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.98

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงครูผู้สอน เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 ฉบับ ได้รับฉบับที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 234 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 234 ฉบับ มาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. เปรียบเทียบ ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ โดยใช้การทดสอบที่แบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน (t-test Independent Samples)

4. เปรียบเทียบ ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามจำนวน 234 ฉบับ ผู้ตอบแบบสอบถาม เพศชาย มีจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 และเพศหญิง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 71.40 ผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 77.80 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70

2. การศึกษาความสุขในการทำงานและแนวทางในการส่งเสริมความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครื่องข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครื่องข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ นำเสนอผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 1 ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครื่องข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ในภาพรวม

ข้อ	ความสุขในการทำงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านสุขภาพดี (Happy Body)	4.66	0.23	มากที่สุด
2	ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax)	4.62	0.33	มากที่สุด
3	ด้านน้ำใจดี (Happy Heart)	4.75	0.27	มากที่สุด
4	ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul)	4.57	0.25	มากที่สุด
5	ด้านครอบครัวดี (Happy Family)	4.69	0.28	มากที่สุด
6	ด้านสังคมดี (Happy Society)	4.22	0.41	มาก
7	ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain)	4.45	0.31	มาก
8	ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money)	4.21	0.25	มาก
9	ด้านการงานดี (Happy work-life)	4.50	0.28	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.52	0.11	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผลการศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครื่องข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน 9 ด้าน พบว่า ด้านที่มีความสุขมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านน้ำใจดี (Happy Heart) 2) ด้านครอบครัวดี (Happy Family) 3) ด้านสุขภาพดี (Happy Body) 4) ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax) 5) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) 6) ด้านการงานดี (Happy work-life) 7) ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain) 8) ด้านสังคมดี (Happy Society) และ 9) ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money)

3. ผลการเปรียบเทียบ ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบ-ที (t-test Independent) ดังนี้

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ

ข้อ	ความสุขในการทำงาน ของครู	ชาย		หญิง		t-test	sig
		(n = 67)		(n = 167)			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านสุขภาพดี (Happy Body)	4.68	0.24	4.65	0.23	0.87	0.39
2	ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax)	4.63	0.31	4.62	0.34	0.24	0.81
3	ด้านน้ำใจดี (Happy Heart)	4.75	0.24	4.75	0.28	-0.03	0.98
4	ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul)	4.61	0.26	4.55	0.24	1.59	0.11
5	ด้านครอบครัวดี (Happy Family)	4.69	0.29	4.68	0.28	0.14	0.89
6	ด้านสังคมดี (Happy Society)	4.23	0.40	4.21	0.41	0.38	0.70
7	ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain)	4.45	0.34	4.46	0.30	-0.16	0.87
8	ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money)	4.23	0.25	4.20	0.25	0.74	0.46
9	ด้านการทำงานดี (Happy work-life)	4.48	0.29	4.51	0.28	-0.78	0.44
รวมเฉลี่ย		4.53	0.12	4.52	0.11	0.88	0.38

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบ ความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ดังนี้

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อ	รายการ	ต่ำกว่า 1 ปี (n = 182)		1-5 ปี (n = 34)		มากกว่า 5 ปี (n = 18)		F test	Sig.	เปรียบเทียบ รายคู่
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1	ด้านสุขภาพดี (Happy Body)	4.66	0.24	4.65	0.21	4.62	0.21	0.31	0.73	-
2.	ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax)	4.61	0.33	4.60	0.34	4.69	0.32	0.52	0.59	-
3.	ด้านน้ำใจดี (Happy Heart)	4.76	0.26	4.71	0.29	4.72	0.28	0.47	0.63	-
4	ด้านจิตวิญญาณดี (Happy	4.56	0.26	4.59	0.19	4.60	0.23	0.41	0.67	-
5	ด้านครอบครัวดี (Happy	4.69	0.28	4.63	0.29	4.73	0.29	0.97	0.38	-
6	ด้านสังคมดี (Happy Society)	4.21	0.42	4.23	0.32	4.25	0.43	0.09	0.91	-
7	ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain)	4.44	0.32	4.49	0.30	4.53	0.23	1.02	0.36	-
8	ด้านสุขภาพเงินดี (Happy	4.20	0.26	4.24	0.24	4.24	0.23	0.54	0.58	-
9	ด้านงานดี (Happy work-	4.50	0.29	4.54	0.25	4.44	0.25	0.67	0.51	-
รวมเฉลี่ย		4.52	0.12	4.53	0.10	4.54	0.12	0.18	0.84	-

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สรุปผล

1. ผลการศึกษาการศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน 9 ด้าน พบว่า ด้านที่มีความสุขมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1)ด้านน้ำใจดี (Happy Heart) 2)ด้านครอบครัวดี (Happy Family) 3)ด้านสุขภาพดี (Happy Body) 4)ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax) 5)ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) 6)ด้านงานดี (Happy work-life) 7)ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain) 8)ด้านสังคมดี (Happy Society) และ 9)ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money)

2. ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 9 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านน้ำใจดี (Happy Heart) 2) ด้านครอบครัวดี (Happy Family) 3) ด้านสุขภาพดี (Happy Body) 4) ด้านผ่อนคลาย (Happy Relax) 5) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) 6) ด้านการงานดี (Happy work-life) 7) ด้านใฝ่รู้ (Happy Brain) 8) ด้านสังคมดี (Happy Society) และ 9) ด้านสุขภาพเงินดี (Happy Money) ทั้งนี้เนื่องจาก ครูศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จะอยู่ร่วมกันในองค์กรอย่างสันติ ให้อภัยเพื่อนร่วมงานที่ทำงานผิดพลาดบ่อย มีจิตสาธารณะทำตนให้เป็นประโยชน์ บริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของแก่ผู้อื่นตามกำลังศรัทธา ครูร่วมกันทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี เมื่อมีปัญหาที่ร่วมมือร่วมใจกันช่วยแก้ไข ปัญหา มีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ พิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีการส่งเสริมให้ครูมีการออกกำลังกายตอนเย็นหลังเลิกงานเพื่อส่งเสริมให้ครูมีสุขภาพกายที่แข็งแรงและยังเป็นการผ่อนคลายจากการทำงานที่หนักมาทั้งวัน เช่นการเล่นกีฬาฟุตบอล ตะกร้อ การเดินแอโรบิค การผ่อนคลายตนเองจากการทำงานที่หนัก เช่นการพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล จันทร์เบรียง (2560) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสัทธิบ อำเภอสัทธิบ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการพัฒนาสู่ระดับสากล จึงทำให้ครูมุ่งมั่น พยายามในการทำงานมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความสุขในการทำงานของครูลดน้อยลง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธพร ผังลักษณ์ (2559) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า อยู่ในระดับมาก การติดต่อสัมพันธ์ ความสำเร็จในงาน ความรักในงาน และการเป็นที่ยอมรับ ตามลำดับทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีการติดต่อสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษามุ่งมั่นในการบริหารงานให้เกิดความสำเร็จในงาน สร้างความรักความผูกพันให้เกิดขึ้นในองค์กรซึ่งจะทำให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

2. การเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากงานกับความสุขของการทำงานไม่ได้มาจากความแตกต่างระหว่างเพศ อาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลให้เกิดความสุขในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ ธนพล แสงจันทร์ (2556) ได้ศึกษาอิทธิพลคุณภาพชีวิต

ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานผ่านความผูกพันขององค์กรของพนักงานบริษัทประกันภัย พบว่า เพศ ไม่ส่งผลต่อระดับคุณภาพชีวิตการทำงาน เนื่องจากพนักงานโรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง ต่างได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับ วิไล จันทรเบี่ยง (2560) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนธัมมสิริศึกษาสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ ไม่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานที่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์มากหรือน้อยต่างก็ได้รับการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทุกคนต่างมีความรับผิดชอบต่องานที่ของตนเอง และเต็มใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้เกิดความรู้สึกมีความสุขในการทำงาน และนอกจากนี้ความสุขในการทำงาน เป็นความรู้สึกภายในตัวบุคคลสามารถเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ทุกเมื่อ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานมาในระยะเวลาที่ยาวนานมากนักเพียงใด หากแต่ขึ้นอยู่กับว่างานที่ตนเองรับผิดชอบทำอยู่นั้นมีคุณค่า มีความภาคภูมิใจ มีความรักในงานที่ทำ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน และมีความกระตือรือร้นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ แต่ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิไล ภูมิแดง (2557) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ เนตรสวรรค์ จินตนาวิ (2553) ได้ศึกษาความสุขในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจังหวัดสมุทรสาคร พบว่าความสุขในการปฏิบัติงานจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีระดับความสุขในการปฏิบัติงานในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โชติพัฒน์ เจริญผล (2557) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่าความสุขในการทำงานของครูจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มเครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. ควรศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่กันไปด้วย เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และควรมีการศึกษาคุณลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

โชติพัฒน์ เจริญผล. (2557). การศึกษาความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ธนพล แสงจันทร์. (2556). **อิทธิพลคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานผ่านความผูกพันขององค์กรของพนักงานบริษัทประกันภัย**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เนตรสวรรค์ จินตนาวลี. (2553). **ความสุขในการปฏิบัติงานพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลจังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธาวร ผังลักษณ์. (2559). **ความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้ เขต 1**. งานวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิไล จันทร์เปียง. (2560). **ความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนอัมมสิริศึกษาสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศศิวิมล ภูมิแดง. (2557). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี**. งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2552). **คู่มือมาสร้างองค์กรแห่งความสุขกันเถอะ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564)**. (น.25-26). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

NBUE0113: แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17

THE GUIDELINES ON MANAGEMENT OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM FOR EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT IN ACCORDANCE WITH THE SCHOOL CONTEXT UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE REGION NO.17

สมชาย เผือกตระกูลชัย¹ รศ.ดร.เสาวณีย์ สีขาวบัณฑิต² ดร.พรสุลี ลังกา³

¹ นักศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

³ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) สภาพการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ในแต่ละจังหวัด จำนวน 5 จังหวัด แต่ละเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 12 เขต ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นและโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม โดยแบ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 12 คน 2) แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติตามหลักการบริหารอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถาน ศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ

การศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน และ 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ระบบการประกันคุณภาพภายใน, คุณภาพการศึกษา, บริบทของสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the conditions and guidelines on management of internal quality assurance systems of schools. Under Primary Educational Service Area Office Region No.17. The research has been conducted as follows: 1) Conditions for managing the internal quality assurance system for the school. Under Primary Educational Service Area Office Region No.17, by using a questionnaire the sample group consisted of school administrators providing teaching and learning at basic education level. Under the Office of Educational Service Area, Primary Education, Semester 17, by stratified random sampling in 5 provinces, each of 12 educational districts use the school size as a class and the school as a random unit, by dividing the sample size according to the finished table of Krejcie; & Morgan (1970: 607-610), a 313 people were chosen by Simple random sampling, and interviewed 12 experts with knowledge related to the internal quality assurance management of the school. 2) Guidelines on managing the internal quality assurance system for the school Under Primary Educational Service Area Office Region No.17. The statistics used for data analysis are the mean, Standard Deviation, and the order of necessities. Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The results revealed that

1. The Current conditions and desirable conditions of the management of internal quality assurance systems for schools Under Primary Educational Service Area Office Region No.17., overall and in each area there is a high level of compliance with management principles.

2. The Guidelines on managing the internal quality assurance system for the school Under Primary Educational Service Area Office Region No.17. Consist of 8 components which are 1) Establish educational standards of educational institutions. 2) Create educational development plans of educational institutions education that focuses on quality according to educational standards. 3) Organize management and information systems. 4) Operate in accordance with educational development plans of educational institutions. 5) Provide education quality monitoring. 6) Provide internal quality assessments according to standards. 7) Prepare annual reports that are internal quality assessment reports, and 8) Provide continuous educational quality development.

Keywords: internal quality assurance systems, quality of educational, school context

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคล และสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ราชกิจจานุเบกษา. 2542) การจัดการศึกษาจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการ ทั้งการจัดเองโดยสถานศึกษา สถาบันการศึกษา และมอบหมายหรือเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัฐจัดให้เรียนฟรี ประชาชนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยที่รัฐบาลมีระบบในการกำกับ ติดตามดูแล ให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในทุกระดับ และในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องได้รับการประเมินภายนอกอย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุก 5 ปี

จากการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลากว่า 16 ปี แต่คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ดูได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบ O-Net ระดับประเทศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 45.29 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 32.73 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 35.55 และ วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 38.13 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560) ซึ่งทุกวิชาอยู่ในระดับต่ำ และเมื่อมีการเปรียบเทียบหรือมีการจัดลำดับคุณภาพการศึกษาในระดับนานาชาติ ทั้งในระดับอาเซียน ระดับเอเชีย และระดับโลก ประเทศไทยก็ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ สะท้อนให้เห็นถึงนโยบายการจัดการศึกษา การไม่นำเอาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ มาบังคับใช้อย่างเต็มศักยภาพ จึงทำให้คุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา และสถาบันศึกษาล้มเหลว อีกทั้งสภาพปัญหาทางสังคมที่ซับซ้อนเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปัญหาครอบครัว ความยากจน การขาดวุฒิภาวะในการมีครอบครัว ทะเลาะวิวาท ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน ปัญหาการระบาดของยาเสพติด หรือแม้แต่ปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ

จากความต้องการจำเป็นที่จะต้องดำเนินการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ และเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. 2553 ซึ่งกฎกระทรวงฉบับนี้ให้ความชัดเจนเกี่ยวกับระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก ซึ่งในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยการ

ส่งเสริมสนับสนุนและกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

หลังจากที่มีการประกาศใช้กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กระทรวงศึกษาธิการโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 ขึ้นเพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2554) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มีหลักเกณฑ์และวิธีการที่ให้เกิดคุณภาพตามที่สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาพยายามดำเนินการ แต่เมื่อเข้ารับการประเมินภายนอกจากสำนักงานประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554-2558) พบว่ามีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้ารับการประเมินมาตรฐาน จำนวน 7,895 แห่ง ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 5,690 แห่ง ไม่ผ่านการรับรองจำนวน 2,295 แห่ง เนื่องจากไม่ผ่านการประเมินในมาตรฐานที่ 5 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน คือ มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) อยู่ในระดับต่ำทุกวิชา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีปัญหาที่จะต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ในพื้นที่ภาคเหนือเป็นพื้นที่สูงมีเทือกเขาสูงใหญ่ล้อมรอบ พื้นที่เชิงเขา หุบเขาและพื้นที่ราบจากภาคเหนือตอนล่าง สูงชันไปสู่ภาคเหนือตอนบน มีจำนวน 17 จังหวัด มีความหลากหลายของประชากรทั้งที่เป็นคนไทยและกลุ่มชาติพันธุ์ มีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ความเชื่อ เศรษฐกิจ สังคม และการคมนาคมในหลายพื้นที่ที่มีความยากลำบาก จึงส่งผลกระทบต่อคุณภาพ และประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะนำวิธีการต่างๆ ในการบริหาร หรือดำเนินการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ทำให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาดีขึ้น ดูได้จากค่าคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบ O-Net ระดับภาคเหนือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิชาภาษาไทย คะแนนเฉลี่ย 47.36 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ย 36.94 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 37.98 และ วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ย 39.75 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. 2560) ซึ่งทุกวิชาอยู่ในระดับต่ำ ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ในภาค 17 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ พิจิตร โขงเจียม สุโขทัย อุตรดิตถ์ และเพชรบูรณ์ รวม 12 เขต จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ซึ่งผลจากการศึกษาค้นคว้านี้จะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 และสถานศึกษาอื่นทั่วประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

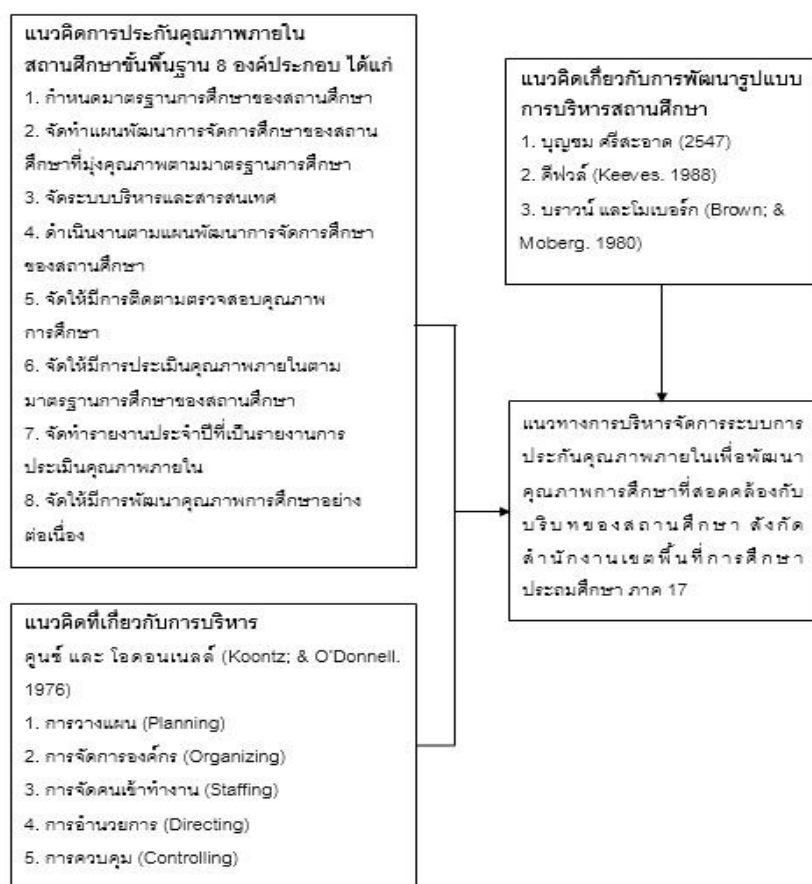
1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17
2. ได้ทราบแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ผู้วิจัยจึงนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ภาค 17

2. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำกรอบการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 โดยมีประชากรผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1,643 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 โดยกลุ่มตัวอย่างแบ่งขนาดตามตารางสำเร็จรูปของ เครซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 313 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์การบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม และประเด็นในการสัมภาษณ์

1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร มาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

1.3 ร่างแบบสอบถาม โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ท (Likert. 1967: 114-115)

1.4 นำแบบสอบถามและประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ร่างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมด้านเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำร่างแบบสอบถามสภาพปัญหาการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค

17. ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้พิจารณาคุณภาพของเครื่องมือ วิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index: IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและนำไปสร้างเป็นข้อคำถาม โดยข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1

1.6. นำแบบสอบถามไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน แล้ววิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับเท่ากับ .813

1.7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยใช้แบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืน โดยนำส่งทางไปรษณีย์ หรือส่งกลับด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปตรวจคะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นำคะแนนไปวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็นโดยใช้ สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช. 2550: 279)

2. การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17

ผู้วิจัยร่างประเด็นในการสัมภาษณ์ องค์กรประกอบและแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 12 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

- ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน ในระดับนโยบาย จำนวน 5 คน
- ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จำนวน 4 คน

- ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน จากผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยการสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการให้ข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ประสานติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์หรือเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมนัดหมายวัน เวลาและสถานที่ โดยผู้วิจัยดำเนินการติดต่อด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดคำถามที่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่ทำการวิจัย ระหว่างการสัมภาษณ์ขออนุญาตทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็นสำหรับการนำไปวิเคราะห์และเรียบเรียง ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกเฉพาะประเด็นที่สำคัญโดยมีการสังเกตถึงลักษณะท่าทางน้ำเสียงของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นไม่มีการตีความจากผู้วิจัย รวมถึงบันทึกในส่วนของการคิดเห็นความรู้สึกรู้สึกและปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย ซึ่งการเขียนบันทึกจะสรุปเป็นหัวข้อสั้นๆ
4. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการบันทึก และถอดข้อความแบบคำต่อคำประโยคต่อประโยค และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยการฟังเครื่องบันทึกเสียงซ้ำอีกครั้งเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ครบถ้วนเพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพและแนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า จัดให้มีการ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการ (Modified Priority Needs Index: PNI_{modified}) ของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในภาพรวมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับสูง จัดระบบบริหารและสารสนเทศ และจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ส่วนกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา, จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา, ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา, จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา, จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับต่ำ ตามลำดับ

2. จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาและแนวทางที่เกี่ยวกับทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีความเข้าใจ ความใส่ใจ ความรู้และประสบการณ์ในระบบการประกันคุณภาพภายใน ดังนั้น ผู้บริหารและครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความรู้ความสามารถในการวางแผน และมีความชัดเจนในเรื่องมาตรฐานการศึกษาเป็นอย่างดี ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการ ก็คือข้อมูลที่ได้จากการดำเนินโครงการ ผลของการดำเนินงาน นโยบายการจัดการศึกษาจากต้นสังกัด ทฤษฎีการบริหารจัดการ กระบวนการบริหาร วัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณภาพ สิ่งเหล่านี้ควรเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มุ่งสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ข้อมูลสารสนเทศของการดำเนินงานที่ผ่านมา ทรัพยากรของสถานศึกษาที่มีอยู่ และนโยบายในการจัดการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ

2.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ พบว่า สถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้วางแผนการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และจัดหาโปรแกรมต่าง ๆ ในการประมวลผลและวางแผนการจัดการศึกษา ข้อมูลสารสนเทศที่จะนำมาวางแผนการดำเนินงาน ส่วนผลการวิเคราะห์ต้องเป็นผลมาจากการดำเนินงานที่ผ่านมาตามความเป็นจริง จึงจะส่งผลต่อการวางแผนในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา ควรมีความชัดเจนของข้อมูล และระบบประมวลผลที่ดี จะส่งผลทำให้เกิดสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ สามารถนำมาช่วยในการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ตามแผนฯ ต้องมีความชัดเจน มีทีมงานที่ดี ผู้รับผิดชอบ และทีมงานมีความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ มีการกำกับติดตามที่เป็นระบบและชัดเจน ปัจจัยสำคัญคือทีมงานที่มีคุณภาพ ทั้งผู้บริหารและคณะครูทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีระบบการกำกับติดตามที่ชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องรับบทบาทหน้าที่ในแต่ละกิจกรรมและโครงการ มีความชัดเจนในการวัดและประเมินผลโครงการ และการเรียนการสอน

2.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พบว่า ควรมีปัจจัยที่จะทำให้การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จ เช่น การวางแผนการติดตามที่ดี มีกระบวนการที่ต่อเนื่อง เครื่องมือกำกับติดตามที่มีคุณภาพ มีความชัดเจนและตอบสนองต่อมาตรฐานการศึกษา โดยความร่วมมือของคณะครูและบุคลากรทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอก การกำกับติดตาม และเครื่องมือที่ใช้ต้องมีคุณภาพสามารถวัดประเมินและตรวจสอบความถูกต้อง ความต่อเนื่องของการติดตามตรวจสอบเป็นปัจจัยสำคัญที่จะได้ผลของการประเมินที่แท้จริง ในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและมาตรฐาน

2.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารครูและบุคลากรในสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนร่วมกันประเมินคุณภาพภายใน ร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและรายละเอียดตัวชี้วัด หรือประเด็นพิจารณาเพื่อให้ครอบคลุมทุกมาตรฐาน เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินคุณภาพ ซึ่งสามารถบ่งชี้ถึงมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้จริง ควรมีคุณภาพมาตรฐานการประเมินตามประเด็น ควรมีการบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูล ทำอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการอย่างเป็นระบบ

2.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน พบว่า ครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมายต้องรวบรวมผลการปฏิบัติงานที่สนองตอบต่อมาตรฐาน ศึกษา รูปแบบการรายงาน จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อต้นสังกัด และประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบ รูปแบบการรายงานต้องมีความชัดเจน สามารถบ่งบอกถึงคุณภาพและมาตรฐานที่ดำเนินการให้แก่สาธารณชนทราบและเข้าใจ

2.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พบว่า การบูรณาการแนวคิดหรือทฤษฎีบริหารที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนา ผู้บริหารและคณะครูต้องหมั่นตรวจสอบทบทวนกระบวนการภารกิจ และกิจกรรมตามแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา และนำผลจากการประเมินมาวางแผนในปีต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาค 17 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนา

คุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 ในภาพรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ควรวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน การจัดการเรียนการสอนของครู ไม่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน อาจเกิดจากความไม่พร้อม หรือไม่ถนัดของครูในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ครูไม่ครบชั้น สอนไม่ตรงเอก อีกประการหนึ่งคือระบบสนับสนุน หรือระบบบริหารจัดการ ทั้งนี้เทศ กำกับติดตาม และการประเมินผล ขาดประสิทธิภาพ จึงส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพราะผู้บริหารยังไม่ตระหนักในเรื่องนี้ ขาดการจัดทำระบบประกันอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ควรมีการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการบริหารการศึกษาควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เป็นองค์รวม และให้โรงเรียนมีอำนาจตามกฎหมายในการบริหารจัดการอย่างเต็มที่ กำกับติดตามดูแล และคอยสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเต็มที่ให้แก่โรงเรียน ในขณะเดียวกันก็มีมาตรการที่ชัดเจนและเด็ดขาดแก่โรงเรียน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร เพชรบุรณ (2556: 70) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาและความต้องการพบว่า สถานศึกษาดำเนินงานที่มีลักษณะเป็นงานที่ต้องดำเนินงานตามแนวปฏิบัติที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยต้องการพัฒนาผู้บริหารและครูให้เห็นความต้องการของการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษามากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารณ สีนา (2553: 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาแนวทางและการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมมีปัญหอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาค 17 สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จึงต้องวางแผนการดำเนินงานเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ปลีกกล้า (2554: 174) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา 2553 ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ มีแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบติดตามประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุง หลักการสร้างเครือข่ายโรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย การสร้างข้อตกลงและร่วมวางแผนร่วมดำเนินการและกำกับติดตามและทบทวนผลการดำเนินงาน หลักการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หลักการกำกับ

ติดตามตรวจสอบ มีแนวทางในการดำเนินงานประกอบด้วยกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ จัดทำแผนการกำกับติดตาม แต่งตั้งทีมงานกำกับติดตามลงมือปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบผลการกำกับติดตาม รายงานผลกำกับติดตาม และ ทบทวนผลการกำกับติดตาม หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย การ กระจายอำนาจการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ แก่ประชาชน การบริหารจัดการตนเองและ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา โดยส่งเสริมครูให้มีส่วนร่วมในการวางแผน กำกับ ติดตาม และรายงานผลที่มีจุดเน้นที่ชัดเจน และมุ่งคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ทั้งนี้เพราะ การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เป็นตัวกำหนด โครงการ/แผนพัฒนา ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องปฏิบัติโดยกำหนดให้มีการบริหารแบบกระจายอำนาจจะทำให้ทุก ภาคส่วนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ สีนา (2553: 132) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหา แนวทางและการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาอันดับที่หนึ่ง คือ ปัญหาคณะกรรมการมีความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน แนวทางแก้ไข คือ อบรม ประชุมชี้แจง คณะกรรมการให้ความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

2.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ผู้บริหารเห็นความสำคัญในนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ในการพัฒนาบุคลากรดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารกำหนดแผนพัฒนา ดังนั้น สถานศึกษาจึง ต้องปฏิบัติโดยจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่ชัดเจน ส่งผลทำให้เกิดสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพ สามารถนำมาช่วยในการ วางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ สีนา (2553: 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา ปัญหา แนวทางและการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ปัญหาอันดับที่หนึ่ง คือ ปัญหาบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน แนวทางแก้ไข คือ ให้ความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมแก่คณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการกำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพ ต่อไป ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารมีกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมในโครงการต่าง ๆ ตามแผนฯ บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับ ติดตาม และให้ความช่วยเหลือแก่บุคลากรให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กานต์เลิศ ก้อนหิน (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องควรสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความ สำคัญของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและควรส่งเสริมการ

มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกชั้นตอนอีกทั้งนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล เพื่อนำไปปรับปรุงให้มีคุณภาพต่อไป ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารเห็นความสำคัญต่อการการบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน จึงต้องมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ปลีกกล้า (2554: 174) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา 2553 ทั้ง 8 ด้านองค์ประกอบสำคัญ 6 ประการ ดังนี้ 2.1) หลักการบริหารตามกระบวนการของเดมมิงวง (PDCA) มีแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบติดตามประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุง 2.2) หลักการสร้างเครือข่าย โรงเรียนมีแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย การสร้างข้อตกลงและร่วมวางแผนร่วมดำเนินการและกำกับติดตาม และทบทวนผลการดำเนินงาน 2.3) หลักการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2.4) หลักการกำกับติดตามตรวจสอบ มีแนวทางในการดำเนินงานประกอบด้วยกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ จัดทำแผนการกำกับติดตาม แต่งตั้งทีมงานกำกับติดตามลงมือปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบผลการกำกับติดตาม รายงานผลกำกับติดตาม และทบทวนผลการกำกับติดตาม 2.5) หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ แก่ประชาชน การบริหารจัดการตนเองและหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล 2.6) บทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่กำกับดูแลจะต้องปฏิบัติตามบทบาทที่กำหนดไว้ในรูปแบบ

2.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการนำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรวางแผน กำหนดโครงการการประเมินคุณภาพภายในร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารดี สีนา (2553: 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหา แนวทางและการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ด้านการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ปัญหาอันดับที่หนึ่ง คือ ปัญหาการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ครอบคลุมตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แนวทางแก้ไข คือ กำหนดข้อมูลที่ต้องการและวิธีการเก็บที่ชัดเจน โดยมีผลลัพธ์ 2 ประการ คือ คุณภาพผู้เรียนและศักยภาพของสถานศึกษา

2.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานการประเมินคุณภาพภายใน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการประเมินคุณภาพภายใน ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นำผลประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย ปลีกกล้า (2554: 174) ได้ศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกัน คุณภาพการศึกษา 2553 ทั้ง 8 ด้าน ดังนี้ มีแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย การวางแผนการปฏิบัติตามแผนการตรวจสอบติดตามประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุง หลักการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม มีแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หลักการกำกับติดตามตรวจสอบ มีแนวทางในการดำเนินงาน ประกอบด้วย กำหนดเป้าหมายและเกณฑ์ จัดทำแผนการกำกับติดตาม แต่งตั้งทีมงานกำกับติดตามลงมือปฏิบัติตามแผนตรวจสอบผลการกำกับติดตาม รายงานผลกำกับติดตาม และทบทวนผลการกำกับติดตาม หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีแนวทางการดำเนินงานประกอบด้วย การกระจายอำนาจการมีส่วนร่วม

2.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ และมีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะ การบริหารระบบการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน เป็นตัวกำหนดโครงการ และแผนพัฒนา ดังนั้น โรงเรียนจึงมีวิธีการโดยต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สามารถ สีนาค (2553: 132) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาแนวทางและการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาอันดับที่หนึ่ง คือ ปัญหาการแปลงแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนโดยยึดยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการนำสารสนเทศไปใช้เพื่อปรับปรุงและพัฒนา ทั้งในด้านการวางแผนดำเนินการกำกับติดตาม และประเมินผล การบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยมีผู้ส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม
2. ควรศึกษาและวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ในการนำรูปแบบการบริหารการประกันคุณภาพภายในไปใช้ในการพัฒนา โดยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพภายในให้กับบุคลากรในหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ควรมีการวิจัยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบริหารจัดการระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กานต์เลิศ ก้อนหิน. (2555). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- จันทร์ เพชรบูรณ์. (2556). กลยุทธ์การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา. กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก/หน้า 1/19 สิงหาคม 2542.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2560). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET). สืบค้นเมื่อ 11 ธันวาคม 2561, จาก http://www.newonetestresult.niets.or.th/AnnouncementWeb/PDF/SummaryONETP6_2560.pdf.
- สามารถ สีนาค. (2553). การศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุทัย ปลีกล้ำ. (2554). รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. เลย: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- Brown, Warren B.; & Moberg, Denis J. (1980). *Organizational Theory and Management: A Macro Approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Cronbach, Lee J. (1970). *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed., New York: Harper and Row.
- Keeves, J. P. (1988). *Educational research, Methodology and measurement: An international Handbook*. Oxford: Pergamon.
- Koontz, H.; & O'Donnell, C. (1976). *Principles of Management: An Analysis of Managerial Functions*. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V.; & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.

NBUE0116: การพัฒนาเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม

THE DEVELOPMENT OF WEB-BASED INSTRUCTION ON INFORMATION TECHNOLOGY AND COMMUNICATION FOR PRATHOMSUKSA 6th STUDENTS AT WATMUANGCHUM SCHOOL

ณภัทร คั่นเคย¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสม²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

² อาจารย์ประจำ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อออกแบบพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเว็บไซต์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับเกณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เว็บไซต์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.21$) 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 11 แผน เวลา 17 ชั่วโมง มีค่าความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.23$) 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .71 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบ ที ผลการวิจัยพบว่า 1) เว็บไซต์ช่วยสอน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีทั้งสิ้น 6 บทเรียน ใช้เวลาสอน 17 ชั่วโมง มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.13/81.88 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ตามเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นร้อยละ 65.50 อยู่ในระดับดีเยี่ยมและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำสำคัญ: เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

Abstract

The objectives of this study were 1) to create and study quality of the web-based instruction on Information technology and communication for prathomsuksa 6th students at Watmuanchum school Kanchanaburi province 2) to compare the students' learning achievement on Information technology and

communication for prathomsuksa 6th students at Watmuanchum school Kanchanaburi province through learning management by web-based instruction on Information technology and communication. The research instruments were 1) web-based instruction on the Internet network on Information technology and communication which had the average optimization at a good level ($\bar{X} = 4.21$) 2) 11 learning management plans for 17 hours on Information technology and communication which had the average optimization at a good level ($\bar{X} = 4.22$), and 3) learning achievement test on Information technology and communication with the reliability .71. The data was analysed by percentage, mean, standard deviation and t-test. The results in this study found that 6 web-based instructions on Information technology and communication for 17 hours had the efficiency $E_1/E_2 = 80.13/81.88$ 2) the learning achievement of the prathomsuksa 6th students at Watmuanchum school Kanchanaburi province on Information technology and communication based on the learning evaluation and assessment criteria of Basic Education Core Curriculum 2008 65.50% was at the excellent level, and higher than criteria at the statistically significant level of .05. The result was as same as the item 2 of the hypothesis which was the students' learning achievement on Information technology and communication of the prathomsuksa 6th students at Watmuanchum school Kanchanaburi province in the post-test was at the upper good level based on Basic Education Core Curriculum.

Keywords: Web-based instruction, Information technology and Communication

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (พ.ศ. 2547-2549) ไว้ว่า “ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกแห่งมีโอกาสเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การบริหารจัดการ การวิจัย การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตโดยได้รับบริการอย่างทั่วถึง เท่าเทียมมีคุณภาพและประสิทธิภาพ นำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้” องค์ประกอบที่สำคัญของกระบวนการเรียนการสอนจึงต้องอาศัยสื่อทั้งนี้สื่อจะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547)

ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ปี 2551 ฉบับปรับปรุง 2561 มุ่งเน้นจะช่วย พัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถ นำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต อาชีพ และเทคโนโลยี มาปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคม บทเรียนหรือกระบวนการเรียนการสอนที่มีความเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ จะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนบนเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยตัวเอง จากทุกสถานที่ จะสามารถสนองทุกความแตกต่างระหว่างบุคคลและความต้องการของแต่ละบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการเข้าถึง โดยเฉพาะรูปแบบการนำเสนอ

ผ่านสื่อที่รวมการทำงานของภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วีดิทัศน์ เสียง ข้อความ ที่อยู่บนเว็บไซต์ (หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, 2551)

การใช้คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทต่อกระบวนการศึกษามากขึ้น มีการเชื่อมต่อกันด้วยระบบ เครือข่ายที่เรียกว่า อินเทอร์เน็ต ที่มีการนำมาใช้ในการจัดการสอนทำให้ส่งผลดีต่อผู้เรียนที่จะสามารถเข้าถึงบทเรียนได้ ง่าย สามารถเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตได้ ทำให้เกิดความยืดหยุ่นต่อกระบวนการสอนที่มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเวลา และสถานที่ โดยการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์ คือ การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านทาง web browser ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่าย อีกทั้งในปัจจุบันยังมีเครื่องมือที่ใช้ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถแลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น ระหว่างตัวผู้เรียนและผู้สอนได้เช่นเดียวกันกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอาศัย เครื่องมือเหล่านี้ (E-mail, Chat) จึงทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาทุกสถานที่ ผู้เรียนสามารถส่งงานที่ได้รับ มอบหมายได้ไม่ว่าอยู่สถานที่ใดอีกด้วย โดยผ่านการใช้เครื่องมือที่เรียกว่าจดหมายอิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล ผู้เรียนยังสามารถสืบค้นความรู้ ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ต่าง ๆ เพิ่มเติมได้ด้วยตัวเองไม่เพียงรูปแบบตัวอักษรแต่สามารถค้นหาทั้งใน รูปแบบรูปภาพ วีดิทัศน์ ไม่ถูกจำกัดความรู้ที่อยู่เพียงในหนังสือเท่านั้น การเรียนการสอนบนเว็บยังเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการนำคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ดีของอินเทอร์เน็ตมาใช้สนับสนุนการเรียนการสอนให้ต่างไปจากรูปแบบเดิมเนื่องจาก อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่มีศักยภาพในการทำงานสูง มีบริการที่หลากหลายสามารถอำนวยความสะดวกในการจัดการ เรียนการสอนได้ (วิชชุดา รัตนเพียร. 2542)

การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีซึ่งเป็นรายวิชาที่ควรนำคอมพิวเตอร์มาใช้ ประโยชน์นี้ได้มีการพัฒนาเว็บไซต์ เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนจะสามารถส่งเสริมผลการเรียน ของผู้เรียนได้จากการจัดการเรียนการสอนด้วยเว็บไซต์ช่วยสอนเพราะสามารถทำให้ผู้เรียนมีโอกาสในการเข้าถึง เนื้อหาได้จากการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั่วโมงเรียนได้ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองได้อย่างง่าย ได้โดยจะใช้สื่อที่มีความน่าสนใจทั้งในด้านเนื้อหาสาระ รูปภาพและวีดิโอประกอบทำให้สามารถส่งเสริมผลการเรียน ความรู้ความเข้าใจ และความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการจัดสภาพการเรียนการสอนได้อย่างเป็น ระบบโดยผ่านการออกแบบโดยการนำเสนอบทเรียนในลักษณะหลายมิติ มีการจัดสภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียน และผู้สอนสามารถติดต่อถึงกันได้แม้อยู่นอกห้องเรียน ซึ่งอาศัยเครื่องมือที่มีอยู่บนเว็บไซต์มาสนับสนุนกระบวนการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีตามเกณฑ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อออกแบบพัฒนาและหาประสิทธิภาพของเว็บไซต์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกับเกณฑ์

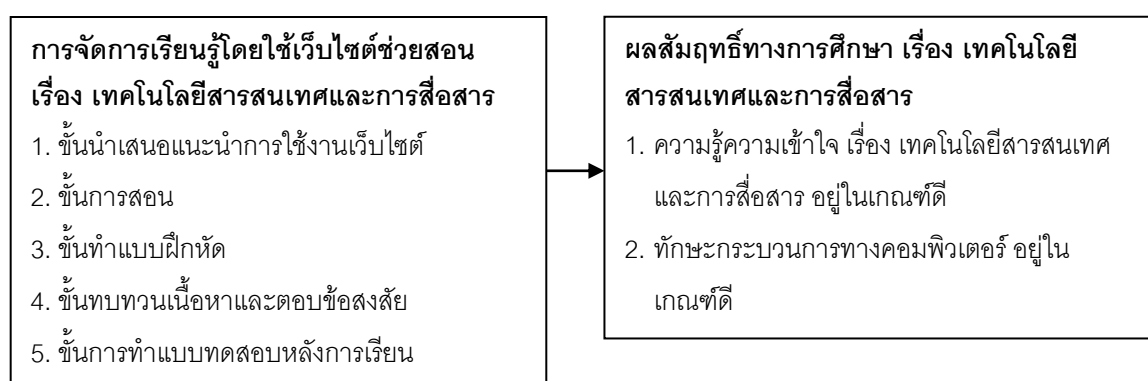
สมมติฐานของการวิจัย

1. เว็บไซต์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยเว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลการศึกษาระดับพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในการจัดการเรียนการสอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. เป็นแนวทางที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยเว็บไซต์ของบุคลากรครูในรายวิชาอื่น ๆ
3. เป็นข้อมูลของผู้บริหารในการนำไปชี้แนะและนำเสนอให้แก่ครูในโรงเรียนเพื่อนำไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน

กรอบแนวคิด

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 20 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น

1. เว็บไซต์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ตัวแปรตาม

1. ประสิทธิภาพของเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. เว็บไซต์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ประกอบด้วยเนื้อหาวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วยบทเรียนจำนวน 6 บทเรียนดังนี้

- 1.1 หลักการเบื้องต้นของการแก้ปัญหา
- 1.2 การใช้คอมพิวเตอร์ในการหาข้อมูล
- 1.3 การเก็บรักษาข้อมูล
- 1.4 การนำเสนอข้อมูล
- 1.5 การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ช่วยสร้างแผ่นพับ
- 1.6 การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์สร้างชิ้นงานนำเสนอข้อมูล

จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้รับความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.21$)

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำนวน 11 แผนการเรียนรู้ เวลา 17 ชั่วโมง ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้รับความเหมาะสมเฉลี่ยของแผนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.22$)

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านความรู้ ความเข้าใจและด้านทักษะกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ โดยแบ่งเป็นข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย จำนวน 80 ข้อ โดยมีค่าความเชื่อมั่นที่ .71 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง .21-.76 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20-.87

การทดลอง

การทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบภายหลัง (one group only design) ดังนี้

1. ทำการสอนตามขั้นตอนการสอนทั้งหมด 5 ขั้นตอน โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในแต่ละขั้นดังนี้

- 1.1 ขั้นนำเสนอแนะนำการใช้งานเว็บไซต์ โดยแนะนำขั้นตอนวิธีใช้และเนื้อหาในส่วนต่าง ๆ
- 1.2 ขั้นการสอน ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาจากเว็บไซต์ช่วยสอน มีการขยายความเนื้อหาจากผู้สอน
- 1.3 ขั้นทำแบบฝึกหัด ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดบนเว็บไซต์ช่วยสอน
- 1.4 ขั้นทบทวนเนื้อหาและตอบข้อสงสัย ผู้เรียนซักถามประเด็นปัญหาข้อสงสัยหลังจากการเรียนรู้และทำแบบฝึกหัดเพื่อไขข้อสงสัย มีการอธิบายและยกตัวอย่างให้เห็นภาพ

1.5 ขั้นการทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้ ทำแบบทดสอบบนเว็บไซต์เพื่อวัดผลสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเว็บไซต์ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจอย่างแท้จริง

2. การสอนผ่านเว็บไซต์ มีทั้งสิ้น 6 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 หลักการเบื้องต้นของการแก้ปัญหา	ใช้เวลา 2 ชั่วโมง
2.2 การใช้คอมพิวเตอร์ในการหาข้อมูล	ใช้เวลา 2 ชั่วโมง
2.3 การเก็บรักษาข้อมูล	ใช้เวลา 1 ชั่วโมง
2.4 การนำเสนอข้อมูล	ใช้เวลา 4 ชั่วโมง

2.5 การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์ช่วยสร้างแผ่นพับ ใช้เวลา 4 ชั่วโมง

2.6 การใช้ซอฟต์แวร์ประยุกต์สร้างชิ้นงานนำเสนอข้อมูล ใช้เวลา 4 ชั่วโมง

รวมเวลาในการสอนทั้งหมด 17 ชั่วโมง ในการสอนแต่ละครั้งมีการทดสอบภายหลังการสอน

3. สอบภายหลังโดยใช้แบบทดสอบ ด้านความรู้ความเข้าใจ และ ด้านทักษะกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยข้อสอบแบบอัตนัย 40 ข้อ และปรนัย 40 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์โดยสถิติที (t test)

2. การหาค่าความเที่ยงตรง การหาค่าความยากง่าย การหาค่าอำนาจจำแนก การหาค่าความเชื่อมั่น

ผลการวิจัย

การพัฒนาเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม

ผลการพัฒนาเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 คุณภาพของเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	N	ค่าเฉลี่ย	ค่าร้อยละผู้ผ่านเกณฑ์
ระหว่างเรียน (E_1)	20	64.10	80.13
หลังเรียน (E_2)	20	65.50	81.88
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.13/81.88			

จากตาราง 1 พบว่า เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยระหว่างเรียนเท่ากับ 64.10 และมีร้อยละของผู้ที่ผ่านเกณฑ์เท่ากับ 80.13 มีค่าเฉลี่ยภายหลังเรียนเท่ากับ 65.50 และมีร้อยละของผู้ที่ผ่านเกณฑ์เท่ากับ 81.88 แสดงว่าประสิทธิภาพของเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีค่า (E_1/E_2) เท่ากับ 80.13/81.88 อยู่ในระดับดี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จากการจัดการเรียนรู้โดยเว็บไซต์ช่วยสอน

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จากการจัดการเรียนรู้โดยเว็บไซต์ช่วยสอนจำนวน 11 แผนการเรียนรู้ ใช้เวลา 17 ชั่วโมง นำเสนอ ดังตาราง 2-4

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กับเกณฑ์ 80.

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ ของ สพฐ.	ระดับ คุณภาพ	คะแนนรวม (80)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม
80-100	ดีเยี่ยม	64-80	12	60.00	20.00
70-79	ดี	56-63	7	35.00	95.00
60-69	พอใช้	48-55	1	5.00	100.00
รวม $\bar{X} = 65.50$, S.D. = 5.79, $\mu \geq 56$, df = 19, t = 39.63, p-value(1-tailed) = .000, ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม					

จากตาราง 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ตามเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นร้อยละ 65.50 อยู่ในระดับดีเยี่ยมและสูงสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 3 จำนวนร้อยละ ร้อยละสะสม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สปฐ.)

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ ของ สพฐ.	ระดับ คุณภาพ	คะแนนรวม (40)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม
80-100	ดีเยี่ยม	32-40	10	50.00	50.00
70-79	ดี	28-31	5	25.00	75.00
60-69	พอใช้	24-27	5	25.00	100.00
รวม $\bar{X} = 30.2$, S.D. = 3.33, $\mu \geq 28$, df = 19, t = 236.71, p-value(1-tailed) = .000, ระดับคุณภาพ ดี					

จากตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านความรู้ความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ตามเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นร้อยละ 30.25 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับดีเยี่ยมและสูงสูงกว่าเกณฑ์อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้ โดยเว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตาราง 4 จำนวนร้อยละ ร้อยละสะสม ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านทักษะกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร จำแนกตามเกณฑ์การวัดและประเมินผลของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ ของ สพฐ.	ระดับ คุณภาพ	คะแนนรวม (40)	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม
80-100	ดีเยี่ยม	32-40	18	90.00	90.00
70-79	ดี	28-31	2	10.00	100.00
60-69	พอใช้	24-27	0	0.00	100.00
รวม $\bar{X} = 35.25$, S.D. = 2.61, $\mu \geq 32$, df = 19, t = 204.33, p-value(1-tailed) = .000, ระดับคุณภาพ ดีเยี่ยม					

จากตาราง 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านทักษะกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ตามเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นร้อยละ 35.25 ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อยู่ในระดับดีเยี่ยม และสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.13/81.88
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ตามเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นร้อยละ 65.50 อยู่ในระดับดีเยี่ยมและสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีขึ้นไปตามเกณฑ์การวัดผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

จากการพัฒนาเว็บไซต์ช่วยสอน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ประสิทธิภาพของเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.13/81.88 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 80 ตัวแรก หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยเว็บไซต์ช่วยสอนแต่ละหน่วยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเว็บไซต์ช่วยสอนเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแล้วผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 อาจเป็นเพราะรูปแบบการของเว็บไซต์แบบการเรียงลำดับขั้นที่ง่ายและไม่ซับซ้อนทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและใช้งานได้ง่ายทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้าใช้เว็บไซต์ มีกระบวนการที่ใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้สอนสามารถซักถามข้อสงสัยได้ในระหว่างเรียนทำให้ผลเป็นไปตามที่สมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรินทร์ เพชรไทย (2560.) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์โดยใช้อีเลิร์นนิ่ง ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนออนไลน์รายวิชาการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์โดยใช้อีเลิร์นนิ่ง มีประสิทธิภาพ 80.75/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีเยี่ยม โดยมีนักเรียนร้อยละ 95.00 อยู่ในระดับดีขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าร้อยละ 80 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับดีขึ้นไปทั้งนี้อาจเป็นเพราะเว็บไซต์ช่วยสอนมีเนื้อหาที่เข้าใจได้ง่ายมองเห็นภาพเป็นรูปธรรมมีกระบวนการเรียนการสอนที่สามารถเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่ายบทเรียนได้ด้วยตัวเอง เกิดการทบทวนบทเรียนด้วยตัวเองสามารถเข้าใจบทเรียนมากขึ้นให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านความรู้ความเข้าใจและด้านทักษะกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดม่วงชุม จังหวัดกาญจนบุรี ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนเรื่องมีทิศทางการสูงขึ้น โดยด้านความรู้ความเข้าใจ มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 30.25$) เมื่อเทียบกับเกณฑ์ โดยมีนักเรียนร้อยละ 75.00 อยู่ในระดับดีขึ้นไป และด้านทักษะกระบวนการทางคอมพิวเตอร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 35.25$) เมื่อเทียบกับเกณฑ์โดยที่มีนักเรียนร้อยละ 100.00 อยู่ในระดับดีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเว็บไซต์ช่วยสอนเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สามารถเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เกิดการเรียนรู้ได้จากนอกห้องเรียน สามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตัวเองทำให้สามารถเข้าใจบทเรียนและเกิดทักษะกระบวนการต่างเพิ่มมากขึ้นทำให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย นรินทร์ อินทรี; ชาตรี เกิดธรรม; และ อังคณา กัญญาธิกุล (2558.) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน พบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพ 81.77/81.33 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ความพึงพอใจของ นักเรียนที่ได้รับการเรียนรู้จากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างเว็บเพจ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการเรียนโดยใช้เว็บไซต์ช่วยสอนที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอธิบายสาระสำคัญ และวิธีการใช้ให้เข้าใจ อย่างชัดและเป็นรูปธรรม และสามารถค้นคว้าข้อมูลได้ด้วยตนเอง

2. เว็บไซต์ช่วยสอนสามารถนำไปใช้ในรายวิชาอื่น ๆ ได้แต่ผู้สอนจำเป็นจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญให้เหมาะสมกับเว็บไซต์ช่วยสอนก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาลักษณะของการพัฒนาและต่อยอดเว็บไซต์ช่วยสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในรายวิชาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กระทรวงฯ กรุงเทพฯ: ลาตพรวา.

_____. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการ ศึกษาาสตร์วิจัย. 5(1): 7-20.

ถนอมพร เลหาจรัสแสง. (2544, มกราคม-มิถุนายน). การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) นวัตกรรมเพื่อคุณภาพ การเรียนการสอน .วารสารศึกษาศาสตร์สาร. 28(1): 87-94.

นรินทร์ อินทรี; ชาตรี เกิดธรรม; และ อังคณา กัญญาธิกุล. (2558). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง การสร้างเว็บเพจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วไลยอลงกรณ์ ปริทัศน์. 5(2): 63-74.

วิชุดา รัตนเพียร. (2542, มีนาคม). การเรียนการสอนผ่านเว็บ: ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย. วารสาร ครุศาสตร์. 27(3): 29-35.

สุรินทร์ เพชรไทย. (2560). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์รายวิชาการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์โดยใช้อิ เลิร์นนิ่ง.

NBUE0117: สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

STATES OF ADMINISTRATION OF THE SUFFICIENCY SCHOOL UNDER PHITSANULOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

เกวลี ยิ้มประเสริฐ¹ วิทยา จันทศิริลา²

¹ นิติศาสตรบัณฑิตบริหารการศึกษา

² อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่เป็นสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 68 โรงเรียน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง 68 คน ครูในสถานศึกษาพอเพียง 68 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 136 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.6-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติทดสอบ การทดสอบที (t-test Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา สถานศึกษาพอเพียง

Abstract

The aims of this study were 1) to study the conditions of the school administration of sufficiency education institution under the office of Phitsanulok primary educational service area 2, 2) To compare the conditions of the school administration of sufficiency education institution under the Office of Phitsanulok primary educational service area 2, classified by position and work experienced. The informants were 68 school administrators and teachers in schools under the Office of Phitsanulok primary

educational service area 2, a total of 136 people. The tools are rating scale questionnaire with 5 levels, with a conformance index (IOC) between 0.6-1.00. The statistics used in the analysis were frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. The test statistics were t-Test Independent Samples and One- way ANOVA test.

The results of the research showed that

1. The overall pictures and each perspective of the condition of the school administration of sufficiency education institution under the Office of Phitsanulok primary educational service area 2 are at excellent level.

2. When classified by overall position and each perspective of comparison of the school administration of sufficiency education institution under the Office of Phitsanulok primary educational service area 2 are not different. However, it was found that when classified by work experience, they were significantly different at .05 level.

Keywords: school administration, sufficiency education institution

บทนำ

ปัจจุบันในยุคของโลกดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีหมุนเร็วทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่รวดเร็ว เป็นเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งมีกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวไปข้างหน้า บนพื้นฐานของความพอเพียง รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ ทำให้คนในสังคมถูกกระแสนวัตกรรม กดดันให้ดำเนินชีวิตที่ทันสมัย มีค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรม แต่ละวันมากมาย การปรับตัวทางรายได้เริ่มมีปัญหา การขาดทักษะด้านเทคโนโลยี ทำให้เกิดปัญหาความเครียดปัญหาครอบครัว เป็นต้นเหตุให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมามากมายภายใต้สถานการณ์ของสังคมยุคปัจจุบันการดำเนินชีวิตให้สามารถอยู่อย่างสงบสุขต้องมี การน้อมนำพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมา ประกอบการดำเนินชีวิต ซึ่งปัจจุบันนี้การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติได้ ขยายวงกว้างสู่องค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีการกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อให้ ประชาชนทุกภาคส่วนได้ถือปฏิบัติ ดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 78 และมาตรา 83 ที่กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สมบัติ นพรัก. 2561: 26) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเปรียบเสมือนแสงเทียนที่ส่องสว่างให้เห็นหนทางที่จะก้าวเดินต่อไปของแต่ละบุคคล ชุมชน และของประเทศชาติโดยรวมเป็นแนวทางที่เน้นการเจริญเติบโตที่ค่อย ๆ เกิดขึ้นตามศักยภาพ ที่มีอยู่จริง อย่างมีเหตุผลเป็นขั้นเป็นตอนด้วยความมั่นคงและเตรียมพร้อมด้วยความไม่ประมาท ในการรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนับเป็นกระบวนการมุ่งพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง มากกว่าการสร้างความเร็วเติบโตอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดที่ลอกเลียนแบบมาจากสังคมอื่น ๆ โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบแต่เน้นผลลัพธ์ในระยะสั้นโดยขาดการสร้างพื้นฐานที่มั่นคงสมดุล ซึ่งนับเป็นการเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนทั้งหลายที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก

เพื่อการพัฒนาประเทศให้เป็นไปอย่างพอเพียง ยั่งยืน และสมดุล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้น้อมนำหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคง ภูมิคุ้มกัน และมี

การบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม ส่งผลให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและ ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2559: 4)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ 21” โดยวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและ กระบวนการ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และ ร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (กระทรวงศึกษาธิการ. 2560: ข)

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนของประเทศ จึงให้ความสำคัญกับการ พัฒนาคน ซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริมและ เผยแพร่โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริเพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้รักสามัคคีและดำเนินชีวิตอย่าง พอเพียง จึงได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน และบรรจุไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถน้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง และเพื่อให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้ให้สถานศึกษาทุกระดับพัฒนาผ่านการประเมินและเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษา แบบอย่าง การจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 ของสถานศึกษาทั่วประเทศ และมีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ทุกจังหวัด ทุกสังกัด รวมจำนวนไม่น้อยกว่า 350 แห่ง (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2559: 1)

สำหรับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นหน่วยงานหนึ่งใน กระทรวงศึกษาธิการที่ดูแลบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ การนำไปใช้บริหารจัดการในโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการ ซึ่งจะมีผลต่อการบ่มเพาะนักเรียนให้มีจิตสำนึกของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับบริบทของชุมชน และสังคม โดยต้องส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนดำเนินการบริหาร สถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอันก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม และจากความสำคัญ ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ว่ามีสภาพการปฏิบัติและบริหารจัดการอย่างไร เพื่อสะท้อนให้ผู้บริหารได้ทราบถึงสภาพการบริหารงาน และพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน รวมทั้งนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการ วางแผน กำหนดนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

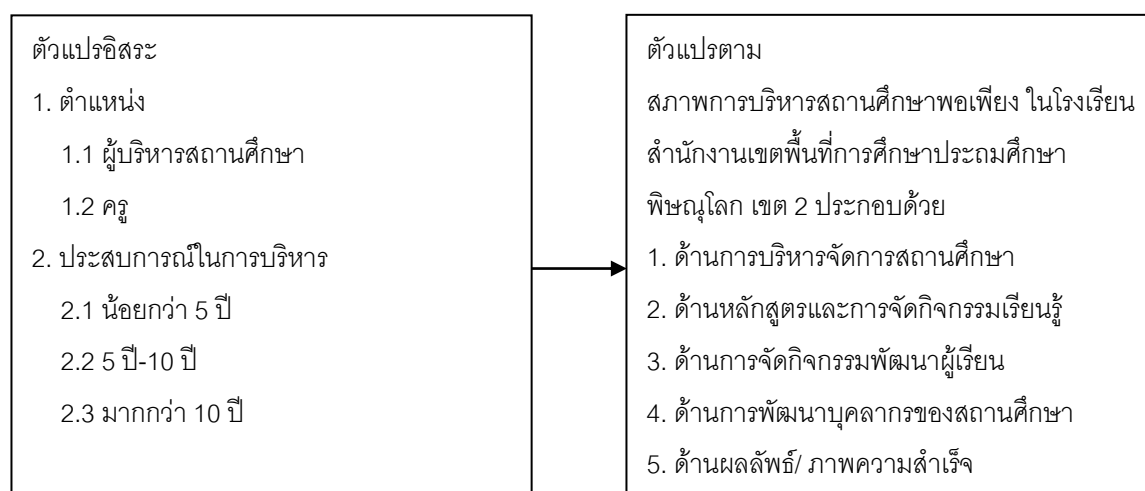
1. สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 อยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ
2. ผลการวิจัยครั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความยั่งยืนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2” ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ปีการศึกษา 2562
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม หากคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยหาความตรงเชิงเนื้อหา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่เป็นสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 68 โรงเรียน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง 68 คน ครูในสถานศึกษาพอเพียง 68 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 136 คน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ข้อมูลตอนที่ 2 สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตาม ตำแหน่ง โดยใช้การทดสอบสอบ -ที (t-test Independent Samples)
4. เปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	63	50
1.2 ครู	63	50
รวม	126	100
2. ประสบการณ์การทำงาน		
2.1 น้อยกว่า 10 ปี	27	21.42
2.2 10-20 ปี	45	35.71
2.3 มากกว่า 20 ปี	54	42.86
รวม	126	100

จากตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามตำแหน่งเป็นตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และตำแหน่งครู จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 21.42 ประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

2. ผลการศึกษาศภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาศภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวม พบว่า

สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.04	0.57	มาก
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.69	0.70	มาก
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.00	0.54	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.80	0.62	มาก
5. ด้านผลลัพธ์/ ภาพความสำเร็จ	4.05	0.53	มาก
รวมเฉลี่ย	3.93	0.53	มาก

จากตาราง 2 พบว่า การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยสุด ได้แก่ ด้านผลลัพธ์/ ภาพความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง

ตาราง 3 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างโดยการทดสอบ-ที (t-test Independent Samples) ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง	ผู้บริหาร สถานศึกษา (n=63)		ครูผู้รับผิดชอบ (n=63)		t-test	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.10	0.53	3.99	0.60	1.10	0.27
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.71	0.72	3.66	0.69	0.43	0.67
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.02	0.51	3.97	0.57	0.52	0.60
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	3.84	0.63	3.77	0.61	0.65	0.52
5. ด้านผลลัพธ์/ ภาพความสำเร็จ	4.11	0.48	3.99	0.56	1.28	0.20
รวมเฉลี่ย	3.97	0.50	3.89	0.55	0.88	0.38

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่งระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา กับครู ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- Way ANOVA) ดังนี้

สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2.223	2	1.112	3.592*	.030
	ภายในกลุ่ม	38.065	123	.309		
	รวม	40.288	125			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.294	2	1.147	2.388	.096
	ภายในกลุ่ม	59.080	123	.480		
	รวม	61.374	125			
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	.758	2	.379	1.313	.273
	ภายในกลุ่ม	35.498	123	.289		
	รวม	36.256	125			
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3.320	2	1.660	4.522*	.013
	ภายในกลุ่ม	45.154	123	.367		
	รวม	48.474	125			
5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	ระหว่างกลุ่ม	.751	2	.375	1.390	.253
	ภายในกลุ่ม	33.231	123	.270		
	รวม	33.982	125			
รวมเฉลี่ย	ระหว่างกลุ่ม	1.676	2	.838	3.138*	.047
	ภายในกลุ่ม	32.836	123	.267		
	รวม	34.512	125			

* $p < 0.05$

จากตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาศภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีดังนี้

2.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายค่า พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาศภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในทุกระดับ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบูรณาการในการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และอาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนปฏิบัติการประจำปี มีการดำเนินงานตามแผนงานอย่างเป็นระบบและมีการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกานต์ กาหลง (2560) ที่ได้ทำการศึกษา สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ตามความคิดของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสศรี โพธิ์เหมือน (2561) ที่ได้ทำการศึกษา สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำหลักคิด หลักปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการสถานศึกษา การเรียนการสอน ตลอดจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและฝังรากลึกภายในตนเอง และผู้อื่น อย่างยั่งยืน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเรือน ยิ้มย่อง (2556) ที่ได้ทำการศึกษา การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากย่อมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้วยเทคนิคที่หลากหลาย มีการลองผิดลองถูก สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ มากมาย ระยะเวลาในการดำเนินงานช่วยสร้างประสบการณ์และความชำนาญในงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริญญญา ยิ้มยวง (2557) ที่ได้ทำการศึกษา สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือ พบว่า การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ บูรณาการในการบริหารจัดการงาน 4 ฝ่าย โดยประสานความร่วมมือจากชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีความคุ้มค่า
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและนำวิจัยมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูกำหนดแผนงานแนะแนวที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องตามความต้องการและเหมาะสมกับ ความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สังคม และสามารถนำหลักคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข 4 มิติ มาวิเคราะห์กิจวัตรประจำวันของตนเอง โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้และทำนำไปใช้ได้จริง
4. ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จัดแสดง และเผยแพร่ผลงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายใน ภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนบนสื่อเทคโนโลยี และควรกำหนดให้มีการกำกับ ดำเนินการนิเทศติดตาม ประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน และเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี

ความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้น และสามารถปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพฯ: บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

จรัสศรี โพธิ์เหมือน. (2561). **สภาพการบริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ชนากานต์ กาหลง. (2560). **สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปริญญญา ยิ้มยวน. (2557). **สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือ**. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ศรีเรือน ยิ้มย่อง. (2556). **การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท สิงห์บุรีและอ่างทอง**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สมบัติ นพรัก. (2561). **ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาศาสตร์การบริหาร**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาศาปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในภาคการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

NBUE0125: ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

SERVANT LEADERSHIP OF SENIOR SCOUT LEADERS UNDER PHETCHABUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3

วุฒิเดช ลือกิจ¹ ดร.สทิธร เชาวนชัย²

¹ นิติศาสตราการบริหารการศึกษา

² อาจารย์สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 152 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครซี่; และ มอร์แกน (Krejcie; & Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสังกัดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำใ้บริการ ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

Abstract

The purposes of this research were 1) to study servant leadership of the senior scout directors under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 2) to compare the servant leadership of the senior scout leaders Under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 Classified by work experiences. The sample group consisted of 152 senior scout general directors under the Phetchabun Primary Educational Service Area office 3. Specified the sample size according to Krejcie & Morgan's table

and used stratified random sampling method. The tool used for collecting data was the 5points rating scaled questionnaire of service leadership of the senior scout directors under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office3. The statistics used in this research were frequencies, percentages, averages, standard deviations and one-way ANOVA analysis. And used LSD (Least Significant Difference) to tested the differences between the results.

The results showed that

1. The servant leadership of the senior scout directors under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 in the overall was at a high level.
2. The comparison by work experiences of servant leadership of the senior scout directors under the Phetchabun Primary Educational Service Area Office 3 was significant difference at statistical level of .05.

Keywords: Servant leadership, The senior scout director

บทนำ

กิจกรรมลูกเสือในประเทศไทย เป็นกิจกรรมบังคับตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมหลักสูตรทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตนั้น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะเป็นส่วนที่ช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้จากการเรียนตามหลักสูตร มาบูรณาการเข้ากับประสบการณ์ของตนเองด้วยกิจกรรมของครู เพื่อพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีวินัย มีจิตสำนึกที่ดีงาม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553: 2) การจัดการเรียนการสอนลูกเสือจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนลูกเสือต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการของลูกเสือ แนวทางการจัดการเรียนการสอนลูกเสือ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ครูผู้สอนไม่สามารถเข้าใจได้จากการศึกษา จึงจำเป็นต้องเข้ารับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือโดยเป็นแนวทางที่กำหนดโดยสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานลูกเสือแห่งชาติได้กำหนดแนวทางการฝึกอบรมวิชาผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่จะไปทำหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือไว้ 5 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นความรู้ทั่วไป 2) ขั้นความรู้เบื้องต้น 3) ขั้นฝึกหัดงาน 4) ขั้นความรู้ขั้นสูง 5) ขั้นปฏิบัติการและประเมินผล โดยผู้สนใจจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมเมื่อผ่านการฝึกอบรมตั้งแต่ขั้นที่ 1 ไปจนถึงขั้นสูงสุดคือขั้นที่ 5 และในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อผ่านการฝึกอบรมจะได้รับเครื่องหมายที่แสดงถึงคุณวุฒิ ดังนี้ ขั้นที่ 2 ขั้นความรู้เบื้องต้น จะได้รับห่วงผ้าผูกคอกลีบลำดวน และขั้นที่ 5 จะได้รับผู้ผูกคอกลีบลำดวน และเครื่องหมายวูดแบดจ์ 2 ท่อน ซึ่งเป็นคุณวุฒิทางลูกเสือที่สูงสุดของผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่ทำหน้าที่ผู้กำกับลูกเสือในโรงเรียน อุดลย์รัตน์ นิยมเจริญ (2553: 111-117)

จากสภาพปัญหาที่พบในการศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์ ของดำรงสิทธิ์ ปทุมมาศ ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1, เขต 2 และเขต 3 (2555: 46-47) พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์ คือ ด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยครูผู้สอนและผู้กำกับกองลูกเสือส่วนใหญ่ขาดความรู้และเข้าใจหลักสูตรวิชาลูกเสือ วัตถุประสงค์ของวิชาลูกเสือ ความเข้าใจในกระบวนการลูกเสือ พิธีการต่าง ๆ ของกิจกรรมลูกเสือ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอน ความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติกิจกรรมลูกเสือ การมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ

การแบบตัวอย่างที่ดี และการเข้ารับการฝึกอบรมในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงการให้ความสำคัญกับวุฒิทางลูกเสือและการพัฒนากลุ่ม/กองลูกเสือ นอกจากนี้ เฉลิชัย หิรัญชาติ (2541: 83-84) พบว่า การจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียน มีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก สอดคล้องกับกองลูกเสือซึ่งจากการศึกษาสภาพปัญหาพบว่าด้านบุคลากรโรงเรียนได้แต่งตั้งบุคลากรทางลูกเสือตามความเหมาะสมกับความเห็นชอบของผู้บริหารโรงเรียนสภาพปัญหาด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้กำกับลูกเสือมีจำนวนไม่เพียงพอ บางส่วนไม่ยินดีที่จะสอนวิชาลูกเสือ มีความรู้สึกท้อแท้เบื่อหน่ายขาดขวัญกำลังใจ และขาดความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ภาวะผู้นำใฝ่บริการจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือ เพื่อเป็นการพัฒนาพฤติกรรมให้มีภาวะผู้นำใฝ่บริการ ซึ่งครูผู้สอนกิจกรรมลูกเสือที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำใฝ่บริการ จะเป็นผู้ที่มีความเสียสละ พร้อมทั้งจะอุทิศตนในการพัฒนากองลูกเสือ โดยไม่หวังผลตอบแทน ให้เกียรติรับฟังยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น และจะพยายามตอบสนองความต้องการของผู้อื่นอย่างเต็มความสามารถ ดาฟท์ (Daft. 2002) กล่าวว่า ผู้นำใฝ่บริการ หรือผู้นำแบบผู้รับใช้ (Servant Leadership) การมองข้ามผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อให้ในสิ่งที่ผู้อื่นต้องการ คอยช่วยเหลือให้ผู้อื่นได้พัฒนาและเกิดความเจริญงอกงาม รวมทั้งให้โอกาสผู้อื่นได้ก้าวหน้า เป้าหมายหลักของผู้นำแบบนี้คือการช่วยเหลือผู้อื่นให้ประสบผลสำเร็จ นอกจากนี้ (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง; และ สรายุทธ กันหลง. 2553) กล่าวว่า ภาวะผู้นำใฝ่บริการ (Servant Leadership) พฤติกรรมการให้บริการเพื่อนร่วมงานเพื่อสนองตอบความต้องการของเพื่อนร่วมงาน โดยใช้อำนาจทางศีลธรรมกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมอบอำนาจแก่เพื่อนร่วมงานและผู้กำกับในกองลูกเสือ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกันของกลุ่ม

คณะกรรมการลูกเสือจังหวัดเพชรบูรณ์ มีนโยบายให้สำนักงานลูกเสือเขตพื้นที่ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมลูกเสือจังหวัดเพชรบูรณ์ (มาตรา 38) พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 (2551: 103) กิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ในมาตรา 8 ดังนี้ “คณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมือง มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคี มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุข และความมั่นคงของประเทศชาติ” (สำนักลูกเสือแห่งชาติ. 2551) ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองนโยบายในหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของหลักสูตรสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาชุมชน กิจกรรมบริการด้านต่าง ๆ และฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มโดยให้มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ และให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินการผ่านช่วงชั้นเรียน ตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครองหลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือ (สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. 2551)

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำใฝ่บริการของผู้กำกับกองลูกเสือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการปฏิบัติงานหรือการสร้างความสัมพันธ์ในกองลูกเสือและพัฒนากองลูกเสือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

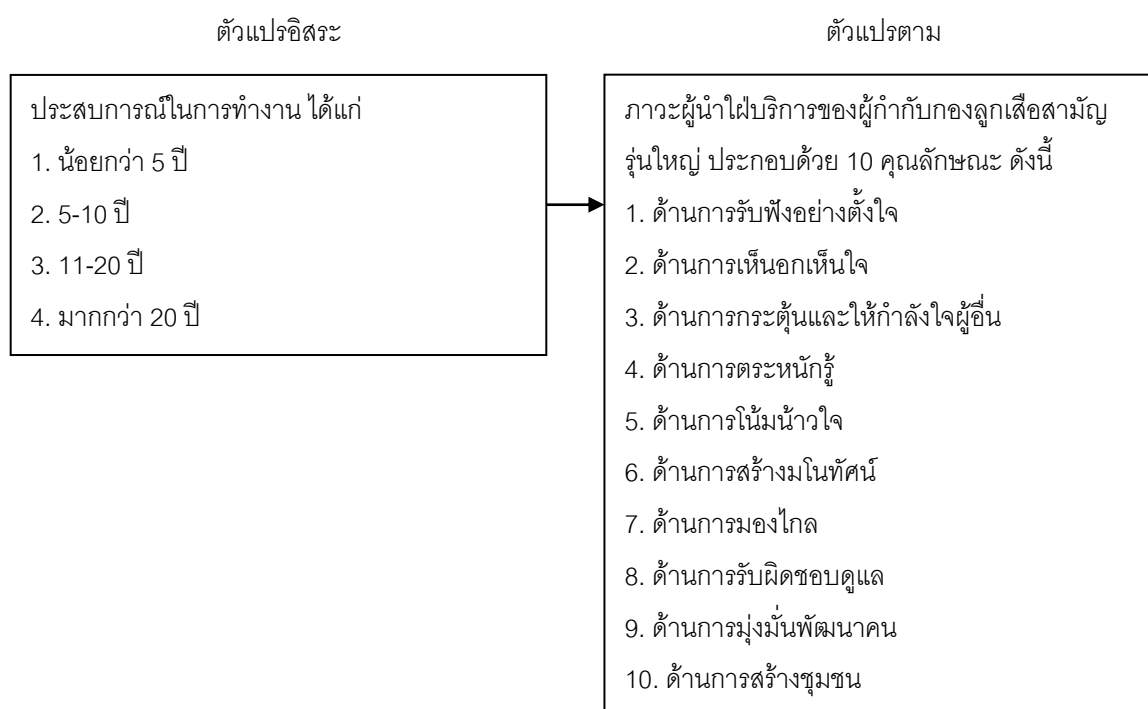
ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. สามารถนำผลการศึกษามาใช้ในการให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มาวางแผนเพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ และพัฒนากองลูกเสือของสถานศึกษาต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดสำหรับภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ 2) ด้านการเห็นอกเห็นใจ 3) ด้านการกระตุ้นและให้กำลังใจผู้อื่น 4) ด้านการตระหนักรู้ 5) ด้านการโน้มน้าวใจ 6) ด้านการสร้างมโนทัศน์ 7) ด้านการมองไกล 8) ด้านการรับผิดชอบดูแล 9) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาคน และ 10) ด้านการสร้างชุมชน ตามแนวคิดของ (Greenleaf. 2002) และผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3
2. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2562
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งเน้นภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ทั้งหมด 10 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ 2) ด้านการเห็นอกเห็นใจ 3) ด้านการกระตุ้นและให้กำลังใจผู้อื่น 4) ด้านการตระหนักรู้ 5) ด้านการโน้มน้าวใจ 6) ด้านการสร้างมโนทัศน์ 7) ด้านการมองไกล 8) ด้านการรับผิดชอบดูแล 9) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาคน และ 10) ด้านการสร้างชุมชน ตามแนวคิดของ (Greenleaf. 2002)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 เป็นเครื่องมือจำนวน 152 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำให้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 มีลักษณะ เป็นแบบมาตราประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 73 ข้อ

การพัฒนาเครื่องมือ การพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎีภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำไปบริการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำไปบริการ
3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม
5. นำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 73 ข้อ
6. นำเสนอแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับผู้กำกับกองลูกเสือ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 252 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำนวน 152 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่; และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสังกัดโรงเรียนในแต่ละอำเภอ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำไปบริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำไปบริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one- way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่าง ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณแบบ LSD

ผลการศึกษา

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามจำนวน 152 ฉบับ เป็นผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.34 ประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.66 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.84 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 38.16

2. ผลการศึกษาสภาพภาวะผู้นำไปบริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3

การศึกษา ภาวะผู้นำไปบริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 นำเสนอผลการประเมิน ดังนี้

ตาราง 1 ภาวะผู้นำไปบริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ในภาพรวม

รายการ	n = 152			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ	4.51	0.48	มากที่สุด	1
2. ด้านการเห็นอกเห็นใจ	4.27	0.48	มาก	6
3. ด้านการกระตุ้นและให้กำลังใจผู้อื่น	4.40	0.46	มาก	2
4. ด้านการตระหนักรู้	4.31	0.40	มาก	5
5. ด้านการโน้มน้าวใจ	4.14	0.55	มาก	8
6. ด้านการสร้างมโนทัศน์	3.92	0.53	มาก	9
7. ด้านการมองไกล	3.91	0.50	มาก	10
8. ด้านการรับผิดชอบดูแล	4.32	0.49	มาก	3
9. ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาคน	4.19	0.51	มาก	7
10. ด้านการสร้างชุมชน	4.31	0.47	มาก	4
รวม	4.24	0.38	มาก	

จากตาราง 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำไปบริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีภาวะผู้นำไปบริการสูงสุด ได้แก่ ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) และด้านที่มีภาวะผู้นำที่มีอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมองไกล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$)

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	ประสบการณ์ในการทำงาน								F	Sig.	เปรียบเทียบ รายคู่
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11-20 ปี		มากกว่า 20 ปี				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ	4.30	0.57	4.66	4.67	4.52	0.50	4.55	0.49	4.08 *	0.00	1<2
2. ด้านการเห็นอกเห็นใจ	4.14	0.45	4.38	0.44	4.15	0.48	4.32	0.51	2.29	0.08	-
3. ด้านการกระตุ้นและให้กำลังใจผู้อื่น	4.22	0.49	4.56	0.33	4.18	0.39	4.46	0.49	5.76 *	0.00	(1<2), (2>3)
4. ด้านการตระหนักรู้	4.24	0.39	4.38	0.36	4.26	0.34	4.32	0.44	0.87	0.46	-
5. ด้านการโน้มน้าวใจ	3.98	0.55	4.23	0.46	4.22	0.46	4.16	0.61	1.52	0.21	-
6. ด้านการสร้างมโนทัศน์	3.87	0.41	4.00	0.48	3.92	0.56	3.90	0.62	0.38	0.76	-
7. ด้านการมองไกล	3.82	0.44	3.97	0.52	3.95	0.34	3.92	0.58	0.64	0.59	-
8. ด้านการรับผิดชอบดูแล	4.16	0.47	4.33	0.43	4.28	0.48	4.43	0.51	2.60	0.05	-
9. ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาคน	4.05	0.50	4.24	0.41	4.24	0.49	4.22	0.57	1.15	0.33	-
10. ด้านการสร้างชุมชน	4.06	0.45	4.41	0.42	4.25	0.48	4.43	0.45	6.02*	0.00	(1<2), (1<4)
รวม	4.09	0.39	4.33	0.30	4.20	0.34	4.28	0.41	3.00 *	0.03	(1<2), (1<4)

จากตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน พบว่า ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ ด้านการกระตุ้นและให้กำลังใจผู้อื่น และด้านการสร้างชุมชน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล

1. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ

2. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษากการภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือ จึงทำให้ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและกระบวนการลูกเสือ พร้อมทั้งจะอุทิศตนในการพัฒนาของลูกเสือให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและกิจกรรมลูกเสือเป็นกิจกรรมที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิต และปลูกฝังความคิดด้านจิตสาธารณะการทำประโยชน์เพื่อสังคมและผู้อื่น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ต้องมีภาวะผู้นำใ้บริการในการเป็นผู้นำในด้านการบริการ และทำประโยชน์ให้แก่สังคม ผู้เรียน และกองลูกเสือของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ พรมชาย (2561) ที่ได้ทำการศึกษากการภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณนิภา นามกันยา (2559) ที่ได้ทำการศึกษากการความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรับฟังอย่างตั้งใจ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบในการจัดกิจกรรมลูกเสือนั้นเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นในการฝึกฝนร่วมกันอย่างสามัคคี จึงทำให้ผู้กำกับกองลูกเสือนั้นมีความสามารถในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพื่อ สร้างแรงจูงใจให้ผู้กำกับลูกเสือเกิดความร่วมมือร่วมใจ ให้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ พรมชาย; และ สุนทรี วรรณไพเราะ (2561) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการเป็นผู้ฟังที่ดี แตกต่างกัันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบการภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน มีความแตกต่างกััน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกััน จึงเป็นผลทำให้ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาในการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในระดับที่สูงขึ้น จนทำให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการลูกเสืออย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติงานในกองลูกเสือด้วยความเสียสละ รับผิดชอบ เอาใจใส่ในการทำงาน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานในการพัฒนาลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สติพร เชาวน์ชัย (2562) ที่ได้ศึกษากการบริหารกิจกรรมลูกเสือตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพลูกเสือในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด สพป.พิษณุโลก เขต 3 พบว่า ผู้กำกับลูกเสือควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้กำกับลูกเสือในกองลูกเสืออื่น ๆ

ด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ เขมจิรา สนอุทา (2559) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสิทธิภาพในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้ความช่วยเหลือ ด้านการประสานงาน และด้านการเข้าสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ศิลา (2556) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการเจรจาต่อรอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้กำกับกองลูกเสือได้แสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมลูกเสือและให้เกียรติซึ่งกันและกัน และจัดกิจกรรมที่สร้างความศรัทธาอุดมการณ์ให้ผู้กำกับลูกเสือมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อกิจกรรมลูกเสือ
2. ควรให้คำแนะนำ คำปรึกษา ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ และให้การดูแลช่วยเหลือบริการแก่ผู้กำกับในกองลูกเสือ โดยเป็นพี่เลี้ยงกำกับติดตามผู้กำกับกองลูกเสือด้วยกัน
3. ควรให้การช่วยเหลือ หรืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กำกับกองลูกเสือในการปฏิบัติงาน และให้กำลังใจสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นเป็นหมู่คณะหรือเป็นกลุ่ม เพื่อสร้างกระบวนการจิตอาสาให้แก่ผู้กำกับในกองลูกเสือให้มีการบริการที่ดี
4. ควรเปิดโอกาสให้แก่ผู้กำกับกองลูกเสือได้ปฏิบัติงานในงานที่ตนมีความถนัดและให้อำนาจการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และมีการแลกเปลี่ยนแนวคิดในการพัฒนาของลูกเสือ
5. ควรสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับผู้กำกับกองลูกเสือ กระตุ้นให้ผู้กำกับกองลูกเสือมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการลูกเสือเป็นเครื่องมือในการชักนำผู้กำกับกองลูกเสือให้ปฏิบัติงาน
6. ควรมีการประชุม วางแผน ในการจัดกิจกรรมลูกเสือ หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและสร้างเป้าหมายของกองลูกเสือร่วมกัน
7. ควรมีการแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ระหว่างกองลูกเสือ หรือกองลูกเสือภายนอก มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาของลูกเสือ เพื่อพัฒนาลูกเสือให้มีทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของสังคม
8. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กำกับกองลูกเสือในการจัดกิจกรรมลูกเสือ หรือกิจกรรมต่าง ๆ โดยมีการวางแผนจัดทำโครงการรองรับ
9. สถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้กำกับกองลูกเสือได้รับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือในชั้นความรู้ที่สูงขึ้น หรือการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ
10. ผู้กำกับกองลูกเสือควรรู้จักหน้าที่ และรับผิดชอบงานในส่วนที่ตนเองได้รับมอบหมาย เคารพ กฎระเบียบ ข้อบังคับ กติกา มารยาท ในการอยู่ร่วมกัน สนับสนุนให้มีการแสดงความยินดีในโอกาสต่าง ๆ และพร้อมที่จะทำงานอยู่เบื้องหลังและให้ผู้อื่นได้รับความชื่นชม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและบทบาทของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่และพัฒนากองลูกเสือต่อไป
2. ควรมีการวิจัยและสร้างแนวทางในพัฒนาภาวะผู้นำใ้บริการของผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อให้ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่มีคุณลักษณะเป็นผู้มีภาวะผู้นำใ้บริการและมีพฤติกรรมแบบผู้รับใช้

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิลา. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19). สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจมจิรา สนอุทา. (2559). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ การศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมชัย หิรัญชาติ. (2541). ปัญหาการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสามัญของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดำรงสิทธิ์ ปทุมมาศ. (2555). ศึกษาปัญหาการจัดกิจกรรมลูกเสือในโรงเรียนสังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์. ครุศาสตร์. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- สทิพร เชวณชัย. (2562). การบริหารกิจกรรมลูกเสือตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพลูกเสือในสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ราชภัฏเลยวิชาการ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2562.
- สมศักดิ์ พรหมชาย; และ สุนทรี วรรณไพเราะ. (2561). ภาวะผู้นำแบบผู้รับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. การประชุมมหาดไทยวิชาการ ระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 9. มหาวิทยาลัยมหาดไทย.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง; และ สรายุทธ กันหลง. (2553). ภาวะผู้นำใ้บริการในองค์กร. แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัย. ขอนแก่น. โรงพิมพ์คลังน่านวิทยา.
- สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. (2537). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. (2551). พระราชบัญญัติลูกเสือแห่งชาติ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สุพรรณนิภา นามกันยา. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารราชพฤกษ์. 14(2). เลย: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาด่านซ้าย.

อดุลย์รัตน์ นิยมเจริญ. (2553). สภาพและปัญหาการบริหารกิจกรรมลูกเสือของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Daft, R. L. (2002). *The Leadership Experience*. 2nd ed., Fort Worth, Tx: Harcourt, College.

NBUE0126: การสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

DEVELOPMENT AND EFFICIENCY OF LEARNING MATERIALS ON MICROCONTROLLER SUBJECT ON CODE 2105-2105 IN VOCATIONAL CERTIFICATE 2013

บุญเกิด สนธิพันธ์¹

¹ อาจารย์ วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชา ไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 2) เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 39 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ 1) เอกสารประกอบการเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสาร ประกอบเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) เอกสารประกอบการเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 มีค่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 79.76/79.53 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.50)

คำสำคัญ: การสร้างและหาประสิทธิภาพ เอกสารประกอบการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ

Abstract

The research objectives are 1) to create and find the efficiency of learning materials on Microcontroller subject on code 2105-2105 Vocational Certificate Program 2013. 2) to compare the learning achievement between before and after learned and 3) to study the satisfaction of students towards learning with study materials. The sample is 39 vocational students in vocational certificate, vocational certificate, electronic department, by using the purposive sampling method. The research instruments are 1) supplementary documents on Microcontroller subject on code 2105-2105 2) the achievement test, and 3) the questionnaire for student satisfaction towards learning with learning materials. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. E_1/E_2 efficiency and t-test.

The study results show that 1) The Microcontroller learning material on code 2105-2105 has the efficiency equal to 79.76/79.53. 2) The learning achievement of students after studying was higher than

before learning. Statistical significance at the level of .05 3) Students are satisfied with their studies at high level (average = 4.50).

Keywords: Create and finding efficiency, Learning material, Student's Achievement, Satisfactions

บทนำ

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหลังมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าด้านวิชาชีพ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และประชาคมอาเซียน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีสมรรถนะ มีคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพ ได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและประกอบอาชีพอิสระ มีจุดมุ่งหมายหลักที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ สามารถนำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่เรียนรู้อันเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และประกอบอาชีพสามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น และวัตถุประสงค์รายวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 21-5-2105 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้าง การทำงาน ชุดคำสั่งและการเขียนโปรแกรมไมโครคอนโทรลเลอร์ มีทักษะการใช้ชุดคำสั่ง และการเขียนโปรแกรมควบคุมไมโครคอนโทรลเลอร์ มีทักษะในการประกอบและทดสอบควบคุมไมโครคอนโทรลเลอร์ มีกิจนิสัยในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม การทำงานด้วยความประณีต รอบคอบและปลอดภัย (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. 2556) ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพต้องสอดคล้องกับสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรรายวิชานั้น ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ 1) มีความรู้ 2) มีทักษะ และ 3) มีกิจนิสัยที่ดี โดยผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนต้องวางแผนเป็นอย่างดี และผู้สอนควรพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย ใบเนื้อหา ใบมอบหมายงาน ใบแบบฝึกหัด ใบสั่งงาน ใบตรวจงาน และใบประเมินผล เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และวัตถุประสงค์ของรายวิชา รวมทั้งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ (อุไร อภิชาติบรรลือ. 2560) ซึ่งการจัดการเรียนการสอนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้ตรงตามมาตรฐานรายวิชา จำเป็นต้องใช้ สื่อการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของวิชานี้มากขึ้น ผึกการคิด วิเคราะห์ หลักการทำงานพื้นฐานของไมโครคอนโทรลเลอร์ สามารถต่อวงจร อุปกรณ์โมดูล หาคุณลักษณะของไมโครคอนโทรลเลอร์ ผึกการใช้เหตุและผลโดยเรียนรู้ผ่านการเขียนโปรแกรม (กุลเชษฐ์ บุญมาดวง. 2553)

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะปฏิบัติ และเจตคติที่ดีต่อการเรียน จึงจำเป็นต้องมีสื่อเอกสารประกอบการเรียนที่มีความสอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดประสงค์ของรายวิชา ผู้วิจัยจึงได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ ขึ้น เพื่อใช้ประกอบ การจัดการเรียนการสอน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105

สมมติฐานในการวิจัย

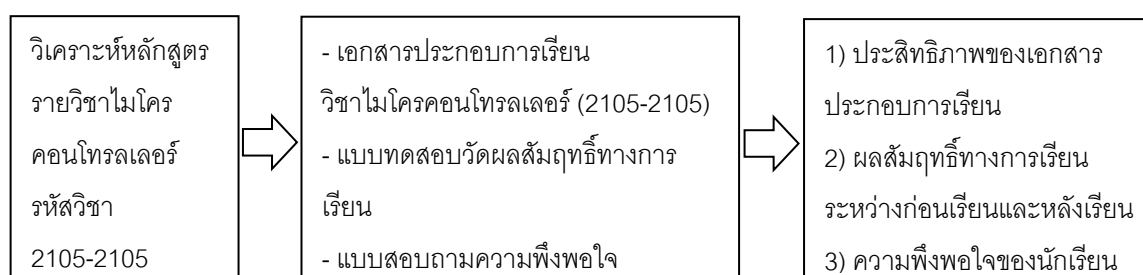
1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 อยู่ในระดับมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 ที่มีประสิทธิภาพสำหรับใช้ในการเรียนการสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556
2. ผู้เรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105
4. เป็นแนวทางในการสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนในรายวิชาอื่น ๆ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัย “เรื่องการสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556” โดยการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา พิจารณาจากสมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชาที่สอดคล้องกับประเภทและระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ของ Bloom (1956) คือ 1) ด้านพุทธิพิสัย 2) ด้านทักษะพิสัย และ 3) ด้านจิตพิสัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ระหว่างเดือน ตุลาคม 2560 - มีนาคม พ.ศ. 2561
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ประกอบด้วย 12 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครคอนโทรลเลอร์ 2) ภาษาแอสเซมบลีสำหรับไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC 3) ภาษาซีสำหรับไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC 4) เครื่องมือสำหรับเรียนรู้ไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC 16F887 5) การใช้งานขาพอร์ตเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อินพุตเอาต์พุตพื้นฐาน 6) การใช้งาน PIC 16F887 กับอุปกรณ์แสดงผล 7) การใช้งาน PIC 16F887 กับอุปกรณ์อินพุตแบบแอนะล็อก 8) การใช้งานอินเตอร์รัพท์ของ PIC 16F887 9) ไมโครคอนโทรลเลอร์ Arduino 10) การใช้งาน Arduino กับอุปกรณ์แสดงผลและอุปกรณ์เซ็นเซอร์ 11) การใช้งาน Arduino กับอุปกรณ์ขับโหลดกระแสสูงและมอเตอร์ และ 12) การประยุกต์ใช้งาน Arduino ในรูปแบบหุ่นยนต์อัตโนมัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เอกสารประกอบการเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 จำนวน 12 หน่วย แต่ละหน่วยประกอบด้วยเอกสาร 1) ใบเนื้อหา 2) แบบฝึกหัด 3) ใบงานฝึกปฏิบัติ 4) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ที่เรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 4 กลุ่ม รวม 74 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา ที่เรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 กลุ่ม รวม 39 คน ได้มาโดยใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105
 - 1.1 วิเคราะห์หลักสูตรและจุดประสงค์รายวิชา มาตรฐานรายวิชา คำอธิบายรายวิชา
 - 1.2 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการและวิธีการสร้างเอกสารประกอบการเรียนจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3 สร้างเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ โดยมีหน่วยการเรียนรู้ 12 หน่วย
 - 1.4 นำเอกสารประกอบการเรียน วิชา ไมโครคอนโทรลเลอร์ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และเมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำเสนอเพื่อประเมินคุณภาพ โดยผลการประเมินคุณภาพมีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.72 อยู่ในระดับมากที่สุด
 - 1.5 นำเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 1.5.1 หาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (One to One Testing) โดยนำเอกสารประกอบการเรียนไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 3 คน แบ่งเป็นระดับเก่ง ระดับปานกลางและระดับอ่อน ระดับละ 1 คน ค่าประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำ จึงได้ปรับปรุงแก้ไข
 - 1.5.2 หาประสิทธิภาพแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) โดยนำเอกสารประกอบการเรียนไปทดลองกับนักเรียน จำนวน 9 คน แบ่งเป็นระดับเก่ง ระดับปานกลางและระดับอ่อน ระดับละ 3 คน ค่าประสิทธิภาพ อยู่ในระดับ $(E_1/E_2) = 75.44/74.21$ โดยต้องปรับปรุงคำสั่งในการปฏิบัติการทดลอง
 - 1.5.3 หาประสิทธิภาพกับกลุ่มใหญ่ (Large Group Testing) โดยนำเอกสารประกอบการเรียนไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่เคยเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์และไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ค่าประสิทธิภาพอยู่ในระดับ $(E_1/E_2) = 76.34/77.06$
 - 1.5.4 นำเอกสารประกอบการเรียนไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 39 คน
2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 2.1 วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม จำนวน 160 ข้อ
 - 2.2 นำแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และเมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์การเรียนรู้ และนำมาวิเคราะห์ค่าตรงกันความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence)
 - 2.3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 20 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และเคยเรียนวิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 มาแล้ว เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อ
3. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน
 - 3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ
 - 3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ
 - 3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข และประเมินความเที่ยงตรงของข้อคำถาม (IOC)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน เวลาเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเอกสารประกอบการเรียน
2. จัดกิจกรรมการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน จำนวน 12 หน่วยการเรียนรู้ โดยมีการทดสอบก่อนเรียน ก่อนกิจกรรมการเรียนการสอนและทดสอบหลังเรียนเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม ในแต่ละหน่วย
3. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนประเมินงานของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และคะแนนทดสอบหลังเรียนเมื่อเรียนครบทุกหน่วยแล้วมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
2. นำคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนเมื่อเรียนครบทุกหน่วยแล้ว มาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ t-test
3. นำคะแนนจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105

หน่วยที่	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	E_2	E_1/E_2
	กิจกรรมระหว่างเรียน	กิจกรรมระหว่างเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน		
1	30	23.74	79.15	20	15.95	79.74	79.15/79.74
2	50	39.59	79.18	10	7.95	79.49	79.18/79.49
3	50	39.59	79.18	10	8.00	80.00	79.18/80.00
4	30	23.87	79.57	10	8.08	80.77	79.57/80.77
5	50	39.72	79.44	20	15.97	79.87	79.44/79.87
6	40	32.05	80.13	20	16.10	80.51	80.13/80.51
7	40	32.08	80.19	10	7.97	79.74	80.19/79.74
8	30	24.08	80.26	10	7.92	79.23	80.26/79.23
9	40	31.97	79.94	20	16.15	80.77	79.94/80.77
10	40	32.13	80.32	10	7.92	79.23	80.32/79.23

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วยที่	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	E_1	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	E_2	E_1/E_2
	กิจกรรมระหว่างเรียน	กิจกรรมระหว่างเรียน		แบบทดสอบหลังเรียน	แบบทดสอบหลังเรียน		
11	30	24.10	80.34	10	7.97	79.74	80.34/79.74
12	40	31.77	79.42	10	8.00	80.00	79.42/80.00
รวม	470	374.69	957.11	160	128.00	959.10	957.11/959.10
เฉลี่ย	39.17	31.22	79.76	13.33	10.67	79.53	79.76/79.53

N = 39

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105

หน่วยที่	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ค่า t-test
	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
1	20	5.92	20	15.95	36.97*
2	10	3.33	10	7.95	19.48*
3	10	3.67	10	8.00	18.57*
4	10	3.36	10	8.08	19.60*
5	20	5.85	20	15.97	34.96*
6	20	5.54	20	16.10	42.04*
7	10	3.23	10	7.97	24.10*
8	10	3.23	10	7.92	19.01*
9	20	6.54	20	16.15	33.35*
10	10	3.23	10	7.92	23.26*
11	10	3.36	10	7.97	23.09*
12	10	3.10	10	8.00	30.75*
รวม	220	41.18	220	128.00	325.38*
เฉลี่ย	20	3.74	20	10.67	27.16*

* $p < .05$, $t (.05, df 38) = 2.73$

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียน

รายการประเมิน	N = 39		ระดับ ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. เนื้อหา	4.48	0.34	มาก
1.1 การแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น	4.67	0.62	มากที่สุด
1.2 การมีภาพประกอบสัมพันธ์กับเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น	4.33	0.62	มาก
1.3 เนื้อหามีความสัมพันธ์กับกิจกรรม	4.62	0.49	มากที่สุด
1.4 เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ผู้เรียน	4.28	0.65	มาก
1.5 เนื้อหาเสริมความรู้ให้กับผู้เรียน	4.51	0.68	มากที่สุด
2. ด้านเทคนิคการนำเสนอ	4.49	0.47	มาก
2.1 การนำเสนอเนื้อหา มีลำดับขั้นตอนทำให้เข้าใจง่าย	4.53	0.60	มากที่สุด
2.2 ผู้สอนมีความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน	4.53	0.60	มากที่สุด
2.3 ผู้สอนใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์	4.46	0.60	มาก
2.4 สื่อการสอนมีความเหมาะสมน่าสนใจ	4.43	0.55	มาก
2.5 สื่อการสอนมีความทันสมัยทำให้เข้าใจง่าย	4.48	0.51	มาก
3. กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ	4.54	0.44	มากที่สุด
3.1 ผู้สอนอธิบายขั้นตอนการทดลองชัดเจน เข้าใจง่าย	4.62	0.49	มากที่สุด
3.2 มีชุดทดลองเพียงพอต่อการเรียนรู้	4.39	0.49	มาก
3.3 มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ ฝึกแก้ปัญหา	4.62	0.49	มากที่สุด
3.4 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.56	0.50	มากที่สุด
4. ด้านการประเมินผล	4.56	0.39	มากที่สุด
4.1 แบบฝึกหัด มอบหมายงานหลังทดลอง และแบบทดสอบ สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน	4.69	0.47	มากที่สุด
4.2 มีการกำหนดแนวทางการประเมินผลที่ชัดเจน	4.49	0.51	มาก
4.3 เครื่องมือในการวัดผลมีความเหมาะสม	4.49	0.51	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	N = 39		ระดับ ความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
5. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.44	0.41	มาก
5.1 ทำความเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น	4.49	0.51	มาก
5.2 สามารถทบทวนเนื้อหาได้จนเข้าใจ	4.28	0.46	มาก
5.3 ช่วยให้เป็นแนวทางการประยุกต์ใช้งานของไมโครคอนโทรลเลอร์ได้	4.54	0.51	มากที่สุด
รวมคะแนน	90.03	10.85	มาก
เฉลี่ย	4.50	0.36	

สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 (E_1/E_2) = 79.76/79.53

ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 มีค่าเฉลี่ยรวม 4.50 อยู่ในระดับมาก มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.36

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยจะเห็นว่าเอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพ ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงควรนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้ประกอบการเรียนการสอน
2. การนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้ ผู้สอนควรศึกษาคำชี้แจงในการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ การทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน เช่น ความคงทนของความรู้ เจตคติ และแรงจูงใจในการเรียน เป็นต้น
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน กับวิธีการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 (E_1/E_2) = 79.76/79.53 ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักการ อีกทั้งเอกสารประกอบการเรียนยังได้รับการประเมินคุณภาพ และการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้เอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของธรรมาญ นวมบางขวัญ (2560) เรื่อง การสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาเครื่องมือวัดไฟฟ้า รหัสวิชา 2104-2104 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546) โดยพบว่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาเครื่องมือวัดไฟฟ้า มีประสิทธิภาพ 84.95/82.63 ซึ่งเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 และสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ ธนพล เงินสวัสดิ์ (2557) เรื่อง การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนออนไลน์ เรื่อง เครื่องยนต์สันดาปภายใน พบว่าชุดบทเรียนช่วยสอนระบบออนไลน์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.25/86.75 ตามกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งรายหน่วยและโดยรวม สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ศึกษาได้ศึกษาเทคนิควิธีการต่าง ๆ จากการการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาออกแบบและสร้างเอกสาร ประกอบการเรียน สอดคล้องกับ นิพนธ์ แก้วเกิด (2558) ที่ศึกษาผลการใช้เอกสารประกอบการเรียนและเอกสารประกอบการสอนวิชางานไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 2105-2105 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.50 (S.D. = 0.36) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเอกสารประกอบการเรียนมีประโยชน์ต่อผู้เรียนหลายด้าน ได้แก่ 1) ช่วยให้ผู้เรียนมีเอกสารสำหรับศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจบทเรียน และฝึกกิจกรรมการเรียน 2) ช่วยสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม และ 3) ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมีปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนการทดลองที่ชัดเจน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะความรู้ และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้น เทคนิควิธีการนำเสนอที่มีเนื้อหาเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ภายในเอกสารประกอบการเรียนมีภาพที่สวยงาม ชัดเจน และสอดคล้องกับเนื้อหา สอดคล้องกับ วัชรระ มั่นถาวรวงศ์ (2560) ที่ศึกษาความพึงพอใจผู้เรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการสอน วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสตรง รหัสวิชา 2105-2002 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคฉะเชิงเทรา พบว่าระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 (S.D. = 0.58)

เอกสารอ้างอิง

- กุลเชษฐ บัญมาดวง. (2553). พัฒนาสื่อการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สื่อการสอน ชุดบอร์ดโปรแกรมไมโครคอนโทรลเลอร์ MCS51. เชียงใหม่: วิทยาลัยพายัพเทคโนโลยีและบริหารธุรกิจ.
- ธนพล เงินสวัสดิ์. (2557). การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดบทเรียนออนไลน์ เรื่อง เครื่องยนต์สันดาป ภายใน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ธรรมบุญ นวมบางขวัญ. (2560). การสร้างและหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชา เครื่องมือวัดไฟฟ้า รหัสวิชา 2104-2104 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ. 2546). นราธิวาส: มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- นิพนธ์ แก้วเกิด. (2558). รายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียนและเอกสารประกอบการสอนวิชางานไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์. สิงห์บุรี: วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี.
- วัชร มั่นถาวรวงศ์. (2560). รายงานการใช้เอกสารประกอบการสอน วิชา วงจรไฟฟ้ากระแสตรง รหัสวิชา 2105-2002 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556. นราธิวาส: มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556. กรุงเทพฯ:
- อุไร อภิชาติบรรลือ. (2560). เทคนิคการสอนวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Bloom, Benjamin S. (1956). A Taxonomy of Education Objective: Handbook I the Cognitive Domain. New York: Longmans, Green Co.

NBUE0136: การพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

DEVELOPMENT OF PARENTS EDUCATION PROGRAM FOLLOW THE PLAY TRAIL OF THE KING RAMA IX.TO DEVELOP EARLY CHILDHOOD CREATIVE THINKING

กฤตธิดาฤกษ์ ด้หวมาด¹ สุริยา จันทนกุล²

^{1,2} อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 2) เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทและ 3) ศึกษาความพึงพอใจและปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท โดยวิธีการวิจัยและพัฒนา ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท 2) การสร้างโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง และ 3) การทดลองใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยเพื่อหาประสิทธิผลและปรับปรุงรูปแบบโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย 1) ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย จำนวน 32 คน ที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เรียนที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง 2) เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี จำนวน 32 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ประจำปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ขึ้นงาน แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการใช้รูปภาพ แบบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยการเล่นตามรอยพระยุคลบาทแบบสอบถามความพึงพอใจและปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท และแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาโดยบรรยาย

ผลการวิจัย พบว่า 1) หลังการให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนให้ความรู้ผู้ปกครอง 2) ผู้ปกครองที่ใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังการทดลอง 3) ผู้ปกครองที่เข้าร่วมโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทในภาพรวมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง, การเล่นตามรอยพระยุคลบาท, ความคิดสร้างสรรค์, เด็กปฐมวัย

ความเป็นมา

ความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ความคิดสร้างสรรค์จะช่วยให้เราเรียนรู้ที่จะไม่พึ่งพอใจในสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ และพยายามพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2553) และนักวิชาการหลายท่านไม่ว่าจะเป็น Howard Gardner, Paul Chapman, Patrick Basset, Robert Vitt and Jim McManus ล้วนระบุให้ความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับทิสนา แคมมณี (2555) กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะนี้ไม่ได้ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน แต่การศึกษาในศตวรรษที่ 21 นี้ ครูไม่สามารถปล่อยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ไปตามธรรมชาติดังเช่นในอดีตได้อีก ผนวกกับนโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุคประเทศไทย 4.0 เพื่อยกระดับแรงงานให้มีความเชี่ยวชาญ และทักษะขั้นสูง โดยการสร้างเด็กยุคประเทศไทย 4.0 สร้างเด็กและเยาวชนไทยให้มีทักษะขั้นสูงโดยมุ่งเน้นให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เน้นทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ นโยบายด้านการศึกษาของประเทศไทยได้สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคตเป็นอย่างมากซึ่งได้มีการกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) มีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมและในมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้หลักการไว้ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546) ถึงแม้ว่าในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ แต่ก็ยังพบว่าเยาวชนไทยยังขาดทักษะความสามารถในการคิดอยู่ จากการสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในรายงานประจำปี 2551 ภาพรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 - 2550 พบว่าผลการประเมินคุณภาพภายนอกในด้านผู้เรียน ส่วนใหญ่ยังไม่มีคุณภาพ ในมาตรฐานที่ 4 ที่กำหนดว่า ผู้เรียนมีความสามารถคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่า สภาพการพัฒนาส่งเสริมทักษะการคิดในโรงเรียนยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เป็นโรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก็เป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งที่มีแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่มุ่งอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมพัฒนาการ ให้ผู้เรียนมีความพร้อมรอบด้าน เรียนรู้อย่างอิสระตามศักยภาพ ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความเป็นไทย ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยความร่วมมือของบ้าน โรงเรียน ชุมชน และสังคม แต่ก็ยังประสบกับปัญหาทางด้าน การจัดการศึกษาอันเนื่องมาจาก สภาพบริบทของทางโรงเรียนอยู่ในเมืองหลวง ผู้ปกครองค่อนข้าง มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี ผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังในตัวบุตรหลานค่อนข้างสูง ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมในระดับชั้นอนุบาลแล้ว บุตรหลานจะมีความรู้ความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ เป็นอย่างดีและสามารถที่จะออกไปสอบแข่งขันเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนในเครือสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือโรงเรียนเอกชนใหญ่ ๆ ได้ พ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมส่วนมากมีค่านิยมและการทำตามผู้ปกครองห้องเดียวกันในการส่งบุตรหลานเรียนพิเศษตอนเย็นกับ

ทางโรงเรียนและส่งไปเรียนกับสถาบันติวเตอร์ของเอกชนต่างๆ เป็นจำนวนมาก ผนวกกับผู้ปกครองไม่มีเวลาในการดูแลบุตรหลานเพราะมีภาระหน้าที่ในการทำงานของตน จึงมีความจำเป็นต้องส่ง บุตรหลานให้เรียนพิเศษหลังเลิกเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่จะส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งปัจจุบันและ ในอนาคตเป็นอย่างมาก เพราะเด็กปฐมวัยยังเล็ก การเรียนที่เน้นวิชาการมากเกินไปจะทำให้เด็กเหนื่อยล้าทั้งทางร่างกายและสติปัญญา ทำให้สมองพักผ่อนไม่เพียงพอ เด็กต้องมาเรียนพิเศษโดยกิจกรรมการเรียนพิเศษไม่ได้มุ่งเน้นให้เด็กคิดเอง หรือแสดงออกในทางสร้างสรรค์แต่จะมุ่งเน้นให้เด็กท่องจำ ตามแบบแผนที่กำหนดให้ ซึ่งเปรียบเสมือนเด็กเป็นหุ่นยนต์ที่ทำตามคำสั่งเท่านั้น ซึ่งจะส่งผลเสียต่อเด็กเป็นอย่างมากในอนาคต ทำให้เด็กไม่กล้าคิด ไม่กล้าตัดสินใจ คิดไม่เป็น ความคิดสร้างสรรค์ไม่เกิดและที่สำคัญคือการมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวลดลง พ่อแม่ไม่มีเวลาให้กับลูก ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัวจะค่อย ๆ ลดลง จนเกิดปัญหาทางสังคมตามมา

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ซึ่งสืบเนื่องจากคำแถลงนโยบายของรัฐบาล (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ที่แถลงต่อรัฐสภาและการดำเนินการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ได้กำหนดหนึ่งในมาตรการหลักให้ส่งเสริมบทบาทของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานในทุกระดับชั้น ซึ่งในระดับปฐมวัยจะมีการให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพและมีความพร้อมในการศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 15) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ โดยมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ (พ.ศ. 2560-2564) ก็ได้มุ่งส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาและเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้ในเรื่องการเลี้ยงดูลูกแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและนอกจากนี้ ในต่างประเทศก็เห็นความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองเช่นกัน ดังเช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่ให้ การสนับสนุนบทบาทความสำคัญของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และได้กำหนดไว้ในหลักสูตรครอบครัวศึกษาว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเด็ก เช่น การจัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ อาทิ หนังสือ หรือของเล่นที่เสริมสร้างพัฒนาการของเด็กตามวัยเพื่อช่วยให้เด็กก้าวหน้าและมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมเด็ก ในทุก ๆ ด้าน ถึงแม้ว่าเด็กจะมาโรงเรียนแล้วก็ตาม ความรัก ความเอาใจใส่ ความสนใจซักถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กทำที่โรงเรียน การอ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังก่อนนอน หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับลูก การประดิษฐ์สื่อ ของเล่น รวมทั้งการเล่นกับลูกจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวที่จะนำไปสู่การพัฒนาเด็กในด้านอื่น ๆ ด้วย เพราะพ่อแม่ ผู้ปกครองจะเป็นแบบอย่าง ในการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองยังมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เจริญเติบโตแข็งแรง และมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ฉะนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องรู้ถึงหน้าที่ของตนในการที่จะช่วยเหลือให้เด็กเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และต้องการการส่งเสริมพัฒนาการที่ถูกต้อง (สุภาภรณ์ สุวรรณศรีนนท์. 2549 : 2) การให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นกลวิธีหนึ่งของการศึกษาปฐมวัยที่เป็นการช่วยให้ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความรู้เพิ่มพูนเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและการปรับปรุงวิธีการเลี้ยงดูเด็กให้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ ยัง

ช่วยให้ พ่อแม่ ผู้ปกครองได้สานต่อการเรียนรู้จากโรงเรียนสู่บ้านและจากบ้านสู่โรงเรียนด้วย ทำให้การจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542 : 62)

การที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในเด็กปฐมวัยให้ได้มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องฝึกกำลัง ผสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ดังนั้นครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองต้องร่วมมือกันในการพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัย แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่จะพัฒนาเด็กได้ในทุกที่ทุกเวลาก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครองซึ่งอยู่กับเด็กเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาการ โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีและทำกิจกรรมร่วมกันกับเด็ก ดังที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงมีพระปรีชาญาณด้านการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดา อันเป็นที่มาของพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ในหนังสือ “เล่นตามรอยพระยุคลบาท” เป็นการนำหลักธรรมชาติการเรียนรู้ของสมองที่สอดคล้องกับการพัฒนาการด้านโครงสร้างและการทำงานของสมองที่รู้จักกันในปัจจุบันว่า Brain-based Learning : BBL การส่งเสริมให้เด็กได้เล่น ได้มีปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติที่แวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของนพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้มอบนโยบายในวันที่ 28 มกราคม 2559 ว่าจะสนับสนุนให้พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก “ชวนลูกเล่นตามรอยพระยุคลบาท” ผ่านกระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ สนับสนุนให้มีมุมเล่นตามรอยพระยุคลบาทต้นแบบในสถานบริการสาธารณสุขและศูนย์เด็กเล็ก และยังสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยตามสาระการเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญของเด็กปฐมวัย เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้สมองของเด็กเจริญเติบโตได้เต็มที่และเต็มศักยภาพ ทุกช่วงวัยมีคุณภาพครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา (ปวีณา วิทยาสุข. 2555) จากสภาพปัญหาและงานวิจัยที่ได้ศึกษามา ผู้วิจัย เล็งเห็นถึงพระอัจฉริยภาพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ทรงอบรมเลี้ยงดูพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้มีพระปรีชาสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์อย่างยิ่งและเป็นที่ประจักษ์ยกย่องไปทั่วโลกที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงประดิษฐ์ คิดค้น สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ มากมายไว้ให้ประเทศชาติและประชาชนของพระองค์ ได้อยู่ดี กินดีมาจนถึงปัจจุบันนี้ ดังนั้น ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น จึงมีความต้องการที่จะศึกษาการจัดโปรแกรมให้ความรู้กับผู้ปกครองเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม อีกทั้งเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลในการพัฒนาการศึกษาของเยาวชนไทยไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศไทย 4.0 และเตรียมเยาวชนไทยให้มีทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และยังเป็นแนวทาง ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย ได้ศึกษาเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเล่นตามรอยพระยุคลบาท เพื่อนำไปประยุกต์ในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และยังสามารถนำแนวคิดจากกิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปจัดทำชุดกิจกรรมหรือสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1. พ่อหรือแม่ หรือผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยแต่ละคน จำนวน 32 คน ที่มีบุตรหลานเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เรียนที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ประจำปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาด้วยการเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เด็กปฐมวัยอายุ 4-5 ปี จำนวน 32 คนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ประจำปีการศึกษา 2561 ซึ่งได้มาด้วยการเลือกกลุ่มประชากรแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความคิดคล่องแคล่ว
 - 2.2 ความคิดยืดหยุ่น
 - 2.3 ความคิดริเริ่ม
 - 2.4 ความคิดละเอียดลออ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 1.1 โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท
 - 1.2 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ชิ้นงาน
 - 1.3 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการใช้รูปภาพ
 - 1.4 แบบวัดความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ด้วยการเล่นตามรอยพระยุคลบาท
 - 1.5 แบบสอบถามความพึงพอใจและปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท
 - 1.6 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท

วิธีการดำเนินการทดลอง

การพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับสร้างโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท

ขั้นที่ 2 การสร้างโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้และปรับปรุงโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 2 ชุด คือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ชิ้นงานและแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการใช้อุปกรณ์ภาพ

2. ผู้วิจัยทำการวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 2 ชุด คือ แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ชิ้นงานและแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการใช้อุปกรณ์ภาพชุดเดิม

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละความก้าวหน้าเปรียบเทียบระดับคะแนนก่อนหลังของความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยและข้อมูลเชิงคุณภาพและการบรรยายเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจและปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาททั้งในภาพรวม และรายด้าน โดยใช้สถิติวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ความเหมาะสมของโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการตามรอยพระยุคลบาท

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรม	4.67	0.58	มากที่สุด
2. องค์ประกอบของโปรแกรม	4.67	0.58	มากที่สุด
3. ความชัดเจนของหลักการของโปรแกรม	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโปรแกรมในการแสดงสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับเด็กปฐมวัย	4.67	0.58	มากที่สุด
5. วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติให้เกิดผล	4.33	0.58	มาก
6. กระบวนการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง ในแต่ละกิจกรรม			
6.1 กิจกรรมปฐมนิเทศ	4.33	0.58	มาก
6.2 กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.33	0.58	มาก
6.3 กิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทกับลูกที่บ้าน	4.33	0.58	มาก
6.4 กิจกรรมสรุปและสะท้อนผล	4.33	0.58	มาก
7. การวัดและประเมินผลของโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง	4.00	0.00	มาก
รวม	4.42	0.14	มาก

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความเหมาะสมมากที่สุดได้แก่ แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานในการพัฒนาโปรแกรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) องค์ประกอบของโปรแกรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) ความชัดเจนของหลักการของโปรแกรม ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) และความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโปรแกรมในการแสดงสิ่งที่มีมุ่งหวังให้เกิดกับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.58) วัตถุประสงค์มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติให้เกิดผล ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) กระบวนการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง ในแต่ละกิจกรรม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.58) และการวัดและประเมินผลของโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00)

ผลการเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท

การเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทโดยการประดิษฐ์ชิ้นงานได้ผลดังตารางที่ 2 และโดยการใช้รูปภาพ ได้ผลดังตารางที่ 3

ตาราง 2 การเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทโดยการประดิษฐ์ชิ้นงาน

(n = 32)							
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ชิ้นงาน	คะแนนเต็ม	ก่อนการจัดโปรแกรม			หลังการจัดโปรแกรม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความคิดคล่องแคล่ว	3	1.67	0.59	น้อย	2.63	0.49	ดีมาก
ความคิดยืดหยุ่น	3	1.47	0.51	น้อยมาก	2.19	0.47	ดี
ความคิดริเริ่ม	3	1.69	0.47	น้อย	2.50	0.51	ดีมาก
ความคิดละเอียดลออ	3	1.88	0.34	ปานกลาง	2.72	0.46	ดีมาก
รวมทั้ง 4 ด้าน	12	6.72	1.14	น้อย	10.09	0.96	ดีมาก

จากตาราง 4.2 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ชิ้นงาน เด็กปฐมวัยจำนวน 32 คน พบว่าในภาพรวมก่อนการจัดโปรแกรม เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.14 แยกตามรายด้าน ความคิดละเอียดลออ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.34 รองลงมาความคิดริเริ่มอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 รองลงมาความคิดคล่องแคล่วอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 และความคิดยืดหยุ่นอยู่ในระดับน้อยมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 ตามลำดับ หลังการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดโปรแกรม ให้ความรู้ผู้ปกครองทั้งในภาพรวมและรายด้านสูงขึ้น ดังนี้ เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.96 แยกตามรายด้าน ความคิดละเอียดลออ อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.46 รองลงมาความคิดคล่องแคล่วอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 รองลงมาความคิดริเริ่มอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.51 และความคิดยืดหยุ่นอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.47 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

ตาราง 3 การเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทโดยการใช้รูปภาพ

(n = 32)							
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการใช้รูปภาพ	คะแนนเต็ม	ก่อนการจัดโปรแกรม			หลังการจัดโปรแกรม		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความคิดคล่องแคล่ว	41	25.88	0.74	ปานกลาง	35.66	0.33	ดีมาก
ความคิดยืดหยุ่น	18	10.44	0.21	น้อย	14.59	0.13	ดีมาก
ความคิดริเริ่ม	164	90.22	1.18	น้อย	130.91	0.99	ดี
ความคิดละเอียดลออ	205	62.16	1.07	น้อยมาก	182.13	1.85	ดีมาก
รวมทั้ง 4 ด้าน	428	188.69	2.40	น้อยมาก	363.25	2.72	ดีมาก

จากตาราง 4.3 พบว่า เด็กปฐมวัยที่ใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการใช้รูปภาพ ขึ้นงาน เด็กปฐมวัยจำนวน 32 คน พบว่าในภาพรวมก่อนการจัดโปรแกรม เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับน้อยมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 188.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.40 แยกตามรายด้าน ความคิดคล่องแคล่ว อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 รองลงมาความคิดยืดหยุ่นอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 รองลงมาความคิดริเริ่มอยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 90.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.18 และความคิดละเอียดลอออยู่ในระดับน้อยมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 62.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 ตามลำดับ หลังการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองทั้งในภาพรวมและรายด้านสูงขึ้น ดังนี้ เด็กปฐมวัยมีความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 363.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72 แยกตามรายด้าน ความคิดคล่องแคล่ว อยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 35.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.33 รองลงมาความคิดยืดหยุ่นอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.13 รองลงมาความคิดละเอียดลอออยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 182.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.85 และความคิดริเริ่ม อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 130.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.99 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับมาก
2. เด็กปฐมวัยที่ใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการประดิษฐ์ชิ้นงาน เด็กปฐมวัย มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นหลังการจัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง ทั้งรายด้านและภาพรวม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย 4 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ผลการพัฒนาโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า รูปแบบของกิจกรรมมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้ประยุกต์แนวคิดการอบรมเลี้ยงดูของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ทรงมีพระปรีชาญาณด้านการศึกษาและอบรมเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดา อันเป็นที่มาของพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรม เล่นตามรอยพระยุคลบาท ผนวกกับทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนาโปรแกรมให้ครอบคลุมและกำหนดหลักการในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ฝึกทักษะความคิดคล่องแคล่ว ทำให้เด็กมีการคิดหาคำตอบให้ได้ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และได้ปริมาณคำตอบมากที่สุดในเวลาจำกัด หรือเป็นคนที่มีปฏิภาณไหวพริบดีในการทำกิจกรรม
2. ฝึกทักษะความคิดยืดหยุ่น ทำให้เด็กคิดหาคำตอบได้หลายทิศทาง หลายแง่มุม หลายประเภท หลายชนิด หลายกลุ่มและคำตอบไม่ได้จำกัดอยู่ในกลุ่มหรือประเภทเดียวกันหรือมองสถานการณ์ทุกอย่างได้หลายมิติ ทำให้สามารถคิดหาวิธีการแก้ปัญหาให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้มากกว่า 1 วิธี
3. ฝึกทักษะความคิดริเริ่ม ทำให้เด็กคิดในสิ่งที่แปลกใหม่ คิดในเรื่องที่ไม่เคยมีใครคิดมาก่อน ไม่ซ้ำผู้ใด การให้คะแนนความคิดริเริ่มขึ้นอยู่กับความถี่ทางสถิติของภาพที่แตกต่างไปจากธรรมดาในการตอบของกลุ่มหรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยคาดคิด หรือนำความคิดเก่ามาปรุงแต่ง ผสมผสานจนเกิดเป็นความคิดใหม่ในการเล่นหรือทำกิจกรรมได้ดี
4. ฝึกทักษะความคิดละเอียดลออ ทำให้เด็กสามารถคิดในรายละเอียดที่เป็นขั้นตอนปลีกย่อยได้ดี เพื่อขยายหรือตกแต่งความคิดหลักให้มีความหมายที่สมบูรณ์หรือเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นรูปธรรมและนำไปใช้ประโยชน์ในการเล่นหรือทำกิจกรรมได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของนพ.ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้มอบนโยบายในวันที่ 28 มกราคม 2559 ว่าจะสนับสนุนให้พ่อแม่ผู้ดูแลเด็ก “ชวนลูกเล่นตามรอยพระยุคลบาท” ผ่านกระบวนการโรงเรียนพ่อแม่ สนับสนุนให้มีมุมเล่นตามรอยพระยุคลบาทต้นแบบในสถานบริการสาธารณสุขและศูนย์เด็กเล็ก และยังสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 การเรียนรู้ของเด็ก

ปฐมวัยตามสาระการเรียนรู้และประสบการณ์สำคัญของเด็กปฐมวัย เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้สมองของเด็กเจริญเติบโตได้เต็มที่และเต็มศักยภาพทุกช่วงวัยมีคุณภาพครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา (ปราโมทย์ วิชาสุข. 2555)

ประเด็นที่ 2 ประสิทธิภาพของโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลัง จัดโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครอง มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนให้ความรู้ผู้ปกครอง จากทั้ง 2 แบบทดสอบ วัดความคิดสร้างสรรค์โดยการประดิษฐ์ชิ้นงาน และโดยการใช้รูปภาพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 อีกทั้งคะแนนความรู้ของผู้ปกครองก็สูงขึ้นหลังจากเข้าร่วมโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ทั้งเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น แบบคู่ขนานทั้งเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งอาจเป็นเพราะรูปแบบของกิจกรรมให้ความรู้ผู้ปกครองที่ผู้ปกครองนำไปปฏิบัติ เล่นกับลูกที่บ้านในแต่ละสัปดาห์ ช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดด้านความคิดสร้างสรรค์ โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท ประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ

1. กิจกรรมปฐมนิเทศ ประชุมให้ความรู้ผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการเล่นตามรอยพระยุคลบาทของเด็กไทยกับการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ได้ดียิ่งขึ้น

2. กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ปกครองได้ลงมือปฏิบัติจัดสภาพแวดล้อม การออกแบบ จัดหา สร้างและผลิตสื่อและของเล่นตามรอยพระยุคลบาทของในหลวงรัชกาลที่ 9 ทำให้เข้าใจและสามารถจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

3. กิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทกับลูกที่บ้าน จำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 เล่นสนุกกับธรรมชาติรอบตัว เล่มที่ 2 เล่นสนุกกับบุคคล สถานที่ และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เล่มที่ 3 เล่นสนุกกับดนตรี กีฬา การสื่อสารและเพื่อน ๆ เล่มที่ 4 เล่นสนุกกับสิ่งประดิษฐ์ และเล่มที่ 5 เล่นสนุกกับการทำความดี เล่มละ 4 กิจกรรม รวม 20 กิจกรรม โดยมีคู่มือผู้ปกครองและตัวอย่างกิจกรรม การเล่นตามรอยพระยุคลบาทให้ผู้ปกครองได้ศึกษาและนำไปจัดกิจกรรมเล่นกับลูกที่บ้านด้วยตนเองรวมทั้งมีการรายงานผลการทำกิจกรรม/เล่น โดยส่งรูปภาพกิจกรรมที่ทำของแต่ละครอบครัว ลงใน Social Network โดยสร้าง Line กลุ่มขึ้น เพื่อติดต่อสื่อสารและให้ข้อมูลความรู้ ต่าง ๆ มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครองตลอดเวลาที่ทำกิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทกับลูกที่บ้านทำให้การปฏิบัติกิจกรรมราบรื่นและได้ผลดี

4. กิจกรรม สรุปและสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทร่วมกันกับลูกที่บ้านทำให้เข้าใจกันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ขนิษฐา เปรมพงษ์ (2550) สุภาณี ลายบัว (2554) ชลธิชา ชิวปรีชา (2554) สรวดี เพ็งศรีโคตร (2554) ธีรรัตน์ ศรีวิรัตน์ (2555) ยุวดี สุวรรณศักดิ์ชัย (2556) เมธิกา ตรรกวาทการ (2556) พัทธมนต์ ศุภสุข (2556) บุญไท เจริญผล, ภัทราวรรณ จันทนรินทร์ และ ภรภัทร นิยมชัย (2557)

ประเด็นที่ 3. ผลการศึกษาความพึงพอใจและปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท

ผลการศึกษาความพึงพอใจและปัญหาของผู้ปกครองที่มีต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาท ผู้ปกครองกลุ่มประชากรมีความพึงพอใจต่อการใช้โปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางการเล่นตามรอยพระยุคลบาทในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัญหาและอุปสรรคจากการทำกิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี มีการติดต่อสื่อสารโดยสร้าง Line กลุ่มขึ้น เพื่อติดต่อสื่อสารและให้ข้อมูลความรู้ ต่าง ๆ มีการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน

ระหว่างครูกับผู้ปกครองตลอดเวลาที่ทำกิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทกับลูกที่บ้านทำให้ได้ความพึงพอใจของโปรแกรมดีมากและปัญหาในโปรแกรมก็น้อยเพราะการสื่อสารที่ดี

ประเด็นที่ 4. ผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครองเกี่ยวกับโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางเล่นตามรอยพระยุคลบาท

ผู้ปกครองมีความพึงพอใจกับโปรแกรมให้ความรู้ผู้ปกครองตามแนวทางเล่นตามรอย พระยุคลบาทและ กิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทเป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะ เป็นกิจกรรมที่ง่ายและทำเป็นประจำในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เด็กก็มีความสุข สนุกสนานไปกับกิจกรรม เด็กมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ชัดเจน จึงทำให้ผลลัพธ์ที่ได้เป็นไปในทางที่ดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของกิจกรรมในโปรแกรมแต่ละกิจกรรม กิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทกับลูกที่บ้าน และ กิจกรรมสรุปและสะท้อนผล กับองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

2. ควรมีการทำวิจัยและพัฒนากิจกรรมเล่นตามรอยพระยุคลบาทให้แพร่หลายในสาขาวิชาอื่น ๆ เพราะเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีงานวิจัยที่ทำเรื่องเล่นตามรอยพระยุคลบาท

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

_____. (2550). เอกสารอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับผู้บริหาร. ภูเก็ต: ปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ.

(PowerPoint).

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ : ไซติสุขการพิมพ์.

กัลยา นิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า. (2530). เจ้านายเล็กๆ-ยุวกษัตริย์. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

กัลยา นิมจิตรต์. (2545). การศึกษารูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). การคิดเชิงสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.

ชนิษฐา เปรมพงษ์. (2550). การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ

บุตรโรงเรียนเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ การศึกษา

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ฉันทนา ภาคบงกช. (2537). ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย. ประมวลชุดวิชาสัมมนาการศึกษาศาสตร์ มหวิทยาลัย.

วิทยาเขตสะพานใหม่

6/999 ซอยพหลโยธิน 52 ถ.พหลโยธิน แขวงคลองถนน เขตสายไหม
กรุงเทพฯ 10220 โทร. 02-972-7200 แฟกซ์. 02-972-7751

วิทยาเขตรังสิต

59 ถ.รังสิต-นครนายก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130
โทร. 02-533-1000 แฟกซ์. 02-533-1020

www.northbkk.ac.th

